

BISERICA CU HRAMUL

DUMINICA TUTUROR SFINTILOR OCNA SUGATAG

Viețile Sfinților

Viețile Sfinților, publicate aici, au ca sursă cele 12 volume "Viețile Sfinților" apărute între anii 1991 și 1998 la Editura Episcopiei Romanului și Hușilor (volumele consacrate lunilor septembrie-aprilie) și apoi la Editura Episcopiei Romanului (volumele consacrate lunilor mai-august).

Notă: Luna septembrie apare la început pentru că anul bisericesc începe la 1 septembrie. Aceasta este și ordinea apariției celor 12 volume menționate mai sus.

Volumul X **(iunie)**

Viețile Sfinților pe luna iunie

Ziua întâi

- Sfântul Mucenic Iustin Filosoful
- Alt Sfânt Mucenic Iustin, și cei împreună cu dânsul
- Cuviosul Agapit, doctorul Pecerscăi

Ziua a doua

- Sfântul Nichifor Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului
- Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava

Ziua a treia

- Sfântul Mucenic Luchilian și cei patru tineri: Claudie, Ipatie, Pavel, Dionisie și Sfânta Fecioară Paula
- Sfântul Sfințitul Mucenic Luchian și cei împreună cu dânsul

Ziua a patra

- Sfântul Mitrofan, întâiul Patriarh al Constantinopolului
- Sfântul Mucenic Concordie
- Cuviosul Zosima din Cilicia
- Sfinții Mucenici Frontasie, Severin, Severian și Silvan
- Sfinții Mucenici Zotie, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel

Ziua a cincea

- Sfântul Sfințit Mucenic Dorotei, Episcopul Tirului
- Cuviosul Anuvie Mărturisitorul
- Cuviosul Teodor Pustnicul

Ziua a șasea

- Cuviosul Visarion
- Cuviosul Ilarion cel Nou, Egumenul Mănăstirii Dalmat
- Sfintele Mucenițe și Fecioare Arhelaia, Tecla și Susana
- Sfintele Mucenițe Chiriachia, Caleria și Maria

Ziua a șaptea

- Sfântul Mucenic Teodot al Ancirei
- Sfântul Sfințit Mucenic Marcel, Episcopul Romei, și cei împreună cu el
- Sfântul Sfințit Mucenic Marcelin, Episcopul Romei

Ziua a opta

- Aducerea Moastelor Sfântului Mare Mucenic Teodor Stratilat
- Sfântul Sfântit Efrem, Patriarhul Antiohiei
- Cuviosul Zosima Fenicianul

Ziua a noua

- Sfântul Ierarh Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei
- Cuviosul Chiril, Egumenul Mănăstirii de la Iezerul Alb

Ziua a zecea

- Sfântul Sfântitul Mucenic Timotei, Episcopul Prusiei
- Sfântii Mucenici Alexandru și Antonina
- Sfântul Vasian, Episcopul Lavdiei
- Sfântul Teofan din Antiohia

Ziua a unsprezecea

- Sfântul Apostol Vartolomeu
- Sfântul Apostol Varnava

Ziua a douăsprezecea

- Cuviosul Onufrie cel Mare
- Cuviosul Petru din Muntele Athos

Ziua a treisprezecea

- Sfânta Muceniță Achilina

Ziua a paisprezecea

- Sfântul Prooroc Elisei
- Sfântul Sfântit Metodie, Patriarhul Constantinopolului
- Cuviosul Nifon, din Athon

Ziua a cincisprezecea

- Sfântul Prooroc Amos
- Sfântii Mucenici Vit, Modest și Criscentia
- Sfântul Mucenic Dula
- Alt Cuvios Dula
- Fericitul Ieronim
- Fericitul Augustin, Episcopul Hiponiei

Ziua a șaisprezecea

- Sfântul Sfântit Tihon, Episcopul Amatundeii
- Sfântii Mucenici Tigrie preotul și Eutropie citetul

Ziua a șaptesprezecea

- Sfintii Mucenici Manuil, Savel și Ismail
- Sfintul Mucenic Isavru și cei împreună cu dînsul

Ziua a optsprezecea

- Sfintul Mucenic Leontie și cei împreună cu dînsul, Ipatie și Teodul

Ziua a nouăsprezecea

- Sfintul Apostol Iuda, ruda Domnului
- Cuviosul Paisie cel Mare
- Sfintul Mucenic Zosima, ostașul
- Cuviosul Ioan Sihastrul

Ziua a douăzecea

- Sfintul Sfîntit Mucenic Metodie, Episcopul Patarelor
- Cuviosul Levchie Mărturisorul, Episcop în Alexandria
- Sfintii Mucenici Aristoclie preotul, Dimitrian diaconul și Atanasie citetul

Ziua a douăzeci și una

- Sfintul Mucenic Iulian din Cilicia
- Cuvioșii Părinți Iulie Preotul și Iulian Diaconul

Ziua a douăzeci și doua

- Sfintul Sfîntit Mucenic Evsevie, Episcopul Samosatelor

Ziua a douăzeci și treia

- Sfînta Muceniță Agripina
- Sfintul Teofil, iconomul bisericii

Ziua a douăzeci și patra

- Nașterea Sfîntului Prooroc Ioan Botezătorul
- Sfîntul Ierarh Niceta Remesianul

Ziua a douăzeci și cincea

- Sfînta Muceniță Fevronia
- Cuviosul Dionisie

Ziua a douăzeci și șasea

- Cuviosul David din Tesalonic
- Icoana Maicii Domnului Tihfinsca
- Icoana Maicii Domnului Odighitria
- Icoana Maicii Domnului, Romanca sau Lideanca

Ziua a douăzeci și șaptea

- Cuviosul Samson
- Sfântul Sevir Preotul

Ziua a douăzeci și opta

- Aducerea Moaștelor Sfinților Chir și Ioan
- Cuviosul Pavel doctorul

Ziua a douăzeci și noua

- Sfântul Apostol Petru
- Sfântul Apostol Pavel

Ziua a treizecea

- Soborul Sfinților Apostoli
- Fericitul Petru din Rostov
- Sfântul Ierarh Ghelasie de la Rîmet

SFÂNTUL MUCENIC IUSTIN FILOSOFUL (1 IUNIE)

Sfântul Iustin Filosoful, mucenicul lui Hristos, s-a nascut în partile Siriei Palestinei, la hotarele Samariei, în cetatea care la început se numea Sihem, iar mai pe urma s-a numit Neapolis Flavie. El a avut un tata de neam bun si slavit, dar elin cu credinta; si chiar Iustin era în aceeasi ratacire a închinarii la idoli, mai înainte de a se lumina cu lumina sfintei credinte. Si se îndeletnicea din tinerete cu învatatura cartii si sporea în înțelepciunea elineasca, ca unul ce avea minte isteata.

Deci, deprinzându-se bine cu buna graire ritoriceasca, dorea sa învete si filosofia; si la început s-a dus la un filosof dintre stoici, dorind sa înțeleaga filosofia acelora. Si avea mare dorinta sa stie despre dumnezeire si ce este Dumnezeu. Deci, petrecând la acel filosof stoic câtava vreme, n-a putut afla nimic despre Dumnezeu -de vreme ce nici acest filosof stoic nu stia pe Dumnezeu, nici nu socotea ca este de trebuinta învatatura cea pentru dumnezeiasca înțelegere -, pentru aceasta a lasat Iustin pe dascalul acela si s-a dus la un alt filosof - barbat, pe cât se parea înțelept - care facea parte din filosofii ce se numeau peripatetici.

Acela, dupa putina vreme, a început a se sfatui cu Iustin pentru plata, nevrând sa-l învete în dar. Iar Iustin, vazând ca acela este iubitor de argint, l-a lepadat ca pe un lacom si l-a judecat a fi nevrednic de numirea filosofiei, de vreme ce nu stia sa treaca cu vederea câstigurile cele lumesti.

Pentru niste pricini ca acestea, lepadând pe filosofii stoici si pe cei peripatetici si dorind foarte mult înțelepciunea cea adevarata, prin care ar fi putut ajunge la cunostinta lui Dumnezeu, a venit la un dascal ce facea parte din filosofii lui Pitagora, dar acela porunceea lui Iustin sa învete mai întâi astronomia, geografia, aritmetica, muzica, si alte învataturi, sgunându-i ca învataturile acelea sunt mai de trebuinta în viata aceasta. Insa Iustin socotind ca va trebui sa petreaca multi ani într-acele învataturi si vazând ca din acele stiinte nimic nu este de folos sufletului sau, pentru ca nimic n-a auzit de la dascalul acela care sa sature dorinta inimii lui - care din zi în zi se aprindea mai tare cu dragostea lui Dumnezeu -, pentru aceea l-a lasat si pe acel dascal si s-a lipit de un din cei ai lui Platon, de vreme ce învatatura acelora era de mare slava într-acele vremuri si multa le era cinstea lor.

Acel filosof al lui Platon s-a fagaduit sa-l învete pe Iustin din asemanarea lucrurilor celor trupesti pe cele netrupesti, din închipuirile celor de jos pe cele de sus si din chipurile înțelegerilor cunostinta lui Dumnezeu. Pentru ca acesta era sfârșitul socotelii înțelepciunii celei platonicești ca, din închipuiri, sa vina întru cunostinta lui Dumnezeu. Iar fericitul Iustin s-a învoit la aceasta, nadajduind sa ajunga la înțelepciunea dumnezeiasca cea dorita, sa cunoasca pe Dumnezeu si se sa umple de darul Lui. Pentru aceasta el a petrecut lângă dascalul acela vreme îndelungata si degrab a învatat dogmele si rânduielile lui Platon, devenind filosof desavârsit si slavit între elini. Cu toate acestea, înca nu putea sa ajunga la

credinta crestineasca si la cunostinta cea adevarata a lui Dumnezeu, de vreme ce filosofii elini nu preamureau pe Dumnezeu ca pe un Dumnezeu, ci schimbau slava nesticiosului Dumnezeu întru asemanarea chipului omului cel stricacios si al pasarilor, al celor cu patru picioare si al târâtoarelor, însa Iustin se mângâia în parte cu duhul, îndeletnicindu-se întru gândirea de Dumnezeu si învatându-se întru cunostinta de Dumnezeu, pe cât mintea lui, fiind înca neluminata, putea sa ajunga.

Iar odata plimbându-se singur afara din cetate, departe la un loc osebit, aproape de mare, si pe când socotea cu mintea sa înțelegerile cele filosofesti, a vazut pe un barbat cinstit necunoscut, batrân împodobit cu caruntetile. Si privind spre el cu de-amanuntul, batrânul i-a zis: „Oare ma cunosti pe mine, de ma privesti astfel cu dinadinsul?” Raspuns-a Iustin: „Nu te cunosc, însa ma minunez cum, în acest loc pustiu în care n-am asteptat sa vad pe cineva, te vad pe tine”. Zis-a batrânul: „Niste oameni de ai mei s-au dus în partea aceasta si, asteptând întoarcerea lor, le-am iesit înainte ca sa-i pot vedea de departe. Dar tu ce faci aici?” Raspuns-a Iustin: „îmi place sa ma preumblu în singurătate, ca sa ma învat cu mintea fara de împiedicare la filosofie”. întreat-a batrânul: „Ce folos câstigi din filosofie?” Raspuns-a Iustin: „Dar ce lucru mai de folos poate sa afle cineva decât filosofia? Pentru ca aceea este luminatoare a mintii, povatuitoare la toata socoteala cea buna si îndreptatoare a vietii. Daca cineva o stie bine pe aceea, acela vede ca în oglinda nestiintele si ratagirile altora si nu este cu putinta sa se alcatuiasca înțelepciunea fara de învatatura filosofiei si fara de uneltirea cea dreapta a înțelegerii; deci se cade ca tot omul sa o învete pe aceea, ca sa stie cele folositoare si nefolositoare, de care lucruri sa se tina si pe care sa le lepede”.

Zis-a batrânul: „Dar oare filosofia aduce vreo fericire omului?” Raspuns-a Iustin: „Cu adevarat îi aduce”. Batrânul l-a întreat: „Deci spune-mi ce este filosofia si ce fericire are ea?” Raspuns-a Iustin: „Filosofia este aceea care este facere a înțelegerii si cunostinta a adevarului; iar fericirea ei este cinstea înțelegerii si a înțelepciunii ei”. Batrânul a întreat: „Daca din filosofia care le înțelege pe toate cunoasteti adevarul, apoi ce ziceti ca este Dumnezeu?” Raspuns-a Iustin: „Acela este Dumnezeu, Care niciodata nu se schimba, ci totdeauna este Acelasi; Care este pricinuitoarul facerii tuturor”. Iar batrânul, îndulcindu-se de raspunsul acela, iarasi l-a întreat: „Numele înțelegerii este la toate lucrurile de obste? Caci întru toate mestesugurile, ori întru care cineva este iscusit, întru acela se numeste ca este înțelept; sau în geometrie, sau în ocârmuirea corabiei, sau în doctorii, si dupa asemanare întru celelalte lucruri si dumnezeiesti si omenesti, oare nu este asa? Deci spune-mi mie iarasi, este vreo înțelegere care naste cunostinta lucrurilor împreuna si a celor dumnezeiesti si a celor omenesti?” Zis-a Iustin: „Este cu adevarat”. Batrânul a zis: „Deci ce? Oare tot una este a cunoaste pe Dumnezeu, precum a cunoaste muzica, sau aritmetica, sau astronomia sau oricare din acestea?” Raspuns-a Iustin: „Nicidecum; pentru ca alta este înțelegerea aceea de a cunoaste pe Dumnezeu si alta este aceea de a cunoaste un mestesug”.

Grait-a batrânul: „Bine ai raspuns, caci ajungem la oarecare înțelegeri; pe de-o parte din auz si din învatatura, iar pe de alta din însasi vederea lucrurilor; precum daca ti-ar spune cineva ca se afla în India vreo fiara care nu se aseamana cu nici una din fiare - într-un fel sau în alt fel, cu felurite fete si cu multe chipuri - n-ai fi putut s-o cunosti pe aceea nevazând-o cu ochii tai, nici altuia sa-i spui despre ea, neauzind mai întâi singur de la cel ce spune. Deci aici te întreb: Cum pot filosofii vostri elinesti sa înțeleaga drept pentru Dumnezeu, sau cum sa graiasca ceva adevarat pentru Dânsul, de vreme ce n-au nici o cunostinta a Lui, ca cei ce nici nu L-au vazut pe El cândva, nici nu L-au auzit?” Raspuns-a Iustin: „O, parinte, nu cu ochii trupesti se vede puterea dumnezeirii, precum vad oamenii oarecare jivine, ci numai cu mintea singura se poate ajunge la Dumnezeu, precum zice Platon, a carui învatatura eu o urmez”. Zis-a batrânul: „Oare este în mintea noastra vreo putere de acest fel si atât de multa, prin care mai degraba decât cu simturile cele trupesti am putea înțelege sau sa cunoastem vreun lucru, si sa ajungem pe cele nevazute?”

Raspuns-a Iustin: „Este cu adevarat. Si acea putere este numita de Platon ochi al mintii, fiind data omului chiar spre aceea - precum el învata -, ca fiind curatit si luminat prin învatatura cea iubitoare de înțelepciune, sa poata vedea pe însusi Adevarul dumnezeiesc, Care este pricinuitoarul tuturor lucrurilor celor ajunse cu mintea, nu aratându-Se prin vopsele, nici având vreo asemanare oarecare, nici marime de statura, nici altceva de acest fel, care se vede cu ochii cei trupesti; ci este o Fiinta mai presus de toate

fiintele, neajunsa, nespusa, singura buna si frumoasa, a careia dorire a stiintei este sadita din început de însasi aceea în sufletele cele de bun neam, pentru ca aceea iubeste a fi cunoscuta si vazuta de acelea".

Pe niste cuvinte ca acestea batrânul le asculta cu dragoste, însa înca nu se îndestula cu acea înțelegere a lui Iustin despre Dumnezeu, învățata de Platon, ca una care, fiind fara de crestineasca marturisire, era nedesavârșita. Deci nebinevoind pentru Platon, a zis: „Daca Platon învăta asa precum tu marturisesti, apoi pentru ce el singur n-a cunoscut, nici n-a stiut Adevarul lui Dumnezeu? Pentru ca zicând ca Dumnezeu este nevazut si neajuns, el se închina apoi fapturii celei vazute: cerului, stelelor, asijderea lemnului si pietrei celei cioplite în chip de om, ca însusi lui Dumnezeu, schimbând astfel pe Adevarul lui Dumnezeu întru minciuna, tinându-se de închinarea la idoli si învățând la aceea si pe altii? Deci nu socotesc ca la Platon si la ceilalti filosofi elini este înțelegere dreapta, care sa se poata veni la adevarata cunostinta a lui Dumnezeu, deoarece s-au facut deserti întru cugetarile lor si s-a întunecat inima lor cea neînțelegatoare; astfel, socotindu-se a fi destepti, au înnebunit. Eu îți spun cu adevarat, ca mintea omeneasca, nepovatuindu-se de Duhul Sfânt si neluminându-se prin credinta, nu poate nicidecum sa-L stie si sa-L înțeleaga pe adevaratul Dumnezeu!"

Acestea si multe altele graind batrânul despre dreapta cunostinta de Dumnezeu, despre adevarata cinstire de Dumnezeu si despre celelalte lucruri dumnezeiesti, vadind astfel ratacirea filosofilor elini, Iustin se minuna. Apoi a zis: „Deci unde si ce fel de dascal poate sa afle cineva ca sa-l povatuiasca spre adevar, daca în Platon si în ceilalti filosofi nu este adevarul?"

Atunci batrânul a început a-i spune lui despre sfintii prooroci, zicând: „în vremile cele de demult, cu multi ani mai înainte de toti filosofii, au fost oarecare barbati sfinti drepti si iubiti de Dumnezeu, care, fiind plini de Duhul Sfânt, mai înainte au spus de aceste lucruri ce acum se savârșesc. Acei barbati se numesc prooroci. Ei singuri au cunoscut adevarul din început si l-au spus oamenilor. Si spunând adevarul, nu s-au rusinat de nimeni, nici nu s-au temut de cei ce i-ar fi silit pe dânsii ca, întru oarecare cuvinte, sa se abata de la adevar, nici nu s-au biruit de slava desarta; ci le-au spus drept, curat, adevarat si fara de frica pe toate acelea, care întru descoperiri de la Dumnezeu li s-au facut lor, sau le-au vazut, sau le-au auzit.

Inca sunt si acum scripturile lor, care, daca le citeste cineva cu credinta, îi aduc mult folos si-i lumineaza mintea spre cunostinta adevarului; pentru ca acei sfinti prooroci nu întaresc cele graite de dânsii cu mestesug de cuvinte, nici cu oarecare dovezi sofisticice sau cu silogisme, ci cu dreapta vorbire spun însusi adevarul. Caci ei însisi, mai mult decât toate dovezile sofisticice, au fost martori preacre-dinciosi ai adevarului, ca unii ce au crezut întru Unul, adevaratul Dumnezeu, Ziditorul tuturor si mai înainte au vestit venirea în lume a lui Hristos, Fiul Lui. Ei s-au aratat ca sunt vrednici de credinta; pe de-o parte ca acum unele din graiurile lor s-au împlinit si altele de acum o sa se îplineasca; iar pe de alta, ca cele graite de dânsii le întareau prin minuni; pentru ca faceau minuni cu puterea darului lui Dumnezeu, cel dat lor de sus. Acele minuni, proorocii cei mincinosi si neînvațati de Dumnezeu n-au putut niciodata sa le faca, fara numai ca au îngrozit pe oameni prin oarecare aratari si naluciri diavolesti".

Deci acel fericit barbat necunoscut, vorbind astfel cu Iustin, la sfârșit i-a zis lui: „Mai înainte de toate, roaga-te cu dinadinsul adevaratului Dumnezeu, ca sa-ti deschida tie usa luminii, de vreme ce nu poate cineva sa stie si sa înțeleaga pe cele ce sunt ale lui Dumnezeu, decât numai cel caruia însusi Dumnezeu va voi sa-i descopere. Si le descopera fiecaruia care-L cauta pe El cu rugaciunea si se apropie de El cu dragoste".

Acestea zicându-le batrânul acela, s-a dus de la el si s-a facut nevazut. De atunci Iustin niciodata n-a mai putut sa afle undeva sau sa vada vreun barbat ca acela. Ce a simtit Iustin în inima sa dupa plecarea acelui barbat, el însusi a spus când a vorbit odata cu Trifon, slavitul iudeu, si a zis: „Un foc s-a aprins în mine. Duhul mi s-a aprins cu dorire de Dumnezeu si mi-a crescut dragostea spre sfintii prooroci si spre acei barbati care sunt prieteni ai lui Hristos. Deci, socotind cuvintele batrânului, doar pe aceea am cunoscut-o ca este filosofie dreapta, pe care el mi-a spus-o. Pentru aceea am început a citi cartile proorocesti si

apostolicești și dintr-acelea m-am făcut filosof drept, adică creștin adevărat". Aceasta spunând-o fericitul Iustin mai pe urma lui Trifon, a făcut înștiințare pentru sine neamului celui mai de pe urma, în ce fel a fost începutul întoarcerii lui către Dumnezeu și cum a fost povățuit la calea cea dreaptă de acel barbat nestiut, ca de un trimis din cer.

După acea vorbire folositoare de suflet cu bătrânul cel insuflat de Dumnezeu, îndată s-a sărguit a căuta cărți creștinești și a început a citi dumnezeieștile Scripturi cu silința osârdnică. Și alături proorociile cele vechi ale sibilelor cu proorociile sfinților prooroci despre întruparea cea din Preacurata Fecioara a lui Hristos, despre patimirea cea de voie a Lui, despre sfârșitul acestei lumi văzute și despre judecata ce va să fie. Și, văzându-le pe acestea într-o toată împreună glasuite între ele, se minuna în sine și venea încet - învățându-l pe el Sfântul Duh - spre cunoștința cea mai desăvârșită a lui Dumnezeu și a Fiului Său. Deci, râzând de nebunia elinească, se plecă spre creștineasca credință, înmulțindu-se în el din zi în zi duhovniceasca căldură spre dreapta credință.

Însă erau unele lucruri care îi împiedicau sufletul ce dorea dreapta credință creștinească de la scopul cel bun; și acestea erau: dese și cumplitele prigoane aduse de către păgâni creștinilor, și multe lucruri necinstite și de rusine, pe care păgânii le aduceau cu minciuna asupra lor, prihaniri și clevetiri nemaiauzite care ziceau despre creștini ca în adunarile lor de noapte, stingând lumânările, sting împreună și lumina curăției, spurcându-se unul cu altul prin necurăție și mâncând carne de om, după asemanarea fiarelor. Cu unele ca acestea, elinii și iudeii ocarau în popor pe creștinii nevinovați, și astfel se credea minciuna oamenilor necurați și nebuni ca și cum ar fi fost adevăr. Deci creștinii, oamenii cei dreți și sfinți, erau urâți, prigoniți, scuipați și batjocoriti de toți necredincioșii, ca niște mari nelegiuiți, vinovați de grele păcate, și erau dați la cumplite morți, în multe feluri.

Niste lucruri ca acestea împiedicau la început pe Iustin de la scopul său să se facă creștin; însă nu credea că totul lucrurile cele care se spuneau împotriva creștinilor, știind bine că, adeseori, prin judecata poporului cea fără de socoteală, cei nevinovați se osândesc ca cei vinovați, cei curați se necinstesc ca cei spurcați și cei dreți se socotesc ca cei pacatoși. Deci, văzând pe creștini neînfricați în răspunsuri la judecați, viteji în chinuri, defaimând toate cele văzute frumoase ale acestei lumi ca pe niste gunoaie, dându-se de bună voie la muncă pentru Domnul lor și sărguindu-se la moarte ca la un ospaț, socotea în sine, zicând:

„Nu sunt drepte cele ce se spun despre creștini, ca și cum ar fi făcând niste urâciuni ca acelea; de vreme ce pacatosul cel iubitor de patimi, săvârșind fără de înfrânare poftele trupești și întru mâncarea carnelor omenesti căutând iubire de plăceri, se teme de moarte și nu rabda muncile. Unul ca acela nu se da de bună voie la rani, ci fuge de ele, iar de ar cădea sub vreo judecată ca aceasta, se sărguiește în tot felul să se arate fără de prihană și se rascumpără de la pedeapsă cu multă plată ca să poată să petreacă mai mult fără de durere și cu sănătate și să se îndulcească mai mult de poftele lui. Dar creștinii nu sunt deloc așa, ci aleg de bună voie a patimi pentru Hristos, în Care cred. Ei cinștesc mai mult moartea decât viața; deci cum poate să se afle într-însii o iubire de păcat ca aceea?”

Astfel socotind el, cerceta cu dinadinsul pentru viața creștinilor și s-a înștiințat desăvârșit, ca ei petrec în frica Domnului cu curăție și fără de prihană, pazind curăția lor cu de-amanuntul, ca se omoară în toate zilele cu postul și cu înfrânarea, și adeseori se roaga și totdeauna se învătă în faptele cele bune. Acestea cunoșcându-le din cercetările lui, i-a iubit pe ei foarte mult și s-a lipit de ei cu toată dragostea. Și a luat Sfântul Botez și s-a făcut mare ajutor al credinței în Hristos, luptându-se prin cuvinte și prin scrisori cu elinii și cu iudeii. Și s-a făcut ostas nebiruit al lui Hristos și nevoitor tare și viteaz. Și căutând mântuirea sufletelor omenesti, a cercetat felurite tari, învățând și propovăduind numele lui Hristos și întorcând pe cei necredincioși la Dumnezeu.

Deci a mers la Roma ca un filosof, purtând îmbracaminte filosofească și având ucenici cu sine. Și se adunau la el mulți pentru învățatura și a întemeiat școli; însă sub chipul filosofiei celei din afară, învăța

filosofia creștinească cea adevărată. Deci, aflând acolo pe Marcion, începătorul de eresuri, i s-a împotrivit lui tare și l-a rusinat; iar împotriva eresului acela, precum și împotriva altor eresuri, a scris mai multe cărți. Tot acolo în Roma era un oarecare cinic, filosof păgân, cu numele Crescent, mare vrajmas al creștinilor. Iar Sfântul Iustin, adevăratul filosof creștinesc, a avut cu acel filosof necredincios neîncetat războaie, atât cu cuvântul cât și cu scrisul. Pentru că acel filosof cinic, având viața spurcată și prea fără de lege, ura pe creștinii care petreceau după Dumnezeu în curăție și zavistua slava cea bună a lui Iustin, de vreme ce Iustin era cinstit și slăvit de romani, pe de o parte pentru înțelepciunea sa cea insuflată de Dumnezeu, iar pe de altă parte pentru viața lui cea curată și neprihanită.

Deci Crescent cinicul, fiind plin de rautate, aducea împotriva creștinilor multe lucruri rusinoase cu minciuna, vrând să-l necinstească în popor și să facă urât atât pe Iustin cât și pe credincioșii care erau cu el; deci îndemna poporul cel necredincios asupra lor. Acestea auzindu-le și văzându-le Sfântul Iustin, zicea: „Eu pentru credința lui Hristos doresc a patimi și a fi ucis de necredincioși; și socotesc că de la acel Crescent cinicul, mi se va pricinui moartea, de la acel cinic nebun, care iubeste mândria mai mult decât înțelepciunea. El este nevrednic de a se numi filosof, de vreme ce îndrăznește a spune la arătare lucruri pe care nu le știe cu dinadinsul, ca și cum creștinii ar fi fără de Dumnezeu și ar face multe faradelegi. Așa ne hulește pe noi din urâciune și rautate, și este mai rău decât poporul cel simplu, căci aceia nu îndrăznesc să graiască nimic de lucrurile pe care nu le știu.

În vremea aceea împărăția în Roma Antonin, care fusese împărat după Adrian. Și cu toate că Antonin însuși nu era cumplit asupra creștinilor, însă necredincioșii închinători la idoli fiind într-o stapânire, prigoneau și ucideau pe creștini după poruncile împăraților celor mai dinainte, din ura cea prea multă către ei și încă și din lăcomie, ca să jefuiască averile lor. Și nu atât pentru marturisirea numelui lui Hristos, cât pentru faradelegile cele multe, pe care cu minciuna le aduceau clevețitorii asupra credincioșilor, îi dădeau pe ei la judecată și, necercetându-i pentru clevețirile cele aduse asupra lor, îi pedepseau cu felurite morți.

În acea vreme s-a întâmplat în Roma un lucru ca acesta: o femeie oarecare necredincioasă, care trăia în necurăție, auzind de la creștini cuvânt pentru adevăratul Dumnezeu și învățătura pentru viața cea întreg înțeleaptă, pentru rasplatirea dreptilor și pentru munca pacatoșilor, s-a umilit cu sufletul și a crezut în Hristos. Însă avea barbat care petrecea într-o necredință închinării de idoli și se tăvălea fără de măsură într-o necurăție trupească. Pentru aceasta ea îl sfătuia pe el în tot chipul, vrând să-l povățuiască la viața înfrânată și să-l întoarcă la adevărata credință.

Deci, văzând ea că nicidecum nu poate să-l îndrepte pe acela, căuta să se despartă de el, ca să nu mai petreacă în necurățiile aceluia. Iar barbatul ei, înștiințându-se de la care creștin a învățat femeia lui credința creștinească, s-a dus la eparhul cetății, jelindu-se împotriva aceluia. Iar numele acelui creștin era Ptolomeu. Deci robul lui Hristos, Ptolomeu, a fost prins și ținut multă vreme într-o temniță necurată; apoi eparhul, scotându-l la judecată, l-a osândit la moarte, în vremea acelei nedrepte judecări, stătea acolo un barbat, cu numele Luchie. Acela, văzând pe fericitul Ptolomeu osândit pe nedrept, a zis către judecătorul cel strâmb: „O, eparhule, pentru care pricina dai la moarte pe acest om nevinovat, de vreme ce nu este nici prea desfrânat, nici facător de silă, nici ucigaș, nici tâlhar, nici rapitor, nici vădit pentru alta oarecare faradelege, ci pentru singura pricina că s-a marturisit pe sine, că este creștin?” Iar eparhul, căutând cu groaza spre dânsul, i-a zis cu mânie: „Oare și tu ești din numărul creștinilor?” Răspuns-a Luchie: „Cu adevărat și eu sunt creștin”. Atunci el a poruncit ca și pe acela să-l pedepsească cu moarte. Încă s-a alăturat celor doi creștini și al treilea, un prieten, care s-a marturisit pe sine cu mare glas că este creștin; și toți acești trei și-au pus sufletele lor pentru Hristos.

Și înștiințându-se fericitul Iustin de o nedreaptăucidere a sfinților ca aceasta, i-a fost jale mare pentru ei. Deci, scriind o cartică numită Apologia, care arată nevinovăția creștinilor și defaima și certa ratacirea și rautatea slujitorilor de idoli, a dat-o împăratului și fiilor lui, și la tot senatul, îndrăznind pentru Hristos, fără temere de munci și de moarte. Iar împăratul, citind cu luare aminte acea cartică, s-a minunat de

înțelepciunea filosofului creștin; și nu numai că nu s-a mâniat împotriva lui și nu l-a ucis pe el, dar a și laudat înțelepciunea lui; de vreme ce Sfântul Iustin a vadit, în acea cartică, înșelăciunea zeilor elini, iar puterea lui Hristos a dovedit-o lamurit și a aratat că sunt mincinoase clevetirile ce se aduceau asupra creștinilor, adevărind curăția și viața lor cea dreaptă.

Deci împăratul, citind acea cartică și umilindu-se, a dat porunca ca să nu fie muncii creștinii pentru marturisirea numelui lui Hristos, nici să fie jefuite averile lor, decât numai dacă s-ar fi aratat asupra cuiva dintre ei oarecare pricină de păcate, cu adevărat vrednice de pedeapsă și de judecată. Deci prescriind Sfântul Iustin acea poruncă împărătească și luând voie de la împărat, s-a dus în Asia unde erau creștinii prigoniți mai mult atunci. Și mergând la Efes în haina cea filosofească, pe care n-a lasat-o până la sfârșitul său, a aratat și a propovăduit tuturor porunca împăratului și a trimis-o în părțile și în cetățile cele dimprejur. Prin acestea s-a adus pacea și s-a mângâiat Biserica lui Hristos; de vreme ce prigoana creștinilor a încetat pentru o vreme, în locul ei venind bucuria. Acolo petrecând Sfântul Iustin câțiva ani, a avut întrebare cu înțeleptul rabin Trifon iudeul și l-a biruit pe acela, din Scripturile Legii vechi, de care întrebare - precum și de Apologia, despre care s-a zis mai sus - se afla cuvânt scris pe larg în cartea lui Iustin.

Și după multă vreme, Sfântul Iustin s-a întors iarăși de la Efes în Italia; iar în calea în care mergea pretutindeni propovăduia apostolește pe Hristos, și, biruindu-i în cuvinte pe iudei și pe elini, îi întorcea la sfânta credință, iar pe credincioși îi întărea. Deci mergând el iarăși la Roma, Crescent cinicul, filosoful cel păgân, s-a pornit asupra lui cu mai multă ură și cu mai multă răutate; deci Sfântul Iustin, adeseori vorbind cu el, totdeauna îl biruia și-l rusina înaintea tuturor.

Pentru aceea, neputând el să stea împotriva lui și neștiind ce să-i mai facă, l-a clevetit cu multe minciuni la divanul romanilor; deci au prins pe sfântul ca pe un vinovat de răutate și l-au muncit în legături. Și aducându-l pe el la judecată, nici o pricină nu i-au aflat lui. Iar zavistnicul Crescent, temându-se că nu cumva Iustin să fie liberat, a pregătit în ascuns o otrăvă de moarte și cu aceea a ucis prin înșelăciune pe ostasul cel nebiruit al lui Hristos.

Astfel s-a sfârșit Sfântul Iustin, adevăratul filosof al creștinilor, lăsând Bisericii lui Hristos multe scrieri foarte trebuincioase, ca unele ce sunt pline de înțelepciunea Sfântului Duh. Deci, stând înaintea lui Hristos Domnul, puiorul de nevointă, a luat de la El cununa patimirii și este rânduit în ceata sfinților mucenici, a celor ce slăvesc Sfânta Treime, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, în veci. Amin.

SFÂNTUL MUCENIC IUSTIN ȘI CEI ÎMPREUNA CU DÂNSUL (1 IUNIE)

În acea vreme când păgânii închinători de idoli au pus înainte prin toate țările și cetățile acea poruncă păgână împotriva binecredincioșilor creștini, că tot cel ce crede în Hristos să fie silit la jertfa idolească, atunci au fost prinși Sfinții Mucenici Iustin, Hariton, Evelpist, Ierax, Peon, Valerian și o femeie cu numele Harita și, duși fiind la Roma înaintea lui Rustic, eparhul cetății, au fost puși la judecată. Deci eparhul a zis către Iustin: „Supune-te zeilor și poruncilor împărătești, ca să nu fii osândit”. Sfântul Iustin i-a răspuns: „Nimeni nu poate să fie osândit vreodată, dacă va asculta poruncile Mântuitorului nostru Iisus Hristos”.

Eparhul l-a întrebat: „Ce fel de învățatură ai?” Iar Iustin a răspuns: „M-am sărguit a învăța toate învățăturile cele din afară și, iscusindu-mă în toată filosofia, mai pe urmă m-am lipit de adevărata învățatură a creștinilor, deși aceasta nu este bineplăcută aceluia care ratacesc în socoteala cea nedreaptă”. Atunci Rustic a zis: „O, ticalosule, oare iubesti acele învățături, care sunt potrivnice socotelii noastre?”

Sfântul Iustin a raspuns: „Cu adevarat le iubesc si urmez dogmelor celor drepte ale crestinilor”. Eparhul a zis: „Dar ce fel sunt acele dogme?” Iustin a raspuns: „Dogmele cele drepte, pe care noi crestinii le pazim cu dreapta credinta, sunt acestea: sa cunoastem pe Unul Dumnezeu, Facatorul si Ziditorul a toate, si al celor vazute si al celor nevazute; si ca sa-L marturisim pe Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel vestit mai înainte de prooroci, Care va sa vie sa judece neamul omenesc. Acela este propovaduitorul mântuirii si învătătorul celor ce doresc sa se povatuiasca la fapte bune, pentru a carui dumnezeire fara de sfârșit, eu, fiind om neputincios si mai mic decât toti, nu pot sa spun ceva slavit, însa marturisesc ca acest lucru este al proorocilor, de vreme ce ei au vestit cu multi ani mai înainte venirea de sus pe pamânt a Acestuia, despre Care am spus ca este Fiul lui Dumnezeu”.

Eparhul a întrebat: „în ce loc se aduna crestinii?” Iustin raspunde: „Fiecare se duce acolo unde poate si unde vointe. Ti se pare oare, ca noi crestinii numai la un loc ne adunam? Nimic sa nu socotesti despre acest lucru, deoarece Dumnezeuul crestinilor este necuprins cu locul si, fiindca este nevazut, umple pamântul si cerul. El pretutindeni este închinat de cei credinciosi si slava Lui se cinsteste peste tot locul!”

Eparhul zise: „Spune-mi adevarat, în care loc va strângeti si unde a!duni pe ucenicii tai?” Iustin a raspuns: „Eu am petrecut pâna acum aproape de casa unui oarecare Martin, lângă baia ce se numeste Timiotini si acum a doua oara am venit în cetatea Romei. Nu stiu alt loc afara de cel ce l-am spus si daca a voit cineva sa vina la mine, eu l-am primit si l-am împartasit de învătatura cea adevarata”. Rustic a zis: „Dar tu esti crestin?” Iustin a raspuns: „Cu adevarat, sunt crestin”. Atunci eparhul a zis lui Hariton: „Au doara si tu esti crestin?” Sfântul Hariton a raspuns: „Ajutându-mi Dumnezeu si eu sunt crestin”. Dupa aceasta, Rustic a întrebat pe fericita femeie Harita de urmeaza si ea credintei lui Hristos. Aceea i-a raspuns: „Cu darul lui Dumnezeu, sunt crestina”. Apoi Rustic a zis lui Evelpist: „Dar tu cine esti?” JEl a raspuns: „Sunt rob împaratesc, însa sunt crestin daruit de însusi Domnul Hristos cu libertate, iar cu milostivirea si cu darul Lui m-am facut partas la aceeasi nadejde la care sunt si acestia pe care-i vezi”.

Dupa aceasta eparhul a întrebat pe Ierax: „Oare si tu esti crestin?” Ierax a raspuns: „Cu adevarat si eu sunt crestin, de vreme ce cinstesc pe acelasi Dumnezeu si ma închin Lui”. Eparhul a întrebat: „Justin v-a facut pe voi crestinii?” Ierax a raspuns: „Eu am fost si voi fi crestin”. Dupa aceea, stând de fata si Sfântul Peon, a grait: „Si eu sunt crestin”. Atunci eparhul a zis: „Cine te-a învatat pe tine credinta crestina?” El a raspuns: „De la parinti am luat eu aceasta buna marturisire”. Dupa aceea Evelpist a zis: „Si eu m-am povatuit de la parintii mei a fi crestin, însa ascultând cuvintele lui Iustin, m-am întarit si mai mult în credinta crestineasca”. Eparhul l-a întrebat: „Dar unde sunt parintii tai?” Evelpist raspunde: „în Capadochia”. Eparhul a întrebat si pe Ierax: „în ce parte sunt parintii tai?” Ierax a raspuns: „Adevaratul nostru tata este Hristos, iar maica, Credinta, prin care credem într-însul; iar pamântestii mei parinti au murit; eu am iesit din Iconia Frigiei si am venit aici”. Dupa aceea eparhul a întrebat si pe Valerian: „Ce ai de zis si tu? Au doara esti si tu crestin si spre zeii nostri nu ai osârdie?” Valerian a raspuns: „Si eu sunt crestin, pentru ca cinstesc si ma închin Unuia adevaratului Dumnezeu, iar pe zeii vostri îi defaim”.

Dupa aceea, iarasi eparhul întorcându-se catre Iustin, a zis: „Asculta, tu, cel ce te numesti ca esti bine graitor si ti se pare ca tii învătatura cea adevarata, daca vei fi ranit de la cap peste tot trupul, oare astepti ca pentru aceea sa te sui la cer?” Iustin raspunde: „Astept ca si eu sa am aceeasi rasplatire de la Domnul meu, care s-a pregatit celor ce pazesc învătatura lui Hristos, daca voi rabda muncirea cea graita de tine; pentru ca stiu, ca tuturor celor ce vietuiesc cu buna credinta, si patimesc ceva pentru Dumnezeul lor, li se pastreaza darul lui Dumnezeu pâna ce toata lumea va trece”. La aceasta eparhul Rustic a zis: „Dar oare socotesti ca te vei sui la ceruri si vei primi vreo rasplata de la Dumnezeul tau?” Iustin a raspuns: „Nu socotesc, ci stiu cu întemeiere si aceea o nadajduiesc cu neîndoire”. Rustic a zis: „Sa ne apropiem de acum la trebuinta care ne sta înainte; deci adunati-va la un loc si, toti împreuna, jertfiti zeilor!” La acestea Iustin a raspuns: „Nimeni, având cunostinta cea dreapta, nu va voi sa se lipseasca de dreapta credinta si sa cada în ratacire si faradelege”.

Eparhul Rustic a zis: „De nu va veti supune poruncilor noastre, veti suferi munci fara de nici o mila”. Iustin a raspuns: „Dorim cu adevarat, ca pentru Domnul nostru Iisus Hristos sa rabdam munci si sa ne mântuim, pentru ca acelea ne mijlocesc noua mântuire si îndraznea la înfricosata Lui judecata, Caruia din dumnezeiasca porunca îi va sta înaintea toata lumea”. Acelasi lucru l-au spus si ceilalti mucenici adaugând si aceasta: „Fa degrab ceea ce ai de gând sa faci ca noi suntem crestini si nu vom jertfi idolilor”.

Auzind acestea, eparhul a dat o hotarâre ca aceasta: „Cei ce nu voiesc sa jertfeasca idolilor si nu se supun poruncii împaratesti, sa fie batuti cu toiege si pedepsiti la moarte, ca sa li se taie capetele, precum poruncesc legile romanilor”. Deci sfintii mucenici, slavind pe Dumnezeu, au fost scosi la locul cel obisnuit si, dupa bataile ce li s-au dat, au fost taiati cu securea si si-au savârsit patimirile într-o mântuitoarea marturisire.

Dupa aceasta, unii din cei credinciosi au luat în taina trupurile lor cele cinstite si le-au îngropat la loc vrednic, ajutându-le darul Domnului nostru Iisus Hristos, Caruia se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

CUVIOSUL AGAPIT, DOCTORUL PECERSCĂI (1 IUNIE)

Când parintele nostru, Cuviosul Antonie al Pecerscailor, era vestit prin darul tamaduirii, acest fericit Agapit a venit din Kiev la dânsul în pesteră, dorind tamaduirea sufleteasca prin tunderea în sfânta rânduiala monahala, pe care a si câstigat-o, si a urmat cu tot sufletul vietii celei asemenea cu îngerii a Cuviosului Antonie, fiind el însusi martor al ispravilor aceluia si vazând cum acel mare barbat slujea singur bolnavilor si-i tamadua cu rugaciunea sa; însa, acoperindu-si darul rugaciunii sale ce i se daduse, le dadea acelor verdeturi din mâncarea sa, ca si cum acelea erau pentru tamaduire.

De aceea, vazând aceasta fericitul Agapit, s-a ostenit multi ani, râvnind la nevointele sfântului staret. Deci atunci când se îmbolnavea cineva din frati, fericitul își lasa chilia sa - pentru ca nu era nimic de furat într-însa - si se ducea la fratele cel bolnav, caruia îi slujea si îi purta de grija, si se ruga lui Dumnezeu neîncetat pentru mântuirea bolnavului, desi, de multe ori, i se lungea boala cuiva - Dumnezeu binevoind astfel -, ca sa înmulteasca credinta si rugaciunea robului sau Agapit. Si asa urmând nevointelor Cuviosului Antonie, acest fericit Agapit s-a învrednicit a fi partas aceluia si dar cu dânsul, pentru ca tamadua cu rugaciunea sa pe toti bolnavii carora asijderea le dadea verdeturi pe care el le fierbea pentru mâncarea sa. De aceea s-a numit si doctor, si s-a auzit si în cetate despre el, si multi bolnavi, venind la dânsul, se întorceau sanatosi.

În acea vreme, era în cetatea Kievului un doctor oarecare, cu neamul si cu credinta armean. Acel doctor era foarte mester în doctorii, cum mai înainte de el nu fusese altul, caci numai ce privea spre un bolnav de moarte, îndata îl cunostea si îi spunea lui ziua si ceasul mortii, si niciodata nu i se schimba cuvântul lui. De aceea, pe unul ca acela, nu mai voia sa-l îngrijeasca nicidecum. Deci un bolnav din aceia a fost adus în Manastirea Pecersca. Si acela era cel dintâi din boierii cnezului Vsevolod, iar doctorul armean îl deznadajduise, vestindu-i ca o sa moara dupa opt zile. Iar fericitul Agapit, facând rugaciune pentru dânsul, i-a dat sa manânce verdeturi din care mânca el însusi, si astfel l-a facut sanatos. Si îndata slava sa s-a vestit în tot pamântul Rusiei.

Deci doctorul armean, ranindu-se de sageata zavistiei, a început a ocarî pe fericitul Agapit. Apoi a trimis în Manastirea Pecersca pe un osândit la moarte, caruia a poruncit sa i se dea verdeturi de moarte, ca, gustând din ele, sa moara înaintea lui Agapit. Iar fericitul, vazându-l pe acela murind, i-a dat din aceleasi verdeturi din care mâncase el singur si, facând rugaciune pentru dânsul, a izbavit de moarte pe cel osândit mortii. De atunci, acel armean s-a înarmat cu mai multa mânie asupra fericitului si a îndemnat pe cei de o credinta cu sine ca sa-i dea sa bea otravuri de moarte lui Agapit însusi. Dar fericitul Agapit, bându-le, a ramas fara de vatamare, pentru ca stie Domnul sa izbaveasca de ispite pe cei dreptcredinciosi, dupa cum a zis: Macar de ar bea si ceva de moarte, nu-i va vatama pe ei.

Dupa aceasta s-a îmbolnavit în Cernigov cneazul Vladimir Vsevolodovici Monomahul, pe care îl îngrijea cu dinadinsul doctorul armean, însa nimic nu sporea, ci mai mult se întarea boala; de aceea, cneazul fiind aproape de sfârșit, a trimis la parintele Ioan, egumenul Pecerscai, si l-a rugat sa trimita la dânsul în Cernigov pe fericitul Agapit, pentru a-l tamadui de boala. Deci, chemându-l egumenul la dânsul, i-a spus de rugamintea cneazului. însa fericitul Agapit - care niciodata nu a fost vazut sa iasa afara pe poarta sa tamaduiasca vreun bolnav, ci numai în manastire vindeca -, a raspuns cu smerenie: „Daca voi merge la cneaz pentru un lucru ca acesta, apoi voi merge la toti! Deci ma rog tie, parinte, sa nu ma faci a iesi din manastire pentru slava omeneasca, de care m-am fagaduit înaintea lui Dumnezeu sa fug pâna la cea din urma rasuflare a mea. De vei voi, este mai bine sa ma duc în alta tara si, dupa ce va trece nevoia aceasta, iar ma voi întoarce aici”.

Deci trimisul cneazului, pricepând ca nu poate sa duca pe fericitul Agapit la stapânul sau, a început a se ruga ca sa-i dea macar verdeturi spre tamaduire. Deci fericitul, fiind silit de egumen, a dat trimisului verdeturi din mâncarea sa, pe care ducându-le acela si cneazul gustându-le, îndata s-a facut sanatos, pentru rugaciunile fericitului.

Atunci cneazul Vladimir Monomahul a venit el însusi în Manastirea Pecerscai, voind sa vada cine este acela prin care Dumnezeu i-a daruit sanatate, caci niciodata nu vazuse pe fericitul si dorea sa-l cinsteasca cu dar de avere. însa Agapit, nevoind sa fie slavit pe pamânt, s-a ascuns, iar cneazul a dat egumenului aurul pe care îl adusese aceluia. Apoi, nu dupa multa vreme, acelasi Vladimir a trimis pe unul din boierii sai cu multe daruri la fericitul Agapit. Iar trimisul gasindu-l în chilie pe sfântul, i-a pus înainte cele ce adusese. Iar fericitul i-a zis: „O, fiule, eu niciodata n-am luat nimic de la nimeni, de vreme ce niciodata n-am tamaduit cu puterea mea, ci cu puterea lui Hristos; deci nici acum nu-mi trebuie acestea”. Boierul a raspuns: „Parinte, cel ce m-a trimis stie ca nu-ti trebuie nimic, dar te rog, pentru mângâierea fiului tau, caruia Dumnezeu i-a daruit prin tine sanatate, primeste acestea si le da, de-ti este placut, saracilor”. Deci staretul i-a zis: „De vreme ce graiesti astfel, le voi primi cu bucurie; însa sa spui celui ce te-a trimis ca si celelalte, câte le are, sunt straine, si nu va putea sa ia nimic din ele cu sine, când se va duce din aceasta viata trecatoare. De aceea, sa le împarta saracilor, caci Domnul însusi, Care se afla întru aceia, l-a izbavit pe el de moarte, iar eu nimic n-as fi sporit. Deci îl rog sa nu fie neascultator într-aceasta, ca sa nu patimeasca ceva mai rau”.

Acestea zicând fericitul Agapit, a luat aurul adus si s-a dus cu el din chilie, ca si cum ar voi sa-l ascunda; dar, ducându-l afara din chilie, l-a aruncat si, fugind, s-a ascuns. Iar boierul dupa putina vreme a iesit si a vazut toate darurile lepadate înaintea usii, pe care, luându-le, le-a dat egumenului Ioan. Apoi întorcându-se la cneaz, i-a spus toate cele ce a vazut si a auzit de la acel fericit. Atunci toti au cunoscut ca este rob adevarat al lui Dumnezeu, de la Acela singur trebuindu-i plata, iar nu de la oameni. Atunci cneazul, neîndraznind a nu asculta pe sfânt, a început a-si împarti fara crutare averea sa saracilor.

Iar dupa multa osteneala si nevointe placute lui Dumnezeu, însusi fericitul batrân Agapit, doctorul fara de plata, s-a îmbolnavit. Si înstiintându-se de acest lucru, doctorul cel mai sus pomenit, armeanul, a mers la el pentru cercetare si a început a se întreba oi el despre mestesugul doctoricesc, întrebându-l: „Cu ce fel de verdeturi se tamaduieste acel fel de boala?” Fericitul a raspuns: „Cu acelea cu care însusi Domnul, doctorul sufletului si al trupului, va da sanatate”.

Si înțelegând armeanul ca sfântul este foarte nestiutor în doctorii, a zis catre ai sai: „Acesta nu stie nimic din mestesugul nostru”. Apoi, luându-l pe el de mâna, a zis: „Adevarul spun, caci a treia zi vei muri! Iar de s-ar schimba cuvântul meu, atunci îmi voi schimba viata si voi fi si eu monah ca si tine”. Atunci fericitul a zis cu mânie: „Astfel este chipul doctoriei tale? îmi vestesti mai mult de moarte, în loc sa-mi dai ajutorul tau? De esti iscusit, da-mi viata; iar de nu o stapânesti pe aceasta, de ce ma ocarasti, osândindu-ma ca sa mor a treia zi? Caci Domnul mi-a vestit ca dupa a treia luna voi merge la El”. Armeanul a zis iarasi: „Iata, acum cu totul te-ai schimbat, iar bolnavi ca acestia niciodata nu pot trai mai mult de trei zile”vCaci slabise foarte mult, încât nu putea nici sa se miste.

In aceasta vreme, au adus la fericitul Agapit, cel care era atât de bolnav, un bolnav din Kiev pentru tamaduire. Iar fericitul, cu ajutorul prea minunat al lui Dumnezeu, s-a sculat îndata ca si cum n-ar fi fost bolnav si, luând obisnuitele sale verdeturi pe care le avea spre mâncare, le-a aratat armeanului, zicând: „Acestea sunt verdeturile doctoriei mele, vezi si înțelege!” Iar el vazând, a zis sfântului: „Acestea nu sunt din verdeturile noastre, dar mi se pare, ca sunt din Alexandria”.

Iar fericitul, râzând de nestiinta lui, a dat bolnavului sa guste din verdeturile acelea si, rugându-se, îndata l-a facut sanatos pe acel bolnav. Apoi a zis catre armean: „Fiule, te rog manâncă din aceste verdeturi cu mine, de-ti este cu placere, de vreme ce nu am cu ce sa te ospatez”. Armeanul a raspuns: „Parinte, noi în aceasta luna postim patru zile; deci acum sunt în post”. Acestea auzindu-le fericitul, l-a întrebat: „Cine esti tu si ce credinta ai?” Iar el i-a raspuns: „Au n-ai auzit de mine, ca sunt armean?” Fericitul Agapit a zis catre el: „Cum dar ai îndraznit a intra aici si a-mi spurca chilia mea, si înca a ma tineă si de mâna mea pacatoasa? Iesi de la mine, strainule de credinta si necredinciosule”. Iar el, fiind rusinat, s-a dus.

Dupa aceasta fericitul Agapit, dupa proorocia sa, a trait trei luni si, îmbolnavindu-se putin, s-a dus catre Domnul în ziua de întâi iunie. Astfel, fiindca a fost doctor fara de plata pe pamânt, si-a luat multa plata acum în ceruri, unde nu este durere. Iar cinstitele lui moaste, fratii le-au pus cu cântare, dupa obicei, în pestera cuviosului Antonie.

Iar dupa moartea sfântului, armeanul a venit la Manastirea Pecersca si a zis egumenului: „De acum parasesc eresul armenesc si cred cu adevarat în Domnul Hristos, Caruia doresc a-I sluji în sfânta rânduiala monahiceasca. Caci mi s-a aratat fericitul Agapit, zicându-mi: «Te-ai fagaduit sa primești chipul monahicesc. De vei minti, odata cu viata îti vei pierde si sufletul!» Si eu cred ca cel ce mi s-a aratat este sfânt, de vreme ce, de ar fi voit sa traiasca mai multa vreme aici, Dumnezeu i-ar fi daruit lui. Eu vazusem ca el nu va trai mai mult de trei zile, iar Dumnezeu i-a adaugat trei luni si, de as fi zis sa nu traiasca el trei luni, ar fi trait trei ani. Deci acum socotesc ca singur a voit sa se duca de la noi, dorind împaratia sfintilor, ca un adevarat sfânt. Caci Dumnezeu, mutându-l din vremelnica viata, din locasul acesta, i-a daruit viata cea vesnica în locasurile cele ceresti; drept aceea doresc a împlini degrab porunca acestui sfânt barbat”.

Auzind acestea egumenul de la armean, l-a tuns în schima monahala, învatând din destul pe doctorul trupurilor celor straine, ca sa fie iscusit în doctoria sufletului sau, urmând fericitului Agapit. Iar el, nevoindu-se cu dumnezeiasca placere, si-a petrecut viata în aceeasi manastire a Pecerscai si a primit fericitul sfârșit, întru cinstea doctorului sufletelor si al trupurilor, a Domnului nostru Iisus Hristos, si a Celui fara de început al Lui Parinte si a Preasfântului, Bunului si de viata Facatorului Sau Duh, acum si pururea si în vecii vecilor. Amin.

**SFÂNTUL NICHIFOR MĂRTURISITORUL, PATRIARHUL
CONSTANTINOPOLULUI
(2 IUNIE)**

Sfântul Nichifor, marele ajutor al dreptei credințe, s-a născut în Constantinopol, din părinți binecredincioși și temători de Dumnezeu, anume Teodor și Evdochia. Tatăl lui s-a învrednicit de cununa marturisirii, suferind rani și îngroziri pentru cinstirea sfințelor icoane. Acestea s-au întâmplat pe vremea împărației lui Constantin Copronim, pentru că, fiind el în dregătoria însemnării lucrurilor împărațești de taină și cinștind sfințele icoane cu buna credință, a fost clevetit la împăratul cel rău credincios, cum că se închina chipului Mântuitorului și al Preacuratei Maicii lui Dumnezeu și al tuturor sfinților.

Împăratul, auzind acestea, îndată a chemat la sine pe fericitul Teodor și, cercetându-l și înștiințându-se că toate cele spuse împotriva lui sunt adevărate, l-a silit să se lepede de cinștirea sfințelor icoane. Iar după ce Teodor, robul lui Hristos, nu s-a supus voinței împăratului, a fost bătut și trimis în surghiun într-o cetate ce se numea Molina și acolo, fiind aruncat într-o temniță cumplită, a patimit pentru dreapta credință. Iar după câta va vreme, chemat fiind la Constantinopol și silit din nou la eresul împăratului, n-a voit să se supună dorinței lui, ci a petrecut nestramutat în buna credință, alegând să primească batai și moarte, decât să calce legile bisericesti și rânduielile Sfinților Părinți. Deci, cu porunca împăratului celui fără de lege, fiind muncit cu nemilostivire, în multe chipuri, a fost trimis iarăși în Niceea, unde a petrecut șase ani în multă chinuire și a trecut către Domnul spre vesnică și fericită viață.

Iar soția lui, cinștită Evdochia, a fost partasă la toate primejdiile și chinurile barbatului său, pentru că îi urma lui întru prigoane și patimea împreună întru legături, nedespartindu-se de dânsul cu trupul și cu duhul. Apoi, după sfârșitul barbatului său, ea s-a întors în Constantinopol și își petrecea zilele sale cu dumnezeiască cuviință, precum se cadea unei vaduve sfinte; iar fiul ei, Nichifor, în vremea aceea, se îndeletnicea mai întâi cu învățătura filosofiei, apoi a fost pus la curtea împărătească în locul tatălui său. Iar fericita Evdochia n-a murit până ce n-a văzut pe fiul său în rânduiala calugărească și arhierască. Deci, multumind lui Dumnezeu, s-a dus în mănăstirea de fecioare și s-a tuns în calugărie; și, placând foarte mult lui Dumnezeu, s-a mutat la El, întru adânci batrâneți.

Al unor părinți că aceștia a fost odrasla acest fericit Nichifor, pentru care ne stă nouă înainte cuvântul. Astfel, mlădita cea sfântă a rădăcinii celei sfinte, hrănindu-se de la pieptul maicii sale în dreapta credință, a crescut în bune obiceiuri și, povățuit fiind la viața cea plăcută lui Dumnezeu, își petrecea anii tinereților sale cu întreaga înțelepciune întru mare înfrânare. Și era fericitul Nichifor plin de înțelepciunea cea din afară și dinlăuntru, adică, de cea lumească și de cea duhovnicească, știind desăvârșit nu numai cartile filosofilor elini, ci și dumnezeieștile Scripturi. El era și ritor renumit; și, pe lângă aceasta, a fost împodobit cu toate faptele bune; pentru aceasta, era iubit și cinștit de toți pentru înțelegerea și bunul său obicei. Și venind în vârsta de barbat, a fost cinștit între sfinții împărațești în vremea împărației lui Leon, fiul lui Copronim. Și păzea dreapta credință în mijlocul celor răucredincioși, închinându-se sfințelor icoane și aducând și pe alții la cea cinștită închinare.

Iar după moartea lui Leon, fiul lui Copronim, s-a ținut în Niceea al șaptelea Sinod al toată lumea al Sfinților Părinți, asupra eresului cel luptător împotriva sfințelor icoane, pe vremea împărației lui Constantin, fiul lui Leon, și a maicii lui, Irina. Atunci fericitul Nichifor, fiind în rânduiala mirenească, a ajutat mult Sfinților Părinți, ca un prea înțelept și foarte iscusit în dumnezeiasca Scriptură și ca cel ce era întru mare cinste, căci lui, la acel sinod, îi era încredințată socoteala voinței împărațești și vorbirea cuvintelor împărațești. Deci el s-a arătat, mai înainte de arhieria sa, a fi marturisitor și învățător al dreptei credințe, biruind pe eretici și rusinându-i; și era fericit și binecuvântat de Sfinții Părinți.

Iar după sinodul acela, Nichifor a mai petrecut câțiva ani în rânduiala și în cinștea lumească, întru sfaturile împărațești. Dar, socotind că nu-i este de folos sufletului său aceea, că să slujească lumii celei cu multă tulburare și cu multă gâlceavă, de vreme ce vedea că în palat se face vrajba între fiu și între maică, și-a lasat dregătoria și cea cinștită și, trecând cu vederea toată slava cea desartă, a ieșit din cetate, salasluiindu-se la un loc liniștit și osebit, lângă Bosforul Traciei. Acolo a început în singurătate a sluji lui Dumnezeu, în rugăciuni și în posturi, luând aminte la mântuirea sa. Iar după o vreme oarecare, zidind o

biserica si adunând acolo monahi, a facut o manastire; si desi era fara chipul monahicesc, se ostenea calugareste, încercându-se pe sine, daca va putea suferi nevointa vietii celei aspre a calugariei.

Si a petrecut acolo multi ani, pâna la împaratia lui Nichifor. Apoi, preasfintitul Tarasie, Patriarhul Constantinopolului, ducându-se catre Domnul, a fost ales la patriarhie fericitul Nichifor, caci desi era cu chipul mirean, însa cu viata era desavârsit monah. Din acea vreme a îmbracat mai întâi chipul monahicesc, apoi a fost hirotonit preot; iar dupa aceea, si nevrând, împaratul Nichifor I-a silit sa primeasca scaunul patriarhal în prealuminata zi a Sfințelor Pasti. Deci împodobeia Sfânta Biserica cu cuvântul cel de învățatura si cu viata cea îmbunatatita, îndreptând pe cei razvratiti si întarind pe cei drepti; iar pe eretici îi gonia de la turma cea cuvântatoare, ca pe niste lupi rapitori.

În acea vreme, grecii aveau razboi cu bulgarii, si iesind împaratul Nichifor la razboi, a fost ucis. După dânsul a luat împaratia Stavrichie, fiul lui, dar nu multa vreme, deoarece numai doua luni a împaratit si a murit. Iar după Stavrichie a urmat la domnie Mihail Rangave, barbat binecredincios, care a avut mai întâi rânduiala de curopalat. Pe acela, izgonindu-l Leon Armeanul după doi ani, i-â rapit scaunul împaratiei grecesti. Atunci Preasfintitul Nichifor a trimis pe oarecare episcopi cu cartea dreptei credinte la rapitorul acela, mai înainte de încoronarea lui la împaratie, rugând pe noul împarat ca, după obiceiul împaratilor drept credinciosi de mai dinainte, s-o iscaleasca cu mâna sa, ca sa tina neschimbate dogmele sfintei credinte, care sunt scrise în cartea aceea. Iar vicleanul împarat fatarnicindu-se, se arata prin cuvinte ca este osârdnic catre dreapta credinta si a fagaduit ca va iscali cartea, dar nu mai înainte de încoronare, zicând: „După ce se va pune pe mine coroana împarateasca, atunci voi iscali”. Si a fost crezuta vulpea aceea. Iar înselatorul, lepadând iscalitura credintei celei drepte, a iscalit în taina cartea adusa lui de eretici, supunându-se mai mult lupilor rapitori celor asemenea lui, decât adevaratilor pastori.

După aceea a venit în biserica cea mare a Sfintei Sofia, cu multa mândrie si cu slava multa. Iar când se savârsea rânduiala cea obisnuita a încoronarii împaratesti si când preasfintitul patriarh punea coroana pe capul lui nevrednic, Dumnezeu a descoperit arhiereului în ce fel are sa fie împaratul acela; deoarece coroana cea împarateasca, pe care o punea pe capul lui, s-a facut în mâinile patriarhului ca o cununa de spini, încât întepa mâinile arhiereului cu durere. Si a cunoscut patriarhul ca aceea înseamna prigonirea si muncirea care degrab avea sa fie asupra Bisericii de la acel împarat; si spunea aceasta cu suspinuri clerului sau.

Iar a doua zi după încoronare, a trimis din nou la împarat ca sa împlineasca fagaduinta data si sa iscaleasca dreapta credinta, precum au iscalit si ceilalti împarati dreptcredinciosi dinainte. Dar el s-a lepadat cu totul, întinând de la început porfira împarateasca cu minciuni. Apoi, după câta va vreme, a început pe fata a huli sfintele icoane; si astfel s-a înarmat, nu împotriva vrajmasilor, care navaleau de pretutindenii asupra tarii grecesti si o pustiau, ci asupra sfintelor icoane ale lui Hristos, ale Preacuratei Nascatoarei de Dumnezeu, ale tuturor sfintilor si asupra celor ce se închinau sfintelor icoane.

Deci adunând la el în Constantinopol pe toti episcopii si preotii care după pravila erau îndepartati de la slujirea Sfântului Altar pentru oarecare pricini ale lor, si dându-le locuri în palatele împaratesti si hranindu-i cu hrana îndestulata ca pe niste vieri, al caror Dumnezeu era pântecele, vorbea adeseori cu ei, învățându-se eresul iconoclast si alcatuindu-si sfatul cu dânsii, cum ar putea sa înnoiasca acea hulitoare dogma împotriva sfintelor icoane, care fusese lepadata la Sinodul al saptelea a toata lumea. Deci, ca sa-i înduplece pe ei mai cu înlesnire spre socoteala sa, le fagaduia sa le dea lor rânduielele cele mai dinainte, din care erau lepadati, si sa le adauge mai mari dregatorii si cinste.

Iar aceea, îngâmfmându-se de atâta mila împarateasca ce venise peste ei, au început a-i ajuta cu osârdie si astfel tulburau cu tiranie toate bisericile celor dreptcredinciosi. Si mergând ei pretutindenii, adunau cartile în numele împaratului si le cercetau împreuna. Si daca aflau vreuna ereticeasca, scrisa împotriva sfintelor icoane, pe aceea o primeau cu dragoste, ca pe o cinstita Evanghelie si o pastrau la dânsii. Iar daca era vreuna scrisa împotriva eresului iconoclast, pe aceea îndata o aruncau în foc si o ardeau ca pe o urâciune.

Dupa aceea, împaratul a poruncit ca toti episcopii greci sa se adune la sinod în Constantinopol. Deci pornind fiecare episcop de la locul sau si sosind în cetate, se duceau, dupa obiceiul lor, la Preasfintitul patriarh Nichifor, iar împaratul a poruncit sa-i prinda îndata pe acei episcopi si sa-i arunce în temnita. Si care dintre dânsii se temeau de groaznica mânie si de certarea împarateasca si se învoiau la eresul cel de un gând cu dânsul, pe aceia eliberându-i din legaturi si din temnita, îi învrednicea de cinste; iar cei ce petreceau neînduplecati în dreapta credinta, pe aceia, batjocorindu-i, îi chinuia cu foame si cu sete.

Deci cei mai multi, fiind siliti de frica, s-au unit la un gând cu împaratul si astfel adunarea ereticeasca s-a întarit foarte. Si au început mincinosii învatori a raspândi cu îndrazneala si fara de opreala, prin toate bisericile, învaturile lor hulitoare, plecând poporul spre necinstirea sfintelor icoane. Iar pe învatorii adevarati ai dreptei credinte îi izgoneau din biserici si îi necajeau. Si se sânguiau ei sa-l faca sa taca si sa-l opreasca de a intra în biserica soborniceasca si pe însusi prea sfintitul patriarh, trâmbita cea cu dumnezeiasca glasuire.

Iar Sfântul Nichifor, slujitorul lui Dumnezeu, auzind si vazând toate cele ce se faceau, se ruga neîncetat cu lacrimi lui Dumnezeu, ca sa pazeasca Biserica Sa fara de prihana si sa fereasca nevatamata de eretici turma sa. Si chemând la sine pe multi dreptcredinciosi, îi sfatua, îi ruga si îi învata sa nu se uneasca cu ereticii, sa se fereasca de aluatul lor si sa fuga de învatura lor ca de muscatura de vipera; sa nu se înfricoseze de acea cumplita vreme, nici sa se teama de îngrozirea tiranului, cel ce ucide numai trupul, nu si sufletul. Si chiar daca tot poporul s-ar duce cu împaratul în urma eresului si ar ramâne doar putini în dreapta credinta, cei ramasi însa sa nu se îndoiasca de putinatatea lor, stiind ca nu în multime binevoieste Domnul, ci binevoieste si cauta si numai spre unul care se teme si se cutremura de cuvintele Lui, mai mult decât spre multimea care trece cu vederea frica Lui, precum si în Evanghelie graieste Hristos[^] Nu te teme, turma mica, ca Tatal vostru a binevoit sa va dea voua împaratia.

Apoi, sfintitul patriarh a chemat la sine pe arhierii cei alesi: pe Emilian al Cizicului, pe Eftimie al Sardelor, pe Iosif al Tesalonicului, pe Eudoxie al Amoreii, pe Mihail al Senadului, pe Teofilact al Nicomidiei, pe Petru al Niceei si pe multi alti Sfinti Parinti, între care erau si Teodor Studitul, Nichita, egumenul Midichiei, si alti barbati binecredinciosi, cu care vorbind multe din dumnezeiestile Scripturi si din asezamintele Sfintilor Parinti, pentru cinstea sfintelor icoane, a mers de cu seara în biserica soborniceasca a Sfintei Sofia si a început cu soborul cântarea cea de toata noaptea, rugând pe Dumnezeu pentru împacarea Bisericii si pentru izbavirea de eres.

Si înstiintându-se împaratul de aceea, s-a îndoit de spaima, caci se adunase mult popor în biserica la cântarea aceea de toata noaptea; si astfel împaratul se temea ca patriarhul sa nu ridice poporul spre tulburare împotriva lui, caci stia raucedinciosul ca patriarhul era iubit de popor, încât toti erau gata sa-l asculte pe el, de ar fi chiar sa moara pentru dânsul. Deci, la cântatul cocosilor, împaratul îndata a trimis în biserica la patriarh, zicându-i: „Pentru ce tulburi poporul si ridici viclesug asupra împaratului, care voieste sa faca pace si un gând între toti? Pentru ce ridici pe poporul cel fara de minte spre razboi si voiesti ca, prin batalia dintre noi, sa umpli împarateasca cetate de sânge?” Dar preasfintitul patriarh a raspuns trimisilor împaratesti: „Noi nu gândim nimic de acest fel din cele ce graiti voi, nici n-a venit în mintea noastra cândva aceea pe care o socoteste despre noi împaratul. Noi ne-am adunat în casa lui Dumnezeu nu pentru vreun sfat potrivit împaratului, ci pentru lauda lui Dumnezeu, pentru rugaciuni si cereri, milostivind pe Dumnezeu ca sa îngradeasca cu pace pe Biserica Sa, pe împarat si pe tot poporul, si sa strice mestesugirile ereticilor, ca sa-i întoarca pe toti la dreapta credinta”.

Iar trimisii au zis: „Nu este astfel precum graiesti, pentru ca din gura graiesti unele si în inima ta gândesti altele si voiesti ca cele gândite sa le pui în lucru. Iar de vreme ce este aratat ca aduni poporul împotriva împaratului, ca sa te rascoli; deci tu însuti si cei împreuna cu tine, dupa ce se va face ziua, sa mergeti la palatul împaratesc si sa raspundeti la întrebările pe care vi le-a pus prin noi, ca si împaratul însusi sa cunoasca scornirile voastre”. Aceasta zicând-o trimisii, s-au dus. Deci, auzind acestea toti cei ce erau în

biserica, au cunoscut ce fel de prigonire si necaz asteapta pe slujitorul lui Dumnezeu si pe toata Biserica lui Hristos; si au început a se ruga mai cu dinadinsul cu multe lacrimi si suspinuri.

Iar dupa savârsirea privegherii celei de toata noaptea, Preasfintitul Nichifor stând în mijlocul bisericii, a început a zice în auzul tuturor: „O, sobor adunat de Duhul lui Dumnezeu, cine se astepta ca niste primejdii ca acestea, pe care le vedem acum, sa navaleasca asupra Sfintei Biserici? Cum ea primeste mâhnire în loc de bucurie, si, din alinare, intra-n tulburare? Turma cea cuvântatoare, care se pastea la pasunea cea buna, rabda rapire de la cei ce s-au razvratit, iar maica, care pe toti fiii sai îi sfatuieste la un cuget de obste, este rupta în multe bucati.

Aceasta Biserica pe care Hristos a câstigat-o cu cinstitul Sau sânge, pe care a ferit-o curata de toata prihana, pe care îngradind-o prin apostoli, prin prooroci, prin mucenici si prin cetele tuturor sfintilor, a aratat-o ca pe un rai întarit cu ziduri si încuiat, acum câte primejdii primeste de la cei care se vad a fi ai nostri cu chipul, iar cu fapta s-au departat foarte mult de noi si ni s-au facut vrajmasi. Pâna într-atât a ajuns rautatea lor, ca necinlesc împreuna cu chipul si pe Cel închipuit, caci împreuna cu fata lui Hristos zugravita pe scândura, însusi Hristos este lepadat de ei. Caci precum cinstea tot asa si necinstea cea facuta chipului se suie la însusi Acela Care este închipuit. Acum vechiul asezamânt al Bisericii, cel pentru cinstirea sfintelor icoane, se sterge de vrajmasii dreptatii, si cel nou potrivnic, aflat de eretici, se aseaza ca o noua lege; si sunt tulburate sufletele credinciosilor.

O, fratilor si fiilor, rogu-va pe voi sa nu fim fricosi si mici la suflete! îngrozirile lor sa nu înfricoseze inimile noastre, ci sa asteptam ajutor de la Dumnezeu. Pentru ca cei ce ne urasc pe noi si se sânguiesc sa piarda dreptatea din Biserica, asemenea sunt cu cei ce înoata împotriva repeziciunii râului si care, ostenind, se îneaca în adânc, pentru ca dreptatea este un lucru nebiruit; pe cei ce o cinstesc, îi încununeaza, iar pe cei ce se lupta împotriva ei, îi biruieste. Cel ce se tine de ea - chiar de va fi fara de arme - biruieste pe împotrivor; iar ostasul care s-a lipsit de ea, chiar de ar fi îmbracat si în platosa, este biruit cu înlesnire. Iar martori a celor graite de noi sunt acestia pentru care graim, caci nu au nici o cunostinta a dreptatii, si se fac mai de râs si decât copiii cei ce învăta literele; de vreme ce singuri sunt lor potrivnici în socotelile lor cele desarte, si pe ale lor carnuri si le mânâncă dupa asemanarea celor îndraciti. O, fratilor, oare înțelegeti cele ce am grait?"

Toti cei din biserica au strigat: „O, preasfintite parinte, le stim si suntem încredintati ca este adevarata credinta noastra cea dreptmaritoare si pentru aceasta toti suntem gata a muri!" Patriarhul a zis: „Deci se cade, fratilor, sa petrecem în marturisirea dreptei credinte, uniti si cu un suflet, ca potrivnicii nostri sa nu poata întoarce pe nici unul din noi la credinta lor cea ereticeasca; pentru ca suntem mai multi decât dânsii, cu darul lui Hristos!" Deci poporul, strigând iarasi cu glas mare, se întarea ca sa apere Biserica pâna la moarte.

Iar preasfintitul patriarh, dupa ce a vorbit în biserica cu poporul din destul, luminându-se acum de ziua, si-a pus pe umeri omoforul, si împreuna cu episcopii si cu egumenii care erau lângă el, înca si cu tot clerul, s-a dus la palatul împaratesc, urmând mult popor dupa ei. Si ajungând ei la portile palatului, toti au fost opriti si numai patriarhul a fost lasat sa intre. Si nu i-a dat împaratul obisnuita cinste cea cu dragoste, caci împaratii grecesti aveau obicei de a lua binecuvântare de la patriarhul si unul altuia sarutau dreapta, spre semnul dragostei duhovnicesti. Iar raucredinciosul împarat Leqn Armeanul, cautând cu groaza spre patriarhul care intra, n-a vrut sa ia de la el binecuvântare, ci i-a poruncit sa sada, vorbindu-i cu mânie: „Ce fel de întarâtare ati facut între voi cu viclesug si ridicare asupra cinstei împaratesti, încât fara de stirea noastra adunati sobor, tulburati poporul si-l porniti spre gâlceava si tulburare? Oare aceasta nu este aratata vrajba si întarâtare, când adunati sobor fara voia si sfatul nostru si semanati în popor dusmanie, cum ca noi credem rau, iar nu precum tine Biserica? Caci, de am fi voit sa dezradacinam asezamin-tele cele drepte si pe ale lor vechimi, precum ziceti, nu fara de socoteala ar putea cineva sa ne huleasca si sa ne defaimeze si sa aduca asupra noastra pricina eresurilor celor de rea credinta. Iar acum, fiind cuprinsi de dragostea credintei celei drepte, dorim ca sa pierdem întarâtările si neunirile, si pe toti sa-i aducem într-o

împreuna glasuita credinta. Deci pentru ce ne huliti pe noi si vrajmasuiti asupra noastra si ne ziceti cum ca noi facem strâmbatate Bisericii, de a carei pace si liniste ne îngrijim? Au nu stii ca mult popor s-a tulburat si s-a rupt de la Biserica pentru ca icoanele se zugravesc si se pun într-însa? Si ei aduc carti si arata în ele cuvinte din dumnezeiasca Scriptura, prin care se opreste închinarea si cinstirea icoanelor.

Si daca împotriva întrebărilor puse de dânsii nu vor fi raspunsuri, apoi ce opreste a se rupe credinta si a nu veni niciodata într-o unire? Deci pentru cei care se învaluiesc cu mintea si se tulbura cu nedumerire, se cade ca, fara de zabava, sa aveti întrebare cu cei ce se rup de Biserica pentru icoane. Astfel voieste si porunceste stapânirea noastra: ca ori pe aceia, biruindu-i, sa-i aduceti la socoteala voastra, ori voi singuri, fiind biruiti de dânsii, sa va supuneti lor; ca si noi, vazând ce este mai adevarat, sa ne plecăm spre partea cea mai buna si s-o întarim cu puterea noastra împarateasca, ca astfel sa poata sa stea nemiscata".

Iar Patriarhul Nichifor a graiat catre împarat astfel: „Ma rog maririi tale, nu ne socoti pe noi a fi pricinuitori de întarâtari si tulburari, nici ca am uneltit cu rugaciune în loc de arme împotriva împaratestii tale stapâniri, de vreme ce noi ne-am învătat din dumnezeiasca Scriptura a ne ruga pentru împarat, iar nu a-i dori lui rau. Noi nu rasturnăm spre socoteala ereticeasca si spre vatamare cuvintele si învăaturile cele sanatoase ale credinței; caci pe cei ce îndraznesc a face unele ca acestea, porunceste învătatorul dreptatii, Sfântul Ioan Cuvântatorul de Dumnezeu, sa nu-i primim în casa, nici sa le zicem a se bucura. Si pe aceasta o stim cu adevarat - nu numai noi, ci fiecare, a carui minte este luminata câtusi de putin -, ca pacea si linistea este un lucru foarte bun. Iar de se face cineva pricinuitor al risipirii ei, adica al linistii, unul ca acela, de catre toti poate sa se numeasca cu dreptate lucrator de rautati.

Deci acel împarat este bun împarat, care stie a preface razboaiele în pace si tulburările în liniste; iar tu si cu cei de un gând cu tine ati gândit a aduce razboi asupra Bisericii, ea fiind în pace. Si lasând sfintele legi prin care se preamăreste Crucea lui Hristos -dreapta credinta stralucind luminos în toata lumea -, ai socotit sa aduci asupra-i întunecata învătatura a oamenilor celor pierzatori, pe care nu o primește nici o Biserica. Pentru ca nici Ierusalimul, nici Roma, nici Alexandria, nici Antiohia nu leapada icoanele lui Hristos, ale Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu, ale Apostolilor si ale celorlalti placuti ai lui Dumnezeu, ci le cinstesc cu credinta, dupa predania Sfintilor Parinti. Si care sinod din cele a toata lumea, care au întarit prin Duhul Sfânt dogmele cele ortodoxe ale credinței, a laudat si a primit acele socoteli iconoclaste? Deci nici tu, o, împarate, nu ridica pe acel eres lepadat, nu baga în Sfânta Biserica acea blestemata socoteala; iar noua sa nu fie a ne întreba cu ereticii. Pentru ca ce trebuinta este a se întreba despre aceea care acum de Sfintii Parinti este soborniceste dovedita, lepadata si data anatemei?"

Atunci împaratul a graiat catre patriarh: „Oare nu lui Moise i-a zis Dumnezeu: Sa nu-ti faci tie idol si toata asemanarea, câte sunt în cer sus, pe pamânt jos, si câte sunt în ape, sub pamânt! Sa nu te închini, nici sa le slujesti lor! Iar voi cu ce fel de înțelegere faceti chipurile, zugraviti icoanele, si cinstea care se cade lui Dumnezeu o dati chipurilor si icoanelor celor facute si zugravite de voi? Deci ceea ce mai înainte faceau închinătorii de idoli, aceea faceti si voi acum, nebagând în seama porunca lui Dumnezeu, care s-a dat lui Moise si, printr-însul, tuturor oamenilor, nu numai celor din Legea veche, dar si noua, credinciosilor crestini din Darul cel nou".

Patriarhul a raspuns: „Oare nu stii pentru ce li s-a poruncit israelitenilor de catre Dumnezeu, dupa ce au iesit din Egipt, ca sa nu-si faca idoli si orice fel de asemanare? Pentru aceea ca, vietuind israelitenii în Egipt, se obisnuisera cu pagânătatea si cu închinarea de idoli cea cu multi zei împreuna cu egiptenii, dintre care unii aveau ca zei niste oameni spurcati, care murisera înca de demult, unii pasarile ceresti, altii fiarele pamântului, altii târâtoarele si pestii, altii pe niste slutenii, si faceau asemanările acelea si se închinau lor ca unui adevarat Dumnezeu. Deci, voind Dumnezeu sa dezradacineze naravul închinării de idoli de la israelitenii care se deprinsesera în Egipt la aceasta, le-a dat acea porunca ca sa nu faca idoli, nici orice asemanare, dar nu i-a oprit a face chipuri si icoane cinstite, care se fac nu spre defaimare, ci spre înmultirea cinstei lui Dumnezeu. Caci oare nu cu porunca aceluiasi Dumnezeu s-a zidit de Moise

cortul marturiei si chivotul Legii cel ferecat peste tot cu aur, în care se pazeau tablele, toiagul lui Aaron si mana?

Asemenea si heruvimii cei de aur, oare n-a poruncit Dumnezeu ca sa-i faca si sa-i puna în cort deasupra chivotului? Înca si pe catapetesme, pe usi si pe poalele cortului, oare nu erau cusaturi închipuite care se asemanau cu fetele heruvimilor? Si toate acestea, au nu se cinsteau de israeliteni, ca niste cinstiri aduse lui Dumnezeu? Si oare înaintea tuturor acelora nu se închinau israelitenii lui Dumnezeu si nu-I aduceau jertfe? Iar când se închinau si aduceau jertfe înaintea cortului, ei nu se închinau si aduceau jertfe chivotului, heruvimilor, cortului, ci se închinau si aduceau jertfe Unuia Dumnezeu, Care petrece în ceruri, iar cortul si chivotul cu cele ce erau într-însul si asemanarile heruvimilor, le cinsteau ca pe niste lucruri dumnezeiesti, iar nu îndumnezeite.

Asemenea facem si noi acum, si închinându-ne sfintelor icoane, si aprinzând lumânari înaintea lor, nu ne închinam si nu asezam candelile nici scândurii, nici vopselelor, ci fetei închipuite pe icoana, adica lui Hristos Dumnezeu, Cel ce S-a întrupat. Si nu zugravim pe icoane dumnezeirea lui Hristos, care precum este nevazuta si neajunsa, asa si necuprinsa; ci însemnam omenirea lui Hristos, Care a fost vazuta oarecând de ochi omenesti, si a fost pipaita cu mâinile. Si noi nu numim Dumnezeu icoana lui Hristos, ci închipuire a fetei lui Hristos Dumnezeu. Deci lui Hristos Dumnezeu ne închinam înaintea sfintei Lui icoane, ca lui Dumnezeu; iar pe icoana lui Hristos o cinstim ca pe un lucru dumnezeiesc, dar nu o îndumnezeim pe ea. De asemenea, tot asa putem sa zicem despre icoanele Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu si ale celorlalti sfinti, întru care Se cinstește însusi Dumnezeu, Cel minunat întru sfintii Lui.

Dar începând pe cele din Legea veche, înca nu le-am sfârșit. Oare n-a poruncit Dumnezeu lui Moise sa înalte sarpele de arama în pustie ca sa alerge si sa priveasca spre dânsul oamenii cei muscati de serpi? Oare acel sarpe de arama nu era un chip facator de minuni, tamaduind cu minune pe aceia care erau muscati de serpii cei vii? Deci acel sarpe avea putere tamaduitoare nu de la sine, ci de la Acela, pe Care mai înainte îl închipuia; pentru ca mai înainte închipuia pe Hristos, Mântuitorul nostru, Care avea sa fie înaltat pe lemnul Sfintei Cruci, dupa cuvântul pe care însusi Hristos 1-a zis în Evanghelie despre Sine: Precum Moise a înaltat sarpele în pustie, tot asa se cade a Se înalta si Fiul Omului.

Si ce minune este daca si acum sfintele icoane sunt facatoare de minuni, precum si sarpele cel de arama facator de minuni în Legea veche? Si precum sarpele acela nu prin sine, ci prin puterea Aceluia, pe care mai înainte îl închipuia, facea niste minuni ca acelea, tot astfel si sfintele icoane[^] cu puterea fetei celui închipuit pe ele, se fac facatoare de minuni. însa sa ne aducem aminte si de Biserica lui Solomon. Oare Dumnezeu i-a socotit lui Solomon aceea de pacat, când a facut în biserica pe care a zidit-o, afara de heruvimii facuti de Moise, alti heruvimi mai mari de aur, si pe ale acelorasi asemanari le-a închipuit pe pereti, pe stâlpi si pe usi; facând si o mare de arama asezata pe doisprezece boi? Dumnezeu nu numai ca n-a socotit-o ca pacat, ci a si binevoit într-acel lucru al Lui, când singur a cercetat biserica aceea si pe cele dintr-însa; pentru ca scris este: Slava Domnului a umplut biserica, încât preotii nu puteau sa stea sa slujeasca de fata norului.

Deci, o, împarate, Legea lui Dumnezeu cea mai înainte pomenita de tine si data lui Moise pentru nefacerea a toata asemanarea, pierde numai închinarea cea păgâneasca de idoli, iar nu cinstirea noastra drept credincioasa si crestineasca a sfintelor icoane. Iar daca Dumnezeu, prin porunca Lui cea dintâi, ar fi pierdut cu totul toata zugravirea si asemanarea, precum a acelor fete necinstite asa si a celor cinstite, apoi ar fi fost Lui însusi potrivit, poruncindu-i lui Moise dupa aceea - precum s-a zis - ca sa faca cortul si cele dintr-însul, si înca sa înalte si sarpele de arama cel ferecat.

Dar nu se cuvine sa graim asa, pentru ca Dumnezeu nu este Lui însusi potrivit si, precum este credincios în toate cuvintele Sale, tot asa este si drept în toate lucrurile Sale. El a poruncit cu Cuvântul a nu face idoli păgânesti, iar a închipui sfintele icoane, spre împodobirea bisericasca si spre slava lui Dumnezeu, pe

aceasta a închipuit-o și învatat-o cu lucrul, povatuind singur la aceasta pe Moise, când i-a poruncit să închipuiască asemanările heruvimilor".

O graire împotriva ca aceasta, atât din partea împăratului cât și a patriarhului pentru sfintele icoane, a fost mai întâi numai între ei amândoi, iar după aceea și cei ce stateau afara la ușă, episcopii și clericii, au fost lasați înăuntru. Încă au intrat și mulți senatori și ostasi înarmați, care au stat acolo înainte cu sabiile trase, după porunca împăratului, spre înfricosarea celor ce nu voiau să se învoiască cu împăratul.

Iar ce a fost acolo, ce fel de graire împotriva și ce fel de marime de suflet și îndrăznire a inimilor celor neînfricate, s-a scris despre toate acestea în viața Cuviosului Teodor Studitul, praznuit la 11 noiembrie; și în viața Sfântului Nichita Marturisorul, care se pomeneste la 3 aprilie. Deci sfârșitul a tot lucrul aceluia a fost mânia și iutimea împăratului, precum și izgonirea fără de cinste din palatul împărațesc a patriarhului și a tuturor celor ce erau cu el. Deci episcopii care erau de partea patriarhului au fost trimisi îndată la închisoare în felurite locuri. Iar pe patriarh l-a lasat încă la locul lui până la o vreme, pe de o parte rusinându-se să-i facă îndată rau desăvârșit, iar pe de alta temându-se de scularea poporului asupra lui și de tulburare. Astfel, închizând în temniță și în închisori pe mulți din rânduiala clericilor și a monahilor, îi muncea cu batai și-i chinuia cu foamea și cu setea, silindu-i pe ei la lepadarea sfintelor icoane.

Deci văzând prea sfântul patriarh pe împăratul căzut cu totul din dreapta credință, Biserica foarte tulburată și rânduiala duhovnicească prigonită și asuprită, a scris împărațesei, îndemnând-o să-l sfătuiască pe împărat ca să înceteze de la o răutate ca aceea. A scris încă și eparhului cetății, Eutihian, cel de un gând cu împăratul și cel dintâi în sfaturile lui. Și a adăugat ceva mai aspru, graindu-le cu râvna apostolească și cu duh proorocesc: „De nu veți înceta de a răzvrăti caile Domnului cele drepte, mâna Domnului cea răzbunătoare va fi degrabă asupra voastră".

Dar Sfântul Nichifor n-a putut să înduplece pe cei neplecați, ci mai ales i-a pornit spre mai mare mânie. Deci împăratul a trimis pe un barbat oarecare, cu numele Toma și cu dregatoria patriciu, ca să ia de la patriarh ocârmuirea bisericii sobornicești a Sfintei Sofia, să o ocârmuiască el, nelăsând pe patriarh să slujească în ea, nici să graiască învătături poporului. Și era arhierul ca să încuiat în casa sa cea patriarhală, neiesind nicaieri. Deci slabind cu trupul, pe de o parte pentru necazuri, iar pe de alta pentru nevointele cele multe, a căzut în boală și zăcea pe patul durerii, așteptându-și sfârșitul.

Iar adunarea ereticească nu înceta să se tulbure, căutând a se întreba cu patriarhul. Atunci împăratul și adunarea lui au trimis la patriarh un frate al împărațesei, cu numele Teofan și cu dregatoria spatar, ca să-l aducă la adunarea lor spre întrebare. Insa patriarhul a răspuns trimisului: „Pastorul cel lipsit de oi nu iese la luptă împotriva lupilor, și cel ce-și cearcă sănătatea să nu se lupte cu fiarele. Pentru ce voi ați luat de la mine oile cele încredintate mie de Hristos și acum mă chemați la întrebare, ca să mă lupt cu ereticii ca și cu niște lupi, eu fiind unul singur? Iar de voiti aceasta, apoi să-mi întoarceți oile mele, să se libereze din legături și din temnițe clericii și preoții, și fiecare să-și primească locul său. Să se întoarcă arhierii de unde sunt izgoniți și să-și ia scaunele lor; iar episcopii mincinosi și ereticii, care acum nu sunt ridicați după pravila în locurile lor, aceia să se scoată. Și toți dreptcredinciosii cei izgoniți și supărați, să primească slavire și libertatea lor cea dintâi. Atunci, voind Dumnezeu, de voi veni și eu la sănătatea mea cea mai dinainte, voi fi gata a vădă în adunare vatămarile cele rele ale ereticilor. Însă se cade ca soborul să vorbească despre credință să fie în sobornicească biserică cea mare, unde însuși Hristos Dumnezeu stă de față, în Preacuratele Lui Taine, iar nu în palatul împărațesc; ca să se graiască cele bisericesti în biserică, iar în palat să se orânduiască treburile cetăților".

Cu un răspuns ca acesta întorcându-se Teofan la cei ce l-au trimis, aceia mai mult s-au mâniat asupra sfântului. Și iarasi au trimis la el pe unii din adunarea lor, chemându-l acum nu la întrebare, ci la judecată. Acelora sfântul le-a răspuns, zicându-le: „Cine mă cheamă la judecată? Oare vreun patriarh, ori al Romei, ori al Alexandriei, ori al Antiohiei sau al Ierusalimului? Dacă aceia nu sunt în soborul vostru, atunci la cine mă voi duce? Oare voi mă chemați pe mine, cel ce sunt patriarh? Oare voi, cei fără pravila,

sa ma judecati pe mine, pastorul vostru cel dupa pravila? Nu voi merge la vrajmasii mei cei aratati, care s-au gatit ca niste fiare cumplite sa ma sfâsie fara de vina. Dar cum voi merge, fiind si bolnav, neputând a ma scula nici de pe pat? Decât numai cu patul daca ma veti lua". Astfel trimisii s-au întors deserti.

Deci acea adunare ereticeasca, plina de multa rautate, a judecat cu nedreptate pe cel drept, si a dat lepadarii si anatemei pe Sfântul Nichifor patriarhul, barbatul cel placut lui Dumnezeu, pe când ei singuri erau vrednici de mii de lepadari si de blesteme. Si anatema-tizând nu numai pe Sfântul Nichifor, dar si pe prea sfintitii patriarhi dreptcredinciosi ce au fost mai înainte si care se dusesera catre Domnul prin sfârșit fericit, adica pe Tarasie si pe Ghermano, si-au sfârșit adunarea lor cea vicleana. Deci fiind seara târziu, împaratul a trimis ostasi ca sa scoata pe Nichifor din casele patriarhicești si sa-l duca în surghiun. Deci niste ostasi salbatici au navalit cu arme asupra caselor, făcând gâlceava si tulburare, ocarând pe preasfintitul patriarh Nichifor, pe Ghermano si pe Tarasie, care fusesera mai înainte patriarhi.

Iar patriarhul, auzind acelea, a lacrimat si a multumit lui Dumnezeu, ca s-a învrednicit a auzi niste ocari ca acelea pentru dreapta credinta. Iar Toma, patriciul cel mai sus pomenit, caruia i se încredintase de împaratul soborniceasca biserica a Sfintei Sofia, acela fiind atunci si pazitor al caselor sobornicești, a certat pe ostasi si le-a poruncit sa înceteze gâlceava. Apoi, încuind tare usile intrarii în casele patriarhicești, s-a dus la împaratul, zicându-i: „Stapâne, nu este trebuinta de multime de ostasi, ca nu cumva, simtind poporul gâlceava, sa se strânga si sa faca vreun rau. Ci numai doi oameni sa trimiti si câteva slugi cu ei ca sa-l duca cu mâinile, de vreme ce, fiind foarte bolnav, nu poate sa mearga singur”.

Si asa a facut împaratul. A poruncit ostasilor trimisi mai înainte sa se departeze de casele patriarhului. Apoi, dupa un ceas, a trimis doi oameni din palatul sau si a scos pe patriarhul Nichifor din casele sale. Si dorind el sa se roage în biserica cea mare, în Sfânta Sofia, scaunul sau, a intrat într-înșă sprijinindu-se de doi oameni, si poruncind sa aprinda lumânari si sa cedeasca cu tamâie, s-a întins pe pamânt la rugaciune, în chipul crucii; si astfel s-a rugat multa vreme cu tânguire si a udat pamântul cu lacrimi. Iar dupa multa rugaciune, sculându-se de la pamânt, a vazut pe unii din cei dreptcredinciosi care într-aceea vreme alergasera acolo si plângeau pentru dânsul. Deci binecuvântându-i si dându-le sarutarea cea mai de pe urma, le-a zis: „Fiilor, crestini dreptcredinciosi v-am gasit, crestini dreptcredinciosi va las!”, si a iesit din biserica.

Iar ostasii, punându-l într-o caruta, l-au dus pe el la malul mării, pe la miezul noptii, când toti dormeau. Si ajungând acolo, l-au pus în corabie si l-au dus în Hrisopoli la un loc oarecare ce se numea Volus, unde era si o manastire. Astfel a fost izgonit fara nici o vina de la scaunul sau marele placut al lui Dumnezeu, Prea Sfintitul Patriarh Nichifor, care a pastrat dreapta credinta si a pastorit Biserica lui Hristos noua ani.

Apoi, nu dupa multa vreme, a fost trimis mai departe la insula Proconis, la o manastire a Sfântului Marelui Mucenic Teodor. Iar când îl duceau în corabie spre insula aceea si treceau prin partea unde era Cuviosul Teofan, egumenul marelui lacas, s-au vazut unul pe altul cu ochi înainte vazatori si s-au închinat unul altuia astfel:

Cuviosul Teofan fiind în chilia sa, a poruncit ucenicului sau sa aduca în cadelnita carbuni aprinsi si sa aprinda lumânarea; apoi, punând tamâie pe carbuni, s-a închinat pâna la pamânt si vorbea ca si catre o fata oarecare ce trecea alaturea. Atunci ucenicul l-a întreat: „Ce faci, parinte? Cui vorbești, închinându-te?” Cuviosul a raspuns: „Iata, Prea Sfintitul Patriarh Nichifor, fiind izgonit cu nedreptate pentru dreapta credinta, se duce la închisoare si trece cu corabia prin partea aceasta; deci pentru dânsul am aprins lumânarea si tamâia, ca sa dam patriarhului cinstea cea cuvenita”.

Aceasta a vazut-o si Prea Sfintitul Patriarh Nichifor pe când era în corabie; caci, plecându-si genunchii deodata, s-a închinat si el sfântului staret si l-a binecuvântat, întinzându-si mâinile în vazduh. Iar unul din cei ce erau cu patriarhul în corabie l-a întreat: „Pe cine binecuvintezi, preasfintite parinte, si înaintea cui te-ai închinat în genunchi?” Patriarhul a raspuns: „Iata, Teofan Marturisitorul, egumenul marelui lacas, ni

s-a închinat noua si ne-a cinstit cu lumânari aprinse si cu tamâie; deci m-am închinat si eu lui, caci nu dupa multa vreme va patimi si el cele asemenea cu noi".

Iar acest lucru s-a si împlinit degrab. Deci, ajungând arhiereul lui Hristos, Nichifor, la locul cel numit lui, a petrecut treisprezece ani în izgonire, în strâmtorare, în lipsa celor de trebuinta si în bolile cele dese, dupa care s-a dus catre Domnul spre odihna cea vesnica. Iar când îsi dadea obstescul sfârșit, a zis cu bucurie aceste cuvinte ale lui David: Bine este cuvântat Domnul, Cel ce nu ne-a dat pe noi spre vânarea dintilor lor. Sufletul nostru s-a izbavit ca o pasare din cursa vânturilor; cursa s-a sfârșit si noi ne-am izbavit.

Dupa ce a zis acestea, si-a dat sufletul în mâinile Domnului sau. Si se tânguiau dupa dânsul toti credinciosii, iar ereticii se bucurau. Apoi trupul lui cel cinstit s-a îngropat în biserica Sfântului Mare Mucenic Teodor. Dupa aceea, murind începatorii de eresuri, a încetat tirania asupra sfintelor icoane si a început a straluci iarasi alinarea si dreapta credinta. Iar cinstitele lui moaste s-au adus în Constantinopol, pe vremea împaratiei lui Mihail, fiul lui Teofil, si a maicii lui, Teodora, si cu cinste s-au pus în biserica cea soborniceasca a Sfintei Sofia, în slava lui Hristos, Dumnezeuul nostru Cel slavit împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh în veci. Amin.

SFÂNTUL MARE MUCENIC IOAN CEL NOU DE LA SUCEAVA (2 IUNIE)

Multi au vietuit în lume viata buna si placuta lui Dumnezeu, dupa învatatura Domnului nostru Iisus Hristos si dupa învatatura Sfintilor Lui Apostoli. Dintre acestia este si Sfântul Ioan, Marele Mucenic al lui Hristos, care desi s-a aratat cu mult timp mai târziu, însa nu este mai mic decât cei de demult. Caci Stapânul Hristos si Dumnezeuul nostru, datatorul de nevoite, a încununat nu numai pe ucenicii cei din vremea cea de demult, ci si acum, în vremea cea mai de pe urma, deschide usa martirisirii celor ce vor a se face mucenici si îi cinsteste cu aceeasi cinste, încununându-i cu aceleasi cununi. Deci se cade sa începem a istorisi de unde este nasterea si cresterea sfântului ce se praznuieste astazi, ce fel de lucruri bune a facut, cum a marturisit pe Hristos si cum a patimit pentru dragostea Lui.

În partile Capadociei, care se margineste cu Armenia mica, este o cetate mare si vestita ce se numeste Trapezunda. Acea cetate aflându-se lângă mare, multe corabii de pretutindeni se abateau pe acolo, pentru îndestularea marfurilor si pentru avutia ce se afla în ea. Din aceasta cetate a odraslit acest mare placut al lui Dumnezeu, Sfântul Mare Mucenic Ioan. El s-a nascut din parinti crestini, binecredinciosi, iubitori de Dumnezeu si împodobiti cu fapte bune; întru care si pe acest fiu iubit al lor, pe fericitul Ioan, crescându-l si deprinzându-l, l-au facut desavârsit în faptele cele bune crestinesti. Iar de vreme ce acea cetate este zidita lângă mare si cetatenii ei erau obisnuiti a umbla cu corabiile pe mare si a face negutatorie, spre a-si câstiga cele de trebuinta, de aceea si fericitul Ioan adeseori, intrând în corabie si ducându-se în multe cetati, facea negutatorie.

Deci într-o vreme, i s-a întâmplat lui ca a intrat într-o corabie a unui om dintr-alta tara care avea multa negutatorie. Acela era de neam francez, cu credinta latin, adica papistas, cu naravul salbatic, nemilostiv si fara de omenie. Deci fericitul Ioan, intrând în acea corabie cu un astfel de om, diavolul a început a-i pizmui viata cea îmbunatatita si placuta lui Dumnezeu, fiindca vrajmasul nu suferea cu usurinta faptele cele bune ale fericitului Ioan. Caci îl vedea adeseori rugându-se lui Dumnezeu, postind, fiind blând si plecat catre toti, lesne apropiat tuturor, facând milostenie catre toti, miluind pe toti cei lipsiti ce erau în corabie, îndestulându-i cu cele de nevoie, iar pe cei bolnavi mângâindu-i, dându-le lor cele de nevoie din averile lui si întinzându-le mâna de ajutor în toate. Ochii lui pururea erau plini de lacrimi si, izvorând totdeauna lacrimi, îsi zicea: „De vei milui pe fratele cel ce patimeste rau, miluit vei fi si tu de Dumnezeu. Cum vei mângâia pe cel întristat asa vei fi si tu mângâiat de Dumnezeu".

Acestea vazându-le vrajmasul cel nevazut si pizmuindu-l, a vrut sa faca sfântului împiedicare de la calea mântuirii. Deci, mai întâi, a gândit sa-l departeze de la dreapta si sfânta credinta a Bisericii Rasaritului. Pentru aceasta a îndemnat asupra fericitului pe vrajmasul cel vazut, pe capitanul corabiei, care se împotriva credintei celei drepte, ca sa ocarasca pe dreptcredinciosul rob al lui Hristos, pentru buna credinta a Rasaritului. De aceea, între ei se facea mare cearta pentru credinta în calatoria pe mare, si totdeauna Sfântul Ioan biruia pe acel francez, ca un preaiscusit în învataturile cartilor si preaînlept; si astfel îi rusina socoteala lui cea nedreapta si ereticeasca. De aceea, francezul acela se mânîia foarte rau asupra nebiruitului ostas al lui Hristos, se iutea si îl batjocorea cu multe ocari si-l vrajmasuia, gândind rau asupra lui.

O vrajmasie ca aceea aprinzându-se în apuseanul acela, ei au sosit cu corabia la malul Marii Negre cel dinspre tara Moldovei, lângă Cetatea Alba. Deci, iesind din corabie, vrajmasul cel rau si pizmas s-a dus la eparhul cetatii, care era cu neamul si credinta turc, fierbinte pazitor si aparator al credintei sale celei turcesti. Si a adus capitanul la cadiu urmatoarea pâra împotriva Sfântului Ioan, zicând: „O, cadiule, este un barbat în corabie, care a venit cu mine aici si voieste sa se lepede de credinta sa cea crestineasca si sa se înstraineze de patria sa. El voieste a se apropia de credinta voastra si sa primeasca legea voastra cea turceasca, ca sa se faca partas al semintiei voastre. Aceasta o stiu deoarece, calatorind noi pe mare, de multe ori mi-a spus despre aceasta si s-a jurat înaintea mea cu multe juraminte ca nicidecum nu-si va schimba gândul sau. De aceea tu sa ai îndata purtare de grija pentru el, ca sa-l aduci la credinta voastra; caci multa cinste vei avea de la împaratul si de la toti cei de un neam si de o credinta cu tine, caci acest barbat este înțelept si iscusit cuvântator, ritor prea ales si vestit, si nu este mai mic sau mai prejos cu neamul decât cei ce sunt mai mari, mai de cinste si mai de frunte în cetatea Trapezunda”.

Acestea auzindu-le acel eparh pagân, s-a umplut de bucurie si sezând la locul unde avea obicei a judeca, a poruncit sa cheme cu cinste la sine pe fericitul Ioan. Iar când a venit si a stat înaintea lui, eparhul, privind la el cu fata vesela, i-a zis cu blândete: „M-am înstiintat destule despre tine, cum ca esti om ales si înțelept, din cei de frunte din Trapezunda, si cum ca ai iubit credinta noastra cea mahomedana si voiesti a te apropia de ea. Caci astfel este credinta noastra, încât se lipesc si-si aprind inima de ea toti cei ce sunt cu gând curat si o înțeleg pe ea; si celor ce o primesc cu bucurie, le da viata bine norocita si lungime de zile, pe când credinta crestineasca este vrednica de răs. Pentru aceea, o prietene, nu mai zabovi, ci leapada credinta crestineasca care este defaimata si batjocorita de toti si cu glas mare înaintea a tot poporul ce s-a adunat aici, huleste si blestema legea si credinta cea crestineasca, caci pentru aceasta s-a adunat aici poporul, împreuna cu femeile si cu copiii lor, ca sa te auda pe tine marturisind acum credinta noastra; fiindca au auzit despre tine ca voiesti acum sa te faci propovaduitor al credintei noastre celei stralucite, bine norocite si desfatate.

Deci vino, o, minunatul, si stai împreuna cu noi si preamaresti cu glas minunat soarele cel stralucitor, da cinste luceafarului care rasare înaintea soarelui si adu jertfa luminatorilor ceresti, celor ce lumineaza toata lumea. Astfel te vei învrednici de la împaratul nostru de multa cinste si de mari vrednicii; iar noua ne vei fi ca un frate adevarat, îndulcindu-te de viata cea dulce împreuna cu noi. Deci calca în picioare legea si credinta crestineasca, ca una ce este defaimata si proasta, încât sa vada si altii si sa învete de la tine a cinsti credinta noastra”.

Iar fericitul Ioan, câta vreme acel cadiu viclean si raucedincios graia aceste cuvinte, a ridicat ochii inimii sale la ceruri si cerea ajutor de la Dumnezeu, Care a zis în Sfânta Evanghelie: Când veti fi dusi înaintea domnilor si împaratorilor, pentru numele Meu, sa nu va gânditi mai înainte ce veti grai sau ce veti raspunde în acel ceas, ca vi se va da voua cuvânt caruia nimeni nu va putea a se împotrivi, nici a raspunde toti cei ce se vor împotrivi voua.

Apoi, cautând cu ochii cei simtiti catre tiran si, raspunzând cu buna îndrazneala, a zis: „O, cadiule! Mi se pare ca minti pe fata. Aceste cuvinte nu sunt ale mele, nici nu mi-a venit în cuget vreodata sa ma lepad de sfânta credinta a Domnului meu Iisus Hristos! Sa nu se întâmple un lucru necuvios ca acesta, nici sa ma

lase Dumnezeu sa primesc în mintea mea un gând pagânesc ca acesta. Acestea toate sunt mestesugiri ale vrajmasului adevarului si ale satanei, tatal tau; ca, intrând în tine ca într-un vas al sau, graieste prin tine catre mine, si nadajduind ca ma va trage spre pieire, se sileste sa ma departeze de la Dumnezeu cel adevarat, care precum este Ziditor al tuturor fapturilor vazute si nevazute, asa si al soarelui acesta, pe care tu îl cinstesti ca pe un Dumnezeu. Iar tu, fiind cuprins cu întunericul amagirii, nebuneste aduci fapturii cinstea aceea, care se cade a se aduce numai lui Dumnezeu cel adevarat, facatorul soarelui caruia tu te închini.

Deci nu te amagi ca ma vei pleca la minciuna, ci mai vârtos tu însuti învatându-te de la mine taina adevarului, leapada, te rog, întunericul pagânatatii care zace în sufletul tau si învredniceste-te a te face fiu al luminii, stralucind cu razele dumnezeiescului Botez mai mult decât soarele. Si nu socoti ca soarele care se vede pe cer este Dumnezeu, ci cunoaste ca este un luminator facut din fiinta focului si pus pe cer de Dumnezeu, Ziditorul lui, spre slujba oamenilor. Acela, adica soarele, s-a zidit în a patra zi; deci cum poate zidirea sa fie Dumnezeu?"

Niste cuvinte ca acestea zicând Sfântul Ioan, si-a ridicat mâinile si ochii catre cer, si a strigat cu glas mare în auzul tuturor: „Sa nu-mi fie mie a ma leapada de Tine, Hristoase Mântuitorul meu, Care esti Dumnezeu preamarit împreună Tatal Tau Cel fara de început si cu Preasfântul Duh, o Putere si o împaratie! Nu ma voi închina soarelui, nu voi sluji focului, nu voi jertfi luceafarului, nu ma voi leapada de lumina, nu ma voi lipi de întuneric, nu voi lasa pe Dumnezeu meu si nici nu voi sluji diavolului!" Zicând aceste cuvinte marturisitorul lui Hristos, cu multa îndrazneala si cu fata vesela, tiranul își schimba adeseori fata sa, aprinzându-se înaintea de focul mâniei. Si neputând mai mult sa rabde pe mucenic, care îi graia împotriva si îi arata pagânatatea si desarta lui credinta, caci pe Hristos j) Care îl hulea pagânul ighemon, pe Acela Sfântul Ioan II lauda si II propovadua în mijlocul poporului ca este Dumnezeu adevarat; iar credinta lui pagâneasca, sau mai bine zis înselaciunea, o defaima si o surpa pâna la sfârșit; pentru aceasta a poruncit ostasilor sai sa-l dezbrace pe mucenic de hainele sale.

Si îndata facând ostasii cele poruncite, sfântul statea gol, fiind îmbracat întru Hristos. Dupa aceea, caduiul a poruncit sa se aduca multe toiege înaintea lui, si uitându-se catre mucenic, a zis: „Nu spune catre noi niste povesti ca acestea, ci leapada-te îndata de credinta cea nefolositoare si primeste legea noastra cu toata inima, precum ai fagaduit, si împodobeste-te cu legile noastre. Paraseste de acum acele lungi cuvântari ale tale si împlineste ceea ce ai fagaduit; iar de nu, apoi ma jur pe legea noastra cea bine norocita si slavita, ca nu numai îți voi zdrobi trupul cu toiegele acestea, dar te voi munci si cu alte munci prea cumplite si nesuferite firii; iar mai pe urma te voi omorî cu moarte grea".

Iar sfântul, raspunzând, a zis: „Tiranule si plinule de toata spurcaciunea, nu sunt mincinos, nici cuvântator de povesti precum spui tu, ci sunt rob si marturisitor al adevaratului Dumnezeu Cel preamarit în Sfânta Treime. În El m-am învatat a crede de la stramosii si de la parintii mei, Lui unuia ma închin, Aceluia aduc jertfa de lauda, pe El II marturisesc, ca este Ziditor al tuturor fapturilor, pe Acela îl astept judecator al viilor si al mortilor. Acela va veni sa rasplateasca fiecaruia dupa faptele lui în vremea aceea, când, dupa porunca Lui, soarele acesta ce se vede, asezat si rânduit de Dânsul pentru slujba oamenilor, se va întuneca. Pentru aceea nu te mai nadajdui ca vei auzi altceva de la mine decât numai cele ce le-am zis întâi si de la început, acelea le graiesc si acum si le voi grai pâna la sfârșit.

Ca niciodata nu ma voi leapada de Hristos Dumnezeu si Facatorul meu, niciodata nu voi cinsti mai mult fapturna decât pe Facatorul, nu ma voi închina zidirii mai mult decât Ziditorului, nu voi defaima sfânta credinta în Dumnezeu meu, în care m-am nascut si în care m-am deprins de la parintii mei, pâna când voi fi stapân al gândului meu; si, mai ales, pâna când voi rasufla vazduhul acesta. Deci nu mai zabovi, lucrator al nedreptatii, ci arata obiceiul tau de câine si fara de omenie care este ascuns în tine; scapa-te odata de grija cea pentru aflarea muncilor, cu care voiesti sa ma muncesti, si trimite-ma mai degrab cu orice fel de moarte vei voi la Dumnezeu, Stapânul meu cel dorit de mine. Deci fa degrab ceea ce ai sa faci, pentru ca urechile mele nu pot sa auda mai mult cuvintele tale cele necurate, de care zice proorocul:

Venin de aspida este sub buzele lor. Nici ochii mei sa nu mai vada fata ta cea spurcata, despre care iarasi acelasi proroc zice într-alt loc: Umple fetele lor de ocară si vor cauta numele Tau, Doamne!

Iată ai înaintea ta trupul meu gol, gata pentru muncile tale! Bate-l cu toiege, arde-l cu foc, îneacă-l în mare, taie-l în bucati cu sabia, pune asupra lui si alte munci; si dacă ai mai cumplite decât acestea, si pe acelea nu te lenevi a le aduce asupra mea; de vreme ce, pe toate acestea si pe cele mai multe decât acestea, eu sunt gata a le rabda cu placere si cu bucurie, pentru dragostea lui Hristos, Dumnezeuul meu".

Iar tiranul cel salbatic si nemilostiv, auzind cuvintele acestea ale viteazului marturisitor, s-a aprins de mânie si îndată a poruncit sa întinda pe mucenic la pamânt si sa-l bata fara de mila cu toiege noduroase. Deci atât de cumplit l-au batut slugile tiranului pe rabdatorul de chinuri al lui Hristos, încât s-a zdrobit trupul lui în multe bucati si lipindu-se pe toiege, se arunca sus în aer, iar tot locul pe care era întins mucenicul s-a rosit de sângele lui. Deci viteazul patimitor rabdând cu barbatie o munca ca aceea, si-a ridicat ochii mintii sale catre cer si a zis: „Multumesc Tie, Stăpâne Dumnezeule, ca m-ai învrednicit a ma spala cu sângele meu si a ma face curat de pacatele mele, care mi s-a întâmplat a le pacatui înaintea ta, după Sfântul Botez, din neputinta omeneasca". Iar muncitorii aceia, auzind pe mucenic rugându-se lui Dumnezeu, s-au umplut de mai multa mânie si atât de cumplit l-au batut, pâna ce i s-a stins si glasul.

Apoi, făcându-se seara, ighemonul a poruncit sa lege pe sfântul mucenic, care abia sufla, cu doua lanturi, sa-l arunce în temnita si sa-l pazeasca pâna a doua zi, spre o mai mare munca. Si neputând mucenicul lui Hristos sa mearga singur de cumplitele rani, muncitorii l-au târât ca pe un mort si astfel l-au închis în temnita. Iar a doua zi, tiranul acela cu chipul de fiara, sezând la locul lui cel obisnuit de judecata, a poruncit sa aduca înaintea lui pe Sfântul Mucenic Ioan.

Deci rabdatorul de chinuri si viteazul ostas al lui Hristos a venit înaintea lui cu fata luminata si cu sufletul vesel. Si privind raucedinciosul cadu spre el si vazându-l astfel luminat si vesel -caci darul si puterea lui Dumnezeu care a întarit pe sfintii mucenici cei de demult, aceea întarea si pe Sfântul Ioan, care patimea pentru aceeasi marturisire a buneii credinte si a preasfântului nume al lui Hristos Dumnezeuul nostru -, s-a mirat foarte mult ca, după atâtea cumplite munci, se mai afla suflet în el si, ca si cum n-ar fi patimit nimic, se arata asa de vesel.

Deci a zis catre el: „O, Ioane, nu vezi în ce fel de rusine si necinste te-a adus neînduplecarea si nesupunerea ta, încât puțin a lipsit de nu ti-ai pierdut si viata, care este atât de scumpa si de iubita tuturor oamenilor. Însa de te vei pleca sfatului si socotelii mele, este gata însanatosirea ta, caci în putine zile, ranile si zdrobirile trupului tau se vor tamadui; fiindca noi avem doctori foarte iscusiti, veniti din India si din Persia. Iar de nu voiesti sa asculti de sfatul meu, ci înca vrei sa mai petreci în crestinatatea ta, apoi sa stii ca te asteapta mai multe si mai cumplite batai".

Atunci Sfântul Mucenic Ioan a raspuns: „O, judecator tiran, eu nu ma îngrijesc nici câtusi de puțin de ranile trupului meu cel zdrobit; caci cu cât se strica omul nostru cel din afara, cu atât omul nostru cel dinlauntru se înnoieste, după cum graieste Marele Apostol Pavel. Eu nu am alta grija, decât numai sa rabd pâna la sfârșit muncile ce se vor aduce asupra mea de la tine, pentru Hristos Cel ce ma întareste si Care a zis: Cel ce va rabda pâna în sfârșit, acela se va mântui. Deci, de ai gândit si ai aflat si alte munci, mai noi si mai cumplite, pune-le asupra mea; caci ranile cele mai dinainte, care le-ai adus asupra mea, eu le socotesc întru nimic!"

Nebunul tiran s-a rusinat foarte mult de aceste cuvinte prea înțelepte si, tremurând cu totul de mânie, a racnit ca o fiara si a poruncit sa-l bata mai cumplit. Deci muncitorii aceia au batut multe ceasuri pe rabdatorul de chinuri, pâna au obosit cei ce-l bateau. Iar după aceea schimbându-se unii după altii, asa l-au muncit pâna ce s-au ranit si s-au rupt si cele dinlauntru ale sfântului. Astfel muncind slugile acel trup tare ca diamantul, au slabit. Si toti câti se adunaseră la acea priveliste si priveau la acele cumplite munci,

strigau asupra nelegiuitului judecator, ocarându-i obiceiul lui cel nemilostiv si salbaticia lui cea de fiara. Iar sfântul soptea cu buzele si se ruga lui Dumnezeu sa-i dea rabdare pâna la sfârșit.

Atunci tiranul a poruncit sa aduca un cal salbatic si sa lege picioarele mucenicului de coada calului, dupa aceea unul din ostasi sa încalece pe calul acela si sa alerge pe ulitele cetatii cât va putea; si astfel sa târască pe patimitorul lui Hristos prin toata cetatea. Deci sfântul a fost tras prin toate ulitele cetatii, încât s-a facut priveliste îngerilor si oamenilor. Îngerilor s-a facut priveliste de bucurie si veselie, ca bucurie se face în ceruri, a zis Domnul în Sfânta Evanghelie, pentru un pacatos care se pocaieste, iar daca pentru un pacatos se face bucurie, cu atât mai vârtos pentru un mucenic atât de rabdator, care patimea pentru dragostea Domnului unele ca acestea. Iar oamenilor celor bine credinciosi li s-a facut priveliste de jale. Si cum sa fie de jale, când vedeau calul alergând si tragând dupa el pe mucenic prin locuri aspre? Când vedeau pamântul rosindu-se cu sângele lui, si bucatile de carne ce cadeau din trupul lui, iar capul trântindu-se de pamânt si de pietre? Cine nu s-ar fi umilit si nu ar fi varsat izvoare de lacrimi, vazând unele ca acestea? Poate numai acela care n-ar fi avut fire cuvântatoare.

Astfel fiind tras Sfântul Ioan de acel nemilostiv calaret, când a ajuns pe la locuintele jidovesti si alerga trecând pe ulitele lor, multime de evrei batjocoreau pe mucenic, care era târât de calul acela, si strigând si strâmbând fetele lor, aruncau în el cu ce se întâmpla a avea în mâini, râzând fara de rânduiala. Iar unul din acei jidovi, alergând în casa sa, a apucat o sabie goala si, ajungând pe sfântul ce era târât, i-a taiat cinstitul si sfântul lui cap. Si astfel bunul si viteazul ostas al lui Iisus Hristos si-a sfârșit nevointa sa muceniceasca, dându-si în mâinile Domnului sfântul si luminatul sau suflet. Iar cinstitul lui trup, dezlegându-l ostasul acela de la coada calului, l-a lasat în acel loc, neîngropat, nebagat în seama si neîngrijit. Si astfel zacea împreuna cu capul lui cel taiat, si nimeni din crestini nu îndraznea a se apropia sau a se atinge de el, temându-se de urgia pagânilor.

Iar dupa ce s-a înnoptat, s-a facut o minune ca aceasta asupra trupului sfântului mucenic: deodata s-au aratat multe faclii arzând, iar trei barbati cu haine albe cântau cântare de cuvinte sfintite si negraite si tamâiau împrejurul trupului mucenicului. Si s-a aratat un stâlp de foc deasupra sfintelor moaste, întarit pâna la cer. Minunea aceasta s-a vazut de multi, iar mai ales de cei ce locuiau împrejurul locului unde zaceau sfintele lui moaste. Iar unul din jidovi, a carui casa era aproape de acel loc unde zacea mult patimitorul trup al sfântului, parându-i-se ca preotii crestini au venit sa-l ia si sa-l dea îngroparii celei obisnuite, a luat un arc cu sageata si s-a apropiat acolo, vrând sa sageteze pe unul din acei preoti. Deci, punând sageata în arc, a tras cât a putut si când a vrut sa dea drumul sagetii, sageata si coarda s-au lipit de degetele mâinii lui drepte, iar arcul de mâna lui stânga, încât nu putea nici sa trimita sageata, nici mâinile sa le dezlipeasca.

Asa a petrecut toata noaptea acel jidov, fiu de vipera. Si facându-se ziua, acei minunati barbati si stâlpul de foc si facliile s-a ascuns, facându-se nevazuti; iar barbatii, femeile, tinerii si batrânii alergau la locul acela, pentru a vedea pe acel ticalos sagetator, cum statea astfel nemiscat, precum întinsese arcul si sageata, ca fiind ferecat cu fiare, însa fiind legat cu puterea cea nevazuta a lui Dumnezeu.

Deci iudeul acela, desi nu voia, povestea tuturor cu de amanuntul toate cele vazute de dânsul asupra trupului mucenicului si cum i s-a facut de Dumnezeu cea razbunare, pentru încercare cea cu îndrazneala a lucrului celui rau. Iar dupa ce a facut catre toti de multe ori aratarea si marturisirea acelei minuni, i s-au dezlegat mâinile si a scapat de pedeapsa. Iar cadiul înstiintându-se de aceasta minune, s-a temut foarte tare. Pentru aceea a poruncit crestinilor sa ia trupul mucenicului si sa-l îngroape. Deci crestinii luându-l, l-au îngropat cu cinste lângă biserica lor.

Iar dupa ce au trecut câteva zile, francezul acela care vânduse pe sfânt spre mucenicie, a voit sa fure cinstitul lui trup si sa-l duca în patria sa. Poate ca s-a cait pentru rautatea sa sau poate a avut de gând sa spuna pe urma ca sfântul a fost de credinta lor cea apuseana. Deci într-una din nopti, aflând vreme prielnică pentru acel lucru cugetat în sine, a mers cu ai sai la mormântul mucenicului si a început a sapa

locul si a descoperi mormântul, vrând sa ia cinstitele lui moaste. Dar în acel ceas, ostasul lui Hristos s-a aratat în somn preotului acelei biserici si a zis: „Scoala-te îndata si alearga la biserica, ca iata acel francez voieste sa fure trupul meu". Iar preotul, sculându-se îndata, a alergat cu toata puterea sa la biserica si a gasit mormântul sapat si deschis; iar trupul sfântului aproape sa fie furat. Deci a izgonit pe acel francez si pe oamenii sai nelucratori si deserti. Si chemând pe crestinii acelei biserici, le-a povestit cele facute si toti au preaslavit pe Dumnezeu, Cel ce preamareste pe sfintii Sai. Si luând cinstitele moaste ale sfântului mucenic, le-au dus în biserica, asezându-le în altar aproape de Sfânta Masa.

Acolo au stat acele sfinte moaste ale Sfântului Mucenic Ioan mai bine de saptezeci de ani, facându-se asupra lor aratari dumnezeiesti ziua si noaptea. Uneori se arata oarecare lumina minunata; uneori un stâlp de foc se arata pogorându-se asupra sfintelor moaste; alteori îngerii pogorându-se asupra lor si suindu-se la cer, iar alteori ieseau de acolo buna mireasma negraita. Si multe si felurite tamaduiri se faceau acolo, încât a strabatut pretutindeni vestea minunilor care se faceau la acele sfinte moaste.

Intr-acea vreme domnea în tara Moldovei binecredinciosul si de Hristos iubitorul domn Alexandru, marele voievod, care se împodobeau nu numai cu toate felurile de fapte bune, pentru care s-a numit si „cel Bun", ci era aprins si cu dragoste si cu râvna dumnezeiasca catre sfintii mucenici.

Deci auzind el de multele minuni ce se faceau de sfintele moaste ale acelui mucenic, a dorit sa le aiba la sine, iar mai cu seama sa-si împodobeasca tara cu acea nepretuita vistierie. Deci, sfatuindu-se cu prea sfântitul arhiepiscop a toata tara, Iosif, a trimis la Cetatea Alba, pe oarecare din boierii sai, cu multime de ostasi si cu multa avere. Iar aceia, mergând la mai sus zisa cetate, au rasturnat - dupa cum spune zicala - toata piatra, necrutând nici bani, nici daruri pe la cei ce aveau trebuinta de acestea - caci Cetatea Alba era atunci sub stapânirea otomanilor - si astfel si-au dobândit dorirea.

Deci luând acele sfinte moaste, multa parere de rau au pricinuit credinciosilor de acolo. Iar când se apropiu cu dânsele de cetatea domneasca a Sucevei, a iesit întru întâmpinarea lor marele Voievod Alexandru cel Bun, cu toti boierii sai cei mari, înca si preasfântitul arhiepiscop Iosif, cu tot clerul sau cel duhovnicesc si tot poporul. Si astfel au întâmpinat cu bucurie, cu faclii, cu tamâie si cu miruri bine mirositoare pe mucenicul lui Hristos, cel ce bine a voit a veni la dânsii. Iar marele voievod, cazând pe sicriul Sfântului Mucenic Ioan, a îmbratisat mult patimitoarele sale moaste si, punându-si ochii si gura pe cinstitele mâini ale mucenicului, le-a sarutat cu multa evlavie si credinta. Apoi, varsând multe lacrimi de bucurie, a pus pe Sfântul Mucenic Ioan ca pazitor al sau si al stapânirii sale, înca si al binecredinciosului popor al tarii Moldovei. Astfel, cu mare cinste au asezat cinstitele moaste ale mucenicului în Sfânta Mitropolie din Suceava, care era pe acea vreme cetate domneasca si capitala a Moldovei.

Deci sfintele moaste au stat multi ani în Sfânta Mitropolie a Sucevei, pâna când, mutându-se scaunul domniei la Iasi, la mijlocul tarii, s-a mutat acolo si scaunul mitropoliei. Deci vremurile fiind tulburi, stapânitorii tarii cei duhovnicesci si politiciesti aveau frica sa nu se prade de neamuri pagâne acel odor nepretuit. Pentru aceea au adus sfintele moaste la Iasi si le-au asezat în biserica Sfintei Mitropolii. Iar la anul de la zidirea lumii 7194, iar de la Nasterea lui Hristos 1686, domnind peste tara Moldovei raposatul si fericitul întru pomenire Constantin Cantemir voievod, si mitropolit fiind Dositei cel vestit întru multa învatatura, a venit Ioan Sobietchi, craiul polonez, cu ostile sale, trecând asupra Bugeacului tatarasc si întorcându-se prin târgul Iasului. Iar mitropolitul Dositei, cu stirea craiului lesesc, vazând vremurile tulburi si nepasnice si temându-se ca sa nu pricinuiasca vreo robie a tarii si, împreuna cu tara, sa se prade de alte neamuri straine si barbare si aceasta vistierie sfânta si nepretuita, a ridicat sfintele moaste ale Sfântului Ioan si luându-le cu sine, împreuna cu toate odoarele sfintei mitropolii si cu hrisoavele mosiilor ei, s-a dus împreuna cu oastea craiasca în tara leseasca, cu gândul sa se sprijineasca acolo, ca la niste vecini buni, pâna se vor linisti tulburarile si se va face pace, ca apoi iarasi sa le aduca pe toate în Moldova la locul lor.

Dar prelungindu-se vremea tulburarilor, mitropolitul Dositei nu a ajuns sa-si împlineasca scopul si fagaduinta sa, caci a murit acolo în tara leseasca si de ceea ce s-a temut ca sa nu se întâmple de la alte neamuri barbare, a împlinit-o el cu lucrul; caci a pagubit tara Moldovei multa vreme de acea vistierie nepretuita. înca si cei de pe urma, neavând osârdie sa încerce cu dinadinsul sa aduca la locul lor acele sfinte moaste, pâna a nu se învechi lucrul, le-au lasat acolo în tara leseasca împreuna cu odoarele sfintei Mitropolii, asezate într-una din bisericile din târgul ce se numeste Jolcova. Iar acolo, fiind sfintele moaste sub stapânirea apusenilor, varsau neîncetate minuni si izvorau tamaduri spre cei ce alergau cu credinta, cu dragoste si cu evlavie la ajutorul sfântului.

Si au stat sfintele moaste multi ani în tara leseasca, în târgul cel mai sus aratat, unde le lasase Dositei Mitropolitul, pâna s-a cuprins de stapânirea apuseana o bucata mare din tara Moldovei, care s-a numit Cordunul si în care s-a cuprins si târgul Sucevei. Acolo se afla si Mitropolia cea veche, în care fusesera asezate sfintele moaste, dupa ce s-au adus de la Cetatea Alba, de prea fericitul întru pomenire si prea binecuvântatul si de Hristos iubitorul, Alexandru Voievod, care s-a numit si cel Bun, pentru faptele lui bune ce a facut.

Iar în anul de la mântuirea lumii 1783, în patru zile ale lunii iunie, venind Iosif, împaratul Austriei, a mers pe la marginea Cordu-nului, ca sa vada hotarul, si a venit si prin satul ce se numeste Bosanci.

De acolo a mers si în Suceava, caci nu este departe de acel sat târgul Sucevei, si a intrat în biserica Mitropoliei. Deci, privind în toate partile si vazând între altele si locul în care fusesera asezate mai înainte sfintele moaste ale Sfântului Ioan cel Nou, a întrebat pe episcopul Radautiului, Dositei: „Ce loc este acolo?” Episcopul a raspuns, zicând: „Acolo au fost asezate sfintele moaste ale Sfântului Ioan cel Nou”. Iar împaratul aratând cu mâna, a zis: „Se vor aduce si se vor aseza iarasi acolo”. Fiindca episcopul mai înainte facuse cererea aceasta.

Deci, chemând episcopul pe un ieromonah, anume Ioasaf, fost egumen al Manastirii Putna, i-a poruncit sa se gateasca a merge la cetatea Jolcova pentru aducerea sfintelor moaste. Iar el, pregatindu-se, a pornit catre Tara Leseasca spre cetatea Liovului si, într-o Duminica, în optsprezece zile ale lunii iunie, a ajuns acolo; fiind si arhimandritul Meletie trimis mai înainte pentru aceasta pricina. Acolo aflându-se si împaratul, a poruncit la doua regimente de ostasi sa mearga mai înainte la cetatea Jolcova, în care se aflau sfintele moaste la o manastire baziliana, ca sa nu se faca vreo tulburare în popor pentru luarea sfintelor moaste. Acea manastire fusese ortodoxa în vremea când a fost acolo mitropolitul Dositei cu sfintele moaste.

Deci trimisii au pornit pentru luarea sfintelor moaste si, ajungând la marginea cetatii Jolcova, într-o mahala a unei biserici iarasi baziliene, au gasit toata cetatea înconjurata de strajile celor doua regimente, care straji erau atât de sus asezate, încât puteau sa se vada una cu alta. Si era data porunca împarateasca ca tot poporul sa stea închis prin casele lor; iar cel care va iesi afara sa fie împuscat. Deci numitii trimisi zabovind la locul acela pâna la miezul noptii, atunci a venit porunca sa porneasca cu careta cea pregatita, spre luarea raclei cu sfintele moaste. Si astfel au pornit la miezul noptii, prin întuneric, fara nici o lumina.

Si împreuna cu ei era un om cu numele Gheorghe, de neam grec, fratele casierului din Liov, care era trimis mai înainte pentru aceasta treaba. Deci au ajuns cu totii la întâia straja nemteasca. Si înconjurându-i straja, acel Gheorghe, povatuitorul parintilor, a vorbit cu mai marele strajii si îndata i-au liberat. De acolo mergând înainte si trecând prin alte straji, care nu le-au zis nimic, au intrat pe poarta cetatii si, mergând catre biserica în care se aflau sfintele moaste, au dat peste alta straja, care întrebându-i ce cauta, le-au raspuns ca au venit sa ia pe Sfântul Ioan; iar mai marele strajii i-a întrebat: „Dar puteti sa-l luati?” Ei au raspuns: „Putem, caci avem porunca împarateasca”. Atunci îndata i-a lasat si, mergând ei printr-o bolta la o usa, au gasit acolo doi soldati cu pustile în spate, care i-au oprit putin, pâna ce unul din ei s-a dus unde era arestat arhimandritul bazilianilor, împreuna cu toti ai sai, de le-a dat de stire. Si fara de zabava au venit doi baziliani, cu doua faclii de ceara aprinse, si îndata au intrat în biserica.

Acolo au gasit pe un comisar împaratesc cu vreo treizeci de ofiteri, stând împrejurul sfântului cu capetele descoperite. Aceia făcându-le cale, trimisii s-au apropiat de racla sfântului, care era pusă în loc de prestol de slujeau bazilianii liturghia lor pe dânsul. Pe ea mai erau cincisprezece sfesnice cu faclii, iar la picioare o candela mare de argint aprinsa. Deci luând toate sfesnicele de pe racla, au cerut cheia și descuind-o, au ridicat capacul și au vazut pe dinauntru multe lucruri de argint, ca: inimi, ochi, picioare, mâini și altele, pe care le pusesera acolo spre aducere aminte cei ce au avut boli și vatamaturi la aceste parti ale trupului lor și se vindecasera cu rugaciunile sfântului. Mai era încă în racla și un vas de argint, pe care erau scrise slove de aur: „Vasile Voievod, domn al Tarii Moldovei”. Iar banii ce s-au aflat în vas s-au dat bazilianilor. Deci făcându-se catastif de toate argintariile care s-au aflat în racla, s-a încuiat iarasi racla cu încuietoarea ei.

Dupa aceea, ridicându-se racla de patru greci papistasi, care mersesera cu parintii cei trimisi, unul din bazilianii a oprit racla. Iar un comisar împaratesc întrebându-l care este pricina, el a raspuns: „Alt nimic nu este, domnule, decât numai cerem adeverinta de la comisarii Moldovei, ca nu cumva dupa vremi să ni se mai ceara vreodata sfintele moastele”.

Deci ei, socotind ca este dreapta cererea lor, au scris acea adeverinta și s-a iscalit de arhimandritul Meletie și de fostul egumen Ioasaf, care au pus și pecetile lor și au dat-o bazilianului. Dupa aceea, îndata au ridicat Sfintele Moaste și, iesind din biserica, le-au pus în careta cea pregatita spre aceasta slujba și au iesit la poarta cetatii, unde erau cei treizeci de husari calari, pe care i-au gasit tot așa cum i-au lasat. Dupa ce au iesit pe poarta, îndata acei ostasi au înconjurat careta, cincisprezece de-o parte și cincisprezece de alta parte, și astfel au pornit împreuna cu cei ce duceau moastele. Și mergând până la un han ce era aproape de Liov, cale de o jumătate de ceas, i-a întâmpinat un trimis de la comandantul general, cu porunca ca cei treizeci de ostasi să se întoarca înapoi, iar parintii cu sfintele moaste să mearga singuri în cetatea Liovului.

Iar împaratul Iosif, având a merge la Brod, a iesit din cetate pe alta poarta. Iar arhimandritul Meletie cu fostul egumen Ioasaf, mergând la comandantul general, au spus ca au adus sfintele moaste și le-a dat voie să ramâna până a doua zi. Iar a doua zi, gatindu-se de plecare, a venit un grec la arhimandritul Meletie, rugându-l să-i dea voie să sarute sfintele moaste. Deci, mergând să deschida racla, nu numai ca n-a putut, dar nici acoperământul, care era peste racla, nu l-a putut ridica nicidecum. Și vazând aceasta, a zis grecului: „Vezi, frate, ca nu putem să deschidem nici racla, nici să ridicăm acoperământul! Poate nu este voia sfântului! Deci saruta racla deasupra cu credinta”. Astfel făcând grecul, s-a dus.

Deci stând amândoi parintii în alta careta, au mers pe valea Liovului, dupa careta în care era racla sfântului, până s-au suit într-un deal, unde i-au ajuns patru greci cu femeile lor, ca să se închine Sfintelor moaste, dupa parola ce o avusesera cu dânsii în Liov, ca în acel loc să se închine și să sarute Sfintele moaste. Deci acolo cu usurinta s-a ridicat acoperământul de pe racla, și s-a deschis racla. Atunci, aducându-și aminte, au cunoscut ca acel grec ce a cerut mai înainte să sarute sfintele moaste a fost fatarnic și necredincios, vrând să ispiteasca puterea sfântului; și de aceea nu s-a putut deschide racla. Plecând de acolo, au trecut prin târgul ce se numeste Stanislav, nesiindu-i nimeni cu ce trebuinta merg. Ajungând la alt târg ce se numeste Tolmaci, i-a întâmpinat o posta trimisa de Dositei, episcopul Radautiului, ca să cerceteze unde se afla trimisii, dacă s-au luat sfintele moaste și în ce chip au urmat. Și raspunzându-i-se postei pentru toate, aceea s-a întors înapoi.

A doua noapte, au ajuns la alt târg, unde au întâmpinat pe secretarul Mihalache venind iarasi în posta de la episcop. A doua zi, s-a făcut rânduiala de li s-au dat câte șapte husari și au mers în acea zi până aproape de hotarul ce desparte Tara Leseasca de Bucovina. A treia zi, s-au pornit către Sneaten, care este în marginea hotarului, unde, până a se gati de plecare, i-a întâmpinat mult popor, care iesise din târg.

Dându-li-se de acolo alti șapte husari, au pornit la Colacini, care este hotarul Tarilor Lesesti și al Bucovinei, iar acolo au gasit corturi întinse și pe episcop sosit. Dar, pentru ca generalul Entiverc încă nu

sosise, le-a spus episcopul ca nu este porunca sa treaca peste hotar pâna nu va sosi si generalul. De aceea, întorcându-se înapoi, au zăbovit peste hotar, de cealalta parte, împreuna cu tot norodul ce iesise din Sneaten spre închinarea sfintelor moaste. Apoi sosind generalul, îndata s-a pornit sa treaca peste podul Colacinului, iar la mijlocul podului s-a luat racla din careta în care a venit pâna acolo si s-a pus într-alta.

Si trecând peste granita, s-au tras, în cinstea sfântului, vreo saizeci de tunuri. Si au stat pe loc acolo, pâna a sarutat racla tot poporul care îl astepta pe sfânt; iar peste granita, de partea aceasta, n-au lasat sa treaca nici un om din Tara Leseasca.

Deci pornind de acolo cu alai de popor numai din Bucovina, între care numai preoti erau 204, cu dascalii lor si cu prapore, au ajuns seara, spre ziua Sfintilor Apostoli, la un sat ce se numeste Lucavetul, unde au ramas. Iar a doua zi au mers în Cernauti cu multi crestini si cu multime de ostasi, tragând si multe tunuri din dealul Cernautiului.

Si mergând prin târg pâna la o biserica a oarecaruia Herescu, acolo au asezat sfintele moaste si au stat pâna la opt septembrie. Iar în acea zi, au pornit sfintele moaste cu alai spre târgul Sucevei, unde le-au asezat într-o biserica de piatra alunei mahalale ce se numeste Itcani. Acolo au stat pâna la ziua înaltarii cinstitei si de viata facatoarei Cruci. Si facându-se stire si în Moldova de cealalta parte de Cordon, s-a adunat multime de crestini, spre cinstirea sfintelor moaste. Si astfel, episcopul Dositei al Bucovinei cu multime de preoti îmbracati si cu tot poporul, ridicând sfintele moaste din mai sus numita biserica, le-au dus în Mitropolia Sucevei si le-au asezat în mijlocul bisericii, unde au ramas si pâna în ziua de azi.

Aceasta este viata si patimirea Sfântului Ioan cel Nou, aceasta buna negutatorie a negutatorit în lumea aceasta. El a plecat cu marfa pamânteasca de la Trapezunda, dar a negutatorit si duhovniceste, caci prin post si rugaciune catre Dumnezeu, prin lacrimi necontenite, prin milostenie si prin facerile de bine catre aproapele, s-a suit ca pe o scara catre vârful faptelor bune, catre Sfântul Botez cel de sânge, care este mai mare decât toate botezurile.

Astfel a avut sfârșitul marturisirii, astfel de vitejie a aratat în nevointa marturisirii, astfel a rusinat pe păgânul cadiu, cu aceste cununi a fost încununat de mâinile lui Dumnezeu, începatorul de nevointa. El asa de bine s-a negutatorit, încât puțin a dat si mult a dobândit. De trup s-a dezbracat ca de o sarcina si, de aceea, nu s-a întors la Trapezunda, ci la Ierusalimul cel de sus. Si s-a asezat în ceata mucenicilor, ca un mucenic, întru împaratia cea vesnica, întru odihna dreptilor, întru lumina cea neînserata si întru veselia si bucuria cea nesfârșita.

Iar mutarile moastelor lui pe pamânt sunt acestea: De la Cetatea Alba s-au adus întâi în Suceava cu alai domnesc, cu arhierii si cu boierii Moldovei. Al doilea s-au dus în Tara Leseasca de Mitropolitul Dositei si de craiul acelei tari, Ioan Sobietchi; iar sederea Sfântului Ioan în Tara Leseasca a fost de 94 ani. Al treilea, din Tara Leseasca, de la cetatea Jolcova, s-au adus în Suceava cu alai împaratesc, în anul 1783. Prin toate a trecut dupa vorba apostolului, prin cele de-a dreapta, prin cele de-a stânga, prin slava si prin necinste, nevatamat si prea cu cuviinta.

Ca Hristos Dumnezeu, pe cei ce-L proslavesc pe pamânt, îi preamareste cu îndoita slava, si cu cea cereasca si cu cea pamânteasca. Pe cei ce-L marturisesc pe El înaintea oamenilor, si El îi marturiseste, nu numai înaintea sfintilor îngeri, ci si înaintea Tatalui Sau celui ceresc. Lui I se cuvine slava, cinstea si stapânirea, împreuna si Parintelui Sau celui fara de început si Preasfântului si de viata Facatorului Duh, acum si pururea si în vecii vecilor. Amin.

SFINȚII MUCENICI LUCHILIAN ȘI FECIOARA PAULA, ÎMPREUNĂ CU PATRU TINERI MUCENICI (3 IUNIE)

Sfântul Mucenic Luchilian a fost pe vremea lui Aurelian, împăratul Romei. El mai întâi traia în păgânătatea închinării de idoli, fiind chiar slujitor idolească, bătrân cu anii, cinstit la fata și alb la par. El își avea locuința aproape de cetatea Nicomidiei și slujea în capistile necuraților zei. Iar după ce a fost luminat prin Sfântul Botez cu darul lui Hristos Dumnezeu nostru, Cel ce nu dorește să piară cineva, ci totuși să se mântuiască, a înțeles înșelăciunea diavolească și ratacirea păgânească, și a venit la cunoștința adevărului și a crezut într-un Dumnezeu cel adevărat, Domnul nostru Iisus Hristos, lepădând și scuipând pe idoli.

Astfel, la bătrânețe, s-au înnoit tineretele lui ca ale vulturului, pentru că s-a născut prin Sfântul Botez și s-a lipit cu tot gândul și cu tot sufletul de dragostea lui Hristos. El arată și celorlalți păgâni desertăciunea și pierzarea necurației și-i povățuia spre mântuire, aducându-i la Hristos Dumnezeu nostru cu învățăturile sale și fiind multora pildă de întoarcere către Dumnezeu. Iar iudeii care trăiau acolo, văzând o schimbare ca aceea a lui Luchilian - de la închinarea de idoli la credința creștinească -, și mai văzând că mulți, prin pilda și învățătura lui, lasă slujirea de idoli și se lipesc de creștini primind Sfântul Botez, s-au umplut de mânie și de ură. Deci umplându-se de zavistie ucigășii cei cumpliți ai Domnului, l-au pârât și l-au dat spre judecata păgânilor. Și a fost adus robul lui Hristos la cercetare înaintea lui Silvan, cornitele care era pe atunci în Nicomidia.

Iar Silvan a silit mult pe bătrân să se lepede de Hristos și să se întoarcă la slujirea idolească, dar el nu s-a supus niciodată. Atunci Silvan, umplându-se de mânie, a poruncit să-l muncească în multe feluri: i-au sfărâmat falciile, l-au bătut cu toiogă fără de milă și l-au spânzurat cu capul în jos; apoi, după multe și cumplite munci, l-au aruncat în temniță.

Și a aflat Sfântul Luchilian în temnița patru tineri, aruncați acolo pentru credința în Hristos: pe Clădie, Ipatie, Pavel și Dionisie. Și bucurându-se de ei, vorbea cu dânsii despre Hristos Dumnezeu și îi îndrepta către nevoia mucenică, ca să nu se teamă de vremelnicele munci pentru veșnica răsplătire din cer; să nu se înfricoșeze de moarte, pentru viața ce va să fie; nici să-și crute floarea tineretilor lor pentru Hristos, Care le gătește în împărăția Sa fericirea cea neîmbătrânitoare. Astfel totuși împreună se rugau lui Dumnezeu ziua și noaptea, și unul pe altul se mângâiau în nădejdea lui Hristos.

Apoi, după câteva zile, Sfântul Luchilian a fost iarăși muncit împreună cu ceilalți tineri și aruncat cu dânsii într-un cuptor înroșit. Iar Atotputernicul Dumnezeu a revarsat peste dânsii milă. Și cea minunată, precum a făcut de demult tinerilor evrei, care au fost în cuptorul Babilonului, pentru că focul s-a prefăcut în răcorire și văpaia în rouă, apoi, varsându-se de sus și o ploaie mare, a stins desăvârșit cuptorul; și Sfântul Luchilian cu tinerii au ieșit nevatamăți. O minune ca aceasta preaslăvită a lui Dumnezeu, păgânii cei orbiti cu necredința și cu răutatea o socoteau a fi nu a puterii dumnezeiești, ci a fermecătoriei creștinești. Deci nedreptul judecător a osândit pe sfinții mucenici la moarte și i-a trimis în Bizanția, ca acolo să-și ia pedeapsa. Și ajungând în Bizanția cei patru sfinți tineri - Clădie, Ipatie, Pavel și Dionisie -, au fost tăiați cu sabia; iar pe Sfântul Luchilian l-au spânzurat pe cruce și, patrundându-l cu piroane peste tot trupul, și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Iar că el a fost răstignit pe Crucea de iudei, se arată în cântarea a treia a canonului, unde se dovedește aceasta în următorul stih: „Iuda a vândut de demult ucigășilor de Dumnezeu pe izbăvitorul Hristos, iar tu acum ai fost vândut de iudeii cei fără de lege”.

Încă s-a numărat la cununa lor cea mucenică și Sfânta fecioară Paula. Aceasta s-a născut din părinți credincioși și din tinerete aprinzându-se cu inima spre dragostea lui Hristos, își păzea fecioria sa pentru Mirele Cel fără de moarte și se sârguia să se afle vrednică de camera cerească. Apoi, rămânând orfană de

parinti si având averi îndestulate, înconjura temnitele si cerceta pe cei legati care patimeau pentru Hristos, cumparând cu aur pe strajeri pentru a intra în temnita la sfinti. Ea slujea robilor lui Hristos, dându-le toate cele trebuincioase din averile sale; celor chinuti de foame si de sete le aducea hrana si bautura; celor dezbracati le dadea îmbracaminte; trupurile cele ranite ale mucenicilor si bubele cele cu puroaie le tamadua, spalându-le, stergându-le, punându-le plasturi tamaduitori si învelindu-le cu pânze curate. Si sarutându-le ranile lor cele primite pentru Hristos, îi ruga cu lacrimi sa se roage lui Dumnezeu pentru dânsa ca sa nu o lipseasca pe ea de mila Sa.

Aceasta mireasa aleasa a lui Hristos se ducea si la Sfântul Luchilian, care sedea cu tinerii în temnita din Nicomidia si se îndulcea de învataturile lui cele folositoare. Iar când sfântul era muncit împreuna cu acei tineri, ea privea la nevointa lor si în taina inimii sale se ruga cu dinadinsul lui Hristos pentru dânsii, ca sa întareasca pe robii Sai si sa le dea rabdare si ajutor, ca sa poata rabda ei muncile pâna la sfârșit, pentru slava sfântului Sau nume. Apoi, dupa ce se risipea multimea, ea se ducea la locul acela unde erau munciti sfintii si aduna sângele lor cel varsat pe pamânt, si-l pazea la sine cu o mare sfintenie. Iar când duceau pe batrân si pe cei patru tineri în Vizantia la moarte, ea îi urma slujindu-le.

Si dupa ce Sfintii tineri au fost taiati, aceasta sfânta fecioara le-a adunat cinstitele lor trupuri si le-a îngropat cu buna cucernicie. Iar dupa sfârșitul Sfântului Luchilian si a sfintilor tineri, facând cele de mai înainte, s-a întors iarasi în Nicomidia, slujind cu dragoste sfintilor mucenici. Deci, fiind cunoscuta de păgâni ca este crestina, au prins-o- si au adus-o la judecata înaintea aceluiași Silvan. Acolo, dupa multe momeli amagitoare si îndemnuri îngrozitoare, cornitele vazând-o neînduplecata, a poruncit sa o bata mult fara mila cu bete si cu toiege. Si slabind ea cu trupul, nu cu duhul, de ranile cele multe, i s-a aratat îngerul Domnului si a tamaduit-o. Deci mucenita câstigând sanatate trupeasca, s-a aratat mai îndrazneata si mai viteaza în munci. Atunci au batut-o cu asprime peste gura, deoarece a ocarât cu cuvinte batjocoritoare pe muncitor.

Dupa aceasta au aruncat-o în temnita si, scotând-o iarasi la cercetare, au aruncat-o într-un cuptor foarte ars, dar a iesit din cuptor fara de vatamare; de vreme ce si la ea, ca si la sfintii mucenici cei mai dinainte, puterea lui Dumnezeu a racorit taria focului, ca sa nu se atinga vapaia cea arzatoare de mireasa lui Hristos. Iar dupa toate acestea, muncitorul a osândit-o la moarte si a trimis-o la Vizantia ca acolo sa-si ia pedeapsa, unde s-a sfârșit si Sfântul Luchilian cu acei tineri.

Si când a ajuns mucenita lui Hristos la locul acela, unde Luchilian a suferit pentru Hristos moarte pe cruce, a multumit lui Dumnezeu, Cel ce a învrednicit-o de cununa muceniceasca si de împartasirea cu sfintii. Apoi, rugându-se Domnului cu dinadinsul, si-a plecat cu bucurie feciorescul sau cap sub sabia si, fiind taiata, a trecut de la cele de jos la cele de sus si a intrat în camara cea cereasca, întru bucuria Domnului sau, încununându-se de preaiubitul sau Mire, Domnul nostru Iisus Hristos, cu îndoita cununa, a fecioriei si a muceniciei.

SFÂNTUL SFINȚIT MUCENIC LUCHIAN ȘI CEI ÎMPREUNĂ CU DÂNSUL (3 IUNIE)

A pomeni preaslavitelile nevoite si biruinte ale mucenicilor asupra diavolului si asupra slujitorilor lui si patimirile nevoitorilor lui Hristos, nimic alta nu este decât numai a vesti slava lui Hristos Dumnezeul nostru si a propovadui puterea Lui întru bunii nevoitori mucenici, care au patimit pentru slava preasfântului Sau nume. Caci întru toti a fost biruitor însusi Hristos, precum a zis: îndrazniti, ca Eu am biruit lumea! Pentru ca El însusi S-a luptat întâi cu vrajmasul pentru toti; iar sfintii mucenici cei ce patimesc dupa Dânsul, fiind madulare ale Lui, împlinesc în trupul lor, dupa cuvântul Apostolului, lipsurile necazurilor lui Hristos. Deci pe cât mucenicii se nevoiesc pentru preasfânt numele Lui si mor

nebiruiti, pe atât se propova-duieste întru ei Hristos a fi biruitor; pentru ca El patimeste întru ei ca în madularele Sale; întru ei arata dantuirea Sa asupra vrajmasilor si Se preamareste, înca preamareste împreuna cu Sine si madularele Sale, care patimesc pentru Dânsul, adica pe sfintii mucenici, care pe atât îi sunt Lui mai aproape decât toti în slava, pe cât I-au fost urmatiori în patimiri.

Deci se cade ca si de la noi sa se fericeasca cu slava si cu laude ostasii cei buni ai lui Hristos, cu ale caror învataturi si cu pilda nevointelor lor celor vitejesti, în toata lumea cea de sub soare straluceste Biserica lui Hristos. Iar ei singuri se odihnesc sub altar întru fericita viata, îmbracati cu haina alba, rositi cu sângele lor cel adevarat si albiti cu Sângele lui Hristos. Din ceata acestora a fost si Sfântul Luchian, pe care, prin singura scaldatoarea Sfântului Botez, l-a luminat dumnezeiescul dar; si îndata se putea vedea întru el, ca era sa fie mare si preamarit între oameni, deoarece a fost numit de parintii sai cei dupa trup Luchie, caci nu numai își tragea semintia sa de la marele antipat Luchie, ci a mostenit si numele aceluia, iar dupa aceea, cu darul Sfântului Duh si dupa obiceiul sfintilor parinti, acel nume al sau s-a schimbat din botez, spre mai bine. Pentru ca cel ce era numit de parinti Luchie, adica "stralucitor", prin înmultirea într-însul a darurilor dumnezeiesti a câstigat un nume mai desavârsit, numindu-se Luchian, care se tâlcuieste "aratator de lumina", de unde se arata ca, întru lumina darului cel nou, avea sa fie lumina a lumii întru Domnul. Si era cu neamul roman, foarte cinstit, dar s-a facut mai cinstit din a dojuia nastere, cea crestineasca, pentru ca s-a aflat a fi fiu al vesnicului împarat. Si era iscusit în înțelepciune, învatând limba greceasca si latineasca, dar mai înțelept s-a aratat în învataturile Sfântului Apostol Petru; pentru ca de acela s-a lipit, lui i-a fost ucenic si de la el s-a adapat cu cereasca înțelepciune. De la dânsul a mai deprins si obiceiurile si ostenele apostolesti; fiindca, dupa sfârșitul cel mucenicesc al Sfântului Apostol Petru, a strabatut multe locuri prin Italia, semanând samânta cuvintelor lui Dumnezeu.

Pentru ca, dupa ce s-a facut desavârsit în înțelepciunea lui Dumnezeu, Sfântul Dionisie Areopagitul a venit în Roma, povatuit fiind de Dumnezeu si vrând sa cerceteze în legaturi pe Sfintii Apostoli Petru si Pavel; însa nu i-a mai gasit între cei vii. Iar în vremea aceea fiind papa al Romei fericitul Climent, acesta povatuia scaunul apostolesc si a primit cu dragoste si cu cinste pe Dionisie pentru sfintenia sa si pentru duhovniceasca dragoste întru Hristos, care a fost mai înainte între dânsii multa vreme. Deci, zabovind Sfântul Dionisie la dânsul multa vreme, s-au bucurat unul de altul si s-au îndulcit de vorbirile folositoare de suflet, întarindu-se unul pe altul nu numai prin cuvinte, dar si prin pildele cele îmbunatatite.

Iar într-o vreme, fericitul Climent umplându-se de Duhul Sfânt, a zis: „Oare vezi, o, iubitul meu frate Dionisie, cât este secerisul în neamurile semanaturii Domnului, iar lucratori sunt putini în cuvintele propovaduirii lui Dumnezeu? Iar de vreme ce tu esti bine deprins în dreapta credinta si desavârsit în toate bunatatile legii crestinesti, te rog, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, vino de acum în partile Apusului si, ca un bun ostas al Lui, sa te lupti împotriva vrajmasilor Domnului nostru si sa-i biruiesti cu puterea lui Dumnezeu, Cel ce te întareste”.

Si învoindu-se Sfântul Dionisie la aceasta cu osârdie, fericitul Climent a început a-i cauta lui si a-i aduce alti ajutatori si împreuna slujitori dreptcredinciosi si înțelepti, care straluceau cu viata si cu sfintenia. între acestia a ales si pe Sfântul Luchian, pe care l-a pus episcop si l-a întovarasit cu Sfântul Dionisie, ca sa-i fie lui împreuna calator si împreuna nevoitor la propovaduirea cuvântului, iar celorlalti parinti, învatator si povatuitor întru Sfântul Duh. Astfel rânduint fericitul Climent, îi întarea cu cuvinte iubite, zicându-le: „Mergeti, preaiubitii mei frati! Mergeti, ostasii lui Hristos cei nebiruiti si, precum Domnul a fost împreuna cu Sfintii Parintii nostri Apostoli si cu ai lor împreuna nevoitori, tot astfel sa fie si cu voi cei ce propovaduiti numele Lui cel sfânt; pentru ca voi mult si nemasurat numar de popor din neamuri veti cauta Domnului si-l veti aduce în ograda Lui”. Astfel vorbind Sfântul Climent cu ei si sarutându-i si binecuvântându-i cu dragoste, i-a trimis cu pace; iar ei împreuna s-au dus, propovaduind pe Hristos mai întâi prin toata Italia.

Si apropiindu-se ei de cetatea Tichina, la un loc ce se numea Parma, fericitul Luchian propovaduia cuvântul lui Dumnezeu la poporul acela, întorcându-l de la desarta închinare de idoli. însa poporul

locului aceuia, fiind necredincios si preamult slujitor de idoli, nesuferind cuvintele împotriva zeilor lor si neluând aminte la buna vestire a cuvântului lui Dumnezeu, îndata au prins pe Sfântul Luchian singur si, batjocorindu-l, l-au aruncat în temnita poporului, în care fericitul intrând cu mare veselie, cânta astfel: Povatuieste-ma, Doamne, în calea Ta si voi merge în adevarul Tau. Apoi zicea: Savârseste pasii mei întru cararile Tale, ca sa nu se clateasca picioarele mele.

Si astfel, bucurându-se întru Domnul, sfântul barbat petrecea în acea temnita, ca sub acoperamântul aripilor celor dumnezeiesti si, punându-se pe sine cu totul în nadejdea apararii lui Hristos, se ruga Domnului, zicând: „Scoate, Doamne, din temnita sufletul meu, ca sa se marturiseasca numelui Tau. Pe mine ma asteapta cei ce au sa fie drepti, ca prin mine, Hristoase, Mântuitorul lumii, sa se întoarca la Tine din neamuri cei care sunt mai înainte rânduiti spre viata vesnica”.

Iar când sfântul savârsea din toata inima aceste rugaciuni si pe cele asemenea cu acestea, îndata rugaciunea lui s-a auzit la cer si Domnul a luat aminte; pentru ca se ruga ca sa nu ramâna lipsit de ai sai pe cale, cu care dorea sa mearga împreuna la patimire si sa ajunga unde era trimis. Si se ruga ostasul cel preaales al lui Hristos pentru aceasta, nu ca si cum s-ar fi temut sa moara pentru Domnul sau, ci ca sa poata mai întâi sa înmulteasca Domnului rodul cel duhovnicesc si astfel, dupa secerisul cu bun spor, sa poata lua cununa cea muceniceasca si plata ostanelilor sale, împreuna cu tovarasii sai.

Deci degrab i s-a trimis lui dumnezeiescul ajutor, pentru ca erau acolo niste crestini, care, înstiintându-se ce i s-a întâmplat acelui sfânt barbat, au mers noaptea la temnita, pentru dragostea lui Hristos, si -cu ce fel de mestesug au putut - l-au scos din legaturi; si astfel l-au facut ca sa mearga liber, împreuna cu sfintii lui însotitori.

Deci, povatuit fiind de Domnul, au mers cu buna sporire în slavita cetate Tichina, care se numea si Pavia, în partile Italiei. Acolo desi s-au odihnit putin dupa ostenele, însa n-au încetat sa înmulteasca slava lui Dumnezeu, nici au slăbit propovaduind în felurite locuri cuvântul lui Hristos; încât puteai sa vezi în ei împlinirea cuvintelor celor proorocesti: Cât sunt de frumoase picioarele celor ce bineves-tesc pacea, ale celor ce binevestesc cele bune... Si este cu neputinta a spune cât de multe mii de oameni s-au întors în putina vreme la Hristos, binevestind ei tuturor cuvântul mântuirii; de vreme ce atât le ajuta puterea lui Dumnezeu, încât celor ce cautau spre ei li se pare ca privesc spre niste cetateni ceresti, caci straluceau în mijlocul tuturor prin semne si minuni, luminând sufletele alesilor lui Dumnezeu.

Dupa aceea, iesind din partile Italiei, au ajuns la malul mării si, urcându-se în corabie, au plecat unde îi povatuia Sfântul Duh, ajungând cu bucurie la malul cetatii Arelatinei. Si iesind din corabie, au fost primiti de locuitorii cetatii aceleia cu cinste si cu dragoste si, odihnindu-se putin, au început, dupa asemanarea Sfintilor Apostoli, a-si alege tarile spre propovaduirea Cuvântului. Deci Sfântul Marchelin cu câtiva frati, s-a dus în Spania, iar fericitul Saturnin s-a dus în Galia, ca, prin propovaduirea Evangheliei lui Hristos, pretutindenii sa se poata largi si înmultii între neamuri Biserica lui Dumnezeu, pâna la oceanul Britaniei. Iar Sfântul Dionisie cu fericitul Luchian si cu ceilalti au mers pâna la hotarele Parisului. De acolo, Sfântul Luchian cu Maxim preotul si cu Iulian diaconul au plecat la propovaduire spre Belgia. Acolo, binevestind numele Domnului, biruiau puterile vrajmasului si zideau Biserica lui Hristos.

Deci, fiind plin si adaptat de darul Sfântului Duh, povatuia poporul spre mântuire, nu mai putin cu pilda vietii celei îmbunatatite, decât cu cuvintele. Si catre aceasta avea putere data lui de la Dumnezeu pentru a face minuni si a tamadui toate bolile si neputintele între oameni. Si atât de mare putere a luat asupra diavolilor, încât aceia, numai auzind porunca lui, îndata fugeau din oamenii pe care îi chinuiau.

Astfel, propovaduind neîncetat pe Hristos ziua si noaptea, se îndeletnicea în rugaciuni, în privegheri, în postirile cele din toate zilele, în înfrânare si în toata omorârea trupului, prin care se chinuia pe sine în toate zilele, pâna ce, dupa cuvântul apostolului, s-a pus pe sine înainte jertfa vie, sfânta si bineplacuta lui Dumnezeu. Iar hrana lui din toate zilele nu era alta, decât numai o sfârâmitura mica de pâine si verdeturi,

iar ca bautura avea apa. Pentru ca îl satura puterea lui Dumnezeu si darul lui Hristos întarea încheieturile lui cele ostenite. Si dorea atât de mult cununa muceniceasca, încât acum se vedea ca un mort pentru lume.

Crucea sa o purta totdeauna, urmând Domnului Hristos; stiind cu dreptate ca muncirea este îndoita, una în taina, iar alta aratata; deci mai întâi s-a muncit în taina prin omorârea trupului sau - desi era stiuta înfrânarea lui -, pâna a intrat el în nevointa muceniceasca cea aratata si s-a încununat cu cununa cea nevestejita de la Domnul. Deci era obosit prin omorârea trupului, împodobit prin rabdare, întarit în minunata smerenie si plin de batrânete.

Astfel a venit într-atâta desavârsire de fapte bune încât, petrecând cu trupul pe pamânt, se afla cu duhul împreuna cu îngerii în cer. De aici i se facea lui aceea ca totdeauna se vedea cu fata luminata si iubita, pasnic cu mintea, fiind împodobit cu minunata caruntete si tot chipul lui era de înger pamântesc si de om ceresc.

Iar dupa ce s-a latit prin toate partile acelea vestea despre el, popoarele veneau la dânsul, dorind sa fie botezate de el, si se botezau în numele Tatalui si al Fiului si al Sfântului Duh, iar pe idolii pe care îi cinstisera, îi sfârâmau. Iar diavolul, vrajmasul cel viclean, vazân-du-se batjocorit de aceia prin care Hristos îi tragea la sine pe robii Sai, a întors toate mestesugurile si viclesugurile lui spre stricarea Sfintei Biserici a lui Dumnezeu si pe Domitian, care dupa Nero, fiul pierzarii, a ridicat a doua prigoana împotriva crestinilor, l-a îndemnat si l-a pornit spre atâta mânie si ura, încât s-a pornit ca pe toti crestinii ce se aflau în stapânirea împaratiei Romei, ori sa-i sileasca sa jertfeasca idolilor celor ciopliti, ori sa-i ucida cu multe feluri de munci.

Deci, prin toata stapânirea împaratiei lui, prin cetati si prin sate, Domitian a trimis pagâneasca porunca, ca toti cei mai mari peste popor sa sileasca pe crestini la închinarea de idoli si la jertfe; iar pe cei ce nu se vor supune, sa-i piarda cu felurite munci. Astfel s-au trimis prigonitorii numelui lui Hristos în Galia, ca sa caute pe ostasii lui Hristos, iar mai ales pe aceia care venisera acolo de la Roma, pentru care se înmultise acum prea mult slava; si, gasindu-i pe aceia, sa piarda numele lui Hristos din Galia. Si erau trei prigonitori trimisi acolo, ale caror nume erau acestea: Latrin, Arie si Antor. Acelora li s-a poruncit sa-l caute îndeosebi pe Sfântul Luchian, robul lui Dumnezeu si, prinzându-l, ori sa-l aduca la judecata înaintea Cezarului, ori îndata sa-l ucida cu sabia, de nu va voi sa jertfeasca idolilor.

Si cutreierând ei cetatile si satele Galiei, nicidecum nu puteau sa-l afle pe cel cautat. Apoi a venit la ei înstiintare, cum ca dumnezeiescul barbat Luchian, propovaduind Evanghelia împaratiei celei vesnice, lumineaza poporul Belgiei. Auzind ei aceasta, s-au aprins de iutime si mânie si s-au dus acolo în graba. Dar nu au ajuns ei înca acolo si Sfântul Luchian a fost înstiintat ca este aproape venirea lor, descoperindu-i lui Sfântul Duh. Deci a mers în acel loc unde învăta pe popor cuvintele vietii, si cu dânsul era o multime de oameni, care acum, prin propovaduirea lui, s-au întors la Hristos.

Iar Sfântul Luchian îi sfatuia pe ei cu atâta osârdie, pe cât erau nadajduiti spre slava rasplatirii vesnicei fericiri, zicându-le: „Iata, fratilor si fiilor, cei iubiti în Hristos, acum Domnul meu Iisus Hristos îmi va da rodul ostenelilor mele si plata cea fagaduita mai înainte. Deci, o, preaiubitilor, petreceti tari si nemiscati în credinta lui Hristos; pentru ca eu acum, fiind batrân si obosit, ma bucur de cununa muceniceasca si ma sârguiesc a ma duce de la voi catre Domnul. Iar voi sa petreceti statornici întru dumnezeiescul Dar, pe care l-ati primit. Sa nu va întoarca pe voi de la credinta lui Hristos frica chinuitorilor, sa nu va înfricoaseze îngrozirile, sa nu va vâneze îmbunarile, nici sa va rupa fagaduintele vreunor cinstiri si bogatii; ci sa va îndulciti întru bucuria vietii vesnice ce va sa fie, unde vi s-au gatit voua rasplatirile cele negraite, la care si eu ma sârguiesc cu buna nadejde si, pentru aceea, nu ma înspaimânt de mânia prigonitorilor" .

Zicând el acestea, si-a ridicat ochii spre cer si a multumit lui Dumnezeu înaintea tuturor, ca are sa-l învredniceasca pe el partii sfintilor mucenici si are sa-l faca nedespartit de tovarasii sai. Si zicea: „Multumesc Tie, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul Dumnezeului Celui viu, Care m-ai însotit pe mine la

sfârșit cu fericitul Dionisie și cu ai lui împreună nevoitori, asemănându-mă într-o osteneală cu ei. Deci mă rog Tăe ca să mă rănduiești împreună cu ei și într-o împărăție cea cerească". Zicând acestea, a ieșit din cetatea care se numea Belgia, nu fugind de frica muncitorilor, ci după porunca Domnului, care poruncește a fugi de prigonitori, ca să dea pilda turmei sale. Și călătorind el cu fericitul său împreună patimitori, Maxian presbiterul și Iulian diaconul, nu înceta vorbele cele folositoare de suflet și rugăciunile, până ce a ajuns în vârful muntelui la care mergeau, care este aproape de râul ce se numește Tar, ce curge dinspre apus, departe de cetate ca la trei stadii. Iar după ce au ajuns acolo, stând ca o cetate deasupra muntelui, nu puteau să se ascundă, deoarece și muntele stătea prea frumos deasupra râului și se vedea de tot departe. Deci fericitul, stând acolo cu tarie, ca la o priveliste, a gândit să aștepte cununa mucenicească.

Și ajungând la cetate muncitorii cei pomeniți mai sus, după ce n-au aflat într-o înșă pe Sfântul Luchian, au început a întreba unde s-a dus. Și li s-a spus că învăța poporul nu departe de cetate. Iar ei alergând cu caii lor cei iuți, au ajuns la acel munte, unde era omul lui Dumnezeu cu poporul și cu ucenicii săi. Și mai întâi au prins pe sfinții slujitori ai lui Hristos Dumnezeu, Maxian și Iulian, ca, prin muncile și prin moartea lor, să îngrozească pe Sfântul Luchian și să-l aducă la cinstirea idolilor. Deci, prinzând pe mucenici, le porunceau cu îngrozire să jertfească idolilor, înfricosându-i: „De nu veți jertfi zeilor noștri celor fără de moarte, îndată veți fi pedepsiți de noi cu sabia". Iar ei, fiind tari în credință, răspundeau cu îndrăzneală: „Niciodată nu ne vom închina idolilor, fiindcă sunt deserte și făcuți de mâini omenești. Noi am cunoscut pe Unul, adevăratul Domn, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, pentru a Cărui credință suntem gata a muri".

Auzind păgânii aceasta, îndată i-au ucis cu sabia înaintea Sfântului Luchian. Astfel sfinții au luat de la Domnul cununile cele făgăduite și s-au numărat în ceata sfinților mucenici. Iar Sfântul Luchian, veselindu-se și slavind pe Dumnezeu pentru savârșirea aceluia, a zis înaintea tuturor: „Mă bucur și mă veselesc într-o Tine, Doamne, Dumnezeu meu, ca pe fiii mei îi vad că au mers mai înainte de mine spre cununa slavei Tale". Atunci Latrin, Arie și Antor au zis cu mânie și cu iuțime către fericitul Luchian: „Tu ești acela care amăgești poporul cu farmece și îl îndemni să nu se supună poruncii nebiruitului Cezar și senatului a toată Roma și să nu jertfească jertfe bine primite zeilor celor fără de moarte?"

Dar fericitul Luchian le-a răspuns: „Eu nu sunt fermecător, ci rob al lui Iisus Hristos, și nu am învățat vraji, ci dumnezeiască înțelepciune, prin care arat poporului lui Dumnezeu calea cea adevărată și-l învăț cum să urmeze fără de împiedicare Domnului nostru Iisus Hristos, Care S-a pogorât din cer pe pământ ca să răscumpere zidirea Sa din robia vrajmasului cu preacurat sângele Sau și să o întoarcă de la idolească sau mai bine zis diavolească închinăciune; și ca cei ce sunt aduși din întunericul credinței celei rele la lumina cea adevărată, aceia să câștige mântuire; deoarece este cu dreptate că Aceluia Unuia să-și plece cerbicia inimii, Care a binevoit a Se rastigni și a muri pentru mântuirea tuturor".

Iar aceia au zis: „Cum marturisești tu că este Dumnezeu Acela, de Care zici nu numai că este mort, dar și rastignit?" Sfântul Luchian le-a răspuns: „Macar că necredința voastră nu este vrednică să audă tainele cerescului împărat; dar, pentru multimea credincioșilor care stau aici de fata, voi spune ceva pe scurt: Dumnezeu cel adevărat, Fiul adevăratului Dumnezeu, Care a fost mai înainte de veci pururea cu Tatal, Acela voind la sfârșitul veacurilor să înnoiască neamul omenească cel pierit pentru calcarea de porunca a lui Adam, a binevoit a Se năste fără de stricăciune și nespūs din Preacurata Fecioară, ca să fie Dumnezeu adevărat și Om adevărat, într-o singură fata a firii celei îndoite, Unul Hristos, fiul adevăratului Dumnezeu și al omului. Și Cel ce era fără de patimă cu dumnezeirea, pururea fiind cu Tatal, Acela să fie nu numai văzut, ci și supus patimilor pentru noi, după firea omenească. Deci S-a făcut ascultător lui Dumnezeu Tatal, pentru răscumpărarea noastră, până la moarte, iar moarte de cruce. Căci de n-ar fi voit Fiul lui Dumnezeu să Se facă fiu al omului, și de nu S-ar fi îmbrăcat în chipul celui muritor, apoi nici neamul omenească n-ar fi câștigat iertare de la Dumnezeu și nici muritorii nu s-ar fi îmbrăcat în nemurire".

Acestea și multe altele zicând fericitul Luchian, chinătorii s-au umplut și mai mult de mânie și au zis: „Acum ai ajuns la adânci bătrâneți și prin urmare este vremea să încetezi cu vorba copilărească desartă.

Dar de vreme ce te amageste o desertaciune mare si te înnebuneste multa graire covârșitoare, pentru aceea îndraznesti a merge la moarte fara nici o îndoiala, neînspaimântându-te de nimic. Noi îți spunem adevarul: de nu te vei pocai degraba, de nu vei parasii o nebulie si îndrazneala ca aceasta si de nu vei jertfi zeilor celor fara de moarte jertfe bine primite, îndata batrânetaile tale le vom da fara de crutare la cumpate munci!"

Apoi sezând chinuitorii, au început a-l întreba cu cuvinte îngrozitoare, zicându-i: „Sa ne spui degraba numele si neamul tau". Ostasul lui Hristos le-a raspuns: „De parintii mei am fost numit Luchie si din Sfântul Botez, prin care m-am nascut din nou spre viata vesnica întru Hristos, sunt numit Luchian; iar de neam sunt roman, care nume este cinstit în toata lumea. Dar eu nu ma laud cu aceea ca sunt roman, ci cu aceasta ca sunt rob al Domnului meu Iisus Hristos, pe care lucru si voi îl puteti vedea aratat întru mine; de vreme ce viata si slava nu-mi este alta, decât numai Domnul meu Iisus Hristos, si pentru Dânsul doresc a muri".

Atunci muncitorii au zis: „Iata ceea ce am zis, ca esti vrajitor si înselator al acelor care te asculta si mai ales te arati a fi si mândru; fiindca nu încetezi a le grai pe toate fara de rusine si nu cruti nici batrânetaile tale cele obosite. De esti roman, atunci pentru ce te-ai departat fara de minte de cinstirea zeilor Romei, pe care cezarul cu tot senatul îi cinsteste si carora toata lumea se închina?" Sfântul Luchian a raspuns: „întru Hristos în Care m-am botezat si pe Care L-am cunoscut ca este Dumnezeu adevarat, cu darul Lui m-am lepadat, prin credinta, nu numai de diavoli si de idoli, dar si de toate lucrurile lor. Iar cele ce eu le graiesc si le marturisesc pentru Hristos, voi nu voiti nici a le auzi, nici a le pomeni, pentru ca v-a orbit necredinta voastra, atât pe voi, cât si pe cezarul vostru, împreuna cu tot senatul lui, de la care ati adus o porunca ca aceasta: Ca noi oamenii, zidirea cea cuvântatoare, sa aducem jertfe diavolilor si sa ne plecăm înainte idolilor celor nesimtitori, facuti de mâini omenesti".

Iar Latrin, Arie si Antor, nesuferind sa auda necinstirea zeilor lor si a cezarului, si-au pus mâinile pe Sfântul Luchian si, legându-l, l-au dat ostasilor. Iar aceia, întinzând pe mucenic la pamânt, l-au batut mult, fara de mila, cu bice cumpate. Dar ostasul lui Hristos nici nu se biruia de durere în acea muncire, nici nu se înfricosa de îngrozire, ci petrecea tare în credinta lui Hristos. Iar madularele cele slabite de batrâneta si cele ranite le întarea cu duhul, încât atât cu fata, cât si cu mintea neschimbata, nu înceta a marturisi numele lui Hristos, zicând în gura mare: „Pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, nu voi înceta niciodata a-L lauda si cu inima, si cu mintea si cu buzele".

Atunci chinuitorii, mâniindu-se si mai mult, au poruncit sa-l uida cu sabia; deci unul din ostasi, scotându-si sabia si lovind în grumazul sau cel sfânt, ce era gatit spre taiere, i-a taiat preacinstitul lui cap. Iar pe când sfântul lui trup zacea fara de suflet si înca se misca, atunci toti, chiar si ucigasii, au vazut venind din cer peste dânsul o lumina mare si, împreuna cu lumina, s-a auzit un glas de sus, zicând: „Bucura-te, bunule rob Luchiane, care nu te-ai înfricosat a-ti varsa sângele pentru Mine! Vino si primeste cununa, care ti s-a fagaduit mai înainte si te salasluieste în ceruri împreuna cu sfintii! Vino de mosteneste cu îngerii locasul slavei celei vesnice cel gatit tie!"

Acest glas s-a facut auzit nu pentru sfânt, care totdeauna era încredintat de rasplatirea cea fagaduita lui de la Dumnezeu, ci pentru poporul ce statea împrejur, ca sa se întareasca si mai mult în dreapta credinta cea întru Domnul nostru Iisus Hristos, care se propovaduise mult prin Luchian. Aceasta s-a facut într-o zi de sâmbata, în muntele ce s-a zis mai înainte, care era departe de cetate, ca la trei stadii. Iar poporul auzind si vazând aceasta, cei ce credeau si cei ce nu credeau, toti au fost cuprinsi de mare frica. Deci unii au fugit de acolo, iar altii se minunau cu bucurie vazându-se slobozi de cursele diavolului; însa neputând sa vada stralucirea luminii ce se aratase, s-au departat putin de la locul acela.

Iar trupul cel mort al sfântului, luând cu minune de la Dumnezeu oarecare putere de miscare, s-a ridicat de la pamânt si a stat pe picioare; apoi, luând cu mâinile sale preacinstitul sau cap ce era taiat, a mers, fiind purtat de darul Sfântului Duh care petrecea într-însul si, împreuna cu ajutorul îngeresc, a început a

merge cu pasi hotarâti ca un om viu cu trupul, purtând pe mâini capul sau cel sfânt, precum a facut aceasta si prietenul sau, Sfântul Dionisie, în cetatea Parisului. Deci, mergând cale ca de trei stadii si trecând peste râul Tar, cel mai sus zis, a ajuns la locul pe care omul lui Dumnezeu si l-a ales pentru îngropare, si acolo, culcându-se pe pamânt, s-a odihnit întru Domnul cu pace.

Iar poporul cel dreptcredincios, care era întors catre Hristos prin muceniceasca propovaduire, a mers si a uns cu aromate sfântul lui trup si, învelindu-l cu pânze curate, l-a îngropat cu multa cinste, nu fara îngereasca venire de fata; caci, pe când se punea în mormânt acel sfânt trup, mirosea afara de aromatele cele pamântesti, o mireasma minunata si negraita. Atunci toti cei ce erau acolo se minunau si ziceau unul catre altul: „Ce este aceasta?” Apoi au zis: „Slava Tie, Doamne Iisuse Hristoase, ca ne-ai învrednicit pe noi a mirosi o buna mireasma ca aceasta, pe care narile noastre niciodata nu au mirosit-o! Slava Tie, Hristoase Mântuitorule, ca asa ne-am îndulcit prin acea buna mirosire, încât ni se pare ca de acum nu ne vom lipsi de nici un bine!”

Deci, cu cât graiau ei aceasta, cu atât mai mult li se dadea lor buna mirosire cea dumnezeiasca si dintr-aceasta cunosteau toti cu neîndoire ca se afla de fata venirea sfintilor îngeri, care, de la începutul patimirii mucenicului, au fost nedepartati de dânsul pâna la moartea si îngroparea lui. Iar dreptcredinciosii îngropatori, savârsind cinstita îngropare, s-au închinat toti pâna la pamânt, strigând cu inimi zdrobite si zicând: „Credem în Tine, Iisuse Hristoase, ca esti cu adevarat Fiul lui Dumnezeu, Care, împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh, împaratesti în ceruri, caci precum am auzit cu urechile noastre de la Sfântul Tau Mucenic Luchian, astfel ne-am învătat a crede si cu inima”.

Iar multimea poporului de prin cetatile si satele cele dimprejur, care venise acolo sa priveasca, vazând unele ca acestea, asemenea si cei mai de pe urma, auzindu-le de la cei ce le vazusera, s-au umilit cu inimile lor si într-aceiasi zi au crezut în Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ca la cinci sute de suflete. Iar, mai înainte, prin învătatura Sfântului Luchian, s-au întors la Hristos în partea aceea ca la treizeci de mii de suflete, barbati si femei de toate vârstele. Aceia, sfărâmând idolii, au marturisit pe Dumnezeu Tatal nenascut, pe Fiul Cel Unul nascut, si pe Sfântul Duh, Unul si Adevaratul Dumnezeu în Treime!

Dupa aceea, unii dintre dânsii au zidit cu osârdie deasupra mormântului mucenicului o biserica spre slava lui Dumnezeu si în cinstea Sfântului Luchian, placutul Lui. Iar trupurile Sfintilor Mucenici Maxian si Iulian au fost îngropate în munte, acolo unde au fost ucisi. Mai pe urma, trupurile lor au fost aduse de acolo de crestinii cei ce se înmultisera si au fost puse împreuna cu trupul fericitului Luchian. Deci multe bunatati se dadeau de la Domnul nostru Iisus Hristos celor ce se rugau acolo, prin mijlocirea sfintilor lui mucenici. Deci, precum una le-a fost credinta, una dragostea si una marturisirea întru patimiri, asa si credem, ca una je este vietuirea lor împreuna, întru vesnica fericire si mostenirea împaratiei celei vesnice. Deci multumim Ziditorului nostru ca marturisorii Lui cei trei la numar s-au savârsit prin mucenie, marturisind Sfânta Treime. Pe ei îi cinstim cu cucernicie, stiind ca de la dânsii se dau orbilor vedere, schiopilor umblet, izbavire de diavoli si multe tamaduri de felurite boli, prin rugaciunile lor cele sfinte si cu darul Domnului nostru Iisus Hristos, Caruia, împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh, I se cuvine cinstea si slava în veci. Amin.

SFÂNTUL IERARH MITROFAN, ÎNTÂIUL PATRIARH AL CONSTANTINOPOLULUI (4 IUNIE)

Cel dintre sfinti parintele nostru Mitrofan a trait pe vremea marelui Constantin, întâiul împarat crestin. El era fiu al lui Dometie Romanul, cel ce a fost de neam împaratesc; pentru ca Dometie era frate cu Prov, cel

care a fost mai înainte împărat al Romei. Acest Dometie, fiind bine cunoscător, a priceput înselaciunea și ratacirea închinării de idoli și, cunoscând că este dreaptă și adevărata credința creștinească, s-a lepatat de zeii cei mincinoși și a crezut în adevărul Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Iar fiindcă în acea vreme se savârșea mare păgânătate de îndrăcire de idoli în Roma și se făceaucidere nevinovată de creștini în toate zilele fără număr, de aceea Dometie, lăsând Roma, a venit în Vizantia cu doi fii ai săi, cu Prov și Mitrofan. Pe atunci era episcop în Vizantia Tit, barbat plăcut lui Dumnezeu și sfânt. Pe lângă acesta petrecea Dometie cu fiii săi, învățând credința cea întru Hristos și legea Domnului, și bine povățuindu-se la viața cu fapte bune. Iar episcopul văzându-l pe el lipit cu toată inima și cu tot sufletul său de Hristos, iar cu duhul arzând și slujind Domnului, l-a rânduit pe el în rândul clericilor bisericii, hirotonindu-l preot.

Iar după ce episcopul Tit s-a mutat la Domnul, Dometie a luat scaunul după el, iar după sfârșitul fericitului episcop Dometie, scaunul patriarhal l-a luat fiul său Prov. Iar după mutarea lui Prov, acest Sfânt Mitrofan, fiul lui Dometie și fratele lui Prov, a fost ridicat la scaunul arhieresc al Vizantiei. Și venind marele împărat Constantin în părțile Traciei, și vizitând și Vizantia, a văzut pe Sfântul Mitrofan și, vorbind cu dânsul, l-a cunoscut că este mare plăcut al lui Dumnezeu. Deci s-a minunat de îmbunătățita lui viață și de înțelepciunea sa, iubindu-l foarte mult; și dorind să aude cuvintele lui cele însufletite de Dumnezeu, l-a dus pe el la Roma.

Apoi marele Constantin a voit să-și mute scaunul împărațesc de la Roma la Vizantia pentru că a socotit că acel loc este foarte frumos și i-a plăcut că să fie la acel loc o cetate împărațescă; căci era îndestulat cu roadele pământului și așezat lângă Marea Euxinului (Marea Neagră), între Europa și Asia, având caile bune, atât pe mare, cât și pe uscat. Deci a întemeiat o cetate mare, cu ziduri frumoase, și a numit-o pe ea după numele său, Constantinopol sau Noua Roma. Și a adus din Roma veche în Roma nouă și pe Sfântul Mitrofan, numindu-l părinte al său și mijlocind pentru dânsul cinstea cea patriarhicească de la cei 318 Sfânti Părinți, care au luat parte la întâiul Sinod a toată lumea de la Niceea. Și a fost Mitrofan cel dintâi patriarh al Constantinopolului.

Și neputând Sfântul Mitrofan, întâiul patriarh al Constantinopolului - Roma cea nouă -, să vină el însuși la soborul acela din cauza bătrâneții și a slăbiciunii sale, a trimis în locul său pe horepiscopul său Alexandru, barbat cinstit, sfânt și bătrân, care a suferit multe osteneli în Tracia și în Iliric, pentru pacea Bisericii. Acesta a ținut în sobor locul patriarhului Mitrofan și s-a nevoit împotriva lui Arie. Iar după ce s-a sfârșit acel Sinod a toată lumea, dreptcredinciosul împărat, marele Constantin, a rugat pe toți arhierii să meargă cu dânsul la Prea Sfântul patriarh Mitrofan și să-l cerceteze pe el, fiind bolnav pe patul morții.

Deci mergând la dânsul toți împreună cu împăratul, într-o zi de Duminică, și stând de vorba, împăratul a zis către dânsul: „O, prea cinstită părinte, te vad că ai slăbit de bătrânețe și boala; deci, te rog spune și ne arată nouă, cine va fi vrednic după tine, ca să fie păstor al turmei!”

Iar Sfântul Mitrofan, cu fața veselă, a răspuns către împărat: „Cu adevărat Duhul Sfânt a vorbit prin gura ta, de vreme ce eu gândindu-mă la aceasta cu șapte zile mai înainte, Domnul mi-a descoperit că după zece zile mă voi duce din cele de aici, iar după mine are să vină la scaunul patriarhicesc slujitorul meu, Alexandru, cel vrednic cu adevărat de alegerea și de darul Sfântului Duh; iar după el are să fie mostenitor scaunului Pavel, care este acum între ceteți”. După aceea Sfântul Mitrofan, cautând spre dumnezeiescul Alexandru, patriarhul Alexandriei, a zis către dânsul: „O, frate, și tu vei lăsa după tine mostenitor ales”. Apoi, luând de mână pe Atanasie, arhidiaconul lui, a grai: „Iată viteazul ostas al lui Hristos! Acesta va fi după tine mostenitor și nu numai împreună cu fratele meu, Alexandru, va sta tare împotriva păgânătății lui Arie, dar va intra și în mari nevointe; și multe patimiri îl asteapta pe el, împreună cu viteazul Pavel”.

Astfel a prorocit sfântul despre cele ce aveau să fie, iar după acele zece zile de la descoperirea Domnului, s-a savârșit cu pace, în 4 zile ale lui iunie, și a trait toți anii de la nașterea sa, 117; iar acum

traieste în viața cea fără de sfârșit, stând înaintea scaunului marelui Arhiepiscop care a strabatut cerurile, al lui Hristos, Mântuitorul nostru, a Căruia slava este în veci. Amin.

SFÂNTUL MUCENIC CONCORDIE (4 Iunie)

Pe vremea împăratului Antonin s-a ridicat în cetatea Romei mare prigoana împotriva creștinilor, încât nu era cu putință cuiva să vinde sau să cumpere ceva, afară numai de cei care jertfeau zeilor. Pe atunci era în cetatea Romei un bărbat cu numele Concordie, născut dintr-o familie bună, al cărui tată se numea Gordian, cu dregătoria preot. Acela, având pe acest fiu Concordie, l-a pus să învețe Sfânta Scriptură și l-a rânduit între ipodiamonii Preasfântului Pios, episcopul Romei, care a fost măucit pentru Hristos, pe vremea împăratului Aurelian. Deci, acest fericit Concordie, împreună cu tatăl său, nu se îndeletniceau cu nimic altceva, decât numai cu posturi și rugăciuni ziua și noaptea, și cu milostenia la săraci. Și se rugau Domnului, ca să poată să scape de sălbăticia prigonitorilor.

Într-o vreme, fericitul Concordie a zis tatălui său: „Stăpâne al meu, de voiști, dă-mi binecuvântare să mă duc la Sfântul Eutihie și să stau împreună cu dânsul câteva zile, până ce va înceta sălbăticia vrăjmasului împărat Antonin”. Zis-a lui tatăl: „Fiule, mai bine să petrecem aici, ca să luăm cununile de la Domnul”. Atunci, fericitul Concordie a zis: „Mă voi duce de vei porunci, că acolo mă voi încununa, unde va binevoi Hristos”.

Deci tatăl lui i-a dat voie și s-a dus la Sfântul Eutihie, care era atunci în satul său, în calea Salariei, aproape de cetatea Trivula. Iar fericitul Eutihie, primindu-l cu mare bucurie, a început să mulțumească lui Dumnezeu și petreceau împreună, îndeletnicindu-se în rugăciuni și posturi. Și mulți bolnavi de felurite boli veneau la dânsii, iar ei, rugându-se în numele lui Iisus Hristos, îi tămăduiau; și astfel străbatea slava lor în popor.

Iar auzind de dânsii Torcvat, comitul Tuschiei, care atunci locuia în cetatea Spoletania, a trimis de a chemat la sine pe Sfântul Concordie și i-a zis: „Cum te numești?” Iar el i-a răspuns: „Sunt creștin”. Zis-a comitul: „Te întreb de numele tău, iar nu de Hristos”. Sfântul Concordie a răspuns: „Ți-am spus odată că sunt creștin și mărturisesc pe Hristos”. Zis-a comitul: „Jertfeste zeilor celor fără de moarte și fii prietenul nostru, căci eu te voi avea ca pe un tată și voi spune stăpânului meu, împăratului Antonin, să te facă slujitor al zeilor”. Sfântul Concordie a răspuns: „O, de te-ai fi făcut tu partas zeilor tăi”. Zis-a lui comitul: „Ascultă-mă pe mine și jertfeste zeilor celor fără de moarte”. Sfântul Concordie a răspuns: „Ascultă-mă tu și jertfeste Domnului meu Iisus Hristos, că să poți scăpa de vesnicele măuci; iar dacă nu vei face aceasta, tu și zeii tăi veți fi pedepsiți în focul cel vesnic”.

Atunci comitul a poruncit să-l bata cu toiogă și să-l arunce în temnița cea de obște. Iar noaptea au venit la dânsul fericitul Eutihie cu Sfântul Antim episcopul. Și de vreme ce Antim era prietenul comitului, a rugat pe Torcvat comitul să elibereze câteva zile la el pe cel legat. Și l-a slobozit pe el comitul la fericitul Antim și au locuit împreună mai multe zile. Iar într-o vreme bine potrivită, l-a hirotonisit pe el preot, și astfel se îndeletnicea în rugăciuni. Însă după câțiva zile, comitul a trimis de a aduce pe Concordie și i-a zis: „Ce te-ai sfătuit pentru sănătatea ta?” Sfântul Concordie i-a răspuns: „Sănătatea mea este Hristos, Căruia în toate zilele îi aduc jertfe de lauda, iar tu și zeii tăi veți arde în gheena”.

Atunci a poruncit să-l spânzure pe el pe un lemn de măucire, iar mucenicul, cu un chip plin de bucurie, zicea: „Slava Ție, Doamne Iisuse Hristoase!” Zis-a comitul: „Jertfeste marelui zeu Die”. Iar fericitul Concordie i-a răspuns: „Eu nu voi jertfi pietrei celei surde și mute, căci am pe Domnul meu Iisus Hristos, Căruia îi slujeste sufletul meu!” Atunci comitul, mâniindu-se, a trimis să-l închidă în temnița cea mai de

primejdie si sa-i puna fiare la mâni si la grumaz, poruncind ca nimeni sa nu intre la dânsul, pentru ca voia sa-l piarda cu foamea. Deci fericitul Concordie a început a multumi Atotputer-nicului Dumnezeu si a zis: „Slava întru cei de sus lui Dumnezeu si pe pamânt pace, întru oameni bunavoire". Si iata îngerul Domnului i s-a aratat la miezul noptii, zicând „Nu te teme, Concordie, ci îndrazneste cu barbatie; caci eu sunt cu tine".

Iar dupa trei zile, comitul a trimis la dânsul la miezul noptii pe doi purtatori de arme de-ai sai, zicând catre ei: „Duceti-va si spuneti celui legat: «Ori jertfesti zeilor nostri, ori ti se va taia capul!»". Si au mers la dânsul purtatorii de arme cu idolul Die si i-au zis: „Auzit-ai ce a poruncit comitul?" Sfântul Mucenic a raspuns: „Voi stiti". Iar ei au zis: „Ori jertfesti zeului Die, ori ti se taie capul". Atunci fericitul Concordie, multumind lui Dumnezeu, a zis: „Slava Tie, Doamne Iisuse Hristoase"; apoi a scuipat în fata zeului Die. Atunci unul din ostasi, scotându-si sabia, i-a taiat capul. Si asa si-a dat sufletul întru marturisirea Domnului.

Dupa aceea, venind doi clerici si oarecare barbati dreptcre-dinciosi, au luat trupul lui si l-au pus nu departe de cetatea Spoletana, unde izvorasc multe ape. Deci, în acel loc unde s-a îngropat fericitul mucenic, orbii își capata vederea, bolnavii se tamaduiesc, dracii se izgonesc cu rugaciunile Sfântului Mucenic Concordie, cel ce a stat înaintea Domnului nostru Iisus Hristos, Care împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh, petrece si împarateste în vecii vecilor. Amin.

CUVIOSUL ZOSIMA DIN CILICIA **(4 IUNIE)**

Cuviosul Zosima, numit si Chilix, era cu neamul din partile Ciliciei. Si iubind pe Dumnezeu din tinerețile sale, s-a lepadat de lume si s-a dus în muntele Sinai, unde a îmbracat schima monahala si a bineplacut lui Dumnezeu. Apoi, fiind dornic de viata pustniceasca mai linistita si fiind înca tânar, s-a dus în partile Liviei si acolo s-a salasluit în pustie la un loc ce se numea Amoniac, si a început a vietui singur, slujind lui Dumnezeu în singuratate.

Si umblând el prin pustia aceea, a aflat pe un oarecare batrân, care purta o haina aspra de par. Si dupa ce s-a apropiat de el, vrând sa i se închine si sa fie binecuvântat de dânsul dupa obicei, batrânul a apucat înainte si i-a zis: „Zosima, pentru ce ai venit aici? Du-te de aici, pentru ca nu poti sa sezi în acest loc". Iar Zosima, socotind ca batrânul îl stie mai demult, i s-a închinat si, cerând binecuvântare, i-a zis: „Parinte, fa bine si spune-mi cum de ma stii?" Batrânul i-a raspuns: „Mai înainte cu doua zile, mi s-a aratat cineva minunat la vedere si mi-a zis: «Iata, vine la tine un monah din muntele Sinai, cu numele Zosima. Sa nu-l binecuvintezi sa petreaca împreuna cu tine în pustia aceasta, pentru ca vreau sa-i încreditez lui Biserica Babilonului, cea din Egipt»".

Aceasta zicând-o batrânul catre Zosima, s-a departat de dânsul ca la o aruncatura de piatra si a stat la rugaciune, ridicându-si mâinile catre Dumnezeu. Si rugându-se el ca la doua ceasuri si terminându-si rugaciunea, a venit iar la Zosima si, îmbratisându-l parinteste, l-a sarutat pe fata, zicându-i: „Iubite fiule, bine ai venit aici! Dumnezeu te-a adus la mine, ca sa dai trupul meu pamântului!" Zosima a întrebat pe batrân: „Parinte, de câti ani petreci în acest loc?" Batrânul a raspuns: „Se împlinesc 45 de ani de când petrec aici". Batrânul graind acestea, i s-a luminat fata ca focul si a zis catre Zosima: „Pace tie, fiule, roaga-te pentru mine!" Zicând aceasta, s-a culcat pe pamânt si s-a mutat catre Domnul; iar fericitul Zosima, sapând pamântul, a îngropat cinstitul trup al aceluia mare batrân.

Deci, petrecând în acel loc doua zile, s-a întors în Sinai, slavind pe Dumnezeu. Sezând el în manastirea muntelui Sinai, a venit la dânsul un tâlhar, rugându-l si zicând: „Parinte, ai mila de mine si ma primeste în calugarie, ca sa plâng în liniste pentru pacatele mele, pentru ca multe ucideri am facut si vreau sa înceteze de la mine faptele cele rele si sa ma caiesc în toate zilele vietii mele". Iar Cuviosul Zosima,

Învățându-l, l-a îmbrăcat în chipul cel calugaresc. Apoi, după puțină vreme, cuviosul a zis către dânsul: „Fiule, cre-de-mă că aici nu-ți este cu putință a petrece, pentru că de va afla de tine vreun boier, te va prinde, asemenea și părâșii tăi te vor ucide. Însă ascultă-mă pe mine și te voi duce într-o mănăstire mai departată”. Și luându-l, l-a dus în obștea părintelui Dorotei, care era aproape de Gaza și, lăsându-l acolo, s-a întors singur la locul său.

Iar fratele acela a petrecut acolo nouă ani în viața de obște, și învățând Psaltirea și deprinzându-se cu toată rânduiala monahicească, s-a întors iar la Cuviosul Zosima și i-a zis: „Părinte, fă-mi mila cu mine, dă-mi hainele mele cele mirenești și ia-le pe cele calugărești”. Iar cuviosului, fiindu-i jale, l-a întrebat: „Pentru ce, fiule?” Fratele a răspuns: „Părinte, am petrecut nouă ani în viața de obște, precum singur știi, am postit cât am putut, am vietuit cu înfrânare, cu toată blândețea, cu tăcere și cu frica lui Dumnezeu, supunându-mă tuturor. Deci nădăjduiesc în bunătatea cea fără de sfârșit a lui Dumnezeu și în mila lui cea negraită, că-mi-a iertat multimea pacatelor mele; dar vad întotdeauna pe un copil, stând înaintea mea și zicându-mi: «Pentru ce m-ai ucis?» Iar aceasta o vad nu numai în vis, dar și când stau în biserică la cântare, când mă apropiu de dumnezeieștile Taine și când mănânc cu frații la masă. Și nici un ceas nu mă lasă să mă odihnesc. Oriunde mă-as duce eu, vad înaintea mea pe acel copil, zicându-mi numai aceasta: «Pentru ce m-ai ucis?» De aceea, părinte, voiesc să mă duc acolo, unde am făcut acel omor, ca să fiu prins, să fiu dat judecării și să mor pentru acel copil, pentru că l-am ucis fără de minte”. Deci, luându-și de la cuviosul părinte hainele cele mirenești și îmbrăcându-se, s-a dus în lume. Și ajungând în cetatea Diospol, a fost prins și a doua zi i s-a tăiat capul. Și s-a dus la Dumnezeu, spalându-și pacatele cu sângele său.

Iar Cuviosul Zosima, având în sine neîncetată dorința să vietuiască în liniște pustnicească, departe de toți oamenii, s-a gândit să lase muntele Sinai. Deci s-a sculat și, luând pe ucenicul său Ioan, s-a dus la Porfiro - așa se numea pustia aceea -, pe care străbatându-o, a aflat pustnici, unul cu numele Pavel, care era de la Galata; iar altul cu neamul din părțile Melitinului, pe nume Teodor, din mănăstirea lui avva Eftimie cel Mare, și amândoi erau îmbrăcați cu piei de bivol. Și s-a salasluit Zosima cu ucenicul său aproape de acei pustnici, ca la două stadii, și a vietuit acolo doi ani.

Iar într-una din zile l-a mușcat un șarpe pe Ioan, ucenicul lui Zosima, încât s-a vătămat tot trupul lui din veninul șarpelui și din această pricină a murit. Iar fericitul Zosima s-a mâhnit foarte mult de aceasta și s-a dus la pustnicii aceia. Iar ei văzându-l pe el ca vine la dânsii tulburat și foarte necăjit, mai înainte de a zice Zosima ceva către dânsii, apucând înainte, i-au zis: „Ce, avva Zosima, a murit fratele tău?” Iar el, minunându-se de mai înainte vederea lor, le-a spus că a murit fratele, deși ei știau mai dinainte.

Și sculându-se amândoi, au mers cu Cuviosul Zosima la fratele acela și, văzându-l pe el zacând mort la pământ, au zis: „Nu te mâhni, avva Zosima, Dumnezeu îți va ajuta!” Apoi au strigat către cel mort, zicând: „Frate Ioane, scoală-te că stăruțelul are trebuința de tine”. Și îndată fratele a înviat și s-a sculat de la pământ. Iar ei cautând pe șarpele acela, l-au aflat și, luându-l pe el, l-au rupt în două. După aceea au grai către Zosima: „Părinte Zosima, îți spunem cu adevărat, du-te la Muntele Sinai, pentru că Dumnezeu voiește să-ți încredințeze episcopia Bisericii Babilonului din Egipt”. Atunci Cuviosul Zosima, luând binecuvântare de la acei sfinți pustnici, și-a luat ucenicul și s-a întors la muntele Sinai.

Iar după o vreme, avva muntelui Sinai a trimis în Alexandria, pentru oarecare trebuință, pe fericitul Zosima împreună cu alți doi frați. Și oprindu-i pe ei fericitul Apolinarie, patriarhul Alexandriei, i-a hirotonit episcopi, pe unul la Iliopoli, pe altul la Leondopoli; iar pe Zosima în Babilonul Egiptului, pentru că de demult erau două cetăți Babilon. Cea dintâi, mai mare și mai veche la haldeii, unde a împăratit Nabucodonosor și după dânsul ceilalți împărați ai haldeilor; iar alta, mai mică și mai pe urmă, în Egipt; pentru că, mutându-se unii de la Babilonul cel mare în țara Egiptului și zidindu-și o cetate aproape de râul Nil, acea cetate s-a numit tot Babilon, de vreme ce babilonenii au zidit-o și petreceau într-însa.

Deci luând Cuviosul Zosima scaunul arhieresc într-acest Babilon al Egiptului, după voia lui Dumnezeu și după prorocirea sfinților părinți pustnici, pastea turma lui Hristos și îndrepta bine Sfânta Biserică,

facându-se pilda turmei cu cuvântul și cu viața. Și a petrecut pe scaun mulți ani, povățuind pe mulți la calea mântuirii. Iar după ce a început a se apropia de adânci bătrânețe, văzându-și slăbiciunea și așteptându-și sfârșitul, și-a lasat scaunul și s-a întors în muntele Sinai, la viața sa cea dintâi. Acolo, mai trăind puțină vreme, s-a sfârșit întru Domnul și a stat în ceata Sfinților Ierarhi, înaintea Stapânului nostru Iisus Hristos, Caruia se cuvine slava în veci. Amin.

SFINȚII MUCENICI FRONTASIE, SEVERIN, SEVERIAN ȘI SILAN (4 Iunie)

Sfinții Frontasie, Severin, Severian și Silan au fost trimisi de fericitul Fronton, întâiul episcop al Petragoriei, să propovăduiască Cuvântul lui Dumnezeu și să-l semene pretutindeni. Pe acestia prinzându-i ighemonul Scviridon, i-a întrebat: „Spuneți-mi de unde sunteți și cu ce nume vă numiți? Pentru că nu numai că n-ați jertfit zeilor, dar i-ați întors și pe acei ce voiau să jertfească, le-ați stricat capitele și nu știu cu ce putere le faceți toate acestea”. Frontasie i-a răspuns: „O, ighemoane, fiind lipsit de dumnezeiestile fapte bune, pentru ce ne întrebi pe noi, când te sârguiești a pierde tot adevărul? Socotește mai întâi cine ți-a făcut sufletul și trupul tau și atunci vei cunoaște adevărul. Iar idolișii păgânilor sunt lucruri de mâni omenesti, nu pot nici a se folosi pe sine, nici a ajuta altora”. Scviridon a zis: „Vad că sunteți îndrazneti în cuvintele pe care le-ați învățat de la învățatorul vostru”. Severin și Severian au răspuns: „Multa noastră cuvântare este adevărată; iar tu cinstești pe idolișii care sunt pietre surde, mute și desarte puse de diavoli”. Scviridon a zis: „Vei câștiga viața, de vei jertfi zeilor!”

Sfântul Frontasie a răspuns: „Câștigarea noastră este să vițuim și să murim pentru Hristos”. Atunci ighemonul, întorcându-se către Silan, cel ce știa cântări în alaute, în chimvale bine glasuitoare și în timpane, i-a zis: „Dar tu, tinere, de ce nu jertfesti?” Sfântul Silan a răspuns: „Eu jertfesc Domnului meu Iisus Hristos, care cu darul botezului Sau a spălat lumea de întinaciuni”. Ighemonul a zis: „Cum a spălat-o?” Silan a răspuns: „Domnul meu Iisus Hristos a zis ucenicilor Sai: Mergând, învățați toate neamurile, botezându-i pe ei în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Cel ce va crede și se va boteza, se va mântui; iar cel ce nu va crede, se va osândi. Asemenea și tu, ighemoane, de vei crede în Hristos și te vei boteza, te vei mântui; iar de nu vei crede, te vei osândi”.

Atunci ighemonul, mâniindu-se, a poruncit să-i scoată afara din cetate și să-i ducă la locul cel de moarte și acolo să-i muncească cumplit. Și încă după asemanarea cununii de spini a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, așa li s-au înfipt și lor în cap piroane de fier și i-au pironit de un stâlp. Și erau în capul fiecăruia nouă piroane. Însă acea cumplită mânie a muncitorului n-a putut cu nici un fel să întoarcă de la Hristos pe ostasii lui. Iar după ce cu acel fel de munci n-a putut să-i biruiască, a dat asupra lor hotărâre de moarte, adică să li se taie capetele. Deci sfinții mucenici, plecându-și genunchii la pământ și încredințându-lui Dumnezeu sufletele lor, și-au plecat grumajii înaintea calailor și astfel au luat munca pentru Hristos.

Deci, ostasii cei păgâni, tăind capetele de la mucenicestile trupuri, le-au aruncat spre bățjocora pe pământ și le-au lasat neîngropate. Atunci o dumnezeiască putere venind la dânsii, a făcut o minune ca aceasta, încât toți priveau cu spaimă și se minunau. Căci pogorându-se deodată Sfântul Duh peste trupurile lor, le-a înviat și luându-și fiecare în mâini capul care zăcea lângă trup, s-au sculat pe picioare fără de ajutor omenesc și au mers spre râul ce se numea II. Și suindu-se pe apă, umblau cu picioarele ca pe pământ uscat. Apoi, trecând râul pe când toți priveau cu spaimă și se minunau, s-au suit pe un deal înalt și, ajungând la biserica Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, Fecioara Maria, în care se ruga Sfântul Fronton episcopul, au intrat înăuntru și, plecându-și genunchii, și-au pus capetele înaintea picioarelor lui; iar trupurile și le-au întins pe pământ în chipul crucii și au ramas morți.

Iar Sfântul Fronton episcopul, cu preotul Anian și cu mult popor, au luat pe Frontasie, pe Severin și pe Silan și i-au înmormântat în biserica cea mai sus zisa, cu cinste și cu cântări ceresti, care se auzeau în vazduh; iar pe Severian, după rugaminta unei femei cucernice, l-au îngropat cu cinste într-alt loc, care era în stapânirea ei, nu departe de sfintii împreună patimitori cu el.

Deci. sfintii mucenici au patimit pe vremea împaratiei lui Claudie; iar peste noi stapânind Domnul nostru Iisus Hristos, Caruia împreună cu Tatal și cu Sfântul Duh se cuvine cinstea și slava în veci. Amin.

SFINȚII MUCENICI ZOTIC, ATAL, CAMASIE ȘI FILIP DE LA NICULITEL - TULCEA (4 IUNIE)

În martirologiul siriac și cel al Fericitului Ieronim din secolele III-IV sunt pomeniti, pe lângă alți 25 de martiri, și patru martiri originari din Rasaritul Europei, numiti: Zotic, Atal, Camasie și Filip. Acești sfinti mucenici au patimit pentru Hristos sub împaratia lui Diocletian și Maximian. Se crede ca erau ostasi în armata romana, dar, pentru credinta lor în Hristos, au fost osânditi la moarte prin taiere cu sabia.

Nu se știe exact data mortii lor, nici locul unde au fost martirizati. Unii cred ca au fost surghiuniti la Gurile Dunarii, în nordul Dobrogei de astazi, unde erau exilati numerosi crestini ai Imperiului Roman, care nu voiau sa jertfeasca idolilor. După traditie, acești sfinti martiri ostasi au fost judecati de autoritatile romane în orasul Noviodunum, tot în Dobrogea.

Prin secolele IV-V, s-a construit în localitatea Niculitel, din judetul Tulcea de astazi, o basilica din piatra cu hramul Sfântul Atanasie cel Mare, care a fost reînnoita în secolul XIII, în care au fost asezate moastele acestor sfinti mucenici. Cu voia lui Dumnezeu, în anul 1971, luna septembrie, datorita ploilor abundente, pârâul Niculitel a inundat și a scos la lumina o cripta sub vechea temelie a bisericii din secolul IV, în care se aflau, într-un sicriu comun, moastele acestor patru sfinti mucenici. Pe peretele interior al criptei scrie în limba greaca: „Martyres tou Hristou”. Iar pe peretele opus scrie numele lor: „Zotikos, Attalos, Kamasis și Philippos”.

Aceasta cripta martirica, recent descoperita, este unica în România și în sud-estul Europei.

Moastele acestor sfinti martiri au fost asezate în patru racle de lemn și depuse spre închinare în biserica Manastirii Cocos din apropiere, unde se pastreaza și astazi, având zi de praznuire 4 iunie.

Cu ale lor sfinte rugaciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ne pe noi. Amin.

SFÂNTUL SFINȚIT MUCENIC DROTEI, EPISCOPUL TIRULUI (5 IUNIE)

Sfântul Dorotei a fost episcop al cetatii Tirului, pe vremea împaratiei lui Diocletian, pagânul împarat al Romei, iar pentru prigoana cea cumplita care era atunci împotriva crestinilor, el și-a lasat scaunul și s-a ascuns prin locuri nestiute. După aceea, împara-tind marele Constantin și Biserica lui Hristos luând alinare, Sfântul Dorotei s-a întors iarasi în Tir la scaunul sau și pastorea bine turma oilor celor cuvântatoare, aducând pe multi de la ratacirea închinarii de idoli la Dumnezeu. El a trait pâna pe vremea lui Iulian Paravatul, care, luând împaratia, la început nu dusmanea pe fata Biserica lui Hristos, ci în

ascuns, poruncind boierilor sai celor de un gând cu el, care stapâneau tarile, sa munceasca si sa ucida pe crestini.

Iar Sfântul Dorotei, vazând muncirea cea mare care se facea credinciosilor, si-a lasat iarasi scaunul Bisericii Tirului, fugind de mâinile muncitorilor; pentru ca Domnul a poruncit sa nu ne lasam în primejdii ce vin la aratare de la prigonitori, ci sa fugim de ele, dupa cum zice: Când va vor goni pe voi din cetatea aceasta, fugiti în cealalta... Deci, iesind de la Tir, a mers în Tracia; dar nici acolo n-a scapat de slujitorii de idoli, chemându-l Dumnezeu la cununa muceniceasca. Si a fost prins de boierii lui Iulian în cetatea Diopolin, unde, suferind multe batai si rabdând felurite patimiri, si-a dat în munci fericitul sau suflet în mâinile lui Hristos Dumnezeu, fiind foarte batrân; caci avea de la nasterea sa o suta si sapte ani. Si a lasat dupa sine felurite scrieri folositoare Bisericii, în limba greaca si latina, pentru ca era bine iscusit în amândoua limbile acestea, fiind barbat desavârsit în înțelepciunea cea duhovniceasca si în cea dinafara. El a scris vietile proorocesti si apostolesti si alte cuvinte folositoare si tâlcuiri, iar acum, fiind el însusi scris în cartea vietii, se salasluieste cu acei sfinti, ale caror vietii le-a scris.

CUVIOSUL ANUVIE MĂRTURISITORUL (5 IUNIE)

Cuviosul Anuvie a fost de neam egiptean, având mare credinta Si dragoste catre Hristos Dumnezeu. Si facând pagânii închinatori de idoli prigonire mare împotriva crestinilor, acesta a marturisit cu îndrazneala pe Hristos înaintea pagânilor si a fost muncit de ei pentru aceasta. Iar cu purtarea de grija a lui Dumnezeu, a fost eliberat si s-a dus în pustia Egiptului, unde s-a nevoit si s-a ostenit pentru Dumnezeu pâna la adânci batrâneti.

Iar sfârșitul lui a fost astfel: Lânga malul râului Nil, care adapa tara Egiptului, s-au adunat odata la un loc trei parinti pustnici, purtati fiind de duhul lui Dumnezeu: avva Sur, avva Isaia si avva Pavel. Deci, întrebându-se unul pe altul, care încotro merge, s-a aflat ca toti acesti trei cuviosi aveau acelasi gând si acelasi scop, caci fiecare dintre dânsii mergea la parintele Anuvie; iar de la locul acela unde se adunasera si pâna la manastirea lui Anuvie era cale pe apa ca de trei zile, si calea era împotriva apei.

Deci, asteptând ei pe mal multa vreme ca sa vina vreo corabie care sa mearga în acel loc, n-au aflat. Pentru aceasta s-au mâhnit si au zis între dânsii: „Sa ne rugam Domnului sa faca cu noi aceasta mila, ca sa nu ni se curme scopul nostru si sa nu ni se împiedice calea începuta, ca sa nu ne întoarcem deserti la locurile noastre”. Apoi Isaia si Pavel au zis catre avva Sur: „Parinte, roaga-te tu mai ales, pentru ca stim ca pe tine te asculta totdeauna Dumnezeu si acum ne va împlini prin tine cererea”. Iar el le-a poruncit ca si ei împreuna cu dânsul sa-si plece genunchii la rugaciune, iar el s-a întins pe pamânt în chipul crucii, aruncându-se cu fata înaintea Domnului. Iar dupa savârsirea rugaciunii, sculându-se ei de la pamânt, au vazut stând lânga mal o corabie si, rugându-se iarasi, s-au suit într-însa.

Deci, plecând corabia, mergea împotriva apei, fiind purtata de vânt si cârmuindu-se de nevazuta putere a lui Dumnezeu. Si atât de iute mergea, încât într-un ceas a trecut atâta cale, câta abia ar fi facut-o cu multa osteneala în trei zile. Si sosind corabia la mal, în dreptul locasului lui Anuvie, parintii au iesit din corabie pe pamânt, iar parintele Isaia a zis: „Domnul mi-a aratat pe barbatul la care mergem întâmpinându-ne pe noi si spunându-ne fiecaruia din noi tainele inimii noastre”. Dupa aceea a zis si parintele Pavel: „Si mie mi-a descoperit Domnul, ca dupa trei zile îl va lua pe el din lumea aceasta”.

Si mergând ei spre manastire si departându-se putin de la râu, iata ca venea într-o întâmpinarea lor Cuviosul Anuvie. Si sarutându-i pe dânsii, le-a zis: „Bine este cuvântat Domnul, Cel ce v-a aratat mie pe voi si acum în trup si mai înainte într-o Duhul”. Si ducându-i pe ei cu dragoste în chilia sa, a început a le

spune la fiecare dintre dânsii lucrurile cele bune ale lor, care nu se stiau de nimeni altul, fara numai de Unul Dumnezeu - cum cineva se nevoieste deosebi și, savârsind fapta cea buna, este placut Stapânului sau, lui Hristos Domnul, si ce fel de dar are fiecare de la Domnul.

Atunci parintele Isaia a zis catre dânsul: „O, avva, de vreme ce ne-a descoperit noua Domnul despre tine ca dupa trei zile te va lua la Dânsul din aceasta viata vremelnica; de aceea ne rugam tie sa ne spui noua pustnicestiile tale osteneli si faptele tale cele îmbunatatite, prin care ai placut lui Dumnezeu. Nu te teme de prihana slavei desarte, pentru ca, ducându-te din lumea aceasta, le vei lasa celor de pe urma ai tai pilda vietii tale celei placute lui Dumnezeu, ca sa-ti fie tie vrednici urmatiori”.

Atunci parintele Anuvie a început a zice: „Nu-mi aduc aminte sa fi facut vreun lucru mare si cinstit, fara numai am pazit aceasta cu darul Dumnezeului meu: din vremurile în care a fost prigonire si am marturisit înaintea muncitorilor numele Mântuitorului nostru, n-a iesit cuvânt mincinos din gura mea, pentru ca, o data marturisind dreptatea, n-am voit dupa aceea sa zic ceva nedrept si mincinos; o data iubind cele ceresti, n-am voit ca dupa aceea sa mai iubesc ceva din cele pamântesti. Si mi-a ajutat mie la aceasta si mila Domnului, pentru ca mi-a dat mie sa nu mai am niciodata trebuinta de ceva lucruri pamântesti, ci tot felul de hrana pe care îl doream, sfintii îngeri mi-l aduceau mie si nimic din cele ce se fac pe pamânt n-a tainuit de mine Domnul meu; si niciodata nu s-a lipsit inima mea de dorirea Lui cea dumnezeiasca. Nu m-am odihnit ziua si noaptea, cautând pe Cel ce L-a iubit sufletul meu, pe Stapânul Hristos, ca sa pot totdeauna sa-L vad cu ochii mei cei sufletesti si sa ma îndulcesc de vederea Lui. Si vad întotdeauna si pe îngerul lui Dumnezeu, fiind de fata cu mine si aratându-mi pe toti stapânitorii lumii veacului acestuia. Lumina mintii mele niciodata nu s-a stins; toate câte le-am cerut de la Domnul, îndata mi le-a dat mie. Am vazut de multe ori cetele îngeresti, stând înaintea lui Dumnezeu. Am vazut cetele Sfintilor mucenici si ale marturisitorilor, soboarele monahilor si ale tuturor sfintilor si, mai ales, ale celor care nu aveau alta osârdie pe pamânt fara numai sa slaveasca totdeauna si sa binecuvânteze cu credinta pe Domnul întru simplitatea inimii lor. Am mai vazut si pe satana si pe diavoliu lui dati în focul cel vesnic si iarasi, împotriva acelora, am vazut pe cei drepti care se îndulceau de vesnica bucurie”.

Acestea si altele multe asemenea acestora le-a spus Cuviosul Anuvie vreme de trei zile la parintii ce venisera la dânsul spre cercetare. Si a zis acestea nu pentru slava desarta, ci pentru folosul celor ce le ascultau, pentru ca, fiind silit prin rugaminte de cei ce au venit la dânsul, le spunea toate din toata inima, cu stiinta curata si cu multa smerenie.

Iar dupa ce au trecut trei zile, si-a dat sufletul sau cu bucurie si cu pace. Si îndata s-au vazut sfintii îngeri luând sufletul lui si ridicându-l spre înaltimea cerului, auzindu-se în vazduh prea dulci cântari îngeresti. Astfel a trecut Cuviosul Anuvie de la cele pamântesti la cele ceresti, el care a marturisit numele lui Hristos înaintea pagânilor si a suferit rani pentru aceea, iar acum se preamareste în ceata marturisitorilor, înaintea îngerilor ceresti, în fata lui Iisus Hristos Domnul nostru, Caruia, împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh, se cuvine cinste si slava în veci. Amin.

CUVIOSUL TEODOR PUSTNICUL (5 IUNIE)

Cuviosul parinte Teodor a fost famen din tinerete si lasând lumea, s-a facut monah si s-a dus în pustiu Jordanului. Si multe osteneli a suferit, sârguindu-se sa placa lui Dumnezeu; si, pentru aceea, a luat de la Domnul darul facerii de minuni. Si având el odata trebuinta sa mearga la Constantinopol, s-a dus la mare si, gasind o corabie care pleca într-acolo, s-a urcat într-însa. Si când pluteau în cale, li s-a întâmplat de s-a ratacit corabia în largul marii si li s-a sfârsit apa de baut ce o mai aveau. Pentru aceasta, corabierii si cei din corabie erau în nepricepere si în mare mâhnire. Iar Cuviosul Teodor, sculându-se si ridicând mâinile

spre cer, s-a rugat cu dinadinsul lui Dumnezeu, Care mântuiește din moarte sufletele omenesti. Apoi cu rugaciunea a însemnat apa marii cu semnul Sfintei Cruci si a zis corabierilor: „Binecuvântat este Dumnezeu, luati apa câta va trebuie!” Si luând ei apa, au gustat si au aflat apa marii prefacuta din amaraciune în dulceata, ca si cea din râu. Deci au umplut vasele lor cu apa dulce din mare si toti au preamarit pe Dumnezeu si i s-au închinat staretului pâna la pamânt. Iar Cuviosul Teodor a zis: „Iertati-ma, domnii mei, caci nu s-a facut pentru mine aceasta minune a Atotputernicului Dumnezeu, ci pentru voi, care v-ati mâhnit ca nu aveti apa. Caci vazând Dumnezeu mâhnirea voastra si asteptarea mortii, S-a milostivit spre voi si a schimbat amaraciunea marii în dulceata râului”. Dupa aceasta si corabia a nimerit calea sa, cu rugaciunile acestui sfânt cuvios, si au sosit degraba la limanul spre care mergeau. Iar acest parinte Teodor a facut înca si alte minuni, si dupa aceea s-a mutat la Dumnezeu.

SFÂNTUL VISARION (6 IUNIE)

Marele între parinti Visarion s-a nascut si a crescut în Egipt. Din tinerete a iubit pe Hristos si a rasarit în inima lui lumina darului lui Dumnezeu. Si s-a pazit curat de toata întinaciunea pacatului, nepatându-si haina cea duhovniceasca, pe care a luat-o de la Sfântul Botez. Si cercetând sfintele locuri de la Ierusalim, a vazut pe Cuviosul Gherasim, care-si petrecea viata în pustiu Iordanului, si caruia îi slujea un leu. Asemenea vazând si pe multi alti parinti care vietuiau acolo prin felurite locuri si care straluceau în fapte bune si, vorbind cu dânsii, a câstigat mult folos sufletului sau.

Iar dupa ce s-a întors la locul sau, si-a dobândit ca parinte duhovnicesc pe Cuviosul Isidor Pelusiotul. Si ducându-se adeseori la el si povatuit fiind de învățaturile lui cele folositoare, s-a îndemnat spre viata cea aspra. Si împartindu-si saracilor si manastirilor averea ramasa de la parinti, s-a lepadat de lume si s-a facut monah. Apoi ducându-se într-un loc pustiu, petrecea în liniste, obosindu-se cu multe osteneli. Si omorându-si trupul cu nevointe pustnicesti, se asemana celor fara de trup, fiind în trup. Postirea lui era fara de masura, pentru ca uneori nu mânca toata saptamâna, iar alteori petrecea fara de hrana si fara de bautura patruzeci de zile.

Odata, stând în mijlocul unor maracini si având mâinile, ochii si mintea îndreptate catre cer, a petrecut astfel patruzeci de zile si de nopti în rugaciune gânditoare de Dumnezeu, neclintit ca un stâlp, nici miscându-se câtusi de putin cu trupul din locul acela, nici gustând ceva în acele zile, nici graind ceva catre cineva, nici dormitând, nici slabind din neputinta cea fireasca si nici aplecându-si mintea sa spre cele pamântesti, ci fiind cu totul întraripat de dragostea lui Dumnezeu. Cu ochii cei sufletesti privea neabatut spre El, urmând celor fara de trupuri. De aceea s-a învrednicit si de mari daruri de la El, pentru ca i s-a dat lui atâtă dar de faceri de minuni, cât si sfintilor prooroci de demult.

Si s-a asemanat lui Moise; ca precum Moise a prefacut de demult în pustie apele cele amare întru dulceata cu lemnul aratat de Dumnezeu, ca sa adape pe Israel cel însetat, tot astfel si Cuviosul Visarion a îndulcit amaraciunea apei de mare, prin rugaciune si prin însemnarea sfintei cruci, ca sa adape pe ucenicul lui cel slabit de sete. Caci odata, umblând el cu ucenicul lui în pustie pe marginea marii, acesta a însetat de osteneala drumului si de zadeful zilei si zicea catre sfântul: „Parinte, îmi este tare sete”. Iar cuviosul, făcând rugaciune si însemnând marea cu semnul Sfintei Cruci, a zis: „In numele Domnului, ia apa si bea”. Iar ucenicul luând apa din mare cu vasul ce-l purta, a vazut ca apa este dulce la gust si rece, ca si cum ar fi curs dintr-un izvor viu. Deci, bând din destul si racorindu-se, a luat si în vasul sau. Si vazând aceasta Cuviosul Visarion, a zis ucenicului: „Fiule, pentru ce ai umplut vasul cu apa?” Raspuns-a ucenicul: „Iarta-ma, parinte! Am luat apa ca sa nu însetez iarasi pe cale!” Atunci staretul a zis: „Dumnezeu, Cel ce este în acest loc, este în tot locul; si, precum aici, asa si în tot locul poate sa dea apa dulce celui însetat”. Iar numele ucenicului era Dula.

Cuviosul Visarion s-a asemanat si lui Isus al lui Navi; caci precum acela biruind oarecând pe amori, a oprit soarele în calea sa, tot asa a facut si acesta, caci mergând el cu ucenicul la alt staret, se apropia soarele spre apus si calea era înca departata; deci Sfântul Visarion s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Rogu-ma Tie, Doamne, porunceste ca sa stea soarele pâna ce voi merge la robul tau". Si asa s-a facut, ca n-a apus soarele pâna ce a sosit cuviosul la acel staret.

Cuviosul a fost asemenea si cu Sfântul Prooroc Ilie, pentru ca în vreme de seceta, ploaie îndestulata a pogorât din cer pe pamânt; si aceasta nu s-a facut o data sau de doua ori, ci de mai multe ori. El se asemana înca si cu proorocul Elisei; caci precum acela a trecut apele Iordanului, despartindu-le cu cojocul lui Ilie, tot asa si acesta, cu rugaciunile sale, a întarit firea apelor sub picioarele sale si umbla pe deasupra apelor ca pe uscat; pentru ca Nilul - râul cel mare - îl trecea ca pe uscat si oriunde pe cale întâlnea pâraie, le trecea cu picioarele neudate.

Si petrecând Cuviosul Visarion oarecând în Schit, a fost adus la biserica un om îndracit si se faceau rugaciuni pentru el în biserica ca sa se izbaveasca de duhul cel necurat, dar nu iese dracul din el, caci era cumplit foarte. Atunci clericii au zis între ei: „Ce sa facem cu îndracitul acesta?" Si unii au zis: „Nimeni nu poate sa-l izgoneasca pe dracul acesta, decât numai avva Visarion; si de-l vom ruga pe el pentru aceasta, apoi nici în biserica nu va voi sa vina. Deci sa facem asa: El vine de dimineata în biserica mai înainte decât toti, iar noi, apucând înainte de venirea lui, sa punem pe omul cel îndracit în locul lui si sa-i zicem staretului: «Parinte, desteapta pe cel ce doarme!»"

Si au facut clericii asa. Si intrând Cuviosul Visarion în biserica, dupa obiceiul sau, a vazut pe acel om sezând în locul lui. Atunci el a stat aproape de cel îndracit si nu voia sa-l goneasca din locul lui pe cel ce seadea. Iar dupa ce s-a început pravila bisericii, clericii au zis catre staret: „Parinte, desteapta pe cel ce doarme". Iar parintele apropiindu-se de acel om, l-a clatinat, zicându-i: „Scoala-te si te du de aici!" Si îndata dracul a iesit din om, gonit prin cuvântul sfântului. Si sculându-se omul, a început a multumi lui Dumnezeu, ca s-a izbavit de îndracire si s-a facut sanatos din acel ceas. În acest fel au pornit clericii pe Sfântul Visarion spre acea facere de minuni, ca sa izgoneasca pe diavol, pentru ca acest cuvios parinte nu voia sa faca minuni la aratare, ca sa nu fie slavit de oameni, si fugea de laudele oamenilor, fiind smerit si socotindu-se pe sine pacatos.

Odata, un frate din schit a cazut într-o greseala si preotul îi porunca lui sa iasa afara din biserica, ca unul ce nu era vrednic sa fie împreuna cu fratii în soborul bisericesc. Iar Cuviosul Visarion, sculându-se, a iesit si el împreuna cu cel ce gresise, zicând: „Si eu am gresit!" Intr-acest fel a fost smerenia acestui sfânt parinte.

Ucenicii lui mai spuneau de el ca patruzeci de ani nu s-a culcat pe coaste ca sa se odihneasca; ci, sezând sau stând, primea câte putin somn. El sfatuia pe ucenicii sai sa fie treji, ca rara dormitare sa se pazeasca pe sine totdeauna de cursele vrajmasului, si le zicea: „Se cade monahului sa fie tot ochi ca si Heruvimii si Serafimii; si, când cineva petrece în pace neavând razboaie, atunci mai mult sa se pazeasca si sa se smereasca în fata lui Dumnezeu, ca nu cumva, parându-i-se ca sta, sa cada mai cumplit, caci pentru prea marea încredere în sine, multi s-au dat la razboi. Si de multe ori, pentru neputinta noastra, Dumnezeu nu lasa sa vina asupra noastra razboaie, ca sa nu pierim desavârsit".

Toata viata acestui sfânt parinte era asemenea pasarilor cerului, pentru ca nimic nu a câstigat din cele pamântesti, nici nu avea chilia sa, nici vreo adapostire deosebita; ci, trecând din loc în loc, mergea ca un drumet ratacit prin pustie, prin surpaturi si prin vai, neîngrijindu-se deloc de nevoile trupesti, nici de hrana, nici de haine; având pe trup îmbracaminte numai o ruptura de haina, cât sa nu-i fie trupul gol cu totul. Ziua era ars de zaduful soarelui, iar noaptea de ger. Rareori i se întâmpla vreodata sa intre sub vreun acoperământ, ci petrecea ca o pasare prin munti, iubind singuratatea, ridicându-si mintea spre Unul Dumnezeu si adâncindu-si gândurile într-însul. Totdeauna îi ieseau pâraie de lacrimi din ochi si scotea dese suspine din adâncul inimii; si toate zilele vietii lui si le-a petrecut plângând si tânguindu-se.

Si ajungând la adânci batrâneti, s-a mutat la viata cea neîmbatrânita si a trecut de la plângere la bucuria cea vesnica, prin ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos, Caruia I se cuvine slava în veci. Amin.

CUVIOSUL ILARION CEL NOU, EGUMENUL MĂNĂSTIRII DALMAT (6 IUNIE)

Fericitul Ilarion a fost fiul lui Petre Capadocianul, cel care da pâine la masa împarateasca, iar maica lui era Teodosia; si amândoi parintii lui erau evlaviosi. Si fiind ei iubitori de Dumnezeu, l-au învățat bine Sfânta Scriptura din tinerețe. Apoi, când era de douazeci de ani, a lasat - dupa cum zice Evanghelia - pe tata si pe mama, si casa, si bogatie, si s-a facut monah în manastirea lui Isihie, care era aproape de Vizantia. Dupa aceea a venit în manastirea Dalmatului si acolo a luat îngerescul si sfântul chip cel mare, si s-a facut ucenic al Sfântului Grigorie Decapolitul, care într-aceea vreme vietuia acolo.

Si petrecea în ascultare, în tacere si în smerenie, având slujba în gradina manastireasca. El s-a ostenit într-aceea ascultare zece ani si se sârguia, ca, prin viata sa, sa urmeze Cuviosului Ilarion cel Mare, cel de un nume cu el, a carui viata îmbunatatita si placuta Lui Dumnezeu, adeseori citind-o, se asemana aceluia, pe cât putea, în postiri, în rugaciunile cele de toata noaptea, si în toate nevointele monahicesti, pentru care s-a si numit Ilarion cel Nou.

Deci luminându-si sufletul ca soarele, a luat putere de la Dumnezeu asupra duhurilor celor necurate, ca sa le goneasca Iar egumenul manastirii aceleia l-a facut preot, chiar si nevrând, dupa ce Sfântul Grigorie Decapolitul s-a dus de acolo în alte locuri. Apoi, dupa câtiva ani, murind egumenul acelei manastiri, Cuviosul Ilarion a aflat ca fratii voiesc sa-l faca egumenul lor si a iesit noaptea din manastire, nestiut de nimeni, si s-a dus în Vizantia, unde a cautat pe Sfântul Grigorie, învățatorul sau, nadajduind ca-l va gasi acolo. Dar acela se dusesese în Roma si de acolo s-a întors si s-a salasluit în muntele Olimpului.

Deci Ilarion a intrat într-o manastire din Vizantia, iar monahii manastirii Dalmatului, aflând de dânsul, au trimis la prea sfintitul Patriarh Nichifor, rugându-l sa-l faca egumen al lor, chiar de n-ar voi. Atunci patriarhul a vestit aceasta împaratului si, trimitând, au adus la dânsii pe Ilarion, si l-au îndemnat sa ia egumenia manastirii Dalmatului. Iar el neputând sa se împotrivesca vointei împaratesti si patriarhicesti, s-a supus poruncii lor si a luat stapânirea egumeniei, pastorind bine, vreme de opt ani, oile cele cuvântatoare încredintate lui.

Dupa aceasta, a luat scaunul împaratiei grecesti Leon Armeanul - tiranul cel cu nume de fiara -, care a început a tulbura Biserica lui Hristos cu eresul luptarii de icoane. Acela pe multi îi silea sa se uneasca cu el la eresul lui; iar pe cei ce nu se supuneau vointei lui, pe uni îi muncea, iar pe altii îi izgonea în tari foarte departate. într-aceea vreme, din porunca lui, a fost adus si Cuviosul Ilarion de la manastirea Dalmatului la palatele împaratesti si silit la acel eres. Dar ostasul cel bun al lui Hristos, nu numai ca nu s-a supus tiranului nicidecum, dar înca l-a si certat cu îndrazneala, numindu-l fara de Dumnezeu si nou calcator de lege, pornindu-l astfel spre mare mânie. Deci raucedinciosul împarat a pus asupra fericitului multe batai si felurite munci, si l-a închis în temnita.

Iar dupa o vreme oarecare, punându-l iar de fata la cercetare, dar nimic sporind la scopul lui, l-a dat patriarhului celui de un gând cu el, anume Teodot, cu porecla Casiter, care luase scaunul dupa izgonirea pentru dreapta credinta a prea sfintitului Nichifor. Acel Teodot, patriarhul mincinos, a facut Cuviosului Ilarion acelasi lucru ca si împaratul, caci închizându-l într-o temnita întunecoasa, l-a chinuit multe zile cu foamea si cu setea, poruncind sa nu-i dea nici pâine, nici apa. Atunci monahii manastirii lui s-au dus la împarat, zicând cu rugaminte: „O, împarate, da-ne pe pastorul nostru, iar noi îți fagaduim ca ne vom supune vointei tale”. Iar împaratul s-a bucurat de fagaduinta lor si îndata le-a dat pe parintele lor.

Deci sfântul, ducându-se la manastire, a petrecut câtava vreme si, primind putina odihna, dupa acele patimiri si acea foame, s-a întors iarasi spre patimiri. Caci împaratul, asteptând fagaduinta calugarilor, a cunoscut ca este batjocorit de ei si a trimis ostasii sai asupra acelei manastiri, care au necajit pe monahi, iar pe Cuviosul Ilarion aducându-l, l-au închis în temnita. Dupa aceea, l-au trimis la manastirea lui Faneon, poruncind sa-l închida într-o temnita strâmta. Sfântul Ilarion a patimit în temnita aceea sase luni, primind multe necazuri si ocari de la asprul egumen al acelei manastiri. Dupa aceea, iarasi a fost scos de acolo, cu porunca împarateasca, si a fost adus la Constantinopol, unde a fost silit de împaratul sa se lepede de icoane, uneori cu momeli, iar alteori cu îngroziri.

Insa patimitorul lui Hristos, Ilarion, neascultând de porunca împaratului, a fost trimis la alta manastire care se numea Ciclovvia. Si a petrecut într-însa doi ani si sase luni, fiind tinut si chinuit într-o temnita urât mirositoare. De acolo, fiind adus iarasi la împarat, si fiind batut foarte tare, a fost surghiunit în cetatea Protilia. Dupa aceea, acel raucedincios împarat, care a pierdut pe multi, a pierit si el cumplit; pentru ca a fost taiat cu sabiile în biserica de ostasii sai chiar în acel loc unde mai întâi a batjocorit si surpat sfânta icoana a lui Hristos, si si-a lepadat sufletul lui cel ticalos.

Si luând scaunul împaratiei Mihail Travlul, a poruncit ca pe toti cei dreptcredinciosi sa-i libereze din legaturi si de prin temnite. Atunci fiind eliberat si Cuviosul Ilarion, nu s-a întors la manastirea sa - deoarece nu încetase eresul luptarii de icoane, iar scaunele episcopale erau tinute de pastori si arhierei învâtorii mincinosi -, ci a petrecut la o femeie oarecare credincioasa, care îi daduse un loc linistit la mosia sa, facându-i chilie si gradina si slujindu-i lui pentru Dumnezeu cu toate cele de trebuinta.

Intr-acea vreme, Sfântul Teodor Studitul, care asemenea patimise multe rautati de la eretici pentru dreapta credinta, întorcându-se de la surghiunie, a trecut la Domnul. Iar sfântul sau suflet, înaltându-se de îngeri spre cer, a fost vazut de Cuviosul Ilarion, precum se scrie de aceasta în viata lui Teodor. Acea vedere s-a facut astfel: în acea zi în care Sfântul Teodor Studitul s-a mutat la Domnul, fericitul Ilarion umblând prin gradina sa, lucrând si cântând psalmii lui David, a auzit deodata niste glasuri preaminunate si a simtit si un miros de negrita buna mireasma; deci, minunându-se, se gândea de unde sa fie acestea. Si cautând spre înaltimea cerului, a vazut o multime de cete ceresti în haine albe, stralucind cu luminoase fete si venind din cer cu cântari spre întâmpinarea oarecarei fete cinstite.

Acestea vazându-le fericitul Ilarion, a cazut cu spaima mare la pamânt si a auzit pe oarecare graindu-i lui: „Iata sufletul lui Teodor, egumenul mânăstirii Studitului, care a patimit pentru Sfintele Icoane pâna la sânge si a rabdat pâna în sfârșit în necazuri; iar acum a adormit si, dantuind, se suie sus, întâmpinându-l pe el cerestile puteri!" Invrednicindu-se de o vedenie preaminunata ca aceasta, Cuviosul Ilarion s-a umplut de multa mângâiere si a primit în inima sa o mare dulceata duhovniceasca. Si a ramas multe zile veselindu-se cu duhul, iar fata lui stralucea de bucurie ca a unui înger.

Si a petrecut Cuviosul Ilarion la acea femeie sapte ani si mai mult. Iar dupa Mihail Travlul a venit la împaratie fiul sau, Teofil, care, pe toti marturisitorii adunându-i, a început iarasi, ca si împaratii raucedinciosi de mai înainte, a-i sili pe dânsii la luptarea împotriva sfintelor icoane si a-i munci pe cei ce nu i se supuneau lui. Atunci si Cuviosul Ilarion a fost luat si dus la împarat, unde, silit fiind, nu s-a supus poruncii împaratesti, ci mai ales l-a certat pe el, ca pe un pagân si calcator de lege, care strica dogmele cele drepte ale credintei. Pentru aceea a primit o suta si saptezeci de lovituri si a fost surghiunit la insula Afusiei, dar acolo avea aceasta înlesnire, ca nu era tinut nici în temnita, nici în legaturi. Deci, zidindu-si o chilie foarte mica, a petrecut într-însa pâna la sfârșitul lui Teofil.

Iar dupa moartea aceluia a venit împarateasa Teodora, care adunând în împarateasca cetate pe toti marturisitorii, a întarit credinta cea dreapta si a pus sfintele icoane în bisericile lui Dumnezeu. Atunci si Cuviosul Ilarion, eliberându-se, a luat manastirea Dalmatului, unde stralucea cu minunile. Si vietuind trei ani, si îndreptând pe ucenicii sai cu dumnezeiasca placere, s-a dus la Domnul. Iar cinstitul si sfântul lui suflet, asemenea ca si al lui Teodor, cel vazut de dânsul, a fost dus de îngeri la cele ceresti si a stat în

ceata sfintilor marturisitori, înaintea scaunului slavei Tatalui, a Fiului si a Sfântului Duh, a Unui Dumnezeu în Treime, Caruia I se cuvine slava în veci. Amin.

SFINTELE MUCENIȚE FECIOARE ARHELAIA, TECLA ȘI SUSANA (6 IUNIE)

Fecioria biruieste lumea, potolestea poftele cele trupești și nu se împartășeste cu stramoasa Eva, pentru ca aceia i s-a zis de Dumnezeu: Întru dureri vei naște fiii și vei fi sub stapânirea barbatului. Iar fecioria este libera de aceasta robie, pentru ca nu se vestejește de multimea anilor, ci totdeauna înfloreste și împodobeste viața aceluia ce-și pazesc fecioria. Cu aceasta unindu-se mireasa lui Hristos, a intrat în camera cerească a Mirelui său. Cu aceasta preacinstita și dumnezeiasca daruire și cu fecioria cea neîntinată împodobindu-se, fericita Arhelaia s-a făcut mireasa a lui Hristos și s-a aratat biruitoare a lumii.

Ea vietuia la un loc oarecare osebit, aproape de Roma, într-o manastire mica și nestiuta, pentru a fi pazita, pe cât se putea, întru cumplita vreme ale închinării de idoli. Și pornindu-se în Roma prigoana mare împotriva creștinilor de către păgânul împărat Diocle-tian, Sfânta Fecioara Arhelaia, cu două surori ale sale întru Hristos și împreună pustnice, Tecla și Susana, temându-se de frica muncitorului, au lasat Roma și au fugit în Campania, îmbracându-se cu haine barbătești, pentru ca astfel să nu fie cunoscute ca sunt fecioare.

Asezându-se acolo, nu departe de cetatea ce se numea Nola, la un loc smerit și pustiu, se îndeletniceau ziua și noaptea cu rugăciunile lor cele cu dinadinsul către Dumnezeu și cu alte lucruri placute Lui, tamaduinđ neputintele bolnavilor, căci luasera de la Dumnezeu darul tamaduirii cu minune, pentru curăția și sfîntenia vietii lor. Și erau fetele lor smerite, blânde și luminate, ca cele ce se bucurau cu inimile întru Domnul Dumnezeu lor și cu însasi înfățișarea lor își aratau întreaga lor înțelepciune și sfîntenie. Hainele pe dânsle erau rupte și aspre, fiind făcute din par, și toată asemanarea lor era saracacioasă și pustnicească. Perii capetelor lor erau tunși ca și la bărbați, și mulți le socoteau pe ele ca sunt bărbați, nu femei.

Deci se adunau la dânsle oameni de primprejur, unii pentru tamaduire, iar alții pentru povătuiri, pentru ca ele aveau, pe lângă darul tamaduirii, și cuvântul învățaturii celei de Dumnezeu insuflăte, și nu numai trupurile oamenilor le tamaduiu, ci și sufletele, și pe mulți păgâni i-au adus de la păgânătatea închinării la idoli la credința în Hristos, strabatând slava despre dânsle prin toată țara aceea.

Astfel a ajuns vestea despre ele și până la ighemonul Campaniei, cu numele Leontie, pentru ca ostășii lui erau puși în multe locuri ca să pândască pe creștini, și înștiințându-se ei de sfintele fecioare, au spus ighemonului. Iar el le-a poruncit să le prindă și să le aducă la dânsul în cetatea Salernei - căci acolo se aveau atunci judecătorii și munceau pe creștini. Deci sfintele fecioare au fost prinse și aduse spre cercetare la Salerno, înaintea ighemonului. Iar ele au înțeles că Mirele lor Cel fără de moarte și nestrăcios, Domnul nostru Iisus Hristos, le cheamă la cununa mucenicească, ca nu numai cu fecioria, ci și cu sângele mucenicesc, ca și cu o porfiră împăratească fiind împodobite, să le ia pe dânsle în camera Sa cea cerească. Deci s-au umplut de mare nădejde și îndrăzneală și stateau fără de temere înaintea muncitorului, marturisind cu glas liber tot adevărul despre dânsle, spunând cine și de unde sunt. Și nu-și ascundeau credința și viața lor, ca sunt creștine și fecioare logodite lui Hristos, făgăduite să-și pazească curăția lor neîntinată pentru Dânsul până la sfârșitul lor.

Iar ighemonul Leontie, cautând spre dânsle, a văzut pe fericita fecioara Arhelaia mai bătrână cu anii, mai îndrăzneată la vorbă și cu fata ei având deosebita cinste; deci s-a întors către dânsa și i-a zis: „Asculta, Arhelaia, pentru ce chemi la tine mulți oameni, buni și rai, și îi înveți să se închine lui Iisus Nazarineanul,

care n-a putut nici pe Sine sa Se izbaveasca când era muncit, si care nici acum nu poate sa-i ajute cuiva? Pentru ce îndraznesti a face doctorii cu cuvinte vrajitoresti si înseli poporul, si te arati a fi barbat, îmbracându-te barbateste, tu care esti femeie spurcata si vrajitoare vatamatoare? Dupa cum mi se pare, tu însati ai învățat si pe aceste doua fecioare la aceste farmece; asa ca, de nu te voi pierde pe tine, apoi multi barbati si femei vei atrage la înselaciunea ta".

Sfânta fecioara a raspuns: „Eu, cu puterea lui Hristos, calc peste puterea si lucrarile diavolului, si învăț pe oamenii cei cu înțelegere si cinstiti, sa cunoasca pe Unul Adevaratul Dumnezeu, Cel ce a facut cerul si pamântul, marea si toate cele ce sunt într-însele. în numele Domnului meu Iisus Hristos, Unul nascut, Fiul lui Dumnezeu, tuturor bolnavilor se da sanatate prin mine, roaba Lui. Si nu ma prefac ca sunt parte barbateasca, marturisindu-ma acum îndata ca sunt fecioara si roaba a lui Hristos; iar acestea doua îmi sunt surori întru Domnul, crescând cu mine în credinta lui Hristos înca din tineretile lor". Ighemonul a zis: „Tot cel ce nu se supune poruncii împaratesti este vrednic de moarte cumplita". Sfânta a raspuns: „Noi avem Imparat pe Domnul nostru Iisus Hristos, pentru care am lasat lumea si toate cele din ea; poruncii Aceluia ne supunem si de la El asteptam mila, pentru ca El stapâneste cerul si pamântul si toate celelalte din lume".

Zis-a ighemonul: „Zei nostri pe toate le tin si le stapânesc, iar numirile lor sunt acestea: Cron, Trismegist, Ermie, Afrodita, Ira, Atina; iar mai mare decât toti este Die. Acestea sunt puterile lui Dumnezeu care tin si îndreapta lumea". Raspuns-a fecioara: „Zei tai sunt orbi si cei orbi li se închina lor si cred în ei". Ighemonul a zis: „Dumnezeul vostru este unul si nu este puternic sa se apere singur, caci a fost rastignit pe cruce, adapat cu otet, încununat cu spini si împuns cu sulita". Sfânta a raspuns: „Toate acestea le-a rabdat Dumnezeu nostru pentru mântuirea noastra, ca toti cei ce cred în El sa nu piara, ci sa aiba viata vesnica; iar zeii tai nu vad, nu aud, nu vorbesc si nu pot sa-si ajute nici lor si nici altora".

Deci ighemonul, mâniindu-se, a dat-o unor lei flamânzi, ca s-o manânce, asteptând ca îndata sa fie sfâșiata de ei. Iar fiarele s-au îmblânzit ca niste mielusei si se tavaleau la picioarele sfintei. Iar ea se ruga lui Dumnezeu si zicea: „Doamne Dumnezeule, Parinte, Fiule si Duhule Sfinte, Cel ce ai pazit pâna acum trupul meu curat de toata întinaciunea si precum ai îmblânzit fiarele si mi-ai dat sa biruiesc pe ighemonul cel mai cumplit decât fiarele, asa întotdeauna sa-mi fii mie, roabei Tale, ajutor nedepartat". Ighemonul, vazând-o ca petrece nevatamata de fiare, s-a umplut de mai multa mânie si a poruncit ostasilor sa ucida fiarele, iar pe sfânta mucenita s-o lege împreuna cu surorile ei si sa le arunce în temnita.

Dar în temnita li s-a aratat îngerul Domnului, stralucindu-le, cu negrita lumina si zicându-le: „Nu va temeti, fecioarele lui Hristos, caci rugaciunile voastre s-au suit înaintea lui Dumnezeu si acum vi s-au gatit cununile la cer!" Acea lumina neobisnuita ce a stralucit temnita au vazut-o si strajerii, care, umplându-se de frica si de spaima, au strigat: „Cu adevarat, Unul este adevaratul Dumnezeu, pe care aceste fecioare îl propovaduesc!"

Iar a doua zi, a zis ighemonul catre slujitori: „Sa-mi aduceti pe fermecatoarea aceea, care ieri m-a ocarât pe mine si pe zeii mei cu batjocura". Si îndata Sfânta Mucenita Arhelaia a fost pusa înaintea judecatii aceluia si a zis catre el: „O, muncitorule, nu eu, ci lucrarile tale cele rele îti aduc hula si necinste, si înca si focul cel nestins ti-l pregatesc tie, ca sa arzi într-însul, muncindu-te cu zeii tai în veci. Iar de vei voi sa te scapi de vesnicele munci, asculta cuvintele mele cele de folos si primeste sfatul meu cel sanatos: Crede în Dumnezeu Tatal, Cel ce te-a zidit pe tine; si întru Iisus Hristos, Unul nascut Fiul Lui; si întru Duhul Sfânt, Care din Tatal purcede. Acesta este Dumnezeu, Unul în Treime, slavit si sus si jos!"

Iar ighemonul, socotind cuvintele acestea de râs si de nebulie, a raspuns împotriva lor, zicând: „De vei voi tu sa crezi mie si zeilor mei, te voi darui cu bogatii si daruri si vei primi loc înalt între femeile cele luminate ale Romei; iar de nu vei asculta de mine, te voi da spre batjocura desfrânatilor celor fara de rusine si dupa aceea, muncindu-te cu amar, te voi rândui la moarte cumplita; iar trupul tau îl voi arunca sa-l manânce câinii, fiarele si pasarile". Sfânta a raspuns: „Eu am ajutor pe Domnul meu Iisus Hristos,

Care, precum este pazitor al sufletului meu, asa si al trupului, si ma va feri pe mine de întinaciunea cu care tu te gândesti sa ma necinstesti, precum si pe cele ce au patimit mai înainte de mine le-a ferit neîntinate de cei necredinciosi. Iar de moarte nu am grija, pentru ca astept sa dobândesc viata cea vesnica de la Domnul meu, Care ma va numara pe mine cu îngerii Sai cei sfinti, în bucuria cea nesfârșita".

Atunci ighemonul a poruncit sa dezbrace pe sfânta si sa-i strujeasca cinstitul ei trup cel fecioresc cu piepteni de fier si sa o bata aspru, iar ranile ei sa le stropeasca cu untdelemn fierbinte si cu smoala pregatita pentru aceea. Astfel au strujit trupul ei cel sfânt si l-au ars pâna la oase, încât toti cei ce venisera la acea privesc si priveau la acea patimire a sfintei mucenite, se minunau foarte, cum fecioara, care era de firea cea neputincioasa, putea suferi atât de cumplite munci si sa fie vie! Atunci Sfânta Arhelaia, ridicându-si ochii în sus si înaltându-si mâinile în chipul crucii, a zis: „Stapâne, priveste din cer, de la scaunul cel sfânt al Tau, spre roaba Ta cea credincioasa, stinge focul cel arzator cu roua darului Tau, si fa usurare din dureri trupului meu întru ranile cele facute mie de acest muncitor".

Abia a grai aceste cuvinte si îndata a rasarit pe capul ei o lumina minunata si un glas s-a auzit zicând: „Nu te teme, sunt cu tine". Si vazând muncitorul pe sfânta petrecând nevatamata, se mânia si scrâsnea cu dintii. Deci era acolo o piatra foarte mare, care abia putea fi miscata de multi oameni. Atunci muncitorul a poruncit ca sa o ridice si sa puna sub ea pe mucenita, ca sa fie zdrobita de greutatea fara de masura a pietrei. Si dupa ce slujitorii au facut aceea, deodata îngerul Domnului, care statea ne vazut lângă fecioara, a pravalit acea piatra în alta parte si piatra a ucis pe slujitorii muncitorului; iar sfânta s-a aflat vie, laudând pe Dumnezeu si cântând: „Bine esti cuvântat Doamne, Dumnezeul parintilor nostri, Care mântuiesti pe cei ce nadajduiesc spre Tine!"

Iar poporul vazând acea minune, a strigat: „Adevarat este Dumnezeul crestinilor, cel propovaduit de mucenita". Ighemonul a zis catre ai sai: „Ce sa facem acestei fermecatoare? Iata, biruieste toate muncile; luati-o si duceti-o afara din cetate, asemenea luati si pe cele doua fecioare ce-i urmeaza ei si pe toate trei sa le ucideti cu sabia". Deci ostasii, luând pe sfintele mucenite, care aveau mâinile legate înapoi, le-au scos afara din cetate.

Si ajungând la locul cel de ucidere, pe când ostasii voiau sa le taie, au vazut aratare îngereasca si s-au spaimântat; caci sfintii îngeri, care priveau la patimirea sfintelor mucenite, s-au apropiat sa ia cu slava sufletele lor cele mucenicesc. Si vazând ostasii venirea de fata a acelor îngeri, s-au temut si stateau tremurând, ca si cum ar fi uitat de sine. Iar Sfânta Arhelaia, savârsind rugaciunea sa, a zis catre ostasi: „Îndepliniti porunca voastra!" Iar ostasii au raspuns: „Nu îndraznim, stapâna, de vreme ce ne-a cuprins o mare frica!" Atunci toate sfintele fecioare împreuna le-au zis: „De nu faceti cele poruncite voua, nu veti avea parte cu noi". Iar ostasii, auzind acestea, si-au tras sabiile si le-au taiat capetele lor.

Astfel cele trei sfinte cuvioase mucenite, curatele fecioare Arhelaia, Tecla si Susana, savârsind nevointele lor, au intrat în camera cea cereasca si au stat cu îngerii, înaintea Tatalui si a Fiului si a Sfântului Duh, Dumnezeu Cel în Treime închinat, Caruia I se cuvine slava în veci. Amin.

SFINTELE MUCENIȚE CHIRIACHIA, CALERIA ȘI MARIA (6 IUNIE)

Chiriachia, Caleria si Maria, mucenitele lui Hristos, au fost din cetatea Cezareea a Palestinei. Ele, învatând de la un crestin credinta lui Hristos si lepadând jertfele cele urâte ale idolilor, s-au apropiat de Hristos si s-au botezat. Si sedeau într-o coliba petrecând în tacere si rugându-se lui Dumnezeu ca sa se strice pâna la sfârșit înselaciunea idoleasca, iar credinta lui Hristos sa straluceasca în toata lumea si sa înceteze prigonirea împotriva crestinilor. Astfel vietuind ele în posturi si în rugaciuni, au fost pârâte de

slujitorii de idoli la mai marele acelei tari, care le-a silit sa se lepede de Hristos si sa se închine idolilor. Dar ele nicidecum n-au voit sa faca aceasta, deci au fost muncite fara de mila cu batai, si în acele munci si-au dat sufletele lor în mâinile lui Dumnezeu.

SFÂNTUL MUCENIC TEODOT AL ANCIREI (7 iunie)

Acest Sfânt Mucenic Teodot este pus în Sinaxarul lunilor de doua ori; asemenea si pomenirea lui se cinsteste cu cuvioasa slujba în Biserica de doua ori: o data la 18 mai, zi în care au patimit sfintele sapte fecioare ale caror cinstite moaste el le-a îngropat si pentru care a fost pârât la ighemon, iar a doua oara, în 7 iunie, zi în care i s-a taiat capul, dupa ce a luat multe si felurite munci pentru Hristos.

Sfântul Teodot, tainutul rob al lui Hristos, a trait în Ancira Galatiei pe vremea împaratiei lui Diocletian si Maximian. El lua în taina trupurile sfintilor mucenici, care se ucideau în acea vreme pentru Hristos si se aruncau spre mâncarea câinilor, a fiarelor si a pasarilor, si le îngropa cu cinste. Iar când a scos noaptea din apa trupurile celor sapte fecioare înecate în iezar, atunci a fost prins de ighemonul Teotecn si, fiind muncit cumplit, a luat sfârșit de sabie.

Sfântul Mucenicul Teodot, mai înainte de a intra în nevointa muceniceasca, a facut multe lucruri bune. La început s-a luptat împotriva poftelor trupesti, desi era casatorit dupa lege, a ridicat razboi duhovnicesc, supunându-si trupul duhului. El atât de mult a sporit în fapte bune, încât si altora putea sa le fie învator al curatiei si al întregii înțelepciuni.

Si de mirare era la el aceasta ca, prefacându-se ca duce viata de cârciumar, facea multa negutatorie duhovniceasca, câstigând lui Dumnezeu multe suflete omenesti, pentru ca, sub chipul de cârciumar, lucra apostoleste în taina ca un episcop, iar prin învaturile si sfaturile sale de Dumnezeu insuflata, aducea pe elini si pe iudei la Biserica lui Hristos, iar pe cei pacatosi îi povatuia la pocainta. El avea si darul tamaduirii, caci, prin punerea mâinilor si prin rugaciune, tamaduia toate bolile trupesti cele netamaduite între oameni; iar prin cuvântul cel mântuitor de suflete, vindeca ranile cele sufletesti.

Viata si patimirea lui, împreuna cu a sfintelor sapte fecioare, a fost pusa pe larg în ziua de optsprezece mai, în care au patimit acele fecioare.

SFÂNTUL SFINȚIT MUCENIC MARCEL, PAPA ROMEI ȘI CEI ÎMPREUNĂ CU DÂNSUL (7 iunie)

Sfântul Marcel a fost de neam roman si tatal sau se numea Benedict. El a luat scaunul Bisericii Romei dupa Sfântul Mucenic Marcelin si a stat pe dânsul cinci ani si sase luni, în zilele pagânilor împarati ai Romei Diocletian, Maximian Erculie, Maximian Galerie si Maxentie.

Pe vremea aceea, în Roma se petreceau următoarele fapte: Maximian Erculie, pe care Diocletian îl luase cu sine la împărăție, s-a întors din partile Africii și, vrând să facă un lucru plăcut împăratului Diocletian care zăbovea în Rasarit, a început să zidească în Roma, în numele lui, niște palate de piatră care se numeau "terme" - adică băi calde - pentru spurcatele lor odihne. Și aflând printre ostășii Romei mulți care credeau în Hristos, a luat de la dânsii cinstea ostășească și i-a judecat la o robie ca aceasta - precum Faraon de demult pe israeliteni în Egipt - ca unii să facă caramizi, alții var, iar alții să sape la pământ și să care piatră la zidirea acelor palate. Aceasta o făcea spre batjocura tuturor creștinilor din Roma, deoarece stia că mulți români, nu numai din poporul cel de rând, dar și din cei de neam mare, țineau credința creștinească, deși nu pe față.

Pe atunci era în Roma un barbat oarecare, bogat și cinstit, crezând în Hristos, cu numele Trason. Acela văzând pe creștinii cei chinuți în robia cea grea și slăbiți de foame, a început să le dea în ascuns hrană din averile sale, haine și toate cele de trebuință, prin ajutorul a patru bărbați temători de Dumnezeu, aleși de el pentru aceasta, ale căror nume erau acestea: Sisinie, Chiriac, Smaragd și Larghie.

Și înștiințându-se de această fericitul Marcel, s-a umplut de bucurie mare pentru milostenia făcută sfinților. Deci, chemând la el pe cei patru bărbați și aflând de toate îndurările lui Trason, i-a mulțumit foarte mult; iar pe Sisinie și pe Chiriac i-a făcut diaconi ai Bisericii Romei. Dar, într-o noapte, pe când cei doi diaconi duceau în spate hrana trimisă sfinților mucenici de Trason, au fost prinși de ostășii păgâni și duși la tribunalul Exuperie. Iar tribunalul, văzându-i pe ei, a poruncit să-i arunce în temnița poporului. Iar a treia zi a spus de dânsii împăratului Maximian, iar împăratul i-a osândit la aceeași robie la care lucrau și ceilalți, și au fost numărați în rândul celor ce carau nisip la zidirea băilor.

Și era acolo un barbat oarecare, anume Saturnin, bătrân cu anii, care nu putea să ducă sarcina ce i se puneă pe spate. Deci fericitul diacon Sisinie și Chiriac au ajutat acelui bătrân și nu numai sarcinile lor le purtau, dar și sarcinile altora; iar în gura lor aveau neîncetată cântare de psalmi spre slava lui Dumnezeu. Toate acestea le-au spus strajerii tribunalului, iar tribunalul, împăratului. Atunci împăratul a poruncit ca să fie adus Sisinie înaintea lui. Și văzându-l pe el împăratul, l-a întrebat: „Cum te numești?” Sfântul a răspuns: „Eu, pacatosul, mă numesc Sisinie și sunt rob al robilor Domnului nostru Iisus Hristos”. Zis-a Maximian: „Care sunt stihurile pe care voi le cântați?” Răspuns-a diaconul: „Dacă ai fi cunoscut puterea stihurilor celor ce se cântă de noi, ai fi cunoscut și pe ziditorul tău”. Zis-a împăratul: „Și cine este ziditorul meu, dacă nu nebiruitul Erculie?” Găit-a diaconul: „Noua ne este urâciune nu numai a-ți numi, dar și a auzi de dânsul”. Împăratul a zis: „Alege-ți una din două: ori să aduci jertfa zeului Erculie, ori îți voi arde trupul în foc”. Sfântul a răspuns: „Eu doresc de mult aceasta, ca să mă învrednicesc a patimi pentru Hristos Dumnezeul meu, ca astfel să primesc cununa cea dorită a muceniciei”.

Și mâniindu-se împăratul, l-a dat spre muncire lui Laodichie eparhul. Iar acela l-a aruncat în temnița lui Mamertin și acolo a petrecut mucenicul 17 zile. După împlinirea zilelor aceluia, eparhul voia ca pe Sfântul Sisinie diaconul, legatul lui Hristos, să-l aducă înaintea sa la întrebare. Deci, fiind scos din temnița, a fost dus mai întâi la mai marele închisorii, Apronian, care căutând spre el, l-a văzut luminat cu o lumină preamănată din cer și a auzit încă și un glas, grăind: Veniți binecuvântați Parintelui Meu, de mosteniti împărăția cea gătită vouă de la facerea lumii. Deci umplându-se Apronian de spaimă și de cutremur, a căzut la picioarele Sfântului Sisinie și a zis: „Te jur pe Hristos, pe care îl propovăduiești, ca să mă botezi fără de întârziere, și să mă faci partas cununii tale”. Deci, în acel ceas a fost adusă apă, iar Sfântul diacon Sisinie, învățând pe Apronian, a binecuvântat apa și l-a băgat gol într-un vas plin cu apă pe cel ce-l învățase, și i-a zis: „Crezi într-un Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul și în Fiul Lui Cel Unul născut, în Domnul nostru Iisus Hristos, și în Duhul Sfânt?” El a răspuns: „Cred”. Sfântul Sisinie a găit: „Să te lumineze pe tine Tatăl, Fiul și Sfântul Duh”. Apoi l-a scos din apă.

După aceea l-a dus la Sfântul Marcel papa și acela a uns pe cel nou luminat cu Sfântul Mir. După aceea, săvârșind Sfânta Liturghie, i-a împartășit pe amândoi și pe toți cei ce erau acolo, cu Preacuratul Trup și Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos.

Intr-aceeasi zi, pe la amiaza, eparhul Laodichie a poruncit sa puna înaintea sa pe Sisinie diaconul. Deci a venit cu dânsul fericitul Apronian, mai marele închisorii, robul lui Hristos cel nou luminat, si a început a striga catre eparh, zicând: „Pentru ce va ridica pe voi diavolul împotriva robilor lui Dumnezeu, ca sa faceti atâtea rautati celor nevinovati?" Iar eparhul, minunându-se de cuvintele lui Apronian, a zis catre dânsul: „Dupa cum vad, si tu te-ai facut crestin!" Fericitul Apronian a raspuns: „Amar mie, ticalosul, ca mi-am pierdut zilele în pagânatate, necunoscând pâna acum pe adevaratul Dumnezeu". Eparhul a zis: „Cu adevarat acum îti vei pierde zilele". Si a poruncit sa-i taie capul, zicând: „De nu va pieri acesta, apoi multi vor pieri dupa el". Si a scos pe Sfântul Apronian afara din cetate, ca la doua mile, si taindu-i capul pe calea Salariei, sfântul a luat astfel cununa muceniciei.

Dupa aceea, eparhul a poruncit ca pe Sfântul diacon Sisinie si pe batrânul Saturnin cel mai sus pomenit sa-i arunce în temnita, zicând catre ei: „De nu veti jertfi zeilor, va voi pierde cu felurite munci". Si sezând ei în temnita, veneau multi necredinciosi, care erau botezati de ei fara de temere. Iar dupa ce au trecut patruzeci de zile, eparhul Laodichie, auzind despre aceea, a poruncit sa pregateasca divan în capitea zeitei Teliuri si, sezând acolo, a poruncit sa aduca pe batrânul Saturnin si pe diaconul Sisinie. Deci, aducându-se înaintea lui cei legati pentru Hristos, ferecati cu lanturi de fier si cu picioarele desculte, eparhul le-a zis: „Ce? înca n-ati lepadat desarta înselaciune crestineasca si oare nu voiti sa va închinati zeilor, carora se închina împaratii?" Raspuns-a Sfântul Sisinie diaconul: „Noi, pacatosii, ne închinam Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, si niciodata nu ne vom pleca capetele noastre înaintea diavolilor si pietrei celei neînsufletite". Laodichie a zis: „Sa se aduca aici catui de arama, în care se aduce zeilor tamâie". Deci îndata au adus catuile cele de arama pline cu carbuni aprinsi, iar muncitorul silea pe sfinti ca sa aprinda tamâie zeilor. Atunci Sfântul batrân Saturnin a zis: „Domnul sa sfârâme pe zeii pagânilor". Si îndata topindu-se catuile cele de arama, s-au varsat ca apa. Aceasta vazând-o doi ostasi, Papie si Mavru, au strigat, zicând: „Cu adevarat Dumnezeu este Iisus Hristos, pe Care îl cinstesc Sisinie si Saturnin". Deci, umplându-se de mânie eparhul Laodichie, a poruncit sa spânzure pe Sfintii Mucenici Saturnin si Sisinie pe un lemn de muncire si sa-i bata aspru cu vine si cu toiege noduroase. Iar ei ziceau: „Slava Tie, Doamne Iisuse Hristoase, ca ne-ai învrednicit a fi prieteni robilor Tai care au patimit pentru Tine!" Iar ostasii Papie si Mavru, privind la patimirea sfintilor, iarasi au strigat, zicând eparhului: „Pentru ce va ridica pe voi diavolul împotriva robilor lui Dumnezeu, sa-i munciti fara de vina?" Iar Laodichie, mâniindu-se pe acei ostasi, a poruncit sa-i bata cu pietre peste gura, si sfarâmându-le gura, i-a aruncat în temnita.

Iar mucenicii lui Hristos fiind spânzurati spre muncire, eparhul a poruncit sa li se arda subtiorile cu lumânari aprinse. Si patimind ei unele ca acestea, multumeau lui Dumnezeu cu fete luminoase. Apoi, într-aceeasi zi, muncitorul a hotarât asupra lor osânda de moarte. Deci i-au luat de la muncire si i-au dus dupa cetate, pe calea Numentaniei, si acolo le-au taiat capetele lor. Iar Trason, barbatul dreptcredincios mai sus pomenit, cu preotul Ioan, luând trupurile lor, le-a îngropat la mosia sa, lângă calea Salariei.

Iar ostasii cei aruncati în temnita, Papie si Mavru, dorind Sfântul Botez, se rugau lui Hristos si au iesit din temnita prin usile deschise, neoprindu-i nimeni si, mergând la preasfintitul papa Marcel, au primit de la el Sfântul Botez. Iar dupa Botez, mergând, iarasi s-au predat ostasilor care îi cautau si au fost dusi înaintea eparhului. Si vazându-i eparhul, a zis catre ei: „Acum am cunoscut ca voi sunteti crestini". Sfântul Papie a zis: „Cu adevarat suntem crestini". Eparhul Laodichie a zis: „Lepadati desarta înselaciune crestineasca si închinati-va zeilor, carora se închina împaratii". Sfântul Mavru a raspuns: „Sa se închine lor toti cei ce s-au deznadajduit de sufletele lor, ca sa piara în veci". Eparhul a zis: „Voi v-ati deznadajduit de sufletele voastre, de nu veti jertfi zeilor celor fara de moarte. Ascultati-ma pe mine si faceti cele ce va zic, ca sa fiti vii".

Sfântul Papie a raspuns: „Tu jertfeste-te lor, ca sa vietuiesti în muncile cele vesnice!" Atunci eparhul a poruncit sa-i întinda la pamânt si sa-i bata foarte tare cu bete. Iar ei, fiind batuti fara de mila, nu strigau nimic altceva, decât numai aceasta: „Iisuse Hristoase, ajuta noua, robilor Tai!" Dupa aceea muncitorul a poruncit sa-i bata cu vergi de plumb. Si astfel, fiind batuti mult, si-au dat sufletele lor în mâinile lui

Dumnezeu, iar trupurile lor, luându-le noaptea Ioan preotul, le-a îngropat cu cinste, după porunca Sfântului Marcel papa, lângă mormântul Sfinților Mucenici Sisinie și Saturnin, care au patimit mai înainte.

Intr-aceea vreme a venit la Roma și împăratul Diocletian, iar Laodichie eparhul a spus împăraților toate cele despre sfinții mucenici, cum, muncindu-i pe ei, i-a pierdut cumplit. Iar împărații s-au bucurat de aceea și l-au laudat pe el pentru acel lucru.

Iar Sfântul Chiriac, diaconul cel pomenit mai sus, pe care l-a făcut diacon preasfântitul papa Marcel împreună cu Sfântul Sisinie, era în temnița și în robia cea grea cu Smaragd și cu Larghie, ca și cu alți mulți ostasi ai lui Hristos. Ziua erau scosi la lucrul cel greu, iar noaptea erau închisi în temnița. Iar fericitului Chiriac i se daduse darul de la Dumnezeu ca să tamaduiască neputintele; și, venind mulți la el, își aduceau pe neputincioșii lor, iar Sfântul Chiriac făcând rugăciune peste ei, îi tamaduia. Și orbii se luminau, cei slabanogi primeau sănătate, diavolii erau izgoniți din oameni și cu rugăciunile sfântului se tamaduiau toate bolile.

Și împăratul Diocletian avea o fiică pe nume Artemia, care, cu îngaduinta lui Dumnezeu, s-a îndrăcit și era muncită de duhul cel necurat. Deci, înștiințându-se Diocletian despre aceea nenorocire, s-a mâhnit foarte tare și de întristare n-a gustat hrana în ziua aceea. Iar când a intrat în odaia fiicei sale, unde se îndrăcea ea, diavolul a strigat prin gura fecioarei, zicând: „Nu voi ieși, nici va putea cineva să mă izgonească, de nu va veni Chiriac diaconul”.

Deci Diocletian îndată a poruncit să caute pe Chiriac. Și, aflându-l în legături, l-au adus la împărat cu amândoi tovarășii săi, cu Smaragd și cu Larghie. Iar împăratul l-a rugat să intre în odaia fiicei sale și să ajute aceleia ce patimește. Și mergând Sfântul Chiriac la ea, a zis duhului celui necurat ce o muncea: „În numele Domnului nostru Iisus Hristos, îți poruncesc să ieși din această fecioară!” Iar diavolul a răspuns prin gura ei: „De voiești să ieși dintr-însa, da-mi alt vas în care să intru!” Sfântul Chiriac a zis: „De poți, intra în trupul meu”. Răspuns-a diavolul: „Nu pot intra în vasul tău, căci este închis și pecetluit din toate părțile”. Sfântul Chiriac i-a zis: „În numele Domnului nostru Iisus Hristos, Cel răstignit, ieși dintr-însa, ca să fie vasul curat spre slujba Duhului Sfânt!”

Atunci necuratul duh a strigat, zicând: „O, Chiriac, dacă mă izgonești de aici, te voi răndui să mergi tocmai în Persia”. Zicând aceasta, a ieșit; iar fecioara Artemia, scăpând din muncirea diavolească, a strigat către sfântul, zicând: „Te jur pe Dumnezeul pe Care îl propovăduiești, să mă botezi; pentru că vād de departe pe Domnul Cel propovăduit de tine”. Și stătea acolo și maica ei, împarateasa Sirena, și s-a umplut și ea de îndoită bucurie; pe de o parte, pentru tamaduirea fiicei sale; iar pe de alta, pentru puterea lui Hristos, de vreme ce în taina era creștina. Deci, gătind apa a doua zi, au botezat pe fecioara Artemia în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, în ascuns de împăratul Diocletian.

Dintr-acel timp, Sfântul Chiriac s-a făcut cunoscut împăratului, care l-a pus în libertate împreună cu prietenii lui, Smaragd și Larghie. Și i-a dat lui împăratul casa în Roma aproape de termele sale, poruncindu-i să petreacă fără de temere. Iar împarateasa Sirena își învăța pe fiica să sa iubească pe Hristos cu toată osârdia și să păzească legea Lui cu credință. Și nu după multă vreme a venit la Diocletian o scrisoare de la împăratul Persiei, rugându-l să trimită pe diaconul Chiriac, deoarece fiica lui se îndrăcește, iar diavolul striga prin gura ei: „Nimeni nu poate să mă izgonească, decât numai Chiriac, diaconul Romei”. Atunci împăratul a zis sotiei sale, împarateasa Sirena, să-l cheme la dânsa pe Chiriac și să-l roage să meargă în Persia la fiica împăratului cea îndrăcită.

Deci, Sfântul Chiriac fiind chemat la împarateasa și aflând de scrisoarea din Persia, a zis: „În numele Domnului meu Iisus Hristos, voi merge fără să mă îndoiesc”. Deci, gătind fiind de împarateasa cu cele trebuincioase pentru cale, s-a dus cu prietenii săi, Smaragd și Larghie. Și ajungând în Persia și intrând la fata cea îndrăcită, diavolul a strigat prin gura ei: „Chiriac, iată te-am ostenit până aici, precum ți-am

fagaduit!" Sfântul a raspuns: „Cu ajutorul Stapânului meu Iisus Hristos am venit aici, ca si de aici sa te izgonesc pe tine; de aceea îți poruncesc, duhule necurat, în numele lui Iisus Hristos sa iesi din fecioara aceasta si de acum sa nu te mai întorci într-însa”.

Diavolul a zis: „Dar te-ai ostenit, Chiriace! Stai mai întâi si te odihnește”. Sfântul a raspuns: „Cu ajutorul lui Dumnezeu, Cel ce le rânduieste pe toate, nu m-am ostenit”. Diavolul a zis: „însa eu ceea ce am voit, aceea am si facut! Am fagaduit ca te voi aduce pe tine în Persia si iata ca te-am adus!” Sfântul a raspuns: „Neputinciosule si ticalosule, tu nu pe toate câte le voiesti le poti face, ci pe câte Ziditorul nostru îți îngaduie!” Atunci diavolul a început a munci pe fecioara; iar sfântul diacon a cazut cu fata la pamânt, rugându-se lui Dumnezeu cu lacrimi. Si striga diavolul catre sfânt: „Daca ma izgonesti, apoi da-mi alt vas în care sa intru!” Iar sfântul i-a zis lui: „Lipsitule, tu nu ai parte nicaieri în zidirea lui Dumnezeu, ci te alunga de pretutindeni puterea cea nebiruita si atotputernica a Domnului meu Iisus Hristos!”

Atunci diavolul îndata a iesit din fecioara si, fugind, striga prin vazduh, zicând: „O, ce nume înfricosat, care ma izgoneste cu sila pe mine!” Din ceasul acela, fecioara, care se numea Iovia, s-a facut sanatoasa si a crezut în Hristos, primind Sfântul Botez. De atunci multi din casa împarateasca au crezut în Hristos, botezându-se ca la patru sute de barbati si femei. Dupa aceea, împaratul Persiei i-a dat lui multe daruri, dar el nu a luat nimic, îndestulându-se numai cu pâine si apa. Si petrecând în Persia patruzeci si cinci de zile, a plecat de acolo, întorcându-se cu o scrisoare de multumire de la împaratul Persiei catre împaratul Romei, pe care Diocletian a primit-o cu cinste. Iar împarateasa Sirena si fiica ei Artemia, vazând pe Sfântul Chiriac, s-au bucurat de întoarcerea lui.

Nu dupa multa vreme, Diocletian s-a dus de la Roma la Rasarit, iar Maximian Erculie s-a dus la Mediolan, unde fiecare si-au lasat si rânduielile lor cele împaratesti. Iar celalalt Maximian, care se numea Galerie, pe care Diocletian si-l facuse lui în loc de fiu, si-i daduse de sotie pe fiica sa, Valeria, sora Artemiei cea mai mare, acela, venind în Roma, a început a prigoni si a ucide pe crestini. Si prinzând pe Sfântul Chiriac diaconul, caci se mâniase pe el pentru Artemia, fiindca o adusese la credinta în Hristos, l-a aruncat în temnita împreuna cu prietenii lui, Smaragd si Larghie. Iar când muncitorul mergea undeva, porunca sa poarte înaintea caretei sale pe Chiriac dezbracat si legat în lanturi; iar aceasta o facea spre înfricosarea celorlalti crestini.

Odata, mergând tiranul într-un loc oarecare, l-a întâmpinat Sfântul Marcel papa, si a strigat catre dânsul, zicând: „Pentru ce batjocoresti slugile lui Dumnezeu, care se roaga pentru împaratia ta?” Iar tiranul, mâniindu-se, a poruncit sa-l bata aspru cu bete pe Sfântul Marcel si sa-l puna sa dea hrana dobitoacelor. Deci Sfântul Marcel a fost pus acolo la dobitoace ca sa le hraneasca, iar strajerii îl pândeau ca sa faca cu silinta porunca lui. Iar pe Sfântul Chiriac cu tovarasii lui, împaratul i-a dat lui Carpasie, ajutorul lui, zicând: „Pe vrajitorii acestia, care aduc pe popor la crestinatate, sa-i silesti la jertfe cu munci”.

Iar Carpasie, luând pe sfânt si pe cei împreuna cu dânsul, mai întâi i-a aruncat în temnita. Apoi, sezând la judecata în capistea Teliuriei, a pus de fata la întrebare pe Sfintii Mucenici Chiriac diaconul si prietenii lui, Smaragd si Larghie, si pe al patrulea, care era legat cu dânsii, cu numele Criscentian, care asemenea seada în temnita pentru Hristos. Si a zis catre dânsii Carpasie: „Pentru ce nu ascultati porunca împarateasca si nu voiti sa aduceti jertfe zeilor celor fara de moarte?” Sfântul Chiriac si cei cu dânsul au raspuns: „Pe noi singuri ne aducem jertfa Domnului nostru Iisus Hristos, Cel ce petrece în veci”.

Carpasie a zis catre Chiriac: „Batrânetile tale te-au facut alb, însa eu le voi preface în tinerete”. Deci, a poruncit sa fiarba smoala, care a turnat-o pe capul sfântului. Iar acela a strigat, zicând: „Slava Tie, Doamne, ca ne învrednicesti pe noi, robii Tai, a intra pe portile împaratiei Cerului!” Dupa aceea, muncitorul a poruncit ca pe Criscentian sa-l spânzure dezbracat de lemnul de muncire, sa-l bata tare cu vine si cu toiege, sa-l strujeasca cu unghii de fier si sa-i arda coastele cu foc. Si fiind în acele munci, Sfântul Mucenic Criscentian a multumit lui Dumnezeu si si-a dat duhul. Apoi muncitorul a poruncit ca trupul lui sa-l arunce afara si sa-l lase neîngropat spre mâncarea câinilor; iar pe ceilalti mucenici i-a

aruncat în temnita. Iar pururea pomenitul preot Ioan venind noaptea si luând trupul mucenicului, l-a îngropat cu cinste, împreuna cu mucenicii zisi mai înainte.

Apoi, dupa patru zile, tiranul scotând pe Chiriac singur, i-a zis: „Pentru ce cobori în iad cu munci zilele batrânelilor tale? Jertfeste zeilor si vei fi viu!” Sfântul a raspuns: „Eu doresc totdeauna sa fiu muncit pentru Hristos Dumnezeu si sa-I jertfesc Lui; iar zeilor vostri sa jertfeasca aceia, care n-au cunoscut pe adevaratul Dumnezeu, Ziditorul lor”. Atunci Carpasie, mâniindu-se, a poruncit sa-l spânzure gol la muncire si l-a muncit ca si pe Sfântul Criscentian, batându-l cu vine de bou si cu toiege, strujindu-l cu unghii de fier si arzându-l cu foc. Iar mucenicul lui Hristos, rabdând toate acestea, striga cu vitejie: „Miluieste-ma pe mine, pacatosul, Doamne al meu, Iisuse Hristoase! Slava Tie, Fiul lui Dumnezeu!”

Si vazând Carpasie ca nici un fel de munci nu pot sa-l sileasca pe Chiriac a jertfi zeilor, a poruncit sa înceteze a-l munci si, ducându-se el însusi, a spus împaratului toate cele despre el si despre ceilalti mucenici. Si a poruncit împaratul ca pe Chiriac si pe toti cei ce se aflau cu el în legaturi sa-i dea la moarte.

Si se aflau într-acea temnita, în care era Sfântul Chiriac cu tovarasii sai, douazeci si unu de barbati si femei, care erau tinuti în legaturi pentru Hristos. Deci, pe toti acestia, scotându-i din cetate, i-au taiat cu sabia, împreuna cu Sfântul Chiriac, cu Smaragd si cu Larghie. Iar preotul Ioan a venit noaptea, având cu el multi frati în ajutor si, adunând trupurile mucenicilor, le-a îngropat în acelasi loc. Tot într-acea vreme si fericita Artemia, fiica împaratului Diocletian, care atunci era în Roma, a fost muncita de acel pagân tiran Maximian si a fost ucisa pentru Hristos. Astfel, ticalosul acela n-a crutat nici sângele cel de aproape al sau; pentru ca Artemia era sora dreapta a Valeriei, femeia lui, iar el, numindu-se fiu al lui Diocletian, numea pe Artemia sora sa.

Dupa uciderea Sfântului Chiriac si a celor cu el, Carpasie, cel numit mai sus, a cerut împaratului sa-i dea casa lui Chiriac, cea de lângă Termele lui Diocletian, pe care Diocletian o daduse lui Chiriac. Si intrând Carpasie în casa aceea, a vazut într-însa un izvor ales, pe care-l facuse Sfântul Chiriac, iar papa Marcel îl sfintise si acolo se botezau cei ce veneau la credinta lui Hristos.

Iar Carpasie a prefacut casa aceea în baie de obste si în locas de desfrânare, spre batjocura si ocară crestinatati. Si el însusi adeseori se spala acolo sau mai bine zis se întina, de vreme ce benchetuind cu tovarasii sai, faceau urâte pacate trupesti el si cei împreuna cu el. Iar într-o vreme, poruncind sa-i pregateasca lui acolo ospat, a intrat cu nouasprezece prieteni iubiti ai lui sa manânce, sa bea, sa se spele si sa se desfrâneze. Iar pe când își savârseau mângâierile lor, îndata au cazut toti morti, ucisi de puterea cea nevazuta a lui Dumnezeu. Si au fost cuprinsi de frica toti cei ce vietuiau împrejurul lor. Din acea vreme, au închis casa aceea si nimeni nu îndraznea sa intre într-însa. Dupa aceea, pagânul împarat Maximian Galerie s-a dus din Roma la Rasarit, iar în Roma Maxentie a rapit mai înainte împaratia care era sa fie a lui Constantin.

Intre timp, clericii Romei adunându-se, s-au dus noaptea la casa aceea, în care Sfântul Marcel era pus sa hraneasca dobitoacele, si au scos de acolo pe pastorul lor. Iar Maxentie, care a luat împaratia Romei cu rapire, a început, asemenea ca si împaratii cei mai dinainte, a munci pe crestini. Pe atunci erau în Roma doua femei de bun neam de senatori, Priscila si Luchina, amândoua vaduve si credincioase roabe ale lui Iisus Hristos, Caruia îi slujeau cu osârdie. Ele aveau multe averi, pe care le puneau spre slujba sfintilor la toate trebuintele. Acelea au zidit din averile lor niste gropnite alese pentru îngroparea trupurilor mucenicilor; caci atunci multime fara de numar de crestini erau ucisi pentru marturisirea numelui lui Hristos. Deci Priscila a zidit o gropnita lângă calea Salariei, ca la trei stadii departe de cetate; iar Luchina a zidit o gropnita lângă calea Ostiniei, departe ca la sapte stadii de cetate. Si luau noaptea în taina trupurile mucenicilor, aruncate spre mâncarea câinilor, fiarelor si pasarilor, si le puneau cu cinste în gropnitele lor.

Iar când Sfântul Marcel a fost scos de clericii sai de la hrana dobitoacelor, a mers cu fericita Luchina la locul unde au fost taiati Sfântul Mucenic Chiriac, cu Smaragd si cu Larghie si, luând din pamânt sfințele lor moaste, le-au învelit cu pânze curate, le-au uns cu arome si le-au adus la gropnita Luchinei, unde le-au pus cu cinste în morminte de piatra. În aceeași vreme, fericita Luchina a dat un sat din averile sale Bisericii Romei; iar casa sa cea frumoasa, care era în mijlocul Romei, a dat-o soborului credinciosilor, ca sa o prefaca în biserica. Si a sfintit papa casa aceea cu sfintenie bisericasca si slujea într-însa Sfânta Liturghie, aducând lui Dumnezeu jertfa cea fara de sânge si savârsind laude lui Dumnezeu ziua si noaptea. In acest fel, casa Luchinei s-a facut casa lui Dumnezeu si biserica soborniceasca în Roma.

Deci pagânul împarat Maxentie s-a înștiintat despre aceea si, mâniindu-se asupra Luchinei, a osândit-o sa fie izgonita din cetate cu necinste, ca pe o mare pacatoasa, si toate averile ei le-a dat spre jefuire. Iar pe Sfântul Marcel s-a sârguit a-l aduce la pagânatatea sa, dar n-a putut. Deci, înștiintându-se ca Sfântul Marcel a fost osândit de împaratul cel mai dinainte ca sa dea hrana dobitoacelor, aceeași judecata a dat si el împotriva sfântului. Pentru aceea, vrând sa faca necinste nu numai Sfântului Marcel, ci si Bisericii, a prefacut în grajd de dobitoace casa Luchinei cea preafrumoasa si sfintita în biserica, si a poruncit ca acolo sa fie hranite multe dobitoace; iar pe Sfântul Marcel l-a osândit ca în toate zilele vietii sale sa hraneasca dobitoacele într-aceea casa, fiind sub paza. Deci acel preasfintit pazitor si hranitor al sufletelor omenesti s-a îndeletnicit noua luni cu slujba hranirii de dobitoace, marele slujitor al lui Dumnezeu fiind batjocorit ca un rob oarecare de necredinciosii slujitori de idoli. Si nu avea nici un fel de odihna si racorire; având mare lipsa de cele trebuincioase, caci nu avea nici hrana îndestulata, nici haine, si pazitorii nu lasau pe nimeni sa vina la el sa-i aduca ceva; iar îmbracamintea lui era una singura pe trup, toata din par aspru.

Deci, de o patimire si o osteneala ca aceasta, din pricina mirosului greu al dobitoacelor si din neajungerea celor de nevoie, slabind cu trupul, s-a îmbolnavit si si-a dat patimitorul sau suflet în mâinile lui Dumnezeu; iar trupul lui, luându-l noaptea preotul Ioan, l-a dus la gropnita Priscilei si acolo i-a facut cu clericii cinstita îngropare.

Astfel si-a sfârșit alergarea sa preasfintitul Marcel papa, trimitând înainte la Dumnezeu pe cei mai multi fii ai sai duhovnicesti prin calea muceniceasca, apoi mergând si el dupa ei, ca sa stea împreuna cu sfintii ierarhi, înaintea scaunului Arhierelui Celui Mare, a Domnul nostru Iisus Hristos, Caruia I se cuvine slava, acum si pururea si în vecii vecilor. Amin.

Nota. De vreme ce la începutul acestei povestiri a Sfântului Marcel s-a pomenit numele Sfântului Marcelin, Papa Romei, cel ce a fost mai înainte de dânsul; deci, nu este necuviincios lucru sa povestim ceva si de acesta aici; pe de-o parte, pentru folosul nostru, iar pe de alta, pentru deosebirea dintre Marcel si Marcelin.

SFÂNTUL SFINȚIT MUCENIC MARCELIN PAPA ROMEI (7 iunie)

Sfântul Marcelin papa a luat scaunul Romei dupa Sfântul Gaius, pe vremea împaratiei lui Diocletian si Maximian, în zilele prea-cumpletei prigoniri asupra crestinilor, când, în treizeci de zile, s-au ucis cu felurite munci în Roma saptesprezece mii de crestini barbati si femei. Si fiind prins si Marcelin si adus la cercetare înaintea lui Diocletian, s-a temut de cumpletele munci si a pus tamâie pe idolescul altar si a jertfit în capistea Vestei si a Isidei. Iar împaratul dându-i lui cinste pentru aceea, l-a îmbracat într-o haina de mare pret si l-a numit prieten al lui. Deci întorcându-se Marcelin la casa sa, se tânguia si plângea cu amar, precum odinioara se tânguia si Sfântul Apostol Petru, când s-a lepadat de Hristos. Si se osândea singur pe sine si de sine se rusina, ca cel ce pe multi altii i-a întarit într-o credinta si i-a îndemnat la

muceniceasca nevointa, iar el însusi a cazut cu cumplita cadere. Deci, din aceasta pricina, suferea cu inima negrait.

Pe vremea aceea a fost în tara Campaniei, în cetatea ce se numea Sinuesa, un sobor duhovnicesc la care s-au adunat 180 de episcopi si preoti. Deci acolo a alergat Marcelin si, îmbracându-se în sac de par si cu cenusa presarându-se pe sine, cu inima sfărâmata a intrat în sobor la parinti, si stând ca un osândit înaintea lor, si-a marturisit pacatul sau înaintea tuturor si, tânguindu-se, a plâns si a varsat multe lacrimi, cerând judecata asupra sa. Iar ei au grai: „Singur cu gura ta judeca-te pe tine. Din gura ta a iesit pacatul, deci din gura ta sa iasa si judecata. Stim înca si pe Sfântul Petru ca pentru frica s-a lepadat de Hristos; dar, plângând amar, a câstigat mila de la Domnul sau". Deci Marcelin însusi a hotărât împotriva sa o judecata ca aceasta, zicând: „Straina de mine sa fie treapta cea sfintita, de care nu sunt vrednic. Deci, dupa moartea mea, trupul meu sa nu se dea obisnuitei îngropari, ci sa fie lepadat câinilor spre mâncare; iar cel ce va îndrazni sa-l îngroape pe el, acela sa fie blestemat".

Si întorcându-se Marcelin la Roma, dupa soborul acela, si luând haina cea de mult pret pe care i-o daduse Diocletian, a alergat la el si a aruncat haina înaintea lui, ocarându-l pe el si blestemând zeii lui cei mincinosi, iar pe sine marturisindu-se plângând ca a gresit amarnic. Iar împaratul umplându-se de mânie, l-a dat la muncire, apoi l-a osândit la moarte. Astfel fericitul Marcelin a fost dus la taiere afara din cetate, împreuna cu trei credinciosi: Claudie, Chirin si Antonin; iar dupa dânsul venea preotul Marcel, care avea sa ia scaunul dupa el. Pe acela chemându-l mucenicul lui Hristos, Marcelin, îl sfatuia sa fie tare în credinta. Si a poruncit pentru trupul sau ca nimeni sa nu îndrazneasca a-l îngropa în pamânt, ci sa fie aruncat spre mâncare câinilor. „Nu sunt vrednic - zicea el - de îngroparea omeneasca, nu sunt vrednic sa ma primeasca pamântul; deoarece m-am lepadat de Domnul meu, de Facatorul cerului si al pamântului".

Iar dupa ce a ajuns la locul de moarte, Sfintitul Mucenic Marcelin s-a rugat cu nadejde catre Iisus Hristos, Care primeste pe pacatosii cei ce se pocaiesc, si cu osârdie si-a întins grumazul sau spre taiere si a murit pentru Hristos, de care înainte se lepadase de frica. împreuna cu dânsul au mai fost taiati si alti trei barbati: Claudie, Chirin si Antonin, iar trupurile lor au fost aruncate pe cale, fara de îngropare. Iar dupa câteva zile, credinciosii, adunând trupurile lor noaptea, le-au îngropat; însa trupul lui Marcelin nimeni nu îndraznea sa-l ia si sa-l îngroape, deoarece pusese blestem ca trupul lui sa nu fie dat spre îngropare. Si a stat asa în drum treizeci si sase de zile. Atunci Sfântul Apostol Petru s-a aratat lui Marcel, care era papa acum, zicându-i: „Pentru ce n-ai îngropat înca trupul lui Marcelin pâna acum?" Marcel a zis: „Ma tem de blestemul lui, pentru ca pe toti i-a blestemat, ca nimeni sa nu îndrazneasca a-i îngropa trupul lui". Atunci apostolul a zis: „Oare nu-ti aduci aminte de ceea ce este scris, ca cel ce se smereste pe sine, acela se va înalta? Deci du-te si-l îngroapa pe el cu cinste".

Iar Marcel papa sculându-se, a mers si a luat cinstitele moaste ale mucenicului si le-a îngropat pe ele în grobnita Priscilei, de lângă calea Salariei. Astfel s-a sfârșit Sfintitul Mucenic Marcelin papa, lasând pilda de pocainta tuturor celor ce într-aceea vreme cadeau într-un pacat ca acesta; pentru ca multi înfricosându-se atunci de munci, se lepadau de Hristos. Iar noi sa slavim negraita milostivire a lui Dumnezeu, acum si pururea si în vecii vecilor. Amin.

ADUCEREA MOAȘTELOR SFÂNTULUI MARELUI MUCENIC TEODOR STRATILAT (8 iunie)

Sfântul Mare Mucenic Teodor a patimit pentru Hristos de la pagânul împarat Lichinie, în cetatea Eracliei, unde era voievod. Vremea sfârșitului sau a fost în opt zile ale lunii februarie, iar în aceasta luna si zi se cinsteste aducerea cinstitelor lui moaste din cetatea Eracliei în Evhaita, patria lui. Pentru ca asa i-a zis el

lui Uar, slugii sale, care a privit la patimirea sa si a scris-o pe aceea: „Trupul meu sa-l pui în Evhaita, în stapânirea stramosilor mei". Deci cel ce va voi sa stie toate cele despre acest sfânt, sa citeasca patimirea lui cea scrisa pe larg si pusa în ziua de opt februarie. Iar noi sa pomenim aici o minune care s-a facut de icoana lui si pentru care Sfântul Anastasie Sinaitul si Sfântul Ioan Damaschin ne încredintea. Acea minune a fost astfel:

Departa de cetatea Damascului, ca la patru mii de pasi, era un loc care se numea Carsat, unde era biserica Sfântului Mare Mucenic Teodor Stratilat. Si când au luat saracii locul acela în stapânirea lor si au început a locui acolo, multi dintre dânii au intrat în biserica mucenicului si au întinat-o cu toate necuratiile, pentru ca au bagat în ea dobitoacele lor, femeile si copiii si faceau acolo multe pacate trupesti spurcate si urâte. Si acolo, pe un perete, era pictat chipul Sfântului Mare Mucenic Teodor, iar într-o zi oarecare, sezând multi saracini si vorbind în biserica aceea, unul dintre dânii a luat un arc si o sageata si, încordând arcul, a sagetat în acel chip si a nimerit cu sageata în umarul drept al sfântului si îndata a curs sânge din icoana, ca dintr-un om viu. Si vazând saracii aceasta minune, s-au mirat, însa n-au iesit din biserica, ci locuiau în ea si își savârseau necuratiile dupa obiceiul lor cel spurcat. Si erau cei ce locuiau acolo douazeci de saracini, fiecare având femeile si copiii lor; si în putine zile toti au pierit cu moarte amara, fiind loviti fara de veste. Iar cei ce locuiau afara din biserica, toti au ramas sanatosi în acea vreme. Si spune Cuviosul Anastasie Sinaitul despre acea icoana, ca a vazut-o el însusi si era pe ea semnul sângelui ce cursese din rana.

Aceasta minune a fost spre înfricosarea saracinilor necredinciosi, iar noua credinciosilor spre învatatura, ca sa stim ca suntem datori a cinste sfintele icoane, caci prin ele se fac minuni si lucreaza minunat darul Dumnezeului nostru.

SFÂNTUL IERARH EFREM, PATRIARHUL ANTIOHIEI **(8 iunie)**

Sfântul Efrem a fost mai întâi voievod al partilor Rasaritului, pe vremea împaratiei lui Anastasie si apoi a lui Iustin, iar dupa aceea a fost pus patriarh al Antiohiei. El era barbat dreptcredincios, cu viata îmbunatatita si placuta lui Dumnezeu, foarte milostiv cu cei saraci, îndurător si împreuna patimitor cu cei ce erau în primejdii, si iubit de toti. Iar alegerea lui la patriarhie a fost cu buna voirea lui Dumnezeu si prin descoperirea ce s-a facut unui sfânt episcop pe vremea când se zidea cetatea Antiohiei, dupa risipire.

În acea vreme, înmultindu-se în Antiohia felurite eresuri sieretici, ca nestorienii, eutihienii si altii, iar dumnezeirea lui Hristos fiind hulita si cinstea Preacuratei Maicii lui Dumnezeu defaimata, mânia lui Dumnezeu s-a atins de cetate în ziua de 29 mai, într-o joi la amiaza, când s-a facut un cutremur mare de pamânt si s-a aprins si un foc nestins.

Deci din acel cutremur s-au sfărâmat si au cazut cladirile de piatra si zidurile cetatii, iar focul le-a mistuit pe toate, aratând prin aceasta cumplita mânie a lui Dumnezeu asupra oamenilor celor pacatosi. Si putin a fost de nu s-a asemanat Antiohia cu Sodoma si Gomora, pentru ca a pierit cea mai mare parte a cetatii. Multi au fost ucisi de zidurile ce cadeau si se sfărâmau, iar altii au fost cuprinsi de foc. Iar la sfârșitul tuturor, cazând un stâlp peste Efrasie, patriarhul Antiohiei, l-a omorât; si a fost în poporul cel ramas plângere si tânguire mare si frica a cuprins toate cetatile si tarile dimprejur.

Acea mânie a lui Dumnezeu, care s-a savârșit cu iutime asupra Antiohiei, a fost vazuta cu ochii cei mai înaintevasatori de unii din sfintii parinti care erau în locuri prea departate, precum Cuviosul Teodosie cel mare în Palestina si Cuviosul Zosima din Cezareea Palestinei. Si se tânguiau aceia, rugându-se lui Dumnezeu ca sa nu piarda pâna la sfârșit cetatea asupra careia S-a mâniat cu dreptate.

Iar dupa acel înfricosat cutremur si ardere mare, împaratul Iustin a trimis în Antiohia pe acest voievod al Rasaritului, pe fericitul Efrem, ca sa înnoiasca cetatea cu zidiri noi; si el facea cu sârghinta lucrul poruncit. Si era acolo între lucratori si un episcop oarecare, nestiut de nimeni, care, lasându-si cinstea si rânduiala sa, lucra la zidire cu naimitii, în chip de sarac. Iar într-una din zile, voievodul Efrem a avut despre episcop o descoperire ca aceasta: episcopul, fiind ostenit de munca, dormea pe pamânt si un stâlp de foc se vedea stând deasupra lui care ajungea pâna la cer. Si aceasta a vazut-o fericitul Efrem nu o data, nici de doua ori, ci de mai multe ori, si s-a înspaimântat, pentru ca acea minune era cu adevarat înfricosata si plina de spaima. Si nu stia voievodul ca lucratorul acela este episcop, caci cum era cu putinta sa-l cunoasca cine este, fiind întocmai ca un om simplu si sarac, având capul plin de praf, hainele rupte si murdare de tarâna, fiind uscacios cu totul si având trupul obosit de multa înfrânare si de osteneala cea fara de masura.

Deci chemând Efrem pe lucratorul acela, l-a întrebat în singurătate cine si de unde este si cum se numeste. Iar el a raspuns: „Sunt unul din saracii cetatii acesteia si nu am cu ce sa-mi tin viata; de aceea lucrez, iau plata si Dumnezeu ma hraneste". Iar Efrem, pornindu-se de Dumnezeu, a zis catre dânsul: „Sa nu crezi ca te voi lasa, pâna ce nu-mi vei spune tot adevarul despre tine!" Atunci el, fiind silit si neputând sa se tainuiasca mai mult, a zis catre voievod: „Da-mi cuvânt înaintea lui Dumnezeu, ca nu vei spune despre mine la nimeni nimic, cât voi fi între cei vii". Si Efrem s-ajurat, iar el i-a spus: „Eu am fost episcop, dar am lasat episcopia pentru Dumnezeu si am venit aici între oameni necunoscuti; si, lucrând, îmi câstig aceasta putina pâine din osteneala mea. Numele meu si al cetatii în care am fost episcop nu ti le voi spune. Iar tu, pe lângă milostenia pe care o faci, mai adauga înca îndurarile tale, pentru ca întru aceste zile Dumnezeu are sa te ridice la apostoleseul scaun al Bisericii Antiohiei, ca sa pastii poporul pe care l-a câstigat Hristos, adevaratul Dumnezeu al nostru, cu sângele Sau. Deci fa mai multa milostenie, precum ti-am zis, si sa te nevoiesti bine, stând împotriva ereticilor, ca sa aperi credinta cea dreptmaritoare, ca Dumnezeu Se îmblânzeste pentru niste jertfe ca acestea".

Zicând acestea, acel nestiut episcop a plecat de la dânsul. Iar fericitul Efrem, voievodul, auzind de la acela unele ca acestea, s-a minunat si a zis în sinesi: „Câti robi ascunsi are Dumnezeu, pe care numai El singur îi stie!" Iar acel episcop, plecând de acolo, de atunci nu s-a mai aflat printre lucratori, pentru ca într-alta parte s-a dus, fugind de slava omeneasca. Iar proorocii lui s-a împlinit îndata, pentru ca n-au trecut multe zile si fericitul Efrem, cu dumnezeiestile judecati, a ajuns patriarh al marii cetati a lui Dumnezeu, Antiohia.

Iar câta dragoste avea acest preasfânt patriarh Efrem pentru dreapta credinta si pentru sfintenie, este aratat de aici. într-una din zile i s-a spus despre un stâlpnic, care era în partile Ierapoliei, cum ca se împartaseste cu sevirianii cei rau credinciosi. Deci s-a dus la dânsul însusi marele arhiereu al Domnului si îl învăta, rugându-l sa se departeze de la credinta cea rea a lui Sevir si sa vina întru împartasire la Sfânta soborniceasca si apostoleasca Biserica. Raspuns-a stâlpnicul: „Eu nicidecum nu ma voi împartasi soborului vostru". Zis-a patriarhul: „Cum voiesti sa te adeveresc pe tine, ca Biserica soborniceasca si apostoleasca, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos, este curata de învăaturile celor raucedinciosi?"

Iar stâlpnicul, vrând sa înfricosoze pe patriarh, a zis: „Stapâne patriarhule, sa poruncim sa aprinda un foc mare si sa intram în el amândoi; si cine din noi va iesi din foc întreg si nevatamat, a aceluia este dreapta credinta si aceluia sa-i urmam toti". Raspuns-a lui preasfântul patriarh: „Ti se cadea tie sa ma asculti pe mine ca pe un parinte si nimic sa nu cerci mai presus de puterea noastra; iar de vreme ce ispitesti lucrurile care covâresc puterea ticalosiei mele, eu caut spre milostivirea Fiului lui Dumnezeu Celui Atotputernic si nadajduiesc spre Dânsul ca pentru mântuirea sufletului tau va face si aceasta".

Atunci a zis patriarhul catre cei ce erau de fata: „Bine este cuvântat Domnul; aduceti lemne aici". Si aducându-se multe lemne, a poruncit patriarhul sa aprinda un foc mare înaintea stâlpului si a zis catre stâlpnic: „Pogoara-te de pe stâlp, ca dupa judecata ta sa intram amândoi în foc". Iar stâlpnicul s-a minunat de credinta cea mare a patriarhului si de nadejdea sa cea tare catre Dumnezeu si nu voia sa se coboare de

pe stâlp. Zis-a lui patriarhul: „Au nu tu ai judecat astfel si nu ai ales tu ca prin acest chip sa ispitesti pe Dumnezeu? Iar acum de ce nu voiesti sa intri în foc?”

Deci luând patriarhul de pe sine omoforul sau si stând aproape de foc, si-a ridicat ochii spre cer si s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai voit ca pentru mântuirea noastra cu adevarat sa Te întrupezi si sa Te nasti din Preacurata Stapâna noastra de Dumnezeu Nascatoarea si pururea Fecioara Maria, arata-ne noua acum credinta cea adevarata”. Si sfârșindu-si rugaciunea, si-a aruncat omoforul în mijlocul focului. Iar focul arzând vreo trei ceasuri si lemnele prefacându-se în cenusa cu totul, Sfântul Efrem a luat omoforul din foc, întreg si nevatamat câtusi de putin. Atunci stâlpnicul, vazând ceea ce s-a facut, a cunoscut cu dinadinsul ca este adevarata credinta patriarhului si s-a lepadat de reaua sa credinta. Si, blestemând pe Sevir, a venit la Sfânta Biserica soborniceasca si apostoleasca si a primit Sfânta împartasanie a dumnezeiestilor Taine din mâinile preasfintitului patriarh Efrem; si a preamarit pe Hristos Dumnezeu.

Inca si multe alte semne a facut acest mare placut al lui Dumnezeu, si pastorindu-si bine turma, s-a mutat la Dumnezeu, Caruia în toate zilele vietii sale vremelnice I-a slujit cu credinta adevarata. Si a intrat întru bucuria Domnului sau, iar Acela pe Care L-a preaslavit pe pamânt cu dreapta credinta, Acela îl slaveste acum la cer, împreuna cu toti cei ce-L preaslavesc pe El, acum si pururea si în vecii vecilor. Amin.

Nota. In viata Sfântului Patriarh Efrem s-au pomenit doi cuviosi parinti mai înainte vazatori, care au vazut de departe risipirea Antiohiei: Teodosie cel Mare si Zosima. Deci viata cea sfânta a lui Teodosie este tuturor stiuta pentru ca este scrisa în 11 ale lunii lui ianuarie. Iar pentru ca viata si sfintenia Cuviosului Zosima nu este stiuta în vremea de acum, se va pune aici ceea ce se poate afla scris despre dânsul la Evagrie Grecul, istoricul. Insa mai întâi sa se stie ca în anii împaratiei lui Iustin au fost în Palestina doi cuviosi Zosima: întâiul, cel ce se pomeneste în viata Sfintei Maria Egipteanca; iar alt sfânt Zosima, cel ce s-a pomenit acum în viata Sfântului Efrem, despre care Evagrie în cartea a IV-a, cap. VII, scrie precum mai jos.

CUVIOSUL ZOSIMA FENICIANUL (8 iunie)

Cuviosul Zosima era de neam fenician, fiind nascut în satul Sindi al Feniciei, lângă mare, sat care este departe de cetatea Tirului ca la douazeci de stadii. Acesta, deprinzându-se în viata monahiceasca, petrecea uneori cu multa înfrânare si postire, iar alteori stralucea cu alte fapte bune. Si atât de mare dar a luat de la Dumnezeu, încât nu numai ca era liber de toata tulburarea întru stiinta sa, ci si pe cele ce erau sa fie, si pe cele ce erau în locuri îndepartate, le vedea cu ochii cei mai înainte-vazatori, ca si cum ar fi acolo. Iar manastirea lui era aproape de acelasi sat, Sindi, în care s-a nascut.

Odata se afla el în Cezareea Palestinei, unde era episcop într-acea vreme Cuviosul Ioan, care se numea Hozevitul, caci pentru îmbunatatita lui viata a fost luat cu sila la episcopie din manastirea Hozevitului, care nu era departe de Ierusalim, ci se afla pe calea ce duce spre Ierihon. într-aceeasi cetate a Cezareei vietuia un barbat oarecare de bun neam si cu cinstea patrician, anume Archesilae, fiind împodobit cu dreapta credinta si cu toate faptele bune, iar Cuviosul Zosima gazduia la acesta, fiind primit de dânsul cu cinste. Iar în vremea aceea în care Antiohia a cazut, staretul a început deodata a suspina, a se tângui cu greu si a ofta din adâncul inimii. Si a varsat atâtea lacrimi, încât a udat pamântul cu ele. Apoi, cerând o cadelnita si umplând-o cu carbuni aprinsi si cu tamâie, a cadit pe toti cei ce erau acolo. Dupa aceasta s-a întins la pamânt în chipul crucii si a început cu rugaciune a milostivi pe Domnul.

Atunci Archesilae 1-a întrebat pentru ce s-a tulburat așa. Iar el, cu mare glas, a răspuns: „Glasul înfricosatei sfărâmări și al caderii Antiohiei a răsunit în auzul meu și urechile mele le-a patruns”. Deci, Archesilae și ceilalți ce erau acolo, minunându-se și înspăimântându-se, au însemnat ceasul acela în care cuviosul a spus aceasta. Iar după aceea, degrabă s-au înștiințat cu dinadinsul, că a fost adevărat ceea ce a zis staretul; pentru că tocmai atunci a căzut Antiohia, când staretul, plângând, s-a întins spre rugăciune și a vestit căea cadere.

Sunt încă și multe alte minuni care s-au făcut de el, din care vom pomeni câteva aici. S-a întâmplat celui Archesilae să meargă la mănăstirea cuviosului care este în Sindi, iar mănăstirea era departe de Cezareea Palestinei ca la cinci sute de stadii. În acea vreme, în casa lui Archesilae, femeia lui și-a scos din neatenție un ochi cu fusul și boala cumplit. Acest lucru auzindu-l Sfântul episcop Ioan Hozevitul, a venit cu sânguinta la dânsa să-i cerceteze rana, și a văzut pleoapa căzută înauntru și ochiul iese afară. Atunci i-a poruncit unuia din doctorii care veniseră acolo, să ia cu un burete ochiul cel căzut și să-l pună la locul său și, punând buretele pe dânsul, să-l lege cu pânza.

Și făcându-se acest lucru, s-a dus un vestitor în grabă la Archesilae și i-a vestit lui ceea ce s-a întâmplat în casa sa. Și 1-a aflat pe el în mănăstirea Sindiei, sezând cu Prea Cuviosul Zosima și îndeletniindu-se cu vorbe duhovnicești. Iar după ce i-a vestit lui lucrul cel întâmplat, a început Archesilae a se tângui cu amar și a-și smulge parul. Iar Cuviosul Zosima 1-a întrebat pentru pricina tânguirii sale și, înștiințându-se, a intrat în chilie să-și facă rugăciunile sale după obiceiul lui Dumnezeu. Apoi, neabovind, a iese către Archesilae, veselindu-se cu fata și zâmbind, și a zis către el: „Mergi în casa ta bucurându-te, căci darul Sfântului Ioan Hozevitul, cel dat lui de la Dumnezeu, a tamaduit pe femeia ta. Ea are acum amândoi ochii întregi și sanatoși și nici cât de puțin n-a putut raul acela să o vatame pe ea, fiindcă Hozevitul a ridicat-o prin minune”. Aceste două minuni s-au făcut de acei cuviosi barbati, într-un ceas. Sfântul Ioan episcopul a tamaduit ochiul femeii cel scos, iar Cuviosul Zosima a văzut de departe tamaduirea aceea cu ochi mai înainte văzatori și a vestit-o barbatului ei.

Odată mergând Cuviosul Zosima în Cezareea, a luat cu sine un asin care purta lucrurile sale de nevoie. Deci 1-a întâmpinat pe el un leu în cale, care, răpind asinul, a fugit cu dânsul în pustie. Iar Sfântul Zosima privind după el, a pornit în urma lui, și după ce leul a mâncat asinul și s-a saturat, s-a apropiat de el staretul și, zâmbind, a zis: „O, prietene, acum calea îmi este mie potrivnică, fiindcă din pricina bătrânelor am slăbit și nu pot duce pe umerii mei povara pe care o puneam asupra asinului. Pentru aceea, deși lucrul acesta este împotriva obiceiului și firii tale, să porți tu sarcina aceasta, dacă voinști să te izbăvești de Zosima, iar după aceea iarăși te vei întoarce către naravul tău cel dintâi și de fiară”. Atunci leul, uitându-și mânia să-și firească, a început a se gudura către el și a se face blând ca un miel și, prin însasi blândetea sa, arată semn de ascultare. Iar Sfântul Zosima, luând povara pe care o ducea asinul și punând-o pe spatele leului, 1-a dus până la porțile Cezareei. Apoi, luându-și povara, iarăși a slobozit în pustie pe acea fiară.

Prin aceasta s-a arătat pe de o parte puterea Domnului cea atotputernică, care pe fiarele salbatice le supune robilor Săi întru ascultare; iar pe de alta parte, că omului celui îmbunătățit, care se supune Domnului în toate poruncile Lui și îi slujește cu adevărat lui Dumnezeu, făcătorul Său, i se supune toată cealaltă zidire, deși este necuvântătoare și neînțelegătoare. Încă prin aceste minuni ni s-a vestit noua față de îndoiala și sfîntenia Cuviosului părintelui nostru Zosima Fenicianul. Pentru toate acestea Dumnezeului nostru I se cuvine slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL IERARH CHIRIL, ARHIEPISCOPUL ALEXANDRIEI **(9 iunie)**

Sfântul Chirii, marele între dascalii Bisericii, era din Alexandria, nascut din parinti dreptcredinciosi si de neam bun, nepot de sora al lui Teofil, patriarhul Alexandriei. Si fiind crescut cu îngrijire, s-a facut foarte iscusit în filosofie si în fapte bune. El era desavârsit învatat si deprins cu cartile elinesti si latinesti, atât în înțelepciunea cea dinafara, cât si în cea dinauntru si duhovniceasca. El se îndeletnicea totdeauna cu citirea si cugetarea dumnezeiestilor Scripturi.

Pentru aceea si Teofil, unchiul lui, vazând în el atât înțelepciune si fapte bune, l-a numarat în rândul clericilor Bisericii, hirotonin-du-l arhidiacon. De atunci Sfântul Chirii era sadit în gradina Bisericii lui Hristos întocmai ca un crin binemirositor si frumos, care înflorea cu curatia si cu faptele bune, si care umplea pe credinciosi cu mirosul dumnezeiestii lui înțelepciuni.

Iar dupa ce a murit Teofil, toti clericii de obste si mireni au ales ca patriarh al Alexandriei pe dumnezeiescul Chirii, care, îndata ce s-a suit pe scaun, a izgonit din Alexandria pe eretici si pe dezbinatii cei care se numeau novatieni. Iar novatienii acestia asema-nându-se cu fariseii, se numeau pe sine curati si drepti; si purtau haine albe, poate ca sa se arate prin aceasta curatia petrecerii lor. Ei ziceau ca cel ce dupa botez va cadea în pacat de moarte, acela nu se cade sa se primeasca în biserica; caci pacatul cel de moarte nu se spala, de nu se va boteza omul a doua oara. Ei nu îngaduiau a doua nunta, numind-o pe ea preadesfrânare, si botezau a doua oara pe cei ce erau bine botezati, dupa dreapta credinta. Mai aveau înca si alte socoteli ereticești unii ca acestia.

Si s-au numit ei novatieni de la un oarecare Novat, începator al acestei erezii, care era preot în Roma pe vremea împaratului Decie si care dorea sa se faca papa al Romei. Dar, fiindca dupa moartea lui Favin, papa care a marturisit pentru Hristos, nu Novat a fost facut papa, dupa cum poftea si nadajduia, ci s-a facut fericitul Corneliu, pentru aceasta pricina s-a despartit de la soborniceasca Biserica si s-a facut întru toate vrajmas al dumnezeiescului Corneliu si al întregii Biserici sobornicești. Caci episcopul Corneliu primea iarasi în Biserica pe crestini care, de frica muncilor, se lepadasera de Hristos pe vremea tiranului Decie, iar pe urma, pocaindu-se cu lacrimi, s-au întors iarasi la credinta în Hristos; asa precum si Hristos a primit pe Apostolul Petru, care s-a lepadat de Dânsul mai înainte, dar pe urma s-a pocait cu lacrimi.

Iar dezbinatul si trufasul Novat, nu numai ca nu primea întru pocainta pe cei ce se lepadau de Hristos, dar si pe Corneliu îl prihana, numindu-l pe el partas si tovaras al închinatorilor de idoli. Astfel despartindu-se de dânsul, a câstigat si pe altii de un cuget cu el, facându-se ca un alt papa în Roma. De acolo s-a întins eresul si dezbinarea aceasta pâna la Alexandria. Deci - dupa cum am zis - pe niste eretici ca acestia si pe episcopul lor, Teopempt, i-a gonit Sfântul Chirii, îndata ce s-a facut patriarh.

Dupa aceea s-a înarmat sa goneasca si pe draci din locasul lor de acolo, caci aproape de Alexandria, ca la douasprezece stadii, se afla un loc ce se numeste Canovos si aproape de acela este un alt loc ce se numeste Manutin, în care era o capiste veche locuita de draci. Deci tot locul acela era foarte înfricosator din pricina multimii duhurilor necurate ce locuiau acolo. Iar pe când traia patriarhul Teofil, de multe ori a voit el sa curateasca acel loc de draci si sa-l faca locas sfânt, spre a se preamari Dumnezeu; dar n-a putut, pe de o parte pentru ca a avut multe împiedicari, iar pe de alta, pentru ca i-a urmatului aproape moartea.

Insa urmatorul lui Teofil, de trei ori fericitul Chirii, s-a îngrijit de aceasta si s-a rugat cu osârdie lui Dumnezeu, ca sa-i dea ajutor si putere sa izgoneasca din acel loc duhurile cele necurate. Deci i s-a aratat lui în vis îngerul Domnului si i-a zis sa aduca în locul acela cinstitele moaste ale sfintilor doctori fara de arginti Chir si Ioan, si astfel va fugi de acolo puterea diavolilor. Iar Sfântul Chirii a îndeplinit porunca îngerului fara de întârziere si a adus în acel loc moastele sfintilor doctori fara de arginti, zidind acolo o biserica în numele lor, dupa care, o, minune! îndata au fugit de acolo duhurile cele necurate si s-a facut locul acela izvor de tamaduri, prin darul sfintilor fara de arginti.

Iar dupa ce sfântul a gonit din locul Alexandriei pe necuratii si gânditii diavoli, a luat purtare de grija sa goneasca si pe vazutii si smintitii diavoli, care erau uratorii de Hristos evrei. Aceia locuiau de demult în

Alexandria, din vremea în care s-a zidit cetatea aceasta de marele Alexandru, si cu vremea s-au înmultit foarte mult si nu încetau - dupa obiceiul ce-l are acest neam iubitor de tulburare - de a bântui într-ascuns si la aratare pe crestini, pentru ura cea neîmpacata ce o au asupra lui Hristos si a crestinilor. Si pricinuiau multe amestecari, si tulburari, înca si varsari de sânge si ucideri. Deci, chemând sfântul pe cei mai de capetenie ai adunarii lor, i-a sfatuit sa opreasca pe neamul lor de la aceste fapte pângarite si sa-i înțelepteasca, dar blestematii aceia nu numai ca nu s-au înțeleptit, dar s-au facut si mai rai.

In Alexandria era o biserica foarte mare si foarte frumoasa, care se numea „biserica lui Alexandru”, fiind zidita de episcopul Alexandru. Deci pierzatorii evreii, voind sa faca rau crestinilor, s-au înarmat toti si, într-o noapte, au facut un zgomot mare, alergând pe drumuri si strigând printre casele crestinilor: „Arde biserica lui Alexandru”. Iar crestinii, auzind, au alergat îndata cu sânguinta sa stinga focul. Deci evreii, vazând aceasta, au sarit asupra crestinilor, începând a-i taia pe unul cu sabia, pe altul cu cutitul, pe altul îl ucideau cu sulita, iar pe altul îl omorau cu orice apucau în mâna; încât au ucis mare multime de crestini în acea noapte.

Iar Sfântul Chirii, aflând dimineata de întâmplarea aceea, s-a mâhnit foarte tare si cauta judecata asupra evreilor de la eparhul cetatii, care se numea Orest. Dar eparhul, desi era crestin, însa, fiindca avea oarecare vrajba asupra sfântului, era de partea evreilor ucigasi si îi ajuta. Atunci dumnezeiescul Chirii, umplându-se de râvna dumnezeiasca, a luat cu el multime de crestini si au gonit pe evrei din Alexandria, iar locuintele lor le-au surpat si le-au ars împreuna cu sinagoga lor. Si aflând eparhul de aceasta, s-a umplut de mânie asupra patriarhului si a început a face rau rudeniilor si prietenilor sfântului; încât si pe gramaticul Ierax, barbat renumit si cinstit, l-a batut fara de mila si l-a dezbracat în priveliste. De atunci se afla între sfânt si între eparh mare neînțelegere si neunire, pentru ca sfântul partinea pe crestini, iar eparhul pe evrei. De aceea au scris fiecare împaratului Teodosie cel tânar, despre pricina aceasta, pâna a venit porunca de acolo, ca sa nu mai locuiasca evreii în cetate.

Dupa aceasta, a urmat în Alexandria si o alta întâmplare rea, care s-a facut pricina de ucideri si de mare tulburare. Iata care este:

In cetatea Alexandria era o fecioara filosoafa care se numea Ipatia, binecredincioasa si îmbunatatita, fiica lui Teona filosoful. Ea învățase filosofia din tânara vârstă de la tatal sau, sporind atât de mult încât întrecea cu înțelepciunea pe toti filosofii vremii de atunci, dupa cum scrie despre dânsa si înțeleptul Sinesie, episcopul Chirinei, laudând-o cu cuvinte alese. Ea își pazea fecioria curata si n-a voit sa se însoteasca cu barbat; mai întâi si mai ales pentru dragostea lui Iisus Hristos, iar apoi si ca sa poata fara de tulburare sa se îndeletniceasca cu cartile filosofiei.

Pentru aceea, barbatii cei râvnitori de înțelepciune alergau în Alexandria din toate partile, ca sa auda înțelepciunea filosoafei Ipatia. Si toti clericii si boierii si întreg poporul o cinsteau si ascultau cu dragoste sfaturile si dojenile ei cele folositoare de suflet. Deci aceasta filosoafa, voind sa faca pace între patriarh si eparh, se ducea cu multa blândete si smerenie, uneori la unul, alteori la celalalt si, cu cuvintele ei cele înțelepte si pricepute, i-a înduplecat pe amândoi sa se împace, desi preasfintitul patriarh cauta si mai înainte de aceasta sa se împace cu eparhul; dar acela, fiind rau la narav si pomenitor de rau, nici nu voia sa auda de pace.

Acestea fiind asa, într-una din zile, pe când Ipatia filosoafa se întorcea cu careta la casa sa, niste zurbagii, care urau pacea eparhului si a patriarhului, au navalit asupra ei fara de veste si, tragând-o cu sila afara din careta, i-au sfâșiat hainele si au batut-o fara de mila, pâna ce au omorât-o. Si nu s-au saturat numai cu acea rautate a lor, ci, cu neomenia si cu nemilostivirea lor de fiara, au navalit asupra trupului celui mort al fecioarei, l-au taiat bucati si l-au ars în locul ce se numea Chinar.

Instiintându-se toti alexandrinii de aceasta jalnica ucidere si rea întâmplare, s-au mâhnit foarte mult, mai ales cei iubitori de învățatura si înțelepti. S-au mai înstiintat înca de tulburarea aceasta si monahii care

locuiau în muntele Nitriei și, umplându-se de râvnă, s-au adunat ca la cinci sute. Deci, pogorându-se în Alexandria, în ajutorul și apărarea patriarhului, au găsit pe drum din întâmplare pe eparhul în careta și îndata au început a striga, ocarându-l și numindu-l păgân și slujitor de idoli, de vreme ce fiind mai înainte păgân, luase de putina vreme botezul în cetatea lui Constantin.

Iar unul din monahii aceia, cel mai mânios, a aruncat o piatră asupra eparhului și l-a lovit în cap. După aceea, adunându-se multime de popor, au alungat pe acel monah și au scapat pe eparh, iar slujitorii eparhului au prins pe un monah cu numele Amonie și l-au dus la eparh, care, socotind că sfântul a pornit pe acei monahi asupra lui, s-a aprins de mânie și atât de mult a muncit pe Amonie în mijlocul cetății, încât l-a omorât. Iar sfântul, înștiințându-se de acest lucru, s-a mâhnit și a trimis de a luat trupul monahului și l-a îngropat cu cinste.

Toate acestea au dat îndrăzneala evreilor, pe care îi izgonise sfântul din Alexandria, după cum am zis. Ei și-au făcut mai întâi o nouă sinagogă acolo unde se aflau, apoi ucigăși de Hristos și ucigăși de Dumnezeu au îndrăznit de au făcut și acest lucru prea fără de lege, spre ocară și rusinea lui Hristos și a creștinilor. Ei au făcut o cruce lungă, au prins un copil al unui creștin oarecare, pe care, dezbrăcându-l, l-au rastignit pe cruce, nu cu piroane, ci cu frânghii subțiri. Apoi, după ce au râs mult de dânsul, au scuipat în fața lui și l-au batjocorit întocmai cum părinții lor au batjocorit pe Domnul; iar mai pe urmă de toate l-au bătut atât de mult până ce l-au omorât. Astfel acest copil binecuvântat s-a făcut partas și următor al pătimilor Domnului.

De toate acestea înștiințându-se dumnezeiescul Chirii, s-a plâns împăratului; care, deși cu întârziere, însă a judecat cu dreptate și a poruncit ca pe cei mai mari ai evreilor să-i muncească foarte tare, iar pe eparhul Orest l-a scos din dregătorie sa. Deci scapându-se sfântul de tulburările cele mai de sus și de smintelile acestea, își pastorea turma lui cea cuvântătoare cu sânguintă și cu plăcere de Dumnezeu, ca un pastor adevărat, având pace câtăva vreme.

Însă diavolul, vrajmasul păcii și al adevărului și izvorul tuturor răutăților, n-a lăsat pe Sfântul Chirii și pe ceilalți creștini să se bucure multă vreme de această pace, ci a pornit război mare și tulburare în toată Sfânta Biserică a lui Hristos, cu hulitorul eres al raucedincio-sului Nestorie, asupra căruia se cuvenea să se nevoiască dumnezeiescul Chirii, apărătorul dreptei credințe. Acest raucedincios Nestorie, după ce a fost adus din Antiohia la Constantinopol și ales patriarh după Sisinie, la începutul patriarhiei lui se arată pe dinafară dreptcredincios în credință și nimic nu zicea împotriva acesteia; însă ticalosul era eretic în inima sa, numind pe Stapânul Hristos „numai om, nu și Dumnezeu”, iar pe Nascatoarea de Dumnezeu numind-o nu Nascatoare de Dumnezeu, ci „Nascatoare de Hristos”.

Iar cei de un cuget cu Nestorie, adică episcopul Dorotei, cel care locuia împreună cu el, și preotul Anastasie, aceștia au început mai întâi să semene eresul acesta ca niște neghina printre grâu. Episcopul Dorotei, învățând pe popor la un praznic în biserică sobornicească a cetății lui Constantin, a strigat și a zis acest cuvânt hulitor: „Care va numi pe Maria, Nascatoare de Dumnezeu, să fie anatema”. Iar Anastasie iarăși, propovăduind în popor, a zis: „Să nu numească cineva pe Maria Nascatoare de Dumnezeu, pentru că Maria era om de parte femeiască. Și cum este cu putință să se nască Dumnezeu din trupul omului?” Aceste cuvinte hulitoare dacă le-a auzit poporul, a început să se tulbure; și, pentru că să se încredințeze mai bine, au întrebat și pe patriarhul Nestorie despre acestea. Atunci spurcatul acela și cel de un cuget cu iudeii n-a mai putut să ascundă în inima sa otrava eresului și a început a aduce la arătare hulele acestea împotriva lui Hristos și a Nascatoarei de Dumnezeu, zicând: „Eu nu voi numi Dumnezeu pe Acela care s-a zămislit în pântece de femeie și a așteptat un număr de zile și de luni, până să se nască; nici nu voi numi Nascatoare de Dumnezeu pe femeia care a născut om cu trup din firea sa”.

De atunci înainte au început să se nască prigoniri și certuri pentru aceasta în popor, căci unii se împotriveau eresului lui Nestorie și-l urau, iar alții se împartășeau cu el și primeau păgânătatea lui. Aceste certuri se făceau nu numai în cetatea lui Constantin, ci mai în toată lumea și la fiecare adunare a

dreptcredinciosilor, fiindca acel eretic, Nestorie, împreuna cu urmasorii lui, au scris carti si le-au trimis pretutindeni, chiar si pâna în pustiuri, pe unde locuiau monahii. Deci acel blestemat a atras la ratacirea lui atât de multi clerici, monahi si mireni, încât dupa cum mai înainte Arie a sfâsiat haina lui Hristos cea tesuta de sus, tot asa si Nestorie a sfâsiat toata plinirea Bisericii în multe parti.

Institându-se de toate acestea, Sfântul Chirii al Alexandriei s-a mâhnit foarte tare, si ca un rob credincios al lui Hristos si al Nascatoarei de Dumnezeu ce era, s-a înarmat ca sa dea razboi pentru cinstea lor si s-a pregatit, ca un pastor adevarat, sa izgoneasca lupul cel gândit din staulul oilor celor cuvântatoare. Iar mai întâi Sfântul Chirii a scris scrisori sfatuitoare catre Nestorie, în care îl sfatuia, cu dragoste frateasca, sa lepede niste socoteli eretice ca acestea si, cu schimbarea lui în dreapta credinta, sa îndrepteze pe aceia pe care i-a atras mai înainte la reaua credinta. Iar raucedinciosul Nestorie, luând scrisorile Sfântului Chirii, nu numai ca nu s-a îndreptat, ci mai rau s-a facut, sârguindu-se sa întinda si mai mult eresul sau. Deci pe cei ce se împotriveau ratacirii lui, clerici si monahi, îi mucea cu felurite munci. Iar asupra dumnezeiescului Chirii se mânia cu multa mândrie, numindu-l eretic, si graia asupra lui multe clevetiri mincinoase si nedrepte, pe care le semana în popor.

Deci Sfântul Chirii, vazând pe Nestorie neîndreptat, i-a scris cu asprime, vadind eresul lui. El a mai scris înca si clerului din Constantinopol si împaratului; apoi a mai scris si lui Celestin, papa Romei, si celorlalti patriarhi; de asemenea, a scris si la felurite cetati si laturi, catre episcopi, la dregatori si la boieri. Chiar si la multi pustnici si monahi nu s-a lenevit de trei ori fericitul a scrie, aratându-le din dumnezeiestile Scripturi cât este de pierzatoare si vatamatoare de suflete ratacirea lui Nestorie si îndemnându-i pe toti sa se pazeasca de eresul acela ca de niste otravuri aducatoare de moarte. Mai pe urma de tot, fiindca eresul lui Nestorie crestea din zi în zi tot mai mult si sporea din ce în ce mai rau, iar dezbinarea Bisericii se facea mai mare si multi din episcopi se vatamau de eres; pentru aceasta, Teodosie cel Tânar, dreptcredinciosul împarat, vrând sa îndrepteze aceste sminteli si sa curete Biserica lui Hristos si grâul credintei de maracinii si neghinele ratacirii lui Nestorie, a poruncit sa se adune la Efes al treilea Sinod a toata lumea, în anul 431.

Deci s-au adunat doua sute si mai bine de episcopi din toata lumea; iar câti nu puteau sa mearga singuri pentru vreo împiedicare de nevoie, acestia si-au trimis înlocuitorii lor. De aceea si Celestin, papa de atunci al Romei, fiindca nu putea sa mearga la Efes de batrânete si slabiciune, a scris Sfântului Chirii sa tina locul lui în sinod. Deci cei mai mari ai acestui Sfânt Sinod erau: întâi, Sfântul Chirii, ca un pazitor de loc al papei si ca un patriarh al Alexandriei; al doilea, Iuvenalie al Ierusalimului, si al treilea, Memnon al Efesului. Deci fericitul Chirii, aflându-se cel dintâi sezator pe scaun în sinodul acesta a toata lumea, a propovaduit împreuna cu ceilalti parinti si a dogmatisit ca Domnul nostru Iisus Hristos este unul dupa ipostas, Dumnezeu desavârsit si Om desavârsit, iar Preacurata Fecioara Maria, care L-a nascut pe El cu trup, este cu adevarat Nascatoare de Dumnezeu. Pentru aceea s-a facut mare bucurie la toti dreptcredinciosii si tot poporul cetatii batea din palme de bucurie si zicea într-un glas: „Nu este mare Artemida efesenilor, dupa cum s-a zis de demult, ci este mare Preasfânta Fecioara Maria, Nascatoarea de Dumnezeu". Iar pe spurcatul Nestorie, Sfintii Parintii ai acestui sinod l-au anatemitizat si l-au caterisit ca pe un eretic si hulitor. Dar fiindca el nici asa nu se linistea, ci propovaduaia eresul mai departe, pentru aceea l-au surghiunit întâi în Tason - dupa cum zice Sfântul Teofan -, apoi în Oasinul Arabiei, caruia pe turceste îi zice Iprim.

Si acolo aflându-se pierzatorul Nestorie, si-a luat dumnezeiestile pedepse, pentru ca limba lui cea hulitoare a putrezit si a fost mâncata de viermi, tot asemenea a putrezit tot trupul lui - dupa cum scriu Chedrinus, Nichifor si Evagrie. Iar în Tebaida cea de sus, ticalosul Nestorie a suferit moarte înfricosata si prea dureroasa, asemenea cu a lui Arie; fiindca, mergând la umblatoare, a început a huli împotriva lui Hristos si împotriva Nascatoarei de Dumnezeu. Pentru aceasta, îngerul Domnului l-a lovit si s-au varsat toate maruntaiele lui tocmai în vasul necurateniei lui; si acolo si-a dat sufletul acel om rau, dupa cum povesteste Sfântul Gherman al cetatii lui Constantin.

O necinste si o pedeapsa ca aceasta a luat ereticul Nestorie, cel de un gând cu iudeii; iar Sfântul Chirii a luat mare cinste de la Sfântul al treilea Sinod a toata lumea, pentru ca, dupa cum povesteste Ioan Zonara în cuvântul de lauda pe care îl împleteste Sfântului Chirii si care se gaseste în cartile cele scrise cu mâna, parintii celui de-al treilea Sinod au daruit dumnezeiescului Chirii aceste privilegii: sa se numeasca judecator al lumii si sa poarte pe cap, când va sluji Sfânta Liturghie, un giulgiu subtire ca o basma. Iar numele de judecator al lumii arata judecata cea minunata a toata lumea pe care a facut-o sfântul, unind prin dreapta credinta toata lumea, care era în acel timp împartita de eresul lui Nestorie. Giulgiul cel subtire arata subtiratatea mintii si a socotelilor sfântului cu care a întarît si a dogmatisit unirea cea dupa ipostas; fiindca prin hotarul acesta, se arata împreuna si o fata a lui Hristos si doua firi ale Lui. Dumnezeiescul Chirii s-a numit înca si papa, poate pentru ca avea locul lui Celestin papa la cel de-al treilea sinod, macar ca altii tâlcuiesc într-alt fel privilegiile de mai sus. Pentru care si toti patriarhii Alexandriei, urmasii Sfântului Chirii, au apucat si ei sa se numeasca papi si judecatori ai lumii, si sa poarte, când slujesc Sfânta Liturghie, doua coroane si doua epitrahile, poate pentru aratarea acelui giulgiu subtire, pe care sinodul I-a daruit Sfântului Chirii.

Acestea le-am povestit pe scurt si cu putine cuvinte, dar n-a fost numai asa; pentru ca, pâna sa adune sinodul cel mai sus zis, ca prin el sa întareasca si sa întemeieze adevarata credinta, Sfântul Chirii a patimit multa necinste si osteneala. Caci a luat multe clevetiri nedrepte si prigoniri de la ereticii cei de un gând cu Nestorie, pentru ca ei, fiind ajutati de dregatorii cei lumesti, au facut adunarea lor si au propovaduit cu minciuna ca dumnezeiescul Chirii este eretic si de un gând cu Apolinarie, cel care se lepadase de adevarata înomenire a lui Hristos si zicea ca Hristos nu are minte, ci dumnezeirea a împlinit locul mintii. Deci ei au osândit pe Chirii ca pe un eretic, clevetindu-l la împarat cu scrisorile lor. Si atât de mult au putut pârele si prihanirile lor, încât au întarâtat si pe împarat cu urgie asupra sfântului, din care pricina a fost aruncat în temnita din Efes si a purtat fiare, nevoindu-se pentru adevar împreuna cu Memnon al Efesului.

Dupa aceea împaratul, cercetând cu de-amanuntul si gasind ca toate acele pâri au fost mincinoase si aflând nevinovatia Sfântului, i-a smerit pe eretici si i-a izgonit, iar pe Sfântul Chirii împreuna cu cei de un gând cu dânsul i-a pus iarasi în scaunele lor si a fericit cu laude rabdarea si blândetea lor.

Si pentru ca sa înțeleaga fiecare cât de urât a fost Maicii lui Dumnezeu eresul lui Nestorie, împotriva caruia s-a luptat atât de mult dumnezeiescul Chirii, este bine sa spunem aici si istoria pe care o povestesc parintii Limonariului, Sofronie si Ioan, care scriu astfel: „Am mers la avva Chiriac, preotul lavrei Calamonului, care este lângă Iordan, si ne-a spus noua acestea: «într-una din zile am vazut în somn pe Sfânta Nascatoare de Dumnezeu, cu fata luminata si stralucita, îmbracata cu haina rosie, si împreuna cu dânsa doi barbati cu sfintita cuviinta, care stateau afara de chilia mea. Iar eu am cunoscut ca este Stapâna Nascatoare de Dumnezeu si ca cei doi barbati care erau cu dânsa erau Sfântul Ioan Botezatorul si Sfântul Ioan Cuvântatorul de Dumnezeu. De aceea, am iesit din chilia mea si, închinându-ma Nascatoarei de Dumnezeu, am rugat-o pe ea sa intre înauntru, ca sa-mi binecuvânteze chilia. Iar Nascatoarea de Dumnezeu n-a voit nicidecum si, fiindca eu am rugat-o cu staruinta, zicând: „Sa nu se întoarca robul tau rusinat si defaimat de la tine", si alte asemenea; ea, cautând spre mine, mi-a spus: „Cum ma rogi sa intru în chilia ta, când tu ai pe vrajmasul meu într-înșă?"

Acestea zicând, s-a facut ne vazuta; iar eu, desteptându-ma, am început a plânge si a ma mâhni pentru cuvântul acesta al Nascatoarei de Dumnezeu. Deci, nefiind altcineva în chilia mea, afara de mine singur, ma gândeam ca nu cumva sa fi gresit cu vreun lucru oarecare sau cu gândul catre Nascatoarea de Dumnezeu si de aceea s-a întors de la mine; înșă nu gaseam nimic cu care sa-i fi gresit întru ceva. Deci, aflându-ma întru nedumerire si mâhnire, am luat o carte ca sa citesc si sa ma mai mângâi în supararea aceea. Iar acea carte era a lui Isihie, preotul Bisericii Ierusalimului, pe care o cerusem odata de la dânsul. Si citind în ea, am aflat la sfârșitul cartii doua cuvinte hulitoare ale raucredinciosului Nestorie, de unde am cunoscut ca el este vrajmasul Nascatoarei de Dumnezeu, pe care îl aveam în chilia mea.

Si îndata am dat cartea înapoi la acela care mi-o daduse, zicându-i: „Ia-ti cartea ta, frate, ca din ea mai mult m-am pagubit decât m-am folosit". Iar acela, întrebându-ma si aflând pricina acelei pagube - fiindca i-am povestit eu vedenia -, s-a umplut de râvna dumnezeiasca si îndata a taiat din carte acele doua cuvinte hulitoare si le-a ars în foc, ca sa nu se mai afle în chilia lui vrajmasul Stapânei noastre Nascatoare de Dumnezeu»".

Nu se cuvina sa tacem si aceasta: Sfântul Chirii, cel atât de desavârsit prieten al lui Hristos si atât de mare întru sfințenie, avea înca si o oarecare prihana într-însul, nu din rautate si cunostinta, ci din oarecare prindere în minte si din necunostinta adevarului. Ca numai unul Dumnezeu este fara de pacat si singur este cu totul neprins de orice patima, precum zice Grigorie Cuvântatorul de Dumnezeu. Iar sfinții, oricât de sfinți ar fi ei, cu toate acestea sunt supusi, ca niste oameni, sub neputinta omeneasca, si cad sub oarecare patimi omenesti. Caci se apuca prihana nu numai de cei multi, ci si de cei prea buni, încât numai Dumnezeu este cu totul fara de greseala si neprins de patimi. De aceea si Sfântul Chirii, ca un om ce era, avea oarecare patima omeneasca, însa a îndreptat-o pe aceasta într-un chip minunat.

Si care era patima si care a fost îndreptarea ei? Ascultati: Marele Chirii, având rudenie si unchi pe patriarhul Teofil, vrajmasul Sfântului Ioan Hrisostom, credea de adevarate mincinoasele prihaniri pe care le graia Teofil împotriva lui Hrisostom, vrajmasul sau, nu din rautate, precum s-a zis mai sus, ci din nestiinta si din nerautate, precum este scris: Barbatul cel fara de rautate crede tot cuvântul. Deci din aceste doua pricini a luat dumnezeiescul Chirii prepus rau asupra preasfintitului si dumnezeiescului parintelui nostru Ioan Hrisostom, de unde se mânia asupra lui, nu numai când traia acesta, ci si dupa ce s-a savârsit. Pentru aceasta, nici numele lui nu voia sa-l pomeneasca în pomelnice împreuna cu ale celorlalti binecredinciosi patriarhi, precum era obiceiul.

Deci Apotic, cel ce a fost dupa Arsachie patriarh al Constanti -nopolului, a scris catre dumnezeiescul Chirii aratând ca si el a fost unul din vrajmasii lui Hrisostom; dar mai pe urma, socotind nevinovatia si curatia acestui sfânt barbat, s-a pocait de greseala sa de mai înainte si a numarat si a pomenit numele Sfântului Ioan Hrisostom, împreuna cu ale celorlalti sfinți; deci, sfatuindu-l pe Sfântul Chirii frateste, l-a rugat sa faca si el asemenea, sa scrie numele lui Hrisostom în pomelnice si sa-l pomeneasca. Însa dumnezeiescul Chirii nu l-a ascultat, poate nevoind sa prihaneasca sinodul ce s-a tinut împotriva lui Hrisostom pe vremea lui Teofil.

A mai scris dupa aceasta catre dumnezeiescul Chirii si Sfântul Isidor Pelusiotul, ca unul ce era ruda cu el si mai batrân cu vârsta. Acela îl sfatuia cu îndrazneala si cu multa cutezare, cum ca nedrept si fara de socoteala se mânie împotriva Sfântului Ioan Hrisostom si cum ca nu se cuvina sa judece pe cineva din oameni, mai înainte de a nu fi cercetat pricina si greseala omului cu de-amanuntul. Caci si Dumnezeu, cu toate ca stie toate mai înainte de a se face si vede mai înainte cele ce au sa fie ca si cum ar fi de fata, însa Sfânta Scriptura zice ca S-a pogorât din cer El însusi la cetatile dimprejurul Sodomei, ca sa vada daca sodomitenii cu adevarat au pacatuit asa dupa cum strigarea Sodomei se suie înaintea Lui; iar de nu, sa stie: Strigarea Sodomei si a Gomorei s-a înmultit catre Mine si pacatele lor sunt foarte mari. Deci, pogorându-Ma, voi vedea de se savârsesc dupa strigarea lor care vine catre Mine; iar de nu, sa stiu. Aceasta a facut-o Domnul Cel a toate vazator ca sa ne dea pilda sa nu credem îndata cuvintele prihanitorilor, ci noi însine sa cercetam mai înainte pâna ce ne vom încredinta desavârsit de este adevarat, asa dupa cum auzim.

„Deci si tie - zicea catre dumnezeiescul Chirii -, ti se cuvina sa socotesti mai întâi si apoi sa te mâni, dupa ce vei afla pricina binecuvântata de mânie, ca multi din cei ce au fost împreuna cu tine la sinodul din Efes te spun pe fata cum ca te mâni cu nedreptate asupra nevinovatului Ioan si, fiindca esti nepot al lui Teofil, urmezi în toate asezarii aceluia. Deci precum acela si-a aratat nebunia pe fata, izgonind din scaunul sau pe Ioan cel fara de greseala, sfânt si iubit al lui Dumnezeu, asa faci si tu, prihanind si gonind slava celui gonit, cu toate ca acum el este mort".

Si iarasi acelasi Sfânt Isidor a scris alta epistola, catre acelasi dumnezeiesc Chirii, în care zicea acestea: „Ma înfricoșează pildele care se afla în dumnezeiasca Scriptura si ma silesc sa-ti scriu cele ce îți sunt de trebuinta. Daca eu îți sunt parintele tau - precum ma numesti -, ma tem de osândă pe care a luat-o preotul Eli, cel din Legea Veche, ca nu a pedepsit precum se cadea pe fiii sai care au pacatuit. Iar daca eu sunt fiul tau, precum o stiu eu însumi, ma înfricoșez sa nu ma ajunga pedeapsa aceea pe care a luat-o Ionatan, fiul lui Saul; caci, putând sa opreasca pe total sau sa nu caute vraji, nu l-a împiedicat de la pacat; pentru aceasta, el a fost ucis cel dintâi în razboi. Deci, ca sa nu fiu eu osândit, îți zic tie acelea care îți sunt spre folosul tau. Asculta-ma pe mine, ca sa nu te osândești si tu de la Dreptul Judecator si Cel necautator în fata. Leapada-ti mânia care o ai asupra celui mort si sa nu tulburi Biserica celor vii, pricinuindu-i neliniste”.

Apoi iarasi, în alt loc al epistolei sale zice: „Ma întrebi pentru ce si cum s-a izgonit Ioan? însa eu nu voiesc sa-ti raspund cu de-amanuntul, ca sa nu ma arat ca osândesc si prihanesc pe ceilalti. Aceasta numai îți zic tie, cum ca multi din cei fara de lege si-au savârsit rautatea lor cu nedreptate asupra dreptului acela. Deci, în putine cuvinte, îți arat starea Egiptului cu care te învecinezi. Egiptul s-a lepadat de Moise si a slujit lui Faraon. Pe cei smeriti i-a batut cu bice; pe israilitenii care se osteneau i-a muncit. Ei zideau cetati Egiptului si el n-a platit plata lucratorilor. în niste lucruri ca acestea Egiptul îndeletnicindu-se, a odraslit pe Teofil, care cinstea aurul ca pe Dumnezeu. împreuna cu cei de un gând cu dânsul, el a urât si a mâhnit pe Ioan, omul cel iubit al lui Dumnezeu si propovaduitorul Domnului. Dar casa lui David creste si se întareste mai mult; iar casa lui Saul se micșoreaza si se împuțineaza precum vezi”.

Dumnezeiescul Chirii, citind scrisorile acestea ale Sfântului Isidor, a început a-si cunoaste greșeala si a se îndrepta, însa atunci a cunoscut adevarul si atunci s-a îndreptat desavârsit, când a vazut vedenia care urmeaza: Sfântului Chirii i s-a aratat odata într-un vis, ca se afla într-un loc foarte frumos, plin de bucurie negraita. Acolo vedea pe Avraam, pe Isaac, pe Iacov si pe alti minunati si slaviti barbati ai Vechiului Testament. Asemenea vedea într-însul si pe multi sfinti ai darului celui nou al Sfintei Evanghelii. în locul acela vedea si o biserica minunata, a carei frumusetate era neîntrecuta; iar înăuntrul bisericii se auzea o multime multa de popor, care cânta o cântare cu viersuire prea dulce. Si intrând si sfântul în biserica, cu totul s-a înspăimântat cu mintea de vederea celor de acolo si s-a umplut cu totul de bucurie si de dulceata în inima sa. Caci vedea acolo si pe Doamna noastra Nascatoare de Dumnezeu înconjurata de multime de sfinti îngeri si stralucita cu slava negraita de jur împrejur. Mai vedea si pe Sfântul Ioan Hrisostom stând aproape de Nascatoarea de Dumnezeu cu mare cinste si stralucind cu lumina minunata, ca un înger al lui Dumnezeu, tinând în mâini cartea învățăturilor sale. împreuna cu Sfântul Ioan Hrisostom mai erau si multi alti barbati slaviti, care stateau lângă dânsul ca niste slujitori, toti înarmati si ca si cum ar fi fost pregatiti sa faca o izbândă oarecare.

Acestea vazând Dumnezeiescul Chirii, dorea a merge sa se închine Stapânei noastre Nascatoarei de Dumnezeu. Chiar a si alergat la ea ca sa i se închine, dar îndata Sfântul Ioan, împreuna cu purtatorii sai de sulite, au alergat împotriva lui cu mânie si nu numai ca l-au oprit de a se apropia de Nascatoarea de Dumnezeu, dar si din biserica aceea l-au izgonit. Iar Sfântul Chirii, în vremea când starea cutremurat si se socotea în sine cum se mânia Sfântul Ioan Hrisostom împotriva lui si cum l-a izgonit din biserica, iata a auzit pe Stapâna noastra, Nascatoarea de Dumnezeu, mijlocind si zicând catre Sfântul Ioan sa-l ierte si sa nu-l goneasca din biserica aceea; caci nu din rautate, ci din nestiinta a luat prepus rau împotriva lui: „Iarta pe Chirii - a zis Nascatoarea de Dumnezeu catre Sfântul Ioan -, caci din necunostinta a luat prepusul cel rau pentru tine si va arata ca din nestiinta a câștigat acest prepus rau, dupa ce îl va cunoaste”. Dar Ioan se arata ca nu primea sa-l ierte.

Atunci Preasfânta Nascatoare de Dumnezeu a zis catre Sfântul Ioan: „Iarta-l pentru dragostea mea, caci mult s-a nevoit pentru cinstea mea, rusinând si înfruntând pe Nestorie, ocarătorul meu; iar pe mine, Nascatoarea de Dumnezeu, propovaduindu-ma oamenilor! Iarta-l pentru mine, caci mult s-a ostenit pentru mine, pe ocarătorul Nestorie rusinându-i si pe mine, Nascatoarea de Dumnezeu, propovaduindu-ma!” Acestea auzindu-le Hrisostom de la Nascatoarea de Dumnezeu, îndata s-a îmblânzit si, chemându-l

înauntru pe Sfântul Chirii, l-a îmbrățisat ca un prieten pe prietenul sau, și de dragoste îl săruta cu iubire fratească și cu mare bucurie. Astfel s-au împăcat și s-au împrietenit amândoi sfinții între ei, în vedenia aceea, prin mijlocirea Nascatoarei de Dumnezeu.

Deci deșteptându-se Sfântul Chirii și socotind cu de-amanuntul această vedenie, s-a pocăit foarte mult și singur se prihana pe sine; căci atâtă vreme a avut patima desartă și nesocotită împotriva unui barbat preasfânt și bineplăcut lui Dumnezeu. Pentru aceea, adunând îndată pe toți episcopii Egiptului, a făcut praznic și sărbătoare mare Sfântului Ioan Hrisostom, a scris numele lui în diptice și-l pomenea împreună cu sfinții cei mari, iar în fiecare an îl ferecea pe el cu cuvinte de lauda. Apoi i-a scris viața lui, din care Gheorghe, patriarhul Alexandriei, a scris și a alcatuit mai pe urma Viața Sfântului Ioan de Aur, care se afla în tomurile Hrisostomului. Astfel s-a ridicat prihana aceasta de pe sfîntenia dumnezeiescului Chirii.

De atunci, fericitul Chirii și-a petrecut cealaltă vreme a vieții sale cu petrecere minunată, pastorind turma sa cea cuvântătoare la pasunea cea aducătoare de viață, povățuindu-i pe toți la calea mântuirii cu mare înțelepciune și cu știința duhovnicească, întorcând din ratacirea diavolului pe cei rataciti. Dovada învederată a înțelepciunii și a științei sale este povestirea care urmează, pe care voim să o adăugăm aici ca pe o îndulcire a ascultătorilor și astfel vom da sfârșit povestirii.

Avva Daniil ne spune în Pateric, cum că în părțile cele mai de jos ale Egiptului era un bătrân cuvios, adică cu petrecerea sfânt, dar simplu și greoi la minte. Pentru aceea, din simplitatea lui, socotea și zicea că Melchisedec este fiul lui Dumnezeu. Aceasta au vestit-o unii Sfântului Chirii, care, chemând la sine pe barbatul acela și înștiințându-se că face semne și minuni și orice va cere de la Dumnezeu îi arăta lui, a uneltit o înțelepciune ca aceasta. El a zis cu blândete către bătrân: „Parinte, un gând îmi zice mie că Melchisedec este fiul lui Dumnezeu și alt gând iarăși îmi zice că nu este fiul lui Dumnezeu, ci este om și arhieru al lui Dumnezeu; deci am îndoială pentru aceasta. Pentru aceea te-am chemat, ca să-ți spun că să te rogi lui Dumnezeu, să-ți descopere adevărul, ca să-mi-l arăți și mie”. Iar bătrânul, auzind aceasta și bizuindu-se pe nevointa sa, a răspuns cu cutezare și cu îndrăzneală: „Lasa-mă, stăpâne, să mă rog lui Dumnezeu trei zile pentru aceasta, și orice-mi va descoperi, voi arăta-o și marii tale sfînteni”.

Deci, ducându-se bătrânul în chilia lui, s-a închis trei zile și a rugat cu căldură pe Dumnezeu ca să-i arate cele pentru Melchisedec. Și descoperindu-i-se adevărul de la Dumnezeu, s-a întors la Sfântul Chirii și i-a zis: „Stăpâne, Melchisedec este om, iar nu fiul lui Dumnezeu”. Iar sfântul i-a zis: „Și de unde știi, parinte?” Bătrânul i-a răspuns: „Dumnezeu mi-a arătat pe toți patriarhii, unul după altul, de la Adam până la Melchisedec. Pe toți aceia i-am văzut trecând pe dinaintea mea și când a venit să treacă Melchisedec, mi-a zis îngerul Domnului: «Iată, acesta este Melchisedec!» Deci m-am încredințat cu adevărat, stăpâne, că desăvârșit este așa”. Atunci Sfântul Chirii, mulțumind lui Dumnezeu, s-a bucurat foarte tare că a izbăvit pe acel bătrân din ratacire și l-a eliberat cu pace. Deci bătrânul, ducându-se, a mărturisit tuturor că Melchisedec este om, iar nu Fiul lui Dumnezeu. Cu o înțelepciune ca aceasta și cu astfel de mestesug duhovnicesc al sfântului, a fost povățuit bătrânul cel simplu la cunostința adevărului.

Sfântul Chirii a trăit pe scaunul Alexandriei 32 de ani, scriind multe cărți folositoare de suflet și dreptcredincioase, dintre care cele mai alese sunt: Comorile și Glafira la Sfânta Scriptura cea Veche. Și curatind în zilele sale Biserica lui Hristos de eresuri, și-a dat sfântul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu, în a noua zi a lunii iunie, zi în care se praznuiește adevărata lui pomenire, căci în 18 zile ale lunii lui ianuarie nu este pomenirea sfârșitului sau, ci pomenirea fugii lui, adică a suirii lui din Alexandria la Efes. Aceasta fugă a lui a fost socotită vrednică de praznic; căci a fost pricina de multe bunătăți pentru Biserica lui Hristos, fiindcă prin ea s-a adunat Sfântul Sinod al treilea a toată lumea, a fost izgonit eresul cel hulitor al lui Nestorie și dreapta credință a fost propovăduita lumii. Astfel, Sfântul Chirii nevoindu-se cu bună nevointa, credința cea prea dreaptă întărind-o la sinod, împacând lumea și liniștind-o de tulburări, curatind turma sa de eresuri și viața sa împodobind-o cu mari fapte bune, s-a dus să-și ia cununa pregătită lui de puitorul de nevointe Hristos și plata pentru ostenele.

Iar la moartea Sfântului Chirii, a stat lângă el însasi Doamna si Stapâna Nascatoare de Dumnezeu si a cercetat pe robul sau cu sârguinta; caci si el, în viata sa, a slujit ei cu credinta si mult s-a nevoit de trei ori fericitul pentru cinstea ei. Si acum se afla în ceruri si se bucura împreuna cu toate cetele îngerilor, cu patriarhii, cu proorocii si cu apostolii, cu ierarhii si cu toti sfintii cei din veac, iar mai ales cu cel desavârsit si iubit prieten al sau, cu dumnezeiescul Ioan Gura de Aur; si sta fara mijlocire înaintea scaunului lui Hristos Dumnezeuul nostru si înaintea Preacuratei Maicii Sale, pentru care s-a luptat si a patimit rau. Si neîncetat roaga pe Preasfânta si cea de o fiinta Treime pentru toti crestinii, ca sa dobândeasca si ei împaratia cerurilor. Pe care, dea Dumnezeu ca sa o dobândim si noi toti, cu darul si cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Caruia I se cuvine toata slava împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh, acum si pururea si în vecii vecilor. Amin.

CUVIOSUL CHIRIL, EGUMENUL MĂNĂSTIRII DE LA IEZERUL ALB (9 iunie)

Cuviosul parinte Chirii s-a nascut din parinti de neam bun si dreptcredinciosi si a crescut în slavita cetate Moscova. Din Sfântul Botez el a fost numit Cosma si de tânar a fost dat la învatatura sfintelor carti. Si fiind copil foarte istet, a învatat degraba dumnezeiasca Scriptura si, nevoindu-se la citirea cartilor, se înțeleptea spre mântuire, petrecând în înfrânare si în curatie, si sporind în tot lucrul placut lui Dumnezeu.

Si înca fiind el tânar, parintii lui au trecut din aceasta viata vremelnica si, fiind pe patul mortii, au încredintat pe fiul lor, Cosma, lui Timotei, rudenia lor, care era unul dintre boierii marelui domn Dimitrie, având dregatoria ispravniciei. Iar fericitul copil, având dumnezeiasca dorire în inima sa, voia sa se faca calugar; deci întreba de locurile si de locuintele monahilor, si unde i-ar fi lui cu înlesnire sa se mântuiasca; însa nimeni nu îndraznea sa-l calugareasca, temându-se de acel boier Timotei.

Deci înca de când Cosma era în lume, arata în sine înclinare catre viata monahiceasca, ducându-se totdeauna la biserica, pazind curatia si întreaga înțelepciune, omorându-si trupul cu postul si cu înfrânarea si facând toate faptele bune. Acest lucru vazându-l Timotei, se bucura de el si îl iubea foarte mult. Si ajungând el barbat desavârsit, Timotei i-a încredintat rânduiala casei sale, ca unui credincios si rudenie a sa si temator de Dumnezeu; dar el se gândea în sine, cum ar face sa fie monah, caci înlauntru era aprins de dragostea dumnezeiasca ca de foc.

Iar taina aceasta el n-o spunea nimanei, ca nu cândva stiind-o Timotei, stapânul lui, sa-i faca vreo împiedicare de la lucrul ce-l gândea. Deci fericitul Cosma era în mare mâhnire, vazându-se însarcinat cu gâlcevile lumesti si nestiind cum ar scapa de acelea; si pentru aceea se ruga lui Dumnezeu cu dinadinsul, ca sa-l scoata în orice fel stie din gâlcevile vietii si sa-l duca în linistea monahiceasca. Iar Domnul, ajutând scopului sau, cu purtarea Sa de grija a rânduit sa vina în cetatea Moscovei fericitul Stefan, egumenul manastirii Mahristesca, barbat desavârsit în fapte bune, stiut si cinstit de toti pentru viata lui cea placuta lui Dumnezeu.

Deci Cosma, înstiintându-se de venirea lui, a alergat cu bucurie la el, pentru ca de multa vreme auzise de el si dorea sa-l vada. Deci, cazând la picioarele lui, varsa lacrimi din ochi, rugându-l sa puna pe el chipul monahicesc si zicând: „Preasfintite parinte, de multa vreme am dorit sa te vad, iar acum Dumnezeu m-a învrednicit a vedea pe sfintia ta. Deci te rog pentru Domnul, nu ma lasa pe mine pacatosul, precum nici Hristos n-a lasat pe vamesul si pe fiul cel desfrânat!”

Iar cuviosul, vazându-i lacrimile si buna dorinta, a înteles ca o sa fie vas ales al Sfântului Duh si a început a se gândi cum ar putea sa-l faca monah, de vreme ce stia ca boierul acela Timotei nu va voi cu nici un

chip sa-l lase la calugarie; pentru aceea socotea în sine si zicea: „De-i vom spune, nu va lasa sa fie aceasta; iar de-l vom ruga, nu ne va asculta”.

Deci a gândit un lucru ca acesta: Mai întâi l-a îmbracat cu haine proaste monahicesti, fara însa a-l tunde si fara fagaduintele si rugaciunile cele cuviincioase, si i-a pus numele Chirii. Apoi, oprindu-l în casa în care gazduia, s-a dus el însusi la Timotei. Si, spunându-i-se lui Timotei de venirea egumenului Stefan, el s-a bucurat, caci îl cinstea foarte mult. Deci, sculându-se, s-a închinat lui si i-a cerut binecuvântarea; iar cuviosul, dându-i binecuvântare, i-a zis: „Chirii, rugatorul vostru catre Dumnezeu, va binecuvinteaza”. Iar el a întrebat: „Cine este Chirii?” Egumenul a zis: „Cosma, care a fost sluga voastra, a voit acum sa fie monah si sa slujeasca Domnului si sa se roage pentru voi lui Dumnezeu”. Iar el, când a auzit aceasta, îndata s-a umplut de mare mânie si de mâhnire si a început a ocarî cu cuvinte necuvioase pe Cuviosul egumen Stefan. Iar cuviosul, stând, a zis: „Noua ne este poruncit de la Mântuitorul Hristos: Unde va vor primi si vor asculta cuvintele voastre, acolo sa petreceti; iar câti nu va vor primi si nu va vor asculta pe voi, iesind de acolo, sa scuturati praful de pe picioarele voastre, întru marturia lor”.

Acestea zicând Cuviosul Stefan, s-a dus. Iar Irina, femeia lui Timotei, fiind dreptcredincioasa si tematoare de Dumnezeu, auzind cuvintele lui Stefan, iar mai ales ale lui Hristos, s-a înfricosat cu inima si a început a sfatui pe barbatul ei, caci a mâhnit pe un cuvios ca acela, si a zis: „Ma tem ca nu cumva sa cada deodata mânia lui Dumnezeu peste casa noastra pentru necinstea ce ai adus placutului lui Dumnezeu, caci ai auzit cuvintele înfricosate si înspaimântatoare ale lui Hristos, care au fost zise de el; carora stii ce le urmeaza în Evanghelie: Mai lesne va fi Sodomei si Gomorei în ziua judecatii...”.

Deci, barbatul ei, Timotei, caindu-se de greseala sa, a trimis degraba dupa Sfântul Stefan, rugându-l sa se întoarca la el. Iar sfântul întorcându-se, Timotei a cazut la picioarele lui, cerând iertare si împacându-se cu cuviosul. Din acea vreme, ajutând Dumnezeu, Timotei s-a umilit cu inima si, facând dupa cererea cuviosului, a lasat pe Cosma, care s-a numit Chirii, ca sa fie dupa voia lui. Iar Cosma a dat saracilor toate câte le avea, nelasându-si nimic; si se ruga fericitului Stefan ca sa-l acum faca monah prin rânduiala tunderii.

Iar Cuviosul egumen Stefan, socotind cele de folos noului începator, l-a dus în manastirea lui Simon si l-a dat spre calugarie arhimandritului Teodor, care era rudenia marelui între parinti Serghie. Iar Teodor acela era îmbunatatit si înțelept în lucrurile duhovnicesti si, ca un iscusit si carturar, stia a povatui bine pe cei ce veneau la Dumnezeu. Deci a calugarit pe Cosma desavârsit si l-a numit Chiril, precum îl numise mai înainte Cuviosul Stefan.

În manastirea lui Simon petrecea un monah, anume Mihail, care mai pe urma a fost episcop al cetatii Smolenska. Acela petrecea viata minunata întru Dumnezeu în rugaciuni, în postiri, în privegheri si în toata înfrânarea. Deci lui i-a încredintat arhimandritul Teodor pe monahul Chirii cel nou începator, ca sa-l povatuiasca ca pe sine la calea ce duce la împaratia cerului.

Iar Chirii vazând nevointele pustnicesti ale staretului sau, a început a urma vietii lui si a i se supune lui cu toata osârdia. Si sârguindu-se sa faca cele ce vedea pe staret ca face, socotea postul ca saturarea, ostenele ca odihna si goliciunea în timp de iarna ca si caldura; iar somn dormea putin si astfel își obosea trupul, supunându-l duhului.

Si neîndraznind sa faca ceva fara binecuvântarea si porunca staretului, l-a rugat pe el sa-i porunceasca sa posteasca mai mult decât ceilalti frati, adica sa manânce dupa doua sau trei zile, iar staretul nu i-a dat voie, ci i-a poruncit sa manânce pâine cu fratii, dar nu pâna la saturare. Iar când staretul citea noaptea Psaltirea, porunca ucenicului sa faca închinaciuni si astfel petrecea toata noaptea pâna la vremea Utreniei.

Si i se faceau fericitului Chirii în chilie multe chipuri de înfiorari si de naluciri diavolesti, mai ales când staretul ieseza afara din chilia sa; însa el, cu rugaciunea lui Hristos si cu semnul Sfintei Cruci, ca si cu o arma tare, gonea pe vrajmasii cei nevazuti. Apoi el spunea toate acelea sfântului sau staret, iar el, întarindu-l, îi porunca sa nu se teama de înfricosarile diavolesti, ci sa se le socoteasca ca niste nimicuri. Deci Sfântul Chirii a petrecut la acel mare nevoitor multa vreme cu supunere adevarata, nea vând nici un fel de voie a sa. Apoi, cu porunca arhimandritului, s-a dus la ascultare de obste, ca sa se osteneasca în pitarie, unde a început si mai mult a se înfrâna si a adauga cu smerenie osteneala peste osteneala, lucrând singur mai mult decât altii cele ce erau de facut.

Dar nu lasa nici rugaciunile cele de toata noaptea, cu care se deprinsese de la staret, ci multe nopti petrecea fara somn, iar la cântarea cea de dimineata din biserica, el era mai înainte si ieseza mai pe urma decât toti. El primea hrana atât cât sa nu slabeasca cu trupul de foame si sa nu cada la pamânt; iar uneori mânca numai ca sa nu fie cunoscuta de frati înfrânarea lui. Bautura lui nu era altceva decât apa, si aceea întru însetare, atât de nemilostiv muncitor era trupului sau. Si tuturor se facuse de mirare si era iubit de toti, caci ce fel de fapte bune nu erau într-însul: era supus, ascultator, fara de cârtire, blând si tacut, smerit si plin de dragoste.

In vremea aceea, traird Cuviosul parintele nostru Serghie de la Radonej, facatorul de minuni, mergea uneori la manastirea lui Simon pentru a vedea pe arhimandritul Teodor, rudenia sa, si pe ceilalti frati. Si mai înainte de toti el mergea în pitarie la fericitul Chirii si vorbea cu el în singuratate pentru folosul sufletesc. Astfel îi puteai vedea pe amândoi lucrând brazda sufletului: unul semana semintele faptelor bune, iar altul le adapa cu lacrimi, ca sa câstige secerisul cel de bucurie în veacul ce va sa vie.

Si vorbind ei multa vreme si înstiintându-se arhimandritul de venirea Cuviosului Serghie, îndata mergea cu fratii la el si primea sarutarea cea iubita întru Hristos. Si mare le era mirarea tuturor, cum Sfântul Serghie lasa pe toti, chiar si pe arhimandrit, si mergea numai la Chirii, caci viata sfântului era stiuta de sfânt si cuviosului nu-i era tainuita vietuirea cuviosului. Si petrecând Sfântul Chirii în pitarie multa vreme, a fost trimis de povatuitor la o alta slujba, anume la bucatarie. Dar el si acolo, ostenindu-se, tot asa se nevoia, ca în cea dintâi slujba. Si privind la focul din bucatarie, își aducea aminte de focul gheenei muncii celei vesnice si zicea catre sine: „Rabda, Chirile, focul acesta, ca sa poti scapa de celalalt foc mistuitor”. Din aceasta, Dumnezeu i-a dat lui atâtâ umilinta, încât nu putea nici pâine sa guste fara lacrimi, iar uneori nu putea sa vorbeasca nici un cuvânt. Iar fratii, vazând aceasta viata a lui, îl aveau între dânsii nu ca pe un om, ci ca pe un înger al lui Dumnezeu.

Si vazându-se el cinstit si laudat de toti si vrând sa-si tainuiasca fapta sa cea buna, s-a prefacut a fi nebun si a început a face glume necuvioase si râsete, ca sa nu fie cinstit si laudat, ci mai ales necinstit si batjocorit. Caci iubea mai mult necinstea decât cinstea, si ocarile mai mult decât laudele; iar aceasta o facea pentru dragostea lui Hristos, fiindca pentru sine toate le socotea ca niste gunoaie. Deci vazând fratii nebulia lui, unii s-au îndoit si li se parea ca într-adevar si-a pierdut mintea, iar altii credeau ca si-a razvratit viata; dar el, sub chipul nebuliei, se sârguia sa-si tainuiasca adevarata înțelepciune ce salasluia în inima sa. Pentru aceasta, arhimandritul îi dadea canon ca unuia fara de rânduiala si razvratit; îi dadea post si înfrânare, adica sa guste numai pâine si apa timp de 40 de zile si mai bine, iar el îl primea si îl savârsea cu osârdie; caci aceasta îi trebuia si lui, ca postirea sa - cea aleasa de sine si la care se deprinsese - sa o savârseasca sub chipul canonului, ca sa se para ca postul lui nu este dupa voia sa, ci dupa porunca povatuitorului sau.

Si trecând zilele cele hotarâte ale postului, fericitul Chirii facea iarasi alte nebunii, ca sa ia mai multa certare si canon de la pova-tuitorul sau. Deci, de multe ori, din porunca parintelui, el petrecea câte sase luni cu pâine uscata si putina apa, si acelea le primea la câte o zi sau doua. Si luând cuviosul niste certari si niste ocarî ca acelea, se bucura foarte mult cu duhul; caci, precum cei mândri se bucura de slava si de cinstea lor, tot asa si cei smeriti cugetatori se veselesc de necinstea si de defaimarea lor. Deci a petrecut sfântul în acea nebulie pâna ce i s-a cunoscut cugetul, ca pentru smerenie facea aceea. Iar dupa ce

egumenul s-a înștiintat cu încredintare de acel lucru, nu-i mai dadea canon, desi el mai facea unele nebunii.

Dupa aceasta i-a venit în gând Cuviosului Chirii sa fie liber de slujirea bucatariei si sa petreaca în liniste în chilie, ca din liniste sa poata câstiga mai multa umilinta. Dar nu voia sa vorbeasca de aceasta egumenului, ca sa nu fie dupa voia sa, ci s-a lasat în purtarea de grija a Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, spre care avea mare dragoste si credinta. Deci, punându-si toata nadejdea într-însa, s-a rugat catre ea, ca sa rânduiasca cu el ce este mai de folos si i s-a rânduit astfel: arhimandritul voia sa scrie o carte si, stiind pe fericitul Chirii ca poate scrie bine, i-a poruncit sa plece de la bucatarie, sa sada în chilia sa si sa scrie acea carte.

Iar Chirii, cunoscând ca Preacurata Maica a lui Dumnezeu i-a auzit rugaciunea, i-a multumit si a primit linistea chiliei lui, bucu-rându-se. Si scriind cartea ce i s-a poruncit, nu înceta obisnuita sa pravila, adica se ruga mult si petrecea nopti fara de somn în cântarea de psalmi si în plecarea genunchilor. Iar dupa o vreme, socotind petrecerea sa, s-a aflat pe sine neavând atâta umilinta câta avea când era în pitarie; deci a început a se ruga Preacuratei Nascatoare de Dumnezeu ca sa-i dea cea dintâi umilinta pe care o avea mai înainte. Si dupa o vreme, egumenul l-a trimis iar la bucatarie în slujba fratilor, iar Sfântul Chirii s-a bucurat de aceasta foarte tare si se sârguia spre mai multe nevoite, si câstiga de acolo mai mare umilinta. Si a petrecut într-acea slujba noua ani, supunându-se la multe osteneli si rele patimiri; pentru ca ziua se ardea de foc, iar noaptea îngheta de frig, caci în acei ani nu a avut cojoc pe trupul lui.

Apoi, dupa trecerea acelor ani, arhimandritul l-a luat de la bucatarie, l-a dus la arhieru si l-a hirotonosit preot, macar ca Sfântul Chirii nu voia. Deci petrecea slujba preotiei în rândurile saptamânii sale, dar nu înceta de la iubirea de osteneli si de la slujirea la lucrurile manastirii; caci, atunci când avea vreme libera, se ducea în bucatarie sau în pitarie si se ostenea, dându-se pe sine la mai mare smerenie înainte de egumenia aceea în care avea sa fie, dupa cuvântul Domnului: Cel ce voieste sa fie mai mare între voi, sa fie sluga tuturor.

Dupa aceasta, arhimandritul manastirii lui Simon, fericitul Teodor, fiind barbat vrednic de cinste, cu vointa lui Dumnezeu a fost ales la treapta arhierasca si pus arhiepiscop al Rostovului; iar în locul lui, ca arhimandrit al manastirii lui Simon, toti au ridicat cu sila pe Cuviosul Chirii, neascultându-i multele lepadari si lacrimi ale lui; si astfel l-au silit sa ia egumenia acelei manastiri. Si primind Cuviosul începatoria, mai mult s-a dat la mai mari osteneli, stiind ceea ce se scrie: Cui i se va da mult, mult se va cere de la el. Si iarasi: Asa sa lumineze lumina voastra înaintea oamenilor, ca sa vada lucrurile voastre cele bune si sa preamareasca pe Tatal vostru Care este în ceruri. Deci, ocârmuind bine manastirea, niciodata nu s-a înaltat cu gândul pentru cinstea dregatoriei sale, nici a lasat ceva din înfrânare, ci asa petrecea ca si mai înainte, pazindu-si smerita sa cugetare, arătând dragoste nefatarnica spre toti cei mari si cei mici. Si pe toti îi primea cu bucurie - pe cei batrâni, ca pe niste frati, iar pe cei mai tineri, ca pe niste fii.

De aceea era iubit de toti, cinstit si slavit, si veneau la dânsul multi din domni si boieri pentru folos. Si vazându-si tulburata linistea, a început a se mâhni si a se întrista; de aceea se gândea cum ar lasa egumenia si sa se linisteasca în chilia sa. Iar dupa o vreme oarecare, lasându-si rânduiala arhimandriei, s-a dus în chilia sa de mai înainte si s-a închis într-însa, nevoind sa se plece la rugamintile fratilor, care îi cereau cu multe lacrimi sa nu lase ocârmuirea sfintei manastiri.

Iar de vreme ce manastirea nu putea sa fie fara egumen, pentru aceea au ridicat la arhimandrie pe un ieromonah cu numele Serghie si cu porecla Azacov, care mai pe urma a fost episcop în Riazan; iar Sfântul Chirii a început a se linisti în chilia sa. Dar cetatea nu putea sa se ascunda, stând deasupra muntelui, nici faclia sa se tainuiasca sub obroc; fiindca pe cât fugea el de slava omeneasca, pe atât mai mult îl preamarea Dumnezeu, Care a zis: Pe cel ce Ma preamaresti îl voi preamari. Drept aceea, din felurite parti si cetati, multi din partea duhovniceasca si mireneasca veneau la dânsul pentru folos, caci cuvântul lui era dres cu

sarea înțelegerii și darul lui se varsă din gura lui și toți îl ascultau cu plăcere. Văzând aceea, Serghie Azacov, cel pus arhimandrit în locul lui, a început a se umple de zavistie, căci se socotea pe sine a fi defaimat de cei ce se duceau la fericitul Chirii și se mârșea de aceea foarte mult, pentru că zavistia nu știe să cinstească cele de folos.

Iar Cuviosul Chirii știind necazul arhimandritului asupra lui, nu s-a mârșit pe dânsul, nici i s-a împotrivit lui cu ceva, deoarece era fără de răutate și drept la inimă. Deci, dând loc mâniei, s-a dus de acolo în mănăstirea Nasterii Preacuratei Nascătoare de Dumnezeu, care se numea "Veche", și petrecea acolo. Și se gândea în sine cu mare dorință, ca să se ducă undeva departe de lume în pustie și, de aceea, totdeauna se ruga lui Dumnezeu și Preacuratei Maicii Sale, zicând: „Preacurata Maică a lui Hristos, Dumnezeul meu, Tu știi că toată nădejdea mea, după Dumnezeu, spre tine am pus-o din tinerețile mele; deci însuți tu, precum știi, povățuiește-mă, arată-mi calea pe care voi merge și spune-mi un loc lesnicios pentru mântuire". Așa se ruga el adeseori cu lacrimi și în scurtă vreme și-a capatat cererea; pentru că Domnul face voia celor ce se tem de El și aude rugăciunea lor împreună cu Preacurata Maică Sa.

Cuviosul Chirii avea obiceiul ca în toate nopțile să cânte acatistul Preacuratei Nascătoare de Dumnezeu înaintea sfintei sale icoane. Deci într-o noapte, cântând el acatistul după obicei și având în inimă să dorință de viață pustnicească, se ruga cu suspinuri; iar când a ajuns la partea care se scrie în acatist: „Străina naștere văzând, să ne înstrăinăm de lume, mutându-ne mintea la cer...”, atunci s-a umilit cu inimă din cuvintele acestea și încetând a citi, se gândea în sine cum Cel Preaînalt în mărirea dumnezeirii, Domnul nostru Iisus Hristos, S-a arătat pe pământ în trup de om smerit, ca pe cei ce se înstrăinează de lume pentru dragostea Lui, să-i ridice spre înălțimea dumnezeieștii vederi.

Și s-a desteptat în el dorința mai fierbinte ca să se înstrăineze cu totul de lume în pustie, pentru dragostea lui Dumnezeu. Deci a început mai cu dinadinsul a se ruga cu lacrimi Domnului și Preasfin-tei Nascătoare de Dumnezeu ca să-l povățuiască cum să se mântuiască; și îndată a auzit un glas minunat de departe din înălțimea văzduhului, afara din chilie, zicându-i: „Chirile, ieși de aici și mergi la Iezerul Alb, că bună odihnă vei afla. Acolo ti-am gătit tie un loc în care te vei mântui”.

Atunci cuviosul, deschizându-și degrabă fereastra chiliei, a văzut o lumină mare strălucind din cer, în partea dinspre mieznoapte - unde este Iezerul Alb -, arătându-i cu raza ca și cu degetul locul salasluii lui. Deci sfântul stând înspăimântat, privea cu ochii locul arătat lui în latura aceea ce era departată, ca și cum ar fi aproape; și s-a tot uitat la aceea, până ce a apus de la ochii lui lumina aceea minunată cerească. Și sfârșindu-se acea minunată vedenie, și-a aflat înimă să plină de bucurie și de pace și a înțeles că Preacurata Maică a lui Dumnezeu nu i-a trecut cu vederea rugăciunea lui. Deci a savârșit cântarea acatistului cu mare bucurie, petrecând toată noaptea aceea fără de somn și rugându-se întru căldura duhului. Și socotind cu mirare glasul și vedenia ce i se făcuse lui, se veselea și slăvea pe Dumnezeu.

El avea acolo un frate duhovnicesc, anume Terapont, credincios și iubit lui. Acela era tuns împreună cu sfântul și fusese la Iezerul Alb. Pe acela îl întreba sfântul dacă este vreun loc la Iezerul Alb, unde ar putea să se liniștească monahii; iar Terapont îi spunea că acolo sunt multe locuri bune pentru însingurare. Deci, sfătuindu-se amândoi, au ieșit din mănăstire și au plecat la drum spre Iezerul Alb, nadăjduind spre Dumnezeu.

Iar după multe zile, ajungând în partile Iezerului Alb, a cercetat multe locuri în pustie, dar nicaieri nu i-a plăcut cuviosului, până ce a mers la locul ce i se arătase lui în vedenie și pe care îl căuta. Acolo mergând, îndată a cunoscut acel loc, care i-a plăcut foarte mult. După aceea, tăcând rugăciune, a zis: „Aceasta este odihna mea și aici mă voi salaslui, fiindcă astfel a voit Preacurata Maică Domnului. Bine este cuvântat Domnul Dumnezeu de acum și până în veac, că a auzit rugăciunea mea”. Și îndată a înfipt o cruce în acel loc, cântând canonul de mulțumire spre lauda Preacuratei Nascătoare de Dumnezeu.

Atunci a spus lui Terapont vedenia ce i s-a aratat lui în manastire despre locul acela. Deci, amândoi multumind lui Dumnezeu si Preacuratei Maicii Lui, au sapat o chilie mica în pamânt, si au stat o vreme împreuna; apoi cu înțelegere s-au despartit unul de altul, deoarece fericitul Chirii dorea sa aiba linistea cea mai desavârsita. Deci Chirii a ramas pe loc, iar Terapont s-a dus ca la cincisprezece stadii departare de acolo, si gasindu-si un loc placut lui, s-a salasluit acolo pentru Dumnezeu. Apoi, adunându-se acolo multi frati, au facut o manastire, zidind si o biserica în numele Preacuratei Nascatoare de Dumnezeu si a preacinstitei ei nasteri; astfel ca acum acea manastire, cu darul lui Dumnezeu latindu-se si înmultindu-se si bine rândundu-se, se numeste a lui Terapont.

Iar locul acela, unde Cuviosul Chirii s-a salasluit, avea brazii si padure deasa si nu erau aproape locuinte omenesti. Locul era frumos si rotund, înconjurat cu ape de jur împrejur, ca si cu un zid, si acolo vietuia sfântul parinte în chilia cea sapata în pamânt, petrecând în pustie cu nevointe pustnicesti si luptându-se împotriva nevazutului vrajmas. Iar dupa un timp, doi crestini oarecare umblând prin pustia aceea, au gasit pe acest sfânt si s-au mirat de petrecerea lui atât de aspra. Deci, folosindu-se de cuvintele lui cele insuflata de Dumnezeu, au început dupa aceea a veni adeseori la dânsul, dorind sa vada fata lui cea cu sfânta podoaba, sa se învredniceasca de binecuvântare si sa ia folos de la dânsul. Ei aduceau staretului lor cele trebuincioase, iar numele lor erau acestea: Axentie, ce se poreclea Voron, si Matei, ce se chema Cucos, care mai târziu a fost eclesiarh al acelei manastiri.

Acei oameni spuneau aceasta: „Cu multi ani mai înainte de acea vreme, un lucrator de pamânt, anume Isaia, traia aproape de locul acela unde Sfântul Chirii s-a salasluit. Acel Isaia si cei împreuna cu dânsul adeseori auzeau un sunet de clopot si un glas de cântare minunata ce se facea în locul acela, mai cu seama în zile de Duminici si praznice. Dar nu numai Isaia auzea clopote si cântari, ci si alti oameni ce treceau prin acel loc. De aceea, de multe ori, când auzeau acel sunet, veneau acolo sa vada de unde se aud clopotele si cântarile. Si glasurile le auzeau, dar cu ochii nu puteau sa vada nimic; deci, mirându-se cu spaima, se duceau, cunoscând ca nu este lucru obisnuit”.

Intr-o zi, cuviosul a înconjurat pustia aceea cu acei doi oameni ce s-au zis mai sus, cu Axentie si Matei. Dar vrajmasul, uratorul binelui, stiind ca are sa fie izgonit de acolo prin Cuviosul Chirii si neputând sa-l înfricosozeze cu nici un fel de pareri si naluciri, de vreme ce cuviosul le socotea pe toate acelea mai netrebnice decât paianjenii, a aflat asupra lui un mestesug ca acesta: Prin voia lui Dumnezeu, a adus asupra lui somn greu, încât Sfântul Chirii nu putea sa umble si voia sa se culce ca sa se odihneasca, zicând catre cei ce erau cu dânsul: „Stati acolo pâna ce voi dormi putin”. Iar ei i-au zis: „Parinte, mergi în chilie si odihneste-te acolo”. Iar parintele, neputând sa mearga, fiind biruit de somn, a vazut un loc bun de odihna si s-a culcat ca sa doarma putin. Deci, adormind el, l-a desteptat un glas înfricosat, zicându-i: „Fugi, Chirile, fugi!” Iar el, desteptându-se de neobisnuitul glas si înspaimântându-se, a fugit din acel loc, si îndata, în ceasul acela, un copac mare a cazut de-a curmezisul pe locul pe care zacea sfântul.

Si a înțeles sfântul ca a fost pândire diavoleasca si dintr-aceea vreme a început a fi mai cu trezvie si mai osârdnic, rugându-se lui Hristos si Preacuratei Maicii Lui ca sa ia de la dânsul greutatea somnului. Acea cerere a lui i s-a împlinit întocmai, caci de multe ori petrecea ziua si noaptea fara sa aiba somn si nici cât de putin nu dormita. Deci noaptea statea la rugaciune si ziua se ostenea lucrând cu mâinile; caci taia padurea si curata locul cel strâmt care era în pustia cea paduroasa, vrând sa semene oarecare seminte; ca astfel din sudoarea fetei sale si din osteneala mâinilor lui sa se hraneasca.

Iar odata, adunând gateje multe împrejurul locului acela, le-a aprins; iar diavolul a ridicat un vânt mare si fumul cu vapaia a înconjurat pe cuviosul de pretutindeni, încât nu stia încotro sa fuga, din pricina ca fumul era gros si acoperea tot locul. Deci fiind într-o neasteptata primejdie de moarte ca aceea, sfântul a strigat catre Preacurata Fecioara Maria, grabnica ajutatoare, Nascatoarea de Dumnezeu, si îndata i s-a aratat lui oarecine si luându-l de mâna, i-a zis: „Vino în urma mea!” Deci, scotându-l nevatamat din foc, s-a facut nevazut. Astfel, cu ajutorul Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu, Sfântul Chirii a fost scapat din primejdia cea neasteptata.

Dupa aceasta au venit la dânsul din manastirea lui Simon doi frati iubiti si de un gând cu el: Zevedei si Dionisie. Pe acestia vazându-i cuviosul, s-a bucurat foarte mult si i-a primit sa vietuiasca împreuna cu el; apoi a venit un oarecare Natanail, care mai pe urma a fost chelar al locasului aceluia. Dupa aceea, au început a veni la sfântul si alti frati, pentru zidirile duhovnicesti, caci avându-si inima lui bine lucrata, cu darul Duhului Sfânt, dadea dulci roduri de învățaturi, si pentru aceea cei ce veneau sa vietuiasca la dânsul, cereau sa-l aiba parinte al lor pe el, pentru ca vedeau viata lui minunata si cuvântul lui de Dumnezeu insuflat. Iar el se lepada sa le fie povatuitor, numindu-se pe sine nevrednic si pacatos, însa biruindu-se de iubirea de frati si de dorirea mântuirii sufletelor omenesti, a început a primi acolo pe acei frati, care, zidindu-si lor chiliute mici, vietuiau lângă dânsul întru Dumnezeu.

Iar un om, anume Andrei, care își avea locuinta lui nu departe de acea pustie, a început a urî pe Cuviosul Chirii si pe monahii care erau cu dânsul, pentru ca s-au salasluit acolo. Deci, îndemnat fiind de diavol, a mers noaptea, vrând sa aprinda chilia sfântului. Dar când s-a apropiat de chilie, îndata a cazut asupra lui o spaima mare si a fugit de frica. Într-alta noapte, venind iarasi, a lipit focul de perete si a fugit, ca sa nu fie stiut. Si statea departe si privea sa vada când se va aprinde chilia cu parintii cei ce vietuiau în ea; dar focul, lipindu-se de peretele cel de lemn ca de piatra sau de gheata, îndata s-a stins.

Deci acel Andrei facea de multe ori aceasta, mergând întru adâncă noapte, dar n-a sporit nimic, deoarece uneori cadea peste dânsul frica si spaima, iar alteori focul cel lipit de perete se stingea, caci Preacurata Maica a lui Dumnezeu pazea nevatamat de foc nu numai pe robul sau, fericitul Chirii, ci si ostenelele mâinilor lui.

In cele din urma, omul acela si-a venit în simtire si, cunoscându-si greseala sa, s-a temut sa nu navaleasca asupra lui vreo pedeapsa a lui Dumnezeu. Deci alergând cu pocainta la Cuviosul Chirii, si-a marturisit greseala lui cu de-amanuntul, udându-si cu lacrimi fata lui. Iar sfântul, învățându-l cu cuvinte folositoare si îndemnându-l sa nu mai asculte sfatul cel viclean al vrajmasului, i-a daruit iertare si l-a eliberat cu pace, iar el însusi a început a cânta canonul de multumire al Preacuratei Fecioare Nascatoare de Dumnezeu.

Iar dupa putina vreme, Andrei acela a venit iarasi la Sfântul Chirii si-l ruga sa-l primeasca în obstea sa si sa-l tunda în calugarie. Iar cuviosul i-a îndeplinit cererea lui; si Andrei, învrednicindu-se rânduielii monahicesti, a petrecut întru ascultare, totdeauna caindu-se de greselile sale cele mai dinainte si marturisind fratilor cum voia sa puna foc locasului. Si se înmulteau fratii din zi în zi, pentru ca multi de pretutindenii veneau la cuviosul, unii pentru folos, altii pentru vietuire. Iar Cuviosul Chirii, urmând Domnului celui ce a zis: Pe cel ce vine la Mine nu-l voi goni afara, primea pe cei ce voiau sa se osteneasca si sa rabde nevoia pustiei pentru Dumnezeu. De aceea zidea chilii si se întemeia manastirea si se aseza viata de obste, ostenindu-se toti împreuna si câștigându-si din ostenelele lor cele de trebuinta pentru hrana.

Odata, vrând fratii sa zideasca biserica, nu se aflau între dânsii lucratori iscusiti în lemn, iar locul lor se afla departe de locuintele omenesti; deci aveau trebuinta de meseri în lemn. Iar Cuviosul Chirii, precum din început avea obicei ca întru toate nevoile si treburile sale sa se arunce la voia si la purtarea de grija a Preacuratei Fecioare Nascatoare de Dumnezeu si niciodata n-a fost lipsit de ce a cerut, ci toate treburile își câștiga, astfel, punându-si nadejdea spre Maica lui Dumnezeu, s-a rugat catre ea cu dinadinsul si degrab au venit meseri trebuinciosi, de nimeni fiind chemati, si s-a zidit o biserica aleasa, în numele Preacuratei Fecioarei Nascatoare de Dumnezeu si a cinstitei Adormirii sale.

Iar oamenii care locuiau împrejur în partea aceea, auzind ca în pustia Iezerului Alb se aduna monahi si se întemeiaza o manastire, iar acum au zidit si o biserica, se mirau; însa gândeau ca sfântul a adus multe averi cu sine. Si mai ales când s-au înștiintat ca fusese arhimandrit în manastirea lui Simon, socoteau ca acolo, la stapânire, i-au venit câștiguri mari.

Deci un oarecare boier, anume Teodor, îndemnat fiind de diavolul, a trimis tâlhari ca, navalind noaptea asupra manastirii, sa faca lui Chirii suparare si necaz si sa ia averea lui. Iar tâlharii mergând noaptea ca sa navaleasca fara de veste asupra manastirii si asupra celor ce dormeau, au vazut împrejurul manastirii multime de oameni, din care unii sagetau cu arcurile, iar altii altele faceau. Deci tâlharii stateau ascunsi într-un loc oarecare, în padurea aceea, de unde priveau de departe la oamenii aceia, asteptând pâna ce se vor duce de la manastire. Dar tâlharii au asteptat pâna la miezul noptii si mai mult, însa oamenii cei vazuti de dânsii nici nu se duceau, nici nu dormeau, ci petreceau ca niste strajeri ai manastirii; deci tâlharii s-au dus fara sa faca ceva. Iar în noaptea urmatoare iarasi au venit si au vazut la manastire alti oameni, mai multi decât întâi, înarmati ca niste ostasi, si temându-se, s-au dus.

Si au spus aceasta boierului lor; iar acela a gândit ca poate cineva dintre dregatori a venit cu multime de slugi la cuviosul pentru binecuvântare si rugaciune si, zabovind, a ramas la dânsul în acele nopti. Deci Teodor a trimis în taina la manastire ca sa stie cu încredintare cine a fost în manastire ieri si alaltaieri. Si s-a înstiintat trimisul ca nimeni nu a fost atunci în manastire, iar acum era mai mult de o saptamâna, de când nu venise nimeni. Deci a spus aceasta boierului care îl trimisese pe el, iar acela s-a mirat si s-a înspaimântat, cunoscând ca Dumnezeu acopera pe robul sau. Deci temându-se sa nu-l ajunga judecata lui Dumnezeu pentru ca a voit sa necajeasca pe placutul Lui, a mers degraba la sfântul si, caindu-se, i-a marturisit cu lacrimi greseala sa, spunându-i si ce au vazut tâlharii cei trimisi de el. Iar Cuviosul Chirii, învatându-l cu cuvinte din dumnezeiasca Scriptura si iertându-l, i-a zis: „Sa ma crezi, fiule Teodor, ca n-am nimic altceva în aceasta viata decât numai aceasta haina veche, pe care o vezi pe mine si putine carti”.

Atunci Teodor s-a minunat de saracia si de bunul lui obicei si s-a dus la casa sa, multumind lui Dumnezeu ca nu l-a lasat sa scârbeasca pe placutul sau si sa cada într-o atât de mare greseala si în mâinile vrajmasului pierzator. De atunci Teodor a câstigat mare dragoste si credinta catre sfânt, si-l avea pe el nu ca pe un om, ci ca pe un înger al lui Dumnezeu. Deci, venind la dânsul pentru binecuvântare, îi aducea cele trebuincioase si niciodata nu i se arata cu mâinile goale.

Astfel, strabatând vestea pretutindeni despre Cuviosul Chirii si venind multi la dânsul, a venit la locul lui si un monah, anume Ignatie, mare în fapte bune si având viata mai aspra decât altii. Si era acela alta pilda tuturor fratilor, pe lângă fericitul Chirii; caci se vorbea de el ca niciodata nu s-a culcat pe coaste în vremea calugariei sale de treizeci de ani, ci își scutura somnul cu putina dormitare, stând drept sau sezând putin pe ceva. Un barbat ca acesta si alti nevoitori asemenea lui voiau sa vietuiasca cu Cuviosul Chirii, pentru viata lui cea desavârsita si placuta lui Dumnezeu.

Iar asezamântul si rânduiala vietii monahicesti în manastirea Cuviosului Chirii era astfel: în biserica nimeni nu avea voie sa vorbeasca cu altul, nici sa iasa mai înainte de sfârșitul pravilei, ci fiecare avea porunca sa stea la locul sau si la rânduiala cea asezata, cu frica si cu luare aminte la cele ce se cânta; asemenea, la închinarea la Sfânta Evanghelie si la sfintele icoane era pazita buna rânduiala de a închinarii dupa cei batrâni, ca sa nu se faca vreo amestecare între dânsii. Însusi fericitul povatuitor, când statea în biserica, niciodata nu se pleca spre perete si niciodata nu sedea fara de vreme, macar ca picioarele lui, de stare multa în picioare, îi erau ca stâlpii.

Asemenea si la masa era pazita cuviincioasa rânduiala cu dinadinsul, fiecare sezând la locul lui cu blândete si cu tacere si nimeni nu se auzea vorbind, decât numai cel ce citea. Fratilor totdeauna li se faceau trei feluri de bucate, afara de zilele de post si de zilele în care se cânta "Aliluia"; pentru ca atunci fiecare se înfrâna dupa voie si dupa râvna, unul mâncând pâine uscata, iar altul petrecând toata ziua fara de hrana. Iar egumenului i se punea la masa tot aceeasi hrana ca si fratilor si masura deopotriwa cu a celorlalti, dar cuviosul nu lua nimic pâna la saturare.

Când se sculau de la masa, dupa multumire, se ducea fiecare în chilia sa, neabatându-se la nici un fel de vorbe, nici intrând în chilia altui frate, afara de mare nevoie. Odata s-a întâmplat unui frate pe nume Martinian, ca, iesind de la masa, sa se duca la alt frate pentru o trebuinta oarecare. Iar cuviosul, vazându-l

pe acela, l-a chemat la dânsul si l-a întrebat: „Unde te duceai?” Iar el a spus: „Aveam o trebuinta la acel frate si de aceea voiam sa merg la dânsul”. Atunci sfântul, ca si cum l-ar fi defaimat, i-a zis lui: „Asa pazesti rânduiala manastireasca? Oare nu puteai sa mergi mai întâi în chilia ta si sa-ti faci rugaciunea datorata; apoi, daca era nevoie, sa mergi la el?” Iar Martinian a zis zâmbind: „Parinte, daca merg în chilia mea, nu pot sa mai ies”. Iar sfântul i-a grait: „Asa fa totdeauna; mai întâi mergi în chilie si chilia te va învăta la tot binele”.

In manastirea aceea se mai pazea si alta rânduiala. De se aducea la vreun frate vreo scrisoare sau vreo daruire de la cineva, acel frate, fara sa despecetluiasca scrisoarea, o aducea la egumen, asemenea si tot ceea ce i se aducea lui. Tot astfel, de voia vreun frate sa trimita scrisoare la cineva afara din manastire, nimeni nu îndraznea aceasta, fara porunca egumenului. Iar în chilie nimeni nu era liber sa aiba ceva, afara de cele prea trebuincioase, nici sa numeasca ceva al sau; ci, dupa apostoleasca vorba, sa le aiba pe toate de obste. Argint nici ca se pomenea la frati, afara de averea de obste a manastirii, de la care toti aveau cele de trebuinta. Nici o bucata de pâine si nici o bautura nu era liber sa aiba cineva în chilie; iar de avea cineva sete, mergea la trapeza si acolo, cu binecuvântare, își potolea setea. De se întâmpla cuiva de mergea în chilia vreunui frate, nimic altceva nu putea sa vada decât numai icoane, carti si vasul cu apa pentru spalat. Asa erau liberi calugarii de toata împatimirea, numai o grija având: sa placa lui Dumnezeu, sa aiba unul catre altul dragoste si smerenie si sa se osteneasca pentru trebuintele de obste.

Si precum la cântarea bisericeasca, tot asa si la lucrul manastiresc, fiecare alerga cu osârdie, întrecându-se unul pe altul, ca mai întâi sa se afle fara de lenevire. Si fiecare dupa puterea lui lucra nu ca oamenilor, ci ca lui Dumnezeu. între toate lucrurile cele de obste se pazea si aceasta: Sa nu fie între dânsii vreo vorba împotriva, nici vreun cuvânt desert, ci fiecare sa petreaca în tacere, pazindu-si duhovniceasca sa iubire de înțelepciune; si sa li se para ca stau si lucreaza înaintea ochilor Atotvazatorului Dumnezeu. Iar de voia cineva sa graiasca, nimic altceva nu putea sa spuna rara numai cuvinte din carti spre folosul celorlalti frati, dar mai ales spre folosul acelora care nu stiau Scriptura.

Si alte multe feluri de rânduielei erau în viata fratilor cea placuta lui Dumnezeu, iar Cuviosul Chirii îi dadea fiecaruia pilda si masura de pravila si nu puteai sa vezi între dânsii pe cineva având voia si socoteala sa deosebita, ci toti savârseau voia povatuitorului, fara de împotrivire sau cârtire, ca pe o porunca a lui Dumnezeu. Cei ce stiau sa lucreze cu mâinile, toate cele lucrate le duceau la camara cea de obste si nimic nu-si tineau fara de binecuvântare, pentru ca nici nu era de nevoie cuiva sa tina ceva, deoarece toata trebuinta trupezasca -îmbracamintea, încaltamintea si orice alta trebuinta - o avea de la obste. Nici chiar cuviosul însusi nu voia sa vada pe dânsul o haina împodobita, ci purta îmbracaminte proasta si cu multe cusaturi pe ea.

Cuviosul Chirii mai avea si acest obicei: Dupa savârsirea cântarii Utreniei si dupa pravila sa cea obisnuita din chilie, mergea în bucatarie ca sa vada ce fel de bucate se dau fratilor, rugând si poruncind celor ce slujeau în bucatarie sa se sarguiasca si sa gateasca hrana placuta fratilor spre odihna lor; iar uneori si singur le ajuta lor, lucrând cu dânsii la gatitul bucatelor, din cele ce putea sa fie în pustie, din ostelile lor. Caci ce fel de ospaturi puteau sa aiba ei, petrecând în saracie si în necastigare? Iar bauturi ametitoare niciodata nu se gaseau la dânsii. Aceasta rânduiala a asezat-o Cuviosul Chirii cu tarie, ca nu numai în viata lui, ci si dupa moartea lui, mai ales, sa nu îndrazneasca nimeni a aduce în manastirea lui vreo bautura ametitoare. Deci cuviosul avea mare sânguinta pentru rânduielele manastiresti, ca nicidecum sa nu se strice; dar mai ales sa nu se schimbe predaniile sfintilor celor vechi si pustnicestile puneri de lege.

Odata, în vremea Sfântului si Marelui Post al Pastelui, Agripina, sotia dreptcredinciosului boier Andrei, a venit la manastire pentru a face rugaciune - caci locul pe care era zidita manastirea era mosia si stapânirea acelui boier. Acea doamna era foarte credincioasa si iubitoare de Hristos, cinstea foarte mult rânduiala monahiceasca si avea mare osârdie catre Cuviosul Parinte Chirii. Deci într-o zi de Duminica a voit sa ospateze pe frati cu mâncare de peste, dar sfântul n-a lasat sa se faca aceasta. Si rugând ea mult pe cuviosul parinte sa dezlege pe frati sa manânce peste, sfântul a raspuns: „De voi face aceasta, atunci eu

singur voi fi stricatorul rânduiei manastiresti si, dupa sfârșitul meu, vor zice: «Chirii a poruncit sa se mânânce peste în Postul cel Mare». Atunci Agripina a ospatat pe frati cu mâncare de post si, ducându-se acasa, lauda taria sfântului pentru pazirea predaniilor Sfintilor Parinti. Dar dupa toate acestea, sa ne întoarcem la povestirea celorlalte fapte bune ale Cuviosului Parinte Chirii.

Se cade deci sa se pomeneasca iarasi darul cel daruit lui din început de Dumnezeu, adica darul umilintei si al lacrimilor; caci atunci când slujea Sfânta Liturghie sau citea, sau asculta ce se citește, sau statea la pravila, sau învăta pe frati, niciodata nu putea sa-si tina lacrimile. Si din aceasta se putea vedea în dânsul caldura dumnezeiestii iubiri. Si avea nadejde si credinta mare catre Dumnezeu, caci atunci când se întâmplau în manastire neajunsuri si lipsa de cele de nevoie, si-i ziceau fratii sa trimita la oarecare iubitori de Hristos, sa ceara de la dânsii cele trebuincioase, el nu voia nicidecum sa trimita, ci zicea: „Daca Dumnezeu si Preacurata Maica Lui ne vor uita în locul acesta, apoi pentru ce ne mai aflam în viata aceasta?”

Si îi mângâia pe frati, învățându-i sa aiba nadejde în Dumnezeu; iar la mireni sa nu ceara milostenie, ca nu cumva, iesind ei din manastire pentru milostenie, sa fie împiedicati de vrajmasi prin oarecare sminteli. Iar Dumnezeu, vazând pe robul Sau nadajduind asa de mult catre Dânsul, îndupleca inimile multor boieri si aceia trimiteau singuri îndestulate milostenii din averile lor în manastirea cuviosului; iar el cu fratii primeau acelea ca trimise de Dumnezeu, multumind Stapânului Hristos si Preacuratei Lui Maici; deci cu acestea mângâia înputinarea de suflet a fratilor.

Dar sa nu uitam si de mai înainte vederea cuviosului pe care o avea din darul Sfântului Duh pentru curatia sufletului sau. Un frate oarecare, anume Teodot, vietuind în pustie prin aceleasi parti si auzind despre Sfântul Chirii, a venit în manastirea lui si, iubind pe parintele si manastirea sa, s-a rugat sa fie numarat în rândul fratilor din acea manastire. Deci a fost primit si traia împreuna cu ei. Însa, dupa o vreme oarecare, diavolul a pus ura în inima lui Teodor asupra sfântului parinte si pe cât la început avea dragoste si credinta catre dânsul, cu atât a început a-l urî, încât nici nu putea sa-l vada, nici glasul sa i-l auda, ci vicleanul gând îl îndemna sa iasa din manastire.

Deci, luptându-se cu gândul acesta, s-a dus la Ignatie, mai înainte pomenitul staret, barbat de Dumnezeu insuflat, si a marturisit lui gândul sau. Iar staretul l-a mângâiat, zicându-i: „Frate, rabda pentru Dumnezeu, ca am dat fagaduinta lui Hristos Stapânului nostru ca, pentru dragostea Lui, sa le rabdam toate si sa stii cu încredintare ca acest gând ti-a venit de la vrajmasul; caci ce vezi vrednic de ura la parintele Chirii, care este ca îngerul lui Dumnezeu? Deci îți spun ca de-ti vei asculta gândul tau cel viclean si de vei pleca de aici, vei pierde mântuirea ta si vei cadea în mâinile vrajmasului”.

Iar Teodot, mângâindu-se putin, a zis: „Voi mai astepta si anul acesta, doar se va schimba cu mine parintele”. Apoi, dupa un ceas, iar se tulbura de acelasi gând, caci vrajmasul nu înceta a-i aduce ura asupra sfântului si, petrecând el tot anul luptându-se cu gândul sau si neavând odihna, s-a gândit sa se duca la parintele Chirii si sa-si marturiseasca tulburarea gândurilor sale. Si intrând el în chilia parintelui si cautând la cuvioasa lui fata, s-a rusinat de caruntetile lui cele cu cuviinta si de rusine nu putea sa zica nimic; deci, voind sa iasa afara, staretul l-a oprit, zicându-i: „Frate Teodot, de vreme ce singur nu voiesti sa-mi marturisesti gândurile tale, atunci sa ti le spun eu”.

Si a început Sfântul Chirii a spune fratelui toate cele pe care le avea ascunse în inima sa. Iar fratele, auzind unele ca acestea, s-a înspaimântat foarte si se minuna de vederea mai înainte a sfântului; deci, cazând la picioarele lui, îi cerea iertare. Atunci sfântul, mângâindu-l, i-a zis: „Sa nu te mâhnesti, frate Teodot, ca toti s-au smintit crezând despre mine ca sunt bun, însa numai tu singur ai înteles adevarul, cunoscându-ma ca sunt rau si pacatos, pentru ca cine sunt eu, pacatosul si netrebnicul?”

Iar fratele, vazând pe parintele smerindu-se astfel, mai mult se trudea în sine si, plângând, își marturisea greseala, ca în desert, ura cu ura nedreapta pe acel drept. Iar cuviosul, vazând pocainta lui Teodot, l-a

iertat si 1-a eliberat, zicându-i: „Mergi, frate, în chilia ta, ca de acum nu va mai veni asupra ta un razboi ca acela”. De atunci Teodot, aflând odihna inimii sale, a început a avea catre sfântul parinte mai mare dragoste si credinta decât întâi. Dar nu numai gândurile lui Teodot le vedea cuviosul cu ochiul cel mai înainte vazator, ci si ale multora; pentru ca cei ce veneau în manastirea lui îi cunostea de departe cu ce fel de gând vin si le spunea celor ce se întâmplau acolo, zicând: „Acel frate voieste sa vietuiasca cu noi, iar celalalt gândeste sa se duca”. Si alte taine ale inimilor omenesti i le descoperea lui Dumnezeu.

Dar nu se cade a trece cu tacerea si minunile cuviosului ci, spre marirea lui Dumnezeu cel minunat întru sfintii Lui, sa spunem macar câteva din ele. Odata au adus la Cuviosul Chirii pe un om îndracit, anume Teodor, care patimea rau de necuratul duh, caci era stapânit de un diavol cumplit. Iar cuviosul, facând rugaciune, a izgonit pe diavol si s-a tamaduit Teodor. Si nu mai voia acesta sa plece de la manastire si ruga pe sfântul sa-l numere si pe el în ceata monahilor. Atunci parintele 1-a tuns pe Teodor în calugarie si i-a pus numele Teofan.

Intr-o vreme nu ajungea vin pentru slujba bisericeasca si au spus cuviosului ca nu va putea face Sfânta Liturghie în zilele de sâmbata si Duminica. Iar cuviosul chemând pe eclesiarhul Nifon, 1-a întrebat despre vin, daca mai este macar cât de putin. Iar Nifon i-a raspuns ca si vasul în care se tine vinul este zvântat. Si a poruncit sfântul sa aduca la el vasul acela; iar eclesiarhul, ducându-se sa aduca vasul, 1-a aflat plin de vin; pentru aceea, s-a mirat foarte mult, stiind bine ca nici o picatura de vin nu mai era în vas, dar cu rugaciunile sfântului, într-un ceas s-a umplut de vin. Si toti fratii s-au înstiintat despre acea minune; si pentru aceea se mirau si slaveau pe Dumnezeu. Iar vinul nu a scazut din vasul acela multa vreme, pâna ce s-a adus alt vin de la niste oameni iubitori de Hristos.

Intr-un an oarecare s-a facut foamete mare între oameni; deci poporul, fiind flamând, a început a veni la manastirea cuviosului, iar el a poruncit sa le dea pâine, desi manastirea era saraca, caci atunci nu avea pamânturi si averi, ci singuri fratii se osteneau; iar de le trimitea cineva din iubitorii de Hristos milostenie, cu aceea se hraneau. Deci, într-acea vreme de foamete, nu aveau în manastire decât numai hrana trebuincioasa fratilor. Si strabatând vestea prin satele de primprejur ca în manastirea lui Chirii se hranesc toti cei înfometati care merg acolo, au început mai multi saraci si amarâti a se aduna la manastire, iar cuviosul egumen porunca sa-i hraneasca pe toti. Dar pe cât le dadea hrana la cei ce veneau, pe atât aceea hrana, cu rugaciunile cuviosului, se înmultea în manastire; deci o mare multime de popor s-a hranit din manastirea sfântului Chirii în acea vreme de foamete.

Odata s-a întâmplat de s-au aprins chiliile manastirii si fratii nu puteau sa stinga focul, care ameninta a cuprinde pe toate, încât si biserica era sa se aprinda. Iar sfântul, luând crucea, a alergat spre foc, fiind acolo si un mirean venit din cetate. Acela, vazând pe sfântul mergând degraba cu crucea, a răs în sine de el; caci vedea ca focul a cuprins toate. Si stând sfântul cu crucea împotriva vaparii si rugându-se lui Dumnezeu si Preacuratei Maicii Sale, îndata focul a început a se stinge, ca si cum se rusinase de sfântul, si degraba s-a stins tot, încât numai a pârlit manastirea, iar nu a ars-o. Iar pe omul care a răs de sfânt 1-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu, caci 1-a napadit pe el o boala neasteptata, încât toate madularele trupului sau au slabit. Deci cunoscându-si mireanul greseala sa, a început a se marturisi cu pocainta înaintea sfântului, iar sfântul 1-a iertat si, rugându-se pentru el si însemnându-l cu Sfânta Cruce, 1-a facut sanatos. Iar el, ducân-du-se întru ale sale, a propovaduit tuturor acele lucruri minunate.

Minunile cuviosului parintelui nostru Chirii, fiind auzite nu numai în toata latura aceea, dar si în alte laturi, un boier cu numele Mihai, ce se numea Bilevschi, traind cu sotia sa Maria opt ani, nu avea fii. Deci, mâhnindu-se pentru aceasta nerodire de prunci si auzind despre Cuviosul Chirii ca toate câte cerea de la Dumnezeu le capata, a trimis pe doi din boierii sai la el, cu rugamintea sa se roage lui Dumnezeu pentru el si pentru sotia sa, ca sa se dezlege acea nerodire de prunci.

Si ajungând trimisii la cuviosul si înca nedând scrisoarea de la boier, fericitul le-a zis: „O, fiilor, de vreme ce ati facut mare calatorie cu osteneala, cred Dumnezeului meu si Preacuratei Maicii Sale, ca osteneala

voastra nu va fi în desert. Dumnezeu va da domnului vostru rodul nasterii de fii". Iar ei s-au mirat cum stia staretul pricina pentru care venisera ei; deci au cunoscut ca este un mare placut al lui Dumnezeu si i-au dat scrisoarea boierului, iar sfântul a poruncit sa-i odihneasca.

In aceeasi noapte i s-a facut boierului Mihail o vedenie ca aceasta: A vazut un staret cinstit, purtator de lumina si împodobit cu caruntetile, care tinea în mâinile sale trei vase si zicea catre el: „Primeste ceea ce ai cerut de la mine". Aceeasi vedenie s-a facut în acelasi ceas si sotiei lui, Maria. Si desteptându-se boierul din somn, a început' a spune sotiei sale vedenia sa, iar ea, luând din gura lui cuvântul, a zis: „Asemenea si mie mi s-a aratat staretul si mi-a dat trei vase, zicându-mi: «Primeste ceea ce ai cerut de la mine»".

Si vazând ei ca vedenia le era potrivita amândurora, s-au mirat si au însemnat numarul acelei zile. Iar Cuviosul Chirii, ospatând trei zile pe boierii cei trimisi la el cu slugile lor, i-a eliberat cu binecuvântare la cel ce i-a trimis si a poruncit chelarului sa le dea o pâine si jumatate si putini pestisori ca sa aiba pe cale. Iar ei au zis: „Parinte, porunceste sa ne dea mai multa pâine si peste de vreme ce calea este lunga, iar locul este pustiu si nu vom gasi de unde sa cumparam pâine si peste". Iar sfântul le-a zis: „Mergeti cu pace, vor fi destule acestea pâna la casa voastra". Iar ei, necutezând sa supere mai mult pe staret, s-au dus. Deci, mergând, se gândeau de unde sa cumpere pâine pentru ca sa aiba pe cale, caci aveau sa calatoreasca douazeci de zile sau mai mult; iar ceea ce li se daduse de sfântul socoteau ca le va ajunge numai pentru o zi, având multe slugi cu ei.

Deci, mergând în cale, la întâiul conac au început a fierbe putin din pestele care-l aveau de la manastire, dar când fierbeau pestele, acela se vedea mult. Deci, sezând sa manânce, au pus acea jumatate de pâine si au mâncat si s-au saturat; iar acea jumatate de pâine se vedea ca si cum nu s-ar fi mâncat; asemenea si pestii mâncându-se, se înmulteau si prisoseau. Atunci ei au cunoscut ca le-a spus adevarul cuviosul parinte, când le-a zis: „Destule vor fi acestea pâna la casa voastra!", si, dupa aceea, au fost fara de grija pentru hrana cât au mers pe cale. Deci le-a fost destula acea jumatate de pâine, pâna ce au ajuns la locul lor; iar pâinea cea întreaga, împreuna cu binecuvântarea sfântului, au dat-o boierului si i-au spus toate cu de-a-manuntul.

Iar boierul a primit cu bucurie binecuvântarea si pâinea, mirându-se de minunile cele povestite. Apoi a sfârâmat pâinea în particule si a împartit câte o bucatica tuturor celor ce erau în casa sa si au mâncat-o ca pe o mare sfintenie, încât toti câti erau cuprinsi de vreo boala, îndata s-au însanatosit din gustarea acelei pâini. Dupa aceea, boierul a întrebat pe cei care au fost trimisi, în care zi au sosit la cuviosul. Si socotind, au aflat ca au ajuns la sfântul în aceeasi zi când boierul si sotia sa au vazut noaptea acea vedenie. Dintr-aceea vreme s-au nascut boierului doi fii si o fiica si a înteles ca acelea erau cele trei vase ce li s-au dat de cuviosul în vedenie. Deci, având mare dragoste catre el, trimitea multe milostenii la manastirea lui.

Povestirea minunilor si a vietii Cuviosului Parintelui nostru Chirii se afla scrisa pe larg în manastirea lui si în Mineiul cel mare al fericitului Macarie, mitropolitul Moscovei, care este în biserica soborniceasca din Moscova a Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu, iar noi aici, ca sa nu lungim povestirea, sa pomenim si pe celelalte pe scurt. Un oarecare Anastasie, traind bolnav departe de manastire si fiind aproape de moarte, cuviosul i-a trimis apa sfintita si l-a facut sanatos. Odata Iezerul Alb fiind mare, se învaluia foarte tare, dar sfântul l-a schimbat întru alinare si i-a mântuit pe pescari de la înec. O femeie, sotia unui boier cu numele Ioan Cargolomul, fiind oarba de multa vreme, sfântul i-a daruit vedere prin rugaciuni si prin stropirea cu apa sfintita. Un frate, anume Dalmat, care se îmbolnavise, a murit fara sa fie împartasit cu Sfintele Taine - preotul zabovind la sfânta slujba a Liturghiei. Deci, înviindu-l din morti, l-a împartasit cu Sfintele Taine si dupa aceea iarasi a adormit întru Domnul.

Un boier, anume Roman Alexandrovici, traia departe de manastirea cuviosului, iar pe Cuviosul Chirii nu l-a vazut niciodata, ci numai a auzit de el. Si fiind el în boala, era aproape de moarte, dar pe când se ruga Preacuratei Maicii lui Dumnezeu ca sa-i usureze boala, a vazut-o pe Preasfânta Fecioara aratându-i-se

împreună cu Cuviosul Chirii și zicând către bolnav: „Trimite la acest staret ca să-ți dea apă sfințită și, gustând-o, vei fi sanatos”. Deci, îndată după vedenia aceea, a trimis bolnavul la cuviosul cu rugămintea, ca să-i dea apă sfințită; și, aducându-i-se apă, a baut din ea și s-a însănătoșit în ceasul acela. După aceea s-a dus îndată la mănăstire și, văzând pe cuvios, l-a cunoscut ca el este acela care era în vedenie cu Preacurata Nascătoare de Dumnezeu; deci, cazând la picioarele lui, i-a dat mulțumire.

Unei femei oarbe de trei ani, Cuviosul Chirii i-a daruit vedere cu rugăciune și cu apă sfințită. Asemenea și pe alta oarbă a făcut-o bine în felul acesta. Fiind foarte mare în părțile acelea ale Iezerului Alb, nimeni n-a murit în mănăstirea cuviosului, numai un frate a fost bolnav, anume Sosipatru; dar și acela s-a însănătoșit cu rugăciunea cuviosului părinte. Și a proorocit sfântul către un frate, zicând: „Crede-mă, frate Hristofore, că nici unul din voi nu va muri mai înainte de mine; iar după trecerea mea de aici, mulți vor veni după mine”. Și s-a împlinit acea proorocie a părintelui întocmai.

Un bărbat, anume Iacov, patimind de o boală cumplită, a fost adus la mănăstirea cuviosului pentru tămăduire. Aceluia nu numai că nu a voit cuviosul să-i dea tămăduire, dar nici în mănăstire n-a poruncit să-l primească. Și zăcea bolnavul înaintea mănăstirii, iar din gura și din narile lui curgeau spume înșănăgerate. Și fiind rugat cuviosul pentru bolnav, nicidecum nu se pleca spre miluirea celui, în acea vreme a venit în mănăstire un bărbat cinstit și iubit al sfântului, care, văzând patimirea bolnavului, i s-a făcut mila de el și s-a rugat cuviosului să-l miluiască pe bolnav și să-i ceară de la Dumnezeu tămăduire, precum a cerut multora. Iar cuviosul i-a zis: „Crede-mă, fiule, că boala lui nu este după întâmplare. El patimește aceasta pentru păcatele desfrânării; și, de va făgădui că se pocăiește și încetează de la niste păcate ca acelea, cred că Domnul meu și Preacurata Lui Maică îl vor tămădui; iar dacă nu, va patimi și mai mult”. Deci, mergând cel ce a auzit acestea din gura cuviosului, i-a spus bolnavului; iar acela s-a înfricosat auzind păcatele cele vadite pe care numai singur Dumnezeu le știa. Deci s-a făgăduit cu lacrimi a se pocăi și a înceta de a mai păcătui. Atunci însuși Cuviosul Chirii a mers la acel bolnav, fiindu-i mila de el, și a primit marturisirea păcatelor lui. Și, făcând rugăciune pentru el, l-a făcut sanatos cu darul lui Dumnezeu.

După toate acestea, Cuviosul nostru Părinte Chirii slabind de multe sale osteneli și de bătrânețe și cuprinzându-se de durerile trupesti, s-a apropiat către fericitul sfârșit. Și chemând pe frații care erau în număr de 53, le-a făcut lor asezământ ca, după moartea sa, nimeni să nu îndrăznească să strică ceva din rânduiala vieții de obște. Și învățându-i din destul, le-a pus egumen pe Inochentie, bărbat îmbunătățit; apoi, împartășindu-se cu dumnezeiestile Taine și dând binecuvântare tuturor și sărutarea cea mai de pe urma fiecăruia; rugăciunea fiind în gura lui, și-a dat cinstitul și sfântul lui suflet în mâinile lui Dumnezeu, în noua zile ale lunii iunie, la pomenirea celui de un nume cu el, - Sfântul Chirii al Alexandriei, în luna Sfintei Treimi, a Duminicii praznicului Sfintelor Rusalii.

Și s-a luminat fața lui cu cuviința și bun miros a ieșit din moastele lui; deci, plângându-l ucenicii, l-au îngropat cu cinste. El a murit în anul de la facerea lumii 6935, iar de la întruparea lui Dumnezeu Cuvântul, în anul 1427, vietuind în această viață nouăzeci de ani. Când s-a dus în pustia Iezerului Alb era de 60 ani de la nașterea sa, iar în locul unde a alcatuit mănăstirea a vietuit 30 de ani. După cum în viața sa, cu darul lui Dumnezeu și cu ajutorul Preacuratei Maicii Lui, a făcut multe minuni, tot astfel și după moarte nu a încetat a face minuni, gonind diavolii din oameni și tămăduind toate bolile celor ce veneau la moastele lui cu credința, precum se scrie pe larg în istorie. Iar noi, scurtând cuvântul, slavim pe Dumnezeu, Care a preamarit pe placutul Sau, întru slava Preasfântului Sau nume, cel slăvit de toată făptura acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL SFINȚIT MUCENIC TIMOTEL, EPISCOPUL PRUSIEI (10 iunie)

Cetatea Prusiei este în partile Bitiniei și se învecinează cu Frigia și Misia, fiind aproape de muntele Olimpului. În această cetate a fost episcop Sfântul Timotei, iar pentru curatenia și sfințenia sa a luat de la Dumnezeu darul facerii de minuni, căci pe un balaur ce se încuibase sub un chiparos într-o peștera și care vatama dobitoacele și oamenii, el l-a ucis cu rugăciunea și cu semnul Sfintei Cruci, aruncându-l în gura un acoperământ cu care se acoperea sfântita pâine pe dumnezeiescul jertfelnic. El a înviat pe un împărat cu numele Areta, care zăcea de o boală foarte grea și care era aproape de porțile iadului. Asemenea și pe o împărăteasă oarecare a întors-o de la moarte la viață și, din întinericul închinării de idoli, a adus-o la lumina sfintei credințe.

El toate bolile le-a tămăduit cu darul cel dat lui și alte multe minuni a făcut, cu puterea lui Hristos. Și a luminat turma sa cu învățătura și pe mulți din cei necredincioși i-a întors la cunostința adevăratului Dumnezeu. Iar după ce a venit împărat Iulian Paravatul, care, lepădându-se de Hristos, s-a închinat idolilor și a început a prigoni cumplit Biserica lui Hristos, atunci Sfântul Timotei și mai mult se ostenea în propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu, întărind pe cei credincioși în credință; iar pe cei necredincioși certându-i pentru ratacirea lor. Și aflând despre dânsul păgânul Iulian, a trimis să-l prindă și, aducându-l, l-a aruncat în temniță. Iar pe când sfântul sedea legat, mulți veneau la el și-i învăța despre Hristos, adevăratul Dumnezeu. Și s-a înștiințat de aceasta Iulian, ca episcopul cel creștin, chiar și legat, învăța credința sa pe cei ce se duc la dânsul, și a trimis să-l oprească, ca să nu mai propovăduiască numele lui Iisus. Dar el nu a ascultat pe împăratul cel păgân și fără de lege, ci făcea fără de temere cele cuviincioase lui.

Și aflând iarăși împăratul despre Sfântul Timotei că propovăduiește fără de frică numele lui Hristos, s-a mâniat și, trimitând un calau, i-a tăiat capul în temniță. Și luând credincioșii sfântul lui trup, l-au îngropat cu cinste; iar de la mormântul lui se dau tămăduiri de neputințe și de boli, întru slava lui Hristos Dumnezeu nostru.

SFINȚII MUCENICI ALEXANDRU ȘI ANTONINA FECIOARA **(10 iunie)**

Într-o vreme, fiind prigoana împotriva creștinilor și mulți dintre ei fiind uciși cu felurite munci pentru credința în Hristos; după multe zile s-a prins și s-a adus la Fist, nemilostivul ighemon, o fecioară creștină, cu numele Antonina, de neam din cetatea ce se numea Crodamna, care petrecându-și viața sa în dreaptă credință și în fapte bune, Domnul a învrednicit-o de nevointa mucenicească, pentru că astfel să rusineze și să biruiască pe îndraznetul și potrivnicul diavol. Deci această fecioară fiind adusă înaintea lui Fist, cumplitul ighemon, acela a început a o amăgi cu cuvinte viclene, zicându-i: „Doamna Antonino, fiindcă ești fecioară cinstită și întreg înțeleaptă, voiesc să te pun preoteasa zeiței Artemida, să-ți dau daruri și cinste și să fii mai mare în toată casa mea”.

Iar ea a tăcut multă vreme, apoi a răspuns: „O, Fiste, pentru ce-mi făgăduiești daruri desarte? Mai bine voiești și tu să fii partas al bogățiilor mele, așa încât, crezând în Domnul meu Iisus Hristos, să câștigi visteria vesnicelor bunătăți”. Fist a zis: „Să nu fie aceea ce zici tu și să mă ferească zeii ca să cred într-un Dumnezeu, sau mai bine zis om, că Acela Care a fost pironit și spânzurat pe cruce”. Antonina a grai: „Nu tagăduiesc nici eu că Domnul nostru Iisus Hristos a fost pironit pe cruce și pus în mormânt, dar și aceasta o marturisesc despre Dânsul; că a treia zi a înviat din morți și acum sade de-a dreapta lui Dumnezeu Tatal, precum este scris în cartile noastre: Zis-a Domnul Domnului meu: Sezi de-a dreapta mea, până ce voi pune pe vrajmasii tăi asternut picioarelor tale”.

Fist a răspuns: „Aceste multe cuvinte ale tale sunt desarte. Deci pentru ce nu te supui mie și nu jertfesti zeilor noștri, ca să te îndulcești în voie de toate bunătățile care sunt în lume?” Fecioara a răspuns: „Eu nu

ma voi închina unor zei nesimtitori ca aceia, pentru ca sunt diavoli, precum este scris în legea Domnului meu: Toti zeii pagânilor sunt diavoli; iar Domnul a facut cerurile". Fist a zis: „Tu numesti diavoli pe zeii nostri?" Fecioara a raspuns: „Cu adevarat asa îi numesc, pentru ca în ei nu este nici un fel de putere, nici vreun ajutor nu poti avea de la dânsii; deci aceia nu sunt zei, ci diavoli".

Mâniindu-se de aceste cuvinte, Fist a poruncit ostasilor sa bata pe fecioara peste obraz, socotind ca poate se va rusina putin. Apoi a zis catre dânsa: „Ma jur pe zei ca, de nu te vei supune poruncii împaratului, te voi bate cu batai cumplite, voi porunci sa te duca în casa de desfrânare si te voi osândi la arderea focului; de aceea, îți dau vreme trei zile sa te gândești daca te lepezi desavârsit de ceea ce-ti poruncesc sau vei voi sa te pocaiesti si sa aduci jertfa zeilor; pentru ca multi din aceasta credinta a ta au început a face ceea ce faci tu acum, dar, dupa aceea, schimbându-si nesupunerea lor, s-au supus zeilor nostri".

Atunci Antonina a zis: „Fa ce voiesti, necuratule muncitor!" Ighemonul auzind aceasta, a dat pe sfânta la patru ostasi; iar ea s-a dus în temnita cu suflet bucuos si cu fata vesela. Iar ighemonul, chemând în taina pe mai marele pazitor al temnitei, i-a poruncit sa nu faca nici un rau fecioarei, ci mai ales sa o îndemne cu momeli ca sa se întoarca de la crestinatate si sa aduca jertfa zeilor; de vreme ce -zicea el - neamul crestinesc s-a obisnuit cu greutate a se departa de la credinta sa. Apoi, dupa ce acel pazitor a închis pe sfânta fecioara în temnita, a început a o îndemna cu aceste cuvinte: „Prea cinstita fecioara Antonina, pentru ce petreci în aceasta nesupunere a ta? Pentru ce nu-ti schimbi gândul, ca sa jertfesti zeilor nostri si astfel sa scapi de muncile cele ce ai sa patimesti?"

Dar ea nu a raspuns nimic, încât strajerul temnitei se minuna si nu se pricepea pentru ce nu-i raspunde fecioara. Iar Sfânta Antonina, plecându-si genunchii la pamânt, se ruga Domnului ziua si noaptea, petrecândxfara de hrana. Apoi, dupa ce au trecut cele trei zile, deodata s-a auzit un tunet atât de puternic, încât s-au sfărâmat zavoarele temnitei, usile s-au deschis singure si o lumina mare a luminat toata temnita, iar din cer s-a auzit un glas, zicând astfel: „Antonina, scoala-te si te întareste cu hrana, gusta pâine si apa si fii viteaza! Nu te teme de Fist, pagânul ighemon, de vreme ce Eu sunt cu tine!" Atunci, sfârșindu-si rugaciunea sa, a zis: „Amin". Apoi, sculându-se, a gustat putina pâine si apa si, dupa aceea, s-a culcat putin ca sa se odihneasca.

Iar dupa ce s-a facut ziua, ighemonul a stat la judecata si a zis: „Aduceti la mine pe acea spurcata femeie, ca sa-i aflu scopul ei". Deci ostasii au dus-o înaintea lui Fist ighemonul, si ea mergând, si-a ridicat ochii sai spre cer si a zis: „Multumesc Tie, Doamne Dumnezeu meu, ca savârsești voia Ta întru mine; ma rog Tie sa nu ma parasesti pâna la sfârșitul meu". Atunci un glas s-a auzit iarasi din cer, zicându-i: „Mergi în drumul tau fara de temere, ca Eu sunt cu tine!"

Iar când a venit la locul unde statea Fist la judecata, Sfânta fecioara Antonina a răs. Deci el a întrebat-o: „Pentru ce râzi?" Sfânta a raspuns: „Îti voi spune pricina râsului meu. Înainte am vazut ca scaunul pe care sezi tu degraba se va rasturna si vei pieri; pentru aceasta am răs de tine!" Atunci ighemonul, vazând ca fecioara Antonina îl ocaraste, a poruncit sa o bata cu vine de bou; iar ea, ridicându-si ochii spre cer, a zis: „Multumesc Tie, Doamne Dumnezeu meu, ca m-ai învrednicit pe mine ticaloasa si pacatoasa, sa iau parte cu sfintii Tai; iar pe acest om plin de faradelegi si întinat cu varsare de sânge, degraba îl arunca în prapastia iadului, ca sa cunoasca ticalosul neputinta desertilor sai zei, spre care si-a pus nadejdea".

Acestea auzindu-le ighemonul cel însetat de sângele omenesc, mai mult s-a mâniat si a zis catre ostasi: „Aceasta femeie rea si urâta nu numai ca huleste pe zeii nostri, ci si pe noi singuri cu ocarari ne batjocoreste; de aceea duceti-o într-o casa de desfrânare, ca sa se sature de poftetele sale". Atunci ostasii, luând-o pe ea, au dus-o într-o casa oarecare.

Deci Sfânta fecioara, sezând în casa si rugându-se lui Dumnezeu cu dinadinsul, îngerul Domnului s-a aratat unui ostas cu numele Alexandru, care avea vârsta de 23 de ani, si i-a zis: „Du-te la ighemon si vorbește cu el sa-ti dea voie sa intri la Antonina, pe care, dupa ce o vei îmbraca cu haina ta, sa iasa de

acolo necunoscuta de acel ighemon înrăutatit". Atunci bunul ostas al lui Hristos, mergând la ighemon, a zis: „Ighemoane, porunceste-mi ca sa intru la Antonina si, de o voi îndupleca pe ea, bine va fi, iar de nu, apoi vei face cu ea ce vei voi". Atunci ighemonul i-a dat voie sa intre, zicându-i: „De-ti place tie, fa cu dânsa ce voiesti". Deci Alexandru, intrând în casa aceea în care era sfânta fecioara, a cazut la picioarele ei, zicându-i: „Roaba lui Dumnezeu, fecioara Antonina, Domnul m-a trimis la tine ca sa-ti spun cele ce mi-a zis mie, cum are sa se pazeasca fecioria ta".

Iar ea s-a înfricosat, dar deodata o lumina mare a stralucit în casa si un glas s-a auzit zicând: „Nu te teme Antonino, pentru ca Cel ce te-a chemat pe tine la aceasta nevointa, Acela fiind îndurat si multmilostiv, îl cheama si pe acest Alexandru la aceeasi cununa muceniceasca; deci îmbraca-te cu haina lui si, lasându-ti capul în jos, sa iesi de aici. În acest chip nu te va cunoaste ighemonul, pentru ca eu te voi pazi pe tine, ca sa nu fii cunoscuta de dânsul".

Astfel, Sfânta fecioara a luat haina lui Alexandru si s-a îmbracat cu dânsa; apoi, acoperindu-si capul, a iesit afara si, facând semn cu mâna spre ighemon, a zis: „Fa ce voiesti!" Astfel sfânta fecioara a lui Hristos a scapat ca o caprioara din lat si s-a dus pe cale, bucurân-du-se. Iar ighemonul, socotind ca Alexandru a iesit din casa, a trimis la Antonina patru ostasi, zicându-le lor: „Mergeti la dânsa si faceti-i ei precum va place voua; iar dupa ce o veti batjocori, sa o scoateti afara, ca sa o ocaram cu mare necinste".

Iar ostasii, ducându-se înauntru, n-au gasit-o pe ea, ci pe Alexandru singur si, mirându-se, au zis: „Unde este femeia aceea? Si tu cum stai singur aici?" Apoi, luându-l, l-au dus la ighemon si-i spusera: „Numai pe acesta singur l-am gasit în casa, iar fecioara nu este!" Atunci ighemonul, minunându-se de acel lucru, a zis lui Alexandru: „Ticalosule si netrebnicule, sa ne spui noua cum ai îndraznit a face acest lucru potrivit? Unde este acea urâta desfrânata? Tu sigur ai batjocorit-o si dupa aceea, îmbracând-o în hainele tale, i-ai dat drumul, fagaduindu-i ca o vei lua de sotie. Dar nu va fi asa, pentru ca nu vei scapa din mâinile mele". Si fiindca Alexandru tacea, ighemonul, gândindu-se mult în sine, a poruncit sa-l puna pe lemn la muncire si acolo sa-l bata fara mila. Iar când îl bateau pe mucenic, ighemonul îl întreba, zicând: „Unde este acea spurcata femeie, la care ai intrat?" Iar Alexandru nu raspundea nimic, ci numai privea spre cer. Si deodata s-a auzit un glas, zicând ighemonului: „Necuratule Fist, pentru ce muncesti pe acest om nevinovat?" Iar el, auzind glasul acela, a încetat a-l mai munci si a poruncit sa-l ia de pe lemn si sa-l arunce în temnita, iar pe fecioara Antonina sa o caute pretutindeni.

Deci, trecând cinci zile, ighemonul a adus pe Alexandru la judecata înaintea sa, si-l întreba, zicând: „Ce ai hotarât pentru tine? Vei jertfi zeilor sau nu?" Atunci Alexandru a raspuns: „Ce altceva sa hotarasc, o, necuratule si preacumplitule muncitor?" Fist a zis: „Unde este femeia la care ai intrat?" Alexandru a raspuns: „Nu stiu unde este". Acestea zicându-le el, însusi Hristos Domnul aratându-se fecioarei Antonina, i-a zis: „Îmbarbateaza-te si mergi la acel loc unde sade nedreptul si necuratul ighemon". Deci, mergând ea, a stat cu îndrazneala înaintea ighemonului si i-a zis: „Necuratule si spurcatule Fiste, pe cine cauti? Pe mine singura? Iata, stau înaintea ta ca sa rusinez si sa rastorn puterea ta!"

Si vazând-o pe ea, Fist a început a se mânia foarte mult si a poruncit ostasilor sa o spânzure la muncire, sa o bata si s-o întrebe de este fecioara sau nu. Iar ea, fiind batuta, n-a scos nici un cuvânt. Iar dupa ce au luat-o de pe lemn, a întrebat-o ighemonul însusi daca mai este fecioara sau nu. Atunci sfânta mucenita a raspuns: „Ticalosule si cumplitule muncitor, noi, fiind crestini, nu suntem partasi la poftetele voastre cele spurcate; caci Domnul Dumnezeu meu, cu a sa milostivire m-a pazit pe mine neîntinata". Atunci Fist, cautând spre dânsa, s-a mirat si a zis: „Daca esti fecioara, apropie-te sa aduci jertfa zeilor nostri împreuna cu Alexandru, si atunci va fi bine de voi". La aceste cuvinte, mucenicii lui Hristos, Alexandru si fecioara Antonina, au raspuns într-un glas: „Ticalosule Fist, unele ca acelea nu sunt munci, care ar fi putut sa ne sileasca pe noi sa ne închinam necuratilor vostri zei, care nu au nici pricepere, nici putere".

Atunci ighemonul a poruncit sa taie mâinile sfintilor mucenici; iar sfintii cei mari la suflet si vitejii ostasi ai lui Hristos, întinzându-si mâinile spre taiere, ziceau: „Noi ti-am spus, ticalosule si nelegiuitule, ca tu cu

nici un fel de munci nu vei putea sa îndupleci mintea noastra cea cucernica; deci fa ce voiesti". Atunci ostasii, scotându-si sabiile, au taiat mâinile sfinților mucenici, iar ei, ca si cum nu simteau durerile, slaveau pe Dumnezeu si, întorcându-se spre ighemon, au zis: „Cumplitule si nelegiuitule ighemon, noi pe aceste munci care le-ai adus asupra noastra, nu le simtim deloc, iar Domnul nostru Iisus Hristos, Caruia îi suntem robi, degraba te va arunca în gheena focului, ca sa te muncesti în veci, în muncile cele fara scapare".

Si vazându-se ighemonul ocarât si batjocorit de catre sfinți, s-a iutit cu mai cumplita mânie si a poruncit sa faca o groapa adâncă. Deci, în acea vreme spânzurându-i, a poruncit sa-i bata într-atâta, pâna ce vor simti durerea ranilor ce se puneau pe trupurile lor; iar dupa aceea a poruncit sa umple groapa cu lemne si uscaturi, ca sa-i arda într-însa pe sfinții mucenici. Iar ei, fiind batuti cumplit, nu simteau nimic, de parca ar fi fost în trupuri straine, si dadeau slava Domnului.

Acest lucru vazându-l ighemonul, a poruncit sa le adauge munci peste munci si cu faclii aprinse sa le arda coastele. Atunci Sfinții Mucenici Alexandru si Antonina au strigat cu glas mare catre ighemon, zicând: „Ticalosule Fist, noi patimim acestea pentru dragostea lui Hristos, crezând ca în veacul ce va sa fie, dupa aceasta vremelnica viata, vom lua plata vesnica într-împaratia cea cereasca; iar pe tine, Domnul si Dumnezeu nostru te va pierde degraba, deoarece muncesti fara de vina si asa de cumplit pe robii Lui".

Iar Fist iutindu-se de mânie, a zis catre slujitori: „Aprindeti lemnele în groapa, ca acestia sa se arunce în foc mai degraba". Iar dupa ce ostasii au facut aceasta, atunci nemilostivul muncitor a poruncit ostasilor sa-i unga pe mucenici cu smoala si sa-i arunce în groapa cu foc. Facându-se si aceasta, ighemonul a mai poruncit sa puna smoala uscata pe lemne si astfel sa arda oasele lor desavârsit, încât sa se faca cenusa. După ce s-a facut si aceasta, a poruncit sa astupe cu pamânt groapa aceea, ca femeile sa nu adune oasele lor, dupa cum era obiceiul creștinilor sa faca.

Iar dupa ce Fist a aruncat în foc pe sfinții mucenici si a astupat groapa, s-a întors în casa sa si nici mâncare, nici bautura n-a mai gustat, ci a ramas mut; de vreme ce un duh necurat, pe care sfinții îngeri îl trimisesera într-însul, l-a muncit pe el pâna la a saptea zi; iar dupa sapte zile, fiind chinuit cu grea muncire diavoleasca, si-a lepadat cu amar necuratul lui suflet. Astfel pierind el, prigoana împotriva creștinilor a încetat acolo.

Sfinții Mucenici Alexandru si Antonina si-au savârsit patimirea lor într-o zi de sâmbata, în al noualea ceas din zi, împaratind Domnul nostru Iisus Hristos, Caruia I se cuvine cinste si slava în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL VASIAN, EPISCOPUL LAVDIEI **(10 iunie)**

Ca sa scriem acum si sa dam neamului celui mai de pe urma, pentru aducerea aminte, vitejiile sfinților pe care i-a ajutat Dumnezeu de s-au luptat cu tarie împotriva pofteilor trupesti, socotim ca este de trebuinta pentru doua pricini. Pe de o parte, pentru ca, pomenind acum nebiruita lor marime de suflet, credem ca si ei ne pomenesc pe noi înaintea lui Dumnezeu; iar pe de alta, pentru ca scriind felul vietii lor celei îmbunatatite, pe noi însine si pe altii îi desteptam spre urmarea lor. De aceea si viata cea sfânta si petrecerea cea aleasa a sfântului si marturisitorului Vasian, episcopul Lavdiei, prin care s-a învrednicit a fi partas al împaratiei cerului, ne vom sârgui a o arata pe scurt, dupa cum el singur ne va da noua.

Acest prea fericit barbat, Vasian, înca din copilăria sa a aratat prin înțelegere si prin bunul sau obicei pe batrânetaile cele ce nu se socotesc cu numărul anilor. Tatal sau se numea Serghie si era ighe-monul Siracusei, iar cu credinta era elin. El l-a trimis pe Vasian la Roma, pentru învatatura filosofiei celei

dinafara, ca sa poata fi mostenitor al stapânirii parintesti si iscusit rânduitor al cetatilor. Si învatând cu dinadinsul, el a sporit cu învatatura, facându-se istet si înțelept. Apoi, auzind de numele lui Hristos si de viata crestinilor, a fost cuprins de negrita dorinta ca sa treaca de la filosofia elineasca la cea crestineasca si dumnezeiasca iubire de înțelepciune. Deci el cauta între conducatorii si slugile carora era încredintat de tatal sau spre paza, pe aceia carora ar putea sa le descopere aceasta taina a inimii sale.

Iar Domnul, nevoind sa fie cuprins multa vreme întru nestiinta ostasirii cel ce avea sa fie ostas al sau, de trei ori i-a spus în vis unui oarecare preot sfânt cu viata, cu numele Gordian, despre dorinta si scopul tânarului Vasian. Deci preotul, sculându-se din somn, s-a dus prin toata cetatea Romei, cutreierând scolile si cautând pe tânarul cel aratat lui în vis de Domnul. Si cautându-l si mult ostenindu-se, l-a gasit pe dânsul, ajutându-i Domnul, si l-a întrebat de unde este cu neamul, din ce parinti se trage si din care pricina traieste în cetatea Romei.

Iar Vasian, spunându-i toate cele despre dânsul cu de-amanun-tul, preotul se minuna de vorba cea frumoasa si de înțelepciunea copilului. Si, cunoscând ca acela este cel pe care îl cauta, l-a cuprins pe el în brate si l-a sarutat parinteste, apoi l-a luat în casa sa si i-a spus lui vedenia cea despre dânsul, pe care o vazuse prin dumnezeiasca descoperire, si amândoi au preamarit pe Dumnezeu pentru aceasta. Deci Vasian, cazând la picioarele celui sfânt batrân, îl ruga cu toata osârdia ca îndata sa-l faca pe el crestin. Iar preotul l-a învatat mai întâi sfânta credinta, spunându-i tainele legii crestinesti, iar tânarul, auzindu-le, se umilea si se aprindea cu inima de dragostea lui Hristos. Apoi preotul l-a facut catehumen si l-a învatat cum sa se pregateasca pentru Sfântul Botez.

Din acea vreme, Vasian a început a veni adesea la acel preot, cu o sluga mai batrâna, care îi era lui întru toate credincios; si astfel se povatuia la dumnezeiasca filosofie crestineasca, iesita din gura cea insuflata de Dumnezeu a duhovnicescului sau învatator. Iar dupa învatatura sfintelor taine, el a luat viata aspra, pentru ca postea si se ruga adeseori, dormea putin, petrecând vremea noptilor în rugaciuni si în citirea cartilor; iar când gusta hrana, mânca numai a treia parte a bucatelor ce i se puneau înainte, iar pe celelalte doua parti le împartea la saracii cei flamânzi.

Apoi, dupa vreme îndestulata, sosind ceasul botezului lui, a venit la casa preotului cu sluga sa cea credincioasa. Iar când a intrat în sfânta scaldatoare, dupa obisnuita rânduiala a botezului, a vazut pe un tânar preafrumos cu podoaba, stralucind ca soarele, slujindu-i la botez si tinând haina cea alba în care avea sa se îmbrace noul botezat. Iar fericitul Vasian, îndraznind, a întrebat pe tânarul acela cine si de unde este. Iar el i-a raspuns, zicându-i: „Eu de mult sunt trimis din cer la tine, ca sa-ti îndreptez scopul tau cel sfânt si sa gonesc de la tine toate cele ce sunt potrivnice”. Zicând aceasta, s-a facut nevazut. Si atât de buna mireasma a umplut casa aceea, care a mirosit pâna la o jumatate de ceas, încât toti care se aflau acolo socoteau ca nu sunt pe pamânt, ci în cer. Iar Vasian, dupa primirea Sfântului Botez, a început a vietui cu si mai mare asprime, omorându-si tinerescul sau trup si supunându-l cu totul duhului.

Iar pazitorii si slugile carora le poruncise stapânul lor sa aiba grija de fiul lui ca de lumina ochilor, nestiind tainele lui Vasian, se minunau foarte mult, vazându-l ca se dadea la înfrânarea cea neobisnuita, primind foarte putina hrana si bautura, noptile petrecându-le toate fara somn, vestejindu-si fata foarte si obosindu-si trupul cu postirea si cu privegherea. Deci unul pe altul se întrebau cu dinadinsul: „Pentru ce se chinuieste asa stapânul nostru?” Iar cel mai batrân - sluga credincioasa a sfântului Vasian -, stiind toate tainele lui, zicea catre ei: „Nu va mirati de aceasta, caci învatatura filosofiei are trebuinta de niste sârguitori ca acestia, ca, lepadând toate desfatarile, sa se îndestuleze numai cu acelea care sunt de nevoie firii. Deci sa stiti ca si stapânul nostru, de vreme ce s-a plecat la cea mai înalta filosofie, de aceea si-a adaugat o înfrânare si trezvie ca aceasta”.

Iar slugile, aducându-si aminte din copilaria lui, spuneau unul altuia ca Vasian, pe când era copil, scria cu degetul pe nisip semnul crucii, iar uneori pune paie pe pamânt în chipul crucii, de care lucru doica lui se mânia adeseori asupra lui. Si cercetând slugile din zi în zi si urmându-i toate caile, au început a cunoaste

ca Vasian, stapânul lor, a luat credinta si viata crestineasca, si nu stiau ce sa faca, temându-se de pedepsele de la tatal lui.

Deci s-au încredintat despre aceasta mai ales din aceea ca, într-o zi, fericitul tânar, slabind cu trupul dupa nedormirea de toata noaptea si dupa multe osteneli, a adormit. Si în somn el graia cu gura cuvinte de rugaciune, chemând numele lui Dumnezeu cel unul în Treime, ca sa-i îndrepteze caile spre slava cea fagaduita celor ce-L iubesc pe El. Si au mai auzit un glas de sus, zicându-i: „Bucura-te si te veseleste, Vasian, preacredinciosule ostas al lui Hristos, caci rugaciunile tale sunt bineprimite înaintea Domnului si loc ales ti s-a pregatit tie în ceruri!"

Aceasta auzind slugile care erau lângă el, au început a fugi în taina câte unul si s-au dus din Roma la vechiul lor stapân din Siracuza, ighemonul Serghie, si i-au adus veste nemângâiata despre Vasian, fiul lui, ca a luat credinta în Hristos. Iar tatal lui, fiind închinător de idoli, s-a umplut de mare mâhnire si se gândea cum ar face sa întoarca pe fiul sau de la crestinatate, ori cu îmbunari, ori cu îngroziri. Deci toate slugile lui Vasian fugind în taina din Roma, a ramas lângă el numai acel servitor care era mai batrân si credincios al lui si care a crezut si el în Hristos. Iar tatal lui voia sa trimita alte slugi la Roma, ca sa prinda pe Vasian si sa-l aduca la el.

In acea vreme, i s-a întâmplat Sfântului Vasian într-o noapte, la întâia cântare a cocosilor, de a intrat în biserica Sfântului Evanghelist Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu, unde, rugându-se dupa obicei, a vazut pe un barbat cinstit, împodobit cu caruntete, zicându-i astfel: „Sa stii, marturisitorule al Domnului cel preacredincios, ca ti se cade sa mergi de aici în cetatea Ravena, cu sluga ta cea credincioasa; caci cel ce te-a nascut pe tine trupeste, scorneste împiedicare împotriva mântuirii tale, ca sa poata a te întoarce, chiar fara de voia ta, de la calea cea dreapta. De aceea, induratul Dumnezeu, Care nu paraseste pe robii Sai, m-a trimis pe mine, apostolul Sau, sa-ti spun acestea, ca nu cumva, gasindu-te aici cei trimisi dupa tine de tatal tau, sa nu te lase sa scapi".

Aceasta zicându-i lui Sfântul Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu, s-a dus de la el. Iar fericitul Vasian, bucurându-se foarte mult de aratarea cea apostoleasca, a facut multe închinaciuni, rugându-se lui Dumnezeu sa nu-l piarda. Iar dupa acea rugaciune, el a spus slugii sale ceea ce a vazut si a auzit. Iar când s-a facut ziua, au împartit toate lucrurile care erau la ei celor ce aveau trebuinta si, luând binecuvântare de la Gordian, duhovnicescul sau parinte, au iesit din Roma si au pornit spre cetatea Ravena.

Iar dupa ce au mers câteva zile, Sfântul Vasian a vazut o cerboanca cu doi pui ai sai, care era fugarita de vânatori, si fiind obosita si slabita, era cât pe ce sa fie ajunsa de ei. Deci, fiindu-i mila de ea si de puii ei, a zis catre ea: „în numele Domnului nostru Iisus Hristos, îti poruncesc sa vii la mine fara temere!" Iar cerboanca, ca si cum ar fi fost înțelegatoare si prietena cu oamenii, îndata a stat din grabnica sa alergare si, fara de teama, a venit la sfântul cu puii ei. Si el o mângâia cu mâna, ca si cum ea ar fi fost obisnuita de demult cu el, iar ea îi lingea picioarele. Iar vânatorii care fugureau cerboanca, ajungând-o si vazând ca ea sta blânda lângă omul cel calator si el o mângâie, s-au minunat foarte mult cum dobitocul cel atât de salbatic s-a schimbat deodata în blândete. Atunci unul din ei, rau la obicei si iute, a zis catre tovarasii sai: „O, nebunilor, pentru ce zaboviti de nu luati vânatul vostru?" Zicând aceasta, a început a trage cerboanca din mâinile sfântului.

Iar Sfântul Vasian a zis catre dânsul: „Nu eu, ci Dumnezeu Cel Preaînalt îti porunceste sa nu faci nici un rau acestui dobitoc salbatic, nici puilor lui". Dar ei, cu mândrie si cu mânie, au îndraznit sa împinga cu mâna pe placutul lui Dumnezeu si îndata, pentru acel lucru îndraznet, a navalit diavolul asupra vânatorului cel cu obicei rau si a început a-l munci cumplit. Deci cel muncit a cazut la pamânt, strigând cu glas înfricosat, facând spume si întepenindu-se, si a ramas acolo ca mort.

Iar ceilalti vânatori, înspaimântându-se, tremurau de frica si, cazând la picioarele sfântului, cu lacrimi cereau iertare, temându-se sa nu-i ajunga si pe ei aceeasi pedeapsa. Iar el poruncindu-le sa se departeze

din acel loc, s-a întins pe pamânt în chipul crucii si toata mintea întraripând-o la Dumnezeu, se ruga, zicând: „Dumnezeule Atotputernice, minunate Ziditorule, milostive Dumnezeule, Mântuitorul neamului omenesc cel cazut, Care nu de pierzarea celor morti, ci de mântuirea celor vii te veselesti, iarta pe ticalosul cel ce zace, care a gresit din nestiinta si a mâniat bunatatea Ta!" Cu acestea si cu mai multe cuvinte umilitoare rugându-se sfântul, s-a sculat de la rugaciune, s-a apropiat de omul care zacea si, apucându-l de mâna dreapta, a zis diavolului care era în el: „Diavole, Cel ce te-a surpat pe tine din înaltimea cerului în adânc, Acela îți porunceste tie ca sa lasi degraba chipul lui Dumnezeu si sa te duci în tartarul cel gatit tie, în care ai sa te muncesti în veci".

Neispravind sfântul desavârsit aceasta rugaciune, îndata a iesit vrajmasul neamului omenesc din omul acela, pe care în putina vreme îl muncise atât de cumplit, încât era aproape de moarte; pentru ca abia se mai cunostea duhul într-însul, neputând sa vada nici cu ochii, si asa zacea nemiscat pe pamânt. Iar sfântul, rugându-se iar lui Dumnezeu, a însemnat cu semnul Sfintei Cruci mai întâi ochii lui cei nevazatori si îndata i s-au deschis ochii si a început a vedea. Apoi, îngradindu-l peste tot cu semnul Sfintei Cruci, i-a poruncit sa se scoale. Si s-a sculat omul sanatos, ca si cum n-ar fi patimit nici o vatamare. Vazând aceasta prietenii lui care stateau departe si se uitau cu cutremur, s-au apropiat de sfântul si i s-au închinat. Dar i se închina lui si omul cel tamaduit, cerând iertare si multumind tamaduatorului sau.

Dupa aceea s-a dus fiecare la locul sau, vânatorii s-au întors la casele lor, cerboanca cu puii a fost slobozita de sfântul în pustie, iar Sfântul Vasian cu sluga sa s-au dus în calea începuta mai înainte. Iar dupa ce au sosit în cetatea Ravena, s-a aratat pe sine episcopului acelei cetati, care se numea Ursul, care îi era rudenie. Iar episcopul, vazând pe Vasian, rudenia sa, s-a veselit de dânsul si s-a bucurat mai ales aflând ca si el crede în Hristos si ca, pentru dragostea Lui, toate le-a defaimat si s-a dus în strainatate. Apoi, facând cele placute lui, i-a dat loc spre petrecere osebita la liniste, afara de cetate, lângă biserica Sfântului Sfintitului Mucenic Apolinarie, care a fost întâiul episcop al cetatii Ravena, fiind pus de catre Sfântul Apostol Petru, si care, pe vremea împaratiei lui Vespasian, a patimit pentru Hristos. Lângă biserica aceuia era un loc placut Sfântului Vasian, fiindca era la liniste, si acolo slujea el lui Dumnezeu în post si în rugaciune, lepadându-se de lume si de toate cele dintr-însa. Iar Domnul preamarea pe robul Sau, dându-i dar de minuni, ca sa tamaduiasca cu rugaciunea bolile trupesti si sa vindece neputintele sufletesti prin învataturile cele de Dumnezeu insuflata, pentru care era cinstit, iubit si slavit de toti.

In acea vreme, a venit o porunca de la împaratul Valentinian în Ravena, la eparhul cetatii si la toti cetatenii, ca pe judecatorul cetatii, adica Vitimnie, sa-l dea la moarte, deoarece se aflasera mari pricini ale lui înaintea împaratului, dupa clevetirea învrajbitorilor. Deci, legat fiind Vitimnie si dus la locul de moarte, unde avea sa i se taie capul, si-a adus aminte de Sfântul Vasian si a zis în sine: „Vasiane, robul lui Dumnezeu, vino în ajutorul meu cu darul ce ti l-a dat Dumnezeu". Si era în acel loc însusi eparhul si multimea poporului care privea la sfârșitul lui Vitimnie.

Dar pe când el si-a plecat grumazul la taiere si calaul tineea în mâini o sabie ascutita de-amândoua partile, ridicând-o în sus si voind sa-l loveasca cu putere, îndata sabia smulgându-se din mâinile sale, a cazut departe. Iar calaul, luând din nou sabia si strângând-o în mâini mai tare decât prima data, a ridicat-o în sus ca sa-l loveasca tare în grumaz; dar pe când a repezit-o cu toata puterea, iarasi s-a smuls sabia din mâinile lui, ca si mai înainte, si a cazut departe. Iar el, umplându-se de mânie, a apucat sabia a treia oara si, vrând sa-l loveasca, a patimit acelasi lucru. Si s-au mirat toti de o minune ca aceasta. Iar eparhul, crezând ca acel calau partineste pe cel osândit pentru vreo plata oarecare, l-a departat pe acela si în locul lui a pus alt calau, ca sa-i taie capul lui Vitimnie. Dar si acela, ca si cel dintâi, a patimit acelasi lucru, de doua si de trei ori smulgându-se cu putere sabia din mâinile lui, fiind aruncata departe de o mâna oarecare nevazuta.

Atunci eparhul, umplându-se de spaima si de mirare, a poruncit sa ia pe cel osândit de la locul de moarte, deoarece si poporul striga sa fie liber Vitimnie, de vreme ce Dumnezeu îl apara de la moarte cu puterea Lui. Atunci a pus pe Vitimnie în temnita si a trimis înstiintare împaratului, cum ca cel osândit la moarte nu s-a putut taia de doi calai. Si fara de zabava a venit de la împarat porunca de milostivire, care a iertat

pe Vitimnie de pedeapsa cu moartea si de pricinile acelea. Iar Vitimnie nu tainuia pe Sfântul Vasian, folositorul sau cel dupa Dumnezeu, pe care în rugaciunea sa l-a chemat spre ajutor, ci la toti a propovaduit acea minune ce s-a facut cu el.

Si dupa ce a fost lasat liber, a alergat la sfântul si, sarutându-i picioarele, i-a multumit; iar sfântul, placutul lui Dumnezeu, i-a poruncit sa-i multumeasca numai lui Dumnezeu, Care l-a izbavit pe el de la moarte. Din acel ceas toti au început a cinsti mai mult pe sfânt si-l aveau ca pe un înger al lui Dumnezeu, alergând la dânsul. Atunci clericii si cetatenii cei mai de frunte, sfatuindu-se, au vorbit cu episcopul sa sileasca pe Sfântul Vasian sa primeasca rânduiala preotiei, ca rugaciunea lui cea primita de Dumnezeu lângă jertfa cea fara de sânge sa fie mai puternica înaintea Domnului. Deci placutul lui Dumnezeu a fost hirotonosit preot, macar ca nu voia, si a petrecut multi ani în Ravena într-acea rânduiala.

Dupa aceasta, credincioasa lui sluga, care iesise cu el din Roma, s-a sfârsit întru Domnul. Iar Sfântul Vasian a început a aduce lui Dumnezeu jertfa cea fara de sânge pentru sluga sa. Iar în ziua a saptea dupa mutarea slugii sale, slujind sfântul si rugându-se pentru odihna sufletului lui, a auzit un glas din cer ca sufletul celui odihnit a câstigat mila lui Dumnezeu si este rânduit în ceata dreptilor. Aceasta încredintare a spus-o Vasian si lui Vitimnie, pentru ca si acela era la Liturghie împreuna cu el si amândoi s-au bucurat pentru mântuirea sufletului celui mort.

În vremea aceea, cetatea Lavdiei, cea din Liguria, era fara episcop, pentru ca se mutase la Domnul. Pentru aceea s-a poruncit în cetate post si rugaciune trei zile, ca sa le trimita Dumnezeu un barbat vrednic sa ia scaunul arhieresc si sa faca buna pastorire fiilor Bisericii lui Hristos. Deci toti posteau si se rugau pentru aceasta. Iar unul din preotii sobornicestii bisericii ai episcopiei, cu numele Clement, barbat îmbunatatit si cinstit, odihnindu-se dupa ostenele bisericesci, a vazut în vis pe un oarecare purtator de lumina, zicând: „Sa stiti ca preotul Vasian din Ravena, barbat împodobit cu darurile lui Dumnezeu, este gatit de Domnul ca sa va fie voua episcop!” Iar Clement desteptându-se îndata din somn, a chemat pe cei mai cinstiti din rânduiala duhovniceasca si mireneasca si le-a spus ceea ce i-a aratat Domnul în vis. Deci, alegând pe niste barbati vestiti, i-a trimis în Ravena la sfântul, cu rugaminte ca sa vina la dânsii sa ia scaunul arhieriei. Iar mai înainte de venirea trimisilor la Ravena, Dumnezeu a descoperit noaptea în vis Sfântului Vasian venirea lor si i-a poruncit lui sa nu se lepede a merge cu ei.

A doua zi au venit trimisii de la cetatea Lavdiei si au spus sfântului ceea ce li se poruncise. Iar el le-a zis lor: „Dumnezeu a zidit pe om fara de moarte, ca totdeauna sa se supuna la voia si porunca Facatorului sau; iar când omul a calcat în Rai porunca lui Dumnezeu, si-a gatit moarte lui si celor dupa el. Deci nu se cade ca omul sa se împotriveasca la voia Dumnezeului sau, nici sa calce porunca Lui, ci sa se sârguiasca cu toata osârdia a face ceea ce Dumnezeu voieste si porunceste. Deci si noi, cu toate ca nu dorim cinste, însa, pentru trebuintele fratilor celor de o credinta, nu ne lepadam a primi jugul si sarcina, care, prin dumnezeiasca porunca, se pune asupra noastra”. Zicând el acestea, voia ca sa-i odihneasca de osteneala drumului; iar ei, bucurându-se foarte de câstigarea celui cautat, n-au voit sa se odihneasca, ci îndata voind sa duca înapoi la locul lor comoara cea aflata, se sârguiu sa plece mai degraba în cale si staruiu cu multa rugaminte ca sfântul sa mearga îndata cu ei.

Deci, plecându-se ziua spre noapte, au luat pe Sfântul Vasian si s-au întors la locul lor. Si apropiindu-se de cetatea Lavdiei, toata cetatea a iesit cu multa bucurie si cu veselie întru întâmpinarea pastorului celui daruit de Dumnezeu. Si era în popor un barbat vestit, slabanogit de boala de mult timp, încât nici nu putea vorbi cu gura, fiind ca si un mut, pentru ca boala îi luase limba. Si înghesuindu-se poporul spre sarutarea sfântului si acel slabanog apropiindu-se cu mare osteneala, a sarutat sfânta dreapta a placutului lui Dumnezeu si îndata s-a facut sanatos cu tot trupul si limba lui a început a grai mai bine ca întâi, preamarind pe Dumnezeu. Si tot poporul s-a bucurat ca Dumnezeu le-a dat un pastor ca acesta, sfânt si facator de minuni. Iar la hirotonia în arhiereu a Sfântului Vasian, a venit în cetatea Lavdiei si Sfântul Ambrozie, episcopul Mediolanului, si Ursul, episcopul Ravenei, cel mai sus pomenit, rudenia sfântului.

Deci Vasian, barbatul ales de Dumnezeu, a fost sfințit la episcopie în ziua întâia a lunii ianuarie, făcându-se mare bucurie și dăruire în toată cetatea. Iar Sfântul Vasian, luând scaunul său, a început a-si îndrepta turma sa cu cuvântul și cu lucrul, învățând și făcându-se pilda prin viața sa cea îmbunătățită. Și a câștigat către Sfântul Ambrozie mare dragoste întru Duhul Sfânt, asemenea și Sfântul Ambrozie arăta către dânsul iubire duhovnicească și adeseori se cercetau unul pe altul cu scrisori.

Dupa câțva timp, Vasian, arhiepiscopul lui Hristos, a zidit înaintea cetății dinspre răsărit o biserică aleasă în numele Sfinților Apostoli, la a cărei sfințire a chemat cu rugămintă de iubire și pe Sfântul Ambrozie, episcopul Mediolanului, și pe Felix al Comanii; pentru că Ursul, episcopul Ravenei, se odihnea acum întru Domnul. Și pe când acești trei arhiepiscopi sfinteau această biserică împreună, în mijlocul poporului ce se adunase la acea sfințire biserică era și o copilă îndrăcită prin a cărei gură diavolul striga cu mare glas, zicând: „O, barbatii lui Dumnezeu, pentru ce v-ati sculat cu nedreptate și voi trei v-ati înarmat cu arma cea mai nesuferită asupra mea? Oare puțin va este voua ca ne-ati luat puterea de a vatăma pe cineva? Ci ne izgoniți și din aceea peste care luasem stăpânire. Deci de ma izgoniți pe mine de aici, voi lua pe doi sau pe mai mulți cu mine și voi trece în alt loc, unde voi nu veti veni”.

Iar ierarhii lui Hristos auzind acel răcnet diavolesc, și-au plecat genunchii înaintea Domnului la rugăciune. Și după ce s-au rugat lui Dumnezeu cu dinadinsul, diavolul nesuferind puterile rugăciunilor lor, a aruncat pe copilă jos, fugind cu mare țipăt. Iar arhiepiscopii, apropiindu-se de copilă, au ridicat-o de la pământ sanatoasă și au dat-o părinților, poruncindu-le ca totdeauna să dea mulțumire lui Dumnezeu, pentru că fata a scăpat de muncirea diavolească. Iar după sfințirea bisericii, s-au ospătat întru slava lui Dumnezeu, cu hrană cea trupească și duhovnicească, vorbind între ei cele folositoare. Și după destule vorbe cu iubire și cu prietenie între arhiepiscopii cei ce veniseră, a plecat fiecare întru ale sale, Sfântul Vasian petrecându-i cu cinste.

Și sosind vremea secerisului, un copil oarecare dintre cei ce secerau, adunând snopi, a fost muscat de un șarpe și a murit. Iar părinții lui tânguindu-se cu nemângâiere după el, l-au adus să-l îngroape în biserică Sfinților Apostoli cea zidită de arhiepiscopul Vasian, unde s-a întâmplat să fie și el în acea vreme, pentru că adeseori venea la biserică aceea, savârșind slujbele lui Dumnezeu. Și cântându-se în biserică cântarea cea obisnuită, glasul plângerii părinților celor ce se tânguiau după copil covârșea glasurile cântărilor.

Deci arhiepiscopului lui Dumnezeu fiindu-i jale de cei ce plângeau, a poruncit ca toți să iasă afara din biserică. Și rămânând el singur înăuntru, a îngenuncheat la pământ și s-a aruncat înaintea lui Dumnezeu cu lacrimi, rugându-l ca să poruncească să se întoarcă în trup sufletul copilului. Pentru această rugându-se el cu dinadinsul Domnului, trupul mortului a început a se mișca; mai întâi încet și după aceea mai mult, fiindcă sufletul lui se întorsese într-însul. Și sculându-se sfântul de la rugăciune, a poruncit copilului să se scoale, luându-l de mână, iar copilul, deșteptându-se ca din somn, și-a deschis ochii și a început a chema pe mama sa. Iar cei ce erau afara din biserică, părinții și poporul, auzind glasul copilului, îndată au deschis ușile, nesuferind mai mult de bucurie a sta afara, și au intrat repede înăuntru. Și văzând pe copil înviat din morți, s-au minunat foarte și s-au înspăimântat; deci, cazând cu bucurie la picioarele sfântului, îi sărutau mâinile și hainele lui. Iar Sfântul Vasian, dând mulțumire Atotputernicului Dumnezeu, a vorbit poporului multe cuvinte folositoare, eliberându-l în pace.

Apoi după câțiva ani, arhiepiscopul lui Hristos Ambrozie, episcopul Mediolanului, s-a îmbolnavit de moarte; iar Vasian, arhiepiscopul lui Dumnezeu, auzind de boala lui, s-a dus degrabă la Mediolan ca să cerceteze pe cel bolnav, pe prietenul și iubitul sau părinte întru Sfântul Duh. Deci, văzându-l pe acela zacând pe patul durerii, a sezut aproape de el, mângâindu-l și întărindu-l cu nădejdea lui Hristos, slujindu-i și rugându-se pentru el. Deci i s-a făcut Sfântului Ambrozie o vedenie: i se părea ca vede pe Domnul nostru Iisus Hristos venind la el, zâmbind cu dragoste și arătându-i fața Sa cea luminoasă.

Această vedenie a spus-o Sfântul Ambrozie Sfântului Vasian, care se afla lângă el; iar Vasian, cunoscând că i se apropiase Sfântului Ambrozie ceasul sfârșitului, a plâns și s-a bucurat. Se bucura că sfântul barbat

se duce la Hristos, Care-l chema la odihna, si plângea pentru ca, în aceasta viata vremelnica, se lipseste de iubitul sau prieten; însa avea nadejde neîndoita ca va fi iarasi împreuna cu el si se vor vedea în ceata ierarhilor lui Hristos.

Si mutându-se Sfântul Ambrozie, a plâns dupa el Sfântul Vasian si toata cetatea Mediolanului, si sfântul lui trup a fost îngropat cu cinste. Iar dupa îngropare, Sfântul Vasian întorcându-se la cetatea sa, facea pomenire si aducea jertfe fara sânge pentru Sfântul Ambrozie, desi stia bine ca sufletul lui este rânduit în ceata sfintilor. Caci nu este fara de folos a aduce rugaciuni si jertfe pentru sfinti, de vreme ce rugaciunea cea pentru sfântul, de nu are ca sa-i mijloceasca ceva aceluia, apoi se întoarce în sânul celui ce se roaga, precum zice David: Rugaciunea mea se va întoarce în sânul meu.

Iar dupa ce a trecut vreme îndelungata, iarasi s-a întâmplat Sfântului Vasian de a mers la Mediolan, chemat fiind pentru oarecare trebuinte bisericesci. Iar pe când intra în cetate, a vazut într-un târg un împartitor care, punând marfa în cumpene, o împartea. Si era acel împartitor nedrept, înselând pe multi cu viclesug, si astfel își agonisea avere nedreapta. Deci sfântul a vazut pe diavolul în chip de arap mic, sezând deasupra unei parti si apasând cumpana pe care nedreptul împartitor o chivernisea spre apasare si spre tragere cu viclesug. Si a întreat arhiereul pe cei ce erau lângă el, daca vad vreun lucru neobisnuit. Iar ei au spus ca nu vad nimic de acest fel. Atunci sfântul s-a rugat sa li se deschida ochii si celorlalti, ca sa vada si ei ceea ce vedea el; deci s-au deschis ochii sufletesti ai preotului Clement si ai lui Elvonie diaconul. Si aceia au vazut ce vedea si arhiereul lui Dumnezeu, adica un arap mic sezând pe o cumpana si facând placerea cumpanitorului.

Atunci ei au spus sfântului ceea ce vedeau si cum ca sunt adevarate cuvintele lui David: Mincinosi sunt fiii oamenilor în cumpene. Deci sfântul, chemând pe împartitor, l-a întreat: „Care parte este nedreapta de trage si înseala pe negutatori?” Iar masuratorul zicea ca nici una nu face nedreptate, si se jura pe sine, ca pe toate le masoara cu dreptate. Apoi sfântul, aratând pe arapul iadului pe cumpana lui, i-a zis: „Acela îndata va intra acum în tine, îți va sfârâma trupul tau, iar sufletul tau îl va smulge cumplit din tine”. Atunci acel nedrept împartitor, umplându-se de spaima si de cutremur, a cazut cu pocainta la picioarele sfântului, fagaduind ca va înceta de la nedreptati. Iar sfântul, învățându-l din cuvintele lui Dumnezeu, i-a poruncit ca pe toate cele dobândite cu nedreptate sa le împarta la saraci si, rugându-se, a izgonit diavolul din cumpana aceea si s-a dus în calea sa.

Deci, întorcându-se iarasi în cetatea sa, placutul lui Dumnezeu, Vasian, facea cuvenitele fapte placute lui Dumnezeu si se îngrijea pentru pastorie. Si petrecând pe scaunul sau cel pastoresc treizeci si cinci de ani, când avea nouazeci de ani de la nasterea sa a trecut la Domnul, Caruia i-a slujit cu credinta si întru adevar. Si au îngropat oile pe pastorul lor cu cinste în biserica Sfintilor Apostoli, cea zidita de el, multe lacrimi varsând pentru lipsirea unui parinte ca acesta. Sfârșitul lui a fost pe vremea când la Apus împaratea Onorie, iar la Rasarit Teodosie, care era fiul lui Arcadie. Si precum a fost în viata lui facator de minuni, tot astfel si dupa sfârșitul lui facea minuni; caci din mormântul lui se dadeau cu minune tamaduri bolnavilor, cu rugaciunile lui cele sfinte si cu darul Domnului nostru Iisus Hristos, Caruia, împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh, I se cuvine cinstea si slava, acum si pururea si în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL TEOFAN DIN ANTIOHIA **(10 iunie)**

Acesta a fost nascut din parinti necredinciosi si, ajungând în vârsta, s-a însotit cu o femeie care a murit nu dupa multa vreme. Iar el, dupa ce a crezut în Hristos si s-a botezat, a lasat toate si s-a închis într-o coliba aproape de cetate si acolo a petrecut multa vreme, învățând pe cei ce veneau la el sa pazeasca poruncile Domnului si sa petreaca în întreaga înțelepciune. Si aflând de o femeie desfrânata, care înselase pe multi

cu amagirea sa, a iesit din închisoarea lui, s-a îmbracat în haine luminoase si a cerut de la tatal lui zece litre de aur, ca si cum ar fi vrut sa-si ia iarasi femeie. Si ducându-se la acea femeie, i-a dat ei aurul si a rugat-o sa se lase de acea fapta urâta si sa se boteze.

Si a botezat-o pe ea si, facându-i ei alta coliba aproape de coliba sa, a închis-o acolo. Si pe aceea, care mai înainte era vasul pacatului, a facut-o locas al Sfântului Duh. Iar aurul a fost împartit la saraci si amândoi, placând desavârsit lui Dumnezeu, într-aceiasi zi s-au mutat la cerestile locasuri.

SFÂNTUL APOSTOL VARTOLOMEU (11 iunie)

Sfântul Apostol Vartolomeu a fost unul din cei doisprezece apostoli. Dupa primirea limbilor în chip de foc ale Sfântului Duh, acestuia i-au cazut sortii ca, împreuna cu Sfântul Apostol Filip, sa mearga în Siria si în Asia de sus, pentru propovaduirea cuvântului lui Dumnezeu. Deci au plecat amândoi în partile acelea, uneori umblând împreuna, alteori despartindu-se prin cetati si apoi iarasi întâlnindu-se; si întorceau cu învataturile lor pe multi oameni spre mântuire.

Deci într-o vreme, Sfântul Filip despartindu-se de Sfântul Vartolomeu si ducându-se în partile Asiei Mici spre a propovadui cuvântul lui Dumnezeu la popoarele salbatice din Lidia si Misia, i-a poruncit Dumnezeu Sfântului Vartolomeu, care era prin alte cetati, sa mearga în ajutorul lui Filip. Si întâlnindu-se ei, amândoi într-un gând sufereau ostenele si relele patimiri apostolesti, precum scrie despre aceasta în patimirea Sfântului Apostol Filip, astfel:

Sfântul Apostol Vartolomeu a fost trimis de Dumnezeu în ajutorul lui Filip, caruia îi urma si sora lui, fecioara Mariamia, toti slujind la mântuirea oamenilor. Ei au trecut prin toate cetatile Lidiei si ale Misiei, binevestindu-le si suferind multe ispite si scârbe de la cei necredinciosi, fiind batuti, închisi în temnite si loviti cu pietre. Dar pazindu-se vii întru toate acele ispite si batai, cu darul lui Dumnezeu, se sârguiau spre ostenele ce le erau înainte întru buna-vestirea lui Hristos.

Si au ajuns si pâna în Asia la iubitul ucenic al lui Hristos, Ioan Cuvântatorul de Dumnezeu, care propovaduia pe Hristos acolo si mângându-se cu dânsul prin duhovniceasca mângâiere, s-au dus în tara Frigiei. Si intrând în cetatea Ierapole a Frigiei, au propovaduit pe Hristos. Iar cetatea aceea era plina de idoli, carora li se închina poporul cel orbit de diavoleasca înselaciune. Si era acolo o vipera oarecare, pe care locuitorii Ierapolei o cîsteau ca pe o zeita si o tineau închisa în capista cea zidita pentru dânsa, aducându-i multe feluri de jertfe spre hrana. Acel popor mai pazea cu cîste si alte târâtoare, balauri si vipere. Pentru aceea, Sfântul Filip cu însotitorii sai mai întâi s-au înarmat prin rugaciune asupra acelei vipere. Atunci s-a întâmplat sa fie cu dânsii si Sfântul Ioan Cuvântatorul de Dumnezeu, care le-a ajutat si au biruit vipera, înjunghiind-o cu rugaciunea ca si cu o sulita; si au omorât-o, cu puterea lui Dumnezeu.

Iar Sfântul Ioan Cuvântatorul de Dumnezeu s-a despartit degraba de dânsii, lasându-le lor cetatea Ierapolei, spre a propovadui într-însa cuvântul lui Dumnezeu; iar el s-a dus în alte cetati pentru a propovadui bunavestirea lumii. Iar Sfântul Filip cu Vartolomeu si cu Mariamia, ramânând în Ierapole, se sârguiau cu dinadinsul sa izgoneasca de acolo întunericul închinarii de idoli si sa straluceasca cunostinta adevarului ca o lumina mare, osteninându-se ziua si noaptea în predicarea cuvântului, învatând pe cei înselati, înțeleptind pe cei fara de minte si povatuind la calea dreptatii pe cei rataciti.

În cetatea aceea era un om, anume Stahie; iar acela era orb de 40 de ani. Deci Sfintii Apostoli i-au deschis cu rugaciunea ochii cei trupesti, iar prin propovaduirea lui Hristos i-au luminat si ochii cei sufletesti si, botezându-l pe el, petreceau în casa lui. Atunci a iesit vestea prin toata cetatea, cum ca Stahie cel orb s-a

vindecat; si s-a adunat popor mult în casa lui. Si Sfintii Apostoli îi învatau credinta în Iisus Hristos pe cei ce veneau. înca se mai aduceau acolo si multi neputinciosi, pe care îi tamaduiau pe toti prin rugaciune si izgoneau diavolii din oameni; de aceea, multi au crezut în Hristos si s-au botezat de acesti Sfinti Apostoli. Iar antipatul acelei cetati avea o femeie, anume Nicanora, care, fiind muscata de un sarpe, zacea bolnava, aproape moarta.

Si auzind ea de Sfintii Apostoli ca sunt în casa lui Stahie si ca tamaduiesc toate bolile cu cuvântul, a poruncit slugilor s-o duca la dânsii, nefiind barbatul ei acasa. Si a câstigat de la dânsii în doita tamaduire, pentru ca s-a vindecat si de muscatura sarpelui si de diavoleasca vatamare de suflet, crezând în Hristos, prin învatarea lor. Deci, venind antipatul acasa, slugile lui i-au spus ca femeia lui a învatat a crede în Hristos, de la niste oameni straini care locuiesc în casa lui Stahie.

Atunci antipatul, mâniindu-se foarte mult, a poruncit ca îndata sa prinda pe apostoli, iar casa lui Stahie sa o arda; si s-a facut dupa porunca lui. Si s-a strâns în Ierapole o multime mare de popor si, prinzând pe Sfintii Apostoli Vartolomeu, Filip si sora sa, Mariamia, îi târau pe ulita, batându-i si batjocorindu-i; apoi i-au aruncat în temnita. Dupa aceea antipatul a sezut la judecata, ca sa cerceteze pe propovaduatorii lui Hristos.

Deci, adunându-se la dânsul toti slujitorii idolesti si slujitorii viperei celei ucise, au facut plângere împotriva Sfintilor Apostoli, zicând: „Fa dreptate, antipate, pentru necinstea adusa zeilor nostri, caci de când au intrat acesti straini în cetatea noastra, au pustiit altarele marilor zei, pentru ca poporul a uitat sa aduca obisnuitele lor jertfe; înca au mai omorât si cinstita noastra zeita vipera si toata cetatea s-a umplut de faradelege; deci sa nu lasi sa mai traiasca acesti fermecatori”.

Atunci antipatul a poruncit sa dezbrace pe Sfântul Filip de îmbracaminte, crezând ca poate vor fi farmece în îmbracaminta lui si, dezbracându-l, n-au gasit nimic; asemenea si pe Vartolomeu l-au dezbracat. Iar când se apropiara de Mariamia, vrând sa o dezbrace si pe ea si sa-i dezgoleasca feciorescul ei trup, atunci deodata s-a schimbat înaintea ochilor lor si s-a facut ca o vampaie de foc, iar pagâanii, înspaimântându-se, au fugit din fata ei. Dupa aceea igheumonul a osândit pe Sfintii Apostoli la rastignire.

Deci mai întâi gaurindu-i calcâiele Sfântului Apostol Filip, l-au legat cu o funie si, spânzurându-l de un lemn în preajma usii capistei viperei, l-au rastignit cu capul în jos, batjocorindu-l si lovindu-l cu pietre. Dupa aceea l-au rastignit si pe Sfântul Vartolomeu lângă peretii capistei si îndata s-a facut mare cutremur, încât pamântul, deschizându-se, a înghitit pe antipat si pe toti slujitorii viperei, împreuna cu multime de popor necredincios. Vazând aceasta, s-au înfricosat toti credinciosii si necredinciosii si au strigat catre Sfintii Apostoli ca sa-i miluiasca si sa roage pe Unul Adevaratul Dumnezeu pentru ei, ca sa nu-i înghita pamântul de vii. Si îndata grabindu-se, au dezlegat pe Vartolomeu, iar pe Filip n-au putut sa-l dezlege îndata, ca era spânzurat sus.

Dar astfel a fost buna voirea lui Dumnezeu, ca prin acest fel de patimire si moarte sa treaca apostolul Lui de la pamânt la cer, spre care si picioarele lui erau întoarse. Astfel fiind spânzurat, Sfântul Filip se ruga lui Dumnezeu pentru vrajmasii sai, ca sa le ierte toate greselile si sa le lumineze ochii mintii lor, ca sa cunoasca si sa vada adevarul. Iar Domnul s-a plecat spre rugaciunea lui si îndata a poruncit pamântului de a scos vii pe toti pe care îi înghitise, numai antipatul si cu slujitorii viperei au ramas în adânc. Iar ceilalti au marturisit cu mare glas si au preamarit puterea lui Hristos, dorind sa fie botezati.

Si pe când ei voiau sa ia de pe lemn pe Sfântul Filip, el si-a dat sfântul sau suflet în mâinile lui Hristos, deci l-au pogorât mort. Iar Mariamia, sora lui, care prin curatie si-a pazit fecioria, privind la patimirea si la moartea fratelui sau, Sfântul Filip, l-a cuprins cu dragoste si l-a sarutat, veselindu-se de el cu duhul, ca bine si-a savârsit alergarea sa. Iar Vartolomeu a botezat pe toti cei ce crezusera în Hristos, rânduindu-le episcop pe Stahie. Dupa aceea au îngropat cu cinste trupul Sfântului Filip, iar în locul unde a curs sângele

lui, a crescut vita de vie dupa. trei zile, în semn ca Sfântul Apostol Filip, dupa varsarea sângelui sau pentru Hristos, acum se îndulceste de bucuria cea vesnica, împreuna cu Domnul sau în împaratia cerului.

Iar Sfântul Apostol Vartolomeu si fericita fecioara Mariamia au mai zabovit câteva zile în Ierapole dupa îngroparea Sfântului Filip si, întarind bine în credinta biserica cea nou adunata, s-au despartit, pornind fiecare în calea sa. Sfânta Mariamia s-a dus în Licaonia, unde s-a si mutat catre Domnul, iar Sfântul Vartolomeu s-a dus în partile Indiei si a zabovit acolo, ostenindu-se multa vreme, umblând si propovaduind cuvântul Domnului prin cetati si sate si tamaduind pe cei neputinciosi cu numele lui Hristos. Apoi, luminând pe multi si facându-le biserici, le-a dat Evanghelia Sfântului Matei ce o purta la sine, talmacind-o în limba lor. înca a lasat la ei si pe cea în limba evreiasca, care, dupa o suta de ani si mai mult, a fost adusa în Alexandria de Pantin, filosoful crestin.

Iar dupa ce a iesit din India, Sfântul Vartolomeu s-a dus în Armenia cea mare. Si mergând el acolo, idoli si mai ales diavoli care locuiau în idoli au tacut, zicând cu mare glas acest din urma cuvânt, ca „Vartolomeu îi izgoneste si-i munceste pe ei”. Si se izgoneau duhurile cele necurate nu numai din idoli, dar si din oameni prin venirea Sfântului Apostol Vartolomeu; pentru aceea, multi credeau în Hristos. în tara aceea era un împarat cu numele Polimie, care avea o fata îndracita, iar diavolul striga prin gura ei: „O, Vartolomee, si de aici ne izgonesti pe noi?” Iar împaratul auzind aceasta, a poruncit sa fie cautat Vartolomeu cu dinadinsul.

Iar apostolul lui Hristos, ducându-se la acea fata îndracita, îndata a fugit diavolul dintr-înşa, iar fata împaratului s-a facut sanatoasa. Dupa aceasta, vrând împaratul sa multumeasca sfântului, i-a trimis camile încarcate cu daruri: cu aur, cu argint, cu margaritare si cu alte lucruri pretioase. Iar el, fiind sarac cu duhul si neavând trebuinta de nimic, le-a trimis înapoi la împarat, zicându-i: „Eu nu fac negotatorie cu aceste lucruri, ci caut suflete omenesti, pe care, de le voi dobândi, le voi duce la cer si atunci ma voi arata înaintea Domnului meu ca sunt mare neguator”. Si umilindu-se împaratul de cuvintele lui, a crezut în Hristos cu toata casa sa si au fost botezati de mâinile sfântului apostol atât împaratul Polimie, cât si împarateasa, fiica lui cea tamaduita si multi din boieri si popor fara numar; caci mai mult de zece cetati, cautând la împarat, au primit Sfântul Botez.

Aceasta vazând slujitorii idolesti, s-au mâniat asupra sfântului apostol, socotind de rau aceea pentru ei; caci idoli lor se sfârâmau, închinarea de idoli cu totul se pierdea si jertfele din care ei se hraneau nu se mai faceau. Deci, apropiindu-se de Astiagis, fratele împaratului, l-au îndemnat sa-l piarda pe Vartolomeu si sa razbune nedreptatea ce s-a facut idolilor lor.

Deci acela, gasind vreme potrivita, a prins pe sfântul apostol si l-a muncit în cetatea Albana din Armenia cea mare; apoi l-a rastignit pe cruce cu capul în jos. Iar sfântul apostol, bucurându-se, patimea pentru Hristos, Domnul sau, si fiind spânzurat pe cruce cu capul în jos, nu înceta a propovadii cuvântul lui Dumnezeu; pentru ca pe cei credinciosi îi întarea în credinta, iar pe cei necredinciosi îi sfatuia sa cunoasca adevarul si sa se întoarca de la întunericul cel diavolesc la lumina lui Hristos. Iar muncitorul, nesuferind aceste cuvinte, a poruncit sa jupoaie pielea de pe el; dar sfântul rabda si într-aceasta munca ca într-un trup strain, neîncetat binecuvântând si proslavind pe Dumnezeu. In sfârsit, muncitorul a poruncit ca odata cu pielea sa-i taie si capul. Atunci a tacut gura cea de Dumnezeu graitoare, luându-se capul de la trup, care singur a ramas spânzurat pe cruce, cu picioarele spre cer, însemnând cu adevarat mergerea apostolului spre cele de sus.

Astfel s-a sfârsit Sfântul Vartolomeu, Apostolul lui Hristos, trecând dupa acele multe dureri si osteneli la odihna cea fara de dureri, întru bucuria Domnului sau. Iar credinciosii, care au fost de fata la sfârşitul lui, au luat cinstitul lui trup de pe cruce, împreuna cu capul, si le-au pus într-o racla de plumb, asezându-le în aceeasi cetate Albana din Armenia mare. Iar de la sfintele lui moaste se dadeau bolnavilor tamaduri cu minune; pentru aceasta, multi necredinciosi s-au apropiat de Biserica lui Hristos.

Iar dupa multa vreme, prigonitorii din partile acelea, cei întunecati cu îndracirea idoleasca, auzind si vazând minunile ce se faceau de moastele Sfântului Vartolomeu, nevrând sa cunoasca puterile lui Dumnezeu, au luat sfintele moaste cu racla cea de plumb si le-au aruncat în mare. Dar o, minune! Racla cea de plumb a plutit usoara ca o luntre pe apa, sosind la insula Lipar. Si s-a facut descoperire lui Agaton, episcopul cetatii Liparului, despre moastele apostolesti care au fost aduse de ape. Si ducându-se episcopul cu clerul si cu tot poporul la malul marii si gasind moastele, s-au minunat cu totii cum racla cea de plumb si cu moastele nu s-au afundat în apa, ci, mai usoara decât o luntre, a calatorit pe mare o cale atât de lunga pâna la dânsii. Pentru aceasta au preamarit pe Dumnezeu si au luat racla cu moastele si au pus-o în biserica lor cu bucurie si cu cântari de psalmi.

Dar nu se cuvine a trece cu tacerea si aceasta despre Sfântul Vartolomeu, care se scrie în viata Cuviosului Iosif, scriitorul de cântari. Acest cuvios, câstigând o particica din moastele Sfântului Apostol Vartolomeu, a adus-o în locul sau care era aproape de Constantinopol. El a zidit o biserica osebita în numele apostolului si partea aceea din moastele lui a pus-o într-însa cu cinste; si adeseori se învrednicea a-l vedea pe sfântul apostol în vedenia visului, pentru ca avea catre dânsul mare dragoste si credinta. Si dorea sa împodobeasca cu cântari de laude praznicul acestui sfânt apostol, dar nu îndraznea, ci se îndoia daca-i va fi placut lui acel lucru sau nu.

De aceea se ruga cu dinadinsul lui Dumnezeu si apostolului, ca sa i se dea lui pentru aceasta încredintare si sa i se daruiasca înțelepciune de sus, ca sa poata scrie stihurile cântarii. Si rugându-se pentru aceasta patruzeci de zile cu post si cu lacrimi, si apropiindu-se ziua pomenirii apostolului, a vazut la Vecernia praznicului pe Sfântul Apostol Vartolomeu aratându-i-se în altar, îmbracat în haine albe, si ridicând perdeaua altarului, 1-a chemat la dânsul. Iar Iosif apropiindu-se de sfântul apostol, acela a luat cartea Sfintei Evanghelii de pe dumnezeiasca Masa si a pus-o pe pieptul lui Iosif, zicându-i: „Sa te binecuvinteze dreapta Atotputernicului Dumnezeu si sa izvorasca din limba ta apele cerestii înțelepciuni. Inima ta sa fie scaun al Sfântului Duh, iar cântarile tale sa îndulceasca toata lumea!" Zicându-i aceasta, Sfântul Apostol Vartolomeu s-a facut nevazut. Iar Cuviosul Iosif, umplându-se de negraita bucurie si simtind în sine darul înțelepciunii, s-a întins cu totul spre multumire.

Deci, din acel ceas, a început a scrie cântarile bisericesti si pesnele canoanelor, prin care a împodobit nu numai praznuirea Sfântului Apostol Vartolomeu, dar si pe ale multor sfinti; iar mai ales pe a Preacuratei Maicii lui Dumnezeu a cinstit-o cu multe canoane, asemenea si pe a Sfântului Ierarh Nicolae, umplând Sfânta Biserica de frumoase cântari, de unde a câstigat si numirea de "scriitor de cântari". Iar noi pentru toate acestea slavim pe Hristos Mântuitorul nostru Cel împreuna cu Tatal si cu Sfântul Duh slavit în veci de toata faptura. Amin.

Nota. Unii îl socotesc pe acest Sfânt Vartolomeu ca este Natanail, pe care Filip 1-a adus la Hristos, ca si cum Natanail ar fi fost unul si acelasi cu Vartolomeu - Natanail cu numele, dar cu porecla sau cum s-ar zice, dupa tatal sau, i se zicea Vartolomeu, adica fiul lui Tolomeu; pentru ca cuvântul "văr" în limba evreiasca se tâlcuieste "fiu", precum si Hristos a zis catre Sfântul Apostol Petru: Fericit esti, Simon var lona, adica fiul lui Iona. Tot astfel, un orb din Ierihon se numea Vartimeu, adica fiul lui Timeu. Asa si acest sfânt apostol, ca si cum dupa tata se numea Vartolomeu, fiul lui Tolomeu, pentru ca acest nume Tolomeu era vechi la evrei si mai des, precum este aratat în Scriptura JLegii Vechi la Isus al lui Navi, în capitolul 15, stihul 14 si în Cartea a Ii-a a împaratilor în capitolul 3, stihul 3. Iar ei socotesc ca numele cel adevarat al lui Vartolomeu ar fi fost Natanail, pentru ca nu se afla în nici o parte a Evangheliei chemarea lui Vartolomeu la apostolie, decât numai în locul lui Natanail. Apoi, cei trei Sfinti Evanghelisti Matei, Marcu si Luca, care pomenesc pe Vartolomeu, nu îl pomenesc pe Natanail; iar Sfântul Ioan Evanghelistul, pomenind pe Natanail, nu îl pomeneste pe Vartolomeu, si spune ca Natanail este prieten al apostolilor la vânarea pestilor, când L-a vazut pe Iisus Hristos dupa înviere, pentru ca zice: Erau împreuna Simon Petru, Toma, Natanail, fiii lui Zevedeu si ceilalti.

Iar alții nu se învoiesc la aceasta, precum și Prologul pe luna lui mai, în 10 zile, spune că Simon Zilotul este Natanail, iar alții socotesc că Natanail este unul din cei șaptezeci de ucenici ai lui Hristos. Despre cetatea Alban, unde a patimit Sfântul Vartolomeu, să nu creadă cineva că este țara Albaniei, pentru că una este țara Albaniei în Europa și alta cetatea Alban în Armenia cea mare, care este în Asia. Încă mai sunt și prin alte părți cetăți cu același nume.

SFÂNTUL APOSTOL VARNAVA (11 iunie)

Sfântul Apostol Varnava a fost unul din cei șaptezeci de apostoli. Numele lui mai înainte de apostolie a fost Iosif, iar după aceea s-a numit Varnava, după cum ne va arăta cuvântul ce urmează.

Apostolul Varnava s-a născut în insula Cipru din părinți leviți de neam evreiesc, din care semintie erau și cei mai dinaintea mari prooroci ai lui Dumnezeu - Moise, Aaron și Samuil. Stramosii lui Varnava au trecut în Cipru din pricina războaielor care au fost în Palestina. Părinții lui erau foarte bogați; ei aveau un sat al lor aproape de Ierusalim, îndestulat nu numai cu sădurile și rodirile cele pământesti, dar înfrumusetat și cu zidiri alese, pentru că acolo își aveau ei casa lor. Pentru că din acea vreme, în care Sfântul Prooroc Isaia a scris: Fericit este cel ce are semintia în Sion și casa sa în Ierusalim, evreii nestiind duhovniceasca putere a acelor cuvinte, cei ce locuiau prin țări departate se sărguiau să-și aibă casele în Ierusalim; pentru aceea și părinții lui Varnava își aveau casa și moșia lângă Ierusalim.

Iar după ce au născut pe acesta, despre care ne este cuvântul, l-au numit Iosif și l-au dat la învățatura cartii. Apoi, ajungând el la vârsta desăvârșită, l-au trimis în Ierusalim la slăvitul Gamaliei, dascăl renumit pe acele vremuri, ca să deprindă desăvârșit înțelegerea cartilor evreiești și toată legea lui Dumnezeu. Și era acolo un ucenic împreună cu Iosif, cu numele Saul, de o vârstă cu el, care mai pe urmă s-a numit Pavel; și amândoi învățau la același dascăl, Gamaliei, și sporeau în înțelegere, în înțelepciunea Scripturii și în fapte bune. În toate zilele, dimineața și seara, Iosif mergea la biserică lui Solomon și se ruga cu dinadinsul lui Dumnezeu; și își petrecea zilele tineretilor sale în postiri și în mare înfrânare. Și păzind cu dinadinsul întreaga înțelepciune a fecioriei sale, fugea de însoțirea cu tinerii cei fără de rânduială și nu voia nici a auzi cuvintele acelea cu care s-au obișnuit mintile lor a se îndaratnici cu înlesnire, ci totdeauna lua aminte de sine, învățându-se în legea Domnului ziua și noaptea.

În acea vreme, Domnul nostru Iisus Hristos, după treizeci de ani ai întrupării Sale, începând să Se arate lumii, a mers de la Galileea la Ierusalim. Și învăța în biserică și făcea minuni, încât toți se minunau de el și se adunau ca să-l vadă sfânta Lui față și să audă dumnezeiestile Lui cuvinte, care erau mai dulci decât mierea și fagurele. Iar tânărul Iosif, văzându-L pe Hristos și auzind învățăturile care ieșeau din gura Lui preasfântă, se umilea cu inima și se mira de minunile ce se făceau de El; pentru că a văzut cum a tamaduit Iisus cu cuvântul pe cel slabănog la scaldatoarea Siloamului, apoi, văzând și alte lucruri minunate ale lui Hristos, s-a aprins cu dragostea inimii de El, și, apropiindu-se, s-a aruncat la picioarele Mântuitorului, rugându-L să-l binecuvânteze și să-l primească la sine în ucenicie. Iar Domnul, Cel ce vede tainele inimilor omenesti, văzând într-însul inima care se aprinsese către dragostea cea dumnezeiască, l-a binecuvântat cu dragoste și nu l-a oprit a-i urma Lui. Iar el a alergat mai întâi la casa matusii sale cu numele Maria, care era maica lui Ioan, care mai în urmă s-a numit Marcu, și a zis către ea: „Vino și vezi pe Cel ce părinții noștri au dorit să-L vadă; căci iată un oarecare prooroc, Iisus din Nazaretul Galileii, învăța în biserică și face multe minuni; și mulți îl socotesc că este Mesia cel așteptat!” Auzind acestea, aceea femeie, îndată lasând toate, a mers cu sărguintă la biserică și, văzând pe Iisus Hristos, a căzut la picioarele Lui, rugându-se și zicând: „Doamne, de am aflat dar înaintea Ta, vino în casa roabei Tale și prin intrarea Ta binecuvântează pe casnicii mei!”

Iar Domnul Hristos, văzând credința acelei femei, a mers în casa ei și a binecuvântat-o pe ea și pe toți cei ce erau în casa ei. Și a fost ospătat de dânsa cu cinste, deoarece cu multa bucurie și cu cucernicie a primit acea femeie pe Stapânul nostru. Dintr-aceia vreme, ori de câte ori Domnul mergea la Ierusalim, totdeauna gazduia cu ucenicii Sai în casa Mariei. Iar când Domnul S-a întors de la Ierusalim în Galileea, a mers în urma Lui și Iosif cu ceilalți ucenici. Și când Domnul a voit să-i trimită pe cei doisprezece apostoli ai Sai spre propovăduire către oile cele pierdute ale casei lui Israel, și a văzut că aceia sunt putini, precum le-a și zis, că secerisul este mult, iar lucrătorii putini, atunci Domnul a ales și alți șaptezeci de ucenici, ca să-i trimită câte doi înaintea fetei Sale, în toată cetatea și locul.

Deci între acei șaptezeci din început a fost rânduit și acest sfânt Iosif și a fost numit Varnava de Sfintii Apostoli, adică "fiul mângâierii", căci era îndestulat, că, prin propovăduirea lui Mesia cel venit în lume, să mângâie popoarele care asteptau cu multa dorire venirea lui Mesia. Pentru că, precum fiii lui Zevedei au fost numiți "fiii tunetului", fiindcă aveau să tună ca tunetul propovăduirea Evangheliei în partea cea de sub cer, tot astfel și Iosif s-a numit "fiu al mângâierii", fiindcă ostenele lui apostolești aveau să aducă multa bucurie aleșilor lui Dumnezeu. Așa socoteste și Sfântul Ioan Gura de Aur despre numirea lui, zicând: „Mi se pare că din fapta cea bună și-a luat numele, că cel ce era îndestulat și ales la aceasta”.

Iar după înălțarea Domnului la cer, Sfintii Apostoli aveau viața de obște în Ierusalim, precum se scrie în faptele lor: La poporul care crezuse era un suflet și o inimă, și nici unul nu zicea că ceva din averile sale este al său, ci toate erau de obște. Și câți erau stapâni ai satelor și ai caselor, vânzându-le, aduceau pretul celor vândute și le puneau la picioarele Apostolilor. Atunci și Sfântul Iosif cel numit de apostoli Varnava, vânzând satul cel pomenit mai sus, care era aproape de Ierusalim și care ramăsese mostenire de la părinții lui, a adus pretul și l-a pus înaintea picioarelor Apostolilor, neoprinându-și nimic; pentru că dorea să se îmbogățească în Dumnezeu întru Care s-a și îmbogățit, precum se mărturisește despre el: „Iosif era barbat bun și plin de Duhul Sfânt și de credință. Lui i se întâmplă adeseori de se vedea cu Saul și se întreba cu el din Sfânta Scriptură pentru Domnul Hristos, dorind să-l aducă la sfânta credință; dar Saul, fiind foarte râvnitor al obiceiurilor părintești, batjocorea pe Sfântul Varnava, că pe un înșelat, și graia hule împotriva lui Hristos, numindu-l fiu de țeslar și neînvațat, și omorât cu osânda de moarte...”

Iar după ce evreii au omorât pe Sfântul și întâiul Mucenic Stefan, Saul a început a prigoni Biserica și, intrând în casele credincioșilor și prinzând pe bărbați și pe femei, îi arunca în temniță. Atunci Sfântul Varnava plângea pentru el și se ruga lui Dumnezeu, întinzându-și curatele lui mâini, ca să se lumineze ochii sufletesti ai lui Saul și să cunoască adevărul, pentru că dorea să-l aibă în credința creștinească pe acel prieten al său, pe care îl avusese tovarăș la învățătura lui Gamaliei.

Și nu au fost în zadar rugăciunile și lacrimile Sfântului Varnava, căci, venind vremea dumnezeieștii milostiviri, Saul s-a întors la Hristos, chemat fiind de glasul Domnului, când mergea la Damasc. Astfel lupul s-a prefăcut în oaie și hulitorul lui Hristos a început a preamări numele Lui. Și cel ce odinioară a fost prigonitor, s-a făcut aparator al Bisericii; pentru că, după primirea Sfântului Botez, îndată s-a dus la adunarea evreiască și propovăduia pe Iisus, că Acela este Fiul lui Dumnezeu, biruind în cuvânt pe iudeii care locuiau în Damasc. Iar când s-a întors în Ierusalim și încerca să se lipească de ucenicii lui Hristos, toți se temeau de el, necrezând că și el este ucenic al lui Hristos. Atunci Sfântul Varnava, întâmpinându-l, i-a zis: „O, Saule până când vei fi hulitorul marelui nume al lui Iisus Hristos și prigonitorul credincioșilor Lui robii? Până când te împotrivesți înfricosatei taine, pe care proorocii de demult au vestit-o și în vremurile de acum s-a împlinit pentru mântuirea noastră?”

Atunci Saul a căzut cu lacrimi la picioarele lui, zicând: „O, Varnava, învățătorule al dreptății, iartă-mă pe mine că acum m-am încredințat că toate cele graite mie de tine pentru Hristos sunt adevărate. Deci Cel pe Care mai înainte hulindu-L, îl numeam fiu de țeslar, acum îl mărturisesc că este Fiul lui Dumnezeu cel Unul Născut, Cel de o ființă cu Tatăl și fără de început, Care, fiind raza slavei Tatălui și chipul ipostasului Lui, în aceste mai de pe urmă zile S-a smerit pe Sine, luând chip de rob; S-a făcut om desăvârșit din Preasfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu; și patimind cruce și moarte de voie, a înviat din

morti a treia zi si S-a aratat voua, apostolilor Sai, apoi S-a înaltat la cer si sade de-a dreapta Tatalui si iarasi va sa vie cu slava sa judece viii si mortii, si împaratia Lui nu va avea sfârșit".

Niste cuvinte ca acestea auzindu-le Sfântul Varnava de la cel ce odinioara se facuse hulitor si prigonitor, s-a minunat si a lacrimat de bucurie; deci, cuprinzându-l pe el, l-a sarutat si i-a zis: „O, Saule, cine te-a învățat pe tine sa graiesti niste cuvinte ca acestea insuflate de Dumnezeu? Cine te-a sfatuit pe tine sa-L marturisesti pe Iisus Nazarineanul ca este Fiul lui Dumnezeu? De unde ai învățat atât de desavârsit cunostinta dogmelor ceresti?"

Atunci Saul, umplându-se de lacrimi din zdrobirea inimii, a zis: „Singur Domnul Iisus Hristos, pe Care eu pacatosul L-am gonit si hulit, Acela m-a învățat toate acestea, caci si mie mi S-a aratat ca unui lepadat; de al Carui glas dumnezeiesc am urechile pline, pentru ca, stralucind peste mine o lumina cereasca, dupa ce am cazut la pamânt de frica, a venit la mine un glas si mi-a zis: Saule, Saule, de ce Ma prigonesti? Iar eu, tremurând si înspaimântându-ma, am zis: Cine esti, Doamne? Iar El mi-a raspuns cu blândete si cu milostivire: Eu sunt Iisus, pe care tu îl prigonesti. Atunci m-am minunat de îndelunga Lui rabdare si, rugându-ma, am zis: Doamne, ce voiesti sa fac? Iar El m-a învățat pe mine toate acestea pe care ti le-am spus tie".

Deci Sfântul Varnava, luând pe Saul de mâna, l-a dus la Apostoli, graindu-le: „Iata cel ce ne-a prigonit pe noi, acum este al nostru; cel ce se împotriva noua, acum asculta de Domnul nostru; si cel ce ne era noua vrajmas, acum ne este prieten si împreuna lucrator în via lui Hristos. Iata, vi-l pun voua de fata pe acest blând mielusel, care a fost fiara cumplita!" Dupa aceea Saul a spus apostolilor cum a vazut pe Domnul pe cale, cum a vorbit cu Dânsul si cum a luat îndrazneala în Damasc întru numele lui Iisus.

Iar apostolii auzind acestea, s-au minunat si s-au bucurat, slavind pe Dumnezeu. Dupa aceea Saul era împreuna cu dânsii, intrând si iesind în Ierusalim si, îndraznind în numele Domnului Iisus, biruia pe iudei si pe elini. Iar aceia se minunau de dânsul -cum cel care nu demult izgonea pe cei ce chemau numele lui Hristos, singur acum propovaduieste pe Iisus - si cautau sa-l ucida pe el. Deci fratii, înțelegând aceasta, l-au luat de la Ierusalim la Cezareea si l-au dus în Tars, patria lui, ca acolo sa propovaduiasca pe Hristos.

In acea vreme, în Antiohia Siriei, cetatea cea mare si slavita, a început a se raspândi sfânta credinta întru Domnul nostru Iisus Hristos; pentru ca dupa ce a fost ucis Sfântul Intâiul Mucenic Stefan, din acea zi era mare prigoana asupra Bisericii Ierusalimului, încât toti credinciosii s-au risipit prin partile Iudeei si ale Samariei, afara de apostoli. Atunci oarecare din cei ce fugisera au trecut pâna în Fenicia, în Cipru si în Antiohia, graind cuvântul mântuirii mai întâi numai la iudei, iar dupa aceea si la elini au început a binevesti pe Domnul Iisus Hristos. Si era mâna Domnului cu dânsii si multi crezând cuvântul lor, s-au întors catre Domnul. Si auzindu-se aceasta în Biserica Ierusalimului, Sfintii Apostoli au trimis în Antiohia Siriei pe Sfântul Varnava, ca sa vada pe cei ce erau acolo si sa întareasca pe cei ce crezusera de curând.

Iar el ducându-se acolo si vazând darul lui Dumnezeu, s-a bucurat si i-a mângâiat pe toti cu cuvântul Domnului, întarindu-i pe dânsii ca sa petreaca nedepartati de Domnul. Si propovaduind Sfântul Varnava acolo din destul, a adus mult popor la cunostinta lui Dumnezeu. Deci, vazând Sfântul Varnava ca ucenicii în toate zilele se înmulteau, iar dascalii erau putini si secerisul cel mult nu avea multi lucratori, a lasat un timp Antiohia si s-a dus în Tars, ca sa caute pe prietenul sau Saul. Si gasindu-l, l-a adus pe el în Antiohia, unde se osteneau amândoi la întoarcerea sufletelor omenesti catre Hristos Dumnezeu, aducând pe iudei si pe elini întru încredintare. Si au petrecut în Antiohia în acea vreme un an întreg, adunându-se în biserica si învățând pe popor; si acolo mai întâi i-au numit crestini pe ucenici.

Iar dupa ce s-a împlinit un an de sedere în Antiohia, s-au învoit ei sa se întoarca la Ierusalim, ca sa spuna Sfintilor Apostoli despre cele ce a lucrat darul lui Dumnezeu în Antiohia. Atunci antiohienii au voit ca fiecare dintr-însii sa trimita fratilor saraci si scapatati ce petreceau în Iudeea câte ceva din cele ce aveau, deoarece era atunci acolo foamete mare, dupa prorocia Sfântului Agav, care era si el unul din cei

saptezeci de apostoli. Deci credinciosii cei ce erau în Antiohia, adunând multa milostenie, au trimis-o la batrâni prin mâna lui Varnava si Saul. Si venind în Ierusalim Sfintii Apostoli Varnava si Saul, care mai târziu s-a numit Pavel, s-a veselit foarte mult Biserica, înstiintând-o ei de credinciosii cei ce se înmultisera în Antiohia, si aducând multa milostenie de la dânsii.

Apoi deodata s-a facut multa tulburare Bisericii Ierusalimului, pentru ca în acea vreme împaratul Irod a pus mâinile ca sa faca rau unora ce erau din Biserica, omorând cu sabia pe Iacov al lui Zevedeu, fratele lui Ioan. Si vazând ca aceasta fapta este placuta jidovilor, s-a silit a prinde si pe Petru si l-a bagat în temnita, de unde Sfântul Petru a fost scos de înger. Deci pâna ce s-a potolit aceasta tulburare bisericeasca pornita în Ierusalim de catre prigonitori, Varnava si Saul au stat ascunsi în casa Mariei, matusa lui Varnava cea mai sus zisa, unde a venit si Sfântul Petru, dupa ce a fost scos noaptea de sfântul înger.

Dupa aceea, Varnava si Saul sfârșindu-si slujba în Ierusalim, s-au întors iarasi în Antiohia, luând cu dânsii si pe fiul Mariei, care se numea Ioan, si caruia, mai pe urma, i s-a zis Marcu. Si petrecând ei în Antiohia o vreme în post, în rugaciuni, în slujbele Sfintei Liturghii si în propovaduirea cuvântului lui Dumnezeu, a voit Duhul Sfânt sa-i trimita pe dânsii la neamuri pentru propovaduire si a zis Duhul Sfânt catre Biserica ce era în Antiohia, a proorocilor si învatorilor: „Deosebiti Mie pe Varnava si pe Saul la lucrarea la care i-am chemat pe dânsii”. Atunci, postind, rugându-se si punându-si mâinile pe dânsii, i-au trimis pe ei.

Iar ei s-au pogorât mai întâi în Seleucia, apoi au plecat cu corabia spre Cipru, iar de acolo s-au dus în Salamina si, pretutindenii strabatând, propovaduiiau cuvântul lui Dumnezeu, având lângă ei ca slujitor pe Ioan, fiul Mariei, supranumit Marcu. Si strabatând ei insula pâna la Pafos, au gasit pe un oarecare iudeu vrajitor si prooroc mincinos, cu numele Elimas, sezând lângă antipatul Serghie, barbat înțelept.

Deci pe antipat l-au luminat cu lumina sfintei credinte, iar pe vrajitorul Elimas, care se împotriva lor, l-au orbit cu cuvântul. Si plecând ei de la Pafos, s-au dus la Perga Pamfiliei; iar sluga lor Ioan, care se numea si Marcu, vazându-i ca se dau la multe patimiri rele pentru propovaduirea lui Hristos si nu se înfricosau de întâmplările cele de moarte, s-a temut a mai merge la dânsii, fiind tânăr, si s-a despartit de ei, întorcându-se la Ierusalim la maica sa.

Iar Varnava si Saul, trecând Perga, au venit în Antiohia Pisidiei, care este alta decât Antiohia cea mare a Siriei. De acolo fiind izgoniti, au scuturat praful de pe picioare asupra acelora si s-au dus în Iconia, unde iudeii si pagânii au voit sa-i ucida cu pietre. Dar ei, aflând de aceasta, au fugit în cetatile Licaoniei, în Lистра si Derbe si în cele de primprejurul lor. Si acolo binevestind, au ridicat în picioare si au facut sanatos pe un barbat schiop, care era asa din pântecele maicii sale si care niciodata nu umblase. Atunci poporul socotind ca sunt zei, voia sa le aduca jertfe si numea pe Varnava Die, iar pe Pavel, Hermes; si abia au potolit Sfintii Apostoli poporul sa nu le jertfeasca ca unor zei. Dupa aceea acelasi popor îndemnat de iudei s-a sculat asupra lor si, batând pe Pavel cu pietre, l-au scos afara din cetate, crezând ca a murit; iar el s-a sculat, a intrat în cetate si a doua zi a plecat la Derbe împreuna cu Varnava.

Si propovaduind si învătând pe multi în cetatea aceea, s-au întors înapoi în Antiohia Pisidiei, mergând pe aceasi cale. Deci pretutindenii în cale întareau sufletele ucenicilor, rugându-i sa petreaca în credinta si încredintându-i ca multe suferinte ni se cade noua a rabda pentru a intra în împaratia lui Dumnezeu. Si le-au hirotonisit preoti pe la toate bisericile si, rugându-se cu post, i-au lasat în seama Domnului în care crezusera. Apoi, mergând în Perga si propovaduind acolo cuvântul Domnului, s-au pogorât în Atalia si de acolo s-au dus cu corabia în Antiohia Siriei, de unde au fost trimisi de Duhul Sfânt sa propovaduiasca cuvântul Domnului la neamuri. Si ajungând ei în cetate si adunând credinciosii, le-au spus câte a facut Dumnezeu cu dânsii, si cum pe multi din neamuri i-au adus la Hristos. Si au petrecut multa vreme în Antiohia.

Dupa aceasta s-a facut cearta pentru taierea împrejur, între evrei si între pagânii care crezusera. Pentru ca unii iudei venind, învatau pe frati ca daca nu se vor taia împrejur, dupa obiceiul lui Moise, nu se vor putea

mântui; iar pagânii care crezusera, socoteau cu greu pentru ei acea taiere împrejur. Deci Varnava si Pavel se împotriveau iudeilor si aparau pe pagâni de taierea împrejur, dar de vreme ce nu înceta pentru aceasta a se face cearta si multa cercare, de aceea a fost de trebuinta Sfintilor Apostoli Varnava si Pavel sa fie trimisi de Biserica Antiohiei în Ierusalim la Apostoli si la batrâni, ca sa-i întrebe despre taierea împrejur. înca mai era trebuinta sa-i înștiințeze si despre aceasta, ca Dumnezeu a deschis neamurilor usa credintei. Deci, fiind trimisi de Biserica la Ierusalim, au trecut prin Fenicia si prin Samaria, spunându-le de întoarcerea neamurilor si facând bucurie mare tuturor fratilor.

Si ajungând ei la Ierusalim, au fost primiti cu dragoste de Biserica de acolo, de Sfintii Apostoli si de batrâni; si toti ascultau cu placere cele ce le spuneau Varnava si Pavel si câte semne si minuni a facut Dumnezeu printr-însii întru neamuri. Iar despre taierea împrejur, Sfintii Apostoli, cercetând si sfatuindu-se soborniceste, au întarit ca sa o deparțeze cu totul de la cei credinciosi, nu numai de la pagâni, dar si de la iudei, ca fiind netrebuincioasa darului cel nou. înca au voit ei ca, împreuna cu Varnava si Pavel, sa trimita si de la sine pe cineva la pagânii care crezusera în Antiohia.

Deci au ales pentru aceasta pe Iuda, care se numea Varsava, si pe Sila, barbati vestiti între frati, si au scris astfel: „Apostoli, batrâni si frati, cei ce sunteti în Antiohia, în Siria si în Cilicia, fratilor dintre neamuri, bucurati-va întru Domnul! De vreme ce am auzit ca unii, iesind de la noi, v-au tulburat prin cuvinte, îndaratnicind sufletele voastre si zicându-va sa va taiati împrejur si sa paziti Legea, iar ei n-au avut porunca de la noi a face aceasta; deci am socotit noi ca, adunându-ne cu un suflet, sa tritem la voi pe acesti barbati alesi cu iubiti nostri Varnava si Pavel, oameni care si-au dat sufletele pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, pe Iuda si pe Sila, care si cu cuvântul va vor spune voua acestea. Pentru ca a voit Sfântul Duh si noi, ca sa nu punem nici o greutate mai mare asupra voastra, afara de acestea ce sunt de nevoie, adica sa va feriti de cele jertfite idolilor, de sânge, de sugrumari si de desfrânare, si ceea ce nu voiti sa va faca voua altii, nici voi sa nu le faceti lor. De va veti pazi de acestea, bine veti face. Fiti sanatosi”.

Cu o scrisoare ca aceasta, Sfintii Apostoli Varnava si Pavel, si împreuna cu dânsii Iuda si Sila, au plecat de la Ierusalim spre Antiohia. Atunci acel Ioan, care s-a numit Marcu, fiul Mariei, matusa lui Varnava, neîndraznind sa vina la Sfântul Pavel, a alergat la unchiul sau, Sfântul Varnava, rugându-se cu pocainta si cu lacrimi - fiindu-i jale ca s-a despartit de dânsii, când propovaduiau la neamuri -, si ruga pe Sfântul Varnava ca sa-l ia împreuna cu ei, fagaduind ca va îndrazni fara de temere la toate patimirile si la moarte pentru Domnul. Deci Varnava l-a luat, fiind nepotul sau, si au ajuns cu totii în Antiohia. Aici, adunând pe poporul credinciosilor, le-au dat scrisoarea, pe care citind-o toti s-au bucurat; iar Iuda si Sila au mângâiat mult cu cuvântul pe frati si i-au întarit.

Apoi, dupa o vreme oarecare, Iuda s-a întors la Ierusalim, iar Sila a voit sa ramâna acolo. Deci Pavel si Varnava vietuiau în Antiohia, învățând si binevestind cuvântul Domnului. Apoi, dupa câteva zile, Pavel a zis catre Varnava: „Se cade noua sa cercetam cum petrec fratii nostri prin toate cetatile întru care am propovaduit cuvântul Domnului”. Sfântul Varnava s-a învoit la aceasta si voia sa ia cu el pe Ioan, nepotul sau, cel ce se numea Marcu. Dar Pavel nu voia, zicând: „Cum sa luam cu noi pe acest tânar fricos, care ne-a lasat si mai înainte în Pamfilia, nevoind sa mearga cu noi la lucrul la care eram trimisi si s-a despartit de noi si s-a întors într-ale sale?”

Atunci s-a facut cearta între dânsii, caci Varnava voia sa ia pe Ioan, iar Pavel nu voia. Deci s-au despartit amândoi, fiecare voind sa mearga deosebi în drumul sau. însa aceasta a fost printr-o dumnezeiasca purtare de grija, pentru ca, umblând deosebi, pe mai multe suflete sa le dobândeasca spre mântuire. Caci era destul ca un mare învățator sa propovaduiasca cuvântul, în loc sa umble amândoi marii învățatori; ca fiecare, deosebit propovaduind, îndoit câștig sa faca Bisericii lui Hristos, unul într-o tara, altul într-alta, încredințând si aducând la Hristos multe neamuri. Deci Sfântul Pavel, luând pe Sfântul Sila cu dânsul, s-a dus în Derbe si în Listra; iar Sfântul Varnava s-a dus cu corabia la Cipru, împreuna cu nepotul sau, Ioan.

Iar Sfântul Varnava, ajungând în insula Ciprului, patria sa, multe osteneli a suferit acolo, pâna ce mult popor s-a întors la Hristos. Si înmultindu-se în Cipru sfânta credinta, s-a dus în Roma, si, precum povestesc unii, el mai întâi a propovaduit acolo pe Hristos, apoi a întemeiat si a întarit scaunul episcopiei în Mediolan. Dupa aceea iarasi s-a întors la Cipru, unde, propovaduind pe Hristos în cetatea Salamina, au venit oarecare iudei din Siria, care se împotriveau lui Varnava si tulburau poporul, spunând ca toate cele graite de Varnava sunt potrivnice lui Dumnezeu si legii lui Moise. Si huleau cu multe ocari cinstitul nume al lui Varnava, pregatindu-i moartea si ridicând poporul împotriva lui.

Iar Sfântul Varnava, vazându-si mai înainte sfârșitul sau mucenicesc, a chemat la dânsul pe toti credinciosii din cetate si, învatându-i pe dânsii din destul ca sa fie tari în credinta si în fapte bune, a savârsit dumnezeiasca Liturghie si toti s-au împartasit cu Preacuratele Taine ale lui Hristos. Apoi, luând la o parte pe Marcu, însotitorul sau, i-a zis: „Astazi ma voi sfârși de mâinile necredinciosilor iudei, precum mi-a spus mie Domnul; iar tu vei gasi trupul meu afara din cetate, în partea dinspre apus. Deci sa-l îngropi pe el, apoi sa mergi la prietenul meu, Apostolul Pavel, si sa-i spui lui toate cele despre mine”.

Si Sfântul Varnava avea cu dânsul Evanghelia cea de la Matei, scrisa de mâna sa; deci a poruncit Sfântului Marcu si pentru ea, ca sa o îngroape împreuna cu dânsul. Apoi, dând cea mai de pe urma sarutare lui Marcu, rudenia sa, s-a dus singur la adunarea evreiasca, unde, daca a început a le spune lor despre Hristos din cartile proorocesti, s-au sculat asupra lui iudeii cei ce venisera din Siria. Si ridicând si pe alti iudei, au pus mâinile lor cele ucigase pe dânsul si l-au scos afara din cetate, în partea dinspre apus, si acolo l-au ucis cu pietre; apoi, aprinzând un foc, au aruncat într-însul trupul Sfântului Apostol Varnava.

Dupa aceea Sfântul Marcu cu alti câtiva frati, mergând în taina, au aflat întreg trupul apostolului, fara sa fie vatamat de foc si l-au îngropat într-o peștera care era departe de cetate ca la cinci stadii, punând pe pieptul lui Sfânta Evanghelie, dupa cum a poruncit apostolul. Dupa aceea îndata s-a dus sa-l caute pe Sfântul Apostol Pavel si, gasindu-l pe el în Efes, i-a spus despre sfârșitul lui Varnava. Si a plâns pentru el Sfântul Apostol Pavel, iar pe Marcu l-a oprit lângă dânsul. Deci, dupa uciderea Sfântului Varnava, evreii din cetatea Salamina au pornit mare prigoana împotriva creștinilor si s-au risipit de acolo toti, fiecare pe unde a putut.

Din acel timp nu s-a mai cunoscut locul unde erau îngropate cinstitele moaste ale Sfântului Varnava. însa, dupa multi ani, înmul-tindu-se credinta în Hristos în toate marginile pamântului, împaratii creștini stapânind peste împaratia greco-romana si toata insula Ciprului stralucind prin dreapta credinta, Dumnezeu a binevoit a preamari acel loc unde zaceau în pamânt moastele apostolului si au început a se face acolo mari minuni. La început, un neputincios oarecare oprindu-se pe locul acela din întâmplare, a câștigat sanatate. Acelasi lucru s-a întâmplat si altuia; apoi înștiintându-se si altii despre aceasta, într-adins mergeau pâna acolo si luau tamaduire de neputintele lor. Astfel strabatând vestea despre locul acela, veneau multi slabanogi si neputinciosi si, capatând desavârsita tamaduire, se întorceau sanatosi pe la casele lor. Acolo se aduceau si îndraciti si îndata duhurile cele necurate fugeau cu mult tipat. Acolo schiopii câștigau umblare, orbii vedere, si orice boala avea cineva, primea tamaduire la acel loc. Deci cetatea Salamina se bucura de aceasta si numea locul acela "locul sanatatii", dar nu se stia pentru ce în locul acela se faceau niste minuni ca acelea, de vreme ce nimeni nu stia de moastele apostolului. Deci se cuvina a sti cum s-au aflat acele moaste sfinte.

Pe vremea împaratiei lui Zinon, raul eretic Petru Bililnic, care se numea Cnafeu, potrivit Sinodului al patrulea a toata lumea al Sfintilor Parinti din Calcedon, aparatorul eresului lui Eutihie si ajutorul credintei celei rele a lui Apolinarie, a rapit prin mestesug scaunul patriarhiei Antiohiei si vatama prin învatatura sa cea nedreapta Biserica lui Hristos. Si neîndestulându-se cu eparhia cea hotărâta a scaunului Antiohiei, întru care prigonind si scârbind pe cei dreptcredinciosi, mult îi muncea, a voit sa ia în stapânirea lui si insula Ciprului, care de demult era libera, ca eresurile sale sa le semene într-însa si sa chinuiasca pe cei ce s-ar împotrivi lui; caci cipriotii, fiind dreptcredinciosi, lepadau învatatura cea nedreapta a aceluia, care bârfea cum ca dumnezeirea ar fi patimit pe Cruce. Iar el în tot chipul vrând sa-i

atragea la dânsul, le zicea: „Deoarece din Antiohia a venit cuvântul lui Dumnezeu în Cipru, de aceea se cuvine Bisericii Ciprului sa fie sub patriarhul Antiohiei”.

Atunci arhiepiscopul Ciprului, cu numele Antimie, a fost în mare mâhnire; pentru ca stia ca acel Petru, având mare trecere la împarat, va dobândi cu înlesnire ce va voi, si se va face dupa voia lui. Si a sosit porunca împarateasca la Cipru ca arhiepiscopul sa mearga la Constantinopol la sinod si înaintea patriarhului sa raspunda antiohienilor care cereau ca insula Ciprului sa fie rânduita sub eparhia Antiohiei.

Deci arhiepiscopul, nedumerindu-se ce va face, caci nu îndraznea sa nu asculte porunca împarateasca, dar se si temea a merge acolo; caci, desi era sfânt cu viata, însa la dovediri era greoi, si o stia aceasta ca va fi biruit cu totul de cei potrivnici. Deci s-a dat la post si rugaciuni cu dinadinsul si cu lacrimi cerea de la Dumnezeu ajutor si aparare si sfat de folos.

Iar într-o noapte, dormitând de osteneala rugaciunii, i-a stat înainte un dumnezeiesc barbat oarecare, în haina luminoasa sfintita, stralucind cu ceresti raze, si i-a zis: „Arhiepiscope, pentru ce te întristezi si te mâhnesti? Nu te teme, caci nu vei patimi nimic rau de la potrivnicii tai”. Aceasta zicând-o barbatul care se aratase, s-a facut ne vazut. Iar arhiepiscopul, desteptându-se din somn plin de spaima, s-a întins la pamânt în chipul Crucii si se ruga cu multe lacrimi, zicând: „Doamne Iisus Hristoase, Fiul Dumnezeului Celui viu, nu lasa aceasta Biserica a Ta, ci ajuta ei pentru slava Sfântului Tau nume. De este aceasta vedenie de la Tine, fa iarasi, te rog, ca si a doua si a treia oara sa mi se arate aceea, ca doar asa as putea eu pacatosul sa ma încreditez ca Tu esti cu mine si esti ajutorul meu!” Deci aceiasi vedenie s-a aratat arhiepiscopului în noaptea urmatoare. Pentru ca acelasi barbat prealuminos i-a zis: „Iata ti-am spus tie ca nu vei patimi nimic rau de la potrivnicii tai care se lauda împotriva ta; deci nu te teme de nimic, ci mergi la Constantinopol”.

Aceasta zicându-i, barbatul cel luminat iarasi s-a facut ne vazut. Iar arhiepiscopul Antimie, multumind lui Dumnezeu si nespunând nimanui acea vedenie, a adaugat rugaciune peste rugaciune si lacrimi peste lacrimi, ca sa se învredniceasca si a treia oara de acea vedenie si ca sa stie cine este cel ce i s-a aratat. Deci si a treia noapte aratându-i-se iarasi acelasi, i-a zis: „Pâna când nu vei crede cuvintelor mele care se vor împlini în aceste zile? Mergi la Constantinopol fara de frica, caci de acolo te vei întoarce cu slava si nici o napasta nu vei avea de la cei potrivnici, pentru ca însusi Dumnezeu îti este aparator tie, pentru mine, robul Sau”.

Atunci arhiepiscopul, luând îndrazneala, l-a întrebat, zicând: „Rogu-ma tie, stapânul meu, spune-mi mie cine esti tu, care-mi graiesti acestea?” Iar el a raspuns: „Eu sunt Varnava, ucenicul Domnului nostru Iisus Hristos, cel ce am fost trimis de Duhul Sfânt, împreuna cu vasul alegerii, cu Sfântul Apostol Pavel, la propovaduirea cuvântului între neamuri. Si ca sa te încreditezi de adevarul celor zise de mine, sa-ti fie semnul acesta: Iesi afara din cetate, în partea apusului, ca la cinci stadii, în locul acela care-l numiti "locul sanataii" - caci pentru mine da acolo Dumnezeu cu minune sanatare bolnavilor - si, sapând pamântul sub un pom care rodeste coarne de mare, vei afla pestera si racla în care sunt puse moastele mele si Evanghelia scrisa de însasi mâna mea, pe care am scris-o de la Sfântul Apostol si Evanghelist Matei. Si când potrivnicii tai vor vrea sa rânduiasca sub ei aceasta Biserica, si vor începe a zice ca Antiohia este un scaun apostolesc, atunci tu sa raspunzi împotriva lor: «Si cetatea mea este scaun apostolesc, caci am pe Apostolul Varnava care se odihneste în cetatea mea»”. Aceasta zicând-o Sfântul Varnava arhiepiscopului, s-a facut ne vazut. Iar arhiepiscopul, umplându-se de multa bucurie si multumind lui Dumnezeu, a chemat clerul, pe toti mai marii cetatii si poporul, si a spus la toti aratarea si cuvintele Sfântului Apostol Varnava care i s-a aratat de trei ori; si au mers la locul acela, cu cântari de psalmi, purtând înainte cinstita Cruce.

Si ajungând la acel loc, au început a sapa sub pomul acela, precum îi spusese apostolul în vedenie, si, sapând putin pamântul, au gasit pestera astupata cu pietre. Deci, luând pietrele, au vazut racla si au mirosit mare mireasma foarte placuta. Apoi, descoperind racla, au vazut într-însa moastele întregi si

neîmpartasite stricaciunii ale Sfântului Apostol Varnava, asemenea și Evanghelia ce era pusă pe pieptul său. Și totuși, bucurându-se și veselindu-se, înaltau cu mare glas slava lui Dumnezeu și, închinându-se cu cucernicie cinstitelor moaste, le sarutau cu credință și cu dragoste. Și s-au făcut atunci multe minuni, căci oricâți erau cuprinși de felurite neputințe, totuși căștigau sănătate prin atingerea de cinstitele moaste.

După aceasta, arhiepiscopul Antimie, neîndrăznind să miste moastele apostolului din locul acela, a pecetluit racla cu plumb și a pus acolo să petreacă rânduiala duhovnicească, pentru ca să se savârșească lângă mormântul apostolului obisnuitele cântări de psalmi de zi și de noapte. Iar el însuși s-a dus la Constantinopol și, stând în sobor, a răspuns potrivnicilor astfel precum a fost învățat în vedenie de sfântul apostol. Și a spus împăratului și patriarhului și la tot poporul, despre aflarea cinstitelor moaste ale Sfântului Apostol Varnava.

Deci Zinon împăratul s-a bucurat că, în zilele împăratiei lui, s-a găsit o visterie duhovnicească ca aceea, fără de pret. Și îndată a întărit că insula Ciprului să nu fie sub stăpânirea patriarhului Antiohiei, ci să se îndrepteze cu libertate de arhiepiscopul său; iar arhiepiscopul să se pună de episcopii săi. Și această libertate s-a daruit Ciprului pentru moastele sfântului apostol, iar întâiul scaun al Ciprului a fost numit scaun apostolesc, precum erau și celelalte scaune patriarhale.

Iar fericitul Antimie, arhiepiscopul Ciprului, a fost cinstit foarte mult de împărat și de tot duhovnicescul sobor. Și a cerut împăratul să i se dea acea Evangheligă care s-a găsit pe pieptul apostolului, și, luând-o, a împodobit-o cu aur și cu pietre scumpe de mult pret și a pus-o în biserica împărătească din palatul său. Iar arhiepiscopului i-a dat mult aur ca să zidească o biserică frumoasă în acel loc unde s-au găsit moastele sfântului apostol.

Și s-a întors arhiepiscopul la locul său cu slava și cu cinste, și degrab zidind o biserică mare și prea aleasă în numele apostolului, a pus cinstitele lui moaste în Sfântul Altar, în partea dreaptă, și a așezat praznuirea Sfântului Apostol Varnava în 11 zile ale lunii iunie, când s-au găsit cinstitele lui moaste, întru slava lui Hristos Dumnezeu nostru, Celui slăvit împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL ONUFRIE CEL MARE (12 iunie)

Un împărat oarecare al Persiei, numit de istorici Narsita, a trăit pe vremea când în Roma împărățea prea păgânul împărat Dioclețian. Acest Narsita se cunoaște din fapte, că ori era cu totul creștin, ori că nu era departe de creștinătate, căci se știe din istorie că au fost în acest fel unii din împărații Persiei. Deci acest împărat, trăind cu împărăteasa multă vreme și neavând copii de parte bărbătească, dorea foarte mult și se ruga cu dinadinsul lui Dumnezeu ca să-i dăruiască un fiu. Iar Dumnezeu, ascultându-i rugăciunea, după mulți ani împărăteasa a zămislit pe acest mare plăcut al lui Dumnezeu și mare viețuitor de pustie, pe prea fericitul Onufrie.

Iar diavolul, care urăște neamul omenesc, văzând binele ce avea să fie după oarecare semn și voind a face împiedicare, și-a închipuit în chipul unui om străin; și, venind la împărat, i-a zis: „împărate, să știi că pruncul ce s-a zămislit în pântecele împărătesei tale nu este de la tine, ci de la unul din robii tăi. Dacă voiești să cunoști adevărul, să faci aceea ce-ți voi spune, adică: Când se va naște pruncul, să poruncești să se facă un foc mare și să arunci pe prunc într-însul, și de nu va arde, acesta va fi semnul că este fiul tău cu adevărat; iar de va arde, atunci să fii încredințat că este născut din desfrânare”.

Deci împăratul, încredințându-se acestor cuvinte diavolești, s-a mâniat foarte tare pe împărăteasa sa, însă ascundea în sine și se ținea ca să nu se cunoască până la vremea ce se cădea. Deci, împlinindu-se vremea nașterii împărătesei și născând un prunc de parte bărbătească, tatăl, în loc să se bucure de nașterea fiului său celui dăruit de Dumnezeu, s-a umplut de mâhnire și de întristare, a aprins un foc mare și a aruncat pe prunc în foc. Iar Atotputernicul Dumnezeu, Care păzește pe prunci cu preaminunata Sa putere, a păzit și pe acest prunc neams de foc, viu și întreg. Dar nu numai aceasta, ci încă și alt lucru de mirare era cu puțință a se vedea; căci pruncul, aflându-se în foc, a ridicat către cer mânuțele sale cele mici și slabe, ca și cum s-ar ruga către Dumnezeu. Iar dacă tatăl copilului a văzut acest lucru minunat, s-a înspăimântat și a cunoscut că a fost amăgit de diavol. Deci scoțând pe prunc din foc nevătămat, îngerul Domnului s-a arătat împăratului certându-l că a crezut vicleșugul vrăjmașului celui înșelător. Și a poruncit îngerul să boteze pe prunc și să-l numească Onufrie, apoi să-l ducă în pustie unde-l va îndrepta Dumnezeu, căci pruncul va fi mare prieten și plăcut al Domnului. Deci împăratul îndată s-a sculat și, luând pruncul, s-a dus, după rânduiala lui Dumnezeu, către munții și pustietățile Egiptului.

Iar pe când mergeau, l-a întâmpinat o căprioară albă, fiind trimisă de Dumnezeu ca să hrănească pruncul cu lapte cât va merge pe cale. Ea, alergând către împărat, a căzut înaintea lui în genunchi, ca și cum i se închina și, alăturându-se celor ce mergeau, călătorea împreună cu dânșii și-l hrănea pe prunc cu laptele ei. Iar tatăl pruncului, văzând acest lucru, se mira de purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru prunc și grăia: „Acum am cunoscut că fiul meu are să fie mare prieten și plăcut al lui Dumnezeu”. Deci mergând ei pe cale multă vreme, au ajuns la hotarele Tebaidei în țara Egiptului și, venind până la cetatea ce se numea Ermopoli, au aflat o mănăstire, nu departe de cetate, la un loc osebit și frumos.

Acea mănăstire se numea a Eritului și avea o sută de monahi îmbunătățiți. Și a poruncit Dumnezeu împăratului să lase acolo pe fiul său; iar avva mănăstirii aceleia se mira de venirea împăratului din Persia la dânșii; și l-a primit cu mare cinste. Iar împăratul a povestit avvei aceleia cu de-amănuntul toate cele despre prunc și cum, cu porunca lui Dumnezeu, a venit la mănăstirea lor.

Iar avva, ascultând cu mirare cele povestite de împărat, a zis: „Cum și cine poate dintre noi să hrănească pruncul acesta care are trebuință de lapte de maică, căci în mănăstirea noastră nu poate intra nici o femeie?” Împăratul a răspuns: „Precum până aici l-a hrănit Dumnezeu prin căprioara aceea care a venit cu noi, tot așa și de aici înainte îl va hrăni aceeași căprioară, cât va avea trebuință de lapte”. Astfel, împăratul, dând pe fiul său lui Dumnezeu și încredințându-l părintelui, s-a întors la ale sale. Iar căprioara aceea a stat pe lângă mănăstire și a hrănit pe prunc până la vârsta de trei ani.

Iar după ce s-au împlinit acei trei ani, ea s-a dus în pustie și pruncul a început a se hrăni cu hrana cea de obște. Și după ce pruncul a ajuns la vârsta de șapte anișori, adeseori se ducea la trapeză și, cerând câte o bucă de pâine, se ducea în tinda bisericii, unde era zugrăvită icoana Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, care ținea pe mâinile ei pe Domnul nostru Iisus Hristos. Deci, apropiindu-se Onufrie de icoană, fiind fără de răutate și cu neștiință sfântă, vorbea ca și cu un viu cu pruncul Hristos zugrăvit pe icoană, Care era ținut de mâinile cele feciorești ale Pururea Fecioarei. Și grăia astfel: „Și Tu ești mic precum sunt și eu, însă eu mă duc la trapeză, cer pâine la trapezar și mănânc, iar Tu nu mănânci niciodată. Pentru ce te chiniești așa, nemâncând nimic? Iată, primește partea mea și mănâncă”. Iar pruncul Hristos cel închipuit pe icoană, ca și cum ar fi fost viu, întindea mânuța Sa și lua pâinea din mâinile lui Onufrie, care îl vedea pe El ca și cum o mânca.

O minune ca aceasta făcându-se nu o dată, nici de două ori, ci de multe ori, și trapezarul văzând pe prunc luând pâinea adeseori, a început a-l pândi să vadă ce face cu pâinea și unde o duce. Deci, văzându-l ducându-se cu pâinea la biserică, a mers după dânșul mai de departe și, ajungând la ușa tindei, a văzut făcându-se minunea cea mai sus-arătată și s-a înspăimântat foarte. După aceea, ducându-se, a vestit avvei și tuturor celorlalți monahi mai sporiți în fapte bune, care, auzind o minune ca aceasta, s-au înspăimântat cu totul.

Atunci avva a învățat pe trapezar, astfel: „Când pruncul Onufrie va mai cere pâine de la tine, să nu-i dai, ci să-i zici: «Du-te de cere pâine de la Acela Căruia i-ai dat de multe ori»". Iar trapezarul, ascultând pe avva, a făcut așa precum i-a poruncit. Deci dimineața, venind Onufrie și cerând pâine după obicei, trapezarul nu i-a dat, ci a zis: „Du-te de cere pâine de la Acela Căruia tu i-ai tot dat de multe ori". Deci pruncul, fiind flămând, s-a dus plângând către icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și a zis către pruncul Hristos, Cel închipuit pe icoană: „Trapezarul nu voiește să-mi dea pâine de la el, și-mi este foame; dă-mi Tu de la Tine, că și eu Ți-am dat de multe ori!"

Și îndată pruncul Hristos i-a dat o pâine mare, frumoasă, curată, albă ca zăpada și caldă. Pâinea era atât de mare, încât abia putea să o ducă pruncul cel de șapte ani. Deci Onufrie luând pâinea din mâinile lui Hristos, o ducea cu mare osteneală. Și venind cu ea la avva, se lăuda copilărește, zicând: „Iată, pruncul Hristos mi-a dat o pâine!" Iar avva, minunându-se foarte mult de o minune ca aceea, a chemat pe toți monahii și le-a arătat acea pâine minunată și a poruncit trapezarului să povestească înaintea tuturor ce a văzut. Apoi și Onufrie, fiind întrebat de ei, a spus că a luat acea pâine din mâinile lui Hristos însuși. Și toți au început a preamări cu mare glas pe Dumnezeu, Care a făcut niște minuni ca acestea prin pruncul Onufrie. După aceea, ei au împărțit pâinea în mai multe părți pentru binecuvântarea și sfințirea tuturor monahilor.

Onufrie, crescând cu niște sporiri de fapte bune ca acestea și cu dar de la Dumnezeu și de la oameni, a ajuns la vârsta și măsura faptelor bune, cea vrednică de a se sălășlui în pustie și a ieși la război împotriva vrăjmașilor celor nevăzuți, după cum povestește de aici înainte Cuviosul Pafnutie episcopul, care a fost într-una din mănăstirile pustiei Egiptului. Cum a aflat el în pustie pe Cuviosul Onufrie și pe alți pustnici, singur a scris și povestește în cele ce urmează:

Intr-o zi, șezând eu în mănăstirea mea și liniștindu-mă, mi-a venit dorința să ies în pustia cea mai dinăuntru și să văd dacă este acolo vreun monah, slujind Domnului mai mult decât mine. Deci, sculându-mă și luând puțină pâine și apă, ca să am pe cale, am ieșit din mănăstirea mea, nespunând nimănui nimic, și m-am dus în pustia cea mai dinăuntru. Mergând patru zile și negustând nici pâine, nici apă, am ajuns la o peșteră încuiată, care avea o fereastră mică. Și am stat acolo un ceas, bătând la acea fereastră și așteptând ca, după obiceiul monahicesc, să iasă cineva din peșteră și să-mi dea binecuvântare în Hristos. Dar fiindcă nu mi-a răspuns, nici nu mi-a deschis nimeni, am deschis eu ușa și am intrat, zicând: „Binecuvintează!"

Și am văzut un oarecare stareț șezând, ca și cum dormea, și iarăși am zis: „Binecuvintează" și m-am atins de umărul lui, voind să-l deștept, dar s-a făcut ca praful; și, pipăind trupul lui, am aflat că murise de mulți ani. Am văzut și o haină atârnată la perete și, atingând-o eu, s-a făcut ca praful în mâinile mele. Deci, îndată luând de pe mine mantia mea, am acoperit cu ea trupul aceluia mort și, săpând o groapă cu mâinile în peretele peșterii, am îngropat moaștele lui cu obișnuita cântare de psalmi, cu rugăciune și cu lacrimi. Apoi, gustând puțin din pâinea cea adusă de mine și din apă, m-am întărit și am rămas lângă mormântul aceluia stareț.

Iar a doua zi, săvârșindu-mi rugăciunea, am pornit la cale spre pustia cea mai dinăuntru și, mergând câteva zile, am găsit o altă peșteră și am văzut pe dinaintea peșterii urme omenești și din aceasta am cunoscut că viețuiește cineva acolo. Și bătând și neprimind nici un răspuns, am intrat înăuntru și, negăsind pe nimeni, am ieșit afară, gândind în mine că aici petrece un rob al lui Dumnezeu și s-a dus undeva în pustie. Deci am socotit să aștept la locul acela pe robul lui Dumnezeu, dorind să-l văd și să-l sărut întru Domnul. Și toată ziua am petrecut așteptând și cântând neîncetat psalmii lui David. Și am văzut că acel loc era foarte frumos și avea un finic cu roadele lui și un izvor mic cu apă vie și, minunându-mă de frumusețea aceluia loc, doream ca și eu însumi să viețuiesc într-însul, de ar fi fost cu puțință.

Iar când ziua se pleca spre seară, am văzut venind o cireada de bivoli, și un rob al lui Dumnezeu umblând între ei; și acela era Cuviosul Timotei pustnicul. Iar după ce s-au apropiat ei de mine, am văzut pe acel

bărbat fără de îmbrăcăminte, acoperindu-și goliciunea trupului cu perii săi. Și venind el la locul unde stăteam și văzându-mă pe mine, mă socotea că sunt duh și nălucire și a stat la rugăciune; pentru că multe duhuri necurate îl ispiteau cu năluciri în acel loc, precum mi-a spus mie mai pe urmă. Iar eu i-am zis: „Pentru ce te înfricoșezi, robule al lui Iisus Hristos, Dumnezeuul nostru? Caută și vezi urmele mele, ca să știi, că sunt om ca și tine, pipăie-mă, căci sunt trup și sânge”. Atunci el, privind spre mine și cunoscând că sunt om, s-a liniștit, mulțumind lui Dumnezeu și zicând: „Amin”.

Deci s-a apropiat de mine, m-a sărutat și m-a dus în peștera sa, unde mi-a pus dinainte mâncare, poame de finic și apă curată de izvor și a gustat împreună cu mine. Și mă întreba, zicând: „Cum ai venit aici, frate?” Iar eu, arătându-i cugetul și gândul meu, i-am spus: „Vrând să-i văd pe robii lui Hristos, care viețuiesc în această pustie, am ieșit din mănăstirea mea și am venit aici; iar Dumnezeu nu m-a lipsit de dorirea mea, învrednicindu-mă a te vedea pe sfinția ta”. Apoi l-am întrebat și eu pe el: „Părinte, cum ai venit aici, câți ani ai de când ești în această pustie, cu ce te hrănești și pentru ce ești gol, neîmbrăcându-te cu nimic?”

Iar el a început a-mi spune despre sine astfel: „Eu mai înainte am petrecut în viața de obște, în Tebaida, deprinzându-mă cu viața monahicească și slujind cu osârdie lui Dumnezeu, iar cu mâinile lucrând țesătoria. Odată gândul mi-a zis: «Să ieși din viața de obște, să petreci singur și să te ostenești lucrând, ca să primești mai multă plată de la Dumnezeu; pentru că poți din osteneala mâinilor tale, nu numai pe tine să te hrănești, ci să hrănești și pe săraci și pe frații cei străini să-i odihnești». Deci, ascultând cu dragoste gândul meu, am ieșit din viața de obște și mi-am făcut deosebi o chilie aproape de cetate și mă îndeletniceam cu lucrul mâinilor. Și aveam îndeostulare de cele trebuincioase vieții mele, pe care le câștigam din osteneala mâinilor mele; pentru că mulți veneau la mine, trebuindu-le lucrul mâinilor mele, și-mi aduceau toate cele de trebuință. Deci odihneam pe cei străini, iar pe cele ce prisoseau le împărțeam săracilor și celor ce aveau trebuință.

Iar diavolul, vrăjmașul nostru, care pururea se luptă împotriva tuturor, umplându-se de zavistie asupra mea, s-a sărguit de mi-a răsturnat ostenelele mele. Și a pus în mintea unei femei ca să vină la mine pentru lucrul mâinilor mele și, venind, mă îndemna să-i țin o pânză, pe care țesând-o, i-am dat-o ei. După aceea, m-a silit să-i țin și alta și s-a făcut între noi vorbă și îndrăzneală, și, zămislind păcatul, am născut fărădelegea și am petrecut cu femeia șase luni păcătuiind. După aceea am gândit în mine că astăzi sau mâine moartea mă va ajunge și voi lua munca cea veșnică; și mi-am zis: «Vai mie, o, suflete, mai bine este ție să fugi de aici, ca să scapi de păcat și de munca cea veșnică». Deci, lăsând toate, am fugit în taină și am venit în această pustie. Și ajungând în locul acesta, am găsit această peșteră, izvorul și finicul având 12 ramuri și în fiecare lună fiecare ramură îmi face tot atâtea roade, câte îmi ajung ca hrană pentru treizeci de zile. Și sfârșindu-se o lună și roadele unei ramuri, se coace cealaltă ramură; și astfel mă hrănesc cu darul lui Dumnezeu, iar altceva nu am în peștera mea. Hainele mele, învechindu-se de vremea cea lungă, s-au prăpădit, iar după mulți ani - că acum sunt 30 de ani de când petrec în această pustie - mi-au crescut perii trupului precum vezi, și aceștia îmi sunt în loc de haine, acoperindu-mi goliciunea mea”.

Auzind eu acestea de la dreptul acela - zice Sfântul Pafnutie -, l-am întrebat, zicând: „Părinte, la începutul venirii tale în locul acesta, te-a supărat pe tine ceva sau nu?” El a răspuns: „Am răbdat nenumărate năvăliri diavolești și de multe ori diavolul s-a luptat cu mine și nu m-a biruit, ajutându-mi darul lui Dumnezeu; pentru că mă împotriveam lor cu semnul Sfintei Cruci și cu rugăciunea. Pe lângă asupra vrăjmașului, mă supărau încă și durerile trupesti, căci foarte mult mă durea pânțele, încât de multe ori cădeam la pământ de durerea aceea și nu puteam să stau să-mi fac obișnuitele rugăciuni, ci zăcând în peștera mea și tăvălindu-mă pe pământ, îmi săvârșeam cântarea mea cu multă chinuire, încât nici afară nu puteam să ies. Deci m-am rugat milostivului Dumnezeu ca, pentru durerile ce m-au cuprins, să-mi dea iertare de păcatele mele.

Iar într-o zi, pe când ședeam la pământ și pătimeam din pricina durerii pânțecelui, am văzut un bărbat cinstit stând înaintea mea care mi-a zis: „Ce te doare?” Iar eu abia am putut răspunde, zicând: „Doamne, mă doare pânțele”. El mi-a zis: „Arată-mi unde te doare?” Și i-am arătat. Iar el, întinzându-și mâna, a

pus palma sa în acel loc ce mă dureau și, îndreptând degetul mâinii sale, a tăiat locul acela ca și cu un cuțit și a scos răunchii mei, căci de ei pătimeam foarte mult. Și mi-a arătat rănile care erau pe ei și, curățându-i cu mâna și ștergându-i cu pânză curată, iarăși i-a pus la locul lor și, lipind cu degetele locul cel tăiat și netezindu-l cu palma, îndată m-am tămăduit. Apoi mi-a zis: „Iată, te-ai făcut sănătos! De-acum să nu mai greșești, ca să nu pătimești ceva mai rău, ci slujește Dumnezeuului tău de acum și până în veac!” Astfel, din acea vreme, petrec fără durere, mulțumind lui Dumnezeu și slăvind milostivirea Lui.

Astfel vorbind de cu seară cu acel cuvios părinte, zice Pafnutie, am petrecut aproape toată noaptea; iar de dimineață ne-am sculat la obișnuita rugăciune. Și facându-se ziuă, am rugat mult pe cuviosul părinte ca doară mi-ar porunci să petrec lângă el, sau măcar undeva aproape de el. Iar el mi-a zis: „Frate, nu vei putea să rabzi aici năvălirile diavolești”. Și nu voia să petrec lângă el. Apoi l-am rugat să-mi spună numele său și mi l-a spus, zicând: „Numele meu este Timotei; pomenește-mă pe mine, iubite frate, și roagă-te lui Hristos Dumnezeu pentru mine, ca să săvârșească spre mine până la sfârșit mila Sa, căreia să mă învrednicească”.

Atunci eu am căzut la picioarele lui, cerându-i să se roage pentru mine. Iar el mi-a zis: „Stăpânul nostru Iisus Hristos să te binecuvinteze și să te păzească de toate cursele diavolului. Să-ți arate calea cea dreaptă, ca să treci fără împiedicare spre sfinții Lui”. Deci, Cuviosul Timotei binecuvântându-mă, m-a eliberat în pace. După aceea am plecat pe cale, primind din mâinile lui poame de finic și un vas cu apă de izvor și, închinându-mă acelu sfânt stareț, m-am dus de la dânsul, slăvind și mulțumind lui Dumnezeu că m-a învrednicit a vedea pe un plăcut al Său ca acela, a mă folosi de cuvintele lui și a lua binecuvântare de la el.

Și întorcându-mă de acolo, după câteva zile, am venit la o mănăstire pustnicească și am stat acolo să mă odihnesc și să petrec o vreme; dar, întristându-mă, gândeam întru mine și ziceam: „Ce este viața? Sau ce sunt nevoițele mele? Nici umbră nu sunt împotriva vieții și nevoițelor acelu mare plăcut al lui Dumnezeu, pe care l-am văzut. Astfel, am petrecut multe zile gândind unele ca acestea și dorind să urmez în plăcerea lui Dumnezeu, calea acelu drept bărbat. Deci, deșteptându-mă milostivirea lui Dumnezeu ca să îngrijesc de sufletul meu, nu m-am lenevit a merge iarăși în cea mai dinăuntru pustie pe cale neumblată spre partea aceea, unde petrece un neam barbar, care se numește "mazichi". Deci toată sânguința mea era aceasta: ca să știu de este și un alt pustnic, care, slujind lui Dumnezeu, să-l găsesc și să primesc de la el folos sufletului meu.

Și plecând în calea pustiei cea pusă mie înainte, mi-am luat puțină pâine și apă, care mi-a ajuns o vreme. Și sfârșindu-se pâinea și apa, mă strâmtoram, neavând hrană, însă m-am întărit și am mai mers patru zile și patru nopți fără de hrană și fără de băutură; apoi am slăbit foarte cu trupul și, căzând la pământ, așteptam moartea. Atunci am văzut un bărbat cu sfântă cuviință, preafrumos și prealuminat, care, venind la mine și punând mâna sa pe gura mea, s-a făcut nevăzut. Și îndată am simțit în mine tărie, încât nici foame, nici sete nu-mi mai era. Deci sculându-mă iarăși, mergeam spre cele mai dinăuntru ale acelei pustii și am trecut fără de hrană și fără băutură alte patru zile și patru nopți și iarăși am început a slăbi de foame și de sete.

Și ridicându-mi mâinile spre cer, m-am rugat Domnului și iarăși am văzut pe acel bărbat, care, venind, s-a atins de buzele mele și s-a făcut nevăzut; iar eu iarăși am căpătat multă putere și m-am dus în cale. Și când era a șaptesprezecea zi a călătoriei mele, am ajuns la un munte înalt și, fiind ostenit, am șezut la poalele muntelui să mă odihnesc. Și am văzut de departe pe un bărbat venind spre mine, cu chipul foarte înfricoșat, cu peri deși crescuți peste tot trupul, ca la fiară, și alb ca zăpada, căci era cărunț de bătrânețe. Iar perii capului și ai bărbii lui erau lungi până la pământ, încât acopereau ca o haină trupul lui, și mijlocul său îl avea încins cu frunze de pustie.

Și când l-am văzut apropiindu-se spre mine, m-am înfricoșat și am alergat la o piatră ce se întâmplase să fie deasupra muntelui. Iar acela, ajungând până la poalele acelu munte, a șezut la umbră să se odihnească,

pentru că ostenise din pricina zădufului și bătrâneții. Și uitându-se spre munte, m-a văzut pe mine și m-a strigat, zicându-mi: „Omule al lui Dumnezeu, pogoară-te la mine, că și eu sunt om ca tine și viețuiesc în pustia aceasta pentru Dumnezeu”. Iar eu - zice Pafnutie -, auzind acestea, am alergat spre dânsul cu osârdie și am căzut înaintea picioarelor lui. Iar el mi-a zis: „Scoală-te, fiul meu, căci și tu ești robul lui Dumnezeu, prieten al sfinților Lui, iar numele tău este Pafnutie”. Deci m-am sculat, iar el mi-a poruncit să șed, și am șezut cu bucurie înaintea lui. Apoi l-am rugat cu dinadinsul să-mi spună numele lui, cum petrece în pustia aceea și de câtă vreme. Iar el, văzând rugămintea mea cea cu dinadinsul, a început a-mi spune cele despre sine, zicând astfel:

„Numele meu este Onufrie, de șazececi de ani rătăcesc în pustia aceasta și prin munți, și n-am văzut până acum nici un om, decât numai pe tine. Petrecerea mea înainte a fost în cinstita mănăstire care se numește Eriti și care este aproape de cetatea Ermopoli, în părțile Tebaidei. Mănăstirea aceea are o sută de frați și toți sunt cu un suflet, având viață de obște întocmită cu multă dragoste întru Domnul nostru Iisus Hristos. De obște le este hrana și îmbrăcăminte și își petrec în liniște și pace viața cea pustnicească, slăvind bunătatea Domnului. Iar eu, în copilăria mea, când mă povățuiam acolo întru începutul cel nou, am învățat de la Sfinții Părinți credința și dragostea către Dumnezeu și rânduielile vieții monahicești și i-am auzit pe dânsii grăind despre Sfântul Prooroc Ilie, cum, întărindu-se de Dumnezeu, a petrecut în pustie, postind multă vreme. Asemenea și de Sfântul Ioan Inaintemergătorul, căruia nici unul din oameni nu i s-a asemănat vreodată și ce fel de viață a avut el în pustie până în ziua arătării sale către Israel.

Iar eu întrebam pe Sfinții Părinți, zicând: «Mai mari sunt înaintea lui Dumnezeu cei bare petrec în pustie decât voi?» Ei îmi răspundeau, zicând: «Fiule, aceia sunt mai mari decât noi, pentru că noi ne vedem unul pe altul în toate zilele și săvârșim cu bucurie soborniceasca cântare bisericească; iar de flămânzim, găsim pâine gata, asemenea și de însetăm, avem apă în destul. Dacă se întâmplă cuiva din noi a se îmbolnăvi, este mângâiat de ceilalți frați, deoarece toți viețuim de obște, ne ajutăm și slujim unul altuia pentru dragostea lui Dumnezeu. Iar cei ce petrec în pustie sunt lipsiți de toate acestea; căci, de se întâmplă vreunui din ei vreo mahnire, cine îl mângâie? La boală, cine să-i ajute și să-i slujească? Dacă i-ar veni asupra vreun război de la satana, unde va găsi om care să-i schimbe gândul sau să-l sfătuiască, fiind numai el singur? De nu va avea hrană, unde s-o găsească cu înlesnire? Asemenea și însetând, apa nu este aproape. Acolo, o, fiule, fără de asemănare, mai mare îi este osteneala, decât nouă celor ce viețuim de obște; pentru că, cei ce intră în viața pustnicească, slujesc mai mult lui Dumnezeu, se dau la mai mari posturi; foamea și setea, arșița de ziua și răceala de noapte le rabdă cu vitejie; iar războaielor celor ce năvălesc de la vrăjmașul cel nevăzut se împotrivesc tare, se silesc în tot felul a-l birui și se șarguiesc a trece toată calea cea strâmtă și anevoioasă care duce la împărăția cerului.

Pentru aceea le trimite Dumnezeu sfinți îngeri ca să le aducă hrană, să le scoată apă din piatră și aceștia îi întăresc atâta de mult, încât se împlinește cuvântul proorocului Isaia care zice: Cei ce așteaptă pe Domnul se schimbă în putere, se înaripează ca vulturii, aleargă și nu se ostenesc. Iar dacă nu se învrednicește cineva de îngereasca vedere cu ochii, însă nu se lipsește de venirea de față cea nevăzută a acelora, care îl păzesc în toate căile, îl apără de asuprelile vrăjmașului, îl ajută în lucrurile lui și-i duc rugăciunile la Dumnezeu. De i se întâmplă vreunui din pustnici vreo ispitire neașteptată de la vrăjmaș și el își ridică mâinile către Dumnezeu, îndată i se trimite ajutor de sus și i se risipesc toate ispitele, pentru curăția inimii lui. Fiule, oare n-ai auzit de ceea ce se zice în Scriptură, că Dumnezeu nu părăsește pe cei ce-L caută, săracul nu va fi uitat până în sfârșit și răbdarea săracilor nu va pieri până în sfârșit? Și iar: Strigat-au către Domnul, când se mahnneau ei și din nevoile lor i-a izbăvit. Pentru că Domnul dăruiește fiecăruia după măsura ostenețelor pe care le suferă cineva pentru Dânsul. Deci fericit este cel ce face voia Domnului pe pământ și îi slujește cu osârdie, pentru că îngerii slujesc aceluia, deși nevăzuți, și îl fac a se bucura cu bucurie duhovnicească și îl întăresc în tot ceasul cât este în trup».

Auzind acestea de la sfinții părinți din mănăstirea mea, eu, smeritul Onufrie, mă îndulceam în sufletul și în inima mea mai dulce decât mierea, și mi se părea că sunt pe altă lume, pentru că îmi venise o dorință negrăită să mă duc în pustie. Deci, sculându-mă noaptea și luându-mi puțină pâine, cât să-mi ajungă patru

zile, am ieșit din mănăstire, punându-mi nădejdea spre Dumnezeu, și am plecat pe calea care duce la munte, voind ca de acolo să intru în pustie. Și începând eu a merge în pustie, am văzut înaintea mea strălucind o rază de lumină și m-am temut foarte; apoi, stând, gândeam să mă întorc în mănăstire. Dar raza aceea de lumină s-a apropiat de mine și am auzit dintr-însa un glas, zicându-mi: «Nu te teme! Eu sunt îngerul care umblu cu tine de la nașterea ta, pus de Dumnezeu lângă tine ca să te păzesc, și mi s-a poruncit acum de la Dânsul să te duc în pustia aceasta. Deci fii desăvârșit și smerit cu inima înaintea Domnului și slujește-i cu bucurie; iar eu nu mă voi depărta de lângă tine până ce nu-mi va porunci Ziditorul să-ți iau sufletul». Aceasta zicând îngerul din raza cea în chipul luminii, mergea înaintea mea, iar eu călătoream cu bucurie după dânsul.

Și mergând ca la șase mile, am văzut o peșteră aleasă; și s-a făcut nevăzută de la mine raza luminii îngerului, iar eu m-am apropiat de peșteră și am vrut să știu dacă este vreun om într-însa. Deci, ajungând la ușă, am strigat după obiceiul monahicesc, zicând: «Binecuvintează!» Atunci am văzut pe un bărbat bătrân cinstit, cu sfințită cuviință la chip, pe față și la vedere arătându-se că era într-însul mare dar al lui Dumnezeu și duhovnicească bucurie. Iar eu, văzându-l, am căzut înaintea picioarelor lui și m-am închinat lui; iar el, ridicându-mă de mână și sărutându-mă, mi-a zis: «Oare tu ești fratele Onufrie, ajutorul meu întru Domnul? Intră, fiule, intră în locuința mea! Dumnezeu îți este ție ajutor și vei petrece întru chemarea ta, săvârșind bune lucruri întru frica lui Dumnezeu».

Deci, intrând în peștera lui, am stat cu dânsul câteva zile, sârguindu-mă să deprind faptele lui bune, de vreme ce acela m-a învățat rânduielile vieții pustnicești. Și văzând starețul că duhul meu este luminat spre deprinderea lucrurilor plăcute Domnului nostru Iisus Hristos și spre cea fără de temere împotriva stare a războaielor celor din taină ale potrivnicului și spre nălucirile care le are pustia, mi-a zis: «Scoală-te, fiule, ca să te duc în altă peșteră, care este mai înăuntrul pustiei, ca singur într-însa să locuiești și să te ostenești întru Dumnezeu; pentru că spre aceasta te-a trimis Domnul prin purtarea sa de grijă, ca să fii și tu locuitor al pustiei celei dinăuntru».

Așa sfătuindu-mă, m-a luat pe mine și m-a dus în pustia cea mai adâncă, și am mers patru zile și patru nopți, apoi într-a cincea zi a găsit o peșteră mică, iar sfântul bărbat mi-a zis: «Iată, acesta este locul care ți l-a pregătit Dumnezeu pentru tine, ca să te sălășluiești într-însul!» După aceea, starețul a petrecut cu mine treizeci de zile, învățându-mă la lucruri bune; iar după acele treizeci de zile, lăsându-mă lui Dumnezeu, s-a dus la treburile sale. De atunci venea câte o dată pe an la mine și mă cerceta, până în ziua mutării sale la Dumnezeu, pentru că în anul cel din urmă, venind la mine, s-a mutat la Domnul; iar eu, plângându-l mult, l-am îngropat aproape de locuința mea".

După aceasta, eu, smeritul Pafnutie, l-am întrebat pe Onufrie, zicând: „Sfinte părinte, oare multe osteneți ai suferit la începutul venirii tale în pustia aceasta?” Atunci fericitul stareț mi-a răspuns: „Să mă crezi, iubite frate, că atâtea osteneți am suferit în acest loc, încât de multe ori, deznădăjduindu-mă de viața mea, mi se părea că sunt aproape de moarte. De multe ori slăbeam de foame și de sete, neavând la început nici ce mânca, nici ce bea, afară numai de unele verdețuri pe care le găseam în pustie; atunci aveam ce mânca. Iar pentru setea mea, numai cereasca rouă îmi era de răcorire. Și ziua mă ardeam de zăduful soarelui, iar noaptea mă răceam de frigul nopții și trupul meu mi se uda de rouă cea cerească. Dar câte n-am mai răbdat și câte osteneți n-am mai suferit în această pustie neumblată! A spune răbdările și ostenețile mele nu se poate, pentru că nici nu se cuvine a le arăta pe cele care omul este dator să le facă la singurătate, pentru dragostea lui Dumnezeu.

Iar Bunul Dumnezeu, văzându-mă că m-am dat cu totul spre nevoițele pustnicești și mi-am pus sufletul spre foame și sete, a poruncit sfântului Său înger, ca să îngrijească de mine și să-mi aducă în toate zilele puțină pâine și apă pentru întărirea trupului meu. Astfel m-a hrănit îngerul pe mine treizeci de ani. Iar după împlinirea celor treizeci de ani, Dumnezeu a orânduit spre mângâierea mea, hrană mai îndestulătoare. Pentru că, aproape de peștera mea, s-a aflat un finic care avea douăsprezece ramuri, și fiecare ramură deosebi la o lună în an aducea roadele sale, una la o lună, alta la altă lună, până ce trec

toate cele douăsprezece luni; și sfârșindu-se o lună, se sfârșește și rodul unei ramuri, iar sosind altă lună, sosește și rodul altei ramuri.

Așijderea, din porunca lui Dumnezeu curge și un mic izvor de apă vie, așa că acum am încă treizeci de ani întru o îndestulare ca aceasta; pentru că, uneori mănânc din pâinea cea adusă de înger, iar alteori gust din roadele finicului cu verdețurile pustiei, care, prin dumnezeiască poruncă, mi s-au îndulcit ca mierea. Și beau din izvor apă vie, mulțumind lui Dumnezeu; iar mai ales mă hrănesc și mă adăp cu dulceață din cuvintele lui Dumnezeu, precum se scrie: Nu numai cu pâine va fi omul viu, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu. Pentru că, o, frate Pafnutie, dacă te vei sârgui ca să săvârșești voia Domnului Dumnezeu, toate cele de trebuință se vor trimite pentru tine de la Dânsul; pentru că în Sfânta Evanghelie zice: Nu vă îngrijiți zicând: Ce vom mânca sau ce vom bea sau ce vom îmbrăca? Pentru că pe toate acestea păgânii le caută, căci Tatăl vostru Cel ceresc știe că vă trebuie toate acestea. Ci căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă".

Unele ca acestea grăind Cuviosul Onufrie, m-am minunat de aleasa lui viață și iarăși l-am întrebat pe el: „Părinte, de unde te împărtășești sâmbăta și Duminica cu Preacuratele lui Hristos Taine?" Iar el mi-a grăit mie: „Îngerul Domnului vine la mine și-mi aduce Preacuratele lui Hristos Taine și mă împărtășește pe mine. Încă nu numai la mine vine îngerul Domnului cu dumnezeiasca împărtășanie, ci și la ceilalți care viețuiesc în pustie pentru Dumnezeu și față omenească nu văd; pe care împărtășindu-i, îi umple de veselie negrăită. Iar dacă vreunul dintr-înșii ar dori să vadă om, îngerul îl ia pe el și îl înalță la cer, ca să vadă pe sfinți și să se veselească; și sufletul lui se luminează ca lumina și se bucură cu duhul, învred-nicindu-se a vedea cereștile bunătăți, și uită toate ostenele sale suferite în pustie. Apoi, întorcându-se iarăși la al său loc, se silește a sluji mai cu osârdie lui Dumnezeu, nădăjduind a câștiga în veci cele din ceruri, pe care s-a învrednicit a le vedea.

Toate acestea le-a vorbit Cuviosul Onufrie cu mine sub poalele muntelui, unde ne-am întâlnit; iar eu, din niște vorbe ca acestea ale cuviosului, m-am umplut de bucurie și am uitat și de ostenele mele, cele cu foamea și cu setea, suferite în călătorie. Deci, întărindu-mă cu duhul și cu trupul, am zis: „Fericit sunt eu cel ce m-am învrednicit a te vedea pe tine, sfinte părinte, și a auzi cuvintele tale cele dulci și plăcute". Iar el mi-a zis: „Să ne sculăm de acum, frate, să mergem la locuința mea". Deci, sculându-ne, am mers, iar eu nu încetam minunându-mă de darul cuviosului stareț. Apoi, trecând două sau trei stadii, am venit la peștera sfântului; și acolo era un finic ales și curgea și un izvor mic de apă vie. Deci stând lângă peșteră, cuviosul s-a rugat și, sfârșind rugăciunea și zicând „amin", a stat și mi-a poruncit să stau și eu cu dânsul; și am vorbit, spunând unul altuia bunătățile Domnului.

Iar venind soarele spre apus și ziua sfârșindu-se, am văzut lângă noi o pâine curată și apă, iar acel cuvios bărbat mi-a grăit mie: „Gustă, frate, din pâinea și apa care se află înaintea ta, ca să te întărești; pentru că te văd pe tine slăbit de foame, de sete și de osteneala drumului". Iar eu am zis către dânsul: „Viu este Domnul meu, că nu voi mânca nici nu voi bea singur, dacă nu mâncăm amândoi". Dar starețul nu voia să guste; numai după ce l-am rugat mult, abia atunci am putut să-l înduplec. Deci, întinzând mâinile, am luat pâinea, pe care am rupt-o, am mâncat și m-am săturat, rămânând și fărâmituri; după aceea am băut apă și am mulțumit lui Dumnezeu, apoi toată noaptea aceea am petrecut-o rugându-mă.

Iar când s-a făcut ziuă, după cântarea Utreniei, am văzut fața cuviosului schimbată și m-am temut; dar el, cunoscând aceasta, mi-a zis: „Nu te teme, frate Pafnutie, că Dumnezeu, Cel ce spre toți este milostiv, te-a trimis la mine, ca să-mi îngropi trupul meu; căci în ziua de astăzi sfârșesc vremelnica mea viață și voi trece la viața cea fără de sfârșit, la Hristosul meu, întru odihna cea veșnică". Și era ziua a douăsprezecea a lunii iunie și Cuviosul Onufrie mi-a poruncit, zicându-mi: „Iubite frate, dacă te vei întoarce în Egipt, să mă pomenești pe mine înaintea fraților și a tuturor creștinilor". Iar eu am zis către dânsul: „Părinte sfinte, eu doresc ca după moartea ta să petrec în locul acesta". Cuviosul a răspuns: „Fiule, nu ești trimis de Dumnezeu ca să petreci în această pustie, ci ca, văzând pe robii Lui, să te întorci la locul tău și să spui viața lor cea îmbunătățită la frați, spre folosul celor ce vor auzi, și spre slava lui Hristos Dumnezeul

nostru. Deci mergi, fiule, în Egipt la mănăstirea ta și povestește cele ce ai văzut și ai auzit în pustie, cele ce vei mai vedea și vei auzi, și tu însuși să petreci în fapte bune, slujind lui Dumnezeu".

Acestea zicându-le, am căzut înaintea cinstitelor lui picioare, zicând: „Binecuvintează-mă, prea cinstite părinte, și te roagă pentru mine să aflu milă înaintea lui Dumnezeu. Și precum m-a învrednicit pe mine Mântuitorul meu să te văd pe sfinția ta în această viață, tot așa să mă învrednicească a te vedea și în veacul ce va să fie!" Atunci Cuviosul Onufrie, ridicându-mă de la pământ, mi-a zis: „Fiule Pafnutie, nu te va scârbi pe tine Dumnezeu, ci va împlini cererea ta; și te va binecuvânta și te va întări întru dragostea Sa, îți va lumina ochii minții spre dumnezeiasca vedere, te va izbăvi de toată cursa potrivnicului și va săvârși întru tine tot lucrul bun pe care l-ai început. Îngerii Lui te vor păzi întru toate căile tale și te vor feri de vrăjmașii cei nevăzuți, ca să nu poată ei să te clevetească în ceva înaintea lui Dumnezeu în ceasul cercării celei înfricoșate".

După aceasta, cuviosul părinte, dându-mi cea mai de pe urmă sărutare întru Domnul, a început a se ruga lui Dumnezeu cu multe lacrimi și suspine. Iar după ce s-a rugat din destul, și-a plecat genunchii, culcându-se la pământ și zicând cel mai de pe urmă cuvânt: „In mâinile Tale, Dumnezeule, îmi dau duhul meu!" Iar când grăia el acestea, l-a strălucit din cer o lumină minunată și, în strălucirea luminii aceleia, veselindu-se cu fața, și-a dat duhul său.

Și îndată s-a auzit în văzduh glasul îngeresc, cântând și binecuvântând pe Dumnezeu, pentru că ei, luând sufletul cuviosului, îl înălțau cu bucurie la Dumnezeu. Iar eu am început a plânge și a mă tângui înaintea cinstitelor lui trup, căci îl pierdusem pe părintele pe care îl găsisem nu demult. Deci, dezbrăcând haina mea, am descusut căptușeala ei și cu aceea am acoperit trupul sfântului; iar cu fața m-am îmbrăcat eu, ca să nu mă întorc dezbrăcat la frați. Apoi găsind o piatră mare, în care nu cu mâini omenești, ci cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu, era făcută o groapă în chip de mormânt, într-aceia piatră am pus sfântul trup al plăcutului lui Dumnezeu, cu cântare cuviincioasă de psalmi și, aducând o mulțime de pietre mici, am acoperit cu ele cinstitul său trup; apoi am început a mă ruga lui Dumnezeu să-mi dea voie să petrec în acel loc. Și voiam să intru în peșteră, dar îndată înaintea ochilor mei a căzut peștera, finicul care hrănea pe sfânt a căzut din rădăcină, iar izvorul cel cu apă vie s-a uscat.

Iar eu văzând acestea, am cunoscut că nu este voia lui Dumnezeu să rămân acolo. Deci, vrând ca să plec de acolo, am mâncat fărâmiturile de pâine care rămăseseră din ziua de ieri, asemenea am băut și apa care rămăsese, apoi, ridicându-mi mâinile și ochii către cer, m-am rugat. După aceea iarăși am văzut pe bărbatul acela pe care mai înainte l-am văzut când mergeam în pustie. Acela, întărindu-mă pe mine, mergea înaintea mea; iar eu, ieșind de acolo, mă mâhneam pentru sfârșitul Sfântului Onufrie, că nu m-am învrednicit să-l văd mai mult între cei vii; dar mă bucuram cu sufletul că m-am învrednicit a mă îndulci de sfintele lui cuvinte și a lua binecuvântare din gura lui; și astfel slăveam pe Dumnezeu.

Și mergând patru zile, am ajuns la o oarecare chilie înaltă, sub munte fiind cu peștera, și intrând înăuntru nu am găsit pe nimeni. Apoi am stat puțin, gândindu-mă: „Oare va fi cineva viu în chilia aceasta la care m-a adus Dumnezeu?" Acestea gândindu-le, a intrat un bărbat sfânt, plin de cărunțețe, al cărui chip era minunat și cu bună cuviință; fiind îmbrăcat cu o haină împletită din ramuri de finic. Acela văzându-mă, îndată a zis către mine: „Tu ești fratele Pafnutie, acela care ai îngropat trupul Cuviosului Onufrie?" Atunci eu, înțelegând că aceasta i s-a descoperit lui de Dumnezeu, am căzut la picioarele lui. Dar el, mângâindu-mă, mi-a zis: „Scoală-te, frate, că Dumnezeu te-a învrednicit să fii prieten al sfinților Lui; pentru că, din purtarea de grijă a Aceluia, am aflat de venirea ta la mine. Iată, iubite frate, îți arăt ție cele despre mine: De șazeci de ani de când sunt în pustia aceasta, n-am văzut om care să fi venit la noi, afară numai de frații care locuiesc aici cu mine".

Iar vorbind noi împreună, au intrat alți trei părinți asemenea cu sfinții bătrâni și îndată au zis către mine: „Binecuvintează, frate! Tu ești fratele Pafnutie, împreună ostenitorul nostru întru Domnul! Tu ai îngropat trupul Sfântului Onufrie! Bucură-te, frate, că te-ai învrednicit a vedea un mare dar de la Dumnezeu și ne-a

înștiințat pe noi Domnul, că astăzi tu vei veni la noi; și ți-a poruncit să petreci cu noi o zi. Că sunt șazeci de ani de când petrecem în pustia aceasta, fiecare viețuind deosebi; numai sâmbăta spre ziua Duminicii ne adunăm aici, și n-am văzut până acum nici un om, afară de tine unul". După aceea, mai vorbind între noi despre Cuviosul Părinte Onufrie și de alți sfinți, după două ceasuri mi-au zis: „Primește, frate, puțină pâine și-ți întărește inima ta, că ai venit de departe și ni se cade a ne bucura cu tine".

Apoi, sculându-ne, am făcut rugăciune către Dumnezeu și am văzut înaintea noastră cinci pâini curate, foarte bune, moi și calde ca și cum erau coapte de curând. Iar acei părinți au mai adus și câte ceva din roadele pământului, și, șezând, am mâncat împreună. După aceea mi-au grăit: „Precum ți-am spus, de șazeci de ani de când petrecem în pustia aceasta, totdeauna ni se aduc, din porunca lui Dumnezeu Cel nevăzut, numai patru pâini; iar acum, dacă ai venit și tu la noi, ni s-a trimis și a cincea pâine. Însă noi nu știm de unde ni se aduc acestea, că fiecare din noi, când intră în peștera sa, găsește în fiecare zi câte o pâine; iar când este spre ziua Duminicii și ne adunăm toți la un loc, găsim aici aduse câte patru pâini; pentru fiecare câte una". Deci, după ce am isprăvit cu mâncarea aceea, ne-am sculat și am mulțumit lui Dumnezeu. Și acum se plecaseră ziua și a sosit noaptea. Apoi, stând din seara sâmbetei la rugăciune, am petrecut toată noaptea fără somn, rugându-ne până Duminică, când s-a luminat de ziua.

A doua zi am rugat pe acei sfinți părinți să mă lase să petrec cu ei până la moartea mea. Ei mi-au zis: „Nu este voia lui Dumnezeu să petreci cu noi în pustia aceasta, ci ți se cade să te duci în Egipt și să spui fraților iubitori de Hristos toate cele ce ai văzut întru pomenirea noastră și spre folosul celor ce vor auzi". Așa grăind ei, i-am rugat să-mi spună numele lor, dar ei n-au voit. Deci, rugându-i cu multă stăruință, nimic n-am putut afla, decât numai aceasta mi-au spus: „Dumnezeu Care știe toate, știe și numele nostru; deci pomenește-ne, frate, și te roagă pentru noi ca să ne învrednicim a ne vedea unul cu altul în casa lui Dumnezeu cea de sus; însă sârguiește-te, iubitele, ca să scapi de ispitele lumești și să nu fii batjocorit de dânsule, deoarece acelea au înșelat pe mulți". Auzind acestea de la acei cuvioși părinți, am căzut la picioarele lor și binecuvântându-mă, am ieșit cu pacea lui Dumnezeu în calea mea. Apoi mi-au proorocit și niște lucruri care s-au și împlinit.

Și plecând de acolo, am călătorit o zi prin pustia dinăuntru și, ajungând la o peșteră oarecare, lângă care era un izvor de apă, am șezut acolo să mă odihnesc. Și priveam la frumusețea aceluia loc, care era foarte minunat și avea împrejurul izvorului pomi mulți și saduri pline de roade. Deci odihnindu-mă puțin, m-am sculat și umblam prin mijlocul acelor pomi, minunându-mă de îndestulata mulțime a fructelor lor și mă gândeam în mine: „Cine este acela care a sădit aceștia?" Acolo erau diferiți pomi: finici, lămâi, meri mari și frumoși, smochini, piersici și viță de vie plină cu struguri aleși și alți pomi roditori, al căror gust era mai dulce decât mierea. Din fructele lor ieșea o mireasmă frumoasă și îmbătătoare, iar izvorul adăpa acele saduri prin pâraiele care curgeau dintr-însul; deci socoteam în mine că acela este Raiul lui Dumnezeu.

Pe când mă miram de acea minunată frumusețe, iată că văd patru tineri frumoși la chip, îmbrăcați în piei de oi, venind spre mine de departe din pustie și, apropiindu-se, au zis: „Bucură-te, frate Pafnutie!" Atunci eu, căzând cu fața la pământ, m-am închinat lor; iar ei, ridicându-mă, au stat lângă mine și am început a vorbi împreună. Iar fețele lor erau atât de strălucite cu darul lui Dumnezeu, încât mi se părea că nu sunt oameni, ci îngeri pogorâți din cer. Și ei s-au bucurat mult de mine și, luând fructe din pomi, mi-au pus înaintea să mănânc; și mi s-a bucurat inima pentru dragostea lor.

Deci am petrecut cu dânșii șapte zile, hrănindu-mă din roadele acelor pomi. Apoi i-am întrebat, zicând: „Cum ați venit aici? Și de unde sunteți?" Iar ei mi-au răspuns: „Frate, de vreme ce Dumnezeu te-a trimis la noi, îți vom spune adevărat viața noastră. Noi suntem din cetatea care se numește Oxirinhos. Părinții noștri erau mai mari în cetatea aceea și, voind să ne învețe carte, ne-au dat la o școală, unde am învățat repede gramatica. Iar când începeam de acum învățătura cea mai de sus, ne-am învoit într-un gând și într-o tocmire, ajutându-ne Dumnezeu spre calea cea mai bună, și am pus înaintea noastră ca să învățăm și înțelepciunea lui Dumnezeu cea duhovnicească. Dintr-aceia vreme, ne adunam în fiecare zi și ne îndemnam unul pe altul cu credință la slujba lui Dumnezeu.

Și având gândul cel bun în inimile noastre, ne-am socotit să căutăm undeva un loc liniștit și să petrecem câteva zile în rugăciune, până ce vom ști rânduiala lui Dumnezeu pentru noi. Pentru aceea, luând fiecare din noi puțină pâine și apă, cât să ne ajungă timp de vreo șapte zile, am ieșit din cetate. Și mergând câteva zile, am ajuns în pustie și, intrând într-însa, ne-am înspăimântat; și am văzut înaintea noastră un bărbat luminos și înconjurat cu slavă cerească. Acela ne-a luat de mâini, ne-a adus în acest loc pe care îl vezi și ne-a dat în primire unui bărbat îmbunătățit, slujitor al lui Dumnezeu; și acum este al șaselea an de când petrecem aici. Iar cu starețul acela am petrecut un an, învățându-ne și povățuindu-ne de la dânsul cum să slujim lui Dumnezeu. După împlinirea unui an, părintele nostru s-a mutat la Domnul și dintr-aceia vreme suntem aici singuri. Acum, iubite frate, ți-am spus de unde suntem și cum am venit aici. În toți acești șase ani, n-am gustat pâine, nici altă hrană, decât numai fructele acestor pomi și fiecare din noi petrece deosebi, singur în liniște. Iar când vine sâmbăta, ne adunăm toți în acest loc, ne vedem unul pe altul, ne mângâiem întru Domnul și petrecem împreună două zile, sâmbăta și Duminica, iar după aceea ne ducem iarăși fiecare la locul nostru".

Auzind aceasta de la dânsii, eu, smeritul Pafnutie, i-am întrebat: „Unde vă împărtășiți sâmbăta și Duminica cu dumnezeieștile Taine ale Preacuratului și Sfântului Trup și Sânge al lui Hristos, Mântuitorul nostru?" Iar ei mi-au răspuns: „Pentru aceea ne adunăm aici în toate sâmbetele și Duminicile, că Dumnezeu trimite la noi un înger sfânt și prealuminat și ne dă nouă Sfânta împărtășanie". Auzind aceasta, m-am bucurat foarte mult și m-am gândit să aștept la dânsii până sâmbătă, ca să mă învrednicesc și eu a vedea pe sfântul înger și să primesc dumnezeiasca împărtășanie din mâinile lui. Deci am stat acolo până sâmbătă; și au stat și ei pentru mine în acel loc, neducându-se la locuințele lor osebite. Și am petrecut zilele acelea în preamărirea lui Dumnezeu și în rugăciuni, având ca hrană fructele pomilor și bând apă din izvor.

Și venind sâmbăta, acești robi ai lui Hristos mi-au zis: „Pregătește-te, iubite frate, căci astăzi va veni îngerul lui Dumnezeu, aducându-ne dumnezeiasca împărtășanie, pe care dacă se învrednicește cineva a o primi din mâinile lui, aceluia i se iartă toate păcatele și se face înfricoșător diavolilor și ispitele lor nu pot să se apropie de el". Acestea grăindu-le ei cu mine, am simțit un miros plăcut ca de niște tămâie aleasă și de aromate de mult preț și m-am minunat, pentru că niciodată n-am simțit undeva un miros ca acela. Și am întrebat: „De unde vine o mirosire așa de plăcută?" Iar ei au zis: „Îngerul Domnului se apropie cu Preacuratele Taine ale lui Hristos!" Deci, stând noi la rugăciune, am început a cânta și a preamări pe Hristos Impăratul, Dumnezeul nostru.

Și iată o lumină prealuminată din cer ne-a strălucit și am văzut îngerul Domnului pogorându-se de sus și strălucind ca un fulger, și am căzut cu fața la pământ de frică, iar ei m-au ridicat, poruncin-du-mi să nu mă tem. Și am văzut pe îngerul lui Dumnezeu stând în fața noastră, în chip de tânăr prealuminos, a cărui frumusețe nu se poate spune, ținând în mâini Sfântul Potir cu dumnezeiasca împărtășanie. Deci acești sfinți robi ai lui Dumnezeu, s-au apropiat unul câte unul și s-au împărtășit. După aceea m-am apropiat și eu păcătosul și nevrednicul, cu mult cutremur și cu spaimă; deci cu negrăită bucurie m-am învrednicit a mă împărtăși din mâinile îngerului cu Preacuratele Taine ale lui Hristos. Și pe când mă împărtășeam, am auzit pe înger grăind: „Trupul și Sângele Domnului Iisus, Dumnezeul nostru, să fie în voi hrană nesticăcioasă, veselie neîncetată și viață veșnică". Iar noi am răspuns: „Amin". Apoi, după Sfânta Împărtășanie, am fost binecuvântați de acel preaslăvit înger, iar îngerul s-a suit la cer înaintea ochilor noștri. Iar noi, căzând, ne-am închinat lui Dumnezeu, mulțumindu-I pentru un dar atât de mare al Lui. Și s-a făcut bucurie mare în inimile noastre, iar mie mi se părea că nu sunt pe pământ, ci în cer, și în acea mare bucurie duhovnicească am rămas ca într-o uimire.

După aceasta, acei sfinți robi ai lui Dumnezeu, aducând poame, au pus înainte și, șezând, am gustat. Și trecând ziua sâmbetei și sosind noaptea, am petrecut-o fără de somn în cântarea de psalmi și în preamărirea lui Dumnezeu. Iar a doua zi, Duminică, iarăși ne-am învrednicit aceluiași dar dumnezeiesc ca și sâmbătă; pentru că același înger al lui Dumnezeu, venind cu aceeași rânduială și chip, ne-a împărtășit și a umplut inimile noastre de foarte mare bucurie. Iar eu, luând puțină îndrăzneală, am rugat pe îngerul lui

Dumnezeu să-mi poruncească ca să fiu în locul acela cu sfinții robi ai lui Dumnezeu până la sfârșitul meu, însă el mi-a zis: „Nu este cu plăcere lui Dumnezeu să viețuiești aici, ci îți poruncește ca, fără zăbavă, să te duci în Egipt și să povestești tuturor fraților cele ce ai văzut în pustie și ai auzit, ca și aceia să se sârguiască a primi viața cea bună și a plăcea Stăpânului Hristos. Să propovăduiești mai ales viața sfântă și fericitul sfârșit al Cuviosului Onufrie, pe care l-ai îngropat în piatră, și să spui fraților toate cele ce ai auzit din gura lui. Și fericit ești și tu ca te-ai învrednicit a vedea și a auzi cele atât de minunate și preaslăvite mări ale lui Dumnezeu, care se săvârșesc pentru sfinții Lui în această pustie, și nădăjduiește spre Domnul, căci și pe tine te va număra în viața ce va să fie cu acești sfinți, pe care i-ai văzut și cu care ai vorbit. Deci acum mergi în calea ta și pacea lui Dumnezeu să fie cu tine!”

Acestea zicând îngerul, s-a suit la ceruri, iar eu atât m-am umplut de spaimă și de tulburare din vorbele lui, încât n-a mai rămas în mine puterea mea, ci am căzut la pământ, ca și cum aș fi fost în afară de mine. Atunci, ridicându-mă sfinții lui Dumnezeu, mă mângâiau și, punându-mi dinainte poame, am gustat și am mulțumit lui Dumnezeu. După aceasta, sărutând pe sfinți, am pornit pe calea mea; iar aceia, dându-mi poame ca să am pe cale, m-au petrecut ca la cinci stadii. Deci i-am rugat să-mi spună numele lor și mi-au spus: cel dintâi îl chema Ioan; al doilea, Andrei; al treilea, Eraclie, și al patrulea, Teofil. Și mi-au poruncit să spun numele lor fraților ca să-i pomenească, iar eu m-am rugat lor să mă pomenească în rugăciunile lor. Deci, sărutându-ne în Domnul, ne-am despărțit. Aceia s-au întors la locul lor, iar eu m-am dus pe cale spre Egipt.

Și trecând eu pustia, mă mâhneam și mă bucuram în același timp. Mă mâhneam, pentru că m-am lipsit de vederea feței și de vorbele cele dulci ale celor atât de mari plăcuți ai lui Dumnezeu, cărora nu este vrednică toată lumea; dar mă bucuram fiindcă m-am învrednicit de binecuvântarea lor, de vederea cea îngerească și de dumnezeiasca Impărtășanie ce am primit-o din mâinile îngerești.

Și mergând trei zile, m-am apropiat de Schit și am aflat acolo doi frați petrecând în liniște. Deci m-am odihnit la ei zece zile și le-am spus lor toate cele ce mi s-au întâmplat în pustie, văzute și auzite. Iar ei, ascultându-mă cu multă umilință și bucurie, mi-au zis: „Cu adevărat, părinte Pafnutie, de mare dar te-ai învrednicit de la Dumnezeu, pentru că ți s-a dat ție de la Domnul să vezi pe atâția robi ai Lui”.

Și acei doi frați erau îmbunătățiți, iubind pe Dumnezeu din toată inima, și au scris toate cele ce au auzit din gura mea. Deci, sărutându-i, m-am dus la mănăstirea mea, iar ei au purtat cartea povestirilor mele pe la toți sfinții părinți și frați din Schit. Și s-au umplut toți de mare folos, citind-o și ascultând-o, și au binecuvântat pe Dumnezeu, Care trimite mila Sa spre robii Săi. Apoi au pus cartea aceea în biserică, ca să o citească toți cei ce vor, fiind plină de zidire duhovnicească și de gândire dumnezeiască. Iar eu, cel mai mic rob, Pafnutie, învrednicindu-mă de mila lui Dumnezeu, Căruia nu sunt vrednic, cu gura și cu scrisul vestesc la toți acestea care mi s-au poruncit mie să le vestesc întru slava lui Dumnezeu și spre folosul celor ce își caută mântuirea sufletelor lor. Și fie darul și pacea Domnului nostru Iisus Hristos cu voi, pentru rugăciunile plăcuților Lui, ale sfinților și cuvioșilor părinților noștri, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Notă. Se cuvine a se ști care este Cuviosul Pafnutie care a aflat pe Cuviosul Onufrie, deoarece în Istoriile Bisericești și în Paterice se află mulți cu numele Pafnutie. Prea Cuviosul Pafnutie, care a fost episcop în Tebaida de Sus, ce este una din părțile Egiptului, este acela care a pătimit pentru Hristos în vremea păgânului împărat Maximian al Romei și căruia i s-a scos ochiul drept. După aceea, pe vremea împărăției marelui Constantin, la întâiul Sinod a toată lumea, acesta a fost în Niceea, și când Sfinții Părinți au vrut să facă o lege, ca preoții mireni să nu aibă femei, el s-a sculat în mijlocul sinodului și a strigat cu glas mare, zicând: „Să nu puneți această sarcină grea și acest jug nelesne de purtat asupra slujitorilor bisericești”. Și în lucrul acesta s-a împotrivit tare tuturor Sfinților Părinți acel Sfânt Pafnutie, cu toate că el însuși era păzitor al fecioriei din pânțele maicii sale. Și nimeni n-a răspuns ceva împotriva cuvintelor lui și s-a lăsat acel lucru la învoirea fiecăruia. De atunci și până acum preoții și diaconii Bisericii Răsăritului primesc însoțirea cu blagoslovenie. Despre acesta scriu istoricii greci: Socrat, cartea 1, cap. 18: Sozomen,

cartea 1, cap. 22 și Nichifor, cartea VIII, cap. 19. Și este de mirare cu adevărat, cum un atât de mare plăcut al lui Dumnezeu, care a pățimit pentru Hristos, care nu a fost cel din urmă dintre Sfinții Părinți la întâiul Sinod a toată lumea și a întărit căsătoria după lege a preoților și a diaconilor mireni; nu se cinstește în Biserică cu pomenire, precum se cinstesc ceilalți părinți sfinți.

Un altul a fost Pafnutie mucenicul, care a trăit de asemenea în pustiul Egiptului și a pățimit pe vremea lui Dioclețian și este pomenit în Prolog în 25 septembrie. Altul a fost Pafnutie din Alexandria, orașul Egiptului, tatăl Cuvioasei Eufrosina, a cărei pomenire este de asemenea în 25 septembrie. Altul a fost Cuviosul Pafnutie, tot egiptean, care este pomenit în pocăința desfrânatei Taisia, care se prăznuiește în 8 octombrie. Altul a fost Pafnutie, ucenicul Cuviosului Macarie. Alt Pafnutie este pomenit în Lavsaiconul lui Paladie.

De asemenea în Prologe se află mai mulți cu numele Pafnutie: Un Cuvios Pafnutie se pomenește în Prolog în 25 de zile ale lunii noiembrie, cum a mântuit pe niște tâlhari. în 9 martie se pomenește, tot în Prolog, de un Sfânt Pafnutie, cum că s-a rugat lui Dumnezeu să-i spună lui cu cine este asemenea și a luat înștiințare că el este asemenea cu mai marele satului. Și iarăși, în aceeași lună, în 27 de zile, tot despre acest sfânt Pafnutie, cuvântul spune că este asemenea cu un om fluierător. Acesta este cel care a aflat pe Sfântul Onufrie, după cum se dovedește dintr-un pateric vechi grecesc scris de mână.

CUVIOSUL PETRU ATONITUL **(12 iunie)**

Cuviosul Petru a fost de neam grec, cu rânduiala ostaș și voievod. El a venit la călugărie în acest chip: fiind trimis cu multe feluri de oști la război în Siria, s-a întâmplat ca ostile grecești să fie biruite de potrivnici; deci a fost dus în robie cu mulți alți ostași în cetatea Samara din ținutul Arabiei, care era lângă râul Eufratului. Acolo a fost aruncat în temniță cu lanțuri grele de fier. Deci, șezând în lanțuri, Petru își cerceta știința sa, și și-a adus aminte că de multe ori se gândea să se lepede de lume. Și a cunoscut că de aceea a slobozit Dumnezeu asupra lui acea pătimire și robie, deoarece nu s-a sârguit ca scopul său cel bun să-l aducă mai degrabă la îndeplinire. De aceea plângea și se tânguia mult, blestemându-și lenevirea sa și ocărându-se singur că pătimește unele ca acestea după vrednicie.

Deci, șezând mult timp în temniță și neavând nici o nădejde de scăpare din lanțuri, a început a se ruga cu căldură spre Atotputernicul Dumnezeu, Cel ce poate, cu judecățile Sale cele neștiute, să-l scoată pe el din legături, precum a scos pe Adam din iad și pe Apostolul Petru din temnița lui Irod. Și chema întru ajutor și mijlocirea cea mult puternică spre Dumnezeu, a marelui făcător de minuni, a Sfântului Ierarh Nicolae, grabnicul ajutător al celor ce sunt în primejdii. Căci avea de mult spre dânsul mare credință și dragoste, și adeseori se ruga lui cu nădejde, punând în rugăciune tare făgăduință că, de se va izbăvi de legături, nu se va mai întoarce în lume, nici nu va mai merge la casa sa, ci îndată se va duce acolo unde Dumnezeu îl va povățui spre nevoița monahicească. încă mai gândea și aceasta: că de l-ar scăpa pe el Dumnezeu, apoi s-ar duce la Roma și acolo la mormântul Sfântului și marelui Apostol Petru și-ar lepăda perii săi împreună cu lepădarea de lume.

Deci, rugându-se pentru aceasta, Petru cel legat adăuga și mare postire, primind numai la două sau trei zile puțină hrană. Iar odată a petrecut șapte zile flămând și, sfârșindu-se săptămâna postirii lui, i s-a arătat în vedenia visului arhierul lui Hristos, Nicolae, și i-a zis: „Frate Petru, rugăciunea ta am auzit-o și am luat aminte la suspinul inimii tale și m-am rugat pentru tine milostivului și iubitorului de oameni, Dumnezeu; dar de vreme ce tu singur ai fost zăbavnic spre poruncile Lui, de aceea și El nu voiește ca să te dezlege pe tine din legături degrabă, ci îți rânduiește ție o mântuire mai bună. Iar de vreme ce împăratul și Stăpânul nostru i-a umplut de nădejde pe toți în Sfânta Sa Evanghelie, zicând: Cereți și veți lua; bateți și se va deschide vouă, deci nu înceta, cerând prin rugăciuni și bătând la ușa milostivirii Lui prin suspinuri, până ce, plecându-se spre milă, îți va da libertatea cerută, scăpându-te din legături și

deschizându-ți ușile temniței celei încuiate; însă fii răbdător în rugăciune, așteptând mila lui Dumnezeu". Acestea zicându-le Sfântul Nicolae lui Petru cel legat și poruncindu-i să se întărească cu hrană, s-a făcut nevăzut.

Iar Petru, deșteptându-se din somn și primind hrană, s-a întors iarăși la rugăciune și mai cu dinadinsul se ruga ziua și noaptea, cu bună nădejde, și neîncetat chema pe Sfântul Nicolae, ajutorul său. Iar după o vreme iarăși i s-a arătat în somn Sfântul Nicolae, cu chipul ca și cum ar fi întristat, zicând către dânsul cu glas lin și blând: „Frate Petre, să mă crezi pe mine că neîncetat m-am rugat bunătații lui Dumnezeu, dar nu știu cu ce judecați și cu ce purtare de grijă zăbovește pentru izbăvirea ta; însă nu te deznădăjdui de milostivirea Lui, pentru că Milostivul Stăpân are obicei a îndelunga împlinirea cererii noastre, spre cel mai bun folos al nostru, ca nu cumva, primind cineva cererea degrabă, să nu bage în seamă darul Lui; și voiește ca și de alți plăcuți ai lui Dumnezeu să fie rugat pentru tine. Iar eu îți vestesc ție pe un rugător către dânsul prea puternic, pe care, de-1 vei chema spre mijlocire, nu te vei lipsi de nădejde; pentru că el și eu cu dânsul, când ne vom ruga amândoi împreună pentru tine, cred că ne va auzi Iubitorul de oameni".

Iar Petru a zis Sfântului Nicolae: „Care este, sfinte stăpâne, acela care mai bine decât tine poate să se roage lui Dumnezeu? Pentru că toată lumea se mântuiește cu ale tale rugăciuni și folosiri și toate popoarele creștine, la tine scăpând, primesc prin tine izbăvire din primejdiile lor". Atunci Sfântul Nicolae i-a zis lui: „Îl știi, Petre, pe dreptul Simeon, care a primit în biserică pe brațele sale pe Hristos Domnul, la patruzeci de zile de la nașterea Sa, pentru care s-a numit și "primitor de Dumnezeu"?". Apoi Petru a răspuns: „Știu, sfinte al lui Dumnezeu, pe acel drept bărbat despre care scrie în Sfânta Evanghelie". Atunci Sfântul Nicolae i-a grăit lui: „Pe acela, amândoi, tu și eu, să-1 pornim cu totul spre rugăciune și el va scoate la bun sfârșit rugăciunile noastre neîmplinite; pentru că este prea puternic la Dumnezeu și are mare îndrăzneală către El, stând înaintea aproape de Scaunul Lui, împreună cu Preacurata Stăpână Fecioară Născătoare de Dumnezeu și cu Sfântul Ioan înaintemergătorul".

Acestea zicându-le Sfântul Nicolae, s-a dus. Iar Petru, deșteptându-se din somn, iarăși s-a plecat la rugăciuni multe și la postire fără de măsură, chemând și pe Sfântul Simeon, primitorul de Dumnezeu, ca și pe Sfântul Nicolae în ajutor. Iar Preabunul Dumnezeu, fiind rugat de plăcuții Săi cei mari, de Simion și de Nicolae, a voit să dăruiască libertate celui ce pătimea în legături; deci Sfântul Nicolae s-a arătat noaptea lui Petru a treia oară, dar acum nu în vis, ci aievea. Și nu s-a arătat singur, ci cu Sfântul Simeon, primitorul de Dumnezeu, și i-au zis: „Îndrăznește, frate Petre, și lepădând măhnirea, pune fâgăduințele tale de față mijlocitorului celui de obște și al meu împreună rugător; și dă-i mulțumire aceluia, după Dumnezeu".

Iar Petru, ridicându-și ochii, a văzut pe marele Simeon, minunat la vedere, cinstit la chip și îmbrăcat în veșmântul preoției Legii vechi, având în mâini toiag de aur. Pe acesta văzându-1 Petru, s-a înspăimântat, iar Sfântul Simeon a zis către el: „Tu ești cel care superi pe fratele Nicolae să te elibereze din legături și din această temniță?" Iar el, abia putând să-și deschidă gura de spaimă, a răspuns: „Eu sunt, o, plăcutule al lui Dumnezeu, care te-am câștigat și pe sfinția ta ca mijlocitor către Dumnezeu". Sfântul Simeon i-a zis: „Dar vei împlini fâgăduința ta, ca să te faci monah și să viețuiești în fapte bune?"

Petru a răspuns: „Da, stăpâne, ajutându-mi Dumnezeu, o voi împlini". Iar sfântul i-a zis: „De te fâgăduiești că vei face așa, să ieși acum de aici și să mergi unde vei voi; pentru că acum nimic din împiedicările cele părute ție nu pot să te oprească". Iar Petru a arătat sfântului picioarele sale cele ferecate cu fiare, iar Sfântul Simeon s-a atins cu toiagul cel de aur ce-1 purta în mâini de fiarele de la picioarele lui Petru și îndată s-au topit ca ceara de fața focului. Și s-a sculat Petru în picioare și, văzând temnița deschisă, s-a dus din temniță după Sfântul Simeon, urmându-i aceluia cu Sfântul Nicolae, și astfel s-au aflat mergând afară din cetate. Iar Petru, gândind în sine, zicea: „Oare nu este vis acesta ce se vede?"

Și îndată întorcându-se Sfântul Simeon spre el, i-a zis: „De ce gândești așa, socotind că este vis mila lui Dumnezeu cea făcută ție aievea? Dar nu vezi cu încredințare unde ești și cui urmezi?" Apoi Sfântul

Simeon, încredințând spre pază Sfântului Nicolae pe Petru, s-a dus; iar Petru urma după Sfântul Nicolae. Și făcându-se ziuă, Sfântul Nicolae a întrebat pe Petru: „Oare ai luat ceva de mâncare pentru cale?” Iar Petru a răspuns: „Nu, stăpâne, pentru că nimic n-am avut să iau!” Iar Sfântul Nicolae i-a poruncit să se apropie de o grădină ce se întâmplase acolo, zicându-i: „Vei găsi pe un om care-ți va da poame; deci ia câte vei avea de trebuință și urmează-mă”. Iar Petru, mergând la grădină și luând poame de la un om, a plecat înainte pe cale după Sfântul Nicolae și în puțină vreme a sosit pe pământul grecesc. Și a zis Sfântul Nicolae lui Petru: „Iată, frate, acum ești în țara ta și ai vreme liberă spre împlinirea făgăduințelor tale; deci fă degrabă cele ce ai făgăduit, ca să nu te întorci iarăși în Samara în legături”. Aceasta zicând arhiereul lui Hristos, Nicolae, s-a făcut nevăzut de lângă el.

Iar Petru, dând mare mulțumire lui Dumnezeu și sfinților Săi, Simion și Nicolae, îndată a început a-și împlini făgăduința; pentru că nu s-a dus la casa sa, nici s-a arătat la cunoscuții săi, ci s-a dus la Roma cea veche ca să-și dea Celui Preaînalt făgăduințele sale și să săvârșească cele ce a hotărât gura lui în vremea necazului. Iar arhiereul lui Hristos, Nicolae, care a primit pentru el purtare de grijă, nu-l părăsea niciodată; căci, precum mai întâi călătorea nevăzut cu el, aducându-l din Arab ia la greci, tot așa călătorea împreună nevăzut și prin pământul grecesc, pe când mergea la Roma, pretutindenii ocrotindu-l și îngrijindu-l ca un tată iubitor de fii sau ca un om de încredere milostiv și păzitor treaz și nedepărtat.

Iar după ce Petru s-a apropiat de cetatea Roma, Sfântul Nicolae, alergând înainte, s-a arătat noaptea în vis papei, ținând de mână pe Petru și arătându-l lui și spunându-i toate pe rând, cum l-a scos din Samara și din legături, și cum acela a dat făgăduință să se tundă la mormântul Sfântului Mare Apostol Petru. Și i-a spus cum se numește și a poruncit papei să primească pe bărbatul cel arătat lui și să săvârșească degrabă dorința aceluia.

Apoi papa, deșteptându-se din somn, se gândea la acea vedenie; și făcându-se ziuă și sosind vremea dumnezeieștii Liturghii, a mers în biserica Sfântului Mare Apostol Petru, vrând să vadă la arătare pe bărbatul care l-a văzut în vis. Și era în zi de Duminică și, adunându-se mult popor în biserică, nu era cu putință să afle și să cunoască pe cel căutat. Deci, mult privind papa în popor și necunoscându-l, a strigat cu mare glas, chemându-l pe nume: „Petre, care ai venit din pământul grecesc și pe care Sfântul Nicolae te-a eliberat din legăturile temniței din Samara, vino la mine”. Și ieșind Petru îndată din popor, s-a apropiat de el și a căzut la picioarele lui, zicând: „Eu sunt robul tău, stăpâne”. Și se minuna Petru, cum papa care niciodată nu l-a știut, nici nu l-a văzut, l-a chemat pe nume pe el, care nu spusese nimănui izbăvirea din legături cea știută de el. Și papa i-a zis: „Nu te minuna de aceasta, frate, căci marele Nicolae mi-a spus toate cele despre tine”.

Și primind papa pe Petru cu dragoste, l-a tuns la mormântul Apostolului Petru, după făgăduința lui, și l-a ținut la sine multă vreme, învățându-l și povățuindu-l pe calea mântuirii. Apoi, porun-cindu-i Dumnezeu, papa a eliberat pe Petru din Roma, zicându-i: „Mergi, fiule, unde va voi Dumnezeu să te povățuiască; iar mila Lui să fie cu tine îndreptându-ți calea și păzindu-te de meșteșugirile diavolești”. Iar fericitul Petru, căzând la picioarele papei, a zis: „Mântuiește-te, cinstite părinte, mântuiește-te ucenice al lui Hristos și împreună slujitorule cu Sfântul Nicolae, chezașul meu, și roagă-te pentru mine, păcătosul!” Și luând Petru binecuvântare de la papă și tot clerul lui sărutându-l, a ieșit din Roma, punându-și nădejdea în Dumnezeu. Și voia să se întoarcă în pământul grecesc; deci ducându-se la malul mării, a găsit o corabie care se ducea spre răsărit și, intrând într-însa, a plecat și a mers fără pericol, fiind timp prielnic și liniștit.

Și mergând cu corabia multe zile, au sosit la un sat oarecare. Acolo, corăbierii au ieșit din corabie să-și coacă pâine și, intrând într-o casă a unui locuitor din satul acela, au găsit bolnav și neputincios pe stăpânul casei, pe fiul lui și pe toți casnicii lui. Iar după ce și-au copt pâinile, s-au așezat să mănânce și au zis unuia dintre ai lor: „Ia o pâine și s-o duci în corabie cârmaciului și părintelui”. Iar stăpânul casei, auzind de părinte, a întrebat pe corăbier ce părinte este cu dânșii. Și i-au răspuns că un monah ce se numește Petru călătorește cu dânșii de la Roma, iar stăpânul casei a zis către corăbier: „Mă rog de voi,

stăpânii mei, rugați pe părintele acela să vină în casa mea, ca să o binecuvinteze și să se roage pentru noi, care suntem bolnavi, că, precum vedeți, ne-am apropiat de moarte, căzând în această neputință cumplită".

Deci ducându-se corăbierii, au spus părintelui acestea. Dar el, fiind smerit, nu voia să se arate, ferindu-se a se duce la acel om; însă, pe de-o parte, fiind silit de rugămintea corăbierilor, iar pe de alta, fiind biruit de iubirea de oameni, știind că acel om se apropia de moarte, a mers cu dânșii și, dacă a intrat pe ușa casei, a zis: „Pace casei acesteia și celor ce viețuiesc într-însa". Iar stăpânul casei, îndată deșteptându-se ca din somn, s-a schimbat din boala cea grea și s-a simțit sănătos cu totul; și, sculându-se repede de pe patul unde zăcuse, a căzut la picioarele cuviosului și i le-a sărutat plângând. Atunci toți care erau acolo, văzând schimbarea lui cea grabnică din bolnav în sănătos, s-au mirat și au preamărit pe Dumnezeu. Apoi stăpânul casei, care câștigase tămăduirea, a luat pe sfântul de mână și a înconjurat toate paturile bolnavilor; iar cuviosul, făcând peste dânșii semnul Sfintei Cruci, i-a făcut sănătoși. Deci, tămăduind pe toți bolnavii din casa aceea, s-a întors repede în corabie și toți care erau în corabie s-au închinat lui, ca unui mare plăcut al lui Dumnezeu. Iar omul cel tămăduit cu toată casa sa, luând pâine, vin și untdelemn, s-a dus la corabie, ca să le dea cuviosului în semn de mulțumire pentru câștigarea tămăduirii.

Iar sfântul a lăudat osârdia lui, dar i-a poruncit să-I mulțumească lui Dumnezeu, și nu lui, nevoind să primească darurile aduse. Iar omul acela, căzând cu lacrimi la picioarele cuviosului, grăia: „Robule de aproape al lui Hristos, dacă nu primești din mâinile noastre această mică aducere, apoi nici noi nu vom avea bucurie în casa noastră". Atunci și corăbierii au rugat pe părinte să primească cele aduse, și abia plecându-se, a primit; deci, binecuvântând pe omul acela și pe toți cei ce veniseră cu dânsul, i-a trimis la casa lor. Iar darurile cele aduse le-a dat corăbierilor, nevoind să guste nimic din ele, și au plecat mai departe. Iar hrana cuviosului părinte în corabie era câte o bucațică de pâine din seară în seară, iar ca băutură lua din apa mării câte un pahar mic, pe care Domnul o prefăcea pentru el în apă dulce.

Iar într-o oarecare vreme adormind Cuviosul Petru, fiind cuprins de un somn ușor, a văzut în vedenia visului pe Preacurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu, strălucind cu lumină de slavă cerească mai mult decât soarele, și pe Sfântul Nicolae stând înaintea ei ca un rob, arătând spre dânsul și grăind către Născătoarea de Dumnezeu: „Stăpână, deoarece pe acest rob al tău a-i voit a-l mântui din acea cumplită robie și din legăturile cele grele, unde îi arăți acum locul la care și-ar sfârși cealaltă vreme a vieții sale?" Iar ea a răspuns: „Odihna lui îi va fi în muntele Atonului; pentru că aceea este soarta mea dată mie de la Fiul meu și Dumnezeu, ca cei ce fug de gâlcevile lumești și se apucă de nevoițele duhovnicești după puterea lor și, cu credință și dragoste cheamă numele meu din suflet, acolo să petreacă fără grijă viața lor cea vremelnică și, pentru lucrurile lor cele plăcute lui Dumnezeu, să câștige viață veșnică. Pentru că iubesc foarte mult acel loc și voiesc să înmulțesc acolo rânduiala monahicească; căci mila Fiului și Dumnezeului meu nu se va risipi în veci de la cei ce vor pustnici acolo - dacă și ei vor păzi mântuitoarele porunci -, și îi voi înmulți pe muntele acela spre miazăzi și spre miazănoapte, și-l vor stăpâni de la mare până la mare, numele lor îl voi face lăudat în toată partea de sub soare, și-i voi apăra pe toți aceia care se vor nevoi acolo în pustnicie cu răbdare!"

O vedenie ca aceasta văzând Cuviosul Petru și deșteptându-se din somn, înălța multe laude și mulțumiri lui Hristos Dumnezeu, Preacuratei Maicii Lui și marelui arhieru Nicolae. Și vântul suflând în ajutor, corabia mergea cu spor; iar când s-a apropiat de marginea Muntelui Athos, corabia a stat deodată nemișcată, deși vântul sufla în pânză și marea era adâncă. Și se mirau corăbierii cu spaimă, și grăiau unul către altul: „Ce este aceasta?" Și nepricepând ei ce poate să fie, Cuviosul Petru a suspinat, apoi a zis către dânșii: „Fiilor, spuneți-mi cum se numește locul acesta?" Ei au răspuns: „Acesta este Muntele Atonului". Sfântul a zis către dânșii: „Socotesc că pentru mine a stat aici corabia nemișcată; deci scoateți-mă la mal și lăsați-mă aici. Iar de nu veți face aceasta, nu veți putea pleca de aici". Iar ei nu voiau să se lipsească de un părinte ca acesta, însă neputând să se împotrivescă voinței lui Dumnezeu, au dezlegat pânza, s-au apropiat de pământ, au scos pe sfântul din corabie și l-au lăsat acolo, zicând între ei plângere și cu tânguire: „De mare acoperământ și ajutor ne lipsim astăzi!" Iar sfântul grăia către dânșii: „Dumnezeu cel

iubitor de oameni, Care este pretutindeni și toate le împlinește, Acela să călătorească împreună cu voi și să vă păzească de tot răul".

Zicând aceasta și dându-le sărutarea cea de pe urmă întru Domnul, a îngrădit corabia cu semnul Sfintei Cruci și binecuvân-tându-i pe toți, i-a lăsat în calea lor. Iar el, mergând de la marginea acelu munte prin locuri surpăcioase și trecând multe văi cu desiș și prăpăstii și păduri dese, a găsit la un loc o peșteră foarte întunecoasă, în care era o mulțime de târătoare cu care se încuibaseră și diavoli împreună; și s-a sălășluit în acea peșteră. Iar ce fel de ispite a răbdut cuviosul de la diavoli și câte primejdii a suferit, nu este cu putință a le spune, însă se cade ca o parte din ele să se povestească.

Sălășluindu-se Cuviosul Petru în peștera aceea, se ruga lui Dumnezeu cu dinadinsul ziua și noaptea. Și a petrecut două săptămâni, negustând nici o hrană. O răbdare ca aceasta pustnicească neputând diavolul să o rabde, și-a adunat ostile sale înarmate ca de război, cu săgeți și cu arcuri, cu săbii și cu sulițe, și au intrat în peștera aceea, strigând cu glasuri înfricoșătoare și cu răcnete mari iuțindu-se și gonind de acolo pe Cuviosul Petru. Și se vedeau diavoli unii încordând arcurile și dând drumul la săgeți asupra lui; alții scoțând săbiile și îndreptând sulițele spre împungerea lui; iar alții prăvălind pietre mari, încât pământul se cutremura și peștera era gata să se surpe.

Iar cuviosul, văzând toate acestea, nu se mai aștepta pe sine să fie între cei vii, ci grăia întru sine: „Să mor aici, dacă astfel a voit Dumnezeu meu". Apoi, ridicându-și ochii în sus și înălțându-și mâinile, a strigat cu glas mare, zicând: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu Fecioară Marie, ajută mie, robului Tău!" Deci, când au auzit diavoli numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu - nume înfricoșat și de spaimă pentru ei, iar pentru noi dulce și preadorit -, îndată s-au stins cu sunet. Iar sfântul, chemând încă numele lui Iisus Hristos cu glas mare, ca și cu un bici sau ca și cu o praștie, izgonea pe cei ce fugeau; pentru că striga și zicea: „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu meu, nu mă lăsa pe mine!" După aceea nu s-au mai auzit glasurile cele diavolești până la o vreme. Și cuviosul petrecea fără de tulburare, slăvind pe Dumnezeu și pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu. Iar hrana lui era la început pâinea, din care luase puțină din corabie; apoi, sfârșindu-se acea pâine, se hrănea cu verdețurile pustiei și cu poame de copaci sălbatici, care erau în muntele acela. Și s-a hrănit astfel până la vremea aceea, în care a început a i se aduce cu mâinile îngerești mană din cer, de care lucru se va pomeni mai pe urmă, iar acum să ne întoarcem iarăși la cuvântul cel dintâi.

După cea dintâi năvălire tâlhărească a vrăjmașului, trecând cincizeci de zile, diavolul a venit iarăși cu multă putere de draci, înarmându-se cu chipul cel dintâi asupra nebiruitului ostaș al lui Hristos. Și pornind împotriva lui toate fiarele care erau în muntele acela și pe toate jivinele care se târăsc pe pământ, le-a adus la peșteră; și încă și însuși diavolul și prietenii lui s-au închipuit în multe feluri de fiare și târătoare. Deci unele se târau pe lângă picioarele sfântului, altele șuierau cu înfricoșat glas, altele, căscând gura, voiau să-l înghită de viu și i se repezeau spre față; și acea vedere era înfricoșată și groaznică din toate părțile. Dar cuviosul, îngrădindu-se cu semnul Sfintei Cruci și chemând numele lui Hristos Dumnezeu și al Preacuratei Maicii Lui, iarăși a făcut deșartă puterea acelora și a izgonit-o departe de la sine; iar el, dănțuind, se veselea întru Dumnezeu, Mântuitorul său.

Și sfârșind cuviosul anul cel dintâi al pustniciei sale întru desele lupte cu diavoli, în cele din urmă diavolul s-a închipuit într-unui din slugile lui Petru, care îi slujea lui când era în lume voievod și, alergând, a căzut cu osârdie la picioarele cuviosului și voia să i se închine lui, fiind plin de spurcăciune. Apoi, șezând, a început a plânge și a zice astfel: „Am auzit, stăpâne al nostru, că ai fost prins în război, dus în Samara și închis într-o temniță întunecată. Iar Dumnezeu, cu rugăciunile Sfântului Părintelui nostru Nicolae, te-a izbăvit pe tine de acolo și te-a adus în pământul grecesc. Drept aceea, toți cei ce suntem în casa ta te-am căutat pretutindeni, plângând și tânguindu-ne, și am înconjurat multe cetăți și sate întrebând de tine; și, neputând să te aflăm, nici să știm unde ești, ne-am rugat cu lacrimi către Sfântul Nicolae să ne descopere nouă despre tine, în ce loc petreci, visteria noastră cea ascunsă.

Iar Sfântul Nicolae, grabnicul ajutător al tuturor, n-a trecut cu vederea rugăciunea noastră, ci ne-a arătat nouă toate cele despre tine, și ne-am bucurat foarte mult, toți robii tăi. Iar eu, apucând înainte de toți, am alergat la tine, stăpânul meu; deci, sculându-te de aici, mergi la casa ta, ca să te vadă pe tine toți cei ce doresc să-ți vadă fața; și se va preamări întru tine Dumnezeu, Cel ce te-a izbăvit pe tine cu minune de la robie și din legături. Iar pentru liniște să nu te mâhnești, căci și acolo sunt mănăstiri și locuri liniștite de sihastri, și unde îți va plăcea ție, acolo îți vei alege un locaș spre liniștea ta.

Însă și tu însuși să o socotești aceasta cu adevărat: Ce iubește Dumnezeu mai bine din aceste două lucruri? Oare sihăstria pustiei, în care omul se sălășluiește în crăpături de pietre și în munți și singur se folosește numai pe sine? Sau folosul ce se face multora de la un bărbat plăcut și insuflat de Dumnezeu, care prin învățătura sa, pe mulți la Dumnezeu îi întoarce și-i povățuiește la calea mântuirii? Cu adevărat a doua este mai bună, mărturisind în Sfânta Scriptură însuși Dumnezeu: Cel ce va scoate om cinstit din cel nevrednic, va fi ca gura Mea. Și să știi că mulți sunt în cetatea noastră rătăciți întru întuneric de patimi și au trebuință de unul care poate a-i povățui pe dânșii la pocăință. Deci prea multă răsplătire de la Dumnezeu se află ție de față, stăpânul meu, dacă, venind, îi vei întoarce pe ei la Dumnezeu. Ci și pe noi, slugile tale, cei ce cu toată inima te iubim pe tine, pentru ce ne treci așa cu vederea, abătându-te de la noi și ascunzându-te în pustiul acesta?"

Acestea și cele asemenea cu acestea grăindu-le diavolul cu lacrimi câtăva vreme, a început sfântul a se tulbura puțin și, lacrimând, a zis către el: „La acest loc nici înger, nici om nu m-a adus pe mine, ci singur Dumnezeu și Preacurata Născătoarea de Dumnezeu; și, de nu va fi voia și porunca acelora ca să ies eu de aici, apoi nu voi ieși". Iar diavolul, dacă a auzit pomenirea numelui lui Dumnezeu și al Născătoarei de Dumnezeu, îndată s-a stins; iar sfântul s-a minunat de meșteșugirea cea diavolească și, însemnându-se cu semnul Sfintei Cruci a tăcut, ridicându-și mintea sa către Dumnezeu.

Iar după ce au trecut șapte ani, mult meșteșugărețul vrăjmaș, adică diavolul, s-a închipuit în îngerul luminii, având în mâini o sabie goală și, stând înaintea peșterii, a strigat, zicând: „Petre, robule al lui Hristos, ieși la mine, și îți voi spune ție cuvinte bune". Iar sfântul a grăit: „Cine ești tu care vrei să-mi spui mie cuvinte bune?" Iar vicleanul înșelător a zis: „Eu sunt arhistrategul Domnului trimis la tine, întărește-te și îmbărbătează-te, bucură-te și te veselește, că s-a gătit ție scaun slăvit și cunună neveștejită de la Dumnezeu. Deci, acum locul acesta lăsându-l, să te duci în lume spre întărirea și folosul multora, că și izvorul de apă cel ce este aproape de tine s-a uscat cu dumnezeiască poruncă, pentru ca fiarele cele ce năvălesc asupra ta să moară de sete".

Iar acestea le-a zis meșteșugărețul vrăjmaș, trimițând mai înainte pe alt diavol, ca să oprească curgerea apei pentru o vreme, cu îngăduința lui Dumnezeu. Dar Sfântul Petru fiind smerit, a răspuns împotriva înșelătoarelor cuvinte ale diavolului, zicând: „Cine sunt eu ca într-acest fel să vină arhistrategul Domnului la mine, cel ce sunt asemenea cu un câine netrebnic?" Diavolul a zis: „Nu te mira de aceasta, robule al lui Domnului, pentru că în vremurile acestea tu ai covârșit pe Moise, pe Ilie, pe Daniil și pe Iov. Ai covârșit pe Moise și pe Ilie cu postirea, pe Daniil cu fiarele și cu târătoarele, cărora le-ai astupat gura, iar pe Iov l-ai covârșit cu răbdarea ta și pentru aceea te vei numi mare la ceruri. Iar acum, sculându-te, vezi lipsirea apei și, degrabă plecând de aici, să te duci în mănăstirile cele ce sunt în lume. Iar eu voi fi cu tine și voi mântui pe mulți prin tine, zice Domnul Atotțiitorul!" Atunci sfântul a răspuns diavolului, zicând: „Să știi tu, că de nu vor veni aici ajutătoarea mea cea întru toate, Născătoarea de Dumnezeu, și ajutătorul cel cald întru primejdiile mele, Sfântul Ierarh Nicolae, nu mă voi depărta de aici!" Iar diavolul, cum a auzit pomenirea numelui Născătoarei de Dumnezeu și al Sfântului Nicolae, îndată a pierit.

Iar sfântul, cunoscând meșteșugul diavolului și neputința lui, s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, iată vrăjmașul meu umblă răcnind, căutând să mă înghită, dar Tu cu puternica Ta mână mă îngrădește pe mine, robul Tău; de aceea mulțumesc Ție că nu Te-ai depărtat de la mine. Încă mă rog Ție, Stăpâne, Preabunule, ca și până în sfârșit să nu mă părăsești". Deci după ce a trecut ziua aceea și a venit noaptea, cuviosul a adormit puțin și i s-a arătat în vedenia visului grabnica

ajutătoare a creștinilor, iubitoarea de oameni, Stăpâna Preacurată Maria, Născătoarea de Dumnezeu, împreună cu Sfântul și Marele Nicolae, și au zis către dânsul: „De acum înainte să nu te mai înspăimâți, că Dumnezeu este cu tine și îngerul Domnului cel adevărat te va cerceta pe tine dimineața și-ți va aduce spre hrană mană din cer; pentru că aceleia i s-a poruncit de la Dumnezeu ca de astăzi la patruzeci de zile să-ți aducă această hrană în toate zilele vieții tale”. Preacurata Născătoare de Dumnezeu i-a mai arătat Sfântului Petru și mana, zicându-i: „Din acest fel de hrană ți se va aduce ție de înger în toate cele patruzeci de zile”. Aceasta grăind Stăpâna și pace dându-i lui, s-a dus de la dânsul; iar Petru, căzând la pământ, s-a închinat și a sărutat acel loc unde stătuseră picioarele Născătoarei de Dumnezeu și ale Sfântului Nicolae.

Iar a doua zi, după cuvântul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a venit îngerul lui Dumnezeu și i-a adus hrană cerească și, dându-i-o lui, s-a dus; iar el, mulțumind lui Dumnezeu și Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, a gustat din acea mană, care i se adusese din mâini îngerești și atât s-a întărit cu dânsa, încât putea să trăiască fără hrană până la patruzeci de zile. Iar după ce s-au sfârșit cele patruzeci de zile, îngerul îi aducea mană și Sfântul Petru se întărea cu ea încă alte patruzeci de zile.

Astfel s-a liniștit singur în post și rugăciuni cincizeci și trei de ani. Și au pierit ispitele diavolești, cele ce la început i se făceau lui adesea. Nălucirile, înfiorările și toate meșteșugirile diavolești au fost gonite departe de la dânsul cu puterea cea nevăzută a lui Dumnezeu. Și în atâția ani cuviosul n-a văzut față omenească, nici nu avea vreo haină de acoperit goliciunea trupeză, nici altceva de trebuință firii omenești nu avea, ci numai cerul acoperământ și pământul pat; deci în vremea verii se ardea de căldura soarelui și iarna degera de frig. Toate acestea le răbda pentru dragostea lui Dumnezeu și pentru răsplătirea ce va să fie. Iar când Domnul a voit să arate pe robul său oamenilor, a rânduit cu purtarea sa de grijă un lucru ca acesta: Un oarecare vânător, luându-și arcul și tolba, a plecat ca să vâneze fiare prin muntele acela. Și trecând prin multe locuri cu surpături, văi adânci și dealuri dese, a ajuns în locul unde Cuviosul Petru petrecea viața asemenea cu îngerii.

Și când vânătorul s-a apropiat de locul acela, a văzut ieșind din dumbravă un țap mare care, jucându-se, mergea de departe înaintea vânătorului. Deci vânătorul, văzând acel țap ales, a alergat după el toată ziua, căutând să-l săgeteze pe el. Iar țapul, povățuit fiind de dumnezeiasca voie, a venit deasupra peșterii cuviosului și a stat, iar vânătorul, căutând cum l-ar putea vâna pe el, a văzut stând lângă țap, de partea dreaptă, un bărbat cu barba deasă, având perii capului până la coapsă, cu trupul gol și cu perii creșcuți ca la o fiară. Pe acesta văzându-l vânătorul, s-a înspăimântat foarte tare și s-a pornit înapoi să fugă. Iar Sfântul Petru, văzându-l pe el fugind, a strigat către dânsul cu glas mare, zicând: „De ce te temi, frate, și pentru ce fugi de mine? Căci eu sunt om ca și tine, iar nu nălucire diavolească cum ai socotit! Deci întoarce-te și vino la mine și-ți voi spune toate cele despre mine, că pentru aceasta te-a trimis pe tine Domnul aici”.

Atunci vânătorul, auzind glasul acela, s-a întors din fugă și a venit, cutremurându-se, la cuviosul părinte care îl chema pe el. Iar sfântul, poruncindu-i lui să nu se teamă, l-a cuprins și l-a sărutat pe el întru Domnul și, șezând cu dânsul, a început a vorbi, spunându-i lui cu de-amănuntul toate cele despre el: cum a fost voievod și a fost prins în război, cum a fost dus în cetatea Samara și ținut în lanțuri, cum a fost scos din legături prin arătarea Sfântului Nicolae și a Sfântului Simeon, primitorul de Dumnezeu, și cum a fost dus la Roma; iar de acolo cum s-a întors și cu ce chip s-a sălășluit în muntele acela. I-a mai spus și cum s-a luptat cu diavoli, cu ce se hrănea, câți ani a viețuit și, în scurt să zicem, a spus toată viața lui acelui vânător.

Și s-a minunat acel vânător, auzind cele grăite lui de către sfânt, și s-a înspăimântat și s-a umilit, zicând: „Acum am cunoscut că m-a cercetat pe mine Domnul cu darul Său și te-a arătat mie nevrednicului, pe tine, o, părinte, plăcutul Său cel ascuns. Deci și eu voi petrece cu tine de acum înainte, robule al lui Dumnezeu!” Iar cuviosul i-a grăit: „Nu va fi așa, fiule, ci mai întâi să mergi la casa ta și te ispitește pe tine singur, de vei putea să suferi nevoințele cele pustnicești. Însă să te ispitești pe tine astfel: înfrânează-te de

carne, de vin, de brânză și de unt, iar mai înainte de toate înfrânează-te de femeia ta. Partea moștenirii tale să o împărți săracilor, să te silești la post și la rugăciuni și să iei aminte la tine însuși cu suflet umilit. Așa să petreci tot anul acesta și, după săvârșirea anului, să vii iar la mine și ceea ce va fi plăcut lui Dumnezeu, aceea îți se va porunci".

Aceasta zicându-i sfântul și dând vânătorului binecuvântare și rugăciune, ca o logodire, l-a trimis la locul său și cel din urmă cuvânt i-a spus aceasta: „Mergi, fiule, cu pace, iar taina cea arătată ție să o păzești, nespunând-o la nimeni; căci comoara cea descoperită se fură". Iar vânătorul, închinându-se sfântului, s-a dus slăvind și mulțumind lui Dumnezeu că s-a învrednicit a vedea în trup pe un plăcut al lui Dumnezeu atât de mare, și a vorbi cu el. Deci, mergând acasă, a făcut toate cele ce i se porunciseră de Sfântul Petru.

Și sfârșindu-se anul acela, vânătorul a luat cu sine doi călugări și pe fratele său și a mers în corăbioară până la malul acela, în dreptul căruia era petrecerea Sfântului Petru în pustie. Deci, sosind în acel loc, au ieșit la mal și au mers drept prin pustia muntelui. Și ajungând ei la peștera aceea, unde locuia plăcutul lui Dumnezeu, vânătorul, pornindu-se cu cea mai fierbinte dragoste, a apucat înainte de toți și a alergat la peșteră. Și acolo a găsit pe cuviosul părinte zăcând mort la pământ, având mâinile strânse pe piept în chipul crucii, cu ochii închiși frumos și celelalte părți ale trupului îngrijite cu cinste. Aceasta văzându-l vânătorul, s-a înspăimântat și, căzând înaintea trupului cuviosului, se tânguia cu plângere mare. Apoi l-au ajuns și cei ce-i urmau lui. Și văzând pe un mort cinstit ca acela și pe prietenul lor plângând deasupra lui, l-au întrebat: „Cine este acesta ce s-a aflat mort și pentru ce plângi așa de amar pentru el?" Iar vânătorul, plângând și tânguindu-se, a început a le spune cu de-a-mănuntul toată viața Cuviosului Petru, precum singur o auzise din gura lui, anul trecut.

Iar aceia, auzind de lucrurile cele de mirare ce li s-au spus, s-au umilit în inimile lor și au plâns cu amar că nu s-au învrednicit să vadă între cei vii, nici să audă cuvintele celui atât de mare rob al lui Dumnezeu. Iar fratele acelui vânător, fiind cuprins de duh necurat, când s-a atins de moaștele sfântului, îndată a câștigat tămăduire; pentru că diavolul, trântindu-l la pământ, a strigat cu glas mare, zicând: „O, Petre, au nu-ți ajunge că m-ai izgonit din peștera mea? Acum mă izgonești și din această locuință?" Aceasta zicând, a ieșit din gura omului ca un fum, și a zăcut omul acela ca un mort, apoi, după puțină vreme, s-a sculat sănătos și a zis către fratele său: „Îți mulțumesc, stăpânul meu frate, că m-ai adus aici la bine!" Și iarăși căzând cu mulțumire la moaștele cuviosului, le-a sărutat cu bucurie.

După aceasta, toți împreună, luând cinstitele moaște ale plăcutului lui Dumnezeu, le-au adus la mal și, punându-le în corăbioară lor, le-au dus într-un sat vestit, care era sub stăpânirea Macedoniei. Acolo, dându-se multe tămăduiri de la moaștele sfântului, episcopul cetății a auzit și, mergând cu tot clerul său, a luat acele moaște dătătoare de tămăduiri ale Cuviosului Petru și le-a dus cu cinste la episcopia sa. Și punându-le într-o raclă de mare preț, și cântând trei zile și trei nopți laudă lui Dumnezeu cu tot poporul, le-a îngropat în biserică, întru slava Preasfintei Treimi, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, a lui Dumnezeu, Cel slăvit de toată făptura, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

PĂTIMIREA SFINTEI FECIOARE ȘI MUCENIȚE ACHILINA **(13 iunie)**

În cetatea Palestinei, care se numește Vivlos, viețuiau niște creștini care învățaseră credința cea în Hristos de la Sfinții Apostoli. Unul dintre aceia, cu numele Evtolmie, petrecând cu plăcere de Dumnezeu în cinstita însoțire, Domnul i-a dat binecuvântarea Sa, iar femeia lui, zămisind în pântec, a născut o pruncă, pe care a numit-o Achilina. Și când prunca era de patru luni, maica ei, luând-o, a dus-o la episcopul Evtalie; iar acela, însemnând pe acea copilă în numele Domnului nostru Iisus Hristos, a făcut-o catehumenă și, după două luni, a luminat-o cu Sfântul Botez.

Și când era de un an, tatăl ei, Evtolmie, s-a mutat de la cele pământești la cele cerești, iar maica a crescut-o pe pruncă după obicei, și, fiind de șapte ani, a învățat-o toate obiceiurile care se cuvin creștinilor. Iar acea copilă, cu cât înainta în vârstă, cu atât mai mult se umplea de Duhul Sfânt și se înfrumuseța cu darul lui Hristos, în care a sporit atât de mult, încât, în puținii și nedesăvârșiții ani ai tinereților sale, a călcat și a răsturnat cu bărbăție poruncile păgânilor împărați pentru închinarea la idoli, precum va arăta cuvântul:

Când fecioara era de zece ani și chema neîncetat pe Dumnezeu în rugăciuni, într-un al șaptelea an al împărăției lui Dioclețian, un oarecare Volusian, mai mult diavol decât om, a fost pus antipat al ținutului Palestinei. Și neștiind pe adevăratul Dumnezeu făcătorul a toate, a început cu toată răutatea a prizoni pe dreptcredincioșii închinători ai adevăratului Dumnezeu. Deci mulți viteji pătimitori ai lui Hristos, sfârșind cu bărbăție nevoițele lor, s-au învrednicit bunurilor celor neveștejite. Într-aceea vreme și fericita fecioară Achilina, care știa bine pe Dumnezeu, adeseori sfătuia pe fecioarele cele de o vârstă cu ea, zicându-le: „Ce vă folosește pe voi cinstirea idolilor celor mulți și nesimțitori? Au nu știți că cei ce cred în ei și li se închină lor au nădejde zadarnică, oarbă, vătămătoare de suflet și diavolească? Căci acei zei, fiind ei înșiși morți și neputincioși, cum pot să facă bine altora?”

Iar fecioarele cele de o vârstă cu ea o întrebau: „Dar tu pe care Dumnezeu cinstești?” Achilina a răspuns: „Pe Unul Dumnezeu, Care a făcut cerul și pământul, marea și toate cele dintr-însele; pe Acela îl cinstesc și Aceluia după vrednicie mă închin, Care din veci a făcut bine tuturor celor ce cred întru El și nădăjduiesc spre Dânsul, că El este puternic să facă bine până la sfârșitul lumii celor ce-L cheamă pe El”. Atunci cele de o vârstă cu ea i-au zis: „Noi am auzit că pe Dumnezeul cel propovăduit de tine iudeii L-au răstignit pe Cruce, pe care a și murit”. Sfânta a răspuns: „Moartea nu are stăpânire asupra Lui, pentru că nu numai El însuși a înviat, ci și pe cei ce muriseră cu moarte bună i-a răscumpărat cu cinstitul Său sânge și i-a înviat. El, văzând pe om rătăcit din calea cea adevărată, a voit a se întrupa și a se face om, ca să ridice firea noastră cea căzută și să o povățuiască la calea cea mântuitoare, pierzând înșelăciunea diavolească și dăruin-du-ne darul cel împreunat cu adevărul”.

Fecioarele acelea au întrebat-o: „Și cine este Acela despre care se spune că a fost răstignit?” Achilina a răspuns: „Mântuitorul tuturor, iubitorul neamului omenesc, Care a răbdat pătimirile de bună voie pentru ca pe omul cel vechi să-l îmbrace în cel nou, prin apă și prin duh. Este Cel care S-a suit pe Cruce, voind să mântuiască nu numai pe cei ce viețuiesc pe pământ, dar și pe cei ținuți în iad să-i dezlege din legăturile morții; Cel Care înviind a treia zi, a arătat cu adevărat că, la a doua venire a Sa, are să fie la toți învierea din morți cea de obște”. Atunci cele ce vorbeau cu dânsa au zis: „Dacă Acela, pentru care tu grăiești, a făcut atâtea bunătăți în lume, atunci pentru ce iudeii, din al căror neam a fost și El, nu îl au ca pe un Dumnezeu?” La acestea, înțeleptă de Dumnezeu Achilina a răspuns: „Totdeauna neamul jidovesc se abate din calea cea dreaptă, și avându-și sufletul orbit de răutate și cerbicea învățată, leapadă cele ce sunt drepte și adevărate. De aceea s-au lepădat de Acela care le-a făcut prea mult bine, dându-L lui Pilat, spre a fi răstignit pe Cruce”.

Acestea grăindu-le adeseori fericita cu acele fecioare, Nicodim, unul din slugile antipatului, a auzit cele spuse și, alergând la antipat, i-a spus că în acea cetate este o fecioară care nu se supune poruncilor împărătești pentru cinstirea zeilor, socotindu-i de nimic și numindu-i diavoli; iar pe Altul oarecare, răstignit, îl propovăduiește Dumnezeu și întoarce și pe celelalte fecioare de la părinteasca cinstire de zei. Acestea aflându-le antipatul, a trimis pe slujitori să prindă pe fericita fecioară. Deci Sfânta Muceniță Achilina a fost prinsă spre pătimire în al doilea an al antipatiei lui Volusian și al doisprezecelea an de la nașterea sa, și a fost adusă la păgâneasca judecată.

Iar antipatul i-a zis mai întâi: „Oare tu te împotrivești poruncilor împărătești și amăgești pe alte fecioare ca să nu se supună zeilor noștri și le îndemni să se închine Omului Cel răstignit? Au nu știi că împărații au poruncit ca pe cei ce mărturisesc pe Iisus să-i dăm la tot felul de munci și la pedeapsă cu moartea? Deci lasă și tu pe Cel răstignit și adu cinste și jertfă zeilor celor fără de moarte, ca să nu ne silești să te dăm la munci”. Fericita Achilina a răspuns: „O, antipate, de mă vei da la munci amare, îmi vei fi mijlocitor a

căpăta cununa cea nesticăcioasă, pe care aștept s-o iau de la Mântuitorul meu; de vreme ce pe El îl mărturisesc și nu mă voi lipsi de Dânsul nicidecum, măcar de aș fi în cele mai cumplite munci. Pentru aceea nu zăbovi, ci scornește asupra mea tot felul de munci, ca să mă cunoști că stau înaintea ta înarmată cu credință și nu mă tem nici de tine, nici de muncile tale".

Iar Volusian a început a o îndemna cu cuvinte înșelătoare, zicând: „Te văd că ești încă tânără, bineîncuviințată și frumoasă; deci mă milostivesc spre tine, pentru că de te voi da la munci, atunci îndată toate mădularele tale cele tinere se vor zdrobi; căci muncitorii sunt nemilostivi și, după cumpletele munciri, te vor da la amara moarte și te vor lipsi de tânără de viață, și nu-ți va ajuta Dumnezeu creștinesc pe care II mărturisești". Sfânta a răspuns: „Nu-mi trebuie milostivirea ta, căci, dacă ți se pare că te milostivești spre mine, cu aceasta mai mult voiești să mă vatămi; deoarece te sârguiești să mă depărtezi de adevăratul Dumnezeu. Deci te rog să nu ai milă de mine, ci te arată mai aspru, ca, din răbdarea mea, să știi că cei ce nădăjduiesc spre Hristos rămân nebiruiți".

Deci văzând antipatul că nu poate nicidecum să întoarcă de la mărturisirea ei pe roaba lui Hristos, a poruncit să o bată peste față, zicându-i: „Iată începutul muncilor! Oare îți sunt dulci și bine primite?" Achilina a răspuns: „O, muncitorule fără de omenie, de vreme ce ai îndrăznit a bate fața cea zidită după chipul lui Dumnezeu, apoi să știi că nici Acela, al Cărui chip îl port, nu te va ierta în ziua judecării Sale". Judecătorul a spus: „Eu socotesc că marii noștri zei țin în mâinile lor mântuirea a toată lumea, iar în veacul ce va veni așijderea vor avea în stăpânirea lor mântuirea tuturor". Zicând aceasta, a poruncit la doi ostași să o dezbrace pe fecioară de hainele ei, să o întindă pe pământ și să o bată fără de milă, zicând și aceste cuvinte: „Achilino, unde este acum Dumnezeuul tău de care ai zis că nu mă va ierta pe mine la judecata Sa? Să vină aici și să te scoată din mâinile mele!"

După aceasta a poruncit celor ce o băteau să înceteze, și a zis către fericita: „Achilino, ascultă-mă pe mine, cel ce te sfătuiesc de bine, lasă-ți sălbăticia aceasta și te depărtează de la eresul creștinesc, dacă voiești să scapi de munci; pentru că cine a ieșit izbăvit din mâinile mele, nădăjduind spre Acela Care singur nu S-a izbăvit, fiind răstignit? Și pe cine din cei ce-L cinstesc pe El l-au lăsat împărații noștri să trăiască?" Sfânta Achilina a răspuns la acestea: „O, prea cumplitule muncitor, socotești oare că simt muncile cele puse de tine asupra mea? Să știi aceasta cu adevărat, că pe cât tatăl tău, diavolul, îți dă meșteșugiri asupra mea, pe atât și mai mult Dumnezeuul meu îmi dă putere și răbdare!"

Iar Volusian s-a mirat, văzând o vitejească mărime de suflet ca aceea a fericitei fecioare, apoi a zis: „Te las câteva zile să te gândești și să te înțelepțești a te închina zeilor, pentru care vei dobândi și viață pe pământ și cinste vrednică de la împărat". Sfânta l-a întrebat: „Câte zile îmi vei lăsa pentru aceasta?" Volusian a răspuns: „Atâtea câte vei voi tu". Achilina a zis: „Te rog pentru aceea ca să nu-mi lași să mă gândesc nici o zi și nici chiar un ceas, pentru că eu din copilărie am învățat a mă închina la Unul Dumnezeu și a alerga la Acela Care, petrecând la ceruri, caută spre pământ!"

Iar Volusian, văzând pe fecioară neschimbată în dragostea adevăratului Dumnezeu, a zis într-însul: „în zadar sunt sfaturile și ostenele mele". Și așa mâniindu-se antipatul, a poruncit ca să-i sfredlească capul ei prin urechi, cu țepuși de fier înroșite în foc. Și după ce muncitorii au făcut aceasta, fierbințeala focului i-a străbătut creierii ei și îi curgeau creieri cu sânge pe nări. Iar fericita, aflându-se într-o pătimire ca aceea, se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Cel ce m-ai hrănit din pruncie și mi-ai luminat gândurile cele ascunse ale inimii cu razele dreptății și m-ai întărit pe mine cu puterea ta cea tare și bărbătească, ca să pot sta împotriva vrăjmașului diavol; Tu, Cel ce ai descoperit adâncurile înțelepciunii celei adevărate și mari celor ce cred în Tine, săvârșește alergarea nevoinței mele și-mi ferește nestinsă făclia fecioriei mele ca și eu să intru împreună cu cele cinci fecioare înțelepte, în neajtinata Ta cămară, ca acolo să mă învrednicesc a Te slăvi pe Tine, împlinitorul durerilor mele".

Acestea grăindu-le Sfânta Muceniță Achilina, a căzut ca o moartă, din pricina cumplitelor dureri. Iar antipatul, socotind-o că a murit, a poruncit ca, târând-o de acolo, să o arunce afară din cetate spre

mâncarea câinilor, judecând-o pe dânsa nevrednică de îngroparea omenească, de vreme ce, defăimând poruncile împărătești, s-a lepădat de zeii romanilor. Și astfel muceniță a zăcut toată ziua aruncată în drum. Iar sosind miezul nopții, îngerul Domnului a venit la fericita și, atingându-se de dânsa, i-a zis: „Scoală-te și fii sănătoasă și, ducându-te, ceartă pe Volusian că el și sfaturile lui sunt de nimic!” Atunci Sfânta Achilina îndată s-a sculat sănătoasă și, lăudând pe Dumnezeu, zicea: „Mulțumescu-Ți Ție, Făcătorule al vieții mele, Cel ce mi-ai dat sănătate și din necurăție ai izbăvit pe roaba Ta; că Tu, Doamne, mai înainte de veci ai fost, în veci vei petrece și nu este alt Dumnezeu afară de tine. Deci cu smerenie mă rog Ție, ca, după ce voi săvârși nevoița pătimirii, la Tine să mă învrednicesc de cununa slavei Tale și, îndulcindu-mă de adevăratele Tale făgăduințe, să Te laud pe Tine împreună cu cetele sfinților Tăi, care au pățimit pentru Tine”. Iar Domnul de sus i-a răspuns ei: „Vino, că îți va fi ție precum ai cerut!”

Auzind fericita aceasta, s-a veselit foarte mult și a mers în cetate. Și ajungând la porțile ei, îndată s-au deschis singure. Deci fericita a mers la palatele lui Volusian - pentru că o povățuia pe ea îngerul Domnului; și intrând acolo fără să fie oprită de cineva, a stat înaintea antipatului pe când el dormea. Iar antipatul, deșteptându-se din somn și văzând-o pe ea stând înaintea sa, s-a înspăimântat și, chemând pe servitorii săi, le-a zis: „Cine este aceasta care stă înaintea ochilor mei?” Iar ei, aducând lumânări, au zis: „Aceasta este cu adevărat Achilina, care, fiind moartă după bătăile cele multe, ai poruncit să fie aruncată afară din cetate spre mâncarea câinilor”. Acestea auzindu-le antipatul, mai mult s-a înspăimântat și a poruncit ca, luând-o pe ea, să o păzească până dimineața. Iar după ce s-a făcut ziuă, a adus-o pe ea înaintea judecății sale și a întrebat-o: „Oare tu ești Achilina? ”

Sfânta a răspuns: „O, om fără de lege! La ochii inimii tale fiind orbit de tatăl tău, diavolul, oare nici cu ochii cei trupești nu vezi? Eu sunt Achilina, roaba Domnului, și stau în fața ta”. Iar antipatul, ștergându-și ochii cu mâna, a rămas întru nepricepere și zicea întru sine: „Dacă n-a murit când i-am găurit capul și când i-am scos creierii, ce fel de munci pot să o vatăme pe ea?”

Spunând aceasta, a poruncit să o taie, zicând: „Pe Achilina, apărătoarea necuratului eres creștinesc, cea tânără cu anii, dar mare fermecătoare, care nu a cinstit pe zeii cei fără de moarte și nici nu s-a supus împărăteștilor porunci, pe aceea noi ne-am ostenit mult a o pleca de la o nebunie ca aceasta, dar n-am putut să o întorcem. De aceea, după multe munci, care nu s-au atins câtuși de puțin de acea fermecătoare, poruncim ca, scoțând-o afară din cetate, să i se taie capul”.

O osândă de moarte ca aceasta luând fericita fecioară, a mers afară din cetate, la locul cel de tăiere, la care ajungând, a cerut voie un ceas să se roage lui Dumnezeu. Deci, ridicându-și ochii spre cer, zicea: „Doamne Dumnezeul meu, Atotputernice, mulțumesc Ție că mi-ai arătat sfârșitul pătimirii mele. Pe Tine Te slăvesc, Dumnezeul meu și făcătorul tuturor, că nu în deșert mi-am săvârșit măsura alergării mele. Te binecuvintez pe Tine, Ziditorule a toate, că pe muncitor l-ai rușinat, iar pe mine mă învrednicești cununii celei nestrăcioase. Deci primește în pace sufletul meu, ca, lăsând pe cele pământesti, să câștig pe cele cerești”. Astfel rugându-se fericita, i-a venite un glas din cer, zicându-i: „Vino, fecioară aleasă, ceea ce ai călcat mânia muncitorului și ai sfărâmat boldul diavolului prin nevoița ta, primește răsplătirea cea gătită ție”.

Acest glas venind de sus spre dânsa mai înainte să-și ridice călăul sabia spre grumazul său, sfânta muceniță a lui Hristos a adormit desăvârșit cu somn de moarte. Iar călăul, chiar văzând că muceniță își dăduse sufletul său, nu a trecut cu vederea porunca antipatului, ci a tăiat cu sabia capul cel mort al fericitei fecioare și a curs din rană lapte în loc de sânge. Iar creștinii care erau acolo, luând moaștele ei cele mai scumpe decât mărgăritarul, ungându-le cu arome de mult preț și învelindu-le cu pânze subțiri și noi, le-au îngropat în mormânt, cu cinste, în cetatea Vivlos; iar de la mormântul ei se dădeau bolnavilor multe tămăduiri întru slava lui Hristos, Dumnezeul nostru, Cel împreună slăvit cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL PROOROC ELISEI (14 iunie)

Sfântul Prooroc Elisei era de neam din cetatea Avelmeula și fiul lui Safat, care se trăgea din seminția lui Ruvim. El de la naștere s-a arătat mare făcător de minuni; pentru că o junincă de aur din Silom, căreia israelitenii, care se întorseseră spre închinarea de idoli, îi aduceau jertfele lor și i se închinau ca unui Dumnezeu; acea junincă fiind fără de suflot, în ceasul nașterii lui Elisei a mugit așa de tare, încât s-a auzit până la Ierusalim glasul ei.

De acest lucru minunându-se toți foarte mult, un preot oarecare, fiind plin de Duhul Sfânt, a zis: „Astăzi s-a născut un mare prooroc al lui Dumnezeu, care va strica pe idoli și va sfărâma pe cei puternici". Iar după ce Elisei s-a făcut bărbat desăvârșit, își petrecea viața sa în curăția fecioriei, pentru a fi mai plăcut lui Dumnezeu. El a fost chemat la proorocie în acest fel: Elisei ara pământul cu douăsprezece perechi de boi, iar Sfântul Prooroc Ilie era în muntele Horeb, vorbind cu Dumnezeu. Și i-a poruncit Dumnezeu lui Ilie să se ducă și să ungă prooroc în locul său pe Elisei. Și ducându-se Sfântul Ilie, a găsit pe Elisei arând, și, punând cojocul său pe dânsul, i-a spus voia Domnului și l-a numit să fie prooroc. Deci i-a poruncit să meargă după dânsul, iar Elisei, lăsând îndată toate, era gata să urmeze cu osârdie Sfântului Ilie, proorocul lui Dumnezeu; dar l-a rugat să-i poruncească să se ducă acasă, ca să fie binecuvântat de tatăl și de maica sa. Și Ilie i-a poruncit să se ducă. Iar el, ducându-se, a luat o pereche de boi cu care ara singur și, înjunghiindu-i, a tăiat și plugul de lemn și făcând foc cu el, a fript carnea și a pus-o înaintea oamenilor și a prietenilor care s-au întâmplat acolo și, ospătându-i, a luat binecuvântare de la tatăl său și de la mama sa; apoi a alergat în urma lui Ilie și-i slujea, învățând de la dânsul vederea multor taine ale lui Dumnezeu.

Astfel s-a făcut prooroc, cu darul lui Dumnezeu, nu mai puțin decât Sfântul Ilie, povățuitorul și învățătorul său. Iar când Dumnezeu a voit să ia pe robul Său Ilie în vifor de foc cu căruța sa spre cer și să-l mute în Rai, Ilie a poruncit lui Elisei să-i spună lui ce dar voiește să ceară de la Dumnezeu, pe care să-l mijlocească Sfântul Ilie cu rugăciunea sa. „Cere, a zis el, ce vrei să-ți fac, mai înainte până ce nu voi pleca de la tine". Iar Elisei nu a cerut oarecare lucruri vremelnice, pământești, că nu-i trebuia nimic pe pământ, căci lăsase toate pentru Dumnezeu; ci, fiind sărac cu duhul și cu lucrul, n-a cerut nici sănătate trupului, nici lungime de zile, pentru că nu dorea petrecere lungă în această viață vremelnică; ci, așteptând să moștenească viața cea veșnică, a cerut îndoit darul Sfântului Duh, care era în Sfântul Ilie: „Să fie, zicea el, Duhul cel din tine îndoit în mine", adică darul proorociei și al facerii de minuni, ca pe oamenii cei rățăciți de la Dumnezeu și duși în urma idolului Baal să-i învețe cu cuvântul proorocesc, iar cu facerea de minuni să întărească cele grăite și să-i întoarcă iarăși la Dumnezeul cel adevărat.

Deci el și-a câștigat cererea, pentru că Ilie a grăit către dânsul: „Dacă mă vei vedea când voi fi luat de la tine, ți se va împlini dorința". Pe când mergeau și vorbeau, s-a văzut înaintea lor o căruță cu cai de foc. Și s-au despărțit amândoi și Ilie a fost luat cu vifor spre cer. Iar Elisei, văzându-l că se depărtează de la el, a strigat: „Părinte, părinte, carul lui Israel și caii lui!" Și n-a mai văzut Elisei căruța aceea de foc care luase pe Sfântul Ilie, că se dusese în înălțime, departe de la ochii lui; apoi a început a plânge după dânsul, ca după părintele său, rupându-și hainele. Și a căzut cojocul de la Sfântul Ilie, din înălțime, lăsându-se lângă dânsul; iar el l-a luat spre mângâierea necazului său și spre semnul duhului cel îndoit câștigat de la Ilie, și îl avea la el ca o vistierie scumpă sau ca o cinstită porfiră împărătească. Prin acel cojoc, ca și Ilie mai înainte, a făcut această minune: voind să treacă râul Iordan, a lovit apa cu cojocul și aceea s-a despărțit în două și Elisei a trecut ca pe uscat.

Văzând aceasta fiii proorocilor care petreceau în Ierihon, au zis unul către altul: „Iată duhul lui Ilie se odihnește peste Elisei". Apoi, venind, i s-au închinat lui. Iar Sfântul Elisei s-a dus la Ierihon, voind să

petreacă acolo câțeva vreme; și oamenii cetății au zis către dânsul: „Stăpâne, viața cetății noastre este bună, precum o vezi; însă apele sunt rele, de aceea și pământul este neroditor”. Sfântul Elisei a zis către dânsii: „Aduceți-mi un vas nou de apă și turnați sare într-insul”. Făcând oamenii aceasta, el a luat vasul, s-a dus la izvoarele apelor, a turnat sarea acolo și a zis: „Așa grăiește Domnul: Tămăduit-am apele acestea și de acum nu va mai fi dintr-însele moarte și nerodire”. Și s-au tămăduit apele Ierihonului după cuvântul lui Elisei. După aceasta Sfântul Elisei s-a dus de la Ierihon în cetatea Betel, întru care poporul lui Israel se lepădase de Dumnezeu și se închina idolilor.

Și dacă s-a apropiat de cetate, copiii cei mici care ieșiseră din cetate să se joace, văzând că vine sfântul prooroc, care era pleșuv la cap, au început a-l batjocori, zicând: „Hai, pleșuvule, hai!” Iar sfântul, trecând de dânsii, s-a uitat înapoi și, văzându-i că alergau în urma lui și strigau aceeași batjocură, i-a blestemat în numele Domnului. Atunci au ieșit din dumbravă două ursoaice și au sfâșiat patruzeci și doi dintr-înșii, iar ceilalți abia au scăpat fugind în cetate. Proorocul lui Dumnezeu a adus asupra acelor copii această pedeapsă cu dreptă judecată, pe de o parte pedepsind și tăind batjocora lor, ca nu venind în vârstă bărbătească să fie mai răi cu obiceiul; iar pe de alta, făcând răsplătire părinților lor pentru închinarea de idoli și învățându-i ca să-și crească copiii cu pedepsire, ca să știe să se teamă de Dumnezeu și să cinstească cu cucernicie pe slujitorii Lui. De aici sfântul s-a dus la muntele Carmelului și de acolo s-a întors în Samaria.

În vremea aceea s-au ridicat israelitenii cu război împotriva moabitenilor, pentru o pricină ca aceasta: împăratul moabitenilor, al cărui pământ era foarte bogat și avea cirezi de dobitoace, dădea dajdie împăratului lui Israel, în toți anii, o sută de mii de miei și o sută de mii de berbeci cu lâna lor. Iar murind Ahab, împăratul lui Israel, Mosa, împăratul moabitenilor, s-a depărtat de Israel și a încetat a mai da dajdia obișnuită.

Atunci Ioram, fiul lui Ahab, cel ce împărățea peste Israel în Samaria și care ținea de păgânătatea tatălui său, a adunat puterea oștilor sale, chemând în ajutor și pe plăcutul lui Dumnezeu, Iosafat, împăratul Iudeii din Ierusalim, și luând asemenea și pe împăratul Edomului, cel ce era sub mâna lui. Iar după rânduiala lui Dumnezeu, era în rândul ostașilor și Sfântul Prooroc Elisei. Și mergând cei trei împărați șapte zile cu ostile lor, nu aveau apă pentru ei și pentru dobitoacele lor și toți slăbiseră de sete. Iar Ioram, împăratul lui Israel, a zis cu suspine: „Ne-a adunat pe noi Domnul, trei împărați, ca să ne dea în mâinile lui Moab”. Iar împăratul Iudeii, Iosafat, a zis: „Oare nu este aici între ostași vreun prooroc al Domnului, ca prin el să întrebăm pe Domnul?” Și o slugă a împăratului lui Israel a răspuns: „Este Elisei, fiul lui Safat, care a fost sluga proorocului Ilie și care turna apă pe mâinile lui”. Iar împăratul Iosafat a grăit despre Elisei: „Într-acel bărbat este Cuvântul Domnului”.

Deci toți acești trei împărați au mers la Sfântul Elisei și l-au rugat să se roage Domnului, și i se va descoperi lui despre ei. Sfântul Elisei a zis către împăratul Ioram: „Mergi la proorocul lui Ahab, tatăl tău, și ai mamei tale, Isabela, și îi întreabă pe ei, să-ți spună de cele ce vă vor fi vouă”. Iar Ioram a zis cu smerenie către el: „Oare pentru aceasta ne-a adunat pe noi Domnul, ca să ne dea în mâinile lui Moab?” Elisei i-a zis lui: „Viu este Domnul puterilor, Căruia îi stau înainte, că de n-aș fi cinstit pe împăratul Iosafat, plăcutul lui Dumnezeu, n-aș fi ținut seamă de tine și nici n-aș fi căutat spre tine, care ești închinător de idoli. Dar să aduceți la mine un cântăreț”.

Atunci ei au adus un cântăreț, anume Levit, care știa a cânta bine psalmii lui David. Și cântând Levit cântările psalmilor, s-a făcut mâna Domnului, adică Duhul Sfânt, peste Elisei și a zis: „Săpați acum pâraie și gropi adânci, că așa zice Domnul: Nu veți vedea nici vânt, nici ploaie, iar râurile și gropile se vor umple de apă și veți bea voi și oamenii voștri și dobitoacele voastre! Încă și pe Moab îl va da Domnul în mâinile voastre și veți birui puterea lui; veți strica toate cetățile cele tari, veți tăia toți pomii cei roditori și veți astupa cu pietre și țărână toate izvoarele de apă, și veți pustii tot pământul moabitenilor”.

Și aceste cuvinte proorocești s-au împlinit întocmai; fiindcă a doua zi, în vremea jertfei pe care Iosafat, dreptcredinciosul împărat al Ierusalimului, o aducea în toate diminețile lui Dumnezeu prin mâinile preoților, au văzut toate popoarele că prin porunca lui Dumnezeu curgea apă pe calea Edomului; și a curs mai întâi în tabăra lui Iosafat, apoi și în celelalte, încât se umplură de apă toate gropile, pâraiele și văile, și s-a udat tot pământul acela de apă. Deci, bând toți și răcorindu-se cu apa aceea, au mers asupra lui Moab; și au lovit ostile lui cu mare rană, robind și pustiind tot pământul acela - după cuvântul proorocului lui Dumnezeu -, și s-au întors cu veselie la locurile lor.

După aceasta, o văduvă oarecare, care fusese soția unuia din fiii proorocilor, a strigat către Elisei: „Robul tău și bărbatul meu, pe care tu îl știi bine că a fost rob și temător de Domnul, a murit; și acum vine un datornic la care bărbatul meu s-a îndatorat mult, și nimic nu poate să ia de la mine, fiind săracă; deci acela voiește să ia în robie pe cei doi fii ai mei, pe care, în mângâierea văduviei mele, îi am ca pe lumina ochilor”. Astfel striga acea femeie către proorocul lui Dumnezeu. Unii zic că femeia aceea a fost soția proorocului Avdie, care a fost rânduitor al casei lui Ahab și care a ascuns o sută de prooroci ai lui Dumnezeu dinaintea sabiei împărătesei Isabela, hrănindu-i la vreme de foamete și cheltuind cu ei toată averea sa. Acela a fost nevoit să se împrumute și, murind, a lăsat femeia și copiii în grija lui Dumnezeu, poruncindu-le să aibă nădejde neîndoită către Domnul. Iar Sfântul prooroc Elisei, având milă de dânsa și de fiii săi, i-a zis: „Ce voiești să-ți fac? Spune-mi ce ai în casa ta?” Iar ea i-a zis: „Nu este nimic în casa roabei tale, decât numai puțin untdelemn într-un vas”. Și a zis sfântul către dânsa: „Du-te acasă și cere de la vecinii tăi multe vase goale și, închizându-te în casă cu fiii tăi, toarnă din untdelemnul pe care-l ai prin toate vasele și le vei avea pline”.

Deci ducându-se, femeia a făcut așa. A cerut vase și ducându-le în casă, a închis ușa după sine și a turnat din vasul său în cele împrumutate; iar fiii ei, apropiindu-se, îi dădeau vasele; astfel că untdelemnul nu lipsea din vasele ei și curgea ca dintr-un izvor. Iar după ce s-au umplut toate vasele, a zis femeia către fiii ei: „Acum nu mai este nici un vas gol”, și untdelemnul a încetat să curgă. Și alergând femeia cu bucurie, a spus aceasta omului lui Dumnezeu. Și a zis către ea Elisei: „Du-te și vinde untdelemnul și plătește datoriile celor ce ți-au împrumutat; iar din untdelemnul rămas să te hrănești tu cu fin tăi”.

Intr-o zi, Sfântul Prooroc Elisei trecea prin cetatea Soman, și acolo l-a oprit o femeie cinstită, ca să mănânce pâine în casa ei; deci acea femeie a ospătat pe omul lui Dumnezeu cu osârdie. Iar proorocul Elisei de multe ori umbla prin cetatea aceea, când mergea de la Carmel la Iordan, sau de la Galgala la Ierihon, sau se întorcea de acolo la Carmel; și se abătea să mănânce pâine la casa acelei femei, pentru că era evlavioasă și îmbunătățită. Și a zis acea femeie către bărbatul său: „Am cunoscut că acel om al lui Dumnezeu, care trece adeseori prin cetatea aceasta, este sfânt. Deci să-i facem un foisor mic și să-i punem pat și masă, și scaun, și sfeșnic, ca, abătându-se din drum la noi, să-și aibă odihna sa”. Deci s-a făcut astfel; așa că Sfântul Prooroc Elisei găzduia acolo de câte ori i se întâmpla să meargă în cetatea aceea.

Iar într-o vreme, omul lui Dumnezeu, odihnindu-se într-acei foisor ce era făcut pentru dânsul, se gândea în sine cu ce ar putea mulțumi pe acea femeie primitoare de străini; pentru că vedea bunătatea ei cea mare. De aceea a zis către Ghehazi, sluga sa: „Cheamă pe șunamiteanca aceasta la mine”. Și chemând-o pe ea sluga, omul lui Dumnezeu a zis către dânsa: „Minunată primire de oaspeți ne-ai făcut nouă! Deci cu ce să-ți răsplătim ție? Nu ai vreo trebuință de ajutor la împărat sau la vreun boier sau la voievod?” Atunci ea a răspuns: „Eu nu am nici un fel de nevoie; pentru că eu petrec în pace în poporul meu!” Iar după ce a ieșit de la dânsul femeia, sfântul a zis către Ghehazi: „Cu ce să mulțumim pe această femeie pentru facerile ei de bine?” Iar Ghehazi a zis către dânsul: „Iată, ei nu au copii, iar bărbatul ei este bătrân; deci roagă-te lui Dumnezeu pentru dânsa ca să-i dea ei un moștenitor”.

Atunci plăcutul lui Dumnezeu a făcut rugăciune fierbinte pentru dânsa către Dumnezeu și, primind încredințare, a zis către sluga sa: „Cheamă la mine iarăși pe șunamiteanca”. Deci a chemat-o pe ea sluga și omul lui Dumnezeu a zis către dânsa: „La anul pe această vreme vei zămisli un fiu!” Iar ea, închinându-se, a zis: „Mă rog ție, stăpânul meu, nu mă amăgi pe mine, roaba ta!” Iar sfântul o sfătuiă să creadă

cuvântul cel nemincinos. După aceea femeia a zămislit și, împlinindu-se vremea, a născut un fiu și îl hrănea pe el. Iar pruncul crescând, într-un an, la vremea secerișului a ieșit la tatăl său și la secerători; și, zăbovind puțin acolo, a zis către tatăl său: „Mă doare capul!” Atunci tatăl a zis slugii sale: „Du-l pe el la maică-sa”. Și a zăcut copilul pe genunchii maicii sale până la amiază, și a murit. Atunci dânsa, luând copilul mort, s-a suit cu el în foișorul proorocului și l-a pus pe pat, apoi ieșind, a închis ușa. Și chemând pe bărbatul său, nu i-a spus nimic despre moartea fiului lor, ci l-a rugat pe el, zicând: „Trimite cu mine o slugă și o asină, ca să alerg la omul lui Dumnezeu în Carmel și îndată mă voi întoarce”.

Și a zis către dânsa bărbatul ei: „Pentru ce vrei să te duci la dânsul, ca acum nu este lună nouă, nici sâmbătă - pentru că în acele zile se aduna poporul la Sfântul Prooroc Elisei, pentru preamărirea lui Dumnezeu și pentru învățătură. Atunci femeia a zis: „Măcar că nu este nici sâmbătă, nici lună nouă, însă eu mă voi duce”. Și s-a dus cu sârguință. Iar pe când se apropia de muntele Carmelului, omul lui Dumnezeu a cunoscut venirea ei și a zis lui Ghehazi: „Iată, vine șunamiteanca; aleargă întru întâmpinarea ei și zi-i: «Pace este ție?»” Iar Ghehazi întâmpinând-o pe ea, i-a zis: „Pace este ție? Pace este bărbatului tău? Pace este pruncului tău?” Iar ea a zis: „Pace”. Deci femeia, alergând la Sfântul Elisei, a căzut înaintea lui și s-a apucat de picioarele lui. Iar Ghehazi s-a apropiat de ea, vrând să o dea în lături. Dar Elisei i-a zis: „Las-o pe ea, că sufletul ei este întristat acum; și Domnul a tăinuit de mine supărarea ei și nu mi-a spus-o”.

Atunci femeia a zis: „Au doar am cerut eu fiu de la domnul meu? Au nu tu singur, domnul meu, mi l-ai dăruit pe el de la Dumnezeu, iar eu ți-am zis: «Nu mă amăgi pe mine roaba ta»? Iată dar că fiul meu acum a murit!” Omul lui Dumnezeu s-a umilit pentru dânsa și a poruncit lui Ghehazi să ia toiagul lui, să alerge degrab și să-l pună peste pruncul cel mort. Dar mama pruncului, nemulțu-mindu-se cu aceasta, a zis către sfântul prooroc: „Viu este Domnul și viu este sufletul tău, că nu mă voi duce de la tine”. Deci Sfântul Elisei, sculându-se, a mers în urma ei; iar Ghehazi, apucând înainte, a pus toiagul pe fața pruncului, dar nu era în el nici glas, nici suflare.

Atunci Ghehazi, întorcându-se, a întâmpinat pe omul lui Dumnezeu și i-a spus lui că nu s-a sculat pruncul. Deci ajungând în cetate Sfântul Prooroc Elisei, s-a dus la casa femeii și s-a suit în foișor, unde pruncul cel mort era pus pe patul lui. Deci intrând înăuntru Sfântul Elisei, a închis ușa și s-a rugat Domnului, după aceea s-a suit și s-a culcat peste prunc, și punându-și gura sa peste gura lui, ochii săi peste ochii lui, mâinile sale peste mâinile lui, gleznelor sale peste gleznelor lui, și suflând peste dânsul, s-a încălzit trupul pruncului. Apoi, sculându-se proorocul și umblând prin odaie încoace și încolo, iarăși s-a suit și s-a aplecat peste prunc de șapte ori, și astfel și-a deschis pruncul ochii.

Apoi Elisei, chemând pe Ghehazi, i-a zis lui: „Cheamă la mine pe șunamiteanca”. Și Ghehazi a chemat-o pe ea, iar Elisei a zis către dânsa: „Ia-ți pe fiul tău”. Și a căzut femeia la picioarele omului lui Dumnezeu și, închinându-se lui până la pământ, a luat pe fiul său viu, bucurându-se și laudând pe Dumnezeu.

După aceea, proorocul lui Dumnezeu, Elisei, sculându-se de acolo, s-a dus la Galgala, pe unde, de demult, poporul israelitean a intrat în pământul făgăduinței, trecând râul Iordanului. Și zăbovind Sfântul Elisei în Galgala multă vreme, a fost în pământul acela foamete mare, iar fiii proorocilor, care erau ucenicii lui, petreceau lângă dânsul, urmând vieții lui celei plăcute lui Dumnezeu, întru curăție și necăștigare, după asemănarea călugărilor celor din Legea nouă.

Iar petrecerea omului lui Dumnezeu cu ucenicii lui era la un loc osebit și liniștit. Și a zis unuia din slugile sale: „Să pui o căldare mare pe foc și să fierbi fiertură fiilor proorocilor”, căci erau ca la o sută de bărbați. Și ieșind unul dintre dâșii să adune verdețuri sălbatice, a aflat un rod sălbatec asemenea cu strugurii, care se numea colocuntidi, amar fără de măsură - pentru aceea unii l-au numit pe acela fierea pământului. Încă este și vătămător sănătății omului rodul acela, deși se folosește în doctorii; iar de ar mânca cineva dintr-însul peste măsură, moare.

Iar acela care l-a adunat, neștiind puterea cea vătămătoare a rodului acela, a cules haina sa plină și a turnat în căldare, ca să fiarbă. Și după ce fiertura aceea a fost pusă înaintea fiilor proorocilor și au început a mânca din ea, au simțit amărăciunea împreună cu vătămarea, și au strigat către sfântul, zicând: „În căldare este moarte, omule al lui Dumnezeu!” Și nu au mai mâncat, pentru că nu le era cu puțință. Iar Sfântul Elisei le-a poruncit să toarne în căldare puțină făină - nu pentru aceea, ca să gonească vătămarea aceea cu făină, ci ca să ascundă facerea lui de minuni -, și s-a îndulcit fiertura aceea, iar vătămarea s-a prefăcut în doctorie, încât toți mâncând s-au săturat și au rămas sănătoși.

După aceea a venit la proorocul lui Dumnezeu oarecare bărbat iubitor de Dumnezeu din cetatea Valsalisa și a adus 20 de pâini din orzul pe care l-a secerat întâi. Și a poruncit Elisei, omul lui Dumnezeu, să pună pâinile acelea înaintea celor ce viețuiau împreună cu dânsul; iar sluga lui a zis către el: „Aceste puține pâini nu ajung la o sută de bărbați”. Iar sfântul i-a zis: „Pune-le înaintea lor să mănânce, că așa zice Domnul: Vor mânca și le va prisosi”. Și așa a fost. Au mâncat și s-au săturat o sută de bărbați și au rămas multe fărâmituri, după cuvântul Domnului cel zis prin gura proorocilor.

În zilele acelea, era la împăratul Siriei un boier din cei puternici, adică voievod a toate puterile ostășești, cu numele Neeman, mare bărbat înaintea stăpânului său, viteaz și bine norocit în războaie; însă era foarte lepros, încât nu se găseau doctori ca să-l poată tămădui. Odată au ieșit din Siria niște ostași voinici și au răpit o fată tânără din pământul lui Israel și au adus-o pe ea femeii lui Neeman, voievodul lor. Acea tânără auzind de la părinții săi despre Sfântul prooroc Elisei și despre minunile cele mari ale lui Dumnezeu, care se făceau cu rugăciunile lui, a zis stăpânei sale, căreia îi slujea: „Dacă stăpânul nostru s-ar duce la Elisei, proorocul lui Dumnezeu cel din Samaria, i-ar fi lui bine, că acela l-ar curăți de boală”.

Iar femeia lui Neeman i-a spus bărbatului său cuvintele acelei copile, zicând: „Acestea îmi spune tânăra, care este din pământul lui Israel”. Atunci Neeman s-a dus la împăratul său și l-a rugat să-l lase să se ducă pentru tămăduire în pământul lui Israel, în Samaria, la proorocul lui Dumnezeu. Iar împăratul nu numai că nu l-a oprit să se ducă acolo, dar i-a dat și o scrisoare din partea lui către Ioram, împăratul lui Israel, fiul lui Ahab. Atunci Neeman a luat zece talanți de argint, șase mii de galbeni și zece rânduri de haine frumoase pentru schimbat, ca toate acestea să le dăruiască omului lui Dumnezeu. Și s-a dus în pământul lui Israel și a dat împăratului Ioram scrisoarea de la împăratul său, în care era scris astfel: „Când vei primi această scrisoare a mea, să știi că am trimis la tine pe Neeman, sluga mea, ca să-l cureți de lepra lui”.

Iar împăratul lui Israel, Ioram, citind scrisoarea împăratului Siriei, s-a mâhnit foarte tare și și-a rupt hainele, zicând: „Oare eu sunt Dumnezeu ca să pot omori și să fac viu, de a trimis el la mine pe acest bărbat lepros să-l curățe? De aici puteți vedea, că acesta caută pricini cu mine, ca să poată ridica război asupra mea”.

Și aflând Sfântul Prooroc Elisei de aceasta, că împăratul s-a supărat și și-a rupt hainele, a trimis la dânsul, zicând: „Împărate, pentru ce te mâhnești și ți-ai rupt hainele? Să vină Neeman la mine și să cunoască că în Israel este proorocul lui Dumnezeu! Și a mers Neeman cu caii și cu caretele, și a stat lângă ușile casei lui Elisei; iar sfântul a trimis pe sluga sa să-i spună: Du-te și te scaldă de șapte ori în Iordan, că ți se va curăți trupul și te vei vindeca de lepra”. Deci Neeman s-a mâniat și s-a dus, zicând: „Eu credeam că va ieși afară și, stând lângă mine, va chema numele Dumnezeului său, va pune mâna pe rănile mele și îmi va curăți lepra; însă el îmi poruncește să mă duc la Iordan. Nu sunt oare mai bune râurile Damascului, Avana și Farfara, decât Iordanul și decât toate apele lui Israel ca să mă spăl într-însele și să mă curățe?” Zicând aceasta, a plecat mânios din Samaria. Dar slugile l-au sfătuit să nu calce porunca proorocului lui Dumnezeu, zicându-i: „Dacă ți-ar fi grăit proorocul vreun cuvânt mare, n-ai fi făcut porunca lui? Iar acum el ți-a spus să faci numai acest lucru mic: «Să te speli în Iordan și te vei curăți», și tu nu voiești să ascuți?”

Atunci Neeman a primit sfatul slugilor sale și, apropiindu-se de râul Iordan, s-a dat jos din caretă, s-a afundat în Iordan de șapte ori, după cuvântul omului lui Dumnezeu, și s-a făcut trupul lui ca de copil,

curățindu-se de stricăciune; apoi s-a întors iar la Sfântul Elisei împreună cu toată tabăra lui. Și stând Neeman înaintea sfântului, a zis: „Acum am cunoscut că nu este Dumnezeu în tot pământul, fără numai în Israel. Deci primește de la robul tău aceste daruri pe care ți le-am adus”. Și Neeman voia să-i dea proorocului lui Dumnezeu aurul, argintul și hainele. Iar Sfântul Elisei i-a zis: „Viu este Domnul, Căruia îi stau înainte, că nu voi lua nimic”. Și Neeman silea pe prooroc să ia cele aduse; însă el nu l-a ascultat, nici nu a luat nimic. Atunci Neeman a zis către dânsul: „Dacă nu voiești să iei nimic de la mine, atunci dă-mi tu mie, robului tău, pământ cât voi putea duce cu două perechi de catări, ca, ducându-l la casa mea, să fac din el altar Domnului Dumnezeului lui Israel; căci de acum robul tău nu va mai aduce jertfe și arderi întregi la alți zei, ci numai Unuia Dumnezeului cel adevărat”. Iar Sfântul Elisei nu l-a oprit să ia ce a cerut și l-a eliberat cu pace.

Și ducându-se Neeman de la Elisei, omul lui Dumnezeu, Ghehazi, sluga sfântului, a zis în sine: „Iată, stăpânul meu a făcut hatâr lui Neeman Sirianul, neluând nimic din darurile aduse! Viu este Domnul, că voi alerga în urma lui și voi lua ceva!” Și sculându-se Ghehazi, a alergat după Neeman și, văzându-l acela că vine în urma lui, s-a întors din caretă spre întâmpinarea lui. Și i-a zis Ghehazi: „Pace ție!” Asemenea i-a răspuns și Neeman: „Pace!” Iar Ghehazi a zis: „Stăpânul meu m-a trimis la tine, zicând: Iată, acum au venit la mine de la muntele lui Efreem doi tineri din fiii proorocilor; să dai pentru ei un talant de argint și două perechi de haine”. Și a zis Neeman: „Iată doi talanți de argint și hainele.” Și a pus Neeman doi talanți în două pungii și două perechi de haine și le-a dat la două slugi ale sale pe care le-a trimis cu Ghehazi.

Și venind Ghehazi seara când se întunea la locul său cu acele lucruri, le-a luat din mâinile slugilor și, slobozindu-i, le-a ascuns în casa sa. Apoi el singur s-a dus și a stat în fața stăpânului său. Iar Sfântul Elisei a zis către dânsul: „De unde ai venit, Ghehazi?” El a răspuns: „Nu a umblat robul tău nicăieri”. Sfântul Elisei a zis către dânsul: „Oare inima mea nu a umblat cu tine și nu a văzut cum s-a întors bărbatul din caretă lui în întâmpinarea ta, cum ai luat de la dânsul argintul și hainele? Oare cu acel argint voiești să cumperi grădini, saduri de măslini, vii, oi, boi, slugi și slujnice? Pentru aceasta, lepra lui Neeman să se lipească de tine și de seminția ta în veci!” Și a plecat Ghehazi din fața lui Elisei înleproșat ca zăpada.

Intr-o vreme, fiii proorocilor au zis către Elisei: „Iată, locul unde petrecem noi în preajma ta este strâmt. Deci să mergem acum la Iordan, să luăm de acolo fiecare bărbat câte o bârnă și să ne facem locașuri, ca să petrecem acolo”. Sfântul le-a zis: „Mergeți”. Iar unul i-a zis cu blândețe: „Părinte, să mergi și tu cu slugile tale!” Iar omul lui Dumnezeu, sculându-se, a mers cu ei. Și ajungând la Iordan, tăiau lemnele; iar unul din ei, pe când tăia o bârnă, fierul a ieșit din coadă și a căzut în apă. Acela a strigat: „O, Domnul meu, acest topor l-am împrumutat de la altul!” Omul lui Dumnezeu a întrebat: „Unde a căzut fierul?” Iar acela i-a arătat locul și sfântul a tăiat un lemn și l-a aruncat acolo în apă, și fierul a ieșit deasupra. Și a zis sfântul către tăietor: „Ia-1 tu singur”. Iar el, întinzându-și mâna, l-a luat.

Atât de mare era puterea acestui sfânt bărbat, încât și greutatea cea firească a fierului putea să o prefacă într-o ușurătate ca aceea, ca securea de fier să plutească deasupra apei, ca o frunză căzută din copac. El vedea și pe cele depărtate, ca și cum s-ar face aici înaintea ochilor. Pentru că, de multe ori, împăratul Siriei luptându-se împotriva lui Israel, se sfătuia cu slugile sale, zicând: „Să trecem prin cutare sau cutare loc și să pândim pe împăratul lui Israel”. Iar Sfântul Elisei, văzând mai înainte aceea, trimitea la împăratul lui Israel, zicând: „Ferește-te să mergi prin cutare loc, căci acolo pândesc sirienii!” Iar împăratul trimitea acolo să știe de este adevărat. Deci, înștiințându-se că este așa, se păzea cu dinadinsul și, trimițând pe ostașii săi, năvălea fără de veste asupra sirienilor și-i bătea.

Iar aceasta a fost nu o dată, nici de două ori, ci de mai multe ori. Deci s-a tulburat sufletul împăratului Siriei de lucrul acesta, și a chemat pe slugile sale și le-a zis: „Pentru ce nu-mi spuneți cine este cel care înștiințează tainele mele împăratului lui Israel și mă dă în mâinile lui?” Și unul din slugile lui a zis: „Stăpânul meu, împărate, nu de la noi se face aceasta, ci proorocul Elisei cel din Israel spune împăratului său toate cuvintele, orice ai grăi în ascuns în camera ta”, împăratul Siriei a zis: „Mergeți ca să aflați unde

este proorocul acela ca, trimițând oastea, să-l aduc pe el la mine". Ei i-au răspuns: „El acum petrece în Dotaim". Și a trimis împăratul acolo cai, căruțe și putere mare și, sosind noaptea, a înconjurat cetatea. Iar dimineța, sculându-se sluga lui Elisei, a ieșit și, iată, puterea sirienilor înconjurase cetatea cu mulțime de cai și căruțe.

Atunci sluga a zis către Elisei: „O, stăpâne, ce vom face?" Sfântul Elisei a răspuns: „Nu te teme, căci mai mare putere este cu noi decât cu ei". Și s-a rugat Elisei lui Dumnezeu și a zis: „Doamne, deschide acum ochii slugii tale, ca să vadă puterea Ta!" Și a deschis Dumnezeu ochii slugii și a văzut muntele plin de cai și de căruțe de foc împrejurul lui Elisei; și a ieșit Sfântul Elisei cu sluga sa din cetate împotriva sirienilor. Și aceia veneau spre dânsul. Deci Elisei s-a rugat Domnului și a zis: „Pedepsește, Doamne, cu orbirea, pe acest neam!" Și Domnul i-a pedepsit cu orbirea, după cererea lui Elisei. Și a zis Elisei către ei: „Nu este aceasta calea, nici nu este aceasta cetatea la care mergeți; ci veniți după mine și eu vă voi duce la bărbatul acela pe care-l căutați". Deci i-a dus în Samaria și, după ce au intrat în Samaria, Elisei s-a rugat, zicând: „Doamne, deschide-le ochii, ca să vadă unde sunt". Iar Domnul le-a deschis ochii și au văzut că sunt în mijlocul Samariei. Și împăratul s-a înștiințat de ei și i-a văzut. Atunci el a întrebat pe Elisei: „Părinte, oare poruncești să-i lovesc cu bătaie?" Sfântul a răspuns: „Să nu-i ucizi, căci nu tu i-ai adus pe ei aici, nici nu i-ai robit cu armele tale! Ci dă-le lor hrană și băutură ca să mănânce și să bea și după aceea trimite-i la stăpânul lor". Deci împăratul le-a dat spre ospățare bucate multe și ei au mâncat și au băut și s-au dus liberi la împăratul lor, iar după aceea nu au mai încercat să vină din Siria în pământul lui Israel.

După aceasta, trecând multă vreme, Venedad, împăratul Siriei, ridicând război împotriva lui Ioram, împăratul lui Israel, a adunat toată oastea sa și, venind, a înconjurat Samaria, cetatea de scaun a împăraților lui Israel, unde era și Sfântul prooroc Elisei. În cetate a fost atunci foamete mare, încât oamenii cei săraci își mâncau și copiii lor. Iar odată împăratul lui Israel umblând pe zidul cetății, o femeie a strigat la el, zicând: „Împăratul meu, mântuiește-mă pe mine!" Iar împăratul i-a răspuns: „De nu te va mântui Domnul, apoi eu cum te voi mântui pe tine? Oare din arie sau din călcătoare îți voi da hrană? Însă spune: ce-ți trebuie?" Iar ea a început a se plânge împotriva prietenei sale, zicând: „Această femeie mi-a zis: «Dă-mi mie pe fiul tău, fiind prunc, să-l mâncăm astăzi, iar mâine îl vom mânca pe al meu!» Deci am fript pe fiul meu și l-am mâncat. Iar doua zi am zis: «Dă pe fiul tău să-l mâncăm!» Iar ea a ascuns pe fiul ei!" Când a auzit împăratul cuvintele acelei femei, și-a rupt hainele și s-a mâniat foarte asupra proorocului lui Dumnezeu, Elisei, căci cu sfatul său l-a oprit pe el, ca să nu se supună împăratului Siriei și să nu dea cetatea în mâinile lui; ci să aștepte ajutor de la Dumnezeu. Și a zis împăratul: „Aceasta să-mi facă mie Dumnezeu și aceasta să-mi adauge, dacă capul lui Elisei va mai fi la locul lui!" Și îndată a trimis pe un călău ca să taie capul proorocului.

Iar omul lui Dumnezeu ședea în casa sa și bătrânii lui Israel ședeau cu el. Și a zis sfântul către bătrâni: „Au nu știți că împăratul Ioram, fiul ucigașului Ahab, care a ucis fără de vină pe Navutia, acela a trimis pe călău ca să vină să-mi taie capul? Deci întăriți bine ușile și nu-l lăsați aici, până ce va veni după el însuși stăpânul lui, care l-a trimis. Ascultați, oare nu se aude sunetul picioarelor stăpânului său în urma lui?" Grăind sfântul acestea, împăratul a ajuns pe acel călău trimis; căci îndată s-a căit de acel cuvânt al său și a alergat degrabă el însuși în urma trimisului, ca să nu se săvârșească cea poruncă rea a lui; pentru că știa că Elisei proorocul este sfânt și nevinovat și este de bună trebuință împărăției lui Israel, căci la mulți a făcut mult bine. Și venind împăratul la proorocul lui Dumnezeu, a zis: „Iată, atâta răutate s-a pornit de la Domnul asupra noastră, încât nu știu ce să mai aștept de la El? Deci voi da cetatea împăratului Siriei și mă voi închina lui, ca să nu murim cu toții de foame; pentru că este mai bine să fim robi lui, decât să pierim de foame, împotrivindu-ne".

Iar Sfântul Prooroc Elisei a zis către împărat și către toți cei ce erau acolo: „Ascultați cuvântul Domnului. Așa grăiește Domnul: Mâine, în ceasul acesta, în părțile Samariei măsura de făină de grâu va fi un siclu, și două măsuri de orz vor fi un siclu". Și a răspuns voievodul pe a cărui mână se sprijinea împăratul, și a zis către Elisei: „De ar deschide Dumnezeu jgheburile cerești și tot nu ar fi așa precum grăiești!" Iar

Elisei i-a zis: „Iată, tu vei vedea aceasta cu ochii tăi; însă din pâinea aceea nu vei mânca”. Și potolindu-se puțin împăratul, s-a dus la palat.

În noaptea aceea, rugându-se Elisei, prorocul lui Dumnezeu, pentru eliberarea cetății, Domnul a trimis tulburare în tabăra sirienilor; pentru că le-a făcut auzit un zgomot de armă și glas de cai, și glas de puteri mari, și au zis unul către altul: „Iată, împăratul lui Israel a ridicat acum asupra noastră pe împăratul Heteului și pe împăratul Egiptului, și au venit asupra noastră cu puterea lor”. Deci s-au umplut sirienii de frică mare și au zis: „Să fugim de aici”. Și, sculându-se noaptea cu împăratul lor, au fugit lăsând corturile, caii, catării și toate cele ce erau în tabăra lor, scăpând numai sufletele lor.

În noaptea aceea, patru bărbați leproși ședeau lângă porțile cetății și ziceau unul către altul: „Pentru ce noi așteptăm să murim șezând aici? De vom intra în cetate, vom muri de foame, pentru că acolo este foamete. De vom sta aici, asemenea vom muri; deci să intrăm în tabăra sirienilor și, de ne vor lăsa vii, apoi vii vom fi; iar de ne vor omorî, apoi vom muri și nu vom răbda mai multă rea pătimire în viața aceasta, căci este mai bine să murim de sabie decât de foame”. Astfel sfătuindu-se, s-au sculat și au intrat în tabăra sirienilor, fiind noapte. Și intrând în tabără, n-au aflat nici un om; și trecând până în mijloc, n-au văzut pe nimeni și s-au mirat. După aceea au intrat într-un cort unde au mâncat, au băut și au luat de acolo aur, argint și haine pe care le-au ascuns.

Și iarăși întorcându-se, au intrat în alt cort și au luat de acolo ce au voit și cât au putut să ducă și le-au ascuns. Apoi au zis între ei: „Nu facem bine acum, pentru că ziua aceasta este zi de bună vestire, iar noi tăcem. Și de vom petrece până la lumina dimineții, ne vom afla vinovați păcatului; deci să mergem în cetate să spunem și în casele împărătești”. Și ducându-se la porțile cetății, au spus păzitorilor: „Am intrat în tabăra sirienilor și n-am aflat acolo nici un om, nici glas de om, decât numai caii și catării legați, și corturile cu toate bogățiile ce sunt într-însele”. Iar portarii ce păzeau au spus aceasta în casele împărătești. Și sculându-se împăratul noaptea, a zis către slugile sale: „Eu vă voi spune meșteșugul sirienilor, pe care ei acum ni l-au făcut nouă. Ei au înțeles că noi suntem flămânzi; deci, ieșind din conacul lor, s-au ascuns în sat, zicând: «Ei vor ieși din cetate flămânzi și îi vom prinde vii, după aceea vom intra în cetatea lor».

Iar slugile au sfătuit pe împărat să trimită ca să afle adevărul. Și a trimis împăratul lui Israel doi călăreți care, intrând în tabără și neaflând pe nimeni, au alergat în urma sirienilor până la Iordan. Și toată calea aceea era plină de haine și de arme pe care le aruncaseră sirienii, fugind de frică.

Și întorcându-se trimișii, au spus împăratului și la toată cetatea tot ce văzuseră. Atunci, ieșind tot poporul, au jefuit toate corturile sirienilor și a fost măsura de grâu un siclu și două măsuri de orz iarăși un siclu, după cuvântul Domnului. Iar împăratul a pus pe voievodul cel mai înainte zis, pe ale cărui mâini se odihnea, spre a păzi porțile cetății. Iar pe când acela voia să îndrepteze poporul să nu se îngrămădească la porți, l-a călcat poporul și a murit, precum a zis omul lui Dumnezeu, Elisei; pentru că acel voievod n-a crezut Cuvântul lui Dumnezeu, cel zis prin gura prorocului, pentru îndestularea pâinii, ci a răspuns împotriva, zicând: „Măcar și jgheburile cerești de ar deschide Domnul, tot nu va fi așa”.

Și era minunat acest mare plăcut al lui Dumnezeu și în alte fapte și daruri proorocești, precum se scrie pe larg în cărțile împăraților. O foamete de șapte ani, ce era să fie în pământul lui Israel, a spus-o mai înainte. Moartea lui Venadad, împăratul Siriei, a știut-o mai înainte, iar lui Azail i-a spus mai înainte despre luarea împărăției Siriei. Pe Iehu, unul din boierii lui Israel, l-a uns la împărăție și l-a ridicat spre pierderea casei lui Ahab, cea urâtă de Dumnezeu și închinătoare de idoli; acela a și ucis pe doi împărați închinători de idoli, pe Ioram al lui Israel și pe Ohozie al Iudeei, nepotul împăratului Iosafat, care, neurmând unchiului său, s-a abătut la păgânătate. A ucis încă și pe Izabela, cea spurcată femeie a lui Ahab și mama lui Ioram. A ucis și pe toți slujitorii lui Baal și pe vrăjitori. În toate acestea avea ajutor binecuvântarea și rugăciunile Sfântului Proroc Elisei.

După moartea lui Iehu a împărățit în Israel Ioahaz, fiul lui, apoi Ioaş, nepotul lui Iehu. Pe vremea împărăției aceluia, s-a îmbolnăvit de moarte în Samaria omul lui Dumnezeu, Elisei, fiind la adânci bătrâneți. Și a venit la dânsul Ioaş, regele lui Israel, spre cercetare și, plângând deasupra lui, a zis: „Părinte, părinte, carul lui Israel și caii lui!” Și i-a zis Elisei: „Ia un arc și o săgeată și deschide fereastra cea dinspre răsărit, încotro se află Siria, și pune o săgeată în arcul cel întins”. Și a făcut împăratul aceasta; iar proorocul lui Dumnezeu, punându-și mâinile sale pe ale împăratului, a zis: „Dă drumul săgeții spre Siria”. Și împăratul a făcut așa. Iar proorocul a zis: „Această săgeată este mântuirea Domnului și vei birui pe sirieni”. Și iar a zis împăratului: „Ia un arc și niște săgeți!” Și împăratul a luat. Și a zis către el proorocul: „Lovește în pământ”. Și a lovit împăratul de trei ori și a stat. Atunci s-a scărbit asupra lui omul lui Dumnezeu și a zis: „Dacă ai fi lovit de cinci sau de șapte ori, ai fi călcat Siria până în sfârșit, iar acum o vei birui numai de trei ori”.

Astfel proorocind Sfântul Elisei, a murit și s-a îngropat cu cinste. Dar nu numai în viață a făcut multe minuni, ci și după moarte era făcător de minuni; pentru că în același an s-a întâmplat un lucru ca acesta: Dus fiind un mort la îngropare în cetatea Samariei, deodată ostașii de la Moab au năvălit tâlhărește în pământul acela. Iar îngropătorii, văzând de departe pe ostași venind, au aruncat pe acel mort în mormântul lui Elisei și au fugit în cetate. Și căzând trupul celui mort, s-a atins de oasele lui Elisei și îndată a înviat și a stat pe picioarele sale; apoi, ieșind din groapă, a alergat în cetate. Astfel a preamărit Dumnezeu pe plăcutul său și după moarte, pentru care lucru se cuvine Dumnezeului nostru de la toți slavă, cinste și închinăciune, acum și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL IERARH METODIE, PATRIARHUL CONSTANTINOPOLULUI (14 iunie)

Metodie, arhiereul lui Hristos, era de neam din părțile Siciliei. Din tinerețe a primit viața călugărească și a sporit în multe fapte bune, iar pe vremea împărăției lui Leon Armeanul, luptătorul împotriva icoanelor, pe scaunul patriarhiei Constantinopolului fiind Prea Sfințitul Nichifor, Sfântul Metodie avea rânduiala de apocrisiarh și a fost trimis de patriarhul Nichifor la papa Romei pentru trebuințele bisericești. Și a zăbovit acolo mult, deoarece răucredinciosul împărat Leon a izgonit de pe scaun pe Prea Sfințitul Nichifor, iar în locul lui a ridicat pe cel de un gând cu dânsul, pe ereticul Teodot milesianul, cel cu porecla Casiter.

Iar după ce au pierit împăratul Leon și mincinosul patriarh Teodot, Sfântul Metodie s-a întors din Roma cea veche în Roma cea nouă și, având rânduiala preoției, slujea Domnului întru cuvioșie și dreptate, nevoindu-se totdeauna împotriva eresului luptării de icoane, care într-acea vreme se întinsese foarte mult, pentru că după Leon Armeanul a luat împărăția Mihail, supranumit Valvos sau Travlos, de același eres cu dânsul, iar scaunul patriarhiei din Constantinopol se ținea de cei necredincioși. Deci fericitul Metodie suferea multă osteneală, luptându-se cu ereticii, înfruntându-i și biruindu-i; de aceea era chinuit în legături și în temniță de răucredinciosul împărat, precum încredințează despre aceasta Zonara grecul, care spune că Mihail Travlos, măcar că la începutul împărăției sale s-a arătat bun, căci pe mulți părinți care au fost surghiuniți de Leon Armeanul pentru cinstirea icoanelor, i-a iertat de pedeapsă și din legături le-a dat drumul; însă, nu după multă vreme, lepădând acea fățarnică facere de bine, și-a dat pe față răutatea sa și a început a prigoni pe cei dreptcredincioși și, afară de mulți alții care au fost munciți, s-a sculat cu mânie asupra Sfântului Metodie și a lui Eftimie, arhiepiscopul Sardiei. Deci pe Eftimie l-a izgonit, pentru că cinstea sfintele icoane, iar pe Metodie l-a închis în temnița din Crit.

Același Zonara scrie despre împăratul acela cât era de rău cu credința; căci Mihail Travlul urma întru toate lui Copronim, fiind supus jidovilor, și porunca să se postească sâmbăta, iar învierea morților nu credea că este. De aceea, bunătățile cele ce vor să fie le defăima și râdea de sfinții prooroci. Încă zicea că nu sunt diavoli. Păcatele spurcate trupești nu le socotea ca păcate v iar pe Iuda vânzătorul îl socotea că

este mântuit, socotindu-l sfânt. Înțelepciunea Scripturilor îi era foarte urâtă și nu lăsa pe oameni să-și dea copiii la învățătura cărții, ca să nu se vădească nebunia lui de cei ce știu puterea și tainele dumnezeieștilor Scripturi; căci voia ca toți să urmeze rătăcirii lui, întru neștiință și fără de carte. Acestui rău-credincios împărat se împotriva foarte tare Sfântul Metodie, ca un preaînțelept și iscusit în dumnezeiasca Scriptură, în dogmele credinței celei drepte și în rânduiala Sfinților Părinți; de aceea era chinuit ca un mărturisitor al adevărului, nu numai cu legături și cu temniță, ci și cu bătăi.

Iar după moartea lui Mihail Travlul, împărăția grecească a luat-o fiul său, Teofil, care, precum a fost moștenitor al scaunului părintesc, tot așa a fost și al credinței sale celei rele, și a muncit pe mulți pentru dreapta cinstire a sfințelor icoane. El însă iubea înțelepciunea Sfintei Scripturi și școlile cele pustiite din Constantinopol le-a înnoit, poruncind ca iarăși să se învețe carte în ele. Tot el a eliberat pe Sfântul Metodie, precum scrie despre aceasta istoricul grec Mihail Glicas: „Dumnezeu a scos din legăturile cele întunecoase pe Metodie cu oarecare închipuire nouă și minunată; căci Teofil iubind înțelepciunea Scripturii și îndeletnicindu-se adeseori la citirea cărților, a aflat oarecare carte greu de înțeles și nu a putut să tâlcuiască cele scrise într-însa. Atunci cineva dintre ai săi i-a spus că nu este între oameni altul care să poată tâlcui cu înlesnire cărțile cele greu de înțeles, decât Metodie cel închis în temnița din Crit. Și îndată împăratul a trimis și a scos din legături pe Sfântul Metodie. Deci, văzându-l și vorbind cu el, l-a cunoscut că este bărbat înțelept și, lăsându-l liber, îl avea pe el în cinste”.

Iar după ce sfântul a câștigat libertate, iarăși se lupta cu ereticii, învățându-i să dea sfințelor icoane cinstea și închinăciunea cea vrednică. Astfel, iarăși a pornit spre mânie pe cei potrivnici și chiar împăratului i se aducea de știre despre aceasta, și se tulbură cu mânie asupra sfântului, însă l-a răbdat până la o vreme.

Intr-acea vreme, grecii au avut un război cu saracini și era nevoie ca însuși împăratul să meargă la război. Deci, mergând împăratul în tabără, a luat cu dânsul și pe Sfântul Metodie; pe de o parte ca și cum l-ar fi luat pentru rugăciune, iar pe de alta, pentru vorbele și întrebările din Sfintele Scripturi, ce le făcea cu dânsul, pe care Sfântul Metodie lesne le dezlega. De fapt însă împăratul l-a luat cu el pentru că se temea ca, rămânând singur sfântul în Constantinopol, să nu facă tulburare în popor și sculare împotriva celor ce nu se închină sfințelor icoane; căci cuviosul era iubit poporului, ca un bărbat sfânt, învățător și iscusit nu numai în lucrurile cele duhovnicești, ci și în ocârmuirea cetății.

De aceea împăratul, nelăsându-l pe el singur în cetate, l-a luat cu dânsul printre ostași. Iar după ce, cu îngăduința lui Dumnezeu, ismaelitenii au biruit pe greci și au sfărâmat toată puterea lui Teofil, încât abia a scăpat singur și cu puțină oaste, atunci mânia sa asupra Sfântului Metodie, ținută în inimă, a dat-o pe față. Pentru că rău-credinciosul împărat zicea: „De aceea ne-a lăsat pe noi Dumnezeu să fim biruiți de vrăjmași pentru că printre noi se află închinători de idoli!” Astfel grăind ticălosul, numea sfințele icoane idoli. La acestea grăindu-i Sfântul Metodie împotriva, îi zicea: „Pentru aceea s-a mâniat Domnul împotriva creștinilor, fiindcă este necinstit de dânșii în sfânta Sa icoană, și de aceea a îngăduit ca să fie călcați de vrăjmași”. Atunci împăratul, umplându-se de mânie, i-a dat multe bătăi și l-a trimis la surghiunie într-o insulă oarecare.

Acolo a poruncit să-l închidă împreună cu doi tâlhari într-un mormânt săpat adânc în pământ în chip de peșteră, și să nu-l lase să vadă lumina zilei. Deci Metodie fiind viu, petrecea ca un mort în șanurile pământului, ca și Iona în pântecul chitului și mulțimea lui Dumnezeu. Și a fost pus un pescar oarecare să-i dea mâncare foarte puțină, atât cât să nu moară de foame, ci să i se lungească viața, ca astfel să pătimească cât mai mult în mormântul acela.

În acea vreme, Teofil a muncit pe doi sfinți mărturisitori, Teodor și Teofan, pentru cinstirea sfințelor icoane și, însemnându-le fețele cu scrisori de fier, i-a trimis în surghiun. Deci, fiindu-le calea alături de insula în care Sfântul Metodie ședea închis în mormânt, s-au întâlnit din întâmplare în cale cu pescarul care îl hrănea pe cel legat și au aflat de la el toate cele întâmplate Sfântului Metodie. Dar de vreme ce nu era cu puțință a se vedea cu dânsul, căci erau cumpliți cei ce îi duceau pe ei, i-au trimis prin acel pescar o

scrisoare cu aceste mici stihuri așa: Către cel viu și mort, care în mormânt sade, Ca un pământesc, pe cele de sus părți le înconjoară. Cei ferecați, celui ce poartă legături li scriu, avându-și fețele însemnate.

Citind Sfântul Metodie acea scrisoare și aflând încă și din povestirile pescarului de acei sfinți purtători de chinuri, s-a mângâiat cu duhul și a mulțumit lui Dumnezeu, Care i-a întărit într-o nevoință ca aceasta. Deci le-a răspuns înapoi prin următoarele rânduri:

Celor scriși sus în cartea cea neuitată, Din care fiecare este cu fața însemnată, Pe legăturile acelora, le sărută cel legat, Care, viu, mai înainte de moarte, este îngropat.

Sfântul Metodie a petrecut în acea închisoare de mormânt până la moartea lui Teofil. Și după ce pe mortul acela l-a luat înăuntrul său mormântul lui, atunci pe acest viu mort l-a dat mormântul afară la lume, precum chitul l-a aruncat pe Iona din pânțece. După aceea, viteazul mărturisitor a văzut iar lumina zilei și și-a deschis gura spre mărturisirea dreptei credințe, după ce moartea a întunecat ochii lui Teofil cu țărâna mormântului și, gura hulitoare a aceluia închizând-o în mormânt, i-a făcut tăcere limbii lui celei bârfitoare. Apoi, după moartea lui Teofil, a luat împărăția Mihail al treilea, fiul lui; dar împărăția o îndrepta maica lui, Teodora, fiind prea tânăr împăratul Mihail, fiul ei. Aceasta primind cârmuirea împărăției, întâi a început a se îngriji de pacea Bisericii lui Hristos, care era foarte tulburată de luptătorii împotriva sfințelor icoane; pentru că începând din zilele împăratului Leon Isaurul până la moartea lui Teofil, au trecut 120 de ani în care icoana lui Hristos fiind călcată și batjocorită de creștini, foarte mult se mânia și se întărâta Hristos Dumnezeu și îngăduia nu puține răutăți asupra împărăției creștinești, pentru că, în acei ani, multe țări creștinești au fost robite saracinilor, care le-au luat în stăpânirea lor.

Pe vremea aceea, împărăția grecească și cea romană s-au împărțit în două, pentru că la început împăratul grecesc al Constantinopolului - Roma cea nouă - stăpânea și Roma cea veche, deci Răsăritul și Apusul era îndreptat de un sceptru, adică de împăratul grecesc, iar pentru înmulțirea eresului luptătorilor de icoane și pentru vărsarea sângelui mărturisitorilor celor fără de număr ai dreptei credințe, care erau munciți cumplit de luptătorii de icoane, Apusul s-a despărțit de stăpânirea împăraților grecești și și-a pus alt împărat. Deci împăratul grecesc a rămas a stăpâni numai țara grecească singură și nici pe aceea întregă, deoarece Sfânta Cetate a Ierusalimului cu Palestina, cu Siria, cu Arabia, și Egiptul cu părțile de sub stăpânirea lui, au căzut sub stăpânirea saracinilor.

Toate acestea veniseră de la Dumnezeu pentru păcatele creștinilor, care se abătuseră de la dreapta credință, căzuseră în eresuri și călcau sfințele icoane. Deci privind și socotind acestea, dreptcredincioasa și plina de înțelegere împărăteasă Teodora, cea de Dumnezeu insuflată, s-a sănguit să piardă din împărăția creștinească acel blestemat eres al luptătorilor împotriva icoanelor; iar dreptcredincioasa cinstire a sfințelor icoane s-o întoarcă ca pe o prea frumoasă podoabă Miresei lui Hristos, Sfintei Biserici, și astfel să întărească dreapta credință. Deci a poruncit ca îndată să elibereze pe toți mărturisitorii dreptei credințe din legături și din temnițe și de la pedeapsă, ca să vină în Constantinopol la sinod și să ducă cu cinste cuviincioasă sfințele icoane în Bisericile lui Dumnezeu.

În vremea aceea a fost scos și Sfântul Metodie din închisoarea mormântului său. Iar de vreme ce atunci era pe scaunul patriarhiei -ca o urâciune a pustuirii la locul cel mai de cinste - mincinosul patriarh Ioan, cel numit Anie, ereticul și fermecătorul, acela care fusese ridicat la scaunul patriarhiei de împăratul Teofil; iar Sfinții Părinți nu voiau să aibă împărțășire cu dânsul, pentru aceea, la început, dreptcredincioasa împărăteasă l-a izgonit pe acel patriarh de la scaunul patriarhiei, ca pe un vier sălbatic de la vie, adică de la Biserica lui Hristos.

Și a fost ales la patriarhie, cu bunăvoința lui Dumnezeu, acest sfânt mărturisitor și mucenic Metodie, și a fost ridicat la scaun cu mare bucurie de întregul popor dreptcredincios. Această ridice re a lui, după alegerea lui Dumnezeu, mai mult decât după cea omenească, s-a încredințat mai înainte că se va face, prin proorocia Cuviosului Ioanichie cel Mare, de care lucru se scrie astfel în viața lui: Evstratie, egumenul

mănăstirii Avgarov, a întrebat odată pe Cuviosul Ioanichie: „Părinte, până când vor fi călcate sfintele icoane și nu se vor da Bisericii, iar prigonitorii se vor înmulți și turma lui Hristos o vor răpi ca niște fiare sălbatice?” Sfântul Ioanichie a răspuns: „Frate, să mai aștepți puțin și vei vedea puterea lui Dumnezeu. Pentru că va lua ocărnuirea bisericească un oarecare Metodie cu numele. Acela o va îndrepta pe ea prin duhul dumnezeiesc, eresurile le va pierde și cu dogmele ortodoxe va întări Biserica și va aduce alinare și unire la un gând; iar pe cei potrivnici îi va smeri dreapta Celui Preaînalt”.

Această proorocie a Cuviosului Ioanichie s-a împlinit la Sfântul Metodie, căci, după moartea lui Teofil, a fost numit patriarh al Constantinopolului, fiind vrednic de o dregătorie ca aceea, ca unul ce era stâlpul cel tare al dreptei credințe, întărirea cea neclătită a evlaviei, ostașul lui Hristos cel împodobit cu mucenicie, cel mai înainte însemnat de Dumnezeu spre acea mare arhierie și de bărbatul cel înaintevăzător mai înainte înștiințat. Acesta, cu împărăteasa Teodora cea dreptcredincioasă, a adunat în Constantinopol sinod de Sfinți Părinți și a întărit dogmele cele ortodoxe ale sfântului și marelui a toată lumea al șaptelea Sinod, care s-a adunat mai înainte în Niceea, pe vremea împărăției lui Constantin și a Irinei, împotriva luptătorilor de icoane. Iar pe cei ce se împotriveau la acele dogme așezate la al șaptelea Sinod a toată lumea, i-a dat anatemei a doua oară.

Deci, veselind cu totul Ortodoxia, a împăcat tulburarea bisericească, și, prefăcând în alinare toată furtuna și învăluirea, a adus icoanele în Biserica Domnului cu mare dănuire, în cea dintâi Duminică a Sfântului Marelui Post al Paștelui. Și s-a făcut bucurie nu numai în Constantinopol, ci în toată partea cea de sub cer, oriunde se afla dreapta credință cea creștinească.

Și biruind pretutindeni dreapta credință și toți creștinii dănuind duhovnicește, se rupeau de zavistie inimile acelora, în care era înrădăcinat eresul luptării împotriva icoanelor. Unul ca acela era Anie, mincinosul patriarh Ioan, cel zis mai înainte, care a fost lepădat de pe scaun, și fratele lui, Arsavar, cel ce avea în palatul împărătesc rânduiala de patriciu, și alții oarecare, unii din boierii cei cu dregătorii, iar alții din rânduiala mai mică. Aceia, nepricepându-se ce să facă, socoteau în sine cum ar putea să aducă hulă asupra prea sfințitului Metodie.

Deci Anie a îndemnat pe o oarecare femeie de un gând cu dânsul - nu din cele de rând, ci din cele strălucite, pentru că fiul ei a fost voievod în Smirna - și a năimit-o cu mult aur, ca, mergând la împărăteasă și la ispravnicii cei ce erau puși lângă împăratul cel tânăr, să le spună că Metodie, noul patriarh, a păcătuit cu ea. Aceasta au scornit-o ticăloșii, socotind că, dacă îl vor necinsti, se va duce în popor veste rea și nume hulit despre dânsul și atunci ei vor putea cu înlesnire ca și învățătura lui și sfintele icoane iarăși să le hulească pe față. Deci, ducându-se acea femeie la împărăteasă și la boierii cei puși lângă împăratul cel tânăr, a spus acel lucru, aducând plângere împotriva sfântului și nevinovatului bărbat. Și ca să i se creadă minciuna ca un adevăr, acea femeie vărsa lacrimi din ochi, ca și cum ar fi fost silită de noul patriarh Metodie.

Atunci toți s-au minunat de acel lucru și s-au smintit; deci îndată s-a lățit această veste prin toată cetatea, și se tulburau cei dreptcredincioși, iar cei răucredincioși se bucurau și dănuiau. Unii batjocureau pe cei dreptcredincioși și, ocărându-i, le ziceau: „Iată ce fel de patriarh aveți și unuia ca acesta urmați!” Iar Prea Sfințitul Metodie, auzind unele ca acelea, se minuna de unde i-a venit acea năpastă. Însă, având conștiința curată, se bucura cu duhul de ispita cea fără de vină; dar a fost și cuprins de mare mâhnire pentru sminteala poporului celui atât de mult și pentru batjocorirea aceea care se făcea la toți cei dreptcredincioși de la cei răucredincioși.

Deci ce a făcut Metodie, marele arhieru, bărbatul nevinovat cu mâinile și curat cu inima, care și-a păzit fără de prihană curăția trupului său din pânțele maicii sale? Vrând el ca nu atât pe sine să se curățească de pâra cea mincinoasă, ci mai mult să ridice sminteala din Biserică și să astupe gurile cele mincinoase ale ereticilor, a gândit ca, deși era cu rușine, să-și descopere boala cea tăinuită a trupului său, care până atunci nu era știută de nimeni, și să arate și să dovedească cum că nu putea el să facă amestecarea

păcatului cea trupească. Deci, trimițând la palatul împărătesc, a cerut judecată dreaptă, care să cerceteze faptele între el și femeia aceea.

Și stând înaintea la judecata fețelor celor cinstite, neavând ce să grăiască altceva afară de nevinovăția sa și nevrând să se sfădească cu femeia cea fără de rușine, a lepădat rușinea cea firească și cuviincioasă unui om ca acela - fiind silit de primejdia zisă -, și în fața tuturor și-a descoperit haina până la golicione, arătându-și locul cel tănuț al trupului cu totul cuprins de vătămare. Atunci toți au cunoscut că era mincinoasă clevetirea acelei femei; pentru că au văzut că era cu neputință unui om atât de bolnav să se amestece cu păcatul trupesc. Deci îndată s-au bucurat dreptcredincioșii și s-a ridicat ocară de la fiii dreptei credințe și s-a pierdut sminteala din Biserică. Iar pe cei răucredincioși i-a cuprins rușinea și s-au astupat gurile lor cele hulitoare; iar durerea s-a întors la capul lor și batjocorirea lor spre rușinarea și defăimarea lor înșiși.

Iar Prea Sfințitul Patriarh Metodie, fiind întrebat de acei cinstiți judecători, prin ce întâmplare i s-a făcut lui cea boală, el n-a tănuț lucrul acela, pe care până atunci nu-l spusese nimănui, ci descoperind cea durere a sa, a descoperit și pricina durerii, și a răspuns: „Când am fost trimis de Prea Sfințitul Patriarh Nichifor la papa, zăbovind acolo, mi-a venit de la ispititorul trupului - îngerul satanei - o poftă foarte mare spre păcatul trupesc și o grozavă aprindere a mădularelor, încât mult mă luptam ziua și noaptea cu patima aceea, muncindu-mă cu postul, cu privegherea și cu tot felul de osteneli omorătoare.

Și dacă am văzut că nu se depărtează de la mine cea patimă, socotindu-mă aproape de cădere, m-am aruncat cu lacrimi înaintea Sfântului Apostol Petru, încredințându-mă în ajutorul lui și cerând ușurare de la dânsul, ca el, cu puterea darului său pe care îl primise de la Dumnezeu, să-mi ușureze patima și să mă izbăvească de războiul cel trupesc, ca să nu mă lase să-mi spurc trupul meu cel sfințit spre curăție. Și adormind eu puțin întru cea grijă, mi s-a arătat Sfântul Apostol Petru și cu dreapta sa s-a atins de părțile cele tănuț ale trupului meu. Din această atingere am simțit o durere, ca și cum a ars cu foc acel loc și am suspinat foarte tare. Iar apostolul mi-a zis: «De acum nu vei mai simți mai mult război de la păcatul cel trupesc». Iar eu îndată deșteptându-mă, m-am aflat că primisem această vătămare și acest fel de boală precum vedeți".

Auzind aceasta judecătorii de la sfântul, s-au umilit și au judecat că este nevinovat păcatului. Iar pe femeia aceea au poruncit s-o muncească, ca să afle de la cine a fost îndemnată să clevetească de rău pe arhiereul lui Dumnezeu, cel nevinovat și curat. Și îndată au stat de față muncitorii ca să ia pe cea femeie spre muncire. Iar ea, văzând sabia trasă, locul pregătit și toiege cu ghimpi ascuțiți, s-a temut foarte și, mai înainte de a o munci, a spus adevărul, arătând pe nume pe toți cei ce au îndemnat-o și au năimit-o pe ea, spunând și aurul ce i se dăduse de îndemnătorii ei și în ce loc este pus în casa ei.

Atunci judecătorii au trimis slugi credincioase la casa ei, care mergând, au găsit aurul la locul acela, în care a spus ea și l-au adus la judecători. Și au hotărât judecătorii dreaptă judecată împotriva acelei femei și împotriva îndemnătorilor ei, ca să fie pedepsiți cu moartea.

Dar Prea Sfințitul Patriarh Metodie, fiind fără de răutate, credincios și adevărat următor al Domnului său, n-a lăsat să se facă aceea și i-a eliberat, nu numai de la moarte, ci și de la bătăile ce li se cuveneau, punând asupra lor numai această pedeapsă, ca în toate sărbătorile mari să meargă, cu rânduială și cu lumânări aprinse, de la biserica Vlaherna, a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, la biserica sobornicească a Sfintei Sofia și, stând lângă ușile bisericesti, să-și primească anatema în urechile lor.

Atunci au tăcut gurile ereticești cele hulitoare, iar eresul luptătorilor de icoane din Constantinopol s-a pierdut până la sfârșit, cu darul lui Dumnezeu, cu rugăciunile și cu sârguința cea neadormită a plăcutului lui Dumnezeu Prea Sfințitul Patriarh Metodie, care pentru minciuna ce se scornise împotriva lui fără de vină, s-a arătat mai luminat și mai slăvit. Iar potrivnicilor nu li s-a dat aceea pe care David o cerea de la Dumnezeu, celor ce i-au greșit, zicând: Umple fețele lor de ocară, și vor căuta numele Tău, Doamne,

pentru că, orbindu-i răutatea și împietrindu-li-se inima, la cele dintâi fapte rele ale lor au adăugat alte răutăți mai mari.

Astfel mincinosul patriarh Ioan, căruia îi zicea Anie, fiind începător al acelei răutăți, a fost trimis la pocăință într-o mănăstire. Iar pe când era acolo, a văzut sfintele icoane ale Mântuitorului Hristos, ale Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și ale sfinților îngeri, înnoite de cei dreptcredincioși, după stricarea care se făcuse de luptătorii împotriva icoanelor. Deci a poruncit diaconului său să le scoată ochii sfinților de pe sfintele icoane, iar diaconul a făcut după cum i s-a poruncit. Despre aceasta s-a înștiințat împărăteasa Teodora, care, râvnind după Hristos Dumnezeu, a poruncit ca însuși acelui eretic patriarh mincinos să i se scoată ochii; dar, fiind rugată de oarecare cinstiți senatori, nu a mai poruncit să i se scoată ochii, ci să i se dea două sute de lovituri cu niște bice tari, celui ce era vrednic de nenumărate munci și morți; de vreme ce și el, la vremea stăpânirii sale de puțin timp, pe mulți i-a muncit până la moarte pentru dreapta credință; iar acum, fiind la pedeapsă, nu înceta a face batjocură la sfintele icoane.

Iar Prea Sfințitul Patriarh Metodie, după toate acele tulburări bisericești și după multele sale primejdii pe care le-a răbdat pentru sfintele icoane, a îndreptat ocârmuirea bisericească în liniște și în pace, împodobind scaunul patriarhiei Constantinopolului, cu chipul și cu viața sa, cea asemenea cu îngerii, păzind bine turma cea cuvântătoare a oilor lui Hristos și săturându-o cu pășunea învățăturilor celor insuflăte de Dumnezeu. El în toate zilele înmulțea cinstea sfințelor icoane, cinstind în icoane pe însăși fețele acelor care se închipuiesc prin zugrăvirea icoanelor. Împreună cu cinstirea icoanelor, s-a sârguit să întărească în Constantinopol și aceea, ca să se dea iarăși cinstea vrednică cinstitelor moaște ale sfinților și plăcuților lui Dumnezeu; căci, pe vremea stăpânirii ereticești, împreună cu sfintele icoane erau necinstite și moaștele sfinților, fiind călcate cu picioarele, târâte pe ulițe cu batjocură, aruncate în noroi și în gunoi, și defăimate prin arderea focului sau prin înecare în apă. Și numai acelea s-au păstrat întregi, pe care mâinile dreptcredincioșilor s-au grăbit să le ascundă de la fața celor răucredincioși în sanurile pământului; încât atunci nici nu puteai să auzi de moaștele plăcuților lui Dumnezeu în Constantinopol.

Deci Prea Sfințitul Metodie, arhierul lui Hristos, s-a sârguit iarăși să îmbogățească Constantinopolul cu moaștele sfinților și să învețe pe poporul cel dreptcredincios la cinstirea cea cu vrednică datorie a lor. Întâi au fost aduse cu cinste de la Heronis la Constantinopol moaștele Sfântului Teodor Studitul, care, după 18 ani ai mutării lui la Dumnezeu, erau întregi, fără de stricăciune. Apoi a adus de asemenea cu cinste în Constantinopol moaștele Prea Sfințitului Patriarh Nichifor, stăpânul său, la care a fost în rânduiala de apocrisiarh și de care a fost trimis la Roma. Despre aceasta s-a scris pe larg la 13 zile ale lunii martie.

Apoi și trupul său mult ostenit și mult chinuit, sfințit prin curăție, îl gătea întru moaște nestricăcioase Bisericii Constantinopolului, ca pe o vistierie de mult preț; pentru că se apropia acum de fericitul său sfârșit, pe care l-a văzut mai înainte și de care s-a înștiințat și din proorocia Cuviosului Ioanichie. Pentru că acela, precum mai înainte a spus despre vremea când va fi patriarh Sfântul Metodie, așa și după aceea a spus și când își va lua obștescul sfârșit. Căci amândoi fiind înainte-văzători în Sfântul Duh, unul altuia și-au știut mai înainte mutarea lor, precum se povestește aceasta în viața Cuviosului Ioanichie, astfel:

În al cincilea an al împărăției lui Mihail, părintele Metodie patriarhul, văzând mai înainte că se apropie ducerea la Domnul a lui Ioanichie, a mers la el cu clerul său, cerând cea mai de pe urmă binecuvântare și rugăciune. Iar Cuviosul Ioanichie, vorbind mult cu Sfântul Metodie și învățându-i dreapta credință pe cei ce veniseră cu el, i-a proorocit lui Metodie că și el, după sfârșitul lui, va trece fără zăbavă din această viață vremelnică în cea veșnică. Apoi, făcând rugăciune și sărutându-se unul pe altul cu sărutarea cea mai de pe urmă, s-au despărțit. Patriarhul s-a întors întru ale sale, iar Cuviosul părinte Ioanichie a rămas în chilia sa, rugându-se și pregătindu-se mai înainte de sfârșitul său. Iar a treia zi după plecarea patriarhului, Cuviosul și purtătorul de Dumnezeu Părintele nostru Ioanichie a trecut la Domnul în patru zile ale lunii noiembrie. Iar în a opta lună după moartea lui, Prea Sfințitul Patriarh Metodie s-a odihnit și el întru Domnul, în 14 zile ale lunii iunie. Astfel s-a împlinit proorocia Cuviosului Ioanichie, pe care a proorocit-o patriarhului, că, fără zăbavă, va trece și el din această viață vremelnică la cea veșnică.

Iar după ce Sfântul Metodie s-a mutat către Domnul, multă plângere și tânguire a fost pentru el în toată Biserica Constantino-polului, care s-a lipsit de un mare și luminător părinte ca acesta a toată lumea. Și i-au făcut lui îngropare cinstită, precum se cădea unui atât de mare arhieru.

Și păstorind Sfântul Metodie Biserica lui Hristos patru ani și trei luni, a trecut la viața cea nelipsită cu anii, numărându-se în ceata sfinților ierarhi, și a stat înaintea Arhierelui cel Mare, începătorul păstorilor, Cel ce a străbătut cerurile, Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel de toți sfinții slăvit, Căruia și de la noi, păcătoșii, să-I fie cinste și slavă, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

CUVIOSUL NIFON ATONITUL

(14 iunie)

(Tradus din limba greacă.)

Cuviosul părintele nostru Nifon a fost de neam din Arghirocas-tron, dintr-un sat ce se numește Lucovi. Tatăl lui a fost preot, foarte cucernic și temător de Dumnezeu. După ce cuviosul s-a făcut de zece ani, fratele tatălui său l-a luat și l-a dus în mănăstirea Sfântului Nicolae, unde era eclesiarh. Acea mănăstire era zidită de Constantin, pururea pomenitul împărat, care se chema Monomahul, în locul ce până astăzi se zice Mesopotamia.

De la început l-a învățat Sfintele Scripturi, apoi l-a îmbrăcat în chipul monahicesc. Și văzându-l cât de mult sporea la învățătură, cât și la ascultarea mănăstirii, l-a hirotesit și anagnost; iar după ce a ajuns la vârsta desăvârșită, văzându-l că odată cu vârsta a crescut și în fapta bună, l-a hirotonit ieromonah. Deci cuviosul, fiind foarte isteț și osârdnic, citind dumnezeieștile Scripturi și Viețile Sfinților, s-a făcut și foarte învățat. De aceea a început dragostea lui Dumnezeu a-l împunge în inimă și s-a aprins într-însul dorul liniștii, și s-a făcut văpaie mare, care i-a învăpăiat mintea și cugetul, din care pricină a plecat din mănăstirea Sfântului Nicolae și s-a dus la un îmbunătățit pustnic, care atunci venise de curând de la muntele Sinai și se liniștea într-un deal care se numea Geromerie. De la acela a învățat mai cu dinadinsul petrecerea monahicească. Deci, îndulcindu-se de mierea liniștii, nu putea să se mai întoarcă în lume; și astfel a părăsit patria, rudele, prietenii și orice avuție lumească și s-a dus cu osârdie în Sfântul Munte și, cu a lui Dumnezeu povățuire, a mers în părțile Lavrei Mari, la șederea Sfântului Petru Atonitul.

Acolo, aflând un pustnic minunat, cu numele Teognost, s-a supus lui cu desăvârșită ascultare. Iar după trei ani, înștiințându-se Teognost că Nifon este preot și văzând multele lui fapte bune și mari, n-a voit să-l mai aibă pe el ca pe un supus, ci ca pe un frate întocmai cu cinstea. Iar Cuviosul Nifon zicând că nu poate monahul a se liniști deosebi, de nu se va supune mai înainte pe sine în ascultare, îl ruga ca să-l aibă supus ca și mai înainte. Dar fiindcă și Teognost nu se pleca la aceasta, pentru desăvârșita lui smerenie, Cuviosul Nifon a plecat de acolo, îmbogățit cu darul lacrimilor; și s-a dus la chilia marelui Vasile, care era acolo aproape, și a rămas într-înșea cu desăvârșită liniște 14 ani, mâncând o dată pe săptămână pâine uscată.

Iar odată, încuibându-se ciurma în mănăstirea Lavrei și murind mulți frați, egumenul a rugat pe Cuviosul Nifon să vină la biserică să slujească deoarece rămăseseră puțini preoți. Iar cuviosul, iubind liniștea, a zis către egumen: „Iartă-mă, părinte, că sunt necărturar și prost!” Atunci egumenul a zis: „Să slujească măcar la chiliile din afară de lavră”. Iar sfântul, ca un smerit cugetător ce era, a ascultat de egumen, petrecând astfel trei ani. Dar, fiindcă inima lui ardea cu totul de dorul liniștii, a plecat de acolo și s-a dus la divanuri, unde este acum schitul Sfintei Ana. Acolo s-a liniștit mulți ani, fără colibă și fără acoperământ, mâncând numai buruieni.

Dar o petrecere ca aceasta nesuferind să o vadă unii, fiind porniți din zavistia urătorului binelui, l-au pârât la egumenul Sfintei Lavre că este rătăcit și că s-a scârbit de pâine și de aceea mănâncă buruieni. Atunci egumenul, chemându-l în mănăstire, i-a zis: „Pentru ce, fratele și fiul meu, duci o viață așa de aspră și înaltă, din care se naște mândria și rătăcirea și nu umbli pe drumul cel de mijloc și nerătăcit, care este lesne și nu are prăpăstii? Părinții cei vechi se hrăneau cu buruieni în pustie; fiindcă acolo nu se găsea pâine, dar aici se află și pâine și alte feluri de bucate pe care se cuvine a le mânca cu înfrânare, ca să gonești de la tine părerea cea drăcească și rătăcirea”.

Atunci cuviosul s-a plecat la aceasta pentru adâncă lui smerenie și, fugind de la Vulevtiri, a venit la chilia Schimbării la Față; și a rămas acolo mulți ani, slujind Sfânta Liturghie. Inștiințându-se de aceasta, și alți frați s-au adunat acolo la el, vrând să se supună lui, și să-l aibă povățuitor și învățător al petrecerii monahicești. Dar el, nesuferind supărarea celorlalți, a plecat și de acolo și s-a dus la Cuviosul Maxim Cavescolivitul, unde s-au liniștit împreună mulți ani. Și atâta dragoste au câștigat unul către altul, încât se părea că amândoi au un suflet în două trupuri; iar Cuviosul Maxim a dăruit coliba sa Sfântului Nifon și și-a făcut alta pentru el acolo aproape. Dar, fiindcă și acolo la Sfântul Maxim alergau mulți pentru minunile ce le făcea și proorociile ce le spunea, pentru aceasta Cuviosul Nifon, nesuferind să fie supărat și fiind povățuit de fericitul Maxim, a plecat de acolo și s-a dus la peștera ce este de cealaltă parte de Sfântul Hristofor.

Deci trecând puțină vreme, a venit din patria sfântului un monah, anume Marcu, care cerea să i se supună, ca să învețe rânduiala monahală. Pe acela sfântul l-a primit, însă i-a zis să zidească lângă coliba sa și alta, ca să locuiască împreună cu el și fratele său. Iar Marcu, umilindu-se la cuvintele sfântului, i-a zis: „Cum este cu puțință, părinte, ca fratele meu, care este un om mirean și cu familie să vină aici?” Atunci sfântul, pentru adâncă și smerita lui cugetare, a răspuns: „Frate, eu m-am făcut afară din minți și nu știu ce zic, dar tu fă ce voiești!” Și s-a întâmplat atunci și sărbătorirea Sfântului Atanasie, și trimițând Cuviosul Nifon pe Cuviosul Marcu la lavră pentru o trebuință oarecare, i-a zis și aceasta: „întorcându-te de la praznic, să aduci cu tine și pe fratele tău ca să-l vedem”. Iar Marcu a răspuns iarăși cele asemenea, însă ducându-se la lavră, a văzut pe fratele său șezând în afară de poartă și, minunându-se de proorocia sfântului, a primit pe fratele său și l-a sărutat, iar de bucurie s-a schimbat cu totul. Însă îl certa conștiința pentru necredința ce a arătat bătrânului său. De aceea, luând pe fratele său, s-a dus la sfântul și, căzând înaintea lui, a cerut iertare pentru necredința lui.

Și nu a trecut multă vreme și Marcu a slăbit atât încât nu putea nici să umble, nici să-și miște mâinile și picioarele. Deci ruga pe sfântul ca să i se facă milă și să-l vindece; dar sfântul, voind să-l facă să cunoască greșeala necredinței și neascultării, i-a zis: „Sfinții fără de arginți pot a te tămădui, ca niște făcători de minuni; iar eu, fătul meu, sunt păcătos și nevrednic, și Dumnezeu nu mă aude”. Deci pentru că și fratele lui pătimea împreună cu el și ruga pe sfântul să-l ierte, a luat untdelemn din candela icoanei, a uns trupul bolnavului și îndată Marcu s-a tămăduit, sculându-se din patul unde zăcea. Atunci sfântul i-a zis: „Iată, te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșești, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău!”

Dar Marcu a căzut iarăși în neascultare, căci, cerând voie de la Cuviosul Nifon să meargă la malul mării să pescuiască și neprimind, ci fiind îndemnat să se învețe mai degrabă a pescui gândurile cele necurate, ca să nu-l mănânce; și să se depărteze de la mare și de pește, ca să nu cadă în marea ispitelor; el, neluând aminte la cuvintele cuviosului, ca un neascultător, s-a pogorât la malul mării ca și cum ar fi vrut să spele rasele lui cele vechi, dar în fapt ca să prindă pește cu undița. Și acolo unde se îndeletnicea el cu aceasta, fără de veste un pește-câine uriaș a sărit din mare asupra lui, ca să-l înghită. Și înspăimântându-se Marcu, a chemat în ajutor rugăciunea bătrânului și, dându-se puțin în lături, abia a scăpat de fiară. Deci îndată a alergat la sfântul tremurând, ținând în mână peștii ce-i prinsese.

Iar sfântul văzându-l, i-a zis: „Neascultătorule, nu te face necredincios; pentru că cel ce s-a prefăcut în șarpe la strămoși și i-a învățat neascultarea, acela însuși s-a prefăcut astăzi în pește-câine, pentru neascultarea ce te-a învățat mai înainte, voind a te arunca în groapa neascultării și sufletește și trupește.

însă Hristos, Care a venit în lume să-1 surpe, și-a ajutat astăzi, așteptând pocăința ta, pentru nemărginita Lui bunătate. Iar eu niciodată nu voi mânca din peștele neascultării!" Auzind acestea Marcu, a aruncat peștii departe și, căzând la picioarele sfântului, cerea cu lacrimi fierbinți iertare; iar sfântul, ca un preamilostiv, l-a iertat. De atunci înainte a păzit desăvârșit ascultarea, până și-a sfârșit viața și s-a dus la viața cealaltă cu bună nădejde, ca să ia înmiiță plata ascultării sale.

El a lăsat urmaș al său, ca să slujească sfântului, pe Gavriil, nepotul său, al cărui tată se numea Dositei. Iar acest Dositei a rugat odată pe Cuviosul Nifon să trimită pe Gavriil pentru o trebuință oarecare la Sfânta Mănăstire Vatopedu, și cuviosul l-a trimis, rânduindu-i în ce zi să vină înapoi neapărat. Și când a sosit ziua cea rânduită, iar Gavriil nu s-a mai întors, atunci Dositei a început a plânge, socotind că s-a robit fiul său, căci auzise că agarenii pradă acele părți. Iar Sfântul Nifon, cu ochii sufletului cei înainte-văzători știind cele făcute, a zis: „Nu plânge, bătrânule Dositei, pe fiul tău, că este liber!” Astfel, mai înainte de a apune soarele, a sosit și Gavriil, fără a pătimi ceva rău.

Sfântul Nifon, cunoscând mai înainte că după șase luni Sfântul Maxim va adormi somnul cel de pe urmă, a zis către ai săi: „Să mergem către Sfântul Maxim, ca să ne îndulcim de el, că n-o să-1 mai vedem mult în această viață!” Deci s-a dus către el și, făcând sărutarea cea întru Hristos, Sfântul Maxim a zis: „Iubiții mei frați, bucurați-vă întru Hristos, că aceasta este cea mai de pe urmă întâlnire a noastră; căci de acum nu ne vom mai vedea unul cu altul!” Și s-a împlinit proorocia amândurora întocmai.

După mulți ani, ciurma a venit iarăși în Sfântul Munte și Gavriil s-a îmbolnăvit atât de rău, încât era în primejdie de moarte; deci, văzându-1 tatăl lui, plângea nemângâiat. Iar Sfântul Nifon îl mângâia, zicându-i: „Nu plânge, frate, că fiul tău nu moare acum; pentru că mi-a slujit cum voiește Dumnezeu!” Și îndată întorcându-se către Răsărit, s-a rugat mult în taină Preabunului Dumnezeu pentru cel bolnav. Și o, minune! îndată s-a sculat bolnavul sănătos și slăvea pe Dumnezeu, iar sfântul, întorcându-se către ei, a zis: „Iată, fratele nostru și-a luat sănătatea cu ajutorul lui Dumnezeu, iar eu voi muri în vremea postului Sfinților Apostoli!”

Deci, sosind postul Sfinților Apostoli, Sfântul Nifon s-a sculat în dimineața primei sâmbete, a făcut rugăciune și s-a împărțășit cu Preasfintele Taine. Apoi a zis către obștea sa: „Frații mei iubiți în Domnul, iată a venit vremea să merg către* Domnul, pe Care l-a dorit sufletul meu din tinerețe”. Și, văzându-i că s-au tulburat și s-au întristat, le-a zis: „Nu trebuie, frații mei, să vă întristați, că de acum înainte mă veți avea mijlocitor către Dumnezeu, ca să-L rog pentru mântuirea voastră; numai voi să păziți poruncile Lui”.

Apoi Duminică le-a zis să pună masa, ca să guste ceva, iar după aceea să sape mormântul și să-1 pregătească, ca să meargă în pământul din care a fost luat. Iar după ce s-au făcut toate acestea, sfântul s-a sculat și, înălțând ochii și mâinile către cer, s-a rugat mult. Apoi, binecuvântându-i, iertându-i și cerând și el iertare de la ei și însemnându-i cu semnul Sfintei Cruci, și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Și a strălucit fața lui ca soarele, dând semn cu aceasta de îndrăzneala lui către Dumnezeu. Deci a adormit acest pururea pomenit părinte în 14 zile ale lunii iunie, în anul 1330, trăind 96 de ani. El a făcut în viața sa și mari minuni, din care sunt și acestea:

Un bătrân duhovnicesc și îmbunătățit, cu numele Teodul, a voit odată să meargă la Sfântul Nifon, pentru folos sufletesc. Și mergând pe drum, a ajuns la un loc prăpăstios și acolo a alunecat și și-a lovit piciorul de o piatră mare. Și i-a curs atâta sânge din rană și avea atâtea dureri, încât puțin a lipsit să-și dea sufletul. Deci văzându-se că se afla într-o stare ticăloasă ca aceea, a strigat din adâncul sufletului: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, dacă Nifon este sluga ta, și are îndrăzneală către Tine, să stea curgerea sângelui și să înceteze durerile, ca să mă însănătoșez prin rugăciunile lui și să nu mă mănânce aici fiarele sălbatice”. Zicând acestea, îndată a stat sângele, au încetat durerile, și cel mort pe jumătate s-a sculat în picioare și umbla slăvind pe Dumnezeu.

Un monah din lavră, având evlavie către Sfântul Nifon, i-a trimis cu un prieten al său un vas plin cu untdelemn. Acela mergând pe drum, s-a împiedicat și a căzut și toate cele ce avea s-au sfărâmat, numai vasul cu untdelemn a rămas întreg și l-a dus sfântului. Iar sfântul, zâmbind, a apucat mai înainte și i-a zis: „Vezi câtă tărie are credința fratelui care a trimis untdelemnul, că te-a mântuit și pe tine din primejdie și a păzit sănătos și vasul cu untdelemn, cu toate că celelalte s-au sfărâmat desăvârșit!” Iar aducătorul, minunându-se de mai înainte vederea sfântului, a slăvit pe Dumnezeu.

Alt monah, fiind bolnav multă vreme de durere de cap, s-a dus la doctori, cu care a cheltuit foarte mult, dar nu s-a putut vindeca. De aceea a alergat la Sfântul Nifon și, căzând la picioarele lui, s-a rugat fierbinte să-l vindece, zicând: „Prea sfinte părinte, știi că orice ai cere de la Dumnezeu îți va da ție, căci pentru dragostea Lui ai ales să șezi în pustia aceasta”. Iar sfântul, ca un smerit cugetător, i-a răspuns: „Părinte, sunt păcătos și Dumnezeu nu ascultă pe cei păcătoși”. Dar bolnavul nu înceta a se plânge, a cădea și a ruga pe sfânt să-l vindece. Atunci fericitul Nifon, fiind biruit de fireasca lui bunătate și milostivire, s-a rugat deasupra capului celui care avea durere, din care a ieșit un vuiet ca de un vânt silnic și o, minune, îndată s-a vindecat acela și, mulțumind sfântului, slăvea pe Dumnezeu.

Un alt monah, fiind de sine rânduitor, s-a încrezut lui și socotelii sale, și nu spunea gândurile lui vreunui duhovnicesc părinte mai sârguitor decât el; ci, precum îi zicea gândul, așa făcea. De aceea s-a rătăcit ticălosul și a primit îngerul întunericii în loc de cel al luminii, și a învățat de la el multe lucruri necuvioase și a căzut întru atâta mândrie, încât credea că el este mai bun decât ceilalți în toate faptele bune. Acesta s-a dus odată la Sfântul Nifon și, între-bându-l sfântul pentru care pricină a venit la dânsul, el a răspuns: „Am venit să te văd, ca pe unul ce ești vestit în fapte bune”. Sfântul i-a zis: „Cum, tu cel atât de mare și de minunat te-ai înjosit a veni la mine preamicul și neînvățatul?” Acela a răspuns: „Dumnezeu mi-a făcut bine, și darul care îl am, este al lui Dumnezeu”.

Atunci cuviosul i-a zis: „Frate, darul lui Dumnezeu este smerita cugetare; al lui Dumnezeu este a te socoti că ești cel mai de pe urmă decât toți; al lui Dumnezeu este a face fapte mari și bune și a te ține că ești cel mai jos decât toți; iar acestea ce le nălucești tu sunt ale rătăcirii și ale satanei care te-a învățat”. Atunci, acela, rămânând umilit din cuvintele sfântului insuflăte de Dumnezeu și venindu-și în sine, a zis: „Părinte, dacă acestea sunt ale celui viclean, te rog gonește-le cu rugăciunea ta și izbăvește-mă de nălucirea lui”. Iar fericitul Nifon, înălțând la cer ochii sufletului, a zis: „Doamne Iisuse Hristoase, Care ai căutat oaia cea pierdută și rătăcită și, găsind-o, ai numărat-o împreună cu celelalte oi nerătăcite; Tu, Care ai izgonit pe lupul cel gândit, care căuta să o omoare și ne-ai arătat nouă cale de mântuire; Tu, Stăpâne, scapă din meșteșugirea rătăcitorului diavol pe robul tău acesta, care, pentru neștiința sa, a căzut în rătăcire, slobozește-l pe el din nălucirile aceluia, ca să Te cunoască că Tu ești singur Dumnezeu adevărat, Care pentru noi ai răbdat Cruce și moarte, și să slăvească numele Tău cel binecuvântat în veci. Amin”.

Așa s-a rugat Cuviosul Nifon și îndată s-a risipit ca un nor de la ochii fratelui și a cunoscut singur ticălosul în ce mare rău era căzut. De atunci a scăpat de nălucirile satanei și a grăit cele plăcute lui Dumnezeu, cu multă înțelepciune și cu smerenie.

Ceasornicarul cinstitei Lavre, fiind izgonit din mănăstire pentru o greșală oarecare ce o înfăptuise, s-a dus la Sfântul Nifon și, spunându-i că a fost alungat din lavră pe nedrept, îl întreba dacă se poate să rămână acolo în supunerea lui. Iar sfântul, văzând mai înainte cele ce au să fie, i-a zis: „Du-te înapoi la mănăstire și cazi înaintea egumenului cu pocăință și cu smerenie, și iarăși te va primi; pentru că, dacă nu te vei duce, aici nu vei putea răbda strămtorarea și te vei lipsi și de bunătățile mănăstirii. Deci, ducându-te înapoi, nu va trece multă vreme și te vei face eclesiarh, apoi egumen; însă, mai mult decât toate, se cuvine să ai smerita cugetare”. Apoi a adăugat acestuia: „Când, cu ajutorul lui Dumnezeu, te vei face egumen, să-ți aduci aminte de noi și să ne învrednicești părții vieții de obște”. Deci, întorcându-se ceasornicarul la mănăstire, în puțină vreme a fost făcut eclesiarh, apoi egumen, după cele ce spusese mai înainte cuviosul; de aceea, trimitea și sfântului cele de nevoie vieții.

Încă și trei monahi au voit să vină la Sfântul Nifon; dar, fiindcă unul dintr-înși era fără barbă, l-au lăsat în drum departe de chilia cuviosului și s-au dus numai cei doi. Iar sfântul le-a zis: „De ce nu ați adus și pe tânărul celălalt, căci el se va face locaș al Sfântului Duh?” Atunci ei, minunându-se de această înaintă cunoștință a sfântului, s-au dus și au adus pe acel tânăr. Și folosindu-se mult de cuvintele cuviosului, și luând binecuvântare, s-au dus, slăvind pe Dumnezeu. Iar tânărul acela, sporind în fapta bună, după cuvântul sfântului, a strălucit în petrecerea monahicească.

Odată, Dositei, tatăl lui Gavriil, despre care am zis mai înainte, ruga pe Sfântul Nifon să dea voie lui Gavriil să se ducă pentru o trebuință oarecare la mănăstirea Ivirilor. Iar sfântul, văzând mai înainte primejdia care avea să se întâmple, l-a oprit. Însă Dositei întărea că nu este nici o primejdie să se ducă în ziua dintâi la chilia Amalfinului, care acum se numește a Morfinului. Atunci sfântul a zis: „Dar dacă Gavriil se va robi mai încoace de chilia Amalfinului, ce va fi? Să se ducă, dar eu să nu fiu vinovat de paguba ce va urma”. Deci, crezând Dositei cuvintelor sfântului, nu s-a împotrivit mai mult. Iar în seara aceea, venind un frate la dânsul, le-a spus că dincoace de chilia Morfinului a venit o corabie de tâlhari și a robit trei monahi care se găseau din întâmplare în drumul acela, precum spusese sfântul mai înainte.

Odată a mers la cuviosul un monah de la lavră și i-a zis că ieromonahul Ioanichie a fost trimis de egumen cu alți monahi la ostrovul Schirului și, mergând cu caiul mănăstirii, pe drum a fost robit de tâlhari; deci părinții au adunat bani în Lavră și au trimis să-i răscumpere, și a dat și el un galben din partea lui. Iar sfântul a zis atunci: „Fătul meu, mai bine ar fi fost să fi dat galbenul tău la săraci, căci Ioanichie și ceilalți s-au dezrobit și se află bine. Măcar de ne-am fi învrednicit și noi de mângâierea de care se îndulcesc ei acum”.

Acestea auzindu-le monahul acela de la Sfântul Nifon, a însemnat ziua aceea și, când s-a întors Ioanichie în lavră, a spus ceea ce a proorocit despre ei Cuviosul Nifon și s-a înștiințat că, după cum a zis mai înainte sfântul, așa s-a și făcut. Și în ziua aceea, pe care a însemnat-o, au prins pește mult și mare și au luat mare mângâiere întru slava lui Dumnezeu, Care slăvește pe cei ce-L slăvesc pe El în veci. Amin.

SFÂNTUL PROOROC AMOS **(15 iunie)**

Sfântul Prooroc Amos s-a născut în cetatea Tecui, care era așezată în pământul Iudeei, nu departe de Betleem. El era de neam prost și sărac, petrecându-și zilele la păstoria turmelor de dobitoace. Iar Domnul, Care nu privește spre cei bogați și slăviți, ci spre cei smeriți și săraci, l-a chemat pe el de la turmele oilor la proorocie, ca și pe Moise și pe David, și i-a poruncit să meargă din pământul Iudeei în pământul lui Israel, ca acolo, cu cuvintele cele proorocești, să îndemne popoarele la pocăință, de vreme ce se abătuseră la închinarea de idoli; pentru că din zilele lui Ieroboam, împăratul lui Israel - care după moartea lui Solomon s-a rupt de sub stăpânirea împăratului Iudeei, fiul lui Solomon, ce împărătea în Ierusalim, și și-a făcut o altă împărăție peste zece seminții ale lui Israel -, dintr-acele zile, popoarele israelite au căzut de la dreapta cinstire a lui Dumnezeu și se închinau idolilor.

Deci, acel împărat, vrând ca să întărească pe israeliteni sub stăpânirea sa, se temea ca nu cumva, mergând supușii săi în Ierusalim la praznice spre închinăciune, să se lipească iarăși de biserica Ierusalimului, să se rupă de el și să-lucidă. De aceea, a făcut două juninci cioplite în aur, pentru că știa obiceiul poporului său, că era lesne de plecat la închinarea de idoli, ca și strămoșii lui, când au trecut Marea Roșie din pustia Egiptului și au turnat un vițel de aur din salbele lor cele de aur. Deci, pe acele două juninci turnându-le Ieroboam, una a pus-o în Dan, iar cealaltă în Betel, cetăți ale stăpânirii sale, poruncind tuturor israelitenilor ca, neducându-se la Ierusalim, să se închine cu jertfe junincilor de aur și să le prăznuiască pe acelea cu dănțuire; pentru că acel ticălos împărat zicea către popor: „Iată zeii tăi, Israele, cei care te-au scos din Egipt”. Și așa a îndărătnicit Ieroboam pe Israel.

Deci, din acea vreme, deși Dumnezeu trimitea pe sfinții Săi prooroci la israeliteni, ca să le arate rătăcirea lor și să-i povățuiască la calea cea dreaptă, însă puțini dintre ei se îndreptau și se întorceau la adevăratul Dumnezeu, iar alții se închinau și Dumnezeului celui adevărat și idolilor, adică junincilor de aur. Deci, între alți prooroci, Dumnezeu a trimis la ei și pe acest rob al Său, pe Sfântul Prooroc Amos, cu înfricoșate îngroziri. Acest prooroc al lui Dumnezeu era simplu și neiscusit la vorbă, dar nu și la înțelegere; pentru că același Duh Sfânt, care lucra în toți proorocii, lucra și într-însul și grația prin gura lui. Iar începutul proorocirii lui a fost pe vremea împăratului Iudeei Ozia, cel din Ierusalim, și în vremea împăratului lui Israel Ieroboam, cel din Samaria - nu acel împărat, care rupându-se de la sceptrul Iudeei, a făcut junincile de aur, ci alt Ieroboam, mai în urmă cu anii, care, asemenea celui dintâi Ieroboam, a fost închinător de idoli și slujitor al junincilor de aur.

Deci Proorocul Amos a început a prooroci în vremea acelor împărați, cu doi ani mai înainte de cutremurul cel înfricoșat ce avea să fie în Palestina. Iar cutremurul cel mare, după adevăritarea scriitorilor celor vechi, a fost astfel: Ozia, împăratul Iudeei, care s-a numit și Azarie, mândrindu-se, a îndrăznit a tămâia cu cădelnița în altar, în Sfânta Sfintelor, după rânduiala preoțească. Iar preoții oprindu-l, îl îngrozeau cu moarte și îndată, chiar în ceasul acela, s-a cutremurat pământul cu cutremur mare în Ierusalim și în toată Palestina și au căzut nu numai ziduri multe, ci și unii munți s-au pornit din locurile lor. Templul s-a despicat din vârf și prin acea deschizătură a venit raza soarelui pe fața împăratului și s-a umplut fruntea lui de lepră, după care s-a făcut lepros cu totul. Astfel, Domnul n-a suferit întinăciunea făcută altarului Său și necinstea adusă preoților Lui.

Și a proorocit Sfântul Amos, îngrozindu-i cu înfricoșatele pedepse ale lui Dumnezeu, ce aveau să vină nu numai asupra lui Israel, ci și asupra părților celor dimprejur: asupra Siriei, a Filistinei, asupra Tirului și a Idumeii, asupra amonitenilor și asupra moabitenilor, precum se scrie pe larg în cartea lui. Dar mai ales a proorocit asupra israelitenilor, căci, după ce au cunoscut pe Dumnezeu, s-au depărtat de la El; pentru că Dumnezeu nu atât se mânie și se răzună pentru păcatele păgânilor, care nu-L știu pe El, pe cât pentru păcatele poporului care L-a cunoscut pe El și s-a îndulcit de facerile Lui de bine. Căci ce fel de faceri de bine n-a făcut Dumnezeu neamului celui nemulțumitor al lui Israel? L-a eliberat din robia Egiptului, l-a trecut prin mare ca pe uscat, l-a hrănit cu mană în pustie când flămânzea, i-a izvorât apă din piatră când înseta, a izgonit neamurile dinaintea lui și l-a dus în pământul făgăduinței, unde curge lapte și miere. Însă ei, făcând prăznuiri idolilor de aur turnați în chip de juninci, strigau cu dănuire: „Iată zeii tăi, Israele”.

Niște praznice ca acestea urâte de Dumnezeu, se săvârșeau mai ales în cetatea Betel, la un munte înalt, unde era o junincă de aur. Deci, acolo mai ales mergând Sfântul Amos, striga poporului cu glas mare rugându-l, îndemnându-l și înfricoșându-l cu pedepsele cele cumplite, care din mânia lui Dumnezeu vin asupra lui, să înceteze de la o prăznuire ca aceea; dar foarte puțini îl ascultau. Atunci era în Betel un slujitor al acelei juninci, cu numele Amasia. Acel slujitor, văzând pe proorocul lui Dumnezeu că hulește pe idolul lor - juninca cea de aur -, că scuipă jertfele lor și depărtează poporul de la spurcata lor prăznuire, spunându-le încă și îngrozirile și pedepsele cele viitoare asupra celor ce nu se pocăiau, clevetea pe Amos lui Ieroboam, împăratul lui Israel, zicând: „Amos face întărâtări împotriva ta în mijlocul casei lui Israel. Pământul nu poate să sufere toate cuvintele lui; pentru că tulbură și ridică poporul împotriva ta și încă proorocește și rele pentru tine, zicând: «Ieroboam de sabie se va sfârși, iar poporul lui Israel va fi rob și dus din pământul său»”.

Astfel pâra slujitorul Amasie pe proorocul Amos, vrând să pornească pe împărat spre mânie împotriva lui; dar împăratul nu lua în seamă cuvintele aceluia, nici nu voia să facă rău proorocului lui Dumnezeu, pe care îl cinstea, deși el era închinător de idoli. Și văzând slujitorul că nu poate să pornească pe împărat împotriva proorocului lui Dumnezeu, a început a-l prigoni pe el, muncindu-l; pentru că de multe ori, prinzându-l, îl bătea cumplit și-l gonia din Betel, îngrozindu-l să nu vină la praznicul lor, nici să întoarcă pe popor de la jertfele și de la ospăturile lor. Însă sfântul prooroc nu lua în seamă îngrozirile și bătăile ce-i veneau de la dânsul, ci iarăși venea și proorocea cuvintele cele învățătoare și îndemnătoare către popor. Și iarăși era prins de acel slujitor și muncit cu bătăi.

Iar odată, vicleanul slujitor a zis cu rugămintă către Amos: „Proorocule, du-te de aici și mergi în patria ta, în pământul Iudeei. Acolo să viețuiești și să proorocești, iar în Betel să nu te mai întorci, deoarece este sfințire a împăratului și casa împărăției lui”. Proorocul Amos a răspuns, zicând: „Eu n-am fost prooroc, nici nu sunt fiu de prooroc, ci am fost păstor al dobitoacelor; și fiind sărac, mă hrăneam cu poame din pustie până m-a luat Domnul de la oi și mi-a zis: «Mergi și proorocește la poporul meu Israel». Iar tu îmi zici să nu prooroces în Israel, nici să supăr casa lui Iacov? Pentru aceasta, Domnul zice despre tine: «Când vor veni asirienii în pământul lui Israel și-l vor robi, atunci vor pustii cetățile lui și le vor strica; iar cetatea aceasta o vor lua. Atunci ostașii asirienilor cei fără de rușine vor spurca cu desfranare pe femeia ta înaintea ochilor tăi, deoarece și tu ai făcut pe Israel să rătăcească înaintea ochilor lui Dumnezeu cei atotvazatori și ai învățat popoarele acestea să facă lucruri necurate, în întinata capiște a juninței celei de aur. Iar fiii și fiicele tale de sabie vor cădea și tu în pământ necurat te vei sfârși, iar poporul lui Israel va fi dus în robie din pământul său»”.

Cu niște cuvinte proorocești ca acestea pornindu-l pe acel slujitor spre mânie, a fost bătut Sfântul Amos fără cruțare; iar la sfârșit, un fiu al slujitorului, anume Ozia, fiind plin de mânie și iuțime, l-a lovit pe el foarte tare peste sprâncene, rănindu-l de moarte. Însă n-a murit îndată, ci a fost dus abia viu la pământul său și la patria sa, în cetatea Tecui, unde, din rănilor cele dureroase, și-a dat sufletul său după câteva zile și a fost îngropat cu părinții săi. Iar ce fel au fost proorociile lui, cel ce va voi, să citească cartea proorociei lui. Iar noi pe Dumnezeul Cel ce l-a înțelepțit pe el îl slăvim, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Notă. Să se știe că altul a fost Amos, tatăl lui Isaia, și altul proorocul acesta. Amos, tatăl lui Isaia, a fost din seminția împăraților Iudeei; el s-a născut și a petrecut în Ierusalim. Iar acest prooroc a fost de neam de jos și nu din Ierusalim, ci din cetatea Tecui, locuința păstorilor. Pentru că acolo pășunile erau bune, și mulți ierusalimeni bogați își țineau dobitoacele lor la Tecui. Amos, tatăl lui Isaia, nu era din numărul proorocilor, nici nu a fost trimis undeva de Dumnezeu și nu a murit de moarte mucenicească.

Iar acest Sfânt Amos, pentru darul lui cel proorocesc, a fost numărat cu proorocii, a fost trimis în Israel și a murit mucenicește. Deci măcar că alții scriu altfel despre aceasta, însă nu este fără de greșală istoria lor.

SFINȚII MUCENICI VIT, MODEST ȘI CRISCHENTIA (15 iunie)

În timpul împărăției lui Dioclețian, când ighemonul Valerian din Sicilia prigonea pe creștini, era acolo un copil de doisprezece ani, cu numele Vit, fiul unui bărbat bogat și de neam bun care se numea Ghilas. Acela se ținea de necurăția păgânească, iar fiul lui, fericitul Vit, fiind luminat de sus în copilăria sa cu minunatul dar al Sfântului Duh, a cunoscut pe Unul și adevăratul Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul și pământul și, crezând într-însul, se ruga Lui ziua și noaptea, îmbrăcându-se într-o haină de păr.

Și s-a învrednicit a auzi un glas dumnezeiesc de sus către dânsul, grăind: „S-a auzit rugăciunea ta și voi arăta spre tine mila Mea”. După glasul acesta, i s-a dat lui de la Dumnezeu puterea făcerii de minuni și tămăduia neputințele omenești, și sfătuia pe cei necredincioși ca să cunoască pe adevăratul Dumnezeu, și povățuia pe mulți la calea cea dreaptă; pentru că Domnul Cel atotputernic a voit ca din gura pruncului acesta și din lucrurile lui, să-și săvârșească lauda, spre înfruntarea rătăcirii închinării la idoli. Deci, mai presus de fire i-a dat aceluia, împreună cu înțelegerea, și darul făcerii de minuni, ca întru anii cei tineri, fericitul Vit să fie bărbat puternic cu lucrul și cu cuvântul și să se slăvească întru dânsul Dumnezeu Cel minunat întru sfântul Său.

Și înștiințându-se ighemonul Valerian de acest sfânt prunc, a chemat pe tatăl lui la dânsul și i-a zis: „Ce este aceasta care aud, că fiul tău se închină aceluia Dumnezeu, pe care îl cinstesc creștinii? De voiești să-l ai pe el întreg și sănătos, sârguiește-te să-l întorci de la acea sălbăticie”. Iar Ghilas, venind acasă, a

început a sfătui pe fiul său să nu se întoarcă de la vechile slujbe cele păgânești, care se fac zeilor lor. Iar fericitul prunc Vit a zis către tatăl său: „Eu nu știu pe alt Dumnezeu, fără numai pe Unul Cel ce este din veac, al Cărui Duh se poartă peste ape și Care a deosebit lumina de întuneric! Aceluia îi slujesc eu. El este făcătorul cerului și al pământului, iar Fiul Său este Domnul nostru Iisus Hristos, împăratul îngerilor. Pe Acela îl mărturisesc și Il voi mărturisi în toate zilele vieții mele!” Atunci tatăl său, mâniindu-se, a poruncit să-l bată cu vergi, zicându-i: „Cine te-a învățat pe tine să grăiești acestea? Au nu știi că ighemonul va auzi acestea și vei pieri?” Tânărul i-a răspuns: „Hristos, al Cărui rob sunt, m-a învățat pe mine, iar de mânia ighemonului nu mă tem”.

Atunci Ghilas, chemându-l pe ispravnicul său cu numele Modest, i-a zis: „Vezi, ca niciodată fiul meu să nu grăiască cuvintele care pomenesc pe Hristos”. Însă Sfântul Vit nu băga în seamă îngrozirile tatălui, și precum purta totdeauna în inima sa numele lui Hristos, așa și în gură. Și a fost mângâiat de Hristos Domnul prin îngerească arătare, pentru că îngerul Domnului i s-a arătat în vedenie, zicându-i: „Nu te teme, ci îndrăznește în numele lui Iisus Hristos, că eu îți sunt dat păzitor să te păzesc până la sfârșit; deci cunoaște acest dar de la Domnul, că tot ce vei cere de la Dânsul, îți se va da”.

Sfântul Vit, veselindu-se și întărindu-se prin această îngerească arătare, și mai mult mărturisea și preamărea numele Domnului. Iar tatăl său plângea pentru el, deoarece pe el singur îl avea; și se sârguia cu cuvinte amăgitoare să-l întoarcă la slujba diavolească. Și a întrebat Sfântul Vit pe tatăl său: „Tată, căror zei îmi poruncești să slujesc?” Tatăl lui i-a răspuns: „Fiule, nu știi oare pe zeii noștri: Die, Hercules, Junona, Artemida, Vesta, Apolon și ceilalți, cărora se închină împărații și boierii?” Sfântul a zis către tatăl său: „Acea cărora le zici că sunt zei, sunt idoli fără de suflet, făcuți de mâini omenești, care au gură, dar sunt muți, au ochi și sunt orbi, au mâini și picioare, dar nu se mișcă. Iar eu știu că unul este Dumnezeu viu și lucrător în Care viețuim și ne mișcăm, ziditor și atoateșitor, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, și mărturisesc că Unul este Răscumpărătorul și Mântuitorul neamului omenesc, Fiul lui Dumnezeu, Care a fost muncit pentru păcatele noastre și cu al Cărui sânge ne-am izbăvit”.

Tatăl său i-a zis cu lacrimi: „O, prea dulcele meu fiu, ia aminte la sfatul folositor și sănătos al tatălui și întoarce-te de la credința cea nebună; prin care tu te ostenești în zadar și cinstești pe un om mort, ca nu cumva mâniindu-se ighemonul să te piardă și vei înmulți durerile inimii mele!” Fericitul Vit a răspuns: „O, tată! De-ai cunoaște și tu cine este Acela pe care tu Il defăimezi, numindu-L om mort și de te-ai închina și tu Lui, împreună cu mine, pentru că Acela este Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu, mieluşelul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii”. Ghilas a zis: „Eu știu pe Hristos Acela, Căruia tu îi zici că este Dumnezeu, că a fost bătut în Iudeea din porunca lui Pilat și a fost osândit la moarte pe cruce, și răstignit de iudei și de slugile lui Pilat”. Sfântul tânăr a răspuns: „Așa este tată, precum zici, dar taina acestui lucru este mare, minunată și sfântă”. Ghilas a zis: „Vorbind adevărul, aceea ai numi-o mai bine pedeapsă decât taină”. Fericitul copil a răspuns: „O, tată, ascultă-mă cu blândețe și cunoaște adevărul. Vinderea și răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos este mântuirea noastră, de la a Cărui dragoste să știi că nimeni, cu nici un fel de munci, nu va putea vreodată să mă despartă”. Atunci Ghilas a tăcut, mâhnindu-se cu inima pentru fiul său.

Și multe minuni se săvârșeau cu darul lui Dumnezeu, care petrecea în fericitul tânăr: orbii se luminau, neputincioșii se tămăduiau, iar diavolii se izgoneau și mărturiseau pe față sfințenia lui cea mare. Toate acestea nu s-au ascuns de ighemonul Valerian, care, șezând la judecată, a zis către tatăl lui Vit înaintea tuturor: „O, Ghilas, bărbat de neam bun, acum mi s-a făcut înștiințare cu adevărat că fiul tău cinstește și se închină cu toată osârdia Celui răstignit în Iudeea, Care Se numește Hristos; iar pe zeii părintești îi defaima; deci este dator să stea de față la judecata noastră și să-l aduci aici”.

Și fiind adus Sfântul Vit la judecata păgânească, ighemonul a zis către dânsul: „Pentru ce nu jertfești zeilor celor fără de moarte? Nu știi poruncile împărătești, că toți care cinstesc pe Cel răstignit se vor pierde cu felurite pedepse?” Iar fericitul prunc, fiind plin de Duhul Sfânt, nu s-a înspăimântat deloc; ci, făcându-și semnul Sfintei Cruci, a răspuns zicând: „Eu nu voiesc să mă închin diavolilor, nici nu voi

cinsti pe idoli de piatră și de lemn. Am pe Dumnezeu Cel viu, Căruia îi slujește sufletul meu!" Atunci Ghilas, tatăl lui, a strigat către cei de aproape și către rudele sale cu mare plângere, zicând: „O, prietenilor, vă rog tânguiți-vă cu mine, pentru că văd pe fiul meu unul născut că pierе". Iar Sfântul Vit a strigat împotriva lui, zicând: „Nu pier, ci mă învrednicesc a fi numărat în ceata dreptilor, celor plăcuți lui Dumnezeu". Valerian a zis către dânsul: „Pentru cinstea bunului tău neam și de dragostea prieteșugului tatălui tău, m-am oprit până acum și n-am împlinit asupra ta poruncile împărătești cele hotărâte asupra călcătorilor de lege. Iar acum, văzându-te pe tine întărit întru împotrivirea ta, voi începe a te munci după lege, căci poate vei lăsa nesupunerea ta, fiind pedepsit cu bătai". Aceasta zicând ighemonul, a poruncit să-l bată pe fericitul copil cu toiege.

Deci fiind el mult bătut, muncitorul îi zicea: „Supune-te acum și jertfește zeilor". Mucenicul îi răspundea: „O, ighemoane, ți-am spus o dată că mă închin lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu!" Și, mâniindu-se ighemonul, a poruncit să-l bată cu un lanț de fier. Dar, pe când slujitorii voiau să facă aceea, îndată li s-au uscat mâinile. Asemenea și mâna ighemonului, cu care arăta la slujitori și le porunceau, s-a vătămat de o boală năpraznică și a rămas uscată. Iar ighemonul a strigat cu durere, zicând: „Vai mie, mi-am pierdut mâna și pătimesc de durerea cea cumplită". Apoi a zis către tatăl lui Vit: „Nu fiu ai, ci vrăjitor". Iar Sfântul Vit a strigat, zicând: „Nu sunt vrăjitor, ci rob al Domnului meu Iisus Hristos Cel Atotputernic, Care, petrecând cu oamenii pe pământ, a înviat morții, a umblat pe ape ca pe uscat, a liniștit marea cea furtunoasă, a tămăduit toate bolile oamenilor cele nevindecate și acum tot aceleași minuni le face cu țaria Sa cea atotputernică. Eu sunt rob al Aceluia și mă sârguiesc a împlini poruncile Lui. Iar zeii tăi, cărora le slujești, ce pot? Spune-mi! Să-ți tămăduiască ei mâna, de pot să o tămăduiască!"

Ighemonul a zis: „Dar tu poți s-o tămăduiești?" Sfântul a răspuns: „În numele lui Iisus Hristos, pot!" Ighemonul i-a zis: „Fă-mă întreg, ca să te cunosc cu dinadinsul, că ești rob al lui Dumnezeu, precum zici, iar nu vrăjitor". Atunci sfântul mucenic, ridicându-și ochii către cer, a zis: „Dumnezeule, Tată ceresc, ascultă-mă pe mine, nevrednicul robul Tău, pentru cei ce stau de față, ca să vadă și să creadă întru Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul Tău Cel adevărat și atotputernic, Dumnezeu care, împreună cu Duhul Sfânt, împărătește în veci cu Tine. Fă ca în numele Aceluia, Unul născut Fiul Tău, să se tămăduiască mâna ighemonului". Așa rugându-se sfântul, îndată s-a tămăduit mâna lui Valerian și s-a făcut sănătoasă ca și mai înainte. Atunci ighemonul a încredințat pe copil tatălui său, zicând: „Ia-ți pe fiul tău acasă și învață-l să aducă jertfă zeilor, ca să nu piară".

Iar Ghilas luând acasă pe Sfântul Vit, îl amăgea în multe chipuri spre păgânătatea sa: făcea ospete și dansuri, cânta cu organe bine glăsuitoare, suna chimvalele și alăutele, înaintea ochilor lui Vit jucau fecioare frumoase, dănuțeau tinerii, cântau cu glasuri dulci cântece lumești de desfrânare și grăiau multe cuvinte înșelătoare, ca astfel să întoarcă inima tânărului spre deșertăciuni. Dar sufletul cel de diamant al tânărului copil petrecea nemișcat de nimic, pentru că, având dragostea lui Dumnezeu într-însul, Care biruiește toate cele lumești, nu lua aminte la nimic din cele ce se cântau și din cele ce se făceau înaintea ochilor lui, decât numai își ridica ochii săi neîncetat spre cer și suspina din adâncul inimii, zicând: „Dumnezeul meu, nu trece cu vederea inima cea umilită și smerită". Apoi tatăl său a poruncit să se pregătească o odaie pentru fiul său, pe care a umplut-o cu tot felul de bogății. A împodobit pereții cu îmbrăcăminte țesută cu aur, iar pe jos a așternut covoare alese. Cearșafurile erau împodobite cu mărgăritare și patul de mult preț. În sfârșit, toată odaia era plină de podoabe de mult preț.

Deci a închis într-însa pe fiul său, punând pe lângă el niște fecioare preafrumoase ca să-i slujească spre înșelare. Dar tânărul Vit, fiind întreg la minte și sfânt, își pleca genunchii și se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Dumnezeule lui Avraam, al lui Isaac și al lui Iacov, Dumnezeule, Părinte al iubitului Tău Fiu, Domnul meu Iisus Hristos, caută spre mine, miluiește-mă și întărește-mă cu puterea Ta, ca să nu poată balaurul cel rău și fărădelegea a-și împlini dorința sa în mine robul Tău, nici să batjocorească păgânii pe credincioșii robii Tăi și să zică: «Unde este Dumnezeul lor?»" Astfel rugându-se sfântul, deodată a răsărit în camera lui o strălucire de lumină negrăită și s-au văzut niște fețe purtătoare de lumină, ca niște făclii în chip de văpaie, în număr de douăsprezece. O mireasmă nespuse de plăcută ieșea de la acele fețe, care,

revărsându-se prin văzduh, a umplut toată casa aceea, încât tatăl Sfântului Vit, minunându-se și înspăimântându-se cu toți casnicii săi, a strigat, zicând: „Mare este această minune. De unde ne vine o mireasmă plăcută ca aceasta pe care nici în capiștile zeilor noștri n-am mirosit-o vreodată?” Apoi a zis: „Zeii au venit în casa mea la fiul meu!” Deci a început a cerceta cu iscodire de unde este acea mireasmă plăcută.

Și apropiindu-se de ușa cămării fiului și uitându-se înăuntru, a văzut fețele îngerilor celor înaripați ca niște vulturi, care străluceau luminos cu negrită frumusețe și cântau: „Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul...”. Această strălucire văzând-o Ghilas, îndată a orbit, de vreme ce, având ochii necurați, era nevrednic să privească acea lumină îngerească, care stă ascunsă în ceruri, și numai cei ce au ochii sufletești curați o pot privi.

Iar fericitul Vit, văzând pe tatăl său orbit, s-a umplut de fireasca dragoste pentru el și se ruga lui Dumnezeu ca să fie miluit. Deci, sfârșindu-și rugăciunea, zicea astfel: „O, Stăpâne, nu voia mea să se săvârșească, ci voia Ta, și precum Ție Unuia îți este cu plăcere, așa să fie”. Iar Ghilas, strigând de durerea cea fără de măsură a ochilor, zicea: „Vai, mie, mi-am pierdut lumina ochilor mei și sunt cuprins de cumplită durere”. Și plângeau pentru el toți casnicii lui, robii și roabele, văzând pe stăpânul lor orb. Atunci s-a auzit strigarea plângerii lor prin casele cele dimprejur și toată cetatea s-a înștiințat de ceea ce i se întâmplase lui Ghilas. Și s-au adunat mulți la casa aceea și a venit cu sânguință și ighemonul Valerian, care, văzând pe Ghilas orb, sprijinindu-se de mâinile slugilor și văitându-se de durere, l-a întrebat ce i s-a întâmplat și din ce pricină a orbit. Iar el a zis: „Am văzut în odaia fiului meu niște zei cu aripi, ai căror ochi erau ca niște stele. Vederea lor era ca fulgerul și, nesuferind acea strălucire a o vedea, m-am vătămat la ochi și mi-am pierdut vederea”.

Valerian a zis: „Puternici au fost acei zei pe care i-ai văzut; deci se cade ție să te rogi lor ca să te tămăduiască”. Și luând Valerian pe Ghilas cel orb, l-a dus în capiștea lui Die. Și se ruga acolo Ghilas, zicând: „O, Die, zeule atotputernic, de îmi vei tămădui ochii, îți voi aduce jertfe fără de număr și îți voi jertfi un vițel cu coarnele de aur. Asemenea și ție, o, zeiță Vesto, îți voi aduce niște fecioare curate, de voi câștiga ajutor de la tine”. Astfel rugându-se Ghilas către deșertii săi zei, nu numai că nu dobânda tămăduire, ci simțea că durerea se mărește și mai cumplit într-însul.

Iar Sfântul Vit, plecându-și genunchii spre Domnul în camera sa, se ruga pentru tatăl său, zicând: „Stăpâne, cel ce ai luminat pe orbul Tobie, fă milă cu tatăl meu, să te cunoască pe tine!” Apoi Ghilas, fără de folos fiind adus acasă de slugi de la capiștea idolească, a intrat văitându-se în casa în care Sfântul Vit aducea lui Dumnezeu jertfă de laudă și, căzând la picioarele fiului său, i-a zis: „Iubitul meu fiu, tămăduiește-mă pe mine!” Iar Sfântul Vit a zis către el: „Tată, dar voiești să fii sănătos?” Ghilas a răspuns: „Voiesc, fiule, și o doresc foarte tare”.

Sfântul i-a zis: „Dacă voiești să câștigi tămăduire, leapădă-te de Die, de Hercules, de Junona, de Artemida, de Vesta și de Apolon!” Ghilas a zis: „Cum mă voi lepăda de ei?” Sfântul Vit a zis: „Nu-i mai numi pe ei zei, ci diavoli; iar idolii pe care i-ai cinstit până acum nu-i mai cinsti, ci să-i ai ca pe niște fără de suflet și netrebnici. De te vei făgădui a face aceasta cu inimă curată, îndată se vor tămădui ochii tăi și se vor lumina!” Ghilas a zis: „Mă lepăd de zei și făgăduiesc a face ceea ce-mi poruncești”. Sfântul a zis: „Știu inima ta cea împietrită și cuvintele tale cele neadevărate; însă pentru cei ce stau de față, ca să creadă și să preamărească numele Domnului meu Iisus Hristos, deși ești nevrednic, însă voi arăta spre tine puterea Stăpânului meu”.

Aceasta zicând-o sfântul, a pus mâna sa pe ochii cei bolnavi ai tatălui său și s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Care ai luminat mai presus de fire ochii celui orb din naștere, luminează și ochii tatălui meu, deși nu este vrednic pentru necredința lui, însă să o faci aceasta, pentru slava numelui Tău cel sfânt, ca el să vadă și să fie înfrunțați vrăjmașii Tăi și să se bucure toți cei ce

cunosc și iubesc numele Tău". Așa rugându-se sfântul, îndată au căzut niște bube ca niște solzi de pe ochii orbului și s-a făcut sănătos.

Dar Ghilas, după o vreme, în loc să cunoască pe adevăratul Dumnezeu și să dea mulțumire pentru tămăduirea ce a căpătat-o de la El, a început a huli pe Făcătorul său de bine, zicând către fiul său: „Nu m-a tămăduit Dumnezeul tău, ci zeii mei, cărora le slujesc și cărora m-am fâgăduit să le aduc jertfe!" Și astfel preamărea pe zeii lui cei necurați înaintea tuturor, zicând cu glas mare: „Mulțumesc zeilor mei, celor ce m-au tămăduit pe mine!" Deci mergând în capiștea lor, le aducea jertfe spurcate de mulțumire, precum fâgăduise. Și atât se împietrise inima lui de către diavol și se robise de răutate, încât fireasca dragoste ce avea către fiul său a schimbat-o în ură și se gândea să omoare pe fiul său, pruncul cel sfânt și nevinovat. Dar Domnul, Cel ce păzea pe robul Său, a trimis pe îngerul Său spre paza aceluia.

Deci îngerul Domnului s-a arătat noaptea în vederea ochilor, în chip de tânăr frumos și strălucitor de lumină, celui mai înainte zis Modest, ispravnicul lui Vit, bărbat bătrân cu anii, care crezuse în Hristos, și i-a zis: „Ia pe copil și mergi la mare și veți afla la mal o corăbioară; deci să intrați în ea și să treceți în țara în care vă voi arăta eu". Iar Modest a zis către înger: „Doamne, nu știi calea încotro voi merge". Zis-a îngerul: „Eu vă voi duce pe voi". Și îndată sculându-se Modest, a luat pe Sfântul prunc Vit, și a luat încă și pe Criscentia, maica lui, credincioasa roabă a lui Hristos, și a mers cu ei la mare, urmând după îngerul cel ce-i conducea. Iar când au ajuns la malul mării, au aflat corăbioară cea gătită de Dumnezeu. Și a zis îngerul către Sfântul Vit, ca și cum îl ispitea: „In care țară te duci?" Răspuns-a sfântul: „Oriunde ne va duce Domnul, acolo vom merge cu osârdie". Zis-a îngerul: „Ai oare cu ce plăți?" Răspuns-a sfântul: „Aceluia Căruia îi slujim, Acela îți va răsplăti".

Și intrând în corăbioară, au mers puțină cale de la Sicilia, și s-au aflat într-una din părțile Italiei, care se numea Lucania, la un loc care se numea Alectoria. Și după ce au sosit la mal, au ieșit din corăbioară la uscat și îndată îngerul Domnului cel în chip de tânăr, ce era cu ei, s-a făcut nevăzut. Iar ei mergând, au sosit la un râu ce se numea Silar, care curgea din țara Lucaniei spre mare; deci, lângă acel râu s-au odihnit sub niște copaci cu umbră deasă. Acel loc era plăcut spre petrecere și au început a viețui acolo, iar hrană le trimitea Dumnezeu, căci precum pe Sfântul Uie îl hrănea corbul în pustie din porunca lui Dumnezeu, tot așa și pe acești sfinți îi hrănea un vultur, aducându-le în toate zilele hrană. Și au început a se face multe minuni prin Sfântul Vit, că se preamărea numele lui în țara aceea, Dumnezeu proslăvindu-l pe robul Său. încă și diavolii fiind siliți de puterea lui Dumnezeu, strigau din oameni: „Ce este nouă și ție, Vite? Ai venit aici mai înainte de vreme să ne pierzi pe noi?" Deci popoarele se adunau la el cu neputincioșii lor; iar el, tămăduindu-i cu rugăciunea și cu semnul Sfintei Cruci, îi învăța cunoștința Adevăratului Dumnezeu și paza poruncilor Lui, și mulți necredincioși întorcându-se la Hristos Dumnezeu, primeau Sfântul Botez.

Intr-acea vreme, împăratul Dioclețian avea un fiu cuprins de îndrăcire, iar diavolul striga prin gura aceluia: „Nu voi ieși de aici, de nu va veni Vit din Lucania". Iar împăratul zicea: „Unde putem afla pe acel om?" Răspuns-a diavolul: „Îl veți afla petrecând lângă râul Silar". Deci împăratul a trimis ostași înarmați în Lucania, ca să aducă îndată pe Vit la el. Și mergând trimișii acolo, au găsit pe ostașii lui Hristos lângă râu, făcând rugăciuni către Dumnezeu, și au zis către copil: „Tu ești Vit?" Răspuns-a sfântul: „Eu sunt". Zis-au ostașii: „Împăratul Dioclețian are trebuință de tine!" Iar sfântul a zis: „Eu, un copil mic și prost, pentru ce sunt trebuincios împăratului?" Răspuns-au ostașii: „Fiul lui este muncit de diavol și de aceea are trebuință de tine". Și a zis Sfântul Vit: „Să mergem dar întru numele Domnului".

Deci a mers cu ostașii pe cale spre Roma, și cu el a mers și Sfântul Modest, iar fericita Criscentia le urma lor de departe. Și ajungând la Roma, ostașii au spus lui Dioclețian despre venirea lui Vit; iar Dioclețian a poruncit să-l aducă înaintea lui. Și stând sfântul înaintea împăratului, s-a mirat acela de frumusețea lui, pentru că Sfântul Vit era cu adevărat un copil frumos, fața lui era ca de înger, iar ochii ca niște raze de soare, deoarece era plin de darul lui Hristos.

Atunci Dioclețian a zis către el: „Tu ești Vit?” Iar sfântul nu i-a răspuns. Deci împăratul a început a întreba pe Modest, vrând ca să știe despre dânșii. Iar Modest, fiind bătrân și simplu la obicei, nu putea să dea răspuns cuviincios împăratului. Apoi împăratul, defăimând cu necinstite cuvinte pe Modest, voia să-l gonească din fața lui. Atunci Sfântul Vit, deschizând gura, a zis către împărat: „Pentru ce întrebă cu așa îngrozire pe cel bătrân ca și pe cel tânăr? Se cuvenea ca pe cel bătrân să-l cinstești măcar pentru căruntețe”. Împăratul a zis către Sfântul Vit: „De unde este în tine atâta îndrăzneală, ca să vorbești cu noi așa mânios, neluând în seamă puterea noastră?” Răspuns-a sfântul: „Noi nu suntem mânioși, căci am luat Duhul nerăutății de la Hristos Dumnezeu nostru și suntem următori blândeții porumbelului; pentru că învățătorul nostru este bun din fire, cu puterea mare, cu obiceiul fără de răutate, smerit și blând. Deci și ucenicii Lui sunt datori să fie blânzi și smeriți cu inima, iar nu iuți și mânioși, precum ne numești pe noi”. Acestea grăindu-le Sfântul Vit, deodată diavolul a răcnit cu spaimă prin gura fiului de împărat: „O, Vite, pentru ce mă muncești atât de cumplit mai înainte de vreme?”

Iar sfântul nu răspundea diavolului. Dioclețian a zis către sfânt: „Oare poți să-mi tămăduiești pe fiul meu?” Răspuns-a sfântul: „Poate să fie sănătos fiul tău, dar eu nu pot să-i dau sănătate. Hristos Fiul lui Dumnezeu, al Cărui rob sunt, Acela de va voi, poate cu înlesnire prin mine, robul Său, să-l izbăvească de muncirea diavolească, pentru că este puternic!”

Deci Dioclețian a început a ruga pe Sfântul Vit să tămăduiască pe fiul său; iar sfântul, apropiindu-se de cel îndrăcit, și-a pus mâinile pe capul lui și a zis: „În numele Domnului nostru Iisus Hristos, ieși, duh necurat, din zidirea lui Dumnezeu!” Și îndată a ieșit diavolul din fiul împăratului, însă nu fără de vătămarea celor ce stăteau acolo de față. Pentru că pe mulți necredincioși, care batjocoreau pe Sfântul Vit cu cuvântul sau în gândurile lor, deodată i-a ucis diavolul prin îngăduința lui Dumnezeu și sufletele lor cele necurate le-a dus în iad, ca pe o dobândă a sa. Iar împăratul s-a mirat și s-a înspăimântat văzând pe fiul său sănătos și pe cei mulți căzuți morți. Și în loc să cunoască puterea numelui lui Iisus Hristos și să preamărească pe adevăratul Dumnezeu, se gândea în sine, cum ar putea să întoarcă pe Vit la păgânătatea sa.

Căci împăratul cel fără de lege se rănise de frumusețea lui și a început cu momeli a vorbi către dânșul, zicându-i: „Prea iubitele Vite, învoiește-te cu mine ca să aducem împreună jertfe zeilor. Și îți voi da ție până la jumătate din împărăția mea, te voi îmbogăți cu mulțime de aur, de argint și de lucruri de mult preț; te voi îmbrăca în haină împărătească și îmi vei fi mie prieten de aproape”. Răspuns-a Sfântul Vit: „Împărăția și bogățiile tale îmi sunt netrebnice, pentru că am pe Domnul Dumnezeu meu, Căruia, de Îi voi sluji cu credință, mă va îmbrăca pe mine în haina cea nesticăcioasă și prea luminată a nemuririi în împărăția cea cerească”. Zis-a Dioclețian: „Nu grăi astfel, ci cruță-ți viața ta și jertfește zeilor ca să nu suferi feluri de munci, dându-te la moarte amară”. Răspuns-a sfântul: „Eu, cu negrăită osârdie, doresc aceste munci, cu care mă îngrozești, ca să pot merge la cununa pe care Domnul a făgăduit-o aleșilor Săi”.

Atunci Dioclețian a poruncit ca pe Sfântul Vit și pe Modest să-i arunce într-o temniță întunecoasă și puturoasă, și fiecăruia să i se pună fiare grele de câte zece ocale și să le pecetluiască ușa și fereastra cu inelul său cel împărătesc, ca să nu le dea lor cineva pâine sau apă, căci el voia să-i omoare pe ei cu foamea și cu setea. Și fiind sfinții închiși în temniță, îndată a strălucit o lumină înăuntru, pe care și străjerii au văzut-o, privind printr-o spărtură; iar Sfântul Vit a strigat cu glas mare către Dumnezeu, zicând: „Doamne, ia aminte spre ajutorul nostru, grăbește de ne izbăvește pe noi din legăturile acestea, precum ai izbăvit pe cei trei tineri din cuptorul cel cu foc și pe Suzana de la martorii cei mincinoși și fără de lege”.

Astfel rugându-se sfântul, s-a cutremurat pământul în temniță și a strălucit mai multă lumină, și o bună mireasmă negrăită s-a revărsat prin văzduh. Și i s-a arătat lui Domnul nostru Iisus Hristos și i-a zis: „Scoală-te, Vite, și te îmbărbătează și fii tare, pentru că Eu sunt totdeauna cu tine”. Acestea zicându-le Domnul, s-a făcut nevăzut; iar fiarele au căzut de pe sfinții cei legați, Vit și Modest, și s-au făcut ca praful. Și amândoi s-au sculat și au început a cânta: „Bine este cuvântat Domnul Dumnezeu lui Israel, că

a cercetat și a făcut izbăvire poporului Său". Și se mai auzeau și glasuri îngerești cântând împreună cu ei. Iar străjerii, văzând lumina cea negrăită și auzind cântând glasurile îngerești, s-au umplut de spaimă și au rămas ca niște morți. Apoi, venindu-și în fire, au alergat cu cutremur la împăratul și i-au spus cele ce au văzut și auzit. Iar împăratul, socotind acelea ca pe niște vrăji creștinești, a chemat pe mai marele privileștilor și a poruncit să pregătească pentru a doua zi locul în care voia să dea pe cei legați la mâncarea fiarelor. Căci zicea: „Voi vedea de va putea Hristos al lor să-i scoată din mâinile mele".

Iar a doua zi au fost scoși la acel loc robii lui Hristos, iar Sfântul Vit întărea pe fericitul Modest, ispravnicul său, zicându-i: „Părinte, să nu te înfricoșezi, nici să te temi de armele diavolului, ci fii bărbat; pentru că ni se apropie cununa noastră cea mucenicească". Iar poporul care privea la acea privilește era ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și copii, care erau fără de număr.

Și a zis Dioclețian către Sfântul Vit: „Vite, unde te vezi acum?" Iar sfântul, nerăspunzând nimic muncitorului, și-a ridicat ochii spre cer. Împăratul iarăși i-a zis: „Unde te afli acum, Vit?" Sfântul i-a răspuns: „Mă văd în privilește; iar tu să faci degrabă ceea ce voiești să faci". Dioclețian a zis: „Vit, cruță sufletul tău și jertfește marilor zei". Sfântul a răspuns: „Să nu-ți fie ție bine, diavole, lup răpitor și înșelător al sufletelor! Mă mir de nebunia ta că, văzând puterile lui Dumnezeu, nu cunoști pe Dumnezeu și nu te rușinezi a mă întoarce de la Dumnezeul meu cu cuvintele tale. Eu ți-am spus de mai multe ori, că nu voi jertfi zeilor tăi, fiind diavoli, iar sfaturile tale cele păgânești și fără de rușine le întinzi spre mine? Căinelui îi zic: «Deși afară!» și el, rușinându-se, iese; dar tu nu te rușinezi! Însă eu am pe Hristos Dumnezeul meu, Căruia până acum îi slujesc și îi aduc jertfă de laudă din inima mea; iar acum îmi mai rămâne încă să-i fiu Lui cu totul jertfă vie!"

Atunci împăratul, din mânia cea fără de măsură, în loc să dea drumul fiarelor asupra mucenicilor, a poruncit ca îndată să se pregătească un cuptor aprins și o căldare mare și într-însa să topească plumb cu pucioasă și cu smoală, și să bage pe Vit în acea căldare înfierbântată, zicând: „Acum vom vedea, de-i va ajuta Dumnezeul lui!" Iar Sfântul Vit, îngrădindu-se cu semnul Sfintei Cruci, a intrat în mijlocul căldării care fierbea ca o mare. Și îndată stând de față îngerul Domnului, a luat puterea focului și a răcit fierbințeala căldării; iar mucenicul stătea ca în mijlocul unei băi calde, cântând Domnului și zicând: „Cel ce ai izbăvit pe fiii lui Israel din robia cea grea a Egiptului, prin Moise și Aaron, slugile Tale, fă milă cu noi pentru slava numelui Tău cel sfânt!" Și privind spre împărat, i-a zis: „Mulțumesc, Dioclețiane, ție și slujitorilor tăi, că mi-ați făcut baie plăcută aici!" Și tot poporul care privea a strigat cu glas mare: „O minune ca aceasta nu am văzut niciodată! Cu adevărat, mare și adevărat este Dumnezeul acestui prunc!" Și a ieșit sfântul din căldare, neavând nici o vătămare pe trupul său, ci dimpotrivă, mai vârtos se lumina trupul lui curat ca zăpada și el cânta, zicând: „Lămuritu-m-ai pe mine, Doamne, ca aurul prin foc! Cercetatu-m-ai și nu s-a aflat întru mine nedreptate!" Apoi a început a ocări pe împărat, zicând: „Rușinează-te, diavole, cu tatăl tău, satana, văzând tu cât de mare putere arată Domnul în mine, robul Său!"

Iar împăratul, aprinzându-se de mai multă mânie, a poruncit să aducă un leu înfricoșat, mare și cumplit, a cărui răcnire oamenii nu puteau să o rabde. Și a zis împăratul către sfânt: „Au doară și pe acesta îl vor birui vrăjile tale?" Iar mucenicul a răspuns: „Nebunile și nesocotitele, au încă nu cunoști puterea lui Hristos, care este cu mine și prin care îngerul mă va scoate degrabă din mâinile tale cele muncitoare?" Iar după ce a venit leul, sfântul s-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci, iar leul a căzut la picioarele lui și îi lungea gleznele.

Și a zis Sfântul Vit către împărat: „Iată, fiara dă cinste Dumnezeului meu, iar tu nu poți cunoaște pe Făcătorul tău, în Care măcar acum de ai voi să crezi, ți-ai câștiga mântuirea". Împăratul a răspuns: „Crede într-însul tu și neamul tău". Iar sfântul, zâmbind, a zis: „Bine ai zis, pentru că eu și tot neamul meu, prin baia Sfântului Botez, născându-ne a doua oară, nădăjduim să câștigăm cununa vieții în împărăția Dumnezeului nostru".

În acea vreme, mulți din popor, ca la o mie de bărbați, au crezut în Hristos. Iar împăratul a zis către mucenic: „Ce este aceasta, Vite, că nu te vatămă focul și fiarele? Cu ce fel de vrăji le împlânzești și faci pe popor să se mire și mulți cred în vrăjile tale?” Mucenicul a răspuns: „Eu nu împlânzesc focul și fiarele cu nici un fel de vrăji, ci toate acestea le lucrează puterea lui Hristos, Dumnezeuul meu. Focul și fiarele, fiind zidirea lui Dumnezeu, se supun voinței Ziditorului lor și nu pe mine, ci pe El. El cinstesc, iar ție îți aduc mai multă rușine, pentru că focul, fiind făptură fără suflet, și fiarele, fiind zidire fără de cuvântare, știu pe Dumnezeu care le-a zidit; iar tu, având suflet înțelegător, nu poți să-L cunoști pe Acela și te afli mai prost decât făpturile cele fără de cuvântare și fără de suflet”.

Atunci împăratul a poruncit ca să spânzure pe Sfinții Mucenici Vit și Modest și să-i muncească, și împreună cu dânșii și pe Sfânta Criscentia, maica lui Vit, care a venit acolo și a mărturisit că este creștină, iar pe împărat l-a vădit pentru păgânătatea și tirania lui. Și a poruncit muncitorul să le strujească trupurile cele dezgolate cu unghii de fier. Și a zis Sfântul Vit către împărat: „Puterea ta o arăți că este de râs și neputincioasă, când muncești pe o femeie”.

Deci sfinții au fost muciți foarte, încât strujindu-li-se trupurile, oasele rămăseseră goale și se vedeau toate cele dinăuntrul lor. Atunci Sfântul Vit a strigat către Domnul: „Dumnezeule, în numele Tău mântuiește-ne pe noi și ne izbăvește cu puterea Ta!” Și îndată s-a cutremurat pământul foarte tare și s-au făcut fulgere și tunete, capiștile idolești au căzut și mulți din poporul necredincios au pierit; unii împresurați de zidurile cele căzute, iar alții fiind uciși de fulgere și tunete. Iar împăratul s-a umplut de frică și a fugit din acel loc, bătându-se peste obraz și strigând: „Amar mie, că am fost biruit de un copil mic ca acesta!”

Iar îngerul Domnului, dezlegând pe acei sfinți mucenici de la muncire, i-a dus la locul lor din Lucania, la râul care se numea Silar și i-a pus sub copacul unde se odihniseră mai înainte, când au venit din Sicilia. Și odihnindu-se sfinții sub acel copac, s-au adunat la dânșii oameni credincioși din cei ce locuiau acolo aproape și Sfântul Vit s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul Dumnezeului Celui viu, primește în pace sufletele noastre, iar cei ce în slava Ta vor voi să cinstească pomenirea pătimirilor noastre, pe aceia păzește-i de toate răutățile lumii acesteia și să-i treci fără de primejdie în cereasca Ta împărăție”. Astfel rugându-se sfântul, s-a auzit glas din cer grăind către dânsul: „Rugăciunea ta s-a auzit”.

Și a zis sfântul către cei ce stăteau împrejur: „Fraților, să îngropați aici trupurile noastre; iar noi, după ieșirea noastră, vom ruga pe Domnul pentru voi ca, toate câte veți cere pentru mântuirea voastră, să le primiți și Hristos vă va izbăvi de vrăjmășiile diavolului”. După aceste cuvinte, sfinții mucenici într-un ceas împreună și-au dat cu bucurie sufletele în mâinile lui Dumnezeu. Iar oamenii, învelind cu pânze curate cinstitele lor trupuri și ungându-le cu aromate, le-au îngropat cu cinste în acel loc, care se numește Mariane.

Sfinții Vit, Modest și Criscentia au pățimit în ziua de 15 a lunii iunie, stăpânind în Roma Dioclețian; iar într-un nou împărățind Domnul nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine cinste și slavă în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL MUCENIC DULA **(15 iunie)**

Pe vremea când plăcuții diavolului se închinau aceluia, iar fermecătoria și rătăcirea închinării de idoli se întărea, era un ighemon în Cilicia pe nume Maxim. La acest ighemon a fost pârât robul lui Hristos Dula, bărbat din aceeași eparhie a Ciliciei, drept și temător de Dumnezeu, care cu mărturia a tot poporul era adevărat că are viață îmbunătățită și că păzește adevărul întru totul. Și a fost înștiințat ighemonul că Dula - mărturisorul credinței lui Hristos - a fost aruncat în temniță, notarii spunând astfel înaintea ighemonului: „O, ighemoane, mai marii cetății străbătând, precum ai poruncit, partea aceasta până la cetățile Zeferiei,

au prins pe un următor al credinței creștinești pe care l-am adus de față înaintea dreptei și prealuminății tale judecări". Acestea zicându-le ei, ighemonul a răspuns: „Când voi veni să cercetez acele cetăți, atunci pe toți legații care sunt prin temnițe voi porunci să-i aducă după mine, și-i voi munci pe ei la locuri însemnate".

Iar după un timp oarecare s-a dus el la cetatea din țara Zeferiei, care se numea Pretoriada și, șezând la judecată, a poruncit ca mai înainte să-i aducă lui de față pe fericitul Dula. Iar robul lui Hristos mergând la cercare, se ruga Domnului astfel: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, izvorul al milei, Tu ai zis prin gura lui David: Lărgeste-ți gura ta și o voi umple! Tu și în Sfânta Evanghelie ai grăit: Nu vă îngrijiți cum și ce veți răspunde! Tu trimite și acum pe sfântul Tău înger să-mi dea cuvânt mie, celui ce îmi deschid gura mea, ca, mergând la necuratul Maxim, să-i arăt păgânătatea lui, și câte va fi să pățimesc, să nu mă înfricoșez de muncile lui, avându-Te pe Tine înaintea ochilor mei, și să-mi dau cu osârdie trupul meu spre muncirea ighemonului. Pentru că, de nu-mi voi da trupul meu astfel ca să fie ars cu foc, atunci de ce fel de bunătăți voi putea să mă învrednicesc? Ce cunună voi primi, ce fel de răni îți voi arăta Ție, Domnul meu, pe care Tu de le-ai fi văzut, ai fi arătat spre mine mila ta și mi-ai fi dat iertare de păcate?" Grăind el acestea, ostașii l-au dezbrăcat de haina cea de deasupra și l-au dus legat înaintea ighemonului.

Deci Maxim ighemonul a zis către dânsul: „Spune-mi mie pe scurt cum te numești?" Sfântul Dula a răspuns: „Eu sunt rob al lui Hristos". La acestea, Maxim a zis către fericitul: „Spune-mi numele tău adevărat, că ceea ce spui tu de numele cel creștinesc, nimic nu poate să-ți folosească ție". Fericitul a răspuns: „Au nu ți-am spus cu adevărat numele meu? Eu mă numesc creștin, iar numele cu care oamenii mă cheamă este Dula; deci numindu-mă astfel, cu adevărat sunt rob al lui Hristos!" Ighemonul a zis: „Frica judecății și a muncirii încă nu ai încercat-o, de aceea grăiești către noi cu îndrăzneală; deci spune-ne nouă din ce țară ești, din ce loc și din ce neam".

Sfântul a răspuns: „Eu sunt născut în eparhia Ciliciei, în această cetate Pretoriada din Zeferia. Sunt de neam slăvit, iar din copilărie sunt creștin". Atunci ighemonul a zis: „Dacă din neam slăvit te-ai născut, atunci la nebiruții împărați să te supui. Deci, mergând la capiște, jertfește zeilor ca să fii cinstit de noi, iar de la marii împărați să primești mare și luminată cinste". Sfântul a răspuns: „Cinstirile tale și stăpânirile de la împărați să fie cu voi și cu toți aceia care nu cunosc pe adevăratul Dumnezeu; iar de la mine să le întoarcă pe acelea Dumnezeu meu, ca într-alt lucru să sporesc, adică în credința Domnului nostru Iisus Hristos". Acestea auzindu-le ighemonul de la fericitul, a poruncit să-l întindă la pământ și să-l bată cu toiege, zicând slujitorilor: „Sfatuți-l pe el să înceteze de a se înnebuni". Iar sfântul, fiind bătut cu toiege, grăia: „Mulțumesc Ție, Hristoase, că m-ai învrednicit să rabd acestea pentru mărturisirea numelui Tău cel sfânt". Auzind Maxim pe mucenic grăind astfel, îl defăima pe el, zicându-i: „Ce-ți va ajuta ție acum Hristos, când cu totul ești rănit? Oare încă nu înțelegi aceasta, omule nebun?"

Răspuns-a mucenicul: „Au nu grăiește învățătorul credinței noastre, Sfântul Apostol Pavel: Nimeni nu se încununează, de nu va fi muncit după lege?" Atunci ighemonul a zis: „Dacă ești muncit, te învrednicești de vreo cunună?" Răspuns-a sfântul: „Eu mă nevoiesc acum împotriva tatălui tău, diavolul; și de voi birui războiul satanei, adică pe tine, sluga diavolului, voi primi în ceruri cunună!"

Muncitorul a zis: „De ce ești așa de nebun și crezi în omul cel pironit pe Cruce?" Sfântul Dula a răspuns: „Oare ce este mai bine: a crede în idolii cei de piatră și de lemn, care sunt lucruri făcute de mâini omenești; sau a crede în Omul Cel îndumnezeit, Cel viu, Care este adevărat Dumnezeu și Care S-a răstignit de voie pentru noi?" La acestea, Maxim a zis: „O, nelegiuitule, oare lucru de mâini omenești socotești că este Apolon, marele zeu?" La aceasta, sfântul a răspuns: „Cu dreptate ai numit pe Apolon cu un nume ca acesta, care se tâlcuiește "pierzător"; căci inima ta, lipind-o de dânsul, ți-ai pierdut sufletul tău; și nu numai al tău, ci și pe al acelora pe care îi sfătuiești să i se închine lui. Însă să știi aceasta, că singur adevăratul Dumnezeu, Cel ce este în ceruri, va cere din mâinile tale sufletele lor, pe care, silindu-le spre închinarea de idoli, le-ai pierdut. Căci îți voi spune ție în ce fel a fost necuratul Apolon: El a fost precum ești și tu acum, neînfrânat; și fiind el cuprins de spurcata dragoste a unei femei ce se chema Dafni,

i-a dat ei mult aur, dar făgăduința de la dânsa nu a câștigat-o. Deci te întreb pe tine să-mi spui ce fel de zeu este acela, care, rânindu-se de trupezasca dragoste, n-a putut să-și câștige dragostea acelei femei, pe care foarte mult o iubea? Apoi cum nădăjduiești tu ceva de la dânsul? Cu adevărat cele povestite despre dânsul la voi sunt vrednice de răs, iar mai mult, sunt vrednice de plâns. Pentru că aceluia Apolon i te închini tu ca unui Dumnezeu, pe care acea femeie desfrânată, urâtă și plină de toată necurăția, întru nimic îl socotea, și în fața căruia scuipa? Vezi cât de vrednice de plâns sunt necuratele voastre lucruri?"

Auzind acestea Maxim ighemonul, a zis către slujitorii cei ce-l băteau: „Intorce-ți-l pe cealaltă parte și să-l bateți pe pânțe". Atunci Atanasie, cel mai mare peste tabăra oștilor, a zis sfântului: „Ascultă cuvântul ighemonului, oare nu vezi că cele dinlăuntru ale tale se varsă?" Sfântul mucenic a răspuns: „Ascultă tu, cel ce ești sfetnic și slugă a diavolului, pe tine și pe ighemonul tău să te sfătuiești așa! Cum ați putea îndemna pe desfrânată Dafni ca să voiască să se desfrâneze cu zeul vostru Apolon și să-i împlinească pofta lui, ca nu cumva aprinzându-se de dragostea către ea și nedobândind pofta lui, să piară rău? Iar eu am pe sfetnicul meu, pe Domnul nostru Iisus Hristos".

Atunci muncitorul a poruncit să aducă un grătar de fier și a zis către slujitori: „înfierbântați acest grătar foarte și puneți pe acest ocărător al zeilor noștri peste dânsul". Iar fericitul a zis: „Apolon al tău îți mulțumește ție în gheenă că îi înmulțești lui focul cel nestins și îți va da un dar ca acesta, ca să fii aruncat împreună cu dânsul în întunericul cel mai dinafară; atunci eu voi râde de tine, necuratele făcător de bine al lui Apolon!" Și muncind trupul fericitului, puțin a lipsit să nu-l ardă desăvârșit, dar n-a sporit cu nimic; pentru că nici cu sfatul cel înșelător nu l-a plecat, nici cu muncile n-a putut să-l silească pe robul lui Dumnezeu, ca să-și lase credința cea întru Hristos. Atunci, ighemonul a poruncit ostașilor ca pe cel atât Ce ars să-l păzească în temnița cea mai dinăuntru și nici o grijă să nu aibă pentru dânsul, zicând și acestea: „Nu cumva să-l numească pe el fericit careva din ceilalți oameni creștini, căci a suferit acele munci batjocorind pe zeii noștri".

Deci sfântul a petrecut în temnița aceea, preamărind neîncetat pe Dumnezeu și rugându-se ca să-i dea lui putere să săvârșească cu bine nevoița mucenicească. Iar după cinci zile, ighemonul Maxim șezând la judecată, l-a întrebat: „Oare viu este acel om înrăutățit și următor al credinței creștinești celei necurate? Aduceți-l pe el aici". Atanasie, cel mai mare peste ostași, a răspuns: „Așa de statornic spre apărarea mărturisirii sale și sănătos este omul acela, ca și cum nici o rană n-ar fi avut pe trupul său!" Și a poruncit ca să-l aducă pe el. Iar ighemonul, văzându-l sănătos cu trupul și luminat la față, a zis către ostași: „O, ticăloșilor străjeri, oare nu v-am poruncit să nu aveți pentru dânsul nici o grijă?" La acestea a răspuns Pigasie, mai marele notarilor: „Ne jurăm pe măriia ta, că a fost păzit în temnița cea mai dinăuntru, după porunca ta, având spânzurat la grumaji chipul cel de fier al lui Iraclie, de greutate ca la trei sute de litre; iar în ce chip s-a tămăduit, nimeni din noi nu știe". Atunci sfântul mucenic a zis: „O, ighemonule nebun, iată Hristos m-a tămăduit și mi-a dat mie trup sănătos și tare spre primirea muncilor care iarăși mi se vor pune de tine asupra mea, ca să cunoști că Dumnezeul nostru este doctor, Care S-a obișnuit a tămădui în chip minunat pe oamenii cei ce nădăjduiesc spre Dânsul. împreună cu ei nădăjduiesc să primesc și eu îndoita cunună a muceniei, iar tu să pătimești îndoit muncile cele veșnice. Iar dacă tu ai fi răbdat pentru Apolon al tău niște munci ca acestea, ar fi putut oare acel zeu al tău să te tămăduiască astfel precum m-a tămăduit pe mine Hristosul meu?"

Atunci ighemonul, mâniindu-se, a zis: „De vreme ce omul acesta nu încetează a ocări zeii noștri cu cuvinte rele, turnați untdelemn pe capul lui și dați-i foc". Mucenicul i-a grăit: „Dacă vei arde creierii mei, ce vei spori, păgânule? Scornește și alte munci mai grele". Ighemonul a zis: „Turnați multe semințe de muștar în nările lui". Mucenicul a răspuns: „Eu batjocoresc toate muncile tale!" Atunci ighemonul a poruncit slujitorilor să strujească spatele sfântului cu unghii de fier, să-i stropească rănilor cu oțet tare și să-l frece cu cioburi ascuțite.

Făcându-se toate acestea după porunca ighemonului, sfântul purtător de chinuri se ruga, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, stai de față înaintea robului tău, că pe spatele meu lucrează păcătoșii, înmulțindu-și

fărădelegile lor". Atunci Maxim i-a zis: „Pleacă-te măcar acum și mărturisește pe zeii noștri". Sfântul Dula a răspuns: „Zeii tăi, mai ales Afrodita și Artemida, să-ți ajute ție și răutății tale; iar de vei voi, îți voi spune și alte zeițe ale tale și nerușinările lor". Ighemonul a zis: „Zdrobiți-i fălcile ca să nu mai hulească pe zei; apoi să-l lăsați așa, ca să nu mai poată zice nici un cuvânt". Sfântul mucenic a zis: „O, ighemon fără de lege, oare pe mine mă vei bate, care-ți grăiesc adevărul, că Afrodita și celelalte zeițe și-au petrecut viața în desfrânări și în poftetele cele spurcate; care pe un păstor oarecare Paris și l-au pus judecător în cearta lor - care dintre ele ar fi fost mai aleasă în desfrânare? Pentru ce te mâinii când ești muștrat pentru lucrurile cele prea urâte ale zeitelor tale celor spurcate? Al meu este Dumnezeu adevărat, Care a binevoit a Se face om, a Se răstigni pe cruce și a Se îngropa și a învia a treia zi și a șezut de-a dreapta Tatălui, și are să vină cu foc să piardă pe zeii Tăi". Ighemonul, auzind acestea, a zis către sfântul: „Vezi, o, ticălosule, că și tu ai doi Dumnezei?"

Fericitul a răspuns: „Nu greși, nici te înșela, zicând doi Dumnezei, pentru că este Treime, Acea pe Care noi o cinstim!" Ighemonul a zis: „Atunci ai trei Dumnezei?" Mucenicul a răspuns: „Treimea O mărturisesc și O cinstesc! Cred în Tatăl, mărturisesc pe Fiul și mă închin Sfântului Duh".

Atunci ighemonul a zis: „Spune-mi, cum crezi într-un Dumnezeu și mărturisești trei?" Sfântul mucenic a răspuns: „Deși omul cel trupesc nu înțelege cele ce sunt ale Duhului lui Dumnezeu, însă voi spune pentru cei ce stau de față: Precum tu ești om și ai cuvânt și suflare, așa și Dumnezeu Tatăl, Cel Atotputernic, din firea Lui are Cuvânt și pe Cel întru tot Sfânt Duhul Său. Acest Dumnezeu al nostru a zidit pe om întru început, l-a cinstit cu chipul Său, suflând într-însul duh de viață, și l-a pus viețuitor în Rai; iar satana, care acum își face voia sa prin tine, s-a sărguit să silească pe om spre călcarea poruncilor lui Dumnezeu, precum face și acum prin tine, și l-a depărtat pe acela de la dumnezeieștile porunci. Atunci Dumnezeu, voind să ridice lucrul cel căzut al mâinilor Sale și pe cel rătăcit să-l întoarcă la calea cea adevărată, a trimis pe Fiul Său, adică pe Cuvântul. Deci acest Cuvânt al lui Dumnezeu S-a sălășluit în Preacurata Fecioară și dintr-însa S-a născut Fiu, prin Care Dumnezeu Tatăl a dat mântuire lumii".

Atunci, ighemonul a întrebat: „Au doar vreun cuvânt naște pe om?" Sfântul a răspuns: „Nu înțelegi tainele lui Dumnezeu; că de ai fi cunoscut tăria Atotputernicului, ai fi știut că Cel ce a zidit pe om din țărână, a întemeiat pământul pe ape, a întărit cerul și a făcut toată firea, Acela este Hristos. Pentru că de vreme ce firea omenească nu putea să vadă dumnezeirea, pentru aceea, El fiind milostiv, S-a făcut om pentru dragostea Sa pentru neamul omenească și a luat asupra Sa smerenia omenească; ca, precum prin omul cel zidit întâi a intrat moartea în lume, tot așa printr-un Om, Domnul nostru Iisus Hristos, să intre învierea morților". Ighemonul a zis: „Ce zici, oare va fi învierea morților?" Sfântul mucenic a răspuns: „Va fi cu adevărat! Cum va judeca Dumnezeu lumea, dacă nu se vor scula morții?". Ighemonul a zis: „Nu vreau să-mi grăiești acele cuvinte meșteșugite, ci lasă, precum vom muri, așa vom zăcea și morți". Mucenicul a grăit: „Adevărat ai zis, că morți sunteți, fiindcă credeți în idoli cei mulți; pentru aceea, niciodată nu veți ajunge la învierea vieții, ci veți ieși întru învierea judecării și a muncii celei veșnice. Însă se cade ca toți oamenii să stea înaintea judecării lui Hristos și să dea răspuns pentru toate faptele lor". Atunci ighemonul a poruncit ostașilor ca, ferecându-l pe mucenic cu legături de fier, să-l închidă în temniță și să-l păzească.

Iar a doua zi de dimineață, ighemonul a poruncit iarăși să aducă înaintea judecării sale pe Dula, robul lui Dumnezeu. Apoi, stând el de față, ighemonul i-a zis: „O, ticălosule, ce folos îți este ție să hulești fără de cinste pe zeii noștri?" Fericitul a răspuns: „Primesc mare plată de la Dumnezeuul meu, când ocărăsc pe zeii voștri, care nu sunt zei; iar pe tine, fiind încă viu, te va ajunge pedeapsa lui Dumnezeu". Atunci Maxim, voind să întineze pe sfânt cu cele jertfite idoliilor, a zis către slujitorii care stăteau de față: „Băgați în gura lui carne jertfită și vin". Fericitul a răspuns: „Chiar dacă vei spăla tot jertfelnicul tău cel urât de Dumnezeu și-l vei turna în gura mea, cu aceea nu vei putea întina cât de puțin pe robul lui Hristos". Muncitorul a zis: „Omule ticălos, iată, vezi că acum ai gustat din cele jertfite la jertfelnicele noastre".

Iar sfântul mucenic a răspuns: „Nimic nu mă vatămă pe mine acelea, urâtule și nebunule ighemoane!” Apoi ighemonul a poruncit să spânzure pe sfânt de un lemn, să-i strujească trupul până la cele dinlăuntru și să-i rupă măselele și gâttele. Iar sfântul mucenic a zis: „Nebunule, nu știi oare că tatăl tău, satana, te-a învățat să faci acestea?” Astfel trupul mucenicului a fost strujit până la oase și i-au rupt măselele din fălci; apoi ighemonul a poruncit să-l arunce în temniță. După aceea ighemonul s-a dus la Tars, cetatea Ciliciei, și a poruncit să-i aducă după dânsul și pe cei legați.

Iar după ce a mers o cale lungă ca de douăzeci de stadii, Sfântul Mucenic Dula, făcând semnul Sfintei Cruci, și-a dat pătimitorul său suflet în mâinile lui Dumnezeu, și astfel îl duceau mort. Și când erau aproape de Tars, ca la 14 stadii, mai marele temnicerilor a spus ighemonului: „Dula, cel ce ocăra cu necinste pe zei, a murit și trupul lui a fost adus până aici. Ce să fac cu el?” Iar ighemonul a poruncit să-l arunce într-o groapă adâncă, ca să fie fără de îngropare. Deci ostașii, luând trupul sfântului, l-au aruncat în râul ce curge spre țara Zeferiei. Și a plutit trupul spre un sat, care se afla nu departe de cetatea Pretoriada; și a zăcut lângă mal. Iar câinii păstorilor care se aflau pe acolo au mirosit trupul sfântului, și unul din ei l-a păzit, nelăsând nici o pasăre să se atingă de acel trup mucenicesc; iar alt câine, luând cu gura o haină păstorească, a tras-o și a acoperit moaștele mucenicului. Iar păstorii, văzând aceasta, au spus în sat și în cetate, și îndată a ieșit mulțime de popor credincios la moaștele sfântului mucenic și, luându-le cu evlavie, au mulțumit lui Dumnezeu, Care nu i-a lipsit pe ei de un mărgăritar scump ca acela. Deci, de unde a ieșit trupul acela viu, acolo s-a și întors, după săvârșirea muceniciei. Și luându-l cu bună cucernicie, l-au îngropat cu cinste, slăvind pe Domnul nostru Iisus Hristos, Cel slăvit împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh în veci. Amin.

Notă. în altă parte se scrie că acest Sfânt Mucenic Dula ar fi fost eparh al Ciliciei, dar el a fost doar cu neamul din eparhia Ciliciei. Nici Sfântul Simeon Metafrast nu pomenește că el ar fi fost eparh. Iar în Mineiul cel mare din această zi se scrie despre acesta, că a fost din țara Zeferiei, din cetatea Pretoriada și din eparhia Ciliciei.

POMENIREA ALTUI CUVIOS DULA, PURTĂTOR DE CHINURI (15 iunie)

Fericitul rob al lui Hristos, Dula, a fost monah într-una din mănăstirile cu viață de obște din părțile Egiptului. El era smerit și defăimat la vedere, iar la înțelegere mare și cinstit. Acesta, fiind defăimat și grăit de rău, încă și scuipat de toți, se bucura și se veselea cu duhul. Deci îi făcea nevinovați pe cei ce-l defăimau și se ruga lui Dumnezeu pentru ei, ca să nu li se socotească lor aceea întru păcat. Iar pricina o arunca asupra diavolului, căci acela tulbura pe frați, și fericitul Dula se înarma tare asupra lui, cu răbdare, cu nerăutate și cu rugăciune, biruind meșteșugirile sale. Acest nevoitor a petrecut într-o răbdare ca aceea douăzeci de ani, având nemișcate blândețea și smerenia inimii sale.

Și neștiind mai mult diavolul cum i-ar face lui rău, a scornit un meșteșug de acest fel, prin care a adus ispită și mâhnire nu numai Cuviosului Dula, ci și tuturor fraților, și i-a tulburat pe cei de la liniște. Căci pe un frate, ce petrecea tară frica lui Dumnezeu, l-a îndemnat să intre noaptea, tâlhărește, în biserică și să fure toate sfintele vase. Iar monahul acela, făcând aceasta, a ascuns cele furate și s-a ascuns în chilia sa, ca și cum n-ar fi ieșit nicăieri. Iar după ce a sosit vremea adunării la Utrenie, paraclisierul a intrat în biserică să aprindă candelile, a văzut că sunt furate toate vasele bisericești și s-a dus și a spus avvei. Deci a lovit în toacă după obicei și s-au adunat toți frații în biserică la cântarea Utreniei. Iar după cântarea Utreniei, avva și paraclisierul au spus fraților că sunt furate vasele și toți au început a se tulbura.

Intr-acea vreme, se întâmplase fericitului Dula, din pricina unei boli trupești, că n-a venit în sobor la pravila Utreniei. Și au zis unii din frați: „Nimeni nu le-a furat pe acelea, decât numai fratele Dula, căci de

aceea n-a venit în sobor, că de n-ar fi făcut el acest furtişag, apoi ar fi venit mai întâi decât toţi la slujba de noapte, precum s-a obișnuit a veni totdeauna". Deci au trimis să-l aducă la sobor. Și ducându-se trimișii, îl găsiră pe el bolnav, însă stând la rugăciune; și, apucându-l, îl trăgeau cu sila. Iar el îi întreba, zicând: „Ce este lucrul acesta, fraților? Pentru ce mă trageți cu sila, când eu pot să merg și singur la sfinții părinți?" Iar ei îl ocărau cu hulă și cu cuvinte necinstite și cu dosădiri, zicându-i: „Furătorule de cele sfinte, nevrednicule de viață, au nu-ți era destul că ne-ai tulburat atâția ani? Iar acum și sufletele noastre le-ai batjocorit?" Iar el zicea: „Iertați-mă, fraților, că am greșit!"

Deci l-au dus pe el la avva și la soborul părinților, care îmbătrâniseră în pustnicie, și au zis: „Acesta este cel ce ne tulbură din început și strică viața noastră cea de obște". Și unul după altul au început a cleveti împotriva lui. Unul zicea: „Eu l-am văzut mâncând verdețuri în taină". Altul zicea: „Eu l-am văzut furând pâine și dând-o afară din mănăstire". Altul zicea: „Eu l-am văzut bând în taină vin din cel bun". Iar alții ziceau alte oarecare rele, mințind împotriva lui.

Acestea toate auzindu-le avva și cei care erau cu el, au crezut acele clevetiri și au întrebat pe Dula cel nevinovat, dacă sunt adevărate cele grăite despre el. Iar mai ales îl cercetau pentru furtişag și-l întrebau unde a ascuns sfintele vase pe care le-a furat. Iar el, de la început îndreptându-se, le spunea că nu este vinovat cu nimic dintr-a-celea. Apoi, văzând că nu-l cred, a tăcut, zicând numai aceasta: „Iertați-mă, sfinților părinți, căci sunt păcătos!" Deci avva a poruncit să dezbrace de pe el chipul cel monahicesc și să-l îmbrace în hainele cele mirenești, zicându-i: „Lucruri ca acestea nu sunt ale chipului monahicesc".

Iar după ce au dezbrăcat de pe fericitul Dula chipul monahicesc, el a plâns cu amar și privind către cer, a zis cu glas mare: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, pentru numele Tău cel sfânt m-am îmbrăcat în chipul acesta; iar acum, pentru păcatele mele, sunt dezbrăcat de acest chip". Iar avva a poruncit ca, legându-l, să-l dea economului. Iar economul, dezbrăcându-i trupul, l-a bătut foarte tare cu vine de dobitoc, întrebându-l de sunt adevărate cele grăite împotriva lui pentru furtişag. Iar el, deși cu lacrimi, însă zâmbind în nevinovăția sa, zicea: „Iertați-mă, fraților, că am greșit!" Iar economul văzându-l zâmbind și spunând unele ca acestea, mai mult s-a mâniat. Deci l-a aruncat în temniță și i-a pus picioarele în butuci. Apoi a scris o scrisoare la mai marele cetății, înștiințându-l de furtişag și de fratele Dula, și a trimis-o degrabă. Iar domnul, citind scrisoarea, îndată a trimis niște slujitori răi, ca să aducă pe Dula ca pe un tâlhar.

Și luând slujitorii pe robul lui Dumnezeu, l-au pus pe un dobitoc fără de șa, și punându-i niște fiare grele peste grumajii lui, îl trăgeau prin mijlocul cetății cu batjocură. Și ducându-l la judecată, domnul l-a întrebat: „De unde ești? Cum te numești? Pentru ce te-ai făcut călugăr? Cum ai furat sfintele vase și unde le-ai ascuns?" Iar purtătorul de chinuri Dula nu răspundea altceva nimic domnului, fără numai aceasta: „Am greșit! Iertați-mă!" Apoi domnul, mâniindu-se, a poruncit să-l dezbrace și să-l întindă la pământ și patru slujitori să-l bată cu vine fără de cruțare. Și fiind bătut fără de milă multă vreme, zicea cu față veselă către domnul: „Bate-mă, bate-mă, că argintul meu îl vei face mai curat!" Iar domnul a zis către dânsul: „Nebunule, eu îți voi face ție argint mai curat decât zăpada pe trupul tău și pe coastele tale". Deci a poruncit să pună pe sub pânțele lui cărbuni aprinși și să verse pe rănile lui oțet amestecat cu sare. Iar cei ce stăteau de față se minunau de răbdarea lui și grăiau către dânsul: „Spune unde ai pus sfintele vase și vei scăpa de chinuri!" Iar el răspundea: „Nu am argint și nici un fel de vase!" Apoi domnul, slăbindu-l pe el de la muncire, a poruncit să-l ducă în temniță.

Iar a doua zi, domnul a trimis la lavră, poruncind ca să vină la dânsul începătorul de obște cu călugării. Și adunându-se toți, au venit împreună. Atunci domnul a zis către dânsii: „Multe și grele munci am pus asupra celui numit de voi tâlhar, dar nimic rău n-am aflat într-însul!" Zis-au lui călugării: „Stăpâne, afară de furtişag, încă și alte multe răutăți a făcut ticălosul acesta; și până acum i-am răbdat lui pentru Dumnezeu, așteptând să se întoarcă de la răutăți; iar el mai mult spre rău a venit". Domnul a zis către dânsii: „Atunci ce să fac cu el?" Iar monahii au zis: „Să faci precum poruncesc legile". Zis-a boierul:

„Legea cetății poruncește, ca furului de cele sfinte să i se taie mâinile". Iar monahii au zis: „Să pătimească după lege și să-și ia pedeapsa după lucrurile lui".

Iar boierul a poruncit ca să aducă pe purtătorul de chinuri Dula în mijlocul lor, și-l cerceta pe dânsul înaintea tuturor, zicându-i: „Ticălosule și împietritule, spune nouă adevărul pentru furtișagul cel mărturisit asupra ta și vei scăpa de la moarte". Iar nevinovatul Dula a grăit: „Voiești oare să zic împotriva mea ceea ce n-am făcut? Nu voiesc să mint împotriva mea, pentru că toata minciuna este de la diavol". Și iarăși a zis: „Despre lucrul de care mă întrebați acum pe mine, nimic nu știu că am făcut de acest fel". Iar boierul văzând că nimic nu mărturisește împotriva sa, iar călugării îl sileau ca după lege să primească judecata, l-a judecat ca să-i taie mâinile. Și a fost dus nevinovatul bătrân Dula la locul unde iau pedeapsa cei osândiți.

Intr-acea vreme, monahul acela care făcuse cu adevărat răutatea aceea și furase sfintele vase, a venit întru umilință și și-a zis în sine: „Dar dacă acum sau după aceasta se vor cunoaște cele făcute de mine? Și chiar dacă acum se va tăinui aici lucrul meu cel rău, apoi în ziua dreptei judecăți a lui Dumnezeu tot se va dovedi, și ce voi face atunci eu, ticălosul? Ce fel de răspuns voi da pentru un îndoit rău ca acesta, căci și vasele le-am furat și pe fratele cel nevinovat l-am dat la munci". Deci a mers degrabă la avva lavrei și i-a zis: „Avva, trimite degrabă în cetate, la domnul cetății, ca să nu taie mâinile fratelui, căci s-au aflat sfintele vase!" Auzind aceasta avva, îndată a trimis la domnul cetății și a eliberat pe răbdătorul de chinuri, fără să-i taie mâinile.

Și când l-au adus pe el în lavră, s-a descoperit nevinovăția lui; pentru că acea faptă s-a arătat că este a altuia. Atunci au început frații a cădea la picioarele Cuviosului Dula, zicând: „Iartă-ne, că ți-am greșit ție!" Iar el, plângând, le zicea: „Jertați-mă pe mine, părinților și fraților, mare mulțumire dau eu vouă; căci pentru durerile cele de puțină vreme, pe care mi le-ați mijlocit mie, mă voi izbăvi de veșnicele munci și mă voi învrednici de mari bunătăți prin milostivirea lui Dumnezeu. Că auzind adeseori vorbele cele netrebnice și ocărătoare, grăite de voi împotriva mea, mă bucuram cu duhul, nădăjduind ca să scap prin acelea de rușinea cea mare pentru păcatele mele, când va veni Domnul întru slava Sa și va descoperi tainele și va arăta sfaturile inimii. Iar acum mă bucur mai mult de aceasta, că am pățimit fără vină; pentru că știu ce fel de bunătăți a gătit Dumnezeu celor ce rabdă scârbe pentru Dânsul. O singură mâhnire am eu pentru voi, ca să nu vi se socotească vouă întru păcat lucrul cel făcut mie de voi fără de dreptate; și rog pentru aceasta pe înduratul Dumnezeu ca să vă dea vouă iertare".

După aceasta, mai trăind Cuviosul Dula trei zile, s-a dus către Domnul, neștiind nimeni de moartea lui. Iar un frate, care era rânduit să deștepte pe frați la rugăciunea cea de la miezul nopții, mergând la chilia cuviosului și bătând, nu a auzit răspuns. Și bătând a doua și a treia oară și neprimind nici un răspuns, s-a dus de a chemat pe alt frate și, aducând lumânare, au deschis ușa și au intrat înăuntru și au aflat pe cuviosul în mijlocul chiliei, stând în genunchi, fiindcă făcuse închinăciuni, iar cu sufletul fiind dus la Dumnezeu. Astfel, fiind în rugăciune și în plecarea genunchilor, și-a dat sufletul său Domnului. Deci, neîndrăznind să se atingă de el, l-au lăsat așa și, ducându-se, au spus părintelui lavrei că fratele Dula a murit. Apoi, după cântarea Utreniei, mergând însuși părintele și văzând pe Dula mort, a poruncit să-i învelească trupul său și să-l aducă la biserică pentru îngropare.

Iar după ce cinstitul lui trup a fost învelit și adus în biserică, părintele a poruncit să toace, ca toți frații să știe de sfârșitul lui. Deci s-au adunat toți și se atingeau de cinstitul lui trup, ca de al unui mucenic. Iar de vreme ce avva a voit să trimită la altă lavră, ca să vină și alt avvă cu frații să îngroape cu cinste pe fratele care a pățimit fără de vină, atunci părintele, văzând că frații se îmbulzesc să îngenuncheze la acel mort, a poruncit să-i aducă trupul înăuntru bisericii și să-l încuie, așteptând să vină și avva cu clericii de la cealaltă lavră și să se adune monahii de la amândouă lavrele. Iar când era la al nouălea ceas, venind și celălalt avvă cu frații și adunându-se toți, a poruncit ca să deschidă biserica și să pună trupul fericitului Dula în mijlocul soborului ca, văzându-l pe el, să-l dea cinstitei îngropări cu cântări cuviincioase.

Și apropiindu-se de trup, nu l-au aflat pe el, fără numai hainele și papucii singuri, și toți s-au umplut de mare mirare și spaimă. După aceasta, părinții celor două lavre au zis către frați: „Vedeți, fraților, ce poate pătimirea cea cu multă răbdare, blândețea, nerăutatea și smerenia? Iată acum fratele nostru nu numai cu sufletul, ci și cu trupul s-a dus de la noi, mutat fiind de mâinile îngerești, nevăzut, în altă parte; de vreme ce noi ne-am aflat nevrednici să ne atingem de sfântul lui trup. Iar de cinstea aceasta s-a învrednicit de la Dumnezeu pentru îndelunga sa răbdare cu blândețe și cu nerăutate, în smerenia inimii. Noi îl socoteam că este păcătos și nevrednic de viața omenească cea de pe pământ, iar el s-a aflat sfânt și vrednic de viața cea cerească cu îngerii. Deci noi suntem rușinați, iar el a fost preamărit, noi suntem defăimați, iar el este încununat de Domnul nostru Iisus Hristos. Așadar, să ne sârguim a ne învăța răbdarea și smerenia, blândețea și nerăutatea, având spre pildă pe acest îndelung răbdător pătimitor”.

Aceasta când o ziceau părinții de la cele două lavre, frații au plâns cu plângere mare și au așezat ca în tot anul să se săvârșească pomenirea Cuviosului părintelui Dula, răbdătorul de chinuri, spre folosul sufletelor lor și spre slava lui Hristos Dumnezeul nostru, Cel slăvit împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

FERICITUL IERONIM (15 iunie)

Fericitul Ieronim s-a născut în orașelul Stridon, aproape de Acvileia, în anul 347. Primele învățături le-a primit în casa părinților. Apoi, mergând la Roma, a învățat greaca și latina, arta vorbirii și filosofia. A primit botezul la vârsta de 20 de ani, din mâinile papei Liberios. La Treveri, în Galia, a descoperit viața mănăstirească. La Roma a intrat într-o obște de prieteni, unde a început învățătura Scripturii și a cunoscut catacombele romane. În urma unei neînțelegeri cu ai săi și scârbit de deșertăciunile Romei, a făcut prima călătorie în Răsărit, cercetând mănăstirile din Grecia, Tracia, Asia Mică, Cilicia, și s-a stabilit în Antiohia. S-a retras apoi în pustia Calsis, din Siria, unde a trăit o perioadă de patru ani de nevoie ascetice, luptând împotriva patimilor. În această perioadă a învățat limba ebraică. Revenind în Antiohia, a primit darul preoției, apoi a făcut o călătorie la Constantinopol, atras de faima cuvântărilor Sfântului Grigorie de Nazianz și a stat acolo doi ani, ascultându-i cuvintele.

Il găsim, apoi, din nou la Roma, unde viața lui a luat un drum statornic. Papa Damasus l-a luat ca diac al său, cu ascultarea de a revedea textul Bibliei în limba latină, numită, mai târziu, Vulgata. Murind papa Damasus, fericitul Ieronim s-a retras, din nou, în Palestina și s-a stabilit la Betleem, unde a întemeiat trei mănăstiri. A început, atunci, o perioadă de strădanie cărțurărești, care a ținut 30 de ani. A alcătuit multe scrisori, îndemnând pe credincioși la o viață curată și păzirea poruncilor Domnului. Pe călugări i-a învățat arta copierii manuscriselor. Impovărat de bătrânețe și de neîncetate nevoie, Cuviosul Ieronim a murit la Betleem, în anul 420. Ne-au rămas de la el Vulgata, numeroase alte traduceri, omilii, comentarii la cărțile Sfintei Scripturi, lucrări de istorie bisericească și scrisori de îndrumare duhovnicească.

Fericitul Ieronim rămâne, pentru noi, icoana cărțurarului creștin. Prăznuirea lui, în Biserica Ortodoxă, se face la 15 iunie, în fiecare an.

FERICITUL AUGUSTIN, EPISCOPUL HIPONIEI (15 iunie)

Fericitul Augustin s-a născut la 13 noiembrie 354, în Tagaste, orașel din provincia africană Numidia. Tatăl său nu era creștin și s-a botezat numai pe patul de moarte, dar în schimb, mama sa, Monica, era o fierbinte credincioasă. Augustin a învățat mai întâi în Tagaste, apoi în Madaura și Cartagina. Fiind foarte înzestrat, a deschis o școală de retorică la Cartagina, ca după aceea să meargă la Roma și Milano.

În tinerețea lui a cunoscut și o viață de destrăbălare și abateri de la dreapta credință. La Milano a început să se apropie mai mult de Dumnezeu. Acolo a cunoscut pe dumnezeiescul episcop Ambrozie și a fost încântat de cuvântările acestuia. Mama sa, Sfânta Monica, plângea neconținut, rugându-se lui Dumnezeu pentru îndreptarea lui. Ca s-o îmbărbăteze, Sfântul Ambrozie i-a spus: „Fiul unor astfel de lacrimi, nu poate să piară”.

Acum Augustin a descoperit și rânduiala monahilor, citind viața Sfântului Antonie, scrisă de Sfântul Atanasie, care l-a mișcat și l-a adus la pocăință. Odată, aflându-se în grădina unui prieten și plângând pentru viața sa, a auzit un glas de copil, care-l îndemna: „Ia și citește!” Deschizând Sfânta Scriptură, a citit următorul cuvânt din Epistola către romani (13, 12-14): Nu în ospete și în beții, nu în desfrânări și fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă, ci îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos, iar grija de trup să nu o faceți spre poftă. Acesta era răspunsul lui Dumnezeu, la căutările lui Augustin. În Confesiunile sale, el mulțumește lui Dumnezeu pentru acest răspuns, În anul 387, Augustin primește botezul din mâinile Sfântului Ambrozie, în noaptea de Paști. Pe când avea 32 de ani, Sfânta Monica moare și Augustin se retrage în Tagaste, vinde tot ce are și întemeiază o mănăstire împreună cu prietenii și ucenicii săi.

După trei ani este sfințit preot la Hipon, de episcopul Valerius și începe o ascultare grea, slujirea Bisericii. Peste cinci ani este ridicat în scaunul lui Valerius și devine, în câțiva ani, căpetenia episcopatului african.

Scrierile lui Augustin dezvăluie măsura fără pereche a darurilor sale. Ca o conștiință vie a Ortodoxiei, Augustin se vede nevoit să apere dreapta credință, împotriva tuturor ereziilor, care se iviseră în Biserica lui Dumnezeu, în timpul acela: manihei, donațienii, pelagienii. Dintre scrierile sale, cele mai însemnate sunt cartea Despre Trinitate, la care a lucrat 14 ani, și cartea Despre cetatea lui Dumnezeu. Scrierea care-i face cea mai mare cinste este cartea Retrăzierilor sale, o recunoaștere a propriilor greșeli, iar lucrarea lui cea mai citită este Confesiunile.

Fericitul Augustin rămâne dascălul fără asemănare al întregului Occident creștin. A murit la 28 august 430. Mormântul său se află în biserica Sfântul Petru din Pavia. În Biserica Ortodoxă este prăznuit la 15 iunie.

SFÎNTUL TIHON, EPISCOPUL AMATUNDEI, FĂCĂTORUL DE MINUNI (16 iunie)

Sfântul Tihon se trăgea din orașul Amatunda, cetate în insula Cipru, din părinți binecredincioși și iubitori de Hristos, de la care a învățat din tinerețe a cunoaște pe Hristos Dumnezeu și Sfintele Scripturi. El s-a numărat în clerul Bisericii și s-a rânduit ca să citească poporului dumnezeieștile cuvinte în biserică. Apoi, pentru curăția vieții lui, a fost hirotonisit diacon de Sfântul Memnon, episcop al aceleiași cetăți Atnatunda. Și ducându-se episcopul Memnon către Domnul, Sfântul Tihon a fost ridicat prin alegere la scaunul episcopal și a fost sfințit arhieriei de marele Epifanie, arhiepiscopul Ciprului.

În acea vreme era încă în insula Cipru, mulțime de popor necredincios, care se ținea de rătăcirea închinării la idoli. Deci multă osteneală a suferit Tihon, arhierul lui Hristos, întorcând de la înșelăciunea idolească la credință pe oamenii care piereau în păgânătatea elinească și aducându-i la Hristos Dumnezeu. Iar

Domnul i-a ajutat în ostenele lui, căci, scoțând turma cea cuvântătoare din dinții lupilor răpitori și drăcești, a adus-o în ograda Bisericii celei sobornicești și din capre a făcut oi ale lui Hristos. El a sfărâmat toți idolii care erau împrejurul Amatundeii și drăceștile locuințe, iar capiștile lor le-a stricat.

Și viețuind mulți ani și bine îndreptând Biserica cea încredințată lui, s-a dus către Domnul și a fost numit făcător de minuni, căci multe minuni a făcut în viața lui și după moarte. Dar viața lui întreagă și istoria minunilor lui nu s-au putut afla; căci din pricina învechirii vremii și a războaielor agarenilor, precum multe sfinte biserici au fost pustiite, tot astfel au pierit și cărțile bisericești. Însă din multele minuni ale lui, două au venit la știrea noastră.

Iată prima minune: Pe când era încă tânăr în casa sa, petrecând lângă părinți, l-a pus tatăl său să vândă pâine; pentru că aceea era meseria tatălui său, ca din vânzarea pâinii să-și hrănească familia. Iar fericitul tânăr dădea pâinea la săraci fără plată. Deci tatăl lui, înștiințându-se de aceasta, a început a se supăra asupra lui și a-l ocări. Iar tânărul, fiind insuflat de Dumnezeu, îi zicea: „O, tată, pentru ce te mâhnești, ca și cum ai suferi vreo pagubă? Pâinile le-am dat împrumut lui Dumnezeu și am zăpădit Lui cel nemincinos, Care zice în sfintele cărți: Cel ce dă lui Dumnezeu, va primi însutit! Iar de nu crezi cele grăite, să mergem la hambar și vei vedea acolo, cum Dumnezeu dă datoria Sa, celor ce I-au dat Lui cu împrumut". Aceasta zicând-o, a mers cu tatăl său la hambar, și, când a deschis ușa, a aflat cămara care era deșartă, plină de grâu curat. Iar tatăl său s-a mirat cu spaimă și, căzând, s-a închinat lui Dumnezeu, dându-I mulțumire. Dintr-aceia vreme nu mai oprea pe fiul său să împartă pâini la săraci cât va voi.

A doua minune este aceasta: într-o oarecare vie, lucrătorii tăind vițele cele uscate, le aruncau afară; iar Sfântul Tihon, adunând acele vițe uscate, le sădea în via sa și se ruga lui Dumnezeu să-i dea la via lui patru daruri: Cel dintâi, ca vițele cele uscate, fiind sădite, să primească umezeală și putere vie, ca ele să se înrădăcineze, să răsără și să crească. Al doilea, ca acea vie a lui să fie îndestulată cu rodirile sale. Al treilea, ca strugurii să fie dulci la gust și sănătoși. Al patrulea, ca strugurii din via lui să se coacă mai degrabă decât în toate viile.

Astfel rugându-se, a doua zi, mergând la acele vițe uscate pe care le sădise, le-a găsit pe toate răsărite și înverzite. Și începând a crește într-aceiași an mai presus de obicei și de firea sa, au adus mare îndestulare de struguri. Și fiind strugurii încă verzi în celelalte vii, în via Sfântului Tihon strugurii se cospeseră mai degrabă decât la toți și erau foarte dulci la gust și foarte folositori sănătății omenești. Acea vie a fost lucrată mulți ani nu numai cât a trăit Sfântul Tihon, ci și după moartea lui, aducând rod cu îndestulare. Și în tot anul, mai înainte de vremea cea obișnuită a coacerii tuturor viilor, în 16 zile ale lunii iunie, la pomenirea Sfântului Tihon, se aduceau la biserica sfântului struguri copti din acea vie, iar cu vinul cel stors dintr-înșii, se săvârșea jertfa cea fără de sânge la Sfânta Liturghie.

Din aceste două minuni se poate vedea cu îndestulare că Sfântul Tihon a fost făcător de minuni și mare plăcut al lui Dumnezeu. Se adevărește încă la slujba lui și aceasta, că vremea sfârșitului său a văzut-o mai înainte și a spus aceasta și altora. Pentru sfințenia acestui făcător de minuni, să fie slăvit Dumnezeul nostru acum și în vecii vecilor. Amin.

SFINȚII MUCENICI TIGRIE PREOTUL ȘI EUTROPIE CITEȘUL **(16 iunie)**

Sfinții Tigrie și Eutropie au fost din clerul Sfântului Ioan Gură de Aur, pentru care au și pățimit; căci a fost pusă asupra lor o pricină nedreaptă, pentru arderea ce s-a făcut în Constantinopol. Iată acea pricină: În ziua în care a fost izgonit marele luminător al Bisericii, Sfântul Ioan Gură de Aur, fiind dus la surghiun ca un soare la apus, s-a aprins un foc în biserica cea sobornicească nu din vreo pricină omenească, ci din

urgia lui Dumnezeu; și răspândindu-se prin toată biserica, a ieșit prin ferestrele cele mai de sus și a ajuns la acoperișul bisericii.

Și a înconjurat văpaia biserica, nu numai înăuntru, ci și pe dinafară, încât au ars toate zidirile cele de lemn ce erau aproape de piatră. Și suflând un vânt puternic, acea văpaie a fost dusă pe sus prin aer de la biserică, a trecut târgul și s-a plecat ca un pod deasupra palatului în care se făceau sfaturile senatului, și l-a ars desăvârșit. Și se vedea o minune înspăimântătoare: Focul, ca un însuflețit, în chip de balaur, umblând împrejur, mistuia casele cele depărtate și mai ales cele ale vrăjmașilor Sfântului Ioan, iar casele ce erau aproape de biserică, acelea au rămas întregi. Deci cămărilor care erau cu cinstitele vase, focul nu le-a atins, ca dintr-aceasta să se înștiințeze toți, că nu după întâmplare s-a făcut o ardere ca aceasta, ci din mânia lui Dumnezeu, pentru izgonirea cea nedreaptă a Sfântului Ioan Gură de Aur. Și în trei ceasuri, multe zidiri frumoase și de mulți ani, podoabe nespuse și bogății nenumărate s-au prefăcut în cenușă; însă n-a pierit nici un suflet de om în pârjolul cel înfricoșat, și toți ziceau: „Dumnezeu pedepsește cetatea cu foc, pentru că fără de vină au izgonit pe Ioan Gură de Aur, plăcutul lui Dumnezeu”. Iar oamenii vrăjmași ai Sfântului Ioan au găsit de aici pricină împotriva prietenilor lui și ziceau: „Cei ce sunt de un gând cu Ioan au aprins biserica”.

Deci îndată au ridicat prigoană cumplită asupra robilor nevinovați ai lui Dumnezeu, episcopi, preoți, clerici și călugări, pe care, prinzându-i, pe unii îi munceau în Constantinopol, iar pe alții, legându-i, i-au trimis în Calcedon și îi chinuiau cu grele legături prin temnițe. Și erau unii dintre vrăjmașii Sfântului Ioan, cu nărav ca de oameni sălbatici, care erau rânduiți să umble prin cetate, să asculte vorbele din popor ce se grăiesc despre Ioan și, de auzeau pe cineva grăind bine de Ioan și jelind pentru izgonirea lui, îndată îl prindeau, îl duceau la închisoare și-l sileau să blesteme pe bărbatul cel sfânt; iar pe cei ce nu voiau, pe unii îi băteau cumplit, altora le jefuiau averile și-i surghiuneau prin felurite locuri; pentru că, păstorul fiind bătut, se cuvenea și oile să fie risipite.

Intr-acea vreme, era eparh al cetății un anume Optat, cu credința elin, ținând de păgânătatea închinării de idoli; iar cu obiceiul aspru și nemilostiv. Acela, fiind vrăjmaș al creștinătății, se bucura în sine văzând tulburarea aceea care se făcea între creștini, unul împotriva celuilalt năvălind deodată cu răutate. Deci primejdiile și strâmtorările care erau între creștini, acelea îi erau lui bucurie și veselie, și ajuta pe cei care vrăjmășuiau împotriva Sfântului Ioan și împotriva iubitorilor lui. Deci a început a face cercetare pentru focul ce se pusese, de unde și prin a cărui fapt s-a aprins. Și, prinzând pe mulți, îi muncea cumplit, ca și cum ei ar fi fost pricina focului, dar în fapt zavistuiind asupra creștinilor. Între alții au prins și pe cinstitul preot Tigrie, pe care, dezbrăcându-l și dându-l la munci, l-au bătut cumplit, cu curele ude, peste tot trupul. Iar acest Tigrie era de neam barbar și famen cu trupul, însă nu din naștere, ci din scopire. El, fiind robit din copilăria sa și cumpărat de un stăpân bogat, acela l-a scopit și el slujea ca un rob în casa stăpânului său. Iar după mulți ani, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, câștigând libertatea sa, s-a lipit de slujitorii bisericești și, pentru viața lui cea îmbunătățită, l-au cinstit cu rânduiala de preot, pentru că era cu adevărat bărbat plin de toate bunătățile și de plăcerea lui Dumnezeu: blând, smerit, milostiv, iubitor de străini, folositor celorlalți cu cuvântul și cu lucrul. Pe acesta muncindu-l mult eparhul cel nemilostiv, l-a surghiunit în Mesopotamia unde s-a și sfârșit ca un pătimitor în strâmtorarea legăturilor.

După aceasta, muncitorul a prins și pe Eutropie citețul, fiindcă a fost pârât ca un pricinuitoare al focului. Iar Sfântul Eutropie era feciorelnic, fără de prihană din pânțele maicii sale, tânăr cu anii și cu nici un rău amestecat, nevinovat cu mâinile și curat la inimă. Pe acesta dându-l la muncire, întâi l-au bătut cu vine de bou, apoi, bătându-l cu bețe și vergi groase, i-au sfărâmat oasele. După aceea, cu unghii de fier i-au strujit nu numai coastele, ci și fața, fruntea și tot trupul lui până la oase. După aceasta, i-au ars cu lumânări părțile cele de jos ale trupului său. În toată vremea acelor munci, eparhul îl întreba de focul ce se aprinsese, dacă el a aprins biserica. Și după ce sfântul mucenic nu i s-a supus, a poruncit ca să-l ia de la muncire și să-l arunce în temniță.

În acea vreme, un episcop, cu numele Sisinie, dormind, i s-a făcut o vedenie ca aceasta: I se părea că este în biserică Sfântului întâiului Mucenic și Arhidiacon Ștefan și a văzut pe un bărbat cinstit cu fața în chip de înger, fiind strălucit ca unul din sfinții cei mari. Acela stătea în fața dumnezeiescului altar, ca și cum se minuna și se întrista, și l-a auzit zicând astfel: „Pe toată cetatea am înconjurat-o căutând bărbați îmbunătățiți și, dintr-atâta mulțime de oameni, pe nici unul nu am putut afla bărbat bun decât numai pe fericitul Eutropie”.

Aceasta văzând-o Sisinie episcopul în vis și deșteptându-se, a chemat îndată pe un preot ce era lângă el și i-a spus cele văzute și auzite. Deci i-a poruncit ca să meargă prin toată cetatea, căutând și întrebând cine este Eutropie. Iar preotul, ducându-se și căutând pe Eutropie, i s-a spus că un Eutropie a fost muncit și dat la judecată nu demult în priveriște, ca un făcător de rele, apoi a fost aruncat în temniță. Deci acel preot alergând și aflând pe mucenic în temniță, a căzut la dânsul cu lacrimi și a vorbit cu dânsul, și l-a rugat pe el ca pe un mare plăcut al lui Dumnezeu și răbdător de chinuri al lui Hristos să se roage Domnului pentru dânsul. Și întorcându-se preotul la episcopul său, i-a spus cine este Eutropie și unde se află.

Și zăcând Sfântul Eutropie în temniță foarte bolnav de muncile cele cumplite ce le pătimise, au început a putrezi rănilor trupului său și suferea dureri cumplite. Iar după o vreme, scoțându-l iarăși la muncire și spânzurându-l la muncă, și-a dat sufletul său în mâinile Domnului, lăsând celor ce-l munciseră pe el, trupul său mort și plin de răni. Iar muncitorul, înștiințându-se că el este mort, a poruncit să-l arunce afară fără de îngropare, spre mâncarea câinilor. Și a stat acel trup pătimitor până noaptea, când, pe o vreme întunecată cu vifor și vărsare de ploaie, au venit niște cucernici preoți în taină și au luat trupul mucenicului și, în aceeași noapte, l-au îngropat la un loc cinstit. Iar în timpul îngropării, au auzit în văzduh glasuri de cântări îngerești preadulci și negărite. Și s-au încredințat de sfințenia fericitului Eutropie și astfel au început a-l cinsti pe acela ca pe un mare mucenic al lui Hristos. Iar noi cinstind cu dreaptă credință pomenirea acestor doi sfinți mucenici, Tigrie preotul și Eutropie citețul, și nădăjduind spre sfintele lor rugăciuni, slăvim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, pe Unul Dumnezeu nostru în veci. Amin.

SFINȚII MUCENICI MANUIL, SAVEL ȘI ISMAIL (17 iunie)

Sfinții Mucenici Manuil, Savel și Ismail au fost frați de o mamă. Patria lor a fost Persia; părinții lor nu erau de o credință, căci tatăl lor ținea de păgânătatea persienească, iar maica lor de credința cea bună creștinească. Aceasta, precum și-a hrănit pe fiii săi cu laptele său de maică, tot așa i-a adăpat pe ei din tinerețe cu credința creștinească și i-a crescut în frica lui Dumnezeu. Iar fericitul Evnoic, preotul, i-a creștinat prin baia Sfântului Botez și i-a învățat dumnezeieștile cărți. Iar după ce aceștia au venit la creșterea bărbătească, au fost numărați în rânduiala ostășească și cu trupul slujeau împăratului Persiei, Alamundar, iar cu duhul slujeau împăratului ceresc, Domnului nostru Iisus Hristos, păzind sfintele Lui porunci și plăcându-I Lui cu toate lucrurile cele bune.

Deci au fost trimiși de împăratul lor la Iulian Paravatul, împăratul grecesc, pentru întărirea păcii. Iar împăratul Iulian i-a primit mai întâi cu cinste și le-a arătat lor multa sa milă, făcându-se ca un prieten iubit către ei. Apoi, înștiințându-se că sunt creștini, s-a umplut de mânie și, împotriva obiceiurilor și legilor celor de obște tuturor popoarelor, pe acești trimiși la dânsul de către împăratul Persiei, muncindu-i pentru credința lor cea întru Hristos, i-a pierdut.

Muncirea lor a fost astfel: împăratul cel fără de lege a voit să meargă în Bitinia la un loc oarecare, ce se numea Orghia Trigon, unde avea să săvârșească un praznic necurat și diavolesc. Deci a mers cu corabia din Constantinopol la Calcedon și, ajungând la locul cel zis, a început cu toată mulțimea poporului

elinesc, care se adunase acolo, a săvârși acea necurată prăznuire, închinându-se idolilor și aducându-le jertfe fără de număr și făcând ospete mari cu dăntuiri, cu timpane și cu tot felul de cântări, săvârșind multe lucruri urâte și fărădelegi în cinstea pierzătorilor zei. Iar robii lui Hristos, Manuil, Savel și Ismail, care erau acolo cu împăratul, nevoind nici măcar să privească la acea prăznuire urâtă de Dumnezeu, s-au despărțit deosebi.

Deci, stând ei oareunde la o parte, plângeau și se tânguiau pentru înșelarea și rătăcirea unui atât de mare popor și se rugau lui Hristos Dumnezeu, ca să-i poată păzi pe ei de împărțirea necurățiilor închinătorilor de idoli; asemenea se rugau și pentru cei rătăciți, ca să-i aducă și pe ei Dumnezeu la cunoștința adevărului. „Nu lăsa, Doamne - ziceau ei -, să petreacă poporul acesta întru atâta adânc de răutăți și nu lăsa zidirea Ta cea căzută să piară întru așa nebulie, căci se văd a fi mai nesocotitori decât pietrele și lemnele care se cinstesc de dânșii. Pentru că acelea, fiind făpturi neînsuflețite și nesimțitoare, nimic nu știu din cele ce li se fac lor; iar aceștia, cinstiți fiind de Tine cu suflet înțelegător, fiind după chipul și asemănarea Ta, nu știu și nici nu înțeleg ce fac și pe cine cinstesc în locul lui Dumnezeu, ci umblă întru întuneric, rătăcesc și merg la veșnica pierzare”.

Astfel stând și plângând sfinții la acel loc osebit, împăratul a privit spre cei ce jertfeau și se ospătau cu dânsul; iar pe trimișii cei din Persia, nevăzându-i lângă el, a poruncit să-i caute și să-i aducă acolo, ca să se veselească împreună cu dânsul. Deci unul din sfetnicii împărătești, aflându-i pe ei stând deosebi, i-a chemat la ospățul împărătesc; pentru că socotea că și aceia sunt de aceeași necurăție a închinării de idoli. Iar robii lui Hristos i-au zis într-un glas, sfetnicului împărătesc care îi chema pe dânșii: „Depărtează-te de la noi, pentru că nu ne vom lepăda de credința în care suntem crescuți din tinerețe; iar pe Dumnezeul nostru nu-L vom lăsa, nici nu ne vom închina diavolilor care sunt între voi. Să nu ne fie nouă aceasta, să ne lipim de acea rătăcire arătată, fiindcă nu suntem atât de nebuni și nesocotitori, ca, defăimând pe Dumnezeu Cel viu, Ziditorul nostru, să slujim zidirii celei neînsuflețite. Noi nu pentru aceea am suferit atâta osteneală de drum și am venit aici, ca să ne lepădăm de credința noastră; ci ca să întărim pacea între împărăția persană și grecească. Acestea să le știe împăratul tău și cei de un gând cu el, că nu ne va întoarce pe noi de la cinstirea cea adevărată a lui Dumnezeu și la a sa necurăție nu ne va trage, măcar de ne-ar da pe noi focului și muncilor, și chiar de ar lua de la noi sufletele noastre”.

Deci, ducându-se sfetnicul, a spus împăratului cuvintele sfinților. Atunci împăratul îndată s-a umplut de mânie asupra lor; însă n-a voit să-i muncească pe dânșii într-aceia zi, ca să nu-și facă împiedicare necuratei sale prăznuiri, ci, amânând până a doua zi, a poruncit ca pe robii lui Hristos să-i arunce în temniță. Iar aceia, mergând spre temniță, cântau zicând: „Veniți să ne bucurăm Domnului, să strigăm lui Dumnezeu Mântuitorul nostru, să întâmpinăm fața Lui întru mărturisire și în psalmi să-I strigăm”. Și iarăși: „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Iar noi, poporul Lui și lucrul mâinilor Lui, Il vom chema totdeauna pe El!”

Iar a doua zi, muncitorul șezând la judecată, a pus de față pe trimișii din Persia și a început a zice către dânșii: „O, bunilor bărbați, împăratul vostru v-a trimis la noi ca pe credincioșii săi și ai noștri iubiți, ca să așezați pacea cea dorită între amândouă împărățiile. Însă aceasta nu se poate așeza într-alt fel, decât numai prin unirea cea de dragoste și prin prietenia unuia cu celălalt. Și ce fel de unire și prietenie de dragoste arătați spre noi, de vreme ce n-ați voit ieri să săvârșiți prăznuirea împreună cu noi și să vă îndulciți de veselia făcută în cinstea zeilor, pe care îi cinstiți și voi, perșii; căci perșii cinstesc asemenea cu noi: soarele, luna, stelele și puterea cea prea luminoasă a focului și pe ceilalți zei. Deci pentru ce voi v-ați lepădat a-i cinsti pe aceia împreună cu noi și n-ați voit să fiți cu noi la soborniceasca noastră cinstire de zei, ca astfel și așezămintele cele de pace cu noi să fie mai puternice și mai tari? Iar dacă voi sunteți nebagători de seamă și defăimători ai zeilor noștri și nu de un gând cu noi, apoi ați venit la noi nu spre întărirea păcii, ci spre stricarea ei, spre ridicarea vrăjmașiei și a războiului”.

Sfinții au răspuns: „O, împărate, noi fiind trimiși de împăratul nostru, am venit pentru așezămintele de pace, ca să nu treacă ostașii voștri hotarele noastre, nici ostașii noștri pe ale voastre și să nu pustiască

părțile unul altuia; iar oamenii cei ce fac neguțătorii, ai noștri întru a voastră stăpânire și ai voștri întru al nostru pământ, să aibă intrare pașnică și fără de temere și ieșire nevătămată. Pentru aceasta suntem trimiși, iar nu pentru zei, căci fiecare, pe care Dumnezeu voiește și precum voiește, Il cinstește; și nu se ridică pentru aceasta războaie între împărați, ci pentru cetăți și pentru țări și pentru hotarele lor se fac certurile, vrajbele și războaiele. Iar tu, lăsând pe acelea care sunt ale împăcării, pentru care suntem trimiși la tine, începi altele pentru care nu suntem trimiși; pentru că nu vorbești cu noi despre întregimea stăpânirii tale, nici pentru petrecerea cea pașnică a împărăției noastre cea de un hotar cu voi, ci întrebă despre zei și despre credință. Și dacă tu ai voit aceasta, apoi să știi că noi, deși suntem perși cu neamul, însă cu credința suntem crescuți de maica noastră creștini, în evlavie, și suntem întăriți de duhovnicescul nostru părinte în credința cea adevărată. Și acum chiar și în patria noastră erau mulți de felul acesta, care au voit să ne întoarcă de la Hristos Dumnezeul nostru, la închinarea de idoli, dar n-au sporit nimic; căci, cu darul Stăpânului nostru, am rămas nemișcați și nebiruiți în mărturisirea noastră, și nădăjduim și acum în ajutorul Domnului, că și aici nimeni nu va putea să ne rupă pe noi de la credința cea sfântă și să ne silească la slujba cea diavolească, care cu adevărat este plină de deșertăciune, de înșelăciune, de rătăcire și de minciună".

Iar muncitorul, umplându-se de mânie, a zis către dânșii: „Cum, voi, fiind proști și neștiutori și limba grecească neștiind-o, îndrăzniți cu atâta nerușinare a ocări cu cuvintele voastre cele nebune credința pe care o ținem noi, care suntem preaînțelepți și am deprins toată înțelepciunea cărții cu desăvârșire? Și cunoaștem și scripturile voastre, pentru că știți că și în cărțile voastre creștinești ne-am învățat odată și am cunoscut toate cele scrise într-însele, dar neaflând nimic adevărat, îndată le-am lepădat, ca nu cumva, din neluare aminte, să cădem în rătăcire. Căci cine din acei care au credință în cărțile voastre și se întăresc în ele, s-a arătat vreodată a fi bun și desăvârșit? Și ce a făcut, spre a fi preaslăvit și vrednic de pomenire? De aceea vă sfătuiesc ca, lăsând socoteala voastră cea copilărească și de nimic, să vă alegeți credința cea bună, în care au petrecut preaînțelepții filosofi cei de demult. Iar de nu veți voi a asculta sfatul meu cel de folos, veți asculta, chiar nevrând, de muncile pe care le veți primi îndată!"

Sfinții au răspuns: „Ne-am învățat de la Domnul nostru să nu ne temem de cei ceucid trupul nostru, nici să ne îngrijim ce vom răspunde celor ce ne întrebă pe noi; pentru că însuși Sfântul Duh ne va întări în pătimire și ne va da cuvânt și îndrăznire în răspunsuri. Însă te întrebăm pe tine: Ce fel de nebunie spui că este în noi, tu care te socotești a fi mai înțelept decât toți? Care este mai nebun din doi? Cel care a cunoscut pe adevăratul Dumnezeu, Ziditorul a toate, și-L cinstește cu dreaptă credință? Sau cel care, lăsând pe Dumnezeul cel viu, se închină făpturii celei fără de suflet, pietrelor și lemnului și tuturor celor asemenea cu ele? Cu adevărat acela este nebun, care are lucrul cel neînsuflețit în loc de Dumnezeu; iar înțelept este cel ce slujește Dumnezeului Celui viu.

Pentru că acesta este cel dintâi lucru al cunoașterii omenești, ca să cunoască cineva pe Dumnezeu, Făcătorul său, pe Dătătorul tuturor darurilor, să creadă în El și să-I slujească cu osârdie. Iar a nu-L cunoaște pe Cel ce este Ziditor și Făcător de bine al său și a sluji diavolului, vrăjmașului cel pierzător de suflete, aceasta este nebunia cea mai desăvârșită. Iar filosofii voștri cei vechi, care au petrecut într-aceia rătăcire pierzătoare, numai li se părea că sunt înțelepți, dar în fapt erau prea nebuni, după cuvântul Sfântului Apostol: Socotin-du-se că sunt înțelepți, au înnebunit și s-a întunecat inima lor. Iar tu ești asemenea lor, dacă nu încă și mai rău; pentru că aceia, necunoscând credința cea dreaptă, au petrecut în rătăcire, iar tu, fiind luminat prin Sfântul Botez și crescut în creștinătate, te-ai lepădat de Hristos Dumnezeu; și acum toți cei ce știu pe adevăratul Dumnezeu te numesc elin în loc de creștin, și păgân fără de Dumnezeu, în loc de dreptcredincios!"

De niște cuvinte ca acestea ale sfinților mucenici, întărâtându-se împăratul foarte tare și umplându-se de nemăsurată mânie, a poruncit ca îndată să-i muncească cumplit. Deci mai întâi i-au dezbrăcat, apoi i-au întins la pământ și i-au bătut fără de cruțare cu curele crude, pe spate și pe pânțe. Apoi i-au spânzurat la muncire, pironindu-le mâinile și picioarele de un lemn, și au strujit cu unghii de fier tot trupul lor. Iar ei răbdând cu vitejie muncile cele grele, și-au ridicat ochii spre cer și se rugau lui Dumnezeu, zicând: „O,

Stăpâne, Care însuși ai fost pironit pe lemn de necredincioșii jidovi și n-ai pierdut într-alt chip păcatele lumii, decât numai prin pătimirea crucii și a morții, caută și spre noi cei ce suntem spânzurați pe lemn și ne dezbrăcăm cu sila de grosimea trupului, prin această cumplită strujire. Iar de vreme ce firea noastră este neputincioasă, dă-ne nouă ajutor de sus și ușurare de dureri, căci spre Tine nădăjduind, am îndrăznit a intra în nevoința aceasta. Cât de cumplite și amare sunt aceste munci, Tu singur Doamne, știi și vezi. Însă pentru dragostea Ta, ele ne sunt dulci, o, preadulce Iisuse!"

Astfel rugându-se sfinții, îndată le-a stat lor de față îngerul Domnului, pe care numai singuri sfinții mucenici îl vedeau, iar întunecații ochi ai păgânilor n-au fost vrednici de vederea lui. Acela, mângâind pe cei ce pătimeau, atâta ușurare le-a dat în munci, încât nu mai simțeau durerea cătuși de puțin; și astfel răbdau ca în niște trupuri străine.

După aceasta, muncitorul, poruncind să-i ia pe ei de la muncire, le-a zis în batjocură: „Vedeți cum vă cruț pe voi, nemuncindu-vă mai greu; pentru că nădăjduiesc, că pedepsindu-vă cu aceste mici bătăi, vă veți uni la un gând cu noi!" Iar sfinții mucenici, nesuferind cuvintele lui, i-au răspuns cu mai multă îndrăzneală: „Să nu socotești, nici să nădăjduiești, o, vrăjmaș al lui Dumnezeu, că vei putea schimba statornicia noastră în credința lui Hristos! Deci, dacă voiești, ceva mai mult fă-ne nouă, căci suntem gata a răbda toate; pentru că rănilor, focul, sabia sau orice alt chin mai cumplit, noi le socotim că ne sunt mai mult dulceață decât munci, și suntem gata a răbda acestea pentru Iisus Hristos, Cel ce ne-a iubit de noi!"

Iar Iulian, împăratul cel fără de lege, văzând pe Sfântul Manuil, fratele cel mai mare între mucenici, grăind mai mult și mai cu îndrăzneală decât amândoi frații, a poruncit ca deosebi să-l ducă pe el; iar cu Savel și cu Ismail a început a vorbi cu viclesug, grăind către dânșii: „Din aceiași părinți sunteți născuți, dar nu semănați unul cu altul. Fratele vostru cel mai mare nici nu este vrednic a se numi frate cu voi, deoarece este nesupus, rău, mândru, certăreț și fără de rușine, neavând înțelegere dreaptă. El petrece întru nebunia sa neschimbat și pe voi vă târăște după el, nelăsându-vă să vă alegeți cele bune. Iar voi, precum văd, sunteți cu obicei bun, blânzi, necertăreți și binecunoscători; deci ascultați acum sfatul meu: Lăsați pe fratele vostru într-a lui deșartă socotință, ca să piară în împotrivirea cea fără de minte, iar voi apropiați-vă la cinstirea zeilor noștri, că mult bine veți câștiga de la dânșii și veți lua de la noi daruri și cinstiri mari!" Iar sfinții, nevrând nici să asculte cuvintele lui cele viclene, cu mare glas au început a-l ocări pe el, pentru meșteșugul lui, și a defăima nebunia lui. Atunci el, pornindu-se cu mare mânie, a poruncit să-i ia pe dânșii la muncire și cu lumânări aprinse să le ardă coastele. Iar ei, răbdând cu vitejie, slăveau pe Dumnezeu, iar pe muncitor îl batjocureau.

Asemenea și pe Sfântul Manuil aducându-l, pe de o parte cu îmbunări, iar pe de alta cu îngroziri, îl silea spre închinarea idolilor, însă dacă l-a văzut pe el nemișcat ca un stâlp întru mărturisirea lui Hristos, a început iarăși a-l munci, ca și pe frații lui. După aceea, în capul fiecărui mucenic a bătut câte un piron de fier și le-a înfipt trestii ascuțite sub unghii, la mâini și la picioare; apoi, în sfârșit, i-a osândit pe ei la moarte prin tăiere cu sabia; iar după tăiere, a poruncit să se ardă trupurile lor.

Și au scos pe sfinții mucenici la locul cel de moarte, care se numea al lui Constantin. Iar acolo, înainte de vărsarea sângelui lor, au făcut către Dumnezeu rugăciunea cea mai de pe urmă, zicând: „Dumnezeule, Cel mai înainte de veci, Cel fără început, Cel ce dintru neființă, întru ființă pe toate le-ai adus, iar în anii cei mai de pe urmă, pentru mântuirea noastră, pe Tine micșorându-Te, în chip de rob cu oamenii ai petrecut și ai răbdat Crucea, ca pe noi din legăturile păcatelor să ne eliberezi și împărăției Tale să ne faci moștenitori; primește în pace pe robii Tăi și ne numără pe noi în ceata celor ce din veac Ți-au plăcut Ție, că pentru numele Tău cel sfânt primim această tăiere de sabie și ieșirea din viața aceasta. Încă și pe mulțimea poporului cel ce ne-a înconjurat, care este robită de înșelăciunea vrăjmașului, întoarce-o la Tine, o, milostive Stăpâne, și le dă lor luminarea minții și înțelegere dreaptă, ca astfel, cunoscân-du-Te pe Tine, Unul adevăratul Dumnezeu, Ție unuia să-Ți slujească și mântuire să câștige!" Astfel rugându-se sfinții mucenici, s-a auzit un glas de sus, grăind către dânșii: „Veniți de luați cununa slavei, că bine ați săvârșit nevoința voastră". Și s-au tăiat cinstitele capete ale sfinților mucenici în 17 zile ale lunii iunie.

Iar când necurații slujitori voiau să săvârșească cealaltă poruncă a spurcatului lor împărat, adică să ardă trupurile mucenicilor, îndată, după porunca lui Dumnezeu, s-a cutremurat pământul și locul pe care stăteau s-a desfăcut și a primit muceniceștile lor trupuri, acoperin-du-le pe ele; ca nu mai mult să se atingă de dânsle muncitoarele și spurcatele mâini, nici puterea focului să le prefacă pe ele în cenușă. Iar slujitorii, văzând aceasta, au fugit de frică. Atunci mulți din cei ce erau acolo, văzând o minune ca aceea, au crezut în Hristos și, lepădând păgâneasca rătăcire, s-au făcut creștini. Și stând credincioșii aceia nedespărțiți în acel loc vreme de două zile, rugându-se ziua și noaptea, pământul a dat afară trupurile sfinților, care revărsau din ele negrăită bună mirosire. Iar credincioșii, umplându-se de bucurie mare, le-au primit pe ele cu dragoste și le-au îngropat cu cinste la un loc însemnat, unde izvorau tămăduiri de toate neputințele din mormintele sfinților mucenici.

Iar Iulian, păgânul împărat, a pierit degrabă cu sunet, pentru că, după uciderea acestor trimiși din Persia - Sfinții Mucenici Manuil, Savel și Ismail -, el s-a dus cu toată puterea sa în Persia; căci diavoli, înșelându-l cu fermecătoriile proorocilor mincinoși, i-au făgăduit lui biruință asupra perșilor. Iar împăratul Persiei, auzind de uciderea trimișilor săi, s-a umplut de mare mâhnire și de mânie fără de măsură, și înștiințându-se că Iulian, călcătorul de lege, vine asupra sa, așijderea și-a strâns puterea sa, și stând la hotarele pământului său, a tăbărit asupra mândrului vrăjmaș ce venea asupra lui. Și după ce din amândouă părțile ostașii s-au lovit și s-a făcut mare vărsare de sânge, perșii s-au împuternicit și au biruit cetele grecești și au sfărâmat puterea lui Iulian.

Încă și mânia lui Dumnezeu l-a ajuns pe acel apostat și a fost ucis spurcatul Iulian de o mână nevăzută, și cu sila și-a lepădat ticălosul său suflet, fiind de răs și de batjocură perșilor, asupra cărora mergea cu mândrie și cu nădejde deșartă, și de bucurie diavolilor, în care credea și spre care nădăjduia. Deci creștinii scăpând de cumplita gonire și muncire, slăveau pe Hristos, Dumnezeul și Izbăvitorul lor, Căruia și de la noi I se cuvine cinste și slavă, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL MUCENIC ISAVRU ȘI CEI ÎMPREUNĂ CU DÂNSUL (17 iunie)

Sfântul Isavru și cei împreună cu el erau din Atena. Și ieșind din patria lui și mergând la o peșteră din Apolonia, a aflat pe Inochentie, pe Felix, pe Peregrin și pe Ermia, pe care învățându-i să nu se dedea spre lucrurile cele lumești și trecătoare, aceștia au întărit cuvântul cu fapta; căci, ferindu-se și fugind de vorba și adunarea rudeniilor lor, au fost pârâți de rudeni la Tripondie eparhul, care prinzându-i și neputând să-i facă să se lepede de Hristos, a poruncit să fie dați la chinuri. Iar Isavru, diaconul lui Hristos, și cei împreună cu el au fost dați în seama lui Apolonie, fiul eparhului, de către care au fost chinuiți prin foc și prin apă. Dar, fiind izbăviți din aceste chinuri în chip minunat, au întors pe mulți la credința în Hristos, între care erau și cei mai de frunte ai cetății: frații Ruf și Rugin. Apoi, fiind osândiți la moarte, li s-au tăiat capetele.

SFINȚII MUCENICI LEONTIE, IPATIE ȘI TEODUL (18 iunie)

Pe vremea împărăției lui Vespasian, era în Roma un oarecare bărbat din rânduiala senatorilor, cu numele Adrian. Acesta era cumplit la obicei, muncitor nemilostiv și aflător de toate răutățile. Deci, auzind de creștini că se îngreșează de mulțimea zeilor și de jertfele idolești și hulesc pe zeii ce se cinstesc de

romani și de elini și spun că Unul este adevăratul Dumnezeu, Hristos, și pe mulți îi aduc la credința lor, s-a umplut de râvnă pentru zeii săi cei spurcați și, ducându-se la împărat, a cerut putere de la dânsul asupra creștinilor ca să-i silească la închinarea de idoli, iar pe cei ce nu vor voi să se închine idolilor, să-i muncească și să-i omoare. Și împăratul i-a dat îndată acea putere și l-a trimis ca ighemon în țara Feniciei, ca să prigonească pe toți cei care cred în Hristos. Și ieșind el din Roma și apropiindu-se de Fenicia, a aflat că în cetatea ce se numea Tripol se afla un oarecare începător de oaste cu numele Leontie, care ocărăște pe zeii cei vechi și întoarce pe oameni de la dânșii, învățându-i să nu le aducă lor jertfă, nici să li se închine, și strică legile părintești și mulți îl ascultă pe el. Iar ighemonul Adrian îndată a trimis în Tripol pe un tribun cu mulți ostași, cu numele Ipatie, ca să prindă pe Leontie și să-l țină sub strajă până la venirea lui.

Și Leontie, robul lui Hristos, era de neam din Elada. El era mare la statura trupului, puternic și viteaz în războaie și arătase multe biruințe și pentru aceea avea mare slavă și cinste între ostași. Încă era și înțelept în toate socotelile și așezările, având înțelepciune, iscusință și știință în scripturi. Și știind că Unul este adevăratul Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos, și crezând într-însul, slujea de-a pururea Aceluia, petrecându-și viața sa în întreaga înțelepciune. Încă era și foarte milostiv cu cei săraci, hrănea pe cei flămânzi, îmbrăca pe cei goi și odihnea pe străini. Astfel se împodobește cu toate lucrurile cele bune, pentru care, după aceea, s-a învrednicit de la Domnul de cununa cea purtătoare de biruință.

Deci, apropiindu-se ostașii de cetatea Tripol, deodată tribunul a fost cuprins de o boală grea, cu cutremur și cu fierbințeală, și a zis către ostașii săi: „Știu pentru ce a căzut asupra mea această boală; zeii s-au mâniat asupra mea, căci, voind a veni aici, nu le-am adus cuviincioase jertfe, și pentru aceasta mă pedepsesc cu această boală”. Iar ostașii, văzând pe tribunul lor că pătimea rău, le era milă de dânsul și erau mâhniți pentru el, că de trei zile nu gustase nimic și, din ceas în ceas, boala se întărea mai mult și îl îngrozea cu moarte.

Iar după trei zile, sosind noaptea, îngerul Domnului s-a arătat tribunului în vedenie, zicându-i: „De voiești să fii sănătos, strigă de trei ori către cer împreună cu ostașii care sunt cu tine, zicând: «Dumnezeul lui Leontie, ajută-mi mie!» De vei face aceasta, îndată vei fi sănătos!” Iar tribunul, deșteptându-se și deschizând ochii săi -fiind în fierbințeală -, a văzut un sfânt înger într-o asemănare de tânăr, cu podoabă frumoasă, îmbrăcat în haină albă ca zăpada, stând înaintea lui. Și a zis tribunul către dânsul: „Eu sunt trimis cu ostașii ca să prind pe Leontie și să-l păzesc până la venirea ighemonului Adrian, iar tu îmi poruncești să chem spre ajutor pe Dumnezeul lui Leontie”. Aceasta zicând-o bolnavul, îngerul s-a făcut nevăzut de la ochii lui.

Atunci el s-a înspăimântat și a strigat pe prietenii săi care se odihneau aproape de el și le-a spus: „Fraților, ascultați ce am văzut în întâiul somn, când am adormit: Un tânăr oarecare prealuminat mi-a stat înaintea și m-a sfătuit ca, împreună cu voi toți, să chem pe Dumnezeul lui Leontie și voi fi sănătos. Pe acel tânăr l-am văzut și în vederea ochilor, după ce m-am deșteptat din somn, apoi îndată s-a făcut nevăzut dinaintea mea”. Prietenii i-au răspuns: „Nu este mare lucru să facem aceasta toți împreună, numai să te poți face sănătos”.

Iar unul din prietenii lui, cu numele Teodul, se mira foarte mult de vedenia bolnavului, și-l întreba cu de-amănuntul, în ce fel era acel tânăr, pe care l-a văzut în vedenie. Și le spunea bolnavul toată asemănarea îngerului Domnului. Și se aprindea inima lui Teodul cu dragoste către Dumnezeul lui Leontie, cel neștiut încă. Apoi, după ce toți ostașii s-au deșteptat din somn, s-au adunat la tribunul cel bolnav și, aflând de vedenia ce a avut, au stat toți împreună privind spre cer și au strigat de trei ori cu bolnavul, zicând: „Dumnezeul lui Leontie, ajută-mi!” Și îndată tribunul cel bolnav s-a făcut sănătos ca și cum nu fusese bolnav deloc. Apoi, venind vremea prânzului, a început a mânca și a bea cu dânșii și a se veseli. Iar Teodul, văzând o minune ca aceea, a fost mai mult în mirare și ședea deoparte, tăcând și gândind în sine: „Cine este Leontie și Cine este Dumnezeul lui?”

Deci tovarășii săi îl chemau să mănânce și să bea cu dânșii, iar el nu voia să guste nimic, ci petrecea flămând. Dar, văzând pe ostași dându-se la băutură și neîngrijindu-se de drum, a zis către dânșii: „Iată, mâine sau poimâine ne va ajunge Adrian. Iar noi nu ne sârguim să căutăm pe bărbatul care ni s-a poruncit să-l prindem; deci dacă voiți, mă duc eu și cu tribunul înainte de voi în cetate, ca să căutăm pe acel bărbat după care suntem trimiși”. Zicând aceasta, a sfătuit și pe tribun să meargă cu el în cetate, și au plecat amândoi înainte.

Și suindu-se ei pe vârful muntelui, pe care era zidită cetatea Tripol, iată, Leontie venea în întâmpinarea lor și li s-a închinat, zicându-le: „Bucurați-vă întru Domnul, fraților”. Tribunalul și Teodul i-au răspuns: „Bucură-te și tu, frate!” Leontie a zis către dânșii: „Pe cine ați venit să căutați aici?” Iar ei au răspuns: „Împăratul Vespasian a aflat că un oarecare bărbat cinstit, înțelept, desăvârșit în fapte bune și viteaz în oaste, cu numele Leontie, viețuiește în cetatea aceasta; la el suntem trimiși, ca să-i știm casa, căci în urma noastră vine ighemonul Adrian, căruia i s-a încredințat de împărat această țară a Feniciei, spre îndreptare. El însuși dorește să vadă pe Leontie, ca pe un om iubit al zeilor, și voiește să-l trimită la împărat cu mare cinste, pentru că tot senatul Romei voiește să-l vadă și să-l știe, deoarece toți au auzit de bărbăteasca lui vitejie în războaie, de istețimea lui la cârmuirea cetăților și de multele lucruri însemnate ale lui, și cum că spre zei este foarte osârdnic”.

Iar fericitul Leontie, auzind acestea, le-a zis: „Văd că sunteți străini și nu știți cele ce se fac în cetatea aceasta; deci veniți în casa mea și vă odihniți puțin, iar eu vă voi arăta pe Leontie, de care ziceți că este prieten al acelor zei pe care voi îi cinstiți; dar să știți că acela este creștin și crede în Domnul Iisus Hristos”. Ei, auzind aceasta, ziceau în gândul lor: „Cine este acest bărbat care spune că Leontie este creștin? Oare nu este din prietenii lui?” Apoi l-au întrebat: „Care este numele tău?” El a răspuns: „Despre numele meu se scrie astfel în cărți: Peste aspidă și vasilisc vei pași și vei călca peste leu și peste balaur; pentru că mi se cade a călca peste leul diavol, vrăjmașul cel nevăzut, și peste balaur, ighemonul vostru, vrăjmașul cel văzut; iar peste sfinții lui și peste cei mai calzi slujitori ai diavolului voi pași ca peste niște aspide și vasiliști. Și după ce voi dănuți peste toată tabăra leului, atunci din fapte se va arăta luminos numele meu”.

Tribunul și Teodul n-au înțeles cele grăite, însă socoteau în sine și se minunau, și au mers cu dânșii în casă. Iar Sfântul Leontie le-a pus masa și i-a ospătat. Și mâncând ei din cele puse înainte, au zis: „O, bunule bărbat, suntem îndestulați de ospățul tău, ne-am săturat de facerile tale de bine, acum rămâne să ne spui de Leontie pe care-l căutăm. Iar dacă va veni Adrian, îi vom spune de tine, făcătorul nostru de bine, că ne-ai arătat atâta dragoste, și el te va cinsti cu multă cinste pentru aceasta și vei avea împărtășire cu prietenii împărătești”. Sfântul a zis către dânșii: „Eu sunt Leontie pe care voi îl căutați! Eu sunt ostașul lui Iisus Hristos! Eu sunt acela pe care v-a trimis Adrian să-l prindeți!” Atunci ei au căzut la picioarele lui, zicând: „Robule al Dumnezeului cel de sus, iartă-ne păcatul nostru și grăbește a ruga pe Dumnezeul tău pentru noi, ca să ne izbăvească și pe noi de păgânătatea idolească și de Adrian, fiara cea preacumplită, pentru că și noi voim să fim creștini!” Apoi i-au spus lui cum i s-a făcut celui bolnav arătare îngerească și cum, prin chemarea Dumnezeului lui Leontie, s-a tămăduit de boală.

Iar Sfântul Leontie, auzind aceasta, s-a bucurat de puterea lui Hristos și, întinzându-se la pământ înaintea lui Dumnezeu în chipul Sfintei Craci, se ruga cu lacrimi, zicând: „Doamne Dumnezeule, Cel ce voiești ca toți oamenii să se mântuiască și să vină la cunoștința adevărului, caută spre noi în ceasul acesta. Tu ai făcut ca cei ce au venit asupra mea să fie cu mine; deci mă rog, păzește-mă și pe mine, oaia Ta și pe cei împreună cu mine luminează-i cu lumina milostivirii Tale. Revarsă peste dânșii harul Sfântului Tău Duh, zidește într-înșii inimă curată și, însemnându-i cu semnul Tău cel sfânt, fă-i pe ei ostași nebiruiți ai Tăi. Înarmează-i și întărește-i împotriva vrăjmașului diavol și împotriva slujitorilor lui, ca acești robi ai Tăi să sfărâme capul nevăzutului balaur și al văzutului Adrian, fiara cea rea”.

Astfel rugându-se sfântul cu căldură, un nor luminos s-a pogorât peste tribunul Ipatie și peste Teodul, prietenul lui, și, umbrindu-i, a lăsat ploaie peste ei și i-a botezat. Aceasta văzând-o sfântul, a chemat peste

dânșii, pe când îi ploua, numele Preasfintei Treimi, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Apoi, după acea minunată botezare, a zis: „Slavă Ție, Dumnezeu meu, că nu ai trecut cu vederea rugăciunea celor ce Te iubesc și împlinești voia celor ce se tem de Tine". După aceea, Leontie a îmbrăcat în haine albe pe cei nou botezați și a poruncit să poarte lumânări aprinse înaintea lor.

În acea vreme, au sosit în cetate și ceilalți ostași care rămăseseră pe drum și întrebau asemenea de Leontie, de tribunul lor și de Teodul. Și aflându-i și venind la dânșii, au văzut pe tribun și pe Teodul în haine albe și lumânări arzând înaintea lor, deci s-au minunat și nu pricepeau ce este aceea. Apoi, cunoscând că s-au făcut creștini și s-au botezat, ostașii au început a se tulbura și a se mânia de aceasta. Încă aflând despre cele petrecute și unii din cetățeni, au început a face tulburare în cetate, strigând: „Să se ardă cu foc cei ce fac necinste zeilor noștri!" Deci s-a făcut gâlceava și tulburare în cetate. Unii apărau pe Leontie și pe creștinii care erau cu dânșul, iar alții voiau să-i piardă, însă nu îndrăzneau să le facă lor ceva rău ei singuri, ci așteptau venirea ighemonului.

Iar după două zile, Adrian ighemonul a venit în cetate și toți ieșind în întâmpinarea lui, i-au spus despre Leontie și despre cei ce erau cu dânșul, care au crezut în Hristos. Și ziceau: „Un bărbat oarecare, anume Leontie, numindu-se creștin, îi întoarce pe mulți de la zeii noștri, amăgindu-i cu oarecare meșteșugiri vrăjitorești. El preamărește pe un Om, Care a fost lovit de jidovi peste obraz și a fost dat la moarte pe cruce și, fiind bătut de Pilat, a fost răstignit, încă și pe ostașii cei împărătești, același Leontie i-a amăgit cu farmecele lui obișnuite, i-a tras la credința creștină și i-a îmbrăcat în haine albe. Iată, acum sunt trei zile de când îi ține închis în casa sa și, împreună cu dânșii, slăvește pe Hristos al lor, Cel ce a fost răstignit, și defăima zeii noștri cu huliri fără de număr". Atunci Adrian a trimis îndată ostași ca să prindă pe Leontie, pe tribunul Ipatie și pe Teodul, să-i arunce în temniță și să-i păzească până la cercetare. Și intrând ighemonul în cetate, s-a odihnit de cale în ziua aceea.

Iar Sfântul Leontie șezând în temniță împreună cu ceilalți legați, toată ziua neîncetat îi învăța dreapta credință și-i întărea spre muceniceasca nevoință, mângâindu-i pe ei cu răsplătirea ce are să fie. Apoi, sosind noaptea, a petrecut-o toată cu dânșii în rugăciune, în cântări de psalmi și în preaslăvirea lui Dumnezeu.

Și făcându-se ziuă, ighemonul a stat la judecată și, scoțând din temniță pe sfinții legați și punându-i înaintea cercetare, a zis către Leontie: „Oare tu ești Leontie?" Sfântul a zis: „Eu sunt". Ighemonul a zis: „Ce fel de om ești tu? Cum ai înșelat cu vrăjile și cu farmecele tale pe ostașii cei ce totdeauna cu credință slujeau împăratului nostru, și i-ai înduplecat să slujească Dumnezeului tău?" Răspuns-a Leontie: „Eu sunt ostaș al Hristosului meu, fiu al luminii celei adevărate, a Aceluia care luminează pe tot omul ce vine în lume; și tot cel ce vine la lumina aceea nu se poticnește. Ipatie și Teodul știu acum Cine este începătorul luminii aceleia, lucrarea și săvârșirea; adică însuși Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu Cel fără de început, Cel de o ființă cu Tatăl, lumina cea din lumină, Dumnezeu cel din Dumnezeu. Pe Acela ei cunoscându-L, au părăsit pe zeii tăi cei făcuți din lemn, din piatră și din oase de dobitoace necuvântătoare, de vreme ce sunt necuvântători și neputincioși și cu înlesnire pot a se sfârâma".

Atunci ighemonul, auzind acele cuvinte îndrăznețe ale lui Leontie, a poruncit slujitorilor să-l bată pe el tare. Iar Sfântul Leontie, fiind bătut, își ridică ochii săi spre cer, de unde aștepta ajutorul lui Dumnezeu, iar către ighemon grăia: „O, nebunule tiran, ție ți se pare că mă muncești pe mine, dar mai mult te muncești pe tine însuși, împietrindu-ți inima ta!" Iar ighemonul, după ce l-a bătut mult pe el, a poruncit să-l ducă în temniță și, întorcându-se către Ipatie și Teodul, le-a zis: „Pentru ce ați lepădat obiceiurile părintești în care ați crescut și, lăsând lefurile ostășești, ați mâhnit pe împărat?" Sfinții au răspuns: „Mai bune lefuri am găsit la Impăratul Cel ceresc; pentru că ni s-a dat de la Dânsul pâinea aceea, care se pogoară din cer și care nu se sfârșește niciodată. Ni s-a dat paharul cel cu vin, care curge din coastele lui Hristos".

Adrian a zis către dâșzii: „Aceste cuvinte netrebnice și nebunești v-a învățat pe voi spurcatul Leontie. Iar eu vă zic vouă să faceți cele plăcute împăratului! Au doară nu știți poruncile lui, că cei ce cinstesc pe zei, aceia să se cinstească cu mari cinstiri și cu mai mari rânduiești în oaste? Iar cei ce se întorc de la zei, aceia să se piardă cu pedepse mai cumplite?” Iar Sfinții Mucenici Ipatie și Teodul, răspunzând la aceasta, au zis: „Răsplata noastră este la ceruri; iar tu fă ceea ce voiești, pentru că ești râvni tor către necurații tăi zei. Te înarmezi asupra noastră, fiind nevinovați, dar degrabă va pieri viața ta, pentru că vremea zilelor tale s-a scurtat”.

Atunci Adrian, umplându-se de mânie, a poruncit să spânzure dezbrăcat pe tribun de lemnul de muncă și să-i strujească trupul lui cu unghii de fier; iar pe Teodul, întinzându-l la pământ, să-l bată fără cruțare. Iar sfinții, răbdând cu vitejie acele munci, nu grăiau altceva, decât numai se rugau lui Dumnezeu, după cum erau învățați de Sfântul Leontie și strigau, zicând: Mântuiește-ne pe noi, Dumnezeule, că a lipsit cel cuvios. Iar muncitorul, văzându-i pe dâșzii petrecând tari și nebiruiți în credința lui Hristos, i-a osândit la moarte, adică să li se taie capetele cu securea. Deci, sfinții ducându-se la moarte, cântau: „Tu ești scăparea noastră, Doamne. În mâinile Tale ne dăm sufletele noastre!” Astfel cu bucurie și-au întins pentru Hristos grumajii lor sub secure și, fiind tăiați, s-au dus către Domnul ca să-și ia cununa cea gătită lor, din dreapta puitorului de nevoiță.

După aceasta, Sfântul Leontie iarăși a fost scos la judecată și, pus fiind înaintea ighemonului, acesta a zis către dâșsul: „Leontie, cruță-ți viața ta, ca să nu suferi munci grele, precum au suferit cei înșelați de tine, tribunul Ipatie și Teodul. Ascultă-mă pe mine și jertfește zeilor, ca să te învrednicești de mare cinste de la mine, de la însuși împăratul și de la senatul Romei”. Sfântul Leontie a răspuns: „Să nu-mi fie mie aceea ce zici, ca să văd fața împăratului tău, care este vrăjmașă și urâtă lui Dumnezeu! Dar de voiești tu, Adriane, fă-te prieten al Hristosului meu, și de vei face aceasta, îți voi arăta câtă cinste, bogăție și mântuire veșnică vei câștiga”.

Atunci Adrian, de mânie răsând, a zis: „Oare acel fel de mântuire voiești să câștig, precum au câștigat tribunul și Teodul? O, spurcature ce ești, oare nu știi cu ce fel de pedeapsă au pierit aceia?” Sfântul a zis: „Pedeapsa aceea pe care ai dat-o lor, nu este pedeapsă, ci mai ales viață, pace și bucurie; pentru că acum ei se bucură și se veselesc, sălășluindu-se împreună cu cetele îngerești”. Adrian a zis: „Ia aminte, Leontie, la cele grăite de mine. Care dintre oamenii cei ce au minte au defăimat cândva această strălucire prealuminoasă a soarelui și pe marii zei - Die, Apolon, Poseidon, Afrodita și ceilalți -, ca apoi să-și sfârșească viața lor cu moarte necinstită și cumplită? Cu adevărat nimeni, fără numai cei ce sunt fermecați de tine”. Răspuns-a sfântul: „Au n-ai auzit Scriptura, care zice: Zeii păgânilor sunt diavoli și asemenea lor să fie cei ce-i fac pe ei și toți cei ce nădăjduiesc spre dâșzii. Și cine este din cei ce au înțelegere sănătoasă, care ar fi voit să fie asemenea cu pietrele cele mute și cu lucrurile cele neînsuflețite, precum sunt zeii voștri, ca, aducându-le lor jertfe, să piară cu moarte fără de sfârșit?”

Atunci muncitorul, mâniindu-se, a poruncit să întindă la pământ pe mucenic și patru slujitori tari să-l bată fără cruțare, iar crainicul să strige: „Cei ce defăimează pe zeii noștri și nu se supun împărăteștilor porunci, cu o pedeapsă ca aceasta să piară”.

Deci sfântul mucenic a fost bătut până au ostenit slujitorii cei ce-l băteau; iar sfântul zicea către muncitor: „Chiar de-mi vei zdrobi tot trupul meu cu răni, mintea mea nu mi-o vei birui, nici vei fi stăpân pe sufletul meu!” Atunci ighemonul a poruncit să-l spânzure de un lemn de muncă și tot trupul lui, coastele și fluierile, să le strujească cu unelte de fier ascuțite. Astfel fiind strujit sfântul, într-acele dureri cumplite își ridică ochii săi spre cer și se ruga: „Dumnezeul meu, spre Tine am nădăjduit, mântuiește-mă pe mine, Doamne!”

Apoi, muncitorul a zis către slujitori; „Luați-l pe el de pe lemn, căci știu că de aceea și-a ridicat ochii săi spre cer, ca să roage pe zeii noștri, să-i dea lui odihnă”. Atunci Sfântul Leontie, auzind aceasta, a strigat

cu glas mare către dânsul: „Să piei și tu și zeii tăi, ticălosule și spurcatule muncitor! Eu mă rog Dumnezeului meu, ca să-mi dea mie tărie și putere de a răbda muncile cele date de tine”.

Deci muncitorul a poruncit ca iarăși să-l spânzure cu capul în jos și să-i lege de grumaji o piatră grea. Astfel mucenicul, stând spânzurat multă vreme, se ruga zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Cel ce ai întărit pe robii Tăi, Ipatie și Teodul, întru mărturisirea Preasfântului Tău nume, întărește-mă și pe mine, robul Tău, cel smerit și păcătos, ca să pot îndura muncile acestea. Nu te depărta de la mine, nădejdea mea!”. Atunci Adrian a zis: „O, Leontie, știu că vei fi prieten zeilor noștri”. Răspuns-a mucenicul: „Eu sunt rob al lui Dumnezeu Cel de sus, iar tu ești rob al zeilor tăi, cu care vei pieri tu și ostașii tăi”.

În niște munci ca acestea pătimind Sfântul Leontie toată ziua, s-a apropiat seara, iar soarele se pleca spre apus. Deci muncitorul a poruncit ca să ia pe sfântul mucenic și să-l arunce în temniță până a doua zi. Iar sfântul a cântat toată noaptea în temniță, zicând: Domnul este lumina mea și Mântuitorul meu, de cine mă voi teme? Și i s-a arătat lui îngerul Domnului și i-a zis: „Imbărbătează-te, Leontie! Domnul Dumnezeu, Căruia tu îi slujești cu credință, m-a trimis pe mine la tine, ca nedepărtat să fiu de tine”. Deci sfântul se bucura și se veselea întru Dumnezeul său.

Iar a doua zi, ighemonul Adrian șezând iarăși la judecată, a pus înaintea pe Sfântul Leontie și i-a zis: „Cum ai socotit, Leontie?” Răspuns-a sfântul: „Am socotit o dată ca să nu iau aminte la cuvintele tale cele deșarte și de multe ori ți-am spus ție, și acum îți spun același lucru, că niciodată nu voi lăsa pe Dumnezeul meu, Cel ce a făcut cerul și pământul, marea și toate cele dintr-însele, pe Domnul meu Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care a pătimit cruce pentru mântuirea noastră și în Care mi-am pus nădejdea mea”. Ighemonul a zis: „Ascultă-mă, Leontie, jertfește zeilor; că de mă vei asculta, mă jur ție pe zeii mei, că mare cinste și multe bogății vei câștiga de la împăratul”. Răspuns-a sfântul: „Ce fel de cinste și bogății sunt în partea cea de sub cer, pentru care te-aș fi ascultat pe tine și m-aș fi lepădat de Dumnezeul meu? Căci toată lumea nu este vrednică lui Hristos Stăpânul meu, pe Care cu toată inima mea îl iubesc și pentru a Cărui dragoste pătimesc și sunt gata a le pătimi pe toate; iar diavolilor tăi nu voi jertfi niciodată!”

Și văzând muncitorul că nu poate birui pe ostașul lui Hristos și nici a-l îndupleca spre a sa păgânătate, a dat asupra lui osândă de moarte, în acest chip: „Pe Leontie, care n-a voit să se supună poruncii împărătești și să aducă jertfă zeilor; ci, mai cu seamă a și ocărât pe zeii noștri cei părintești, poruncim să fie întins la muncire în patru părți și să-l bată atât de tare, până ce rău își va lepăda sufletul său”. Deci Mucenicul Leontie fiind întins și legat de patru pari, a fost bătut cumplit de niște ostași tari, și în acele munci grele și-a dat sufletul său cel sfânt în mâinile lui Dumnezeu. Iar trupul lui, târându-l, l-au aruncat afară din cetate; și luându-l credincioșii, l-au îngropat cu cinste aproape de malul Tripolei.

Această pătimire a Sfântului Mucenic Leontie a scris-o robul lui Hristos Notarie, care a văzut toate acestea cu ochii săi. A scris-o pe tăblițe de plumb și a pus-o în mormânt lângă moaștele sfântului, pentru neamul cel mai de pe urmă. Deci fiecare care citește sau ascultă pe cel ce citește, să-și ridice spre cer mâinile sale și să dea slavă lui Dumnezeu, Care a întărit pe robul Său spre atât de mare nevoie. Mucenicul lui Hristos, Leontie, și-a săvârșit pătimirea sa în ziua de 18 iunie, în timpul stăpânirii lui Vespasian în Roma, iar întru noi împărățind Domnul nostru Iisus Hristos, Căruia să-I fie slava, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL APOSTOL IUDA, FRATELE DOMNULUI DUPĂ TRUP (19 iunie)

Sfântul Apostol Iuda a fost unul din cei doisprezece Sfinți Apostoli ai lui Hristos, trăgându-se din seminția lui David și a lui Solomon. El s-a născut în Nazaretul Galileii, din tatăl său, Iosif teslarul - care a

fost după aceea logodnicul Preacuratei Fecioare Maria - și din maica sa Salomeea, nu cea din Betleem, ci alta, care a fost fiica lui Agheu, fiul lui Varahie și fratele lui Zaharia. Pe ea a luat-o Iosif în însoțire legiuită și i-a născut pe acești fii, care sunt pomeniți în Evanghelia lui Matei: Iacob, Iosie, Simon și Iuda. Însă acest Sfânt Iuda se numește Iuda al lui Iacov - adică fratele lui Iacov cel numit fratele Domnului -, căci pentru smerenie, singur se făcea nevrednic să se numească fratele Domnului după trup, de vreme ce la început a greșit din neștiință față de El, pe de o parte pentru necredință, iar pe de alta pentru ne iubirea de frate. Cu necredința a greșit, precum adeverește despre aceasta Sfântul Ioan, zicând: Nici frații lui nu credeau în El.

Tâlcuind aceasta, Sfântul Teofilact spune că feciorii lui Iosif sunt frați ai Lui și zice: „Il ocărăsc frații lui, feciorii lui Iosif, între care este și acest Iuda. Însă de unde aveau ei această necredință? Din socoteala cea putredă și din zavistie, pentru că obiceiul rudeniilor este ca totdeauna să urască mai mult pe ai săi, decât pe cei străini". Deci este arătat că Iuda de la început a greșit într-o neștiință către Hristos, cu necredința și cu zavistia. El a mai greșit și cu ne iubirea de frate, precum se scrie despre aceasta în Viața Sfântului Iacov, fratele Domnului, pentru că Iosif - după întoarcerea din Egipt - împărțind pământul său fiilor lui cei firești, pe care i-a avut cu femeia cea dintâi, a voit să facă parte și Domnului nostru Iisus Hristos, Cel născut fără de stricăciune, mai presus de fire, din Preacurata Fecioară, fiind Acela atunci încă prunc mic, iar ceilalți fii ai lui Iosif - între care și acest Iuda - nu voiau să-L primească la moștenire împreună cu ei, ca pe Cel ce nu era născut din aceeași maică. Iar Iacov L-a primit pe El împreună moștenitor la partea sa, și de aceea Iacov s-a numit după aceea „fratele Domnului". Deci Sfântul Iuda, știind greșelile sale cele mai dinainte, nu îndrăznește să se numească fratele Domnului, ci numai al lui Iacov, precum scrie și în scrisoarea sa, zicând: „Iuda, sluga lui Iisus Hristos și fratele lui Iacov...". Acest sfânt apostol are încă și alte felurite numiri.

Astfel, Sfântul Matei Evanghelistul îl numește Levi sau Tadeu și aceasta nu fără oarecare taine, pe care le putem cunoaște în parte din tâlcuiri, pentru că Levi se numește „împreunat" sau „din inimă" sau „ca un leu". Deci Sfântul Iuda s-a numit Levi, pentru că după greșeala lui cea mai dinainte, ce o făcuse din neștiință, după ce a cunoscut că Iisus este adevăratul Mesia, s-a alăturat lângă Dânsul cu dragoste din inimă și ca un leu s-a nevoit cu bărbăție pentru El. Drept aceea, cu dreptate și cu cuviință s-au zis despre dânsul aceste cuvinte, care oarecând s-au zis și despre Iuda cel dinainte, fiul lui Iacov și strămoșul lui Hristos: ludo, pe tine te laudă frații tăi; culcându-te, ai dormit ca un leu și ca un pui de leu. Iar Tadeu se tâlcuiește "lăudător" și "mărturisitor" sau "sânii laptelui". Deci Sfântul Iuda a fost numit Tadeu, căci, lăudând și mărturisind pe Hristos Dumnezeu, hrănea din învățăturile sale apostolești ca prin niște sânii de lapte pe cei ce erau prunci în credință, adică pe cei dintâi credincioși ai Bisericii.

Mai sunt încă și unii care socotesc cum că acest Sfânt Iuda, iar nu altul, este numit Varsava în Faptele Apostolilor. Acolo se zice: Au voit apostolii și bătrânii cu toată adunarea să aleagă pe un bărbat dintr-înșii și să-l trimită în Antiohia cu Pavel și cu Varnava, anume pe Iuda, care se numea Varsava. Deci Varsava se tâlcuiește „fiul întoarcerii" și de aceea se numește Sfântul Iuda Varsava, fiindcă, după greșelile sale cele de mai înainte către Hristos, s-a întors la El prin pocăință, cu credință și cu dragoste. Căci, în cele ce greșise mai mult, în acelea a arătat mare îndreptare. El greșise mai întâi prin necredință, după aceea a crezut într-însul fără îndoială și s-a făcut Apostolul și propovăduitorul Lui. Greșise către Hristos și prin ne iubire, iar după aceea atât L-a iubit, încât și-a pus și sufletul pentru Dânsul, pentru că avea mare râvnă pentru Hristos și dorea ca toată lumea să-L cunoască pe Hristos, adevăratul Dumnezeu, să creadă într-însul, să-L iubească și să-și câștige mântuirea. Această râvnă a lui este povestită și în Sfânta Evanghelie. Căci, pe când Domnul grăia către ucenicii Săi: Cel ce mă iubește pe Mine, va fi iubit de Tatăl Meu și Eu îl voi iubi pe el și singur Mă voi arăta lui... atunci Iuda -nu Iscarioteanul, ci acest frate al Domnului după trup - a zis către dânsul: Doamne, ce este că ai să Te arăți nouă, și nu lumii? Ca și cum ar fi zis: „Doamne, nu numai nouă să ne dai cunoștința Ta, ci la toată lumea. Nu numai nouă singuri să ne arăți mântuirea Ta, ci și la tot neamul omenesc, ca nu numai noi, robii și ucenicii Tăi, ci și toată lumea, cunoscându-Te pe Tine Făcătorul și Mântuitorul său, să Te iubească cu căldură, să-Ți slujească cu credință și să Te proslăvească în veci".

Iar după înălțarea Domnului, Sfântul Apostol Iuda a propovăduit pe Hristos în felurite țări. Despre aceasta ne spune Nichifor, istoricul bisericesc, zicând despre dânsul astfel: „Dumnezeiescul Iuda, nu Iscarioteanul, ci altul, care avea două nume, Tadeu și Levi, fiul lui Iosif și fratele lui Iacov, cel aruncat de pe aripa bisericii, a propovăduit mai întâi Evanghelia în Iudeea, Galileea, Samaria, și Idumeea, apoi în cetățile Arabiei, în părțile Siriei și ale Mesopo-tamiei; iar mai pe urmă, s-a dus în Edesa, în cetatea lui Avgar, unde mai înainte propovăduise pe Hristos alt Tadeu, care era unul din cei șaptezeci de apostoli. Acolo, dacă lipsea ceva din slujba aceluși Tadeu, acest Iuda Tadeu le-a împlinit bine”.

Încă să se mai știe că Sfântul Iuda a binevestit cuvântul mântuirii și în Persia, iar de acolo a scris în limba grecească Epistola sobornicească către toți credincioșii, care, deși este scrisă pe scurt, este însă de mare înțelegere și plină de învățături folositoare. Unele cuvinte din acea scrisoare sunt dogmatice, adică despre taina Prea Sfintei Treimi și a întrupării lui Hristos, despre deosebirea îngerilor buni de cei răi și despre înfricoșata judecată ce va să fie; iar altele sunt învățături de obiceiuri, care sfătuiesc pe oameni a fugi de necurățiile păcatelor trupești, de huliri, de mândrie, de neascultare, de zavistie și de urâciune, de meșteșugiri și de viclesuguri, ca fiecare să fie statornic în chemarea sa, în credință, în rugăciune și în dragoste. Așijderea, ele mai învață a se îngriji de întoarcerea celor rătăciți la adevărata credință și a se păzi de eretici, ale căror obiceiuri vătămătoare de suflet le-a vădit luminos, iar pierzarea lor a arătat-o asemenea cu a sodomitenilor.

În scrisoarea sa arată încă și aceasta, că nu este destul pentru mântuire, ca să se lepede cineva de păgânătate și să fie chemat la sfânta credință, ci se cuvine ca, pe lângă credință, să facă și fapte bune cuviincioase chemării și vrednice de mântuire. Pentru aceasta el aduce spre pildă pe îngerii și oamenii pedepsiți de Dumnezeu. Pe îngerii răi Dumnezeu i-a legat în întuneric cu legăturile cele veșnice și spre judecata Sa îi păzește, deoarece nu și-au păzit rânduiala lor. Pe oamenii cei scoși din Egipt i-a pierdut în pustie, deoarece n-au umblat după chemarea lui Dumnezeu, ci s-au abătut la îndărătnicii. Astfel Sfântul Apostol Iuda a arătat în trimiterea sa prin cuvinte scurte lucruri mari.

El a suferit multe dureri și osteneli, trecând prin multe țări, propovăduind pe Hristos, botezând și încredințând popoarele și povă-țuindu-le la mântuire. Apoi, după ce s-a dus în părțile Araratului, întorcând mulțime de popor de la înșelăciunea idolească la Hristos, a fost prins de închinătorii la idoli și, după ce l-au muncit mult, l-au spânzurat pe un lemn în chip de cruce. Și fiind străpuns cu săgeți de cei necredincioși, și-a sfârșit nevoița și alergarea sa, și a trecut la Hristos Dumnezeu, ca să-și ia cununa cea veșnică a răsplătirii aposto-lești la ceruri.

CUVIOSUL PAISIE CEL MARE

(19 iunie)

(Scrisă de Cuviosul Ioan Colov, tradusă din limba greacă.)

Cuviosul Părintele nostru Paisie a fost din Egipt. El s-a născut din părinți dreptcredincioși, îmbunătățiți și îmbogățiți de obiceiuri bune și creștinești, care aveau șapte copii asemeni lor în obiceiuri și fapte bune. Bogăția lor le era destulă, încât puteau să ajute și pe cei ce aveau trebuință; căci, cu cât împărțeau la săraci averile lor, cu atât mai mult Dumnezeu le înmulțea toate.

Murind tatăl lor, a rămas toată grija copiilor și a lucrurilor pe seama maicii lor. Însă cea mai mare grijă îi pricinuia ei Paisie, ca unul ce era mai mic decât toți copiii ei. De aceea, fiindcă ea se întrista mult, i s-a arătat îngerul Domnului într-o noapte și i-a zis: „Dumnezeu, Tatăl sârmanilor, m-a trimis să-ți spun pentru ce te întristezi atât pentru grija copiilor tăi, ca și cum ai avea grijă de ei numai tu singură și nu și Dumnezeu? Deci nu te întrista, ci închină lui Dumnezeu pe un fiu al tău, prin care se va slăvi numele Său cel sfânt, care de-a pururea se slăvește”.

Iar ea, auzind acestea, a zis: „Toți copiii mei sunt ai lui Dumnezeu, să-și ia pe care voiește”. Dar îngerul, apucând de mână pe Paisie, a zis: „Acesta este bineplăcut Domnului!” Atunci ea a zis către înger: „Acesta nu este vrednic pentru slujirea și slujba lui Dumnezeu, ci ia mai bine pe unul din cei mai mari care va fi vrednic”. Ingerul a zis: „O, preabună femeie, tu zici că Paisie nu este vrednic spre slujirea lui Dumnezeu pentru tinerețea lui, însă să știi că puterea lui Dumnezeu se arată în cei neputincioși. Acesta, cel mai mic decât ceilalți, este mai ales de Dumnezeu”. Acestea zicând, îngerul s-a dus, iar femeia, deșteptându-se din somn, se minuna de dumnezeiasca poruncă și-L slăvea pe Dumnezeu, zicând: „Doamne, făcă-se mila Ta spre noi și spre robul tău Paisie!” Acestea și altele asemenea a zis, rugându-se și mulțumind lui Dumnezeu. Apoi, luând pe copil, l-a afierosit lui Dumnezeu.

Dumnezeiescul Paisie, fiindcă era temător de Dumnezeu, odată cu creșterea vârstei, a crescut și în dumnezeiescul dar, iar inima lui s-a rănit de dumnezeiasca dragoste și a dorit petrecerea monahicească. Deci, ajungând la vârsta vrednică să lucreze poruncile Domnului, a fost povățuit de dumnezeiescul dar și s-a dus în pustia Schitului, ca un miel fără de răutate, la păstorul oilor cuvântătoare, adică la dumnezeiescul Pamvo, care, având darul de a vedea mai înainte, a cunoscut cele ce erau să fie pentru Paisie. Deci, primindu-l cu multă bucurie, l-a îmbrăcat în cuviosul chip al monahilor.

Dar, fiindcă Paisie era vas ales al dumnezeiescului dar, era povățuit de acesta la toată fapta bună. Și întâi a isprăvit bine nevoițele ascultării și ale răbdării, făcând cu osârdie toate acelea, pe care i le porunea părintele lui cel duhovnicesc. Apoi s-a apucat de mai multă și mai aspră pătımire, dorind a ajunge la sporirea celor desăvârșite. Iar dumnezeiescul părintele nostru Pamvo, văzându-l că dorea isprăvile cele mai înalte, i-a zis: „Fiul meu, Paisie, nu se cuvine celui nou începător să caute la fața vreunui om, ci să-și plece pururea capul în jos și cu mintea să gândească neconținut la cele cerești, privind frumusețile și podoabele negrăitei slave a lui Dumnezeu și, dintr-o privire ca aceasta, să slăvească atotputernica bunătate a lui Dumnezeu, Făcătorul nostru de bine”.

Iar Paisie, auzind aceste cuvinte folositoare de suflet, s-a umplut de dor dumnezeiesc și le-a săvârșit cu lucrul. De atunci au trecut trei ani, păzind această poruncă cu atâta tărie, încât n-a văzut deloc față de om, ci se îndeletnicea cu totul în citirea dumnezeieștilor Scripturi și în cercetarea dumnezeieștilor înțelesuri și cu acestea, ca și cu niște ape dulci, adăpa și roura sufletul său, precum zice proorocul David: Era ca un sad pururea înverzit și răsădit lângă izvoarele apelor, care, adăpându-se, sporește și înflorește și, la vremea potrivită, face rod copt și prea dulce. Și adeseori obișnuia a zice cu mult dor și acest grai al lui David: Cât sunt de dulci cuvintele Tale gâtlejului meu, mai mult decât mierea gurii mele!

Astfel rugându-se Paisie neconținut, strâmtora și muncea trupul său cu postiri și privegheri, după cuvântul apostolului, și îl avea supus voilor sufletului. Iar dumnezeiescul Pamvo, văzându-l că sporea în duhovniceasca nevoie și în fapte bune, îl îndemna părintește și-l povățuia cu luare aminte la cele plăcute lui Dumnezeu; și așa, cârmuindu-l bine și cu dreaptă credință, l-a arătat iscusit și lămurit, după faptă și după privire.

Dar bătrânul, apropiindu-se de sfârșitul său, se silea de aici să ajungă la cereștile bunătăți, pe care dorea de mult să le dobândească, și binecuvântând pe Paisie cu multe binecuvântări și spunând multe proorocii despre dânsul, a trecut de la pământ către cele cerești. Deci în acest chip Paisie se îndulcea de nădejdlile cele bune, pe care le avea, iar eu, smeritul Ioan, care am scris această povestire de față, am rămas împreună cu Paisie în una și aceeași chilie, având amândoi aceeași socoteală, petrecând aceeași petrecere și viețuire, după canonul ce îl luasem de la duhovnicescul nostru părinte, întărindu-ne unul pe altul la fapta bună și sârguindu-ne amândoi pentru mântuirea sufletelor noastre.

Și trecând puțină vreme, iar Paisie încălzindu-se cu căldura Sfântului Duh, se nevoia cu o mai înaltă petrecere. El a început a posti toată săptămâna și numai sâmbăta mânca, iar hrana lui era puțină pâine și sare. În celelalte zile ale săptămânii, în loc să se hrănească cu pâine simțită, se îndulcea și se veselea cu pâine gândită, adică cu cuvântul lui Dumnezeu. Adeseori citea și cugeta la proorocia dumnezeiescului

Ieremia, care i s-a și arătat de multe ori, precum zic unii, și îi tâlcuia înțelesurile cele ascunse ale prorociei și cu acestea îl îndemna spre îndrăgirea și dragostea bunătăților celor făgăduite. Dar el totdeauna se întindea la cele dinainte, după dumnezeiescul Pavel, adică totdeauna se silea să facă și alte fapte bune și nu se mulțumea cu cele mai dinainte.

Deci, pe lângă săptămâna care postea mai întâi a adăugat și alta, și postea împreună două săptămâni, iar sâmbăta iarăși mânca hrana lui cea obișnuită, adică puțină pâine și sare. Și cel mai minunat lucru era că nimeni nu știa petrecerea lui cea întocmai cu a îngerilor, afară de Dumnezeu, care vede cele ascunse și nearătate. De aceea, robin-du-se de dragostea liniștii, numai aceasta iubea, ca să se roage și să vorbească totdeauna cu Dumnezeu și, prin strălucirile ce se trimit afară de la El, să se apropie de marginea doririlor - care este Dumnezeu.

Deci cunoscând eu că dumnezeiescul Paisie avea niște gânduri ca acestea, adică să petreacă singur, măcar că despărțirea de el îmi era mie lucru nesuferit, cu toate acestea am făcut încercare ca să cunosc chipul acelei liniști, de unde era: din povățuirea lui Dumnezeu, ori din însăși voia lui? Pentru aceea am zis către el: „Frate Paisie, iată, te văd că te stăpânești de îndrăgirea liniștii. Să știi bine că și eu am același dor, însă nu știu de unde ne-a venit nouă un gând ca acesta. Deci vino să rugăm pe milostivul Dumnezeu, ca să ne arate voia Lui cea sfântă și după acea voie să facem: ori să locuim împreună, ori să ne despărțim unul de altul”.

Acestea auzindu-le Paisie, a răspuns: „Bine zici, iubitul meu Ioan, așa să facem, ca osârdia noastră cea duhovnicească să fie bine-primită la Dumnezeu și fără îndoială”. Acestea zicând, am petrecut noaptea aceea priveghind și rugând fierbinte pe Dumnezeu, ca sa ne arate voia Sa cea sfântă. Iar Dumnezeu, ca un bun și milostiv ce este, a ascultat rugăciunea noastră, și în vremea Utreniei, un înger dumnezeiesc ni s-a arătat nouă, zicând: „Dumnezeu poruncește să vă despărțiți și fiecare să aibă locuință deosebită. Iar tu, o, Ioane rămâi în acest loc și fă-te multora povățuitor spre mântuire. Iar tu, o, Paisie, sluga lui Hristos, du-te de aici și mergi în partea de apus a pustiei. Acolo se va aduna prin tine popor nenumărat - zice Domnul -, și vei zidi o mănăstire, și numele Meu se va slăvi în acel loc”.

Acestea zicând îngerul, s-a făcut nevăzut. Deci noi, ascultând porunca Lui, ne-am despărțit unul de altul. Eu am rămas la locul acela, iar Paisie, mergând în partea pustiei dinspre apus, a tăiat o piatră și făcând o peșteră, a locuit într-însa. Și atâta s-a apropiat de Dumnezeu, prin covârșitoarea lui curăție și prin înalta lui petrecere, încât și Inuși Hristos i se arăta lui de multe ori, și-l povățuia la fapte bune, precum va arăta cuvântul ce urmează.

Intr-una din zile, dumnezeiescul Paisie, șezând în peștera sa și preamărind pe Dumnezeu, i s-a arătat Mântuitorul nostru, zicându-i: „Pace ție, iubitul meu Paisie!” Iar Paisie, sculându-se în picioare înfricoșat, a zis: „Iată robul Tău. Ce poruncești, Stăpâne? Și care este pricina pogorării Tale către mine?” Iar Hristos a răspuns: „Vezi pustia aceasta, care are atâta lungime și lățime? Prin mijlocirea ta, aceasta toată am s-o umplu de pustnici, care vor slăvi numele Meu!”

Iar alesul lui Dumnezeu, Paisie, căzând la pământ, a zis: „Acestea care le zici, Stăpâne Doamne, sunt supuse mâinii Tale celei puternice și îndată, cu voința Ta, le-ai și săvârșit. Mă rog însă bunătății Tale, de unde vor avea cele de nevoie cei ce se vor aduna în pustia aceasta?” Iar Mântuitorul a răspuns: „Crede mie, că de îi voi afla pe dânșii având dragoste între ei - maica tuturor faptelor bune -și, de vor păzi poruncile Mele, eu voi avea toată grija de dânșii, încât nu le va lipsi nimic din cele trebuincioase lor!”

Apoi dumnezeiescul Paisie a zis iarăși către Domnul: „Încă odată întreb bunătatea Ta: Cum vor putea ei trece lesne cursele vrăjmașului și cum vor scăpa de cumplitele lui ispite?” Iar Mântuitorul a zis: „De vor păzi cu blândețe, cu dreptate și cu inimă smerită, precum ți-am zis, poruncile Mele, nu numai că îi voi elibera de războaiele vrăjmașului și de cursele lui cele viclene, ci îi voi arăta și moștenitori ai împărăției

cerurilor!" Acestea zicând Mântuitorul, S-a înălțat cu slavă la cer, iar sfințitul Paisie a luat mai multă frică întru sine, cucernicindu-se de porunca Mântuitorului către dânsul.

Dar ce meșteșugește zavistnicul și urătorul de oameni vrăjmaș? Văzând pe dumnezeiescul Paisie că trece cu întemeiere peste cursele lui și rămâne nevătămat de băntuielele lui, scrâșnea cu dinții săi. Și, neputând a se apropia de dânsul, pentru puterea ce luase de la Dumnezeu, a căutat să-l biruiască cu viclesug prin altă mijlocire, adică a încercat să-l lipsească de binele necâștigării și, prin urmare, de dumnezeiescul dar, și cu acest chip să se apropie de dânsul și să-l biruiască. De aceea vrăjmașul s-a dus la un om bogat al Egiptului și i s-a arătat lui în chip de înger și a zis: „Du-te în pustie și acolo vei afla un om sărac, cu numele Paisie, însă bogat și împodobit strălucit cu faptele bune și vas ales al dumnezeiescului dar. Deci închină-te lui, ducându-i bani mulți, ca să împartă milostenie monahilor, care pustnicesc acolo”.

Iar bogatul, necunoscând diavoleasca amăgire, a luat o sarcină de argint și de galbeni și s-a dus la Cuviosul Paisie. Dar Dumnezeu a descoperit robului Său băntuirea diavolului și măiestria ce s-a meșteșugit să-i facă prin dărnicia boierului. Deci Cuviosul Paisie a ieșit întru întâmpinarea lui, iar boierul acela, văzându-l, l-a întrebat: „Cine este Paisie și unde se află?” Iar Paisie i-a zis: „Dar ce voiești cu el?” Iar boierul i-a răspuns: „Am adus bani ca să-i împartă milostenie la monahi”. Iar cuviosul i-a zis: „Iartă-ne, omule, iubitorule de Hristos! Noi nu avem trebuință de bani, dacă voim să locuim în pustia aceasta. Ia-i pe ei și du-te în pace și nu te întrista, căci Dumnezeu a primit dăruirea ta. Dacă banii care i-ai adus ca să-i dai monahilor, îi vei împărți săracilor - căci în satele Egiptului sunt mulți săraci și văduve -, și dacă îi vei chivernisi pe dânșii, vei lua plată de la Dumnezeu mult mai multă”. Iar boierul, ascultând cuvintele sfântului, s-a întors în Egipt.

Și întorcându-se Paisie în peștera sa, i s-a arătat diavolul, zicând: „O, silă! Nu pot să-ți fac nimic, Paisie, căci ai izgonit meșteșugirile mele. Deci fug de la tine și mă duc să mă lupt cu alții și la tine nu mai vin, căci m-ai biruit!” Iar cuviosul, certându-l pe diavol, i-a zis: „Taci, diavole, că ești plin de răutate!” Astfel, ruși-nându-se diavolul, a fugit și nu mai îndrăznea să se mai apropie de dânsul.

Iar dumnezeiescul Paisie s-a dus în pustia cea mai dinăuntru și cu trupul locuia acolo în nevoiță aspră, iar cu duhul socotea cele cerești și vorbea cu Stăpânul Hristos. De aceea și dumnezeiescul Duh ce locuia în Paisie a binevoit a-l face privitor al dumnezeieștilor vistierii și al veseliei, de care se îndulcesc acolo cei drepți, căci rugându-se odată, a venit întru uimire și a fost răpit la cer. Iar acolo întâi a privit la cele veselitoare și la frumusețile Raiului și din acelea s-a umplut de bucurie și de veselie. Apoi a văzut Biserica celor întâi-născuți, care este în cer, adică pe toți sfinții și, împărtășindu-se de desfătarea cea nematerialnică și de îndulcirea din vedenia aceea, s-a învrednicit de la Dumnezeu și a luat darul înfrânării și al ajunării.

Deci, cuminecându-se cu Preacuratele Taine în fiecare Duminică, petrecea fără de altă hrană. Și să nu fie cineva necredincios, din cei ce se pleacă dumnezeiescului cuvânt, nici să se îndoiască de cele zise, căci toate se supun dumnezeieștii porunci. Pentru aceasta, nu voi ascunde adevărul, căci cu împărtășirea dumnezeieștilor Taine a petrecut șaptezeci de ani, negustând altă hrană trupească. Iar aceasta nu este minunată, pe lângă neasemuita putere a lui Dumnezeu, căci hrana cea trupească o cere firea pentru alcătuirea și petrecerea trupului, iar la cei mai înalți și mai presus de fire, cum era dumnezeiescul Paisie, puterea ziditoare a lui Dumnezeu, care este fără lipsă și nu se supune cu totul legii firii, dă cu adevărat acest dar, care este mai presus de puterea și de firea omenească. În acest chip, mai presus de legea firii, a păzit fără hrană până acum pe Proorocul Ilie și pe Enoh, și îi va păzi până la vremea cea de pe urmă. Acestea sunt destule spre dovada acestui dar mai presus de fire.

Și mulțime de monahi și de mireni alergau la dumnezeiescul Paisie, după buna voință a lui Dumnezeu, poftind să locuiască împreună cu el. Și îl înconjurau pe el ca albinele fagurele și se împărtășeau fără de saț din mierea cea gândită și din prea dulcea lui învățătură, din care îndulcindu-se, lăsau lumea și cele din lume și în fiecare zi înmulțeau numărul monahilor. Pe unii, care doreau să se liniștească deosebi, îi învăța

să vorbească împreună cu Dumnezeu prin rugăciune, iar pe cei ce voiau să fie în supunere și ascultare, întru petrecerea cea cu adevărat fericită, îi pune să locuiască în viață de obște, împreună cu alți frați, rândindu-le să lucreze și lucrul de mâini potrivit lor, pe de o parte ca să nu șadă degeaba, ci să se iscusească și să aibă trup cu îndemânare la ostenele faptelor bune; iar pe de alta, ca să-și scoată hrana vieții lor din sudorile și ostenele lor și să miluiască și pe cei săraci. Iar peste toate acestea le-a dat poruncă necălcată, să nu facă nimic, nici cel mai mic lucru din voia lor, fără socoteala și voia duhovnicescului lor părinte. În acest fel învață și purta grijă de frați. Iar nevoița ce o făcea el în liniște și în depărtare, cine poate să o povestească cu de-amănuntul?

Dumnezeiescul Paisie a intrat odată în pustia cea mai dinăuntru și, găsind acolo o peșteră, a locuit într-însa trei ani. Și fiindcă perii capului i-au crescut mult și s-au lungit, ce a socotit pururea fericitul? A pus un par în partea cea de sus a peșterii, a legat de el părul său, și astfel se ruga mai cu sârguință și mai cu osteneală. Și nu numai aceasta, ci și alte ostenele făcea ziua și noaptea, înfierbântându-se de dragostea lui Hristos și socotind odihnă acele nevoițe aspre. Pentru aceasta și Mântuitorul s-a arătat lui precum s-a făgăduit în Sfânta Evanghelie și în vremea când Paisie se ruga, iată se arată înaintea lui Mântuitorul nostru, cel mai dorit decât toate. Iar el, nesuferind a vedea dumnezeiescul Lui chip, a căzut la pământ, cutremurat și înfricoșat, zicând: „O, Hristoase Impărate, nepovestita Ta dragoste care o ai spre slugile Tale!” Iar Mântuitorul, întinzând mâna Sa, l-a ridicat și i-a zis: „Pace ție, sluga mea! Nu te înfricoșa, căci bunătatea Mea se veselește foarte de lucrurile tale și rugăciunea ta este foarte bine primită și plăcută Mie. Deci veselește-te și ia plată preastrălucită pentru aceste lucruri ale tale. Iată îți dau un dar ca acesta: Orice cerere vei face în numele Meu, să ți se dea, și pentru oricare păcătoși vei mijloci la Mine, să se ierte păcatele lor”.

Iar Sfântul Paisie a zis: „Impărate Hristoase, măcar de m-aș învrednici eu ticălosul să iau de la bunătatea Ta o iubire de oameni ca aceasta, adică să mi se dea dar, ca să cer cele ce se cuvin și cele ce-mi sunt trebuincioase mie, ca să petrec lesne căile cele mântuitoare ale poruncilor Tale și să dobândesc sfârșit bun, căci fără de pronia Ta, nu ne este cu putință să facem vreun bine. Căci dacă Tu Ți-ai vărsat pentru mântuirea noastră Sângele Tău cel de mult preț, ai primit să rabzi moarte și îngropare și prin Invierea Ta ne-ai dăruit nouă viață veșnică, câte morți oare nu suntem noi datori să răbdăm pentru dragostea Ta?” Iar după ce Paisie a zis acestea, Mântuitorul l-a binecuvântat și S-a înălțat la ceruri. Iar că sfântul a luat cu adevărat un dar ca acesta de la Dumnezeu, se va arăta în cele ce urmează:

Un ascultător al unui bătrân a murit. Acela, amăgindu-se de zavistnicul diavol, se afla în osânda nesupunerii și a neascultării și lucrul cel mai rău a făcut, că a căzut și în alt păcat și nu s-a pocăit, ticălosul. Deci bătrânul lui ruga de multe ori pe Dumnezeu să-i arate unde a ajuns sufletul leneșului lui ascultător. De aceea i s-a arătat că se muncea în iad cu munci cumplite și aspre. Și rânindu-se groaznic bătrânul cu inima, nu înceta a ruga pe Dumnezeu pentru el și, adăugând noi postiri pe lângă postirea sa cea mai dinainte, a postit patruzeci de zile și atunci a auzit un glas ce-i zicea: „Acest suflet, pentru care te rogi fierbinte, se cade să fie în iad până când voi veni cu îngerii și cu trâmbițele judecății și atunci va lua cuviincioasă plată pentru lucrurile sale”.

Bătrânul, auzind această hotărâre, s-a întristat foarte mult și, pe lângă cele patruzeci de zile de mai înainte, a adăugat alte patruzeci de zile de postire și, umilindu-se pe sine mai mult, ruga pe Dumnezeu. Dar iarăși a auzit de la Dumnezeu: „Rămâne în iad, până voi veni pe norii cerului!” Deci, de vreme ce n-a putut să plece dumnezeiasca milostivire să-l ierte - și aceasta poate a făcut-o Mântuitorul, ca bătrânul să pună mijlocitor pe dumnezeiescul Paisie și astfel, ascultându-l pe acesta, să se adeverească deplin făgăduința ce i-a dat-o -, a alergat bătrânul la Paisie în pustia cea mai dinăuntru, știind îndrăzneala ce avea acela către Dumnezeu și nădăduind că singur el poate să milostivească pe Dumnezeu.

Iar Cuviosul Paisie, cunoscând prin dumnezeiescul dar venirea bătrânului, a ieșit întru întâmpinarea lui și după sărutarea lor a zis către el: „O, părinte, pentru ce ai venit la mine prostul și păcătosul și te-ai umilit atât de mult?” Iar bătrânul, povestind întâmplarea ucenicului său și rugile ce le-a adus la Dumnezeu

pentru el și hotărârea ce a auzit-o că se va pedepsi în iad până la venirea Domnului, i-a zis: „Pentru aceasta am venit să rog pe cuvioșia ta, ca împreună să te doară inima pentru el și să rogi pe Dumnezeu pentru ticălosul meu ucenic, căci cred că dacă îl vei ruga, te va asculta. Deci nu mă lăsa supărat, ci roagă-L, căci altfel nu mă duc de aici”.

Acestea zicând acel bun bătrân, a înduplecat pe marele Paisie, mai mult cu lacrimile lui decât cu cuvintele, să se roage lui Dumnezeu și să milostivească îndurările Lui. Deci a zis Cuviosul Paisie: „O, sfințite părinte, cum este cu puțință să mă apuc de un lucru ca acesta? Căci acesta este lucrul tău și al mării tale minți, măcar că de astă dată nu te ascultă Dumnezeu, pentru pricinile pe care El singur le știe, căci judecățile Lui sunt multe și adânci. Însă, ca să ascult porunca ta, iată, rog pe Dumnezeu împreună cu cuvioșia ta și orice se va arăta plăcut Lui, făcă-se. Deci, rămânând tu în acest loc, roagă pe Dumnezeu, iar eu mă duc să-L rog în pustia cea mai dinăuntru”.

Și ducându-se acolo, a stat la rugăciune și, înălțându-și mâinile și mintea la cer, a zis: „Ziditorule al tuturor, caută spre rugile noastre, ale nevrednicilor robilor Tăi și ca un bun liberează din legăturile iadului sufletul ucenicului bătrânului!” Acestea și cele asemenea acestora rugându-se lui Dumnezeu, n-a fost chip să nu fie auzit - după nemincinoasa făgăduință ce a luat. Deci îndată, Hristos, Cel ce este de față pretutindeni, nevăzut, i s-a arătat lui și i-a zis: „Robul meu Paisie, ce ceri cu tot sufletul?” El a răspuns: „Doamne, Tu ești Cel ce cunoști toate! Tu știi că cer să miluiești pe neascultătorul și păcătosul ucenic al bătrânului, care vai! se muncește în iad, ticălosul. Deci mă rog Ție, ascultă-mă pe mine, robul Tău, și izbăvește-l ca un iertător și mult milostiv”.

Mântuitorul a zis către dânsul: „Dar eu am hotărât ca el să rămână în iad și să se muncească pentru neascultarea și păcatul lui, până când voi veni cu îngerii pe norii cerului!” Iar Paisie, alesul Domnului, rugându-l, a zis: „Stăpâne al tuturor, dar ce lucru nu se supune poruncii Tale când voiești? Ți este lesne Ție, Stăpânul veacurilor și Făcătorul tuturor celor ce sunt, să faci și acum același chip al venirii Tale”.

Mântuitorul, auzind acestea, S-a înălțat la ceruri. Apoi S-a pogorât pe nori cu multă slavă, cu îngeri și cu arhangheli, cu trâmbițe, cu cete de drepti și cu toate acelea câte au să se pogoare în ziua cea de apoi a judecății, și a așezat scaune și divan înfricoșat. Pe urmă a fost chemat și sufletul ascultătorului ce murise și, ieșind din iad, a stat înaintea Judecătorului și a fost dat în mâinile lui Paisie, și apoi bătrânului lui, care se ruga în ceasul acela cu multă nevoință, precum se învoiseră mai înainte, ca să se roage amândoi.

Deci a auzit glas de sus, zicându-i: „Prin mâinile slugii Mele Paisie, ia sufletul ucenicului tău care s-a eliberat din iad, și nu-l vei mai vedea în munci, ci în odihnă!” Atunci îndată a venit sufletul ucenicului și a stat înaintea bătrânului și mărturisea că multe a pățimit de la schingiuirile muncii pentru neascultare, fiindcă aceasta i s-a făcut pricină să cadă în păcat, și pentru păcat a încercat muncile cele cumplite ale iadului. Apoi zicea: „Dar prin rugăciunile tale și ale dumnezeiescului Paisie, S-a milostivit iubitorul de oameni, Dumnezeu, și m-a dezlegat din legăturile iadului; deci, iată, mă duc la locul dreptilor!”

Acestea s-au arătat bătrânului în vremea rugăciunii lui, iar după ce s-a încredințat pe deplin de mântuirea ucenicului său, s-a dus îndată la marele Paisie și l-a găsit mulțumind lui Dumnezeu pentru mântuirea ucenicului care murise. Deci i-a spus vedenia ce o văzuse și Paisie i-a povestit bătrânului de înfricoșata venire a Domnului și de toate cele ce văzuse. Și au mulțumit amândoi lui Dumnezeu, Care a făcut niște lucruri minunate ca acestea. Apoi bătrânul a zis către marele Paisie: „Dumnezeiescule Paisie, îți mulțumesc foarte mult că prin rugăciunile tale ai mântuit nu numai pe deznădăjduitul meu ucenic, ci și sufletul meu care se primejduia cumplit de întristare! Însă te rog să-mi spui care este fapta ta minunată și care sunt nevo-ințele tale, prin care te-ai învrednicit a lua niște daruri ca acestea?”

Iar marele Paisie i-a răspuns: „Iartă-mă, cinstite părinte, la mine smeritul nu se află nici un lucru care să fie vrednic de vreun dar ca acesta. Dar dumnezeiasca pronie, care iconomisește niște lucruri ca acestea la cei ce cer din tot sufletul ajutorul ei, auzind rugăciunile tale, n-a trecut cu vederea multa ta dragoste ce ai

arătat-o către ucenicul tău. Căci ai urmat cu lucrul pe Dumnezeu iubitorul de oameni, Care, pentru noi oamenii - cei ce am fost izgoniți din Rai pentru neascultarea noastră și ne-am făcut vrăjmași ai lui Dumnezeu din amăgirea celui viclean -, S-a născut din pururea Fecioara Măria, a fost crescut ca un copil, a pățimit ca un om și, cu pătimirea Sa, ne-a eliberat, și arătând către noi cu fapta atâta covârșitoare dragoste, a legiuit și cu cuvântul că nu este nici un alt bine mai mare decât dragostea cea curată, prin care cineva își pune și viața sa pentru prietenul său, precum ți-ai pus și tu, părinte, pentru ucenicul tău. De aceea Domnul a ascultat rugămintea ta și a mântuit pe ucenicul tău. Iar eu sunt un păcătos și nu cunosc în mine nici un bine, pentru aceea sunt nevrednic de darurile lui Dumnezeu. Deci iartă-mă, o, prea sfințite suflete, și vino să mulțumim și să slăvim pe Dumnezeu milostivul și iubitorul de oameni". Zicând acestea cu smerită cugetare, a slăvit împreună cu bătrânul pe Dumnezeu dătătorul tuturor darurilor. Apoi, luând binecuvântare unul de la altul și luându-și rămas bun, s-a întors fiecare la locuința sa.

Iar părintele nostru Paisie, uitând de cele din urmă, după dumnezeiescul Pavel, și întinzându-se spre cele dinainte, s-a dat pe sine la nevoie și mai aspre. Deci înconjură pustia cea fără apă, pe de o parte ca să se ascundă de oameni să nu-i vadă nevoițele, iar pe de altă parte, ca să se îndulcească de mierea liniștii fără nici o supărare. Însă Dumnezeu n-a lăsat în pustie pe un luminător atât de luminos, ci voind să lumineze și pe alții, și cu lumina învățaturii aceuia să-i povățuiască spre mântuire, i-a poruncit să iasă în pustia cea din afară, ca să întărească pe frații ce se aflau acolo și să-i facă, cu învățătura sa, următori ai faptei lui celei bune și prieteni ai sfințitei lui petreceri cea întocmai cu a îngerilor.

Iar cuviosul a zis: „O, Doamne al meu, dar ce câștig voi lua, dacă voi lăsa pustia în care mă îndulcesc cu bucurie de cercetarea Ta și mă voi duce spre cercetarea altora, pe care nu m-am făcut încă îndestulat să-i ocârmuiesc? Mă tem, Stăpâne, ca nu cumva, îndelet-nicindu-mă de ocârmuirea acelora, să nu pot face poruncile Tale cum se cuvine și să mă osândesc eu, ticălosul, pentru lenevirea mea". Mântuitorul i-a răspuns la acestea: „Nu are plată întocmai osteneala ce o vei face pentru mântuirea altora, cu osteneala ce o faci aici în pustie, ci pentru aceea vei lua plată îndoită și înmulțite și strălucite răsplătiri în Ierusalimul cel de sus".

Atunci dumnezeiescul Paisie a ieșit în pustia cea din afară, după dumnezeiasca poruncă și, aflând frații de venirea lui, alergau la dânsul mulțime multă și ascultau învățătura lui cea preadulce, căci după adevăr învățătura lui era izvor de-a pururea curgător, care izvora apă de nemurire. De aceea, dorind să-l vadă și eu, zice Cuviosul Ioan, fiindcă era cu puțină ca din singură privirea lui să primesc dar dumnezeiesc, m-am dus la dânsul și mai înainte de a bate în chilia lui, l-am auzit dinăuntru vorbind cu un om și, sfiindu-mă a bate, stăteam afară. Însă am făcut puțin zgomot și cinstitul părinte, auzind acel zgomot, a ieșit afară și, văzându-mă pe mine, s-a bucurat și m-a sărutat, asemenea și eu pe el. Apoi, intrând împreună cu dânsul în chilie și nevăzând pe nimeni altul, nu mă dumiream și socoteam cine să fi fost oare acela care cu puțin înainte a vorbit cu cuviosul, și căutam într-o parte și în alta să vadă pe cineva. Atunci el m-a întrebat: „De ce te uiți încoace și în colo și nu te dumirești, ca și cum ai vedea un lucru preaslăvit?" Eu i-am răspuns: „Cu adevărat văd lucru preaslăvit și, nedumirindu-mă, nu știu ce să zic, fiindcă cu puțin mai înainte am auzit glasul unui om care vorbea cu tine și acum nu vad pe altcineva; și nu știu ce este aceasta. Deci te rog să-mi arăți această taină preaslăvită!"

Iar dumnezeiescul părinte mi-a spus: „O, Ioane, taină preaslăvită ți-a descoperit ție Dumnezeu astăzi și mie mi se cuvine să-ți arăt dragostea ce o are spre noi bunătatea Lui. Acela, alesule prieten, pe care l-ai auzit vorbind cu mine, era marele Constantin, întâiul împărat al creștinilor. El s-a pogorât din cer trimis fiind de Dumnezeu și mi-a zis: «Fericiți sunteți voi care v-ați învrednicit a avea petrecerea monahicească, căci după adevăr a voastră este îndumnezeita fericire a Mântuitorului». Iar eu i-am zis: «Cine ești tu, domnul meu, care zici acestea și ne ferești pe noi, monahii?» El mi-a răspuns: «Eu sunt marele Constantin și m-am pogorât din cer ca să-ți arăt slava pe care o dobândesc monahii în ceruri, prietenia și îndrăzneala care o au către Hristos. Deci te feresc pe tine, o, Paisie, pentru că îi îndemni pe dânșii la această sfințită petrecere a pustniciei, iar eu mă prihănesc și mă ocărăsc pe mine, că n-am nimerit o rânduială prea mare ca aceasta a monahilor și nu sufăr paguba ce am luat».

Atunci eu iarăși i-am zis: «Pentru ce, o, minunatul, te ocărăști pe tine? Oare n-ai dobândit slava cea pururea fiitoare și dumnezeiasca strălucire?» El mi-a răspuns: «Așa este, am dobândit-o! Dar nu am aceeași îndrăzneală ca monahii, nici cinstea întocmai cu ei! Căci am văzut sufletele oarecăror monahi, care, despărțindu-se de trup, zburau ca niște vulturi și se suiau la cer cu multă îndrăzneală, iar ceata cea potrivnică a diavolilor nu îndrăzne să se apropie deloc de dânsele. Apoi am văzut că li se deschideau ușile cerului și intrau înăuntru și, arătându-se cerescului împărat, stăteau de față cu multă îndrăzneală la scaunul lui Dumnezeu. Deci, pentru această vrednicie, minunându-mă eu de voi, monahii, vă fericesc și mă ocărăsc pe mine, că nu m-am învrednicit a lua o îndrăznire ca aceasta. O, de aș fi lăsat vremelnica împărăție, haina și coroana împărătească și să mă fi făcut sărac; să fi purtat sac și să fi primit toate câte le cere petrecerea monahicească!»

Atunci eu i-am zis: «Toate le zici bine, o, sfințite împărat, și ne mângâi cu acestea. Însă unele ca acestea se cuvin să fie judecățile Dumnezeului nostru și nu este cu dreptate a zice în alt fel pentru dumnezeiasca dreaptă judecată, căci dreptul Judecător le dă toate cu dreptate după vrednicie, și după ostenele fiecăruia îi dă și plata. Căci viața ta nu avea ostenele cele întocmai cu ale noastre, nici nu era asemenea cu viața monahilor; pentru că tu aveai pe femeie ajutoare, aveai copii și slugi și multe alte feluri de îndulciri și odihne; iar monahii, defăimând toate cele dulci și veselitoare ale acestei vieți, în loc de toate bunătățile lumii, au luat pe Dumnezeu și pe Dânsul îl aveau de bucurie și de bogăție, și să facă cele bineplăcute Lui o socoteau desfătare și mare îndulcire. Și ei erau, după cum zice apostolul, lipsiți, necăjiți și rău pătimitori. De aceea cu neputință îți este ție, împăratul meu, să te faci întocmai cu ei». Deci, în timpul când noi vorbeam aceasta, atunci ai venit tu, fratele meu Ioan; iar el îndată s-a suit la cer. Deci acum, învățându-te arătat prin această taină câte bunătăți pricinuiesc durerile pustniciei, întărește pe frați". Acestea auzindu-le eu, am dat mare mulțumire lui Dumnezeu. După aceea, vorbind din destul cu dumnezeiescul Paisie, m-am întors la locuința mea, bucurându-mă și veselindu-mă. Însă cuvântul ne va arăta și înfocata râvnă pe care o avea Cuviosul Paisie pentru credință.

Un bătrân oarecare locuia într-un sat ce se învecina cu părțile Egiptului. Acela, rătăcindu-se din neștiință, zicea că se cuvine creștinilor să cinstească și să slujească numai Tatălui și Fiului, iar Sfântului Duh să nu-i slujească, nici să-I zică Dumnezeu. Iar această rătăcire și rea cugetare au urmat-o o mulțime de oameni. Însă Domnul, voind să nu fie în deșert și să se piardă pustniceștile ostenele și sudori ale bătrânului, i-a descoperit Cuviosului Paisie relele cugetări ale aceluia și satul în care locuia.

Și îndată dumnezeiescul Paisie, făcând o mulțime de coșnițe cu trei urechi, le-a luat și le-a dus către acel bătrân. În acel ceas, se aflau acolo mulți dintre cei care erau părtași ai acelei nedumnezeiești dogme. Deci, văzând coșnițele cu trei urechi și necunoscând pe Paisie, se minunau și se mirau mult de facerea coșnițelor și întrebau ce sunt acelea și ce are de gând să facă cu ele? Iar el a zis: „Voiesc să le vând". Atunci iarăși l-au întrebat: „De ce le-ai făcut cu trei urechi?" El a zis: „Fiindcă sunt prieten și iubitor al Sfintei Treimi și se cade să arăt cu lucrurile cele trei fețe ale Sfintei Treimi, să o laud și să o slăvesc în trei ipostasuri, având în mâinile mele semnele Treimii, pentru că precum Sfânta Treime este o fire și are trei fețe -iar de o înțelege cineva altfel, atunci nu o înțelege drept -, tot așa se cade să socotim și aceste coșnițe, pentru că fiecare dintre dânsele are o ființă privindu-se în trei, fiindcă în fiecare din cele trei urechi se află întocmai toată ființa coșniței.

Deci așa și nematerialnica fire și dumnezeirea cea mai presus de ființă se află întocmai în trei chipuri, adică în trei fețe: în Tatăl, în Fiul și în Sfântul Duh; și petrece toată în fiecare față și nici mai mult decât trei fețe se zice, nici mai puțin, adică nici pătrime, nici doime, ci treime, fiindcă aceasta, adică o față a Sfintei Treimi, nu este mai mult decât cealaltă, nici cealaltă mai puțină decât aceasta".

Acestea zicându-le pe scurt dumnezeiescul Paisie, bătrânul și toți câți se aflau acolo au cunoscut adevărul și cucernicindu-se de dânsul, i-au zis: „Minunatul, spune nouă și altele mai curate despre dreapta credință, arătând și alte dovezi ca acestea descoperite, căci ne-ai înspăimântat de la începutul cuvintelor tale". Iar dumnezeiescul Paisie, cu glas îndrăzneț a răsturnat toate cuvintele cele hulitoare ale ereticilor și

le-a arătat mai neputincioase decât țesătura păianjenului, iar dreapta credință le-a arătat-o mai pe larg și cu mai multe pilde, și întipărirind-o în inimile lor, i-a adus la adevărata cunoștință a Sfintei Treimi, dovedind cu multe mărturii din Scripturile cele insuflăte de Dumnezeu, că și Sfântul Duh este Dumnezeu precum este și Tatăl și Fiul. Apoi, sfătuindu-i pe toți să-și mărturisească neștiința lor și să se pocăiască pentru defăimarea lor, s-a întors iarăși în pustie, slăvind și mulțumind lui Dumnezeu.

Iar ajungând în pustie, a strălucit deodată o lumină înaintea lui și, privind la acea lumină, vedea cete de îngeri umplând pustia. Și pe când se minuna ce era ceea ce se arăta, a auzit pe îngerul său păzitor zicând: „Paisie, și când tu ești aici și când lipsești, noi păzim pe monahii care locuiesc într-această pustie, precum Dumnezeul tuturor ți-a făgăduit". Iar el, cu laude mulțumitoare, slăvea pe Dumnezeu, care poartă grijă de toți. Iar despre proorocescul dar, pe care s-a învrednicit a-l lua marele Paisie, vă arăt următoarea povestire:

Fiindcă vestea despre Cuviosul Paisie s-a auzit în toată lumea și îndemna pe mulți iubitori de fapte bune să meargă și să ia binecuvântarea lui, pentru aceasta și Cuviosul Pimen, cel mare între părinți, fiind încă tânăr într-aceea vreme, și dorind foarte mult a-l vedea, s-a dus la Cuviosul Pavel și l-a rugat să meargă împreună la marele Paisie; căci Pavel era cunoscut și prieten al lui Paisie și se ducea des la el. Iar părintele nostru Pavel i-a zis: „Fiul meu, mă sfiesc să te duc la el, căci ești tânăr și acela este înalt la fapta bună. Noi nu ne ducem la el așa cum se întâmplă, ci cu multă chibzuire și cu cucernicie, și nu întotdeauna îl întâmpinăm pentru folos, ci la vreme potrivită". Pimen i-a zis: „Dar eu voi rămâne afară din chilia lui când vom merge, și numai de voi auzi dumnezeiescul lui glas vorbind cu tine, voi lua bucurie covârșitoare și voi cunoaște mare dar. Iar de va fi cu anevoie a auzi glasul lui, de voi pipăi numai chilia lui, voi dobândi mântuire; iar când vei ieși din chilia lui, voi săruta picioarele tale, care au călcat pământul acela, pe care calcă frumoasele lui picioare, și cu aceasta voi dobândi binecuvântare îndestulată".

Acestea zicând Pimen, Cuviosul Pavel s-a minunat de smerenia lui și de multa credință ce avea către Paisie. Deci, luându-l împreună cu el, s-a dus la Paisie. Și, ajungând la chilia lui, Pavel a intrat singur înăuntru, iar dumnezeiescul Paisie, primindu-l părintește și prietenește, l-a întrebat despre Pimen. Atunci Pavel i-a spus că a rămas afară, căci se sfiește a intra înăuntru. Iar sfântul i-a poruncit să intre înăuntru și a zis către Pavel: „Nu este bine a opri pe unii ca aceștia și să rămână afară când vin la noi, căci aceștia mai lesne merg în cer, zice Mântuitorul nostru".

Zicând acestea, a îmbrățișat pe tânărul Pimen și, binecuvân-tându-l, i-a zis: „O, preaiubite Pavel, să-ți aduci aminte că acest tânăr va mântui sufletele multor oameni și prin dânsul se vor învrednici mulți a dobândi Raiul, căci mâna Domnului, Care îl păzește și îl povățuiește la dumnezeieștile porunci, se vede cu el". Apoi a pus mâinile sale pe capul lui și, binecuvântându-l, l-a trimis înapoi cu Pavel. Deci Pimen câștigând ceea ce dorise, slăvea foarte mult pe Dumnezeu.

Odată având sfințitul Paisie douăzeci și una de zile de postire, i s-a arătat Domnul Hristos și i-a zis: „O, alesul meu, Paisie, mult rău pătimești pentru Mine!" Iar el a zis: „Ce mare lucru este această proastă și rea pătimire, o, bunul meu Stăpân! Mai ales că bunătatea Ta îmi dă putere". Iar Mântuitorul a zis: „Tot lucrul bun este bineprimit de Mine și, celor ce-l fac, le voi da plată întocmai cu ostenele lor; deci urmează-Mă!"

Iar Paisie l-a urmat până ce au mers la o peșteră a pustiei. Atunci Mântuitorul a zis către el: „Intră înăuntru și vezi un bărbat cu adevărat nevoitor!" Și intrând Paisie în peșteră, a văzut un om care se tăvălea pe pământ și care-și freca gura și fața de pământ. Deci, mirându-se de covârșitoarea nevoie a acelui bărbat, a ieșit afară, rugându-se ca să afle de la Domnul Hristos pricina nevoinței celei mari a acelui bărbat. Iar Domnul i-a zis: „Ai văzut pe nevoitorul Meu, ce fel de ostenele mari rabdă pentru Mine?" Paisie a zis: „L-am văzut, Stăpâne, și m-am înspăimântat de ostenele nevoinței lui; dar rog bunătatea Ta să-mi descoperi cum are atâta nevoie?" Mântuitorul i-a zis: „Are numai două zile de postire și, iată, îl vezi în ce fel se chinuiește de foame și de sete?"

Paisie, auzind acestea, a zis: „Și cum eu, care am douăzeci și două de zile de post, n-am pățit nimic asemenea?” Mântuitorul i-a zis: „Pentru că tu te întărești de darul Meu și postești fără de osteneală, iar acela ca un pătimitor, din însăși voia lui postește cu multă osteneală și, încălzindu-se de dorul pe care-l are către Mine, suferă să pătimească mai presus de puterea sa”. Apoi Paisie a întrebat pe Domnul: „Ce plată are să ia de la bunătatea Ta, pentru cele două zile?” Domnul i-a răspuns: „Acesta va lua aceeași plată pentru cele două zile, la fel cu plata ce ai s-o iei tu pentru cele douăzeci și două de zile! Și voi zice deopotrivă: Intră în bucuria Domnului tău, și ție care ai luat cinci talanți și aceluia care a luat doi, căci întocmai ați făcut binele și amândoi v-ați arătat vrednici după puterea voastră!” Acestea zicându-le Mântuitorul, S-a făcut nevăzut.

Deci părintele nostru Paisie, întorcându-se la chilia sa, și-a adăugat mai multe nevoițe și se ruga lui Dumnezeu să se facă mai presus de hrană. Astfel, hrana lui acum nu mai era alta, cum am zis mai înainte, decât împărtășirea în fiecare Duminică cu preacuratul Trup și cinstitul Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos, iar Mântuitorul, cu iubire de oameni, i S-a arătat iarăși robului Său Paisie și i-a zis: „Ce Mă mai rogi pentru hrană, de vreme ce nu mănânci nimic? Cere altceva, dacă îți trebuie!” El i-a zis: „Mă rog Domnului meu, când ies din această pustie și mă duc spre cercetarea fraților, să am voie să vin îndată înapoi în pustie, pentru că nu sufăr să zăbovesc în cercetarea altora și să mă lipsesc de a Ta!” Iar Domnul i-a zis: „Nu te întrista de asta, căci atunci când ieși din pustie Eu nu mă depărtez de la tine, ci sunt cu tine”.

Pe urmă Paisie I-a zis: „Mă rog Ție, Hristoase al meu, slobozește-mă de mânie!” Iar Domnul i-a zis: „De voiești a birui mânia și iuțimea, ia aminte să nu rănești ori să ocărăști ori să defaimi pe cineva; și, de vei păzi acestea, nu te vei mânia”. Paisie iarăși L-a întrebat, zicând: „Stăpâne, iubitorule de oameni și îndelung răbdătorule, dacă cineva face poruncile Tale și se duce la cei ce Te iubesc pe Tine, ca să slujească la trebuințele lor, oare are câștig din aceasta, sau pagubă?” Domnul i-a răspuns: „Precum cel ce lucrează într-o țarină, ia plată de la stăpânul țarinii, așa și cei ce fac binele și ajută sau învață pe alții, vor lua în ceruri plăți strălucite”.

Apoi Paisie L-a mai întrebat: „Domnul meu, dacă cineva se nevoiește la fapta bună și slujește și pe alții, iar altul se nevoiește numai pentru sine și pe alții nu-i slujește, se deosebește unul de altul?” Domnul i-a răspuns: „Cel ce se nevoiește numai pentru el este ucenicul Meu, iar cel ce se nevoiește pentru el și slujește și pe alții este fiu și moștenitor al Meu!” Paisie a întrebat iarăși: „Dacă cineva se sârguiește spre slujba altora și se nevoiește și pentru sine cât îi este cu putință, însă, fiind împiedicat de slujirea altora, nu ajunge la nevoițele celor ce au niște împiedicări ca acestea, oare unul ca acesta va lua aceeași plată ca cei care se nevoiește mai mult?” Mântuitorul i-a răspuns: „Da, aceeași plată va lua”. Zicând aceasta, s-a suit la cer.

În părțile Siriei era un nevoitor împodobit cu multe feluri de fapte bune. El, rugându-se odată, i-a venit un gând ca acesta: „Oare a ajuns a se face asemenea cu cineva din cei ce au bineplăcut lui Dumnezeu?” Și, gândind unele ca acestea, a auzit un glas de sus, zicându-i: „Du-te în Egipt și acolo vei găsi un nevoitor, cu numele Paisie, care se îndeletnicește cu smerenia și cu dragostea către Dumnezeu ca și tine”.

Atunci, acel cinstit bătrân n-a socotit nicidecum osteneala drumului, și a pornit îndată spre Egipt. Și ajungând în muntele Nitriei, întreba unde se găsește Paisie. Și fiindcă numele lui era propovăduit de toți, nu s-a ascuns bătrânului locul unde locuia Paisie, nici de Paisie nu s-a ascuns venirea bătrânului; căci, cum a intrat bătrânul în pustie și mergea drept spre Paisie, îndată Paisie l-a întâmpinat în drum și, cunoscându-se între dânșii prin dumnezeiescul dar, s-au îmbrățișat cu bucurie și au făcut sărutarea cea întru Hristos. Apoi, ducându-se la chilia lui Paisie și rugându-se, au șezut. Deci bătrânul, începând a grăi către dumnezeiescul Paisie, vorbea în limba siriană, iar Paisie, fiind egiptean, știa numai limba egipteană. De aceea, s-a întristat foarte mult că nu înțelegea cuvintele cele folositoare de suflet ale bătrânului și, înălțând îndată la cer ochii și mintea, a suspinat din adâncul inimii și a zis: „Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvinte al lui Dumnezeu, dă-mi darul Tău mie, robului Tău, ca să cunosc puterea cuvintelor bătrânului”.

Și, o, minune! pentru cercetarea Domnului cea repede, îndată, împreună cu cuvântul, vorbea și înțelegea limba siriană.

Deci vorbind între ei multe, și-au povestit unul altuia vedeniile ce s-au învrednicit a le vedea fiecare, cu care părinți au vorbit și au petrecut împreună și ce fapte bune aveau acei părinți; și amândoi erau plini de bucurie pentru o împreună vorbire ca aceea. Iar după ce au trecut șase zile și au sfârșit câte aveau de vorbit, bătrânul voia a se întoarce la locul său. Atunci Paisie a chemat pe ucenicii săi și le-a zis: „Iată, o, preaiubiți fii, om sfânt, din cei desăvârșiți în fapta bună, plin de Duh Sfânt și de dumnezeiesc dar; deci luați toți binecuvântările lui cu cucernicie, ca să le aveți ca pe niște turnuri și strajă împotriva vrăjmașilor". Atunci, îndată au căzut toți la pământ și, închinându-se aceluia sfânt bătrân, precum se cuvenea, cereau fierbinte rugile și binecuvântarea lui. Iar acela, făcând rugăciune pentru dânșii, i-a binecuvântat și, luându-și rămas bun de la toți, s-a dus.

Iar după puțină vreme, a venit la marele Paisie un pustnic, iar ucenicii cuviosului i-au zis: „O, părinte, mare câștig ai fi nimerit, dacă ai fi venit puțin mai înainte, căci a venit la noi un om dumnezeiesc din Siria, strălucit cu mintea și cu inima, care după ce ne-a întărit cu cuvinte mântuitoare, s-a dus puțin mai înainte. Dar, dacă vrei, poți să-l ajungi, că nu este departe". Și alergând pustnicul acela să-l ajungă, dumnezeiescul Paisie i-a zis: „Stai, pentru că acela acum a trecut cale de mai mult de 18 mile, fiind dus de un nor la locuința sa". Auzind aceasta, toți s-au minunat și au slăvit pe Dumnezeu.

Un alt frate s-a dus la marele Paisie să-l vadă, dar găsimdu-l dormind și având păzitor un înger preafrumos, s-a minunat și a zis: „Intr-adevăr Dumnezeu păzește pe cei ce nădăjduiesc spre Dânsul". Deci s-a întors înapoi, slăvind pe Dumnezeu, Cel ce iubește pe cei ce-L slăvesc.

Un monah foarte simplu cu socoteala minții, era ucenic al Sfântului Paisie și asculta bine de toate poruncile lui. Acesta, ducându-se odată în Egipt să vândă niște lucruri de mână, s-a găsit în cale cu un evreu și mergea împreună cu dânsul. Iar evreul, cunoscând simplitatea monahului, cu pângărita lui limbă a vărsat într-însul veninul șarpelui cel stricător de suflete, care-l avea în inima sa, zicându-i: „O, monahule, pentru ce credeți voi așa, la întâmplare, în Cel Răstignit, fiindcă nu este El Mesia cel așteptat, ci altul! Pentru că altul este acela, iar nu acesta în Care credeți voi, creștinii!" Iar monahul, din nerăutate și din prostimea inimii sale, s-a amăgit și a răspuns: „Poate așa este, cum zici tu".

Și îndată, vai de primejdia ce a pățimit ticălosul, căci a căzut din darul Sfântului Botez, precum se va vedea în cele următoare, căci întorcându-se în pustie și văzându-l dumnezeiescul Paisie, nu voia să-l primească nicidecum, nici chiar să-l vadă, nici a se apropia de dânsul să-i vorbească, ci se întorcea de la el. Iar ucenicul, văzând pe bătrânul său că se întoarce de la el, s-a întristat foarte mult și se mira care să fie pricina. De aceea, căzând la picioarele lui, i-a zis: „Părinte, pentru ce te întorci de la mine, ticălosul, și nu voiești să mă vezi, ci te îngreșezi ca de o urâciune? Acest lucru nu mi l-ai făcut niciodată!" Bătrânul i-a zis: „O, omule, cine ești tu că nu te cunosc?" Ucenicul i-a răspuns: „O, părinte, dar ce lucru neobișnuit ai văzut la mine că nu mă cunoști? Oare nu sunt eu cutare, ucenicul tău?" Bătrânul a zis: „Ucenicul meu acela era creștin și avea Botez; dar tu nu ești ca acela! Iar dacă ești ucenicul meu acela, a fugit de la tine Botezul și semnele creștinilor! Spune-mi ce ți s-a întâmplat și ce ai pățimit pe drum?"

El a răspuns: „N-am pățit nimic!" Bătrânul i-a zis: „Fiule, du-te departe de la mine, că nu sufăr a auzi vorbe din gura omului care s-a lepădat de Hristos! Dacă ai fi fost tu ucenicul meu, te-ai fi văzut cum erai mai întâi". Atunci el a suspinat adânc și, vărsând lacrimi care porneau pe bătrân spre milostivire, a zis: „Eu însumi sunt ucenicul tău, iar nu altul, și nu cunosc nicidecum greșeala făcută și nici că am făcut vreun rău". Marele Paisie a zis: „Cu cine ai vorbit când te-ai dus pe drum?" Acela a răspuns: „Cu un evreu am vorbit împreună, iar cu altcineva nu". „Ce ți-a zis el și ce i-ai răspuns tu?" „Nu mi-a spus altceva decât aceasta, că «Hristos nu este acesta la Care vă închinați voi creștinii, ci un altul care are să vină». Eu i-am răspuns: «Poate așa este cum zici tu»".

Iar bătrânul a zis către dânsul: „Ticălosule, dar ce este mai rău și mai urât decât aceasta care ai zis? Cu aceasta te-ai lepădat de Hristos și te-ai dezbrăcat de Sfântul Botez. Deci du-te, plânge-te pe tine cum voiești, căci cu mine nu ai parte, deoarece numele tău s-a scris împreună cu aceia care s-au lepădat de Hristos și te vei munci împreună cu dânsii!” Acestea auzindu-le ucenicul, a suspinat din adâncul inimii și se tânguia și striga, zicând: „Miluiește-mă, părinte, pe mine, rău norocitul, că nu știu ce să mă fac! Din neluarea mea aminte, am lepădat dumnezeiescul Botez și m-am făcut bucurie diavolilor; însă alerg către tine, după Dumnezeu, nu mă trece cu vederea pe mine, ticălosul!”

Rugându-se în acest chip ucenicul, cu lacrimi mai mult decât cu cuvinte, a pornit pe bătrân spre milostivire. Deci i-a zis: „Fiule, îngăduiește puțin să rog îndurările și mila lui Dumnezeu Iubitorul de oameni, pentru tine”. Zicând aceasta, ruga fierbinte pe Dumnezeu și cerea iertare pentru ucenicul său. Iar Dumnezeu n-a zăbovit, ci a iertat îndată păcatul ucenicului și l-a învrednicit iarăși de darul Sfântului Botez, pentru că dumnezeiescul Paisie a văzut Duhul cel Sfânt intrând ca un porumbel în gura ucenicului; iar duhul cel de hulă a ieșit ca un fum, risipindu-se în văzduh.

Astfel s-a adevărit pe deplin că și-a primit cererea sa și, întorcându-se, a zis către ucenicul lui: „O, fiule, slăvește pe Dumnezeu și mulțumește-i împreună cu mine, că a ieșit din tine duhul cel necurat al hulei și în locul lui a intrat Duhul Sfânt și ți s-a dat iarăși darul Botezului. Deci ia aminte bine să nu cazi și altădată în cursele păgânătății din neluare aminte și din lenevirea ta, nici să-ți dai sufletul să ardă în focul muncii pentru vreun alt păcat”. Astfel a îndreptat pe ucenic.

Odată, a venit la sfințitul Paisie un bătrân cu numele Ioan. Acela umblase multe zile prin pustie și, fiind obosit tare, avea trebuință de hrană și de odihnă. Deci, după ce au vorbit multă vreme unul cu altul, Paisie a zis către ucenicul său să gătească masa și să pună mâncare să mănânce împreună cu Ioan. Iar ucenicul a făcut după porunca cuviosului. Apoi Paisie a îndemnat pe Ioan să mănânce, că era flămând de multă înfrânare. Iar Ioan i-a zis: „Iartă-mă că astăzi este post și se cade să postesc pentru păcatele mele cele multe”. Dumnezeiescul Paisie, uimindu-se de hotărârea lui, s-a sculat îndată și, înălțându-și ochii și mintea la cer, a zis din adâncul inimii: „Doamne, cercetează pe robul tău Ioan, care se nevoiește cu silință pentru numele Tău”.

Iar sfârșitul rugăciunii sfințitului Paisie a dat lui Ioan bun și preaslăvit dar, pentru că a venit în uimire și i s-a părut că a văzut un tânăr care ținea în mâini hrană și băutură și îi dădea lui; apoi Ioan, venindu-și în sine, era plin de bucurie și sătul de hrană. După aceea, netrebuindu-i lui hrană trupească, fiind sătul de cea îngerească, s-a sculat și, mulțumind lui Dumnezeu și dumnezeiescului Paisie, s-a dus iar în pustie, adăugând astfel altă postire la cea dintâi. Și își zicea în sine: „Ioane, ai mâncat cu saturare, deci se cade să postești cu toată osârdia”. În acest chip se lupta viteazul și biruia cu rugăciunea Sfințitului Paisie.

Alt monah nou începător locuia în pustie deosebi și, supărându-se mult de gânduri, s-a dus la marele Paisie și i-a zis: „Te rog, cuvioase părinte, roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, prostul, că sunt luptat cumplit de draci”. Iar cuviosul, cunoscând că el își face voia sa și urmează cu osârdie diavolului desfrânării și al slavei deșarte și voind a-l opri de a se purta fără rânduială și după voia sa, a zis către dânsul: „O, fiule, nu te lupti cu diavolii, precum socotești, fiindcă aceia încă n-au simțit că ai venit în pustie; ci te lupti cu gândurile tale. Deci du-te și te nevoiește cu bună rânduială și roagă pe Dumnezeu să te cerceteze, că ai să te ispitești cumplit de diavoli, și atunci vei cunoaște bine asuprelile lor și ce fel de rele pățimesc cei ce se luptă cu dânsii”.

Zicând acestea, a trimis pe tânăr la locuința lui; apoi a rugat pe Dumnezeu cu tot sufletul să-l păzească nevătămat. Iar mai marele diavolilor, răcnind ca un leu, s-a arătat cuviosului, zicându-i: „O, silă! Ce ai cu mine, Paisie, de mă izgonești și mă nedreptățești, eu nesupărându-te pe tine?” Iar cuviosul i-a zis: „Fugi de la monahul cel tânăr și nu-l supăra cu gânduri viclene”. Diavolul i-a răspuns cu obraznicie și cu multă mândrie: „Crede-mă, că încă n-am știut că a venit acest tânăr în pustie, nici nu l-am supărat vreodată, dar el se luptă cu lenevirea sa; însă de acum înainte să se gătească să încerce ispitele mele cumplite și

asuprelile ce am socotit să i le dau". Cuviosul i-a zis: „Dumnezeu să te certe, vrăjmașule al adevărului și să te arunce pe tine în focul cel nestins al muncii”.

Și așa vicleanul diavol s-a făcut nevăzut. Însă aflătorul răutății n-a încetat răutatea sa, ci cele ce a zis, le-a făcut și cu fapta. Și pornind război împotriva tânărului monah, a arătat tot felul de meșteșugiri viclene. Iar tânărul, ispitindu-se de măiestriile vrăjmașului și neputând suferi, a năzuit iar la turnul cel neclintit, adică la marele Paisie și, povestindu-i ispitele vrăjmașului, îi spunea că nu poate suferi relele ce-i face.

Iar cuviosul i-a zis: „O, fiule, nu ți-am spus că vrăjmașul încă nu știe că ai venit în pustie?” Apoi, certându-l și sfătuindu-l cum să petreacă, s-a întors la rugăciune, zicând: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, să nu lași zidirea Ta să o piardă vrăjmașul, ci ajută-i lui din cer, că puterea Ta este nebiruită și toate sunt supuse ei!” Și îndată i-a stat de față un înger al Domnului, având pe diavolul legat cu lanțuri și a zis: „Ia-l pe acest pierzător și ceartă-l precum vrei. Iată, ți s-a dat legat acela care are mulți oameni legați cu meșteșugirile lui viclene”. Atunci diavolul a zis către Sfântul Paisie: „Vai mie, până când mă muncești cu rugăciunea ta și păzești prin ea pe toți cei ce locuiesc în pustia aceasta? Ticălos voi fi și multe voi pătimi, dacă voi mai ședea aici, ca să-i pândesc; de aceea mă voi duce departe de aici numaidecât”.

Iar dumnezeiescul Paisie i-a zis: „Depărtatele și vrăjmașule al neamului omenesc, spune-mi pentru ce superi și ispitești pe acest tânăr, luptându-l cumplit? Pentru care pricină lupti de la început cu atâta nebulie și sălbăticie împotriva celor ce se nevoiesc? Diavolul a răspuns: „Eu nu mă apropii de noii începători, când încep nevoițele faptei bune; căci darul lui Dumnezeu nu-mi dă loc să mă apropii de dânșii, fiindcă atunci se nevoiesc cu mare fierbințeală. Iar după ce, pentru lenevirea lor, se duce de la dânșii dumnezeiescul dar, atunci mă apropii de dânșii și îi stăpânesc ca pe un vânat gata și astfel îi am jucărie precum voiesc; de aceea nu-i lupt de la început, pe de-o parte pentru că mă ard de fierbințeala și osârdia ce o au spre fapta bună, precum și de dumnezeiescul dar; iar pe de alta, pentru că-i defaim, așteptând să înceteze osârdia aceea, să cadă în lenevire, și atunci să-i lupt, neavând nici o împiedicare. Deci la început nu-i lupt pentru pricinile cele zise; iar când îi văd mult mai fierbinți și mai osârdnici, sporind spre cele dinainte, atunci nu-i mai ispitesc, ca să nu se unească cu darul lui Dumnezeu prin osârdia cea de-a pururea a nevoiței și a sporirii lucrurilor celor bune, și să se facă nebiruiți”.

Acestea le zicea diavolul fără voia sa, apoi îndată a fugit. Iar de atunci monahul a scăpat de supărarea diavolului și n-a mai putut zavistnicul să-l ispitească. Deci, întărindu-se fratele prin rugăciunile sfințitului Paisie, a săvârșit cu plăcere de Dumnezeu pustnicească petrecere și s-a odihnit în liniște.

În vremea când m-am dus eu - zice Cuviosul Ioan, scriitorul acestei vieți -, către dumnezeiescul Paisie ca să mă îndulcesc de dânșul, au venit la el câțiva monahi, ca să se mângâie de cuvintele lui cele folositoare, zicând: „Spune-ne nouă, părinte, cuvânt mântuitor de suflet”. Iar el le-a zis: „Păziți predania sfinților și mai mult decât cele rânduite să nu căutați să faceți”. Monahii au zis: „Mai spune-ne și altceva de suflet folositor din cele ce se potrivesc monahilor”. Iar dumnezeiescul Paisie, văzând cu ochii săi cei prevăzători și cunoscând cugetele și gândurile lor, i-a spus fiecăruia dintre dânșii ce gândea și care dintre cele ce gândeau erau bune și care rele și din ce pricină le-au venit lor niște gânduri ca acestea. Iar monahii, minunându-se de aceasta, mi-au spus mie aparte: „Într-adevăr, părinte Ioane, toate patimile inimilor noastre, pe care numai singur Dumnezeu le cunoaște, ni le-a arătat nouă una câte una”.

Atunci eu le-am spus din cele ce m-am adevărit de multe ori: „Credeți-mă că cele ce le-am gândit în mintea mea și cele ce le-am făcut eu singur, mi le-a arătat de multe ori cu bucurie, când ne întâlneam, și toate mi le spunea, ca și când ar fi fost împreună cu mine”. Deci monahii au zis: Minunat este Dumnezeu întru sfinții Lui! și s-au dus.

Un frate, urmând voii sale și făcându-și socoteala sa, a lăsat pustia și s-a dus aproape de o cetate și s-a sălășluit acolo. Dar, pentru că adeseori mergea în cetate să-și vândă lucrul mâinilor sale, i s-a întâmplat de

a întâlnit o femeie evreică care ardea de îndrăgirea satanicească ce o avea spre el. Iar monahul, amăgindu-se de gânduri prin lucrarea diavolească, s-a prins în cursele evreice și a căzut. O, dar cel mai cumplit este că s-a lepădat de credința creștinească și a luat credința evreiască; și a locuit împreună cu femeia și atât de mult a urmat sfatul ei, încât s-a făcut asemenea cu ea la păgânătate. Iar acea femeie de trei ori blestemată a căzut într-o așa pierzare fără de fund și a ajuns întru atâta nerușinare, încât de multe ori punea capul ticălosului aceluia în brațele sale și, deschizându-i gura, curăța cu un lemn subțirel dinții lui ca să nu se întample să fi rămas vreun mărgăritar din Sfânta Impărtașire a Preacuratelor Taine. O, ce nedumnezeire!

Știu că v-ați întristat și v-a durut inima, fraților, auzind unele ca acestea, dar eu mă înspăimânt de îndelungata și marea răbdare a lui Dumnezeu! Căci vă voi spune și lucrul cel preaslăvit ce s-a făcut cu dânsul, ca să vă minunați de nemărginita iubire de oameni a lui Dumnezeu și de dumnezeiasca lui cercetare cu care ne cercetează de sus.

Deci omul acela, care cu neascultarea lui s-a despărțit de creștini pentru păgânătatea sa, mai pe urmă - după o vreme oarecare -, luminându-se de lumina dumnezeieștilor iconomii, și-a venit în sine și s-a căit de ceea ce a făcut, dintr-o pricină ca aceasta. Câțiva monahi care locuiau în pustia aceea, în care pustnicia și el mai înainte, mergând în orașul acela pentru trebuințele lor, au trecut pe lângă casa acelei evreice, iar el văzându-i pe dânșii, s-a rănit la inimă, aducându-și aminte de vechea și sfințita viață de obște a monahilor. Deci i-a întrebat pe ei de unde sunt, cum se numesc și pentru care pricină au venit în acel oraș. Iar monahii au răspuns că sunt ucenici ai dumnezeiescului Paisie din Nitria și au venit în oraș pentru oarecare trebuință. Atunci acela i-a rugat să spună marelui Paisie să roage pe Dumnezeu pentru el, ca să-L împlânzească cu rugăciunile lui și să fie slobozit de măiestriile vrăjmașului. Iar monahii i s-au făgăduit că vor face porunca lui și vor ruga pe marele Paisie să se roage lui Dumnezeu pentru mântuirea lui.

Deci întorcându-se monahii în pustie, au arătat dumnezeiescului Paisie cele întâmplate aceluia ticălos și cele ce i-a rugat. Iar cuviosul, auzind acestea, a suspinat din adâncul inimii și a zis: „Vai, fiii mei iubiți, câți oameni mari au căzut din dumnezeiescul dar, din pricina femeilor! Aducerea aminte a acelora o avem în dumnezeiasca Scriptură de la strămoșii noștri cei de demult. Pentru că nu poate vrăjmașul a ridica altă unealtă mai îndemnatică pentru a pierde pe oameni decât femeia; căci, uneltind această armă, adică pe femeie, obișnuiește a birui pe oamenii cei mari, precum știți că prin femeie a biruit pe marele David, pe strămoșii și nepoții lui. De aceea, se cade să rugăm și noi de-a pururea pe Dumnezeu, ca să ne izbăvească de niște ispite ca acestea ale vrăjmașului”.

Acestea zicând Cuviosul Paisie, a făcut rugăciune pentru cel ce a căzut, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, nu lăsa zidirea mâinilor Tale să piară până în sfârșit, ci caută cu nerăutate spre dânsul, din cereștile Tale locașuri și primește rugăciunile ce-Ți aduc, pentru cel ce s-a lepădat de Tine mai înainte și acum a venit iarăși întru sine și își cunoaște greșeala ce a făcut-o. Deci rog bunătatea Ta, să-l chemi din nou la pocăință!”

În acest chip rugându-se cuviosul multe zile și înduplecând bunătatea lui Dumnezeu ca să se milostivească spre zidirea Sa, rugăciunea sa a fost auzită și Mântuitorul, arătându-se lui, l-a întrebat - El, Care pe toate le știe - pentru cine îl roagă, zicând: „Nu cumva sluga Mea, Paisie, se roagă pentru acela care s-a lepădat de Mine, care a ieșit din rânduiala Mea și s-a dus cu potrivnicii Mei, acela care într-o vreme era monah și acum s-a făcut evreu?” Cuviosul a răspuns: „Pentru acela mă rog, Iubitorule de oameni, Doamne, căci, căutând la îndurările Tale Care totdeauna chemi pe toți la pocăință și nu voiești moartea păcătosului, ci aștepți întoarcerea lui, am îndrăznit să rog bunătatea Ta pentru el. Deci Te rog, auzi-mă pe mine, robul Tău, și ca un milostiv ce ești, cheamă iarăși oaia Ta cea rătăcită”.

Atunci Mântuitorul a zis către el: „Dacă voiești să miluiesc pe acest păcătos și lepădat de credință și din nou să-l chem la pocăință, se cuvine să primești tu ca să iau din răsplătirile și plățile ce ai să iei pentru nevoițele tale și să dau în locul acestora iubirea Mea de oameni lui, care este vrednic de nenumărate munci”. Paisie i-a răspuns: „Da, Doamne, primesc cu bucurie! Însă eu nu știu de se află în mine vreun

lucru care să fie bine plăcut înaintea Ta! Dar din a Ta bunătate mai ales, prin care și mie făcându-mi-se bine în fiecare zi, mulțumesc Ție; revarsă peste el mila Ta, pentru că eu de aici mă mulțumesc să mă muncesc în locul aceluia și el să se mântuiască, decât să mă îndulcesc de ale Tale faceri de bine, iar acela să se muncească!"

Și îndată a zis Mântuitorul: „Vrednică de mirare este buna socoteală și dragostea ce o ai către aproapele tău, Paisie, fiindcă urmezi dragostei ce o am Eu către oameni! Deci de vreme ce ai ales să cazi din vrednicia ta pentru mântuirea păcătosului, iată, nu vei cădea din vrednicia ta și păcătosul se va mântui, după rugămintea ta!" Acestea zicându-le Mântuitorul, S-a suit la cer. Iar după puțină vreme, acea femeie rea a murit, iar Isaac - acesta era numele monahului cel căzut - s-a dus iarăși în pustie și, fiind catehizat de marele Paisie, a primit credința sa creștinească cea de mai înainte și a petrecut cu mare osârdie viața cea pustnicească. Și trecând rămășița vieții sale în ascultare, în nevoie cinstită și în statornicie îmbunătățită, s-a odihnit în Domnul. Și așa acela a dobândit mântuire cu rugăciunile sfințitului Paisie, iar noi, auzind preaslăvitele lui minuni, se cuvine a slăvi și a mări pe Dumnezeu.

În mănăstirea marelui Paisie era un preot care avea cuget lumesc și când ceilalți monahi voiau să meargă la cuviosul ca să audă cuvintele lui cele folositoare de suflet, se ducea și el și auzea dumnezeieștile cuvinte; dar nu lua nici un folos din ele, pentru că nu avea scop bun, nici inimă curată. Și nu numai că nu se folosea, dar și batjocorea cuvintele cuviosului și le strica cu alte cuvinte lumești. Deci, ceilalți monahi scârbindu-se, s-au dus la un bătrân iubitor de Dumnezeu și cârteau împotriva acestui preot; iar bătrânul acela s-a dus împreună cu ei la marele Paisie, urmându-le și preotul acela. Deci bătrânul, ducându-se la cuviosul, i-a zis deosebi: „Să știi, părinte, că acest preot pricinuieste vătămare și sminteală fraților; deci se cuvine să oprești pornirea lui cea fără de rânduială și să o îndreptezi cu certări". Iar marele Paisie i-a zis: „De mult aș fi făcut ceea ce-mi zici, de aș fi cunoscut că s-ar fi folosit; dar iată, diavolul stă gata să-1 târască în pierzare și când va auzi de la mine vreun cuvânt aspru, va fugi dintre frați și se va duce în lume. Atunci mă voi arăta eu vinovat și pricinuit al pierzării lui, pentru că n-am putut să rabd un frate ce este luptat de vrăjmașul; însă se cade să rugăm pe Dumnezeu să-1 scape de o patimă ca aceasta".

Acestea zicând, au făcut rugăciune pentru preot către Dumnezeu și îndată au izgonit dintr-însul pe diavolul obrăzniciei și al nerușinării. Și îndată preotul s-a umplut de pocăință și, având musturarea conștiinței, se întrista mult. Deci, mărturisindu-și greșelile sale mai mult cu lacrimi decât cu cuvinte, cerea iertare pentru cele făcute, făgăduind să se îndrepteze. Și de atunci înainte s-a făcut cucernic și blând, și asculta cu evlavie dumnezeieștile cuvinte ale cuviosului și le împlinea cu bucurie. De aceea, covârșind pe mulți în faptele bune, s-a făcut pustnic iscusit, cu lucrarea rugăciunilor sfințitului Paisie și cu ajutorul mult îndelungatei răbdări a lui Dumnezeu.

Iar acum noi vom povesti altă minune prea înfricoșătoare, prea slăvită și mai înaltă decât toate povestirile. Odată rugându-se Sfântul Paisie în chilia sa, a mers la el Hristos cu doi îngeri, precum a mers și la patriarhul Avraam, și i-a zis: „Bucură-te, Paisie, astăzi trebuie să ne găzduiești!" Iar Paisie, urmând patriarhului, i-a primit cu osârdie, însă nu se silea să pregătească mâncări și băuturi ca Avraam, ci a găzduit pe Acela ce este pretutindeni cu socoteală curată. Apoi, punând apă în spălătoare, a spălat - o, minune! pentru pogorârea cea desăvârșită a Domnului - preacuratele Lui picioare. Astfel, Paisie se silea cu osârdie la primirea de străini, iar Mântuitorul îi arăta lui cu iubire de oameni dragostea Sa cea mare. Și fiindcă din bunătățile primirii de străini nu este alta mai bine primită decât a spăla cineva picioarele celor ce vin la el, și aceasta a săvârșit-o Paisie, de aceea Mântuitorul a zis către dânsul: „Pace ție, slugii Mele", apoi S-a făcut nevăzut.

Iar dumnezeiescul Paisie, învăpăindu-se de dumnezeiasca dragoste a acelei vorbiri cu Mântuitorul, și urmând pe Cleopa, adică având ca acela inima arzând, a alergat la apa aceea care a spălat picioarele Lui, pe care i-o lăsase Hristos ca un lucru mare și vrednic de credință, și a băut-o cu osârdie și mare poftă, lăsând puțin și ucenicului său, care era dus în Egipt. Iar acela venind foarte ostenit din călătorie, cuviosul i-a zis: „Du-te fiule, la spălătoare și bea apa ce este într-înșea ca să stingi setea ce o ai din pricina arșiței

soarelui". Iar ucenicul a zis că va face după porunca lui, însă gândea altceva în inima sa, zicând în sine: „Eu am venit cu atâta arșiță și bătrânul, în loc să mă trimită la izvor ca să beau apă curată și rece, îmi poruncește fără socoteală să beau apă din spălătoare, care este murdară!" Acestea le gândea ucenicul, iar cuviosul a zis iarăși: „Du-te, fiule, la spălătoare și bea!" Iar ucenicul a zis: „Mă duc", însă nu s-a dus. Iar cuviosul i-a zis pentru a treia oară să bea, dar n-a ascultat. Atunci i-a zis cuviosul: „O, fiule, ai luat plata neascultării tale, adică te-ai lipsit de dumnezeieștile daruri!"

Acestea auzind ucenicul, s-a întristat foarte mult și alergând la spălătoare, n-a mai găsit nimic și a zis către bătrân: „Părinte, nu găsesc apă în spălătoare ca să beau". Iar dumnezeiescul Paisie a zis către el: „Cum este cu puțință să mai afli, făcându-te nevrednic? Pentru că neascultarea alungă darul de la cel neascultător, precum și ascultarea îi aduce darul celui ascultător".

Iar ucenicul, întristându-se de cele ce a auzit, a întrebat: „Ce era acel mare dar de care m-am lipsit, și cum s-a șters din spălătoare?" Iar cuviosul i-a povestit după aceea toate cele făcute, precum am spus mai înainte, zicându-i lui încă și aceasta: „De vreme ce ai rămas în neascultare și n-ai primit a bea apa aceea, pentru care ți s-a poruncit de trei ori să bei, pentru aceasta s-a pogorât din cer un înger al Domnului și, luând cu toată cucernicia acea sfântă apă, s-a suit iarăși la cer". Auzind ucenicul aceasta, s-a înfricoșat și s-a cutremurat de acea povestire, rămânând multă vreme fără glas. Apoi, venindu-și în sine, plângea și se tânguia de acea primejdie, strigând: „Vai mie, ticălosul, ce bunătate mare am pierdut! Acea bunătate, zavistnicul diavol nu m-a lăsat s-o dobândesc!"

Iar după ce, cu niște cuvinte ca acestea, s-a plâns și s-a căit, cerea cu lacrimi ca să afle milă. Deci bătrânul, milostivindu-se spre dânsul, i-a zis: „Fiule, Adam a căzut din Rai pentru neascultarea sa și în locul vieții veșnice a câștigat moartea; deci a fost izgonit ca un nevrednic pentru slava aceea și pentru bunătățile lui. În același fel ești și tu. Fiindcă n-ai ascultat porunca mea, ai căzut din darul care aveai să-l dobândești! Dar, de vreme ce te întristezi mult și te pocăiești, ridică-te din căderea neascultării și fă ascultare, îmblânzește cu fierbințeală pe Dumnezeu și cere de la Dânsul iertarea ta; căci Dumnezeu Se milostivește spre cei ce se pocăiesc și miluiește pe cei ce-L roagă".

Astfel s-a mângâiat ucenicul de cuvintele bătrânului său și a răbdat puțină vreme. Dar el, aducându-și aminte iar de răul ce a pățimit, se întrista cu totul și nu avea mângâiere. Atunci s-a dus iarăși la bătrân și i-a zis: „Părinte, nu am odihnă nicidecum din pricina gândurilor. Cum îmi aduc aminte de darul ce l-am pierdut, plâng nefericirea mea și nu știu ce să fac; pentru că, din pricina gândurilor, mă cufund în deznădejde. Deci dă-mi voie să mă duc la vreun bătrân iscusit, la care vei crede de cuviință, doar voi găsi odihnă de gânduri, și mă voi slobozi de întristare".

Iar dumnezeiescul Paisie, luând puțină pâine, a dat-o ucenicului lui și i-a zis: „Ia pâinea aceasta și du-te în cutare cetate și, lângă zidul cetății în partea dreaptă, vei afla un om sărac șezând pe niște gunoi, batjocorit și lovit cu pietre de copii. Acelui om dă-i pâinea și vei auzi de la dânsul, cu dumnezeiasca cuviință, cele de folos ție!" Atunci ucenicul, luând pâinea, îndată a plecat și, ducându-se în cetatea aceea, a găsit pe acel om și aștepta să înceteze jocurile copiilor, ca să se apropie de dânsul. Dar acela, văzându-l, îndată i-a zis: „Vino aproape și-mi dă binecuvântarea - adică pâinea - ce mi-a trimis-o bătrânul tău!" Și apropiindu-se ucenicul, săracul acela a luat pâinea în mâinile lui și, sărutând-o, îl întreba: „Cum se mai află sfințitul Paisie, că mult doream să aflu despre dânsul. Iar tu, fiule, de ce te îndoiești de câte îți zice ție și nu te pleci la poruncile lui? Nu știi că, pentru neascultarea ta, te-ai lipsit de apa aceea dumnezeiască și de darul ce urma să-1 iei dintr-însa? Și tu încă nu-l ascuți și nu te pleci sfatului lui, ci vii către altul? Eu te asemăn cu cel ce ține în mână apă curată și rece și nu bea dintr-însa, ci merge în alte părți și caută să afle apă ca să-și potolească setea sa. Deci du-te și supune-te bătrânului tău, marelui Paisie, că cine nu se supune lui, acela nu se supune nici poruncilor Mântuitorului nostru Iisus Hristos!" Acestea auzindu-le ucenicul, s-a întors slăvind pe Dumnezeu și de aici înainte făcea ascultare la toate poruncile Sfințitului Paisie.

Dar n-a trecut multă vreme și iarăși, aducându-și aminte de darul de care s-a lipsit, își plângea paguba sa și iarăși ruga pe marele Paisie să-i dea voie să meargă la cel ce ședea pe gunoi. Iar Cuviosul Paisie îi zicea să nu plece, dar fiindcă nu se supunea, ci dorea să meargă iarăși la dânsul, pentru că era supărat de gânduri, i-a zis: „Fiule, omul acela s-a odihnit întru Domnul! Dar, fiindcă te văd că ai nădejde doar către omul acela și te pleci sfatului lui, îți dau voie. Deci du-te în partea dinspre miazănoapte a cetății și, găsind acolo un mormânt, intră într-însul și vei afla acolo îngropate trei trupuri de bărbați sfinți, care s-au învrednicit de daruri proorocești. Aceia, cunoscându-și mai înainte sfârșitul vieții lor, s-au dus și s-au așezat în mormântul acela. Acestea văzându-le, zi celui ce zace în mijlocul celor doi: «Robul lui Dumnezeu, Paisie, cu puterea lui Iisus Hristos, Care a înviat pe Lazăr cel mort de patru zile, îți poruncește să te scoli ca să-mi spui cele cuviincioase și de folos pentru mine!»"

Atunci ucenicul, alergând cu osârdie, s-a dus în partea dinspre miazănoapte a cetății și, aflând mormântul, a intrat înăuntru. Și a zis către cel adormit, după porunca bătrânului. Și, o, minune! îndată mortul s-a sculat și a zis: „Pentru ce nu te-ai plecat mie, care ți-am zis să te supui poruncii bătrânului tău? Deci du-te și te supune lui fără îndoială. Și ascultă cuvintele lui, de voiești a te mântui; căci cel ce nu se supune cuvintelor lui, cu adevărat se împotrivesc poruncilor lui Hristos!" Acestea zicându-le mortul, iarăși a adormit; iar ucenicul, minunându-se, s-a întors către sfințitul Paisie și i-a povestit toate. De aici înainte s-au împăcat gândurile lui și avea grijă să câștige prin ascultare bunătățile ce le pierduse prin neascultare. Astfel el creștea în sporirea faptei bune și a desăvârșirii.

Altădată au venit la marele Paisie doi frați și au locuit împreună cu frații aceuia. Și făcând destulă vreme ascultare, adeseori rugau pe cuviosul să le dea voie să locuiască deosebi în pustie. Iar acela, văzând osârdia lor, le-a dat voie. Deci, ducându-se la dorita liniște, se nevoiau mult în pustnicie, izgonind de la dânșii asupririle vrăjmașului. Dar diavolul, urătorul binelui, ca un mult iscusit, a pornit război împotriva lor prin alți monahi, astfel: Din lucrarea vicleanului, un oarecare hoț a furat lucrurile unuia ce locuia în pustie și, cercetând el să afle cine i le-a furat, a auzit de un bătrân ce avea darul mai înainte vederii și poate să-i arate pe hoț. Deci s-a dus la dânsul, căutând să afle cine i le-a furat.

Dar bătrânul acela nu era cu adevărat înaintevăzător din dumnezeiescul dar, ci proorocea din lucrarea diavolească. De aceea a zis către cel ce-l întreba: „Acei doi monahi ce au venit acum nu demult și s-au sălășluit în această pustie, aceia ți le-au furat; deci să nu-i lași, până ce nu ți le vor da". Acestea auzindu-le el, s-a dus la egumenul lavrei și, luând strajă, s-a dus la cei doi frați și, târându-i și bătându-i, i-a adus în lavră și i-a pus la închisoare, și ca pe niște făcători de rele și hoți i-a osândit la moarte.

Iar cuviosul Paisie, cunoscând prin dumnezeiescul dar ispita fraților, s-a sculat îndată și s-a dus la lavră; și aceasta înștiințându-se, s-au dus toți părinții la dânsul și împreună cu dânșii era și acel rătăcit bătrân, care se socotea înaintevăzător. Iar după ce au dat toți cuviincioasa sărutare cuviosului, i-a întrebat: „Ce ați făcut, fraților, cu acei doi tineri ce petreceau în liniște?" Aceia i-au răspuns: „Sunt hoți, părinte, și pentru necuviincioasa lor faptă au fost puși la închisoare". Cuviosul i-a întrebat: „Și cine v-a spus vouă cum că sunt ei hoți?" Atunci ei au răspuns: „Acest bătrân înainte văzător ne-a spus". Iar cuviosul a întrebat pe bătrân, dacă acei tineri sunt cu adevărat hoți! Și acela i-a răspuns că sunt hoți cu adevărat, căci prorocia lui este dumnezeiască. Atunci dumnezeiescul Paisie i-a zis: „Dacă ar fi fost de la Dumnezeu darul prorocie tale și nu din amăgire diavolească, atunci nu s-ar fi arătat diavolul în gura ta!"

Acestea auzindu-le părinții, s-au tulburat și s-au înfricoșat tare, deoarece cuvintele sfințitului Paisie erau adevărate și fără nici o îndoială. De aceea, ocărând pe bătrânul acela, l-au îndemnat să-și ceară iertare de greșeala sa. Iar acela, înfricoșându-se, a căzut la picioarele cuviosului, zicând: „Iartă-mă, sfințite părinte, și te roagă pentru mine, rătăcitul!" Și rugând cuviosul pe Dumnezeu pentru dânsul, îndată a ieșit din gura lui diavolul slavei deșarte și s-a arătat tuturor ca un porc. Deci, ieșind cu multă mânie și turbare, s-a repezit asupra cuviosului, voind a-l rupe cu dinții; dar dumnezeiescul părintele nostru Paisie, certându-l, l-a aruncat în prăpastie și l-a pierdut.

Iar acel bătrân rățacit, nu numai că a scăpat de diavol, dar a văzut și amăgirea ieșind dintr-însul și, prihănindu-se pe sine, s-a pocăit. Deci, tânguindu-se și plângând mult pentru greșeala sa, tăvălin-du-se pe pământ, ruga pe cuviosul să-i ierte greșelile cele făcute în trecut, fiind amăgit. Asemenea și ceilalți monahi care printr-însul se rățaciseră, ocărându-se pe sine, și-au cerut iertare. Apoi au chemat și pe cei doi tineri pe care îi clevetiseră, și și-au cerut iertare pentru necinstea și pedeapsa ce le-au făcut. Iar părintele nostru Paisie, întristându-se pentru toți aceia, i-a sfătuit cele cuviincioase și potrivite. După aceea, luând la o parte pe egumen, i-a arătat locul unde se aflau lucrurile cele furate ale pustnicului, nespunând pe hoț, și s-a întors în pustie.

Și auzind căte a arătat Dumnezeu oamenilor prin Cuviosul Pavel, s-a dus la dânsul. Deci, întâlnindu-se unul cu altul, erau nedespărțiți și se ajutau unul pe altul. Și erau ca un zid tare, îndulcindu-se cu bucurie de bunățile liniștii și în fiecare zi aflau noi nevoițe de pustnicie și de mai înaltă petrecere. Sfințitul Paisie era bătrân și de o vârstă cu dumnezeiescul Pavel; iar după suflet era prea osârdnic, și de aceea zicea dumnezeiescului Pavel: „Să ne nevoim de-a pururea și să ne ostenim până avem vreme; pentru că, atât cât trăim, Domnul nostru nu se mulțumește să încetăm vreodată de la lucrarea celor bune; și o să ne fie frică și rușine dacă vom fi găsiți leneși în vremea morții noastre”. Iar sfințitul Pavel, auzind cu bucurie dumnezeiasca lui sfătuire, a zis: „Iată eu, o, preabunule între părinți, urmez sfătuirii tale; căci, având îndrăzneală la rugăciunile tale, cred că Dumnezeu ne va învrednici să săvârșim această viață după socoteala ta, în lucrarea faptelor bune”.

Deci amândoi erau făcători de minuni, doctori iscușiți ai sufletelor și ai trupurilor, rugători către Dumnezeu pentru toți și tuturor mijlocitori de mântuire. Însă povestirile dumnezeiescului Pavel fiind multe, le lăsăm altuia să le povestească. Asemenea și ale Sfințitului Paisie, fiind prea multe și necuprinse, am spus puține din cele multe, ca să îndemnăm pe ascultători spre urmarea lor; căci nu ajunge cuvânt să arate cu de-amănuntul preainalta petrecere a Sfântului Paisie și nici el nu voia să se cunoască isprăvile lui, pentru smerenia lui cea desăvârșită. Chiar și celor ce-l întrebau: „Care faptă este mai înaltă decât toate faptele bune?”, el le răspundea: „Acea faptă este mai bună, care se face în ascuns”. Altădată, fiind întrebat cu aceeași întrebare, a răspuns: „Mai înaltă decât toate faptele bune este a urma cineva sfatului altora și nu voinei sale”.

El trecea și vremea liniștii și vremea vieții împreună cu bine și cu plăcere de Dumnezeu. În liniște iubea dumnezeiasca suire și prietenie; iar în petrecerea împreună cu alții dorea mântuirea celorlalți. Dar cel mai minunat este că n-a lăsat vreodată să înțeleagă cineva revoința lui în viața de obște și când urma să fie slăvit pentru vreo faptă a sa, o lăsa îndată și uneltea alta, ca să se păzească nevătămată cea mai dinainte și să nu se prăpădească cu laudele; căci, după adevăr, lauda de la oameni este mare primejdie și puțin câștig au cei ce se nevoiesc pentru laudă. Pentru aceasta și Domnul ne poruncește, zicând: Să nu cunoască stânga, ce face dreapta ta. Dar de aici înainte este vremea ca să vorbim și despre fericitul sfârșit al Cuviosului Paisie.

Ajunghând la adânci bătrâneți și strălucind cu faptele bune ca o stea luminoasă, acest mare om al lui Dumnezeu a fost chemat de Dumnezeu către fericirea cea din ceruri. Trupul lui l-au îngropat cu cinste mulțimea monahilor, iar duhul lui s-a suit la viața veșnică. După aceea, n-a trecut multă vreme și s-a dus și pururea pomenitul Pavel la viața veșnică și la strălucirea sfinților, acolo unde avea ceata dumnezeiescului Paisie, ca împreună să se îndulcească fericitele lor suflete de odihna aceea, precum și în această viață de acum au pățimit împreună în ostenele pustniciei. Dar nu numai sufletele lor sunt unite în cer, ci și trupurile deși s-au despărțit și s-au pus în locuri osebite, însă n-a trecut multă vreme, și s-au unit iarăși, punându-se în același loc, după cum urmează. Deci se cuvine ca cititorii să ia aminte la această povestire, că li se va arăta o minune preaslăvită.

După ce s-a săvârșit marele Paisie, dumnezeiescul Pavel s-a dus în pustia cea mai dinăuntru. Acolo, după puțină vreme, s-a săvârșit și el și a fost îngropat cu evlavie și cu cinste. Apoi, auzind părintele nostru Isidor despre moartea marelui Paisie, a intrat într-un caic și s-a dus la locul unde zăceau sfintele moaște

ale Cuviosului Paisie. Deci, luându-le cu toată cinstea și sărutându-le, le-a pus într-un sicriu ce-l avea gata, ca pe un lucru mare și vrednic de cinste și mai scump decât toată vistieria și s-a întors înapoi, aducându-le cu el în caic, ca să îmbogățească cu dănele patria sa, Pisidia.

Iar după ce a mers destulă cale pe mare, călătorind cu laude și cu prea mare bucurie, a ajuns în dreptul pustiei, unde erau sfintele moaște ale Cuviosului Pavel. Acolo caicul s-a oprit și nu mai mergea înainte; ci, ca și când ar fi fost viu și însuflețit, se abătea în altă parte și se tot pornea spre pustia dumnezeiescului Pavel; deoarece și Sfințitul Paisie cerea obișnuita petrecere împreună cu Cuviosul Pavel. Iar oamenii caicului, silindu-se a porni mai departe, au încercat două zile în tot felul, dar n-au putut; de aceea au cunoscut că erau ținuți acolo de Dumnezeu, iar nu din altă pricină. Și neștiind ce să facă, s-au liniștit și au lăsat caicul necârmuit ca să meargă încotro s-ar porni. Iar caicul, cârmuindu-se de mână nevăzută, a mers și a stat nemișcat la uscat, așteptând să ia povara sa. Văzând aceasta, cei ce erau în caic aveau mare întristare și nedumerire.

Dar, într-acel ceas, a venit la mal un bătrân din părinții cei vestiți ai pustiei aceleia, care se numea Ieremia, și a zis către ei: „O, oameni buni, pentru ce vă luptați împotriva dumnezeieștii minuni, pe care o vedeți, căci este peste fire! Pe prietenul și împreună pustnicul său, pe dumnezeiescul Pavel îl cheamă marele Paisie și, vrând a se aduce și a se pune cinstitele moaște ale aceluia împreună cu ale sale, a adus caicul aici. De aceea, ieșind degrabă și căutând sfintele lui moaște și găsindu-le, să le luați, ca să fie împreună și sfintele lor trupuri". Iar cinstitul părintele nostru Isidor și cei împreună cu el, înconjurând pustia aceea, căutau sfintele moaște ale dumnezeiescului Pavel și, găsindu-le, le-au luat și le-au adus la caic, avându-le ca pe o vistierie mai strălucită decât aurul și decât pietrele cele de mult preț.

Și minune s-a făcut atunci, căci cu adevărat erau carne acești doi mari părinți, Pavel și Paisie. Ei cârmuiau caicul în toată calea aceea și-l izbăveau de toată împiedicarea, până l-au dus nevătămat la Pisidia. Iar marele Isidor a adus cinstitele moaște ale sfinților cu toată cântarea de laudă și cu cinste la mănăstirea ce o zidise. Și câți erau supărați de diavoli, ori pătimeau de vreo altă neputință, alergau la sfintele lor moaște și, numai apropiindu-se de ele, se vindecau. De atunci înainte câte preaslăvite minuni a lucrat Dumnezeu prin ei, nu este cu puțință a le număra cineva. Iar eu, smeritul Ioan, am povestit numai aceste puține din cele multe, spre slava Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTUL MUCENIC ZOSIMA, OSTAȘUL **(19 iunie)**

Pe vremea când împăratul Traian ținea împărăția Romei, popoarele elinești erau cuprinse cu mare îndrăcire de idoli, cu rătăcire și cu multă orbire; de aceea se ridica cumplită prigoană asupra Bisericii lui Dumnezeu. Și era între elini un bărbat vestit cu numele Dometian, ighemon al Antiohiei Pisidiei. Acela, mergând la împăratul Traian, a cerut să-i dea lui putere asupra creștinilor, ca să-i silească cu munci grele pe toți care nu voiau să jertfească zeilor. Și luând acea putere de la împărat și, îmbrăcându-se în platoșa cea diavolească, ca un leu se ațâța cu mânia împotriva aceluia care până la moarte păzeau mărturisirea adevăratului Dumnezeu.

Deci, străbătând părțile Soropolitariei, s-a apropiat de cetatea care se numea Apolonia, în care era un ostaș între elini, cu numele Zosima, care dorea să fie următor credinței lui Hristos. Acesta auzind că ighemonul se apropie și năvălește cu prigonirea, a lepădat armele cele ostășești, a alergat la Sfânta Biserică, și învățând credința cea întru Hristos, a luat Sfântul Botez și se deprindea cu lucrurile cele creștinești, în curăție și în întreaga înțelepciune, îndeletnicindu-se în postiri și în rugăciuni. Iar după câteva zile, ighemonul Dometian mergând în cetatea aceea, s-a apropiat de el unul din slujitorii de idoli și i-a zis:

„Este aici un ostaș, anume Zosima, care defăima pe împărat și puterea voastră. Acela, lepădându-se de rânduiala ostășească în care era scris de împăratul Traian și aruncând armele sale, zice că este creștin, nesocotește pe zeii noștri, disprețuiește legile împărătești și defăima stăpânirea împărătească". Iar ighemonul, auzind aceasta, a zis: „Să se aducă acel Zosima aici la judecată".

Deci, ducându-se cu o ceată de ostași după poruncă, au prins pe sutașul Zosima și l-au pus la judecată. Iar ighemonul, văzându-l, l-a întrebat: „Tu ești cel ce te numești Zosima?" Ostașul lui Hristos a răspuns: „Eu sunt Zosima, robul Domnului meu Iisus Hristos". Ighemonul a zis: „Mai întâi spune-mi în ce rânduială te afli, apoi vei spune al cui rob ești". Sfântul a zis: „Eu am fost în rânduială de ostaș al împăratului vostru cel pământesc și, lepădând pe zeii voștri cei pierzători, m-am făcut ostaș al împăratului ceresc, Care este Hristos adevăratul Dumnezeu!" Dometian a zis: „O, nelegiuitule, nimic nu-ți va ajuta numele lui Hristos. Deci mai bine jertfește zeilor, ca să ți se ierte păcatul cu care ai greșit împotriva împăratului nostru Traian, de la care te-ai învrednicit cu rânduială ostășească". Sfântul a zis: „Nu voi jertfi deloc zeilor voștri".

Atunci Dometian a poruncit ca pe ostașul lui Hristos să-l ducă în temniță. A doua zi, sfântul iarăși a fost pus la judecată, având mâinile legate înapoi. Iar ighemonul a poruncit să-l spânzure pe lemnul cel de muncire și, spânzurat fiind mucenicul, muncitorul i-a zis: „Jertfește zeilor, spurcate Zosima, mai înainte de a începe să ți se rupă mădulele tale!" La acestea, sfântul a răspuns: „Nu numai cu cuvintele, dar nici cu faptele nu vei putea să mă îndupleci să jertfesc zeilor tăi!"

Deci ighemonul a poruncit la niște ostași puternici să-l bată. Iar Sfântul Zosima fiind bătut, a zis către ighemon: „In deșert se ostenesc slujitorii tăi; căci, Dumnezeu întărindu-mă pe mine, nu simt bătăile ce mi se dau!" Astfel mucenicul a fost bătut multă vreme, încât și pământul s-a roșit de sângele lui. Apoi a strigat cu glas mare către Dumnezeu, zicând: „Doamne Dumnezeule Atotputernice, Cel ce șezi pe scaunul slavei Tale, Cel ce ai întins cerul și ai întemeiat pământul, Cel ce ai adunat toate apele într-o adunare, nădejdea noastră și așteptarea robilor Tăi, ascultă-mă pe mine, care mă rog Ție, nu mă lăsa să fiu biruit de îngrozirile și muncile tiranului; pentru ca toți cei ce nu știu numele Tău să învețe prin mine a Te cunoaște pe Tine, Unul Adevăratul Dumnezeu".

Astfel rugându-se sfântul, a venit un glas din cer, zicându-i: „Zosima, îmbărbătează-te și te întărește; căci Eu sunt cu tine și nimic nu te va birui". Acest glas l-a auzit și Dometian și cei ce erau cu dânsul, și unii ziceau: „Mare vrăjitor este acesta!" Iar alții ziceau: „Acesta nu este vrăjitor, ci robul lui Hristos Dumnezeul său. Cu adevărat este mare Dumnezeul creștinilor, de la care s-a trimis acest glas spre omul acesta!" Apoi ighemonul a poruncit la patru ostași să-l întindă cu putere în patru părți. Iar mucenicul, fiind întins, și-a ridicat ochii spre cer și a zis: „Doamne Dumnezeul meu, Cel ce cunoști gândurile omenești, nădejdea creștinilor, scăparea și odihna celor ce sunt în primejdii, izbăvește-mă de meșteșugurile pierzătorului Dometian, slujitorul diavolului, ca toți cei ce stau de față să Te cunoască pe Tine, că Tu ești Dumnezeul Cel viu, Care ai fost mai înainte de veci și în veci vei fi!"

Atunci îndată mulți din cei ce stăteau de față, văzând o răbdare ca aceea a mucenicului, au crezut în Hristos. Iar ighemonul, văzând aceasta și temându-se ca nu cumva să se întoarcă toți spre credința creștinească, s-a mâniat; deci, scrâșnind din dinți, se gândea în sine cu ce fel de moarte să piardă pe robul lui Hristos. Pentru aceea a poruncit să aducă un pat de aramă și să pună dedesubt foc mare, ca să ardă pe mucenic deasupra lui. Deci patul acela fiind ars foarte tare, a poruncit să pună pe el pe sfântul. Iar mucenicul, îngrădindu-se cu semnul Sfintei Cruci, s-a suit pe pat și îndată Domnul a prefăcut focul în rouă, pentru că prin îngerii Săi a trimis mucenicului ajutor. Deci toți cei ce stăteau de față socoteau că mucenicul este mort din pricina focului; dar îngerii Domnului, ridicând pe sfântul de pe patul acela în vreme ce toți priveau, l-au pus viu lângă pat, nefiind vătămat deloc. Iar poporul, văzând o minune ca aceea, a preamărit pe Dumnezeul Cel Adevărat, Care a trimis pe sfinții Săi îngeri și a izbăvit pe robul Său de un foc ca acela; și mulți s-au apropiat de credința lui Hristos. Iar ighemonul, sculându-se de la judecată, s-a dus acasă cu rușine, iar pe mucenic a poruncit să-l prindă și să-l țină sub pază.

După aceasta, ighemonul Dometian s-a dus în cetatea Cononiei și a poruncit să aducă după el pe mucenic legat, ca acolo să-l muncească. Ajungând în acea cetate și șezând la judecată, a poruncit să încalțe pe mucenic cu papuci de fier, în care erau puse piroane ascuțite și să-l lege cu un lanț de fier de un cal neînvățat, ca să alerge cu calul. Iar sfântul, fiind legat de calul acela, alerga atât de repede cu papucii cei de fier, încât întrecea calul, pentru că Dumnezeu era cu el. Și zicea sfântul în alergarea sa: „Doamne Dumnezeule, Care săvârșești picioarele mele ca ale cerbului, dă-mi răbdare desăvârșită!” Iar ighemonul, văzând o răbdare ca aceea a mucenicului, a poruncit să-l arunce în temniță și să nu-i dea deloc mâncare și băutură, ca să se sfârșească de foame și de sete.

După ce au trecut trei zile, în care sfântul a petrecut flămând și însetat, au intrat în temniță doi tineri preafrumoși, dintre care unul îi aducea pâine curată, iar altul un vas cu apă. Aceia au zis sfântului: „Primește acest dar preascump, pe care ți l-a trimis Dumnezeul tău”. Iar mucenicul lui Hristos, primind, a mâncat, a băut, s-a întărit cu trupul și a zis: „Mulțumesc Ție, Doamne, că Te-ai milostivit spre mine și nu m-ai trecut cu vederea, ci m-ai săturat cu cereasca Ta pâine și băutură! Laud și slăvesc măririle Tale în veci!” Și făcându-se ziuă, ighemonul a șezut la judecată și a poruncit să aducă pe mucenic la cercetare. Și a stat sfântul înaintea lui cu fața luminoasă, având mintea înaripată către Dumnezeu. Iar ighemonul se mira văzând pe mucenic neschimbat la față după atâtea munci și a zis către el „O, Zosima, măcar acum vino-ți în simțire și jertfește zeilor, ca să nu fii zdrobit de bătăi și astfel să mori în chinuri groaznice”.

Sfântul a răspuns: „De voiești, jertfește tu diavolilor celor asemenea cu tine; iar eu, precum am zis mai înainte, voi sluji Dumnezeului meu”. Iar ighemonul, mâniindu-se, a poruncit să spânzure pe mucenic la muncire și a zis către el: „Vezi, ticălosule, cât de multe munci s-au pus înaintea ta? Și încă nu mă ascuți ca să jertfești zeilor?” Sfântul a răspuns: „Cel ce iubește pe Dumnezeul Cel viu, nu ține seama de aceste munci!” Atunci ighemonul a poruncit să fie strujit trupul mucenicului cu piepteni de fier. Iar mucenicul fiind muncit astfel, a strigat cu glas mare către Dumnezeu, zicând: „Acum cunosc mai bine milostivirea îndurărilor Tale, Hristoase, Făcătorule al luminii; de vreme ce m-ai întărit ca să rabd toate cu bărbăție și să nu grăiesc nimic cu nerăbdare, ca, prin aceste munci, să se cunoască și mai mult puterea dumnezeirii Tale”.

Acestea zicându-le sfântul, ighemonul a poruncit ca, luându-l de la muncire, să-l pună iarăși înaintea sa, și i-a zis: „Multe munci ai răbdat pentru Hristosul tău și nici un folos nu ai aflat. Măcar acum, apropiindu-te, jertfește zeilor!” Atunci sfântul a răspuns: „Dometiane, preacumplitule muncitor, fără de omenie și plin de toată necurăția, teme-te de Dumnezeul Cel ceresc și părăsește-ți rătăcirea ta; iar pe idoli să nu-i numești dumnezei, fiindcă sunt diavoli, iar nu dumnezei”. Ighemonul a zis: „Dar tu, o, spurcatule om, cum îndrăznești a numi pe zeii noștri diavoli, căroră toată lumea le săvârșește zile de prăznuire?” Mucenicul a zis: „Ce fel de prăznuiri au zeii tăi în iad, astfel să-ți fie ție și împăratului tău și tuturor celor ce cred într-înșii!”

Atunci ighemonul a poruncit ca iarăși să-l spânzure la muncire și cu lumânări aprinse să-i ardă pânțele. Iar mucenicul a zis către ighemon: „Să nu arzi numai pânțele, ci și trupul meu, dar niciodată nu mă vei birui, pentru că Hristos este cu mine, întărindu-mă. Iată, doresc foarte mult să fiu ucis de tine, pentru că aceasta este slava mea înaintea Hristosului meu, ca să mor pentru El”. Și neștiind ighemonul ce să facă mai mult, a osândit la moarte pe mucenic, ca să i se taie capul cu securea.

Și dus fiind mucenicul la locul cel de moarte, se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Doamne Dumnezeul meu, caută spre mine păcătosul și primește sufletul meu împreună cu cei ce Ți-au plăcut Ție în veac; căci Tu ești slava și lauda mea în vecii vecilor!” Și ajungând la locul de moarte, i s-a tăiat capul cu securea pentru Domnul său.

Sfântul Mucenic Zosima și-a săvârșit pătimirea sa în 19 zile ale lunii iunie, în cetatea Cononiei, stăpânind în Roma Traian, iar întru noi împărățind Domnul nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

CUVIOSUL IOAN SIHASTRUL (19 iunie)

Cuviosul părintele nostru Ioan, lăsând lumea, s-a făcut monah și petrecea cu plăcere de Dumnezeu, în post și în rugăciune, în sihăstria pustiei din părțile Palestinei, nu departe de Ierusalim. Despre viața lui cea plăcută lui Dumnezeu, în cartea ce se numește "Limonar", alcătuită de cuvioșii noștri părinți Ioan și Sofronie - care a fost mai pe urmă patriarh al Ierusalimului -, se scrie astfel: „Ne-a spus nouă -adică lui Ioan și lui Sofronie - avva Dionisie presbiterul și păzitorul de vase al sfintei biserici cea din Ascalon, despre avva Ioan Sihastrul, zicând că acel bărbat a fost mare cu viața în neamul cel de acum și foarte plăcut lui Dumnezeu. El viețuia în hotarele satului Sehusta, care era departe de Ierusalim, ca la douăzeci de stadii. Starețul avea în peștera sa chipul Preacuratei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei și pururea Fecioarei Măria, având în brațe pe Pruncul Cel mai înainte de veci, pe Hristos Dumnezeu nostru.

De câte ori starețul voia să se ducă în vreun loc, ori în pustie departe, ori la Ierusalim să se închine cinstitei Cruci și Mormântului Domnului Hristos și să cerceteze Sfintele Locuri, sau să se roage la Muntele Sinai, sau la sfinții mucenici care se aflau departe de Ierusalim - căci era bătrânul mare iubitor de mucenici și se ducea uneori în Efes, la mormântul Sfântului Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu, alteori se ducea în Evhaita la Sfântul Teodor, sau în Seleucia Isauriei, la Sfânta Tecla; ori în Sarafas, la Sfântul Serghie, uneori la acela, iar alteori la alt sfânt -, și când se ducea, își așeza candela în peștera sa înaintea chipului Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, o aprindea precum avea obiceiul și, stând la rugăciune, se ruga lui Dumnezeu să îndrepteze calea pașilor săi. Și căutând spre icoana Născătoarei de Dumnezeu, zicea: «Preacurată Stăpână Născătoare de Dumnezeu, deoarece mă duc în cale depărtată, unde am să zăbovesc multe zile, tu singură îngrijește-ți candela ta și păzește-o nestinsă după rugăciunea mea, până ce mă voi întoarce, pentru că eu, având ajutorul tău însoțitor în călătorie, mă duc în calea în care am gândit». Zicând acestea spre sfânta icoană, se ducea în calea sa și zăbovea de multe ori o lună, alteori două și trei, iar alteori cinci sau șase luni. Apoi, când se întorcea, găsea întotdeauna candela plină și arzând, precum o lăsa când pleca în cale și niciodată n-a găsit-o stinsă".

În aceeași carte, "Limonar", se mai scrie încă și aceasta despre Cuviosul părinte Ioan: „Odată, umblând în hotarele satului acela, unde își avea peștera, a întâlnit un leu mare venind asupra lui, la un loc unde calea era foarte strâmtă - între două garduri de spini din acelea cu care obișnuiau lucrătorii să-și îngrădească țarinile lor. Calea aceea era atât de strâmtă, încât un om pe jos abia putea să treacă printre acei spini. Și când amândoi - starețul și leul - s-au apropiat unul de altul, starețul nu-i făcea loc leului, nici leul, din pricina locului strâmt, nu putea să se întoarcă din cale, nici să treacă unul pe lângă altul nu era cu putință. Și văzând leul că plăcutul lui Dumnezeu nu voia nicidecum să se întoarcă înapoi, ci voia să treacă în calea care îi era înaintea, a stat în stânga starețului pe picioarele cele dinapoi și gardul acela lărgindu-l puțin cu greutatea trupului său, a lăsat cuviosului cale liberă; și a trecut starețul pe lângă leu, atingându-se de pieptul lui cu pieptul său și așa s-a dus fiecare în calea sa".

Odată a venit un frate la părintele Ioan și, văzând că nu se află nimic în peștera lui, i-a zis: „Avva, cum petreci aici, neavând cele trebuincioase pentru viață?” Starețul a răspuns: „Fiule, această peșteră este neguțătorie duhovnicească: dă și ia; dă lucru de mâini și ia cele trebuincioase!” Și viețuind acest plăcut al lui Dumnezeu ani îndelungați în pustniceștile sale nevoițe și în osteneli, s-a dus către Domnul și s-a numărat în ceata sfinților, care stau înaintea Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh, Dumnezeu Unul în Treime, Căruia se cuvine slavă în veci. Amin.

SFÂNTUL SFINȚIT MUCENIC METODIE, EPISCOPUL PATARELOR (20 iunie)

Acest plăcut al lui Dumnezeu, Metodie, încredințându-se din tinerețe lui Dumnezeu, s-a arătat vas curat și locaș al Sfântului Duh. De aceea, prin alegerea dumnezeiască, s-a învrednicit de cinstea arhierescă și a luat păstoria oilor cuvântătoare din cetatea Patara, care este în părțile Licie. Acolo păștea turma sa bine și cu iubire de Dumnezeu, luminând cu cuvinte line plinirea Bisericii. În acea vreme, se sculase eresul lui Origen, care înșela pe mulți. Acel eres văzându-l arhierul lui Hristos că se întărește, s-a ridicat împotriva lui ca un păstor ales, și cu cuvintele sale l-a ars pe acela, ca și cu niște foc dumnezeiesc, pierzând tot întunericul și ceața cea ereticească cu preaînțeleptele sale învățături și cu darul cel dumnezeiesc.

Cuvintele lui, cele de Dumnezeu insuflăte, au strălucit în toată lumea ca niște fulgere și vestirea lui ca un glas de trâmbiță de gând a ieșit în tot pământul. De aceea, nesuferind vrăjmașul cel nevăzut îndrăzneala și ostenele lui cele mari pentru Biserica lui Hristos și pentru dreapta credință, a înarmat asupra lui pe vrăjmașii cei văzuți, pe slugile sale, adică pe elinii care se închinau idolilor, îndemnându-i ca prin chinuri săucidă pe slujitorul lui Dumnezeu, care mai înainte de mucenicie se îmbrăcase întru omorârea trupului cea făcătoare de viață. Deci, prinzând păgânii pe Metodie, arhierul lui Hristos, i-au tăiat capul cu sabia și sfântul s-a mutat la viața cea mai bună. Astfel, cel ce mai înainte slujea Mielului lui Dumnezeu, după aceea, el însuși, ca un mieluleșel junghiat, s-a adus jertfă vie lui Dumnezeu.

Pentru aceea, s-a împodobit și cu îndoite cununi, fiind apărător viteaz al dreptei credințe. El s-a luptat împotriva eresurilor și înaintea elinilor a mărturisit pe Hristos cu îndrăzneală, până la vărsarea sângelui și la sfârșitul său cel mucenicesc. Și a pătimit pentru Hristos în împărăția lui Avriilian.

SFÂNTUL IERARH LEVCHIE MĂRTURISITORUL (20 iunie)

Pe vremea închinătorilor la idoli, când păgânii împărați ai Romei stăpâneau atât Răsăritul, cât și Apusul, era în Alexandria un bărbat cinstit cu numele Evdichie. Acela era simplu la înțelegerea învățaturii celei dinafară, dar preaînțelept la duhovniceasca deprindere. Căci era împodobit cu faptele bune și întru curăție deplină își petrecea viața, fiind plin de frica lui Dumnezeu, de dragoste și de milostivire spre săraci. Și făcea milostenii multe și se silea la post și la rugăciuni. El avea un singur fiu - acesta despre care ne este nouă povestirea de față -, pe Sfântul Levchie, care la nașterea sa a fost numit Eutropie, iar nu Levchie, precum se va arăta în acest cuvânt. Iar când pruncul era de zece ani, maica sa, Eufrodisia, s-a mutat din viața aceasta.

Atunci tatăl lui, Evdichie, s-a dus cu Eutropie, fiul său, în mănăstirea fericitului Ermie, care era în hotarele Alexandriei; fiind îndreptat de fericitul egumen Nichita. Și acolo a primit călugăria, iar pe copil l-a dat la învățarea cărții. Deci copilul, fiind isteț, înțelegea toate cu înlesnire și atât de mult a sporit cu darul lui Dumnezeu întru învățătura cărții, încât a covârșit pe mulți din cei ce învățau învățătura cea dinafară. El era blând, smerit și ascultător, slujind cu osârdie tuturor celor din mănăstire. Apoi era iubit de toți, pe de o parte pentru ascultare și obiceiul lui cel bun, iar, pe de altă parte, pentru înțelegerea Scripturii și pentru înțelepciunea dată lui de Duhul Sfânt.

Și când Eutropie era de 18 ani, fericitul Nichita, egumenul acestei mănăstiri, s-a mutat către Domnul. Deci frații, sfătuindu-se, rugau pe tânărul Eutropie, care nu era încă tuns în călugărie, să le fie egumen, iar

el se lepăda cu totul, și încă și Evdichie, tatăl lui, îl oprea pe el de la aceasta, sfătuindu-l ca nicidecum să nu îndrăznească a lua asupra sa sarcina pe care nu s-a obișnuit a o purta, fiind încă tânăr, ci să se facă nevrednic de egumenie, având singur trebuință să se îndrepteze sub egumen. Și a rămas acea mănăstire fără egumen timp de șapte ani, pentru că pe nimeni altul din frații aceia nu-l voiau, decât numai pe fericitul Eutropie, care, deși nu voia și încă nu era călugărit, totuși îl aveau între dânșii ca pe un egumen, folosindu-se mult de îmbunătățită lui viață.

Intr-acea vreme, Eutropie a împlinit 25 de ani de la nașterea lui și, adunându-se frații, i-au zis: „Pentru ce treci cu vederea nevoia și rugămintea noastră și nu voiești să ne fii începător? Iată, s-au împlinit șapte ani de când nu avem egumen, după sfârșitul părintelui nostru Nichita, și fiecare petrece după a sa voie. Socotește să nu te faci pricinuitoare al risipirii noastre, când vreun lup, intrând, va răpi turma lui Dumnezeu. Noi nu vrem să avem pe altcineva stareț decât numai pe tine, deoarece toți vedem sfințita ta viață, cunoaștem obiceiul tău cel bun și știm că de la Dumnezeu îți este dată ție această înțelepciune”.

Atunci Eutropie le-a răspuns lor: „Ce este mie și vouă, o, cinstiților părinți și frați! Pentru ce mă supărați pe mine cu aceasta fiindcă nu-mi este mie cu puțință să o fac? Căci nici în călugărie nu sunt încă tuns, nici nu am vreo rânduială bisericească; deci, cum vă voi fi vouă părinte, neavând putere să vă grăiesc în biserică cuvânt de înțelepciune și de învățătură, nici putând a pleca pe cei bătrâni, fiind tânăr”. Dar ei îl sileau pe el la tundere și la primirea preoției, însă el nu s-a supus nicidecum la voia lor; pentru că, deși în inima sa dorea rânduiala călugărească, însă nu o primea, temându-se ca nu cumva fără de voie să-l silească pe el la egumenie, dacă ar fi primit rânduiala călugărească. Deci, fără să fie călugărit, se arăta cu viața călugăr iscusit.

În acea vreme, împărătea în Roma păgânul împărat Comod, iar în Alexandria a fost trimis de împărat eparhul Filip, care avea o fecioară pe nume Evghenia, care a primit după aceea credința în Hristos, a petrecut viață minunată în chip bărbătesc și s-a încununat prin mucenicie. Acest eparh, Filip, fiind elin cu credința, deși se arăta blând creștinilor; însă, după porunca împăratului, a izgonit pe creștini din cetate, ca și pe arhierii, pe preoți și pe călugări și le-a poruncit să-și aibă departe de cetate lăcașurile, bisericile și mănăstirile lor. Pe atunci era episcop al creștinilor Sfântul Elie. El viețuia în cetatea Iliopoli, care nu era departe de Alexandria. Iar aproape de cetatea Alexandria era o mănăstire zidită de acest episcop și încredințată unui sfânt egumen cu numele de Teodor. În același loc, lângă cetate, era o biserică vestită ridicată în numele Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, la a cărei prăznuire se adunau nu numai alexandrinii cei credincioși, dar și cei din cetățile de primprejur și din țări mai depărtate de pe unde erau creștini. Deci, apropiindu-se praznicul Adormirii Maicii Domnului și mulți venind de pretutindeni la biserica ei, a ieșit și fericitul Evdichie din mănăstirea sa, care se numea a lui Ermie, și s-a dus cu Eutropiu, fiul său, acolo, aproape de cetatea Alexandriei, la praznicul acelei biserici.

Și s-a întâmplat că în aceeași zi a mers și sfântul episcop Elie din cetatea Iliopoli la aceeași prăznuire cu clerul său și cu mulțime de popor și, amestecându-se și Evdichie cu Eutropie printre poporul care venea după episcop, au mers împreună. Iar sfântul episcop a dorit ca să intre mai întâi în mănăstirea cea zidită de dânsul, care era ocărmită de egumenul Teodor și să se odihnească acolo până la viitorul praznic. Și când se apropia de mănăstirea aceea, s-a întâmplat ca în același ceas mergea tot acolo și fiica eparhului, fericita Evghenia, cu doi servitori fameni ai săi, îmbrăcată în chip bărbătesc. Deci, văzând pe episcop și tot poporul, care mergea înamte și în urma lui, s-a amestecat în popor. Și voind ea să întrebe despre episcop pe vreunul din cei ce mergeau înainte și în urma lui, a găsit pe fericitul Eutropie și el i-a spus cu de-amănuntul toate cele despre Elie arhierul lui Dumnezeu, precum se scrie pe larg aceasta în viața ei, și a dus-o la dânsul, căci fericitul Eutropie era cunoscut sfințitului episcop pentru curăția vieții sale și pentru înțelegerea cea multă a Scripturii. Deci, cel ce va voi să știe despre Sfânta Evghenia, să citească viața ei în 24 ale lunii decembrie, iar noi vom vorbi mai departe despre Sfântul Eutropie.

Odihnindu-se fericitul Evdichie în mănăstirea aceea, într-o noapte i s-a arătat în vedenia visului o dumnezeiască descoperire și înștiințare, despre sfârșitul ce i se apropiase. Asemenea, i s-a descoperit și

despre fiul său că are să fie episcop, că va sfărâma idolii în cetatea Vrutisiopoli din Italia și va lumina țara aceea cu Sfântul Botez. Apoi a auzit și un glas către dânsul, grăind: „Evdichie, Evdichie, credincios rob al Domnului, de acum să nu te mai numești Evdichie, ci Evdiclie, adică «blând mângâietor»; iar fiului tău să nu i se mai zică Eutropie, ci Levchie să-i fie numele, care se tâlcuiește: «a venit spre dânsul Duhul Domnului!»"

Și deșteptându-se Evdichie din somn, a chemat îndată pe fiul său și i-a spus cele ce i s-au descoperit în vedenie și i-a zis: „Fiule, vezi că s-a apropiat vremea ducerii mele. Deci tu să nu fii amăgit de deșertăciunile acestei lumi, pentru că Domnul mi-a descoperit despre tine că vei fi cinstit cu rânduiala episcopiei și prin tine voiește Domnul a curăți cetatea Vrutisiopoli de slujbele idolești, și numele tău nu va mai fi Eutropie, ci Levchie, căci așa te-a numit pe tine Domnul, precum și pe mine din Evdichie m-a numit Evdiclie". Auzind aceasta Sfântul Levchie, cel numit mai înainte Eutropie, s-a închinat lui Dumnezeu și s-a întins la pământ în chipul crucii, spre a face rugăciune de mulțumire, zicând: „Bine ești cuvântat Doamne, Dumnezeul părinților noștri, al lui Avraam, al lui Isaac și al lui Iacov, că nu treci cu vederea pe cei ce nădăjduiesc spre Tine, nici nu depărtezi milostivirea Ta de la săracii robii Tăi; deci miluiește-mă pe mine nevrednicul. Pentru aceasta, Doamne, Dumnezeul cerului și al pământului, Te slăvesc și Te măresc, că Tu ești Stăpâne, iubitor de suflete omenești și Ție se cuvine slavă în nesfârșiii veci".

Astfel rugându-se sfântul, s-a auzit un glas din cer grăind asupra bisericii: „Levchie, Levchie, cel mai luminat cu sufletul și înălbit cu inima, iată numele tău este scris la cer și pomenirea ta nu se va șterge din cartea vieții!" Acest glas l-a auzit și Sfântul Elie episcopul și unii frați, care într-acea noapte nu dormeau, ci stăteau la rugăciune, dar nimeni n-a putut să înțeleagă cui s-a zis.

Iar a doua zi au venit la episcop frații de la mănăstirea lui Ermie, zicând: „Să știi, stăpâne părinte, că iată sunt mai mult de șapte ani de când suntem fără de egumen și fiecare din noi viețuiește precum voiește; deci am rugat de mai multe ori pe cinstitul Eutropie să ne fie începător, deoarece din tinerețe a crescut în mănăstirea noastră și viața lui cea sfântă covârșește viețile noastre ale tuturor și nimeni nu poate să i se asemene lui în ostenele ascultării. El totdeauna petrece în postiri și rugăciuni și îl vedem îndeletnicindu-se la citirea și scrierea cărților și la toate lucrurile cele bune. Deci am fi voit să-l avem părintele nostru și să urmăm pașilor lui, dar el nu voiește și trece cu vederea rugăminta noastră. Pentru aceea, stăpâne, ne rugăm ție ca să ni-l pui egumen, chiar dacă nu vrea!" Iar sfântul episcop a grăit către dânsii: „Și eu m-am gândit la același lucru, care îl grăiți voi acum, dar așteptați puțin până ce-l voi sfătui pe el să se supună voinței noastre".

Aceasta zicând episcopul, s-a sculat și s-a dus la biserică, fiindcă era ceasul Sfintei Liturghii, și a poruncit arhidiaconului să se urce în amvon și să strige către popor astfel: „Cine este din cei ce sunt aici care se numește Levchie?" Și când arhidiaconul a strigat, nimeni din popor n-a răspuns, pentru ca nici unul nu era dintre dânsii cu acel nume. Deci, arhidiaconul strigând de două și de trei ori, Sfântul Levchie a văzut că nu este în popor alt Levchie decât el și a răspuns zicând: „Eu sunt Levchie păcătosul!" Atunci toți, căutând spre dânsul, s-au mirat și au zis: „Tu ești Eutropie, fiul lui Evdichie". El le-a răspuns: „Intrebați pe tatăl meu, că el vă va spune mai bine despre numele meu". Și au adus de față pe fericitul Evdichie, bătrân cinstit, având 97 de ani, și l-au întrebat: „Care este numele cel adevărat al fiului tău?" Iar el, văzând o bună voire ca aceea a Domnului, ca să se descopere taina despre dânsul și despre fiul lui, le-a spus cu de-amănuntul toată vedenia sa și cum glasul Domnului în vis și la arătare a numit pe fiul său Levchie. Și toți cei ce au auzit aceasta, au mulțumit cu bucurie lui Dumnezeu și, alergând la Sfântul Levchie, i se închinau, cinstindu-l foarte mult. După aceasta, episcopul a început a-l îndemna să primească rânduiala preoției și a egumeniei, dar el se lepăda. Poporul însă striga, zicând: „Levchie să fie nu numai preot și avvă, ci chiar de cinstea episcopiei este vrednic". Deci Sfântul Levchie a fost hirotont preot și a fost pus avvă, și au prăznuit luminos praznicul Adormirii Preacuratei Născătoare de Dumnezeu în biserica ei.

Și luând Sfântul Levchie locul vredniciei sale, a început și mai mult a se nevoi în plăcere de Dumnezeu, făcând minuni cu darul Sfântului Duh, care viețuia în el. Într-o vreme a fost adus la el un om îndrăcit de neam arap, care acum era chemat spre Sfântul Botez. Pe acela văzându-l sfântul îndrăcindu-se, a zis diavolului: „Duh necurat, încetează de a munci pe acest om!” Iar diavolul, tremurând, a început a striga, tânguindu-se: „Dacă voi ieși dintr-acesta, apoi unde voi intra, căci nu am casă mai bună decât acesta!” Sfântul Levchie a zis către el: „Necuratule duh, ieși din zidirea lui Dumnezeu și să nu mai îndrăznești a intra în el; ci, ieșind defăimat și rușinat, să lași liber pe acela, pe care până acum l-ai muncit, urătorule de oameni, având-l legat cu lanțurile întunecatei tale puteri. Intră în aceia care nu cred în Domnul nostru Iisus Hristos și nici nu se închină Crucii Lui celei făcătoare de viață”.

Atunci diavolul, strigând tare și trântind pe om la pământ, a ieșit din gura lui cu asemănare de pasăre neagră care ieșind, striga: „Ce este mie și ție, Levchie, robul lui Dumnezeu? Pentru ce mă izgonești din locașul meu pe care mi l-am ales? Eu n-am voit să intru în vreun om ce este alb la față și bine împodobit, ci am intrat într-un arap negru și de spaimă la vederea omenească, nădăjduind că nimeni nu mă va izgoni din unul ca acesta!” Deci sfântul, izgonind pe diavol cu semnul Sfintei Cruci, a ridicat sănătos pe omul acela de la pământ și l-a învrednicit Sfântului Botez.

Iar diavolul, ducându-se în Egipt, s-a închipuit într-un balaur mare și înfricoșat; apoi s-a dus în cetate la arătare și, umblând pe ulițe, ucidea cu multă mânie pe toți cei cu care se întâlnea, elini și jidovi, bărbați, femei, copii și animale. Iar sfântul, mai înainte văzând cu duhul acea răutate ucigătoare a diavolului, s-a dus degrabă în Egipt. Iar diavolul cel în chipul balaurului, simțind că sfântul se apropie de cetate, s-a dus și s-a aruncat în mare, lăsând multe trupuri zăcând pe ulițele cetății. Și intrând sfântul în cetate, a văzut o mulțime din cei ce plâneau și se tânguiau pentru morții lor și-i întreba pentru care pricină plâng. Iar aceia i-au răspuns: „De intrarea cea năpraznică în cetate a balaurului și de uciderea multor oameni!” Ei au mai spus: „În acest ceas, mai înainte de venirea ta, s-a aruncat în mare și s-a afundat”. Atunci sfântul a poruncit să aducă apă, pe care a sfințit-o și, stropind cu ea pe cei morți, a zis către dânșii: „În numele Domnului Savaot, sculați-vă pentru că nu sunteți ținuți cu legăturile morții, ci vătămați cu veninul diavolului; și nu puteți să vă eliberați singuri de puterea cea rea a balaurului, care s-a întărit peste voi pentru păgânătatea voastră și pentru orbirea inimii, care stăpânește întru voi! Deci sculați-vă, cu puterea Dumnezeului meu, și dați slavă Celui ce v-a zidit pe voi!”

Aceasta zicând sfântul, s-a atins de trupurile lor cu toiagul ce-l ținea în mâini; și îndată s-au sculat toți ca din somn și s-au apucat de picioarele sfântului, zicând: „Cine este Dumnezeu, Căruia se cuvine a ne închina, decât numai Tatăl și Fiul și Sfântul Duh, pe Care tu îl propovăduiești, Sfinte Părinte Levchie, robul lui Dumnezeu?” Și toți cei înviați au crezut în Hristos, asemenea și din cei vii, ca la trei mii de bărbați, au primit în acea zi credința în Hristos și s-au botezat cu femeile și cu copiii lor, slăvind pe Domnul nostru Iisus Hristos, pentru minunile cele făcute prin Sfântul Său Levchie.

Trecând câțiva ani, Filip, eparhul Alexandriei, a crezut în Hristos cu toată casa sa, pentru Sfânta Evghenia, fiica sa. Apoi, după o vreme, lăsându-și dregătoria eparhiei, s-a făcut episcop al creștinilor. Iar după sfârșitul mucenicesc al aceluia, Sfântul Levchie a fost ales de toți cu un glas la arhierie. Iar după Filip a fost eparh în Alexandria, Terentie, apoi Saturnin. Acesta, fiind vrăjmaș al creștinilor, s-a sfătuit cu ai săi închinători de idoli să ridice prigoană împotriva creștinilor din Alexandria, iar mai întâi săucidă pe Sfântul Levchie, episcopul creștinilor, fiindcă îl vedea pe el întorcând pe mulți elini la Hristos. Și căuta eparhul vreme prielnică să poată începe a-și săvârși răutatea lui cea gândită. Iar alexandrinii cei credincioși, înștiințându-se de acea gândire a eparhului, s-au sfătuit între ei săucidă pe eparh.

Atunci Sfântul Levchie a chemat la sine pe toți creștinii și a început a-i sfătui pe ei să nu îndrăznească a face o tulburare ca aceea, și le-a mai spus și arătarea ce i se făcuse lui de la Dumnezeu, zicând: „O, iubitorilor, să știți că Domnul meu a binevoit a mi se arăta în vedenie și mi-a poruncit să vă pun un alt episcop, iar eu să mă duc spre apus la Vrontisiopol, pentru că cetatea aceea are trebuință de luminare!”

Aceasta auzind-o creștinii, au început a plânge și, căzând la picioarele Sfântului, ziceau: „Părinte sfinte, nu ne lăsa pe noi, săracii, nu te despărți de popoarele pe care le-ai câștigat lui Dumnezeu, ci să petreci cu noi până la sfârșitul tău!” Iar sfântul le-a răspuns lor, zicând: „Voi toți știți că încă din tinerețile mele, Domnul a binevoit a descoperi tatălui meu, Evdiclie, cele pentru mine, cum aveam să primesc această rânduială a arhieriei, de care nu sunt vrednic și a merge în cetatea cea închinătoare la idoli și la poporul care nu știe pe Dumnezeu. Pentru că Stăpânul nostru a voit ca, prin mine, nevrednicul robul Lui, popoarele acelea să se adauge la Sfânta Biserică. De aceea, Domnul mi-a poruncit acum să vă pun vouă alt părinte, iar eu să mă duc la lucrul care mi s-a poruncit înainte. Iar pentru eparhul Saturnin, să știți că sfatul cel necurat, alcătuit spre prigonirea creștinilor, nu va veni într-o săvârșire, fiindcă i s-a scurtat viața și s-a apropiat pieirea lui. Astfel, după plecarea mea de aici, va cădea casa lui și-l va zdrobi cu toți casnicii lui!”

Aceasta zicând și mângâind pe creștinii care plângeau, a ales pe un bărbat vrednic de arhierie și l-a pus episcop în locul lui. Iar el, luând cu sine pe cei doi diaconi ai săi, pe Evsevie și pe Dionisie, și cinci din ucenici, s-a dus din cetate în port, petrecându-l pe el tot poporul creștinesc, ca la cinci mii de bărbați afară de femei și de copii, zicând cu plângere și cu tânguire multă: „Părinte, pentru ce ne lași și nu te milostivești spre fiii tăi?” Iar sfântul, întorcându-se și văzând pe cei ce plângeau, s-a tulburat cu duhul și a plâns. Apoi, ridicându-și mâinile către cer, a zis: „Doamne, Dumnezeul meu, Iisuse Hristoase, de este voia Ta, nu mă lăsa să mă despart de aceste popoare ale Tale, întru care m-ai pus spre slujba Ta”. Zicând el aceasta, s-a auzit un glas din cer, zicând: „Levchie, nu defăima porunca Domnului, ci intră în corabie și mergi cu pace unde îți este ție poruncit!”

Atunci Sfântul Levchie a zis către tot poporul: „Iată, fraților, auziți voia Domnului; deci să știți că nu mă despart de voi de a mea voie!” Și sărutându-i pe toți, a intrat în corabie și a plecat. Iar în Alexandria, după proorocia sfântului, deodată a căzut palatul eparhului și a ucis cu el pe toți cei ce se aflau înăuntru.

Și călătorind Sfântul Levchie cincisprezece zile, a ajuns la cetatea Adrianopoli, nu cea din Tracia, ci cea din vechiul Egipt. Acolo zăbovind puțin, a luat cu sine doi preoți, pe Leon și pe Savin și, găsind o altă corabie din cetatea ce se numea Righion, a dat plata și a șezut în ea și a mers la Ghidrunt. De acolo a intrat într-o corabie dalmațienească și a sosit la hotarele Vrutisiopei. Și ieșind din corabie, a mers în cetate cu clerul său și s-a întâmpnat de mergea pe calea aceea un tribun cu numele Armaleon, însoțit de ostașii săi. Iar Sfântul Levchie a întrebat pe unul din acei ostași, zicându-i: „Cine este stăpân în această cetate?” Acela i-a răspuns: „Au doară nu ați auzit de marele stăpân Antioh, care stăpânește această țară?” Sfântul iarăși a întrebat, zicând: „De ce credință este stăpânul vostru Antioh?” Tribunalul și cei ce erau cu el, auzind această întrebare, au râs și au zis: „Oare este altă credință și alt Dumnezeu, afară de soare și de lună, care luminează toată lumea? Au nu aud urechile tuturor, când glasurile lor tună în nori? Ce este mai grabnic decât fulgerele care ies din soare? Ce este mai luminat decât luna, care prin semnele sale vestește înainte, când o să fie schimbarea și prefacerea văzduhului?”

Iar Sfântul Levchie, suspinând, a zis: „O, săracilor neștiutori, cum sunteți străini de lumina cea dumnezeiască și nu știți că soarele și luna sunt zidiri ale lui Dumnezeu și slujesc poruncii Lui, săvârșind alergarea lor ziua și noaptea! Nu se cade a-i numi pe ei zei, căci nu au nici suflet, nici dumnezeire, nici la un loc nu pot să stea, ci pururea aleargă, se suie și se pogoară, și uneori se întunecă de nori, alteori de noapte; uneori sunt văzuți, alteori nu. Atât de mult se deosebește lumina lor de lumina cea pururea fiitoare, adică de Dumnezeul cel cinstit de noi, pe cât se deosebește zidirea de Ziditor, pentru că Dumnezeul nostru a creat soarele și luna, cerul și pământul și toate cele ce sunt pe ele. Acela este lumina cea adevărată, Care luminează pe toți cei ce cred în El. Acela luminează și a zidit strălucirea soarelui și a lunii și le-a poruncit să slujească oamenilor, care petrec în partea cea de sub cer, ca soarele să lumineze ziua, iar luna să lumineze noaptea. De-ați fi cunoscut lumina cea nevăzută a Dumnezeului nostru, niciodată n-ați fi plecat grumajii voștri acelor văzuți luminători cerești”.

Tribunul Armaleon a zis: „Și care este acea lumină, care zici că este nevăzută de ochii noștri?” Sfântul Levchie a răspuns: „Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel născut de la Duhul Sfânt prin Sfânta Fecioară Maria!” Și a început sfântul a le tâlcui toate cele despre Hristos Dumnezeu, cum S-a născut, cum a petrecut pe pământ cu oamenii, cum a pățimit de voie și a murit și a înviat a treia zi și S-a înălțat la ceruri și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl și va veni să judece lumea și să răsplătească fiecăruia după lucrurile lui. Aceasta auzind-o toți, s-au umilit și au crezut cu adevărat cuvintelor lui și, căzând cu fața la pământ, ziceau: „Ne rugăm ție, părinte, fă-ne pe noi părtași ai vieții celei veșnice”. Iar el, învățându-i pe ei, i-a botezat. Și numărul lor era de șaizeci și șapte de bărbați. În acest chip a început a se lumina cetatea Vrutisiopoli.

Și înștiințându-se stăpânitorul Antioh că tribunul Armaleon cu ostașii săi au crezut în Hristos, l-a chemat la sine și i-a zis: „Armaleon, oare este adevărat ceea ce aud despre tine, cum că tu te-ai făcut creștin împreună cu ostașii tăi care sunt cu tine?” Iar tribunul tăcea. Și mâniindu-se Antioh, a zis: „Pentru ce numi răspunzi?” Tribunalul a zis: „Oare este nevoie să te mâni asupra mea, pentru că sunt creștin?” Antioh a zis: „Nu cu mânie, ci cu dreptate te întreb să ne spui cine te-a învățat credința creștinească? Noi toți te știm că erai învățat în cărțile noastre și până acum te lepădai de învățătura creștinească, iar acum ne mirăm cum ai venit la aceasta să te numești creștin?” Armaleon a răspuns: „Până acum am fost orb și rătăceam în întuneric și în umbra morții, iar acum luminându-mă cu darul lui Dumnezeu, văd și petrec în lumina nădejzii vieții veșnice”. Zis-a Antioh: „Ce este acea viață veșnică despre care grăiești?” Tribunalul a răspuns: „De vei voi, vei putea să o cunoști pe aceea”. Antioh a zis: „De ne vei arăta nouă cu adevărat acea viață, voiesc să o văd și să o înțeleg; dar nu socotesc că este altă viață afară de aceasta de aici, nici nu cred că este altă lumină și alt Dumnezeu afară de soare și de lună”. Tribunalul Armaleon a zis: „Soarele și luna nu sunt dumnezei, ci sunt zidiri rânduite de Dumnezeu pe cer, ca, luminând toată lumea, să slujească zidirii celei înțelegătoare, adică omului, care petrece pe pământ; iar nu să le slujească cineva lor”.

Și minunându-se Antioh, auzind unele ca acestea de la tribun, a zis: „Cine te-a învățat pe tine această înțelegere?” Armaleon a răspuns: „Un alexandrin cu numele Levchie, care a venit aici de curând. Acela m-a învățat această înțelegere”. Sfântul Levchie era în acea vreme afară din cetate, în fața părții dinspre apus, lângă locul cel de priveliște, învățând poporul să creadă în Hristos și botezând pe cei ce se apropiau de Domnul Iisus. Deci Antioh a chemat la sine cu cinste pe Sfântul Levchie, arhierul lui Dumnezeu și, văzându-l, i-a zis: „De voiești să credem în Dumnezeul cel propovăduit de tine, să faci aceasta prin rugăciunea ta către Dânsul, ca să ne dea nouă ploaie pe care de doi ani nu o vedem și din această pricină pământul nostru s-a uscat, de nu pot nici rodurile să crească, astfel că tot poporul este în lipsă și în mare nevoie”.

Iar sfântul, chemându-și clerul său și pe creștinii cei nou botezați, a făcut litie, rugându-se lui Hristos Dumnezeu; și îndată s-a acoperit cerul cu nori și s-a vărsat ploaie foarte mare, și atât a plouat până când tot pământul acelei țări l-a adăpat și l-a făcut umed. Atunci Antioh și toată cetatea lui au crezut în Hristos și s-au botezat popoarele ca la douăzeci și șapte de mii, slăvind cu toții pe Hristos Dumnezeul nostru. Deci au zidit o biserică în mijlocul cetății, în numele și în cinstea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Măria, iar alta în numele Sfântului Ioan Botezătorului, în acel loc unde s-a botezat poporul.

Astfel s-a luminat tot Vrutisiopolul cu lumina sfintei credințe. Și a petrecut acolo Sfântul Levchie câțva timp, învățând și întărind în credință poporul nou luminat, apoi s-a îmbolnăvit de moarte și și-a cunoscut sfârșitul său, pentru care a fost înștiințat prin descoperire dumnezeiască. Deci a chemat la dânsul pe Antioh și a făcut așezământ cu el, ca, după mutarea lui, să-i îngroape trupul în același loc unde a sosit cu corabia pe pământul lor. Apoi, ridicându-și mâinile, a făcut rugăciune pentru toată turma sa și, dând tuturor binecuvântare, sărutarea cea mai de pe urmă și pace, s-a mutat către Domnul, lăsând plângere multă în toată cetatea. După aceea Antioh, luând cinstitul lui trup, l-a dus cu slavă la locul limanului corăbiilor, unde sfântul, venind din Alexandria, a ieșit din corabie pe pământ și, zidind acolo o biserică în numele lui, a pus într-însa sfintele moaște ale marelui plăcut al lui Dumnezeu, Levchie. Iar de la

mormântul lui se făceau multe minuni întru slava lui Dumnezeu celui slăvit în Treime, Căruia de la toată făptura se cuvine laudă, mulțumire și închinăciune, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFINȚII MUCENICI ARISTOCLIE PREOTUL, DIMITRIAN DIACONUL ȘI ATANASIE CITEȚUL (20 iunie)

Sfântul Mucenic Aristoclie a fost de neam cipriot, din cetatea Tamasa și era preot al soborniceștii Biserici. Iar în vremea împăratului Maximian, fiind prigoană mare asupra creștinilor, s-a temut de munci și, ducându-se la munte în pustie, s-a ascuns într-o peșteră, unde rugându-se, l-a strălucit o lumină mai mare decât soarele și a venit la dânsul un glas din cer, poruncindu-i să meargă în mitropolia Salaminei, din insula Cipru și acolo să se nevoiască mucenicește, pentru numele lui Hristos. Iar el, fiind întărit cu lumina și cu glasul cel dumnezeiesc, îndată a lepădat frica prin care se temea de munci și, sculându-se, s-a dus acolo unde i s-a poruncit. Deci, mergând Aristoclie printr-o dumbravă, a venit la biserica Sfântului Apostol Varnava și acolo a găsit pe Dimitrian diaconul și pe Atanasie citețul. Și a fost primit cu dragoste de dânșii și a vorbit cu ei despre pricina mergerii sale în cetatea Salamina, precum și despre vedenia ce i se arătase. Iar ei, auzind cuvintele lui, au voit să meargă cu dânsul, dorind să moară pentru Hristos. Deci au mers toți împreună și, dacă au ajuns în cetatea Salamina, au stat la un loc înalt la vederea tuturor și au început cu glas mare a slăvi și a propovădui numele lui Hristos; iar pe zeii cei elinești și pe idolii cei neînsuflețiți îi ocărau. Și îndată au fost prinși de păgâni și duși la ighemon ca să-i întrebe.

Deci, cercetându-i pe dânșii ighemonul și înștiințându-se că sunt creștini și văzând starea lor neclintită întru sfânta credință, a poruncit ca preotului Aristoclie să i se taie capul cu sabia, iar pe Sfinții Dimitrian și Atanasie, după multe munci să-i arunce în foc. Iar după ce sfinții au petrecut vie și nevătămați în foc, i-a osândit la tăiere de sabie. Astfel s-au sfârșit răbdătorii de chinuri ai lui Hristos, împodobindu-se cu cununa mucenicească.

SFÂNTUL MUCENIC IULIAN DIN CILICIA (21 iunie)

Sfântul Mucenic Iulian era din cetatea Anazarvia, care este a doua eparhie a Siciliei. El s-a născut dintr-un tată de neam bun senatoresc, cu credința elin, și dintr-o mamă creștină, care, după moartea bărbatului său, s-a mutat în Tarsul Ciliciei. Acolo, botezându-și pruncul în sfânta credință, îl creștea în învățătura cărții și în dreapta credință. Iar când copilul era de 18 ani, s-a pornit prigoană mare împotriva creștinilor din porunca lui Dioclețian. Și fiind prins fericitul Iulian, a fost dus la ighemonul Marchian spre întrebare. Acesta, schingiindu-l mult, uneori îl amăgea cu îmbunări, iar alteori prin îngroziri și munci îl silea spre idoleștile jertfe; însă el nu s-a lepădat de Hristos. Deci a fost purtat un an întreg prin felurite cetăți ale Ciliciei și pretutindeni a fost muncit în felurite chipuri; însă el era ca un diamant tare în mărturisirea lui Iisus Hristos.

Iar când a fost adus în cetatea de lângă mare, care se numea Egheia, slujitorii cei diavolești, deschizând gura sfântului cu sila, i-au băgat vin și carne jertfită idolilor, vrând ca, cu acele jertfe idolești, să spurce pe curatul și sfântul rob al lui Hristos. Apoi, fiind aruncat în temniță, a venit la dânsul fericita lui maică, care de departe îi urma lui pretutindeni, rugându-se lui Dumnezeu să întărească pe fiul ei întru ne voința cea mucenicească.

Deci au prins-o pe ea păgânii și au pus-o de față la judecată, iar ea a rugat pe ighemon să o lase la fiul ei trei zile, ca să-l sfătuiască a se închina zeilor lor. Și i-a poruncit ighemonul să meargă la fiul său fără de opreală. Iar ea, șezând lângă el ziua și noaptea, îl ruga cu multe lacrimi și cuvinte de iubire, ca o mamă bună și-l îndemna pe dânsul să rabde pentru Hristos până la sfârșit muncile cele de puțină vreme, pentru ca prin acestea să se învrednicească de la Domnul de veșnicile bunătați și să fie numărat în ceata sfinților mucenici.

Iar după ce au trecut cele trei zile, sfântul împreună cu maica sa au fost scoși la judecata ighemonului. Iar ighemonul, nădăjduind că maica lui l-a înduplecat spre a jertfi idolilor pe fiul ei, a început a o fericii pe dânsa cu laude. Dar ea, deschizându-și cinstita și de Dumnezeu insuflata sa gură, a mărturisit cu mare glas numele lui Iisus Hristos, iar idoleasca păgânătate a rușinat-o cu multe muștrări și ocări. Asemenea făcea și Sfântul Iulian, mărturisind cu îndrăzneală pe Hristos, Unul și adevăratul Dumnezeu și ocărând mulțimea zeilor păgânești. Atunci ighemonul, mâniindu-se, i-a muncit pe amândoi fără milă. Pe maica mucenicului, după ce a bătut-o mult, a poruncit să i se taie călcăiele picioarelor cu care a urmat fiului ei venind după dânsul din Tars, apoi să o izgonească. Iar pe Sfântul Mucenic Iulian a poruncit să-l bage într-un sac cu nisip în care erau jivini și târătoare veninoase și apoi să-l arunce în mare. Astfel, Sfântul Mucenic Iulian a luat cununa muceniei și s-a sfârșit mucenicește și sfânta lui maică, luând cununile biruinței de la Hristos Dumnezeu nostru.

Iar trupul Sfântului Iulian fiind scos de valuri la uscat, o oarecare dreptcredincioasă femeie văduvă luându-l, l-a dus în Alexandria și l-a îngropat cu cinste. După un timp, sfintele lui moaște au fost aduse în Antiohia. Iar pomenirea Sfântului Mucenic Iulian, a fericit-o și a cinstit-o cu cuvânt de laudă Sfântul Ioan Gură de Aur, pe când trăia în Antiohia, întru slava lui Hristos, Dumnezeu nostru.

SFINȚII CUVIOȘII PĂRINȚII IULIE PREOTUL ȘI IULIAN DIACONUL **(21 iunie)**

Mirmidonia, un ținut din Grecia, a fost patria acestor doi Sfinți, Iulie și Iulian, care s-au născut dintr-un tată și dintr-o mamă. Ei din pruncie s-au luminat prin Sfântul Botez și au crescut în dreapta credință creștinească și în învățătura sfințelor cărți. Și ajungând la vârsta desăvârșită, au voit să slujească lui Dumnezeu în curăție feciorească și pentru aceea petreceau în postiri și în rugăciuni, învățând ziua și noaptea Legea Domnului. Pentru o astfel de viață s-au învrednicit să intre în rânduiala bisericească, Iulie fiind hirotonisit preot, iar Iulian, diacon. Ei erau ca doi luminători în Biserica lui Hristos, strălucind cu lucruri bune, pentru care se proslăvea Tatăl Cel ceresc. Într-aceea vreme, prin mijlocul grâului sfintei credințe, se aflau încă multe neghine ale rătăcirii închinării de idoli, pentru că deși Răsăritul și Apusul erau stăpânite de împărați creștini și pretutindenii în floarea dreapta credință, păgânătatea elinească nu era pierdută desăvârșită, și mai ales prin sate popoarele cele orbite cu neînțelegera se țineau încă de slujirea idolească de demult.

Deci acești robi ai lui Hristos, umplându-se de râvnă dumnezeiască, s-au dus amândoi la Constantinopol la dreptcredinciosul împărat Teodosie cel tânăr și l-au rugat să le dea o scrisoare împărătească, ca să poată ei fără împotrivire să zdrobească idolii din stăpânirea grecească, să risipească și să ardă capiștile idolești, să taie pomii și sadurile cele sădite în cinstea idolilor, să zidească biserici lui Dumnezeu și să lărgească slava numelui lui Iisus Hristos.

Deci împăratul le-a dat acea putere și a întărit-o cu o scrisoare, în care s-au adăugat și acestea: pretutindenii prin țări și prin cetăți, toți cei ce sunt în stăpânire, eparhi, domni și toți cei cu dregătorii, și rânduiitorii de cetăți, să-i asculte pe ei, să le ajute în toate lucrurile și să le dea cele trebuincioase pentru zidirea bisericilor lui Dumnezeu, încă au luat binecuvântare și de la sfințitul patriarh ca să propovăduiască, să zidească și să sfințească bisericile. Deci acești doi sfinți ostași ai lui Hristos au mers, ca doi apostoli, prin țările împărăției grecești, propovăduind astfel numele lui Iisus Hristos la cei

necredincioși. Ei întorceau pe mulți la Hristos Dumnezeu, nu numai cu cuvântul, dar și cu minunile încredințându-i, pentru că aveau dar și putere de la Dumnezeu a tămădui neputințele, a goni diavolii, a risipi pretutindeni capiștile idolești și a sfărâma idolii.

Însă unde elinii cei împietriți voiau să li se împotrivescă, acolo arătau porunca împărătească la stăpânitor și la mai marii cetățitorilor, luau ajutor de la dânșii și făceau cele ce li se cădea. Și au zidit multe biserici, nu numai cu ajutorul visteriilor bisericești, dar și prin darea creștinilor celor dreptcredincioși, pentru că toți, pretutindeni, văzând pe niște învățători luminători și făcători de minuni ca aceștia, nu-și cruțau averile lor pentru zidirile cele sfinte. Astfel au străbătut Răsăritul și Apusul și au zidit o sută de biserici, iar minuni au făcut nenumărate, din care nu se pot povesti în scris cu de-amănuntul, decât numai câteva din cele multe, care se vor aminti.

Când prin sânguința lor se zidea o biserică în Vivli, unul din lucrători, lucrând cu o unealtă de fier, din nebăgare de seamă și-a tăiat degetul cel mare de la mâna stânga și a curs mult sânge, iar omul acela, slăbind de durere, a căzut ca mort. Deci sfinții, aflând de acea întâmplare, au luat degetul cel tăiat, l-au lipit la locul lui și însemnându-l cu semnul Sfintei Cruci, îndată degetul s-a lipit și s-a prins de rădăcina sa, iar rana s-a tămăduit îndată. Iar ei, ridicând de la pământ pe omul cel sănătos, i-au dat lui în mâini iarăși acea unealtă de fier, și i-au zis: „Întărește-te și te ostenește în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”.

După aceea, fiind ei în eparhia Mediolanului, aproape de cetatea ce se numea Gaudin, curățind un oarecare sat de îndrăcirea idolească, au zidit o biserică - care era a 99-a din câte zidiseră ei -, și ajută la acea zidire mulțime de popor credincios. În acel timp, niște oameni, trecând cu căruțele pe lângă locul acela și văzând pe cei ce zideau, au zis între ei: „Aceștia ne vor opri și pe noi să le ajutăm la zidire și vom zăbovi la lucru cu ei, chiar dacă n-am voi”. Iar de vreme ce nu aveau pe unde să treacă decât prin acel loc, au socotit un lucru ca acesta: pe unul dintre ei l-au pus în căruță ca pe un mort, făcându-se că-l duc să-l îngroape.

Și când au ajuns în dreptul zidirii acelei biserici, sfinții au zis către dânșii: „Fiilor, ajutați-ne puțin și nouă la lucrul acesta, la care ne vedeți ostenindu-ne”. Ei au răspuns: „Nu putem zăbovi, fiindcă ducem pe un mort la îngropare”. Sfântul Iulie le-a zis: „Fiilor, nu mințiți oare?” Ei au răspuns: „Nicidecum, părinte!” Sfântul Iulie a zis iarăși: „Să vă fie vouă după cuvântul vostru”. Apoi oamenii aceia s-au dus în calea lor. Iar după ce s-au depărtat puțin, au zis către cel ce se prefăcea mort să se scoale, iar el nu s-a mai sculat. Și socotind că doarme, au început a-l îmboldi, dar au văzut că-i mort cu adevărat. Acea minune aflându-se îndată, toți au fost cuprinși de frică și de spaimă și din acel ceas nimeni nu mai îndrăznea să spună vreo minciună acelor sfinți părinți.

După aceasta, Sfântul Iulie preotul a zis către Sfântul Iulian diaconul, fratele său: „Frate, rămâi tu aici să zidești această biserică care este a 99-a, iar eu mă voi duce să caut loc, unde să zidim a suta biserică, ca după zidirea cea de pe pământ a celor o sută de biserici, cu darul lui Dumnezeu, să ne mutăm în Biserica cea nefăcută de mână și veșnică din ceruri”. Zicând aceasta, s-a dus. Și mergând el ca la două mile, a ajuns la un lac care se numea Mucoros, care era foarte mare. În mijlocul lui a văzut o insulă mare și frumoasă, în care nu petrecea nimeni. Deci căutând spre acea insulă, se gândea cum ar putea ajunge acolo. Și negăsind luntre, și-a plecat genunchii la rugăciune și s-a rugat, zicând: „Doamne Dumnezeule, Atotputernice, Iisuse Hristoase, fă cu tăria Ta cea atotputernică, ca acest cojoc ce este pe mine, să-mi slujească în loc de luntre, ca ținându-mă și îndreptându-mă neafundat pe dânsul cu dreapta Ta, să trec calea apei la acea insulă”.

Astfel rugându-se, și-a întins cojocul deasupra apei și făcându-și semnul Sfintei Cruci, s-a suit pe dânsul și astfel cojocul i-a fost ca o luntre neafundată. Iar sfântul, vâslind ca și cu o lopată cu toiagul ce-l avea în mâini și îndreptând acea minunată luntre de cojoc, a ajuns la acea insulă. Deci, umblând printr-însa, s-a bucurat văzând frumusețea ei. Iar în mijlocul insulei a văzut o piatră mare care era foarte lată și sfântul s-a

gândit să zidească pe dânsa a suta biserică, în numele celor doisprezece Sfinți Apostoli. Iar insula aceea era plină de șerpi și de multe târătoare veninoase, din care pricină nimeni nu îndrăznea să se apropie de ea. Iar sfântul s-a suit pe piatra aceea și făcând o cruce dintr-un lemnișor mic, a înfipt-o într-o mică crăpătură a pietrei. Și rugându-se lui Dumnezeu, a chemat la el, cu numele lui Iisus Hristos, pe toți șerpicii și pe toate târătoarele. Deci s-a adunat la dânsul mulțime multă și a zis către ele: „Voi ați viețuit destul timp în locul acesta, iar acum în numele Preasfintei Treimi vă poruncesc să ieșiți din insula aceasta și să lăsați acest loc Casei lui Dumnezeu și robilor lui Hristos care vor să viețuiască într-însul”.

Acestea zicându-le sfântul, îndată toți șerpicii și toate târătoarele ca niște înțelegătoare s-au supus poruncii sfântului și au plecat împreună spre latura dinspre apus a insulei și s-au afundat în lac și au înnotat în partea dinspre muntele ce se numea Camunchin și s-au așezat acolo, iar insula a rămas curată de acele lighioane. Iar sfântul trecând apa înapoi ca și mai înainte, s-a dus la locuințele creștinești de pe acolo și, căpătând de la dânsii ajutor și toate cele de trebuință, a mers cu luntrile și cu lucrătorii în insula aceea. Deci, întemeind pe acea piatră biserica celor doisprezece Sfinți Apostoli, au început să o zidească, într-aceea vreme, fratele lui, Sfântul Iulian a săvârșit biserica care era aproape de cetatea Gaudian și a socotit să zidească într-însa un mormânt pentru fratele său Iulie. Iar Sfântul Iulie, auzind de săvârșirea acelei biserici, s-a dus să o vadă și să cerceteze pe fratele său.

Și venind el acolo, Sfântul Iulie a zis către el: „Iată, iubite frate, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu rugăciunile tale s-a săvârșit toată zidirea bisericii. Acum a rămas a se mai face un mormânt pentru tine, ca după mutarea ta să se odihnească acolo trupul tău”. Iar Sfântul Iulie, fiind plin de darul proorocesc, a zis către Sfântul Iulian: „Fă degrabă mormântul pe care l-ai început, dar să știi că tu te vei odihni într-însul”. Așa a și fost, căci, săvârșindu-se mormântul, Sfântul Iulian diaconul s-a mutat la Domnul și Sfântul Iulie, îngro-pându-l cu cinste, s-a întors în insula unde începuse a zidi biserica Sfinților Apostoli. Deci, săvârșind-o, și-a făcut într-însa mormânt, văzând mai înainte că i s-a apropiat sfârșitul, fiindcă acum îmbătrânise.

Intr-aceea vreme, împăratul a pus eparh în Mediolan, ca să stăpânească toată țara aceea, un oarecare bărbat de neam bun, cu numele Avdentie, îmbunătățit și plăcut lui Dumnezeu. Acela, auzind de Sfântul Iulie, a zis către casnicii săi: „Să ne suim într-o corabie și să mergem în insula Mucoros și să vedem acolo pe omul lui Dumnezeu, Iulie preotul și zidirea lui”. Apoi intrând în corabie, a plecat și a ajuns cu bine acolo. Și învrednicindu-se de binecuvântarea sfântului și de vorba lui cea duhovnicească, a privit zidirea bisericească și a zis către sfântul: „Stăpâne părinte, dacă voiți să mai faceți ceva să-mi spuneți mie, ca să adaug și eu din averea mea la lucrul vostru, căci sunt gata să slujesc cu bucurie la trebuința voastră”. Sfântul a răspuns: „Fiule, nu este trebuință să se mai zidească ceva, decât numai să-ți facem un mormânt aproape de mormântul meu, ca după mutarea ta să se odihnească trupul tău în această biserică”. Avdentie a zis: „Părinte, tu să-ți ai mormântul aici, căci eu mi-am gătit mormântul în Mediolan”. Grăit-a sfântul: „Fiule, să mă crezi pe mine că nu se va îngropa în altă parte trupul tău, decât numai aproape de al meu”.

Apoi, după multă vorbă cu sfântul, Avdentie luând binecuvântare, s-a întors la Mediolan. Iar Sfântul Iulie nu după multă vreme s-a dus către Domnul și a fost pus în mormântul său, de unde se dădeau multe tămăduiri bolnavilor. Iar după mutarea sfântului, i-a luat locul preotul Ilie, care era plin de fapte bune.

Și după ce au trecut câțiva ani, Avdentie, eparhul Mediolanului, bărbatul cel plăcut lui Dumnezeu, s-a mutat la Domnul și a fost pus în mormântul său din Mediolan. A doua zi, trupul lui s-a găsit zăcând afară din mormânt, nu ca un lepădat, ci ca unul ce a fost scos și pus cu cinste. Și iarăși l-au pus în mormântul acela, dar și a doua oară a fost găsit scos afară din mormânt, asemeni și a treia oară. După aceasta, au voit să-l pună în alt loc, dar nici un loc nu-l primea în el.

Atunci casnicii lui și-au adus aminte de cuvintele Sfântului Iulie, care le grăise către Avdentie, că nu se va îngropa în altă parte, decât numai alături de trupul lui. Și au dus trupul lui Avdentie la insula aceea, iar fericitul Ilie, întâmpinând trupul eparhului cu cruce, cu tămâieri și cu lumânări, l-a primit cu cinste și l-a

îngropat lângă mormântul Cuviosului părinte Iulie. Așa s-a împlinit proorocia sfântului, întru slava lui Hristos Dumnezeu nostru, Cel slăvit împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, în veci. Amin.

SFÂNTUL SFINȚIT MUCENIC EVSEVIE, EPISCOPUL SAMOSATELOR (22 iunie)

Sfântul Evsevie a fost episcop în cetatea Samosatelor, cea de sub stăpânirea patriarhiei Antiohiei. El era un bărbat dreptcredincios și plin de râvnă către Dumnezeu și s-a arătat statornic, viteaz și nemișcat în mărturisirea cea dreptcredincioasă, într-aceia vreme când eresul lui Arie se întărise și vătămase pe mulți, iar Biserica lui Hristos era tulburată de el întocmai ca o corabie în mijlocul mării înviforate. Pentru că, după moartea Sfântului și Marelui împărat Constantin, împărăția Răsăritului luând-o fiul său, Constanțiu, cel înșelat cu eresul lui Arie, ajuta foarte mult arienilor și se lupta pentru dânșii, făcând multă prigonire și răutate celor dreptcredincioși. Atunci și Sfântul Evsevie a pătimit de la arieni multe supărări. Iar râvna lui pentru buna credință în Biserica lui Hristos a început a se cunoaște de aici:

Când Eudoxie, patriarhul Antiohiei, ereticul cel de un gând cu arienii, a venit la scaunul patriarhiei Constantinopolului pentru bogăție, s-a făcut sinod în Antiohia de toți episcopii Siriei, pentru a alege alt patriarh în locul lui Eudoxie. Puțin însă era atunci numărul episcopilor și al creștinilor dreptcredincioși, căci mai mulți eraueretici arieni, urmând împăratului celui răucredincios. În acel sinod Sfântul Evsevie era unul dintre cei întâi-șezători. Deci Sfântul Evsevie, știind bine pe Sfântul Meletie, episcopul Sevastiei din Armenia, cum că este dreptcredincios și ține întru totul la învățătura stabilită la Sinodul cel dintâi, care s-a ținut în Niceea, sfătuia pe toți să aleagă la patriarhie pe Meletie. Deci cei ce aveau socoteala arienilor, neștiind credința cea dreaptă a lui Meletie și socotindu-l că este de un gând cu dânșii, au ascultat cu înlesnire sfatul lui Evsevie și, alcătuiind asupra lui judecata alegerii de obște, au întărit-o cu iscăliturile mâinilor lor și au încredințat-o Sfântului Evsevie. După aceea, trimițând rugămintele la Sfântul Meletie, cu împărătească voie l-au adus pe el în Antiohia cu mare cinste, ieșindu-i tot poporul în întâmpinare.

Și primind Sfântul Meletie scaunul patriarhiei, învăța pe popor mai întâi viața cea îmbunătățită și obiceiurile cele bune, curățind calea cea îndărătnicită din inimile lor spre credința cea dreaptă. Pentru că sfântul se gândea că dacă va îndrepta mai întâi obiceiurile lor cele rele, smulgându-le ca pe niște spini și pălămidă din inimile lor, va putea mai cu înlesnire să semene întru dânșii sămânța dreptei credințe. Însă poporul dorind să știe cu dinadinsul ce fel de credință are patriarhul lor cel nou și supărându-l pe el pentru aceasta, Sfântul Meletie a propovăduit în biserică cuvântul lui Dumnezeu către popor, preamărind dreapta credință ce s-a întărit la întâiul Sinod a toată lumea din Niceea și mărturisind că Fiul lui Dumnezeu este de o ființă, de o fire și asemenea cu Tatăl, nezidit și Făcător a toată făptura".

Astfel învățând sfântul cu mare glas poporul, arienii s-au tulburat foarte tare, precum scrie pe larg în viața lui Meletie; iar dreptcredincioșii s-au veselit cu bucurie negrăită, văzând pe un arhieru ca acela dreptcredincios șezând pe scaunul apostolesc. Deci arienii, mâhnindu-se foarte mult, au izgonit din biserică pe Meletie, arhieru lui Dumnezeu, după treizeci de zile de la primirea patriarhiei, și au început a-l huli pretutindeni, numindu-l eretic. Apoi au îndemnat și pe împărat să-l osândească pe Meletie la surghiunie. Deci sfântul a fost scos noaptea din Antiohia și trimis la surghiunie, iar în locul său au ales pe un oarecare arian Evzoie. Atunci Sfântul Evsevie, episcopul Samosatelor, văzând că Biserica Antiohiei este tulburată de eretici și o răutate fără de vină ca aceea se face Sfântului Meletie, noul arhiepiscop, i-a fost mare jale de aceasta. Deci, sculându-se, a plecat din Antiohia, nespunând nimănui de aceasta, și s-a dus la cetatea sa.

Iar arienii, aducându-și aminte că este la dânsul spre păstrare alegerea la arhierie a Sfântului Meletie - cea alcătuită cu judecată de obște și întărită de mâinile tuturor -, și temându-se ca nu cumva să fie vreodată judecați la sinod, că ei singuri cu un glas l-au ales ca arhiepiscop și îndată l-au izgonit, au rugat pe împărat, care tocmai se afla în Antiohia, să trimită după Evsevie și să le dea acea judecată încredințată lui. Deci împăratul îndată a trimis un slujitor în urma sfântului, care, ajungându-l, i-a spus porunca împărătească. Iar episcopul i-a răspuns: „Judecata cea de obște care mi s-a încredințat mie, nu o voi da, decât numai când toți cei ce mi-au încredințat-o se vor aduna împreună”.

Și întorcându-se trimisul împăratului cu acest răspuns, împăratul s-a supărat foarte tare și a trimis a doua oară, scriind în cartea sa cu asprime și poruncind, că de nu va voi să-i dea scrisoarea, să-i taie mâna dreaptă. Iar acesta o scria numai ca să înfricoșeze pe sfântul episcop, iar trimisului nu i-a poruncit să facă un lucru ca acela. Și ajungând trimisul împărătesc la Evsevie și dându-i îngrozitoarea scrisoare împărătească, Sfântul Evsevie a citit-o și îndată și-a întins amândouă mâinile spre tăiere, zicând: „Nu numai mâna dreaptă, ci și pe stânga să o tăiați, iar eu nu voi da judecata alegerii lui Meletie, cea care mustră arătat răutatea și fărădelegea arienilor!” Deci trimisul s-a întors iarăși deșert. Iar împăratul, auzind acest răspuns al sfântului, s-a mirat foarte mult de neînfricoșata lui bărbăție și de statornicia lui cea tare, iar mai pe urmă îl lăuda pe el înaintea tuturor.

Iar după câțiva ani, murind răucredinciosul împărat Constanțiu și după dânsul venind Iulian Paravatul, acesta l-a întors de la surghiuni în scaunul Antiohiei pe Sfântul Meletie, dar pe urmă iarăși l-a izgonit. Pe vremea împărăției aceleia, încă mai mare răutate a început a pătimi Biserica lui Hristos. Căci, pe lângă erezul arienilor care tulbura pe cei dreptcredincioși în toată lumea, s-a adăugat și prigonirea de la închinătorii de idoli; pentru că împăratul, lepădându-se de Hristos, a jertfit idolilor și a ridicat prigoană asupra creștinilor, și mai ales asupra rânduiei bisericești.

Atunci multe biserici ale celor dreptcredincioși erau fără de slujitori și scaunele arhieresti fără de arhierie, unii fiind uciși de arieni pe vremea împărăției lui Constanțiu, iar alții de închinătorii de idoli de sub stăpânirea lui Iulian. Și de n-ar fi scurtat Domnul viața și împărăția lui Iulian, abia ar fi rămas vreo biserică cu slujitorii săi întreagă. Într-o vreme cumplită ca aceea, Sfântul Evsevie, tăinuindu-și vrednicia sa arhierescă și îmbrăcându-se întru cea ostășească, a cutreierat Siria, Fenicia și Palestina, întărind pe creștini în sfânta credință. Și unde afla vreo biserică fără slujitori, punea preoți și diaconi și din ceilalți clerici; iar în unele locuri punea și episcopi, dintre aceia pe care-i afla că lepădaseră dogmele lui Arie și aveau înțelegere ortodoxă. Astfel de râvnă pentru Hristos, astfel de osteneală, de sarguință și grijă pentru Biserica lui Hristos avea acest mare arhieru al lui Dumnezeu, Evsevie.

Iar după ce a pierit cu sunet păgânul Iulian, a venit după dânsul Iovinian, dreptcredinciosul și de Hristos iubitorul împărat. Deci Sfântul Meletie s-a întors iarăși la scaunul său, asemenea și Sfântul Evsevie; iar ceilalți arhierie dreptcredincioși au început fiecare la arătare a-și lua locul lor.

Apoi, după îndemnul Sfântului Evsevie, Sfântul Meletie a adunat în Antiohia un sinod local, la care au luat parte douăzeci și șapte de episcopi, între care Evsevie era întâi după Meletie. La acel sinod a fost și Sfântul Pelaghie, episcopul Laodiceei, despre a cărui curată și sfântă viață se scrie astfel: El în tinerețile sale a fost silit de părinții săi spre nuntă. Deci fiind dus în odaia de nuntă, a sfătuit pe mireasa sa la păzirea cea neîntinată a fecioriei. Și petrecea cu ea întru fecorie curată sub chipul însoțirii, ca un frate cu sora sa. Încă era bogat și în multe alte fapte bune, pentru care a fost cinstit cu rânduiala arhierescă de la Dumnezeu și de la oameni. Acesta avea mare dragoste atât către Sfântul Meletie, cât și către Sfântul Evsevie și le era prieten de un gând, luptând împreună cu ei pentru răspândirea dreptei credințe. La acel sinod local din Antiohia, sfinții părinți au poruncit tuturor ca să mărturisească de o ființa Fiului cu Tatăl, și credința cea hotărâtă la Sinodul cel dintâi din Niceea.

La aceasta s-au învoit și arienii, și au iscălit cu mâinile lor, însă cu fățarnicie, ca să facă pe plac împăratului celui dreptcredincios și dreptcredincioșilor sfinți arhierie Meletie, Evsevie și Pelaghie,

temându-se de îndrăzneala cea mare pe care o aveau aceștia înaintea împăratului, pentru că împăratul cel evlavios iubea foarte mult pe acești stâlpi ai Bisericii pentru credința lor cea dreaptă și pentru sfințenia lor și îi cinstea foarte mult, ascultându-i în toate. Pentru aceea, ei erau înfricoșați ereticilor, care, de frica lor, au trecut la Biserica celor dreptcredincioși. Iar după moartea dreptcredinciosului împărat Iovinian și după ce Valent a fost pus împărat în locul lui, ereticii iarăși s-au întors la credința lor de mai înainte, întocmai precum câinii la vărsătura lor, înșelând și pe împăratul la credința ariană, prin soția lui, ariana Domnica. Astfel, Biserica celor dreptcredincioși a fost iarăși chinuită și păstorii ei izgoniți. Deci Sfântul Meletie a fost surghiunit iarăși în Armenia, iar Sfântul Pelaghie, în Arabia. Asemenea și Sfântul Evsevie a fost osândit la surghiunie în Tracia.

Iar după ce s-a dat cea nedreaptă judecată a nedreptului împărat pentru izgonirea lui Evsevie, a fost adusă porunca la Samosata spre seară. Și înștiințându-se Sfântul Evsevie despre aceasta, a chemat la sine pe acel om împărătesc care venise cu hotărârea împărătească și i-a zis: „Taci acum și nu spune nimănui pricina venirii tale, pentru că, de se va înștiința poporul, îndată se va umple de râvnă, se va tulbura și te va ucide; iar eu mă voi afla pricinuit al morții tale”. Aceasta zicând și săvârșind cântarea cea de seară, a spus taina și gândul său uneia din credincioasele sale slugi, și când toți au adormit, a ieșit din casa arhierescă cu cea slugă, care luând o pernă și o carte, le ducea după el.

Și mergând la râul Eufratului, care curgea pe lângă zidul cetății, s-a urcat într-o luntre ca să plece spre cetatea Zeugma; și a poruncit văslașilor să pornească, și ostenindu-se toată noaptea aceea, când s-a făcut ziuă, au ajuns la cetatea dorită. Iar samosatenii, înștiințându-se de plecarea sfântului lor arhieru de la ei, s-au umplut de mare plângere și tânguire, și întrebau în ce parte s-a dus. Iar unul din cei ce văzuseră cum sfântul a șezut în luntre și a poruncit să-l ducă la cetatea Zeugma, a spus poporului încotro s-a dus arhieru. Deci mulți urcându-se în multe luntre, au alergat degrabă după el și l-au ajuns la Zeugma; apoi, ridicând glasurile lor către el, se tânguiau cu mare glas și se sârguiau să-l întoarcă în cetatea lor, dar sfântul n-a voit.

Deci ce fel de rugăminți nu făceau și ce fel de cuvinte nu grăiau, căzându-i la picioare și udându-le cu lacrimi, ca să se întoarcă cu ei la scaunul său! Iar Sfântul Evsevie le aducea aminte de cuvântul Apostolului care zice: Tot sufletul să se supună stăpânirilor celor ce mai mult biruiesc, pentru că nu este stăpânire decât de la Dumnezeu; și oricare stăpâniri, de la Dumnezeu sunt rânduite. Drept aceea, cine se împotrivesc stăpânirii, poruncii lui Dumnezeu se împotrivesc. Iar cei ce se împotrivesc, judecată își iau loruși. Acest cuvânt al apostolului spunându-le sfântul, le zicea: „Nu-mi este cu putință să fiu potrivnic poruncii împărătești. Asemenea și vouă nu fără de primejdie vă este a vă împotrivi voii împăratului”.

Iar poporul, văzând că nu poate să-l întoarcă, îi dădea lui de cale, unul aur, altul argint, altul haine, iar altul îi dădea slugile sale ca unuia ce se duce în laturi depărtate. Dar sfântul, luând foarte puțin de la ei și învățându-i pe toți să se țină de dreapta credință și de dogmele sobornicești, s-a rugat pentru toți și, binecuvântându-i pe ei, a pornit pe cale către ținutul Traciei, unde era osândit la izgonire. Și pe când el era în Istru, a venit veste că țara Traciei este foarte bătută și pustiită de goți. De aceea nu s-a mai dus departe, în Tracia, ci a rămas în Istru și a petrecut acolo până la moartea lui Valent, răucredinciosul împărat.

Iar în cetatea Samosatelor, în locul Sfântului Evsevie a fost trimis de arieni un episcop cu numele Evnomie care cugeta cele arienești. Acela venind în cetate, nimeni nu i-a dat cinstea ce i se cuvenea unui episcop; pentru că n-a ieșit întru întâmpinarea lui nici un om, nici bogat, nici sărac, nici meșter, nici lucrător de pământ, nici bărbat, nici femeie, nici bătrân, nici tânăr, nici măcar un copil, deoarece toți cetățenii erau dreptcredincioși și nu voiau să cinstească pe episcopul cel răucredincios, nici să se binecuvinteze de el și nici să-l vadă.

Deci Evnomie a intrat în episcopie și a luat biserica sobornicească cu stăpânire împărătească. Iar oamenii, văzând aceasta, nu se mai duceau la biserica aceea, neiubind pe ereticul care era într-înșă arhieru și

nimeni nu mergea la el nici în casă, nici în biserică, nici la casa arhierescă. Astfel Evnomie ședea în episcopie singur numai cu ai săi care veniseră cu el. Și se povestește că, deși cu credința era rău credincios, însă la obicei era bun, blând, lin, smerit și curtenitor față de toți. Despre obiceiul lui cel bun se grăiește aceasta: Odată a intrat, după obiceiul acelei țări, în baia cea de obște ca să se spele. Iar slugile au închis ușa după el, ca să nu intre alți oameni acolo, unde se spăla episcopul. Și înțelegând el că mulți stăteau înaintea ușii, vrând să se spele, a poruncit slugilor să deschidă ușa și să dea voie tuturor celor ce voiau să intre în baie, să se spele împreună cu el.

Deci au intrat mulți, dar, văzând pe episcop șezând în scaldătoarea cea caldă, stăteau înaintea lui pentru cinste, iar el îi chema pe cei care voiesc, să intre în aceeași scaldătoare, ei însă nu îndrăzneau. Și cunoscând Evnomie că pentru cinstea lui nu îndrăzneau să se spele, pentru aceea s-a mâhnit și a ieșit degrabă din baie, ca cel ce nu voia să se cinstească. Atunci oamenii care au rămas în baie, îndată au vărsat acea apă din scaldătoare ca fiind spurcată prin spălarea ereticului, apoi au spălat bine vasul și, încălzind altă apă, și-au făcut iarăși scaldătoare. Deci Evnomie, aflând de aceea și văzând că nu poate să tragă la el nicidecum pe oamenii din Samosata, a lăsat episcopia și a plecat din cetate într-ale sale.

Iar după plecarea lui Evnomie, arienii au trimis la Samosata alt episcop de credința lor, anume Luchie, lup arătat și vrăjmaș al oilor lui Hristos. Iar cetățenii i-au făcut și aceluia ca celui dintâi, adică nu l-au primit cu cinste. Deci petrecea și el în episcopie numai cu ai săi, neducându-se nimeni din oameni la dânsul, pentru că oile lui Hristos, deși erau fără păstor, însă, aducându-și aminte bine de învățătura lui, păzeau sfânta credință fără de prihană. Și cum că se îngrețosau drept credincioșii de acel episcop eretic, o putem vedea din cele ce urmează: într-o vreme mulți copii jucându-se pe uliță după obiceiul lor, aruncau cu o minge unii la alții. Iar Episcopul Luchie, trecând din întâmplare pe acolo, a căzut mingea sub cai și sub careta episcopului; și îndată copiii au început a striga cu glas mare: „Mingea s-a spurcat cu ereticia, mingea s-a spurcat cu ereticia!” Iar episcopul, auzind aceasta, a lăsat pe unul din slugile sale să vadă ce fac copiii și pentru ce strigă astfel. Și a văzut sluga cum copiii au aprins un foc și cum aruncau mingea prin văpaie încoace și încolo, ca prin ardere să se curețe de ereticie.

Astfel, nu numai oamenii cei în vârstă, dar și copiii cei mici se îngrețosau de acel episcop eretic, care era ca o urâciune a pustiirii în locul cel sfânt. De aceasta aflând Luchie, n-a urmat blândeiilor lui Evnomie, ci, umplându-se de mânie, pe mulți din dregătoria cea sfințită, care apărau dogmele cele dreptcredincioase, i-a trimis în surghiuniri prea depărtate. Pe fericitul Antioh, nepotul Sfântului Evseviev, bărbat ales între preoți, plăcut lui Dumnezeu, insuflat de Duhul Sfânt și iscusit în înțelepciunea cărților, l-a surghiunit la hotarele Armeniei, iar pe diaconul Evolghie, cel așijderea vestit între slujitorii Domnului, l-a gonit în pustia Oasimului, și a fost atunci multă mâhnire și scârbă în cetatea Samosatelor.

Iar după ce răul împărat Valent a pierit rău, a urmat la împărăție dreptcredinciosul împărat Grațian. Acela, îndată pe toți arhierii și pe alte sfințite fețe, care erau în izgoniri pentru dreapta credință, i-a eliberat de la surghiunie și le-a poruncit să-și ia scaunele lor. Atunci s-au întors și Sfântul Meletie în Antiohia, Sfântul Pelaghie în Laodiceea, iar Sfântul Evseviev în Samosata. Asemenea și preotul Antioh din Armenia, diaconul Evolghie din Oasim și ceilalți care fuseseră izgoniți de arianul Luchie, au venit într-ale lor; și a fost bucurie mare dreptcredincioșilor și rușinare celor rău credincioși.

După luarea scaunul său, Sfântul Evseviev, îngrijindu-se cu ceilalți arhierii de buna rânduială bisericească și, văzând că oarecare scaune bisericești erau deșarte după scoaterea arienilor, s-a sărguit, cu sfatul și cu învoirea Sfântului Meletie, să aleagă bărbați vrednici și tari în dreapta credință, pe care, sfințindu-i în dregătoriile arhieresti, i-a așezat în scaune. Pe cinstitul Acachie l-a pus episcop în Vereea, pe îmbunătățitul Teodot în Ierapole, pe Evseviev cel de un nume cu el, în Halchida, pe Isidor în Cir, iar în Edesa, după mutarea Sfântului arhieriu Varsa, a ridicat la scaun pe Evloghie Mărturisorul.

Iar când au ales pe cel mai de pe urmă din episcopii cei puși prin mâinile lui, adică pe plăcutul lui Dumnezeu Marin, ca episcop în cetatea ce se numea Dolihin, care era plină de credința lui Arie, s-a dus el

însuși cu Marin în cetatea aceea, voind ca, după ce va curăța acolo Biserica de eresuri, să așeze pe scaun pe arhiereul cel drept-credincios. Și intrând el în cetatea aceea, o oarecare femeie ariană a aruncat de pe acoperiș cu o cărămidă asupra lui, l-a lovit în cap și l-a rănit foarte rău. Și îmbolnăvindu-se din acea rană, Sfântul Evsevie s-a mutat către Domnul. Iar când el trăgea să moară, a jurat pe toți cei ce erau cu dânsul să nu facă nici un fel de răzbunare acelei femei, pentru că urma Stăpânului său, Care se ruga pentru cei ce L-au răstignit, zicând: Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac! Asemenea se asemana și Sfântului Ștefan, care se ruga pentru cei ce l-au ucis cu pietre. Astfel s-a sfârșit mucenicește Evsevie, marele plăcut al lui Dumnezeu, pătîmind de mâinile arienilor, pentru Fiul lui Dumnezeu Cel pururea de o ființă și de o fire cu Tatăl. Iar sfântul lui trup a fost întors la Samosata, cetatea lui, și a fost îngropat cu cinste și cu multă jale și tânguire din partea poporului creștinesc.

Iar în locul lui s-a ales ca episcop Antioh fericitul, cel mai sus pomenit, care era fiul surorii Sfântului Evsevie. Și a înflorit Biserica Samosatelor în dreapta credință, slăvind pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, pe unul Dumnezeu în Treime, Căruia și de la noi să-I fie cinste, slavă, mulțumire și închinăciune acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

SFÂNTA MUCENIȚĂ AGRIPINA **(23 iunie)**

Sfânta fecioară Agripina era născută și crescută în preaslăvita cetate Roma cea veche. Ea din tinerețe s-a dat lui Dumnezeu și s-a făcut, după cum spune Apostolul, bună mireasmă a lui Hristos între cei ce se măntuiesc. Pentru că, precum un trandafir cu bun miros împodobește o grădină, tot așa și ea prin pilda vieții sale celei curate și îmbunătățite, a împodobit inimile credincioșilor și le-a umplut de mireasmă, gonind toată ispita patimilor, pentru că și-a înfrumusețat sufletul cu curăția fecioriei și s-a logodit cu Hristos, pentru care a alergat la munci cu îndrăzneală, pe vremea împărăției lui Valerian, și s-a dat la multe bătăi pentru dragostea mirelui său, Hristos. Deci a fost bătută cu toiege și a suferit sfărâmarea oaselor, a fost dezbrăcată de haine și întinsă cu legături, din care a scăpat fiind dezlegată cu mână nevăzută de îngerul Domnului, care întărind-o pe ea, sfânta a zdrobit toată păgânătatea și în munci și-a dat sufletul său lui Dumnezeu.

Iar alte roabe ale lui Hristos ca: Vasa, Paula și Agatonica, luând în taină trupul mucenitei, au ieșit cu el din cetatea Romei și, trecând din loc în loc și călătorind pe mare, au ajuns în eparhia Siciliei și acolo au îngropat acel sfânt trup. Iar când Sicilia a primit în sine acele cinstite moaște mucenicești, îndată s-a izbăvit de întunecata răutate diavolească și încă s-a apărat și de agareni cu rugăciunile Sfintei Agripina, căci atunci când agarenii au mers în cetate, unde era biserica ei, și au îndrăznit a da război spre ea, vrând să o ia, deodată au fost dați pierzării celei desăvârșite. Iar de la cinstitul ei mormânt se dădeau tămăduiri de toate bolile și se curățau toți cei ce veneau cu credință, astfel că toate neputințele se izgoneau cu sfintele ei rugăciuni și cu darul lui Hristos, Dumnezeuul nostru.

POCĂINȚA LUI TEOFIL, ECONOMUL BISERICII DIN CETATEA ADAM, CEA DIN CILICIA **(23 iunie)**

(Viața acestuia este scrisă de clericul Evtihian, martorul care a văzut cu ochii acestea și care a fost sluga lui. Inșă această povestire se află și la Sfântul Simeon Metafrast)

Nu cu multă vreme înainte de năvălirea oștirilor persane asupra țărilor grecești, în a doua eparhie a Ciliciei, în cetatea ce se numea Adam, era un econom în biserica cea sobornicească de scaun arhieresc a acelei cetăți, cu numele Teofil. Acela era bărbat foarte îmbunătățit și sfânt cu viața. El rânduia bine și cu înțelepciune toate averile bisericesti și îndrepta toate lucrurile cu dreptate după Dumnezeu. Deci el era pentru arhierul de acolo ca o lumină a ochiului care privește spre toate și ca o dreaptă care pe toate le îndreptează. Pentru aceea era foarte iubit de arhieru, dar nu numai de el, ci și de tot clerul și de poporul acelei cetăți, pentru multele lui bunătăți, de vreme ce el era tată al sărmanilor, hrănitor al văduvelor, îndurat dătător al scăpătaților, folositor al năpăstuiților, ajutător al celor fără de ajutor, și nu era cineva pe care să nu-l fi mângâiat în mâhnire cu cuvântul și cu fapta. Pentru aceea, toți îl cinsteau ca pe un părinte și-i mulțumeau ca unui făcător de bine, fericindu-l cu multe laude.

Iar după ce episcopul acelei cetăți, cu voia lui Dumnezeu, s-a mutat din această viață vremelnică, tot poporul creștinesc al acelei cetăți, toate rânduielile, de la cei mari până la cei mai mici, îndemnați fiind de dragostea cea adevărată către Hristos, cu un suflet au ales ca episcop al lor pe Teofil, de vreme ce el avea multă milostivire către toți și viață curată și neprihănită. Și scriind alegerea lor, au trimis-o cu oameni cinstiți către mitropolitul Ciliciei. Iar acela citind scrisoarea, îndată s-a învoit la cererea lor, fiindcă el însuși îl știa pe Teofil bărbat îmbunătățit și plăcut lui Dumnezeu, iscusit în ocârmuirea bisericescă și întru toate desăvârșit. Deci a trimis mitropolitul să-l cheme la sine, ca să-l pună episcop al bisericii Adamului. Însă Teofil, luând scrisoarea mitropolitului și citind-o, nu voia să meargă la dânsul, pentru că se lepăda să ia rânduiala arhierescă.

Deci tot clerul și toți cetățenii stăruiau cu multe rugăciuni, poftindu-l cu multe lacrimi să fie episcopul lor, iar după ce n-au sporit cu nimic, au scris mitropolitului să-l pună pe Teofil episcop chiar fără voia sa. Deci mitropolitul trimițând la el o poruncă a sa, l-a adus la sine - deși nu voia -, și, văzându-l s-a bucurat și l-a primit cu dragoste, voind să-l sfințească episcop. Dar Teofil, căzând cu fața la pământ înaintea picioarelor arhierului, îl ruga cu lacrimi să nu pună asupra lui acel jug și striga, zicând: „Nu sunt vrednic de rânduiala episcopiei, căci eu știu păcatele mele”.

Și după ce a stat mult la picioarele arhierului, plângând și rugându-se să fie liber, arhierul i-a dat vreme de trei zile să se gândească pentru ca, socotindu-se, să voiască a primi rânduiala episcopiei, netrecând cu vederea rugămintile poporului care dorea cu osârdie să-l aibă păstor. Iar după cele trei zile, mitropolitul a început iarăși a îndemna și a ruga pe Teofil să primească rânduiala arhierescă, laudând curăția vieții lui și iscusința sa, și numindu-l vrednic de o rânduiala ca aceea. Iar el, căzând iarăși la picioarele arhierului, vărsa multe lacrimi și striga: „Nu sunt vrednic de arhi-erie!” Apoi mitropolitul, văzând pe Teofil neînduplecat, lepădându-se și neascultând nici de poruncă, nici de rugămintă, l-a lăsat după voia lui, punând episcop pe altul, pe care îl știa vrednic. Pe acela l-a trimis în cetatea aceea, încredințându-l lui și pe Teofil, ca să săvârșească slujba economiei ca mai înainte.

Și petrecând episcopul la scaunul său, și Teofil făcând după obiceiul său slujba de econom, niște oameni învrăjbitori, pornindu-se din zavistia satanei, au început a prihăni către episcop pe economul lor, clevetindu-l în taină și grăind multe lucruri necuviincioase. Iar episcopul întâi nu primea clevetirile lor, nici nu credea cuvintele acelora, văzând pe Teofil bărbat bun și desăvârșit în toate. Dar pentru că din zavistie aceia nu încetau a-l cleveti multă vreme, aducând aproape în toate zilele oarecare hule împotriva lui Teofil, episcopul a început încet a se pleca la cuvintele lor, a le asculta clevetirile și a-i crede pe ei. Iar după multă vreme, episcopul a făcut aceasta: a îndepărtat pe Teofil din slujba de econom, ca să nu rânduiască nimic în casa arhierescă, nici în averile bisericesti, ci să petreacă în liniște în casa sa, având odihnă după atâtea osteneți, iar slujba de econom a încredințat-o altuia.

Deci Teofil, scăpând de grijile și gâlcevile vieții, a început a viețui slujind unuia Dumnezeu. Dar vrăjmașul, urătorul neamului omenesc, nesuferind să vadă viața lui Teofil cea fără de grijă și bineplăcută lui Dumnezeu, s-a înarmat asupra lui cu toate meșteșu-girile sale. Deci a început a-l tulbura pe de o parte prin gânduri, iar pe de altă parte prin gura oamenilor, punându-i înainte acestea: „Te-a necinstit pe tine

episcopul, neaducându-și aminte de ostenele tale cele multe. El te-a defăimat pe tine cinstind pe cel mai prost, mai neiscusit și nevrednic, iar pe tine te-a făcut de răs și de batjocură la toți". Deci Teofil a început puțin câte puțin a lua aminte la cuvintele și la gândurile cele viclene, aduse lui de diavol; apoi mai mult, pe de-o parte singur prin sine, iar pe de alta prin prietenii lui, a început a cleveti și a dori.

Și până la atât a putut meșteșugul vrăjmașului a aduce pe bărbatul acela, încât uitându-și obișnuita lui nădejde către Dumnezeu, a început a slăbi din împuținarea sufletului și din mâhnirea cea fără de măsură, și a ajuns la deznădejde. Pentru că i se părea că toți îl au pe el de răs și de batjocură și că nimeni nu-l cinstește, și din această pricină se rușina să iasă din casa sa. Deci s-a aprins în inima lui de o negrăită dorință de stăpânirea cea dintâi și de randuiala averilor bisericești, și se gândea ziua și noaptea, tulburându-se de gânduri, cum ar putea veni la randuiala cea dintâi, ca să nu se veselească vrăjmașii de defăimarea lui. Deci pentru o dorință ca aceea a lui și pentru gândurile neplăcute lui Dumnezeu, s-a depărtat de la inima lui darul lui Dumnezeu, iar el, fiind lipsit de acest dar, a venit spre cea mai desăvârșită deznădejde, începând a căuta vrăjitori și ajutor diavolesc. Deci cel care mai înainte nu voia să primească randuiala episcopiei, acum dorea și cea mai mică stăpânire, fiindcă se lipise de gândurile cele rele și de sfatul satanei.

În cetatea aceea era un jidov oarecare, om pierzător, vestit vrăjitor, fermecător și înșelător. Acela era adevărat slujitor al diavolului, care pe mulți îi ducea la pierzare. Deci Teofil a mers noaptea la acel vrăjitor și, sosind la casa lui, a început a bate în poartă. Iar vrăjitorul auzind, a ieșit să vadă cine bate și, văzându-l pe Teofil, s-a înspăimântat. Deci, umplându-se de mirare - căci îl știa pe Teofil -, l-a rugat să intre în casa lui și, ducându-l înăuntru, i-a zis: „Ce pricină are stăpânul meu, că s-a ostenit de a venit noaptea la mine, nepriceputul și nevrednicul?” Atunci Teofil, căzând îndată la picioarele vrăjitorului, îl ruga, zicând: „De poți ceva, ajută-mi și nu mă lăsa că sunt în mare necaz!” Și i-a spus vrăjitorului toate cu de-amă-nuntul, cum episcopul l-a mâhnit luând de la dânsul dregătoria și l-a dat poporului spre ocară, cinstindu-l pe cel mai prost, iar pe el depărtându-l. Și a făgăduit vrăjitorului că îi va da multă plată, de-i va ajuta lui și-l va aduce pe el la cinstea cea dintâi. Iar vrăjitorul acela urât de Dumnezeu a zis către dânsul: „Stăpânul meu, să nu te întristezi deloc, ci bucuros și cu nădejde să te duci la casa ta; iar în noaptea viitoare, tot în acest ceas, să vii iarăși la mine, că eu te voi duce la stăpânul meu, care întru toate îți va ajuta ție!”

Iar ticălosul Teofil, auzind acele cuvinte de la vrăjitor, s-a bucurat foarte mult și s-a dus acasă cu nădejde. Deci, trecând ziua și sosind noaptea, după porunca vrăjitorului, Teofil s-a dus iarăși la dânsul în miez de noapte. Atunci vrăjitorul, luându-l pe el, l-a dus la hipodrom unde se făcea alergarea de cai și i-a zis lui: „De vei vedea vreo vedenie sau de vei auzi vreun glas să nu te temi deloc, nici să te însemnezi cu Semnul Crucii, căci Crucea nu ajută oamenilor; ci mai ales este vrednică de răs și înșelarea creștinilor”. Iar după ce Teofil s-a învoit întru toate cu vrăjitorul și s-a făgăduit că nu se va îngrădi cu Crucea, îndată vrăjitorul i-a arătat o nălucire în acest fel: Se vedea o mulțime oarecare de fețe înspăimântătoare, împodobite cu felurite haine luminoase, având lumânări aprinse în mâinile lor. Și aceia erau diavolii, care chiuiau laude lui satana, mai marele lor, iar satana, boierul întunericului, ședea în mijlocul lor întru mândrie și slavă.

Atunci acel ticălos jidov vrăjitor, luând de mână pe Teofil, l-a băgat și pe el în acea pierzătoare adunare. Și, apropiindu-se el de satana, acela a zis către jidov: „Pentru ce ai adus aici la noi pe omul acela?” Urătorul de Dumnezeu jidov a răspuns, zicând: „Stăpânul meu, l-am adus la tine pentru că a fost foarte supărat de episcopul său și cere ajutor de la tine”. Satana i-a răspuns: „Cum pot eu să-i ajut lui, care este rob al Dumnezeului său? Iar de voiește cu adevărat să fie rob al meu și să se numere în numărul slugilor mele, eu atât îi voi ajuta lui, încât va avea stăpânire și cinste mai mare decât cea dintâi, și pe toți îi va stăpâni mai mult decât episcopul”. Atunci vrăjitorul a zis către Teofil: „Auzi ce zice boierul?” Răspuns-a Teofil: „Aud și voi face ceea ce-mi poruncești!” Aceasta zicând-o, îndată a căzut la picioarele satanei, s-a închinat lui și a început a i le săruta. Atunci diavolul a zis către vrăjitor: „Să se lepede acest om de Fiul Măriei, asemenea și de dânsa să se lepede, că pe aceia îi urăsc foarte tare. Lepădarea aceea să o scrie cu

mâna sa și să mi-o dea mie, și atunci să ceară cele de care are trebuință și le va lua". Iar Teofil, auzind aceasta, i-a zis lui: „Voi face toate cele poruncite de stăpânul meu, numai să-mi câștig dorința!"

Acestea auzindu-le diavolul, vrăjmașul neamului omenesc și-a întins diavoleștile sale mâini și, cuprinzând pe Teofil, a început a-i netezi barba și a lipi gura sa cea necurată de gura lui, și a-l săruta, zicându-i: „Bucură-te, prietenul meu adevărat și credincios!" Atunci ticălosul Teofil, întărindu-și prietenia cu diavolul, s-a lepădat de Hristos, Mântuitorul nostru și de Preacurata Maica Lui și, scriind lepădarea lui pe o hârtie ce era pregătită mai dinainte de vrăjitor pentru aceasta și, pecetluind-o, a dat-o boierului întunericultului în primire; apoi îmbrățișându-se cu dânsul prietenește și sărutându-se, s-au despărțit. Deci satana cu slugile sale s-a făcut nevăzut, ducându-se la locul său din iad, iar Teofil și jidovul s-au întors amândoi de la hipodrom, bucurându-se de a lor pierzare. Iar a doua zi, cu a lui Dumnezeu purtare de grijă, precum mi se pare, iar nu din diavoleasca rânduială, episcopul deșteptându-se, s-a căit că a depărtat pe Teofil de la dregătoria economiei; deci, trimițând, l-a chemat iarăși la curtea arhieriei și cu mare cinste l-a ridicat la slujba cea dintâi, și l-a cinstit îndoit și mai multă stăpânire i-a încredințat peste toată averea bisericească și peste toate lucrurile. Încă și iertare și-a cerut episcopul de la Teofil, înaintea clerului și a cetățenilor, zicând: „Iartă-mă, frate, că ți-am greșit; iată că pe sfinția ta te-am lipsit de cinste, iar pe altul neplăcut l-am pus în locul tău. Deci acum pe acela îl depărtez, iar pe tine te rog să primești rânduiala economiei de mai înainte!"

Din ceasul acela Teofil a început iarăși a petrece în cinstea și stăpânirea sa de mai înainte, a-și rândui toate lucrurile economiei și a fi cinstit mai presus decât toți, căci lui îi dădeau mare cinste și i se supuneau cu temere nu numai cei bisericești și toți cetățenii, ci chiar și episcopul însuși îl cinstea, iar cei care mai înainte fuseseră vrăjmași ai lui Teofil, aceia au tăcut cu rușine și cereau cu smerenie iertare de la dânsul. Iar răufăcătorul vrăjitor, jidovul, ducându-se adeseori la Teofil, îi zicea: „Oare vezi, stăpâne, cum ți-am ajutat eu și stăpânul meu și cât de grabnic ajutor ai luat de la noi după dorința ta?" Teofil i-a răspuns: „Am aflat cu adevărat și vă mulțumesc mult!"

Și petrecând Teofil puțină vreme într-o depărtare de Dumnezeii ca aceasta, a început a se deștepta ca din somn și a-și veni în sine, cunoscându-și pierzarea sa. Pentru că Ziditorul tuturor și Răscumpărătorul nostru Hristos Dumnezeu, Cel ce nu voiește moartea păcătoșilor, ci întoarcerea lor spre viață și caută totdeauna pocăința noastră, aducându-și aminte de îmbunătățită viață de mai înainte și de ostenele lui Teofil, de lucrurile lui cele multe și milostive, de îngrijirea pentru săraci și pentru văduve, de hrănirea sârmanilor, de ajutorul năpăstuiților, de ajutorarea oricui avea trebuință de ajutor și de milosteniile lui cele multe, S-a milostivit spre dânsul, netrecând cu vederea zidirea Sa după bunătatea Sa cea negrăită; pentru că nu este păcat care să biruiască iubirea Lui de oameni.

Deci, prin insuflarea sa dumnezeiască cea tainică, a pus în inima lui Teofil gând de pocăință și de întoarcere. Iar Teofil, venindu-și în simțire, a început a se gândi cât de mare și cumplită răutate a făcut lepădându-se de Hristos Dumnezeu și de Preacurata Lui Maică, pentru vremelnica cinste omenească, care nu este nimic. Și îl durea inima de aceea, se întrista cu gândul și se caia în sine. Apoi a început a suspina cu greu din adâncul inimii, a se bate în piept, a plânge și a se tânguie cu amar.

În acea vreme, pentru farmecele sale cele multe și pentru lucrurile lui cele rele și vrăjitoarești, acel jidov vrăjitor a fost prins de stăpânitorul acelei țări și a fost osândit la moarte după judecata cea legiuită. Astfel și-a luat pedeapsa cea vrednică după faptele sale, ars fiind de viu. Iar Teofil, plângând și tânguindu-se ziua și noaptea, se zdrobea cu inima și nu gusta nici hrană, nici băutură, nici nu voia să vorbească cu nimeni; ci, închizându-se deosebi, se tânguia și se întrista grăind în sine: „Vai mie, ticălosul, vai mie celui pierdut, ce am făcut? În ce fel de pierzare m-am aruncat? Unde mă voi duce de acum să câștig mântuirea? La cine voi scăpa să cer milostivire? La Hristos Dumnezeu? Dar m-am lepădat de El! La Născătoarea de Dumnezeu? Dar și de dânsa m-am lepădat și m-am făcut rob al diavolului și prin zapisul meu am întărit acelea. Deci cine poate să-mi ia zapisul din mâinile lui? Cine îmi va ajuta mie și mă va izbăvi din stăpânirea lui? Ce nevoie aveam să alerg la acel vrăjitor spurcat și urât de Dumnezeu, să mă încredințez

lui și să mă dau cu dânsul în focul cel veșnic? Ce folos am câștigat din această cinste vremelnică și ce este mândria și saturarea de lumea aceasta deșartă?

Vai mie, ticălosul, sunt pierdut, vai mie! Am rătăcit și am căzut în cursa din care nu știu cum am să mă izbăvesc! Vai mie cel ce am pierdut lumina cea veșnică și acum sunt în mijlocul întunericului! Nu-mi era mie mai bine, după ce mi se luase slujba de econom? Nu-mi era mie mai bine a vieții fără grijă și fără gălceava? Pentru ce am voit ca, pentru cinstea cea vremelnică și deșartă de la oameni și pentru slava cea deșartă, să ajungă în gheenă ticălosul meu suflet? Însumi eu sunt pricinuitor al pierzării mele; însumi eu sunt ucigașul meu, însumi eu sunt vânzător al ticălosului meu suflet! Vai mie, ce am pățimit! Vai mie, cum m-am înșelat! Amar mie, ce voi face? Ce voi răspunde lui Dumnezeu în ziua judecății, când se vor descoperi toate și se vor arăta tuturor? Când dreptii se vor încununa, iar eu ticălosul voi fi osândit împreună cu satana, căruia m-am dat? Pe cine voi ruga în acea vreme să-mi ajute? Cine mă va milui atunci pe mine? Cu adevărat, nimeni! Vai, ticălosul și nevoiașul meu suflet, cum te-ai prăvălit în robia iadului! Cum ai fost ucis și cât de cumplită cădere ai Mat! In ce fel de valuri te-ai afundat? La ce fel de liman vei mai năzui de-acum? Sau la ce fel de scăpare te vei întoarce? Vai mie, suflete, vai mie, ce ți s-a întâmplat!"

Astfel tânguindu-se el multă vreme și rănind prin dorință și prin mâhnire sufletul său în deznădejdea sa, a început a se ridica puțin spre nădejdea dumnezeieștii milostiviri și a zis în sine: „M-am lepădat de Domnul meu Iisus Hristos, Cel născut din Preacurata Fecioară Maria și nu îndrăznesc să alerg la Dânsul; iar de Maica lui Dumnezeu care L-a născut, deși m-am lepădat, însă voi alerga la dânsa și voi cădea la milostivirea ei cu tot sufletul și cu toată inima. Mă voi duce în cinstita biserică a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și acolo voi cădea înaintea icoanei ei și voi petrece rugându-mă și nici nu voi ieși din biserică, până ce nu se va milostivi spre mine și printr-înșea voi câștiga milostivire de la Dumnezeu!"

Apoi, iar grăia: „Dar cu ce gură voi începe a mă ruga către dânsa, eu, cel ce m-am lepădat de ea cu gura mea cea spurcată? Ce fel de început voi pune mărturisirii mele? Cu ce inimă, cu ce știință și cu ce nădejde voi porni spre rugăciune limba mea cea necurată? Nu știu cum voi cere iertare de atâtea păcate ale mele! Mă tem ca nu cumva, pogorându-se foc din cer, să mă ardă pe mine, ticălosul, sau pământul, deschizându-se sub picioarele mele, să mă înghită de viu și să mă pogoare în adâncul iadului! O, suflete al meu, nu te deznă-dăjdui cu totul, ci te deșteaptă și te sârguiește a ieși din greutatea ce te-au cuprins! Aleargă la Maica lui Hristos și nu te vei rușina!"

Era acolo la un loc oarecare osebit, o biserică mică, ridicată în numele Preacuratei Născătoare de Dumnezeu. Acea biserică, fiind fără slujbele cele din toate zilele - afară de praznice -, în ea a voit Teofil să se închidă pentru rugăciune. Deci mai întâi s-a eliberat de toate treburile slujbei de econom, apoi a lăsat și toate împiedicările și grijile vieții și, neștiind nimeni decât numai Evtihian, sluga sa cea mai credincioasă, care a fost și scriitorul vieții lui, s-a închis în biserica aceea și, căzând înaintea cinstitei icoane a Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, a început a se ruga către dânsa plângând și tânguindu-se cu amar. Și a petrecut în acea biserică patruzeci de zile și patruzeci de nopți, postind, mărturisindu-se, căindu-se și rugându-se ziua și noaptea neîncetat la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Iar după împlinirea acelor zile, rugându-se el în miezul nopții, i s-a arătat Preabinecuvântata Maica Domnului nostru, care este cu adevărat mântuirea lumii și scăparea neamului omenesc, singura noastră nădejde după Domnul, și i-a zis: „O, omule, pentru ce mă superi atâta fără de rușine, strigând către mine și rugându-te să-ți ajut, când tu te-ai lepădat de Fiul meu și de mine? Cum voi putea să-L rog pentru tine pe Fiul și Dumnezeul meu, ca să te ierte pe tine, care ești rob al diavolului, dându-te lui prin zăpăc? Cu ce ochi voi căuta spre fața cea prealuminată a Domnului, când voi vrea să mă rog pentru tine? Dar nici eu nu pot suferi necinstea cea făcută Fiului și Dumnezeului meu. Este cu puțință, o, omule, ca să îți iert ceea ce mi-ai greșit mie, de vreme ce iubesc foarte mult neamul creștinesc și mai ales pe acei care, cu dreaptă credință și cu dragoste fierbinte, aleargă la mine și se roagă în biserica mea. Acelora cu adevărat le ajut și îi primesc cu brațele mele și ascult rugăciunile lor. Iar răutatea și ocara care se face de voi Fiului meu, pe

Care Il răstigniți a doua oară prin păcatele voastre, pe acestea nu pot nici a le vedea, nici a le asculta. Unora ca acestora le sunt de trebuință multe osteneli, nevoițe și zdrobire de inimă, ca să poată ruga milostivirea Lui; pentru că, deși este foarte milostiv, însă este drept Judecător și înfricoșat răzbunător, răsplătind fiecăruia după faptele lui!"

Iar Teofil s-a bucurat foarte mult la vederea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, și, luând puțină îndrăzneală, a început a zice către dânsa: „O, Stăpâna mea cea preabinecuvântată, folositoarea neamului omenesc, scăparea și mântuirea celor ce aleargă la tine, știu cu adevărat că am greșit mult și te-am mâniat pe tine și pe Dumnezeu Cel născut din tine; dar am multe pilde ale acelor care, mai înainte de mine, au mâniat pe Fiul tău și Dumnezeul nostru și căroră li s-a dat iertare de păcate, pentru pocăința și mărturisirea lor; căci, de n-ar fi fost pocăința, cum ar fi cruțat Fiul tău pe niniviteni? De n-ar fi fost pocăința, cum ar fi păzit pe Raav, desfrânată? De n-ar fi fost pocăința, cum David, după primirea proorocescului dar, căzând în desfrânare și înucidere, nu numai iertare a câștigat, ci a și primit iarăși darul cel proorocesc? De n-ar fi fost pocăința, cum Sfântul Apostol Petru, stâlpul Bisericii, care a primit de la Dumnezeu cheile Impărăției Cerurilor, când s-a lepădat de Domnul nu o dată, nici de două ori, ci de trei ori, după aceea, plângând cu amar, nu numai a câștigat iertarea de căderea sa atât de mare, ci s-a învrednicit și de cinste mai mare, fiind pus păstor al oilor lui Hristos celor cuvântătoare? De n-ar fi fost pocăința, cum l-ar fi făcut Domnul evanghelist pe vameșul cel răpitor?

De n-ar fi fost pocăința, cum Sfântul Apostol Pavel din prigonitor s-ar fi făcut vas ales al lui Hristos? De n-ar fi fost pocăința, cum ar fi primit Domnul pe Zaheu, mai marele vameșilor? De n-ar fi fost pocăința, cum fiul cel pierdut, întorcându-se la tatăl său, ar fi fost iubit tatălui? De n-ar fi fost pocăința, cum femeia cea desfrânată, plângând la picioarele lui Hristos ar fi câștigat iertare de păcatele sale cele multe? De n-ar fi fost pocăința, cum tâlharului i s-ar fi deschis Raiul? De n-ar fi fost pocăința, cum ar fi poruncit apostolul să primească pe corinteanul cel păcătos? De n-ar fi fost pocăința, cum vrăjitorul Ciprian, care se îmbrăcase cu totul în diavolul și pântecelul femeilor celor îngreunate le tăia cu farmecele sale; după aceea, întorcându-se la Hristos prin cinstita Iustina, nu numai a câștigat iertare pentru atâtea mari lucruri rele, ci s-a și învrednicit cununii mucenicești? Deci, având atât de multe și felurite chipuri de pocăință și privind la milostivirea lui Dumnezeu cea atât de mare cu care i-a primit pe dânșii, am îndrăznit și eu păcătosul a scăpa cu pocăință la a ta bună îndurare, o, întru tot milostivă Stăpână, ca să-mi dai mână de ajutor și să-mi ceri iertare de la Fiul tău și Dumnezeul nostru pentru păcatele mele cele grele!"

Acestea zicându-le el, Preacurata Fecioară Născătoare de Dumnezeu, care este cu adevărat scăparea păcătoșilor și nădejdea celor fără nădejde și grabnică ajutoare celor ce se roagă către ea, a zis către dânsul: „Mărturisește, o, omule, că Acela pe Care eu L-am născut, Fiul meu, de Care tu te-ai lepădat, este cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu, Care va veni să judece viii și morții și eu Il voi ruga pentru tine și te va primi pe tine care te pocăiești!" Teofil a răspuns: „O, Stăpână preabinecuvântată, cum voi îndrăzni eu nevrednicul și ticălosul a-mi deschide spurcata și necurata mea gură, cu care m-am lepădat de Fiul tău și Dumnezeul meu, pentru niște lucruri mici și deșarte? Încă m-am lepădat și de Sfânta Lui Cruce care era apărarea sufletului meu, asemenea m-am lepădat și de Sfântul Botez, prin zapisul meu cel dat diavolului!"

Preacurata Născătoare de Dumnezeu i-a zis: „Tu mărturisește numai și nu te îndoii de buna Lui îndurare, căci este milostiv și iubitor de oameni, și primește lacrimile celor ce se pocăiesc cu adevărat, căci pentru aceea, fiind Dumnezeu, S-a făcut om, binevoind a lua trup din mine ca să mântuiască neamul omenesc".

Atunci Teofil, cu rușine, cu frică, cu smerenie și cu zdrobire de inimă deschizându-și gura sa, a strigat cu mare glas: „Cred și mărturisesc și slăvesc pe Unul, Cel ce din Treime este Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul Dumnezeului Celui viu, Cel născut mai înainte de veci din Tatăl, iar în anii cei mai de pe urmă S-a pogorât din cer și S-a întrupat de la Sfântul Duh și S-a născut din tine, Preasfântă Fecioară Maria, adevărata Născătoare de Dumnezeu, pentru mântuirea noastră. El, fiind Dumnezeu desăvârșit și om

desăvârșit, a voit a pătimi de voie pentru păcatele noastre, întinzându-și precuratele Sale mâini pe lemnul Crucii, cel făcător de viață. Păstor bun fiind, și-a pus sufletul Său pentru noi, a fost îngropat și a înviat, S-a înălțat la ceruri cu trupul cel luat din tine, Precurată Fecioară, și va veni iarăși pe pământ, cu slavă, să judece viii și morții și să răsplătească fiecăruia după faptele lui. Acestea le mărturisesc cu inima și cu gura și mă închin Dumnezeului meu. Iar pe tine te rog, o, Stăpână, nu te îngrețoșa de mine, spurcatul; nu trece cu vederea rugăciunea mea, a păcătosului; nu mă lăsa pe mine, ticălosul, cel răpit de răul vrăjmaș întru pierzare, ci roagă pentru mine pe Cel ce S-a născut din tine, ca să-mi ierte păcatele mele cele mari și să mă izbăvească din pierzarea mea, ca și eu împreună cu toți cei ce au câștigat iertare, să cânt și să preamăresc milostivirea cea nemăsurată a Celui născut din tine, Dumnezeul nostru, și a ta, o, Prea binecuvântată Fecioară!"

Niște cuvinte ca acestea auzindu-le Precurata Născătoare de Dumnezeu, cea care este izvorul milostivirii, mântuirea celor ce plâng, nădejdea celor pieriți, mijlocitoarea și chezușuitoarea mântuirii noastre către Dumnezeu și, ca pe o oarecare pocăință îndestulată primindu-le de la dânsul, a zis către dânsul: „Iată, pentru botezul cu care întru Hristos te-ai botezat, crezându-ți pocăința ta și fiindu-mi milă de tine - că foarte îmi este milă de cei ce pățimesc -, mă voi apropia de Fiul și Dumnezeul meu și mă voi ruga Lui, ca să-ți primească pocăința ta!" Acestea zicând Precurata, s-a făcut nevăzută și a început a se lumina de ziuă. O, cât era de binecuvântată acea noapte păcătosului aceluia, în care a văzut-o pe Maica Domnului și s-a învrednicit de atâta vorbire cu dânsa!

După această vedenie, Teofil, ușurându-se de mâhnirea sa, a câștigat mai multă nădejde. Și a petrecut astfel trei zile plângând și rugându-se la icoana Precuratei Născătoare de Dumnezeu, privind și căzând către dânsa, lovindu-și capul de pământ și așteptând pe Dumnezeu, Care l-a mântuit pe el cu rugăciunile Maicii Lui. Iar după acele trei zile, iarăși i s-a arătat nădejdea și scăparea noastră cea prea fără prihană, Maica Domnului, căutând cu față veselă și cu ochi luminoși spre dânsul și zicându-i: „Omul lui Dumnezeu, pocăința ta este plăcută Milostivului Stăpânului nostru Dumnezeu. El a ascultat rugăciunile și lacrimile tale le-a primit pentru mine. Deci caută ca și tu de acum să-ți păzești credința ta cea dreaptă către Dânsul până la sfârșitul tău!" Atunci, Teofil a răspuns către dânsa: „Cu adevărat o voi păzi, Stăpâna mea cea prealăudată și nu voi călca poruncile tale, că pe tine te am, după Dumnezeu, acoperământ și sprijin și spre tine pun toată nădejdea și așteptarea mea; pentru că știu că nu este oamenilor altă ajutorare și acoperitoare afară de tine, și nimeni, nădăjduind spre tine, nu s-a rușinat, și prin tine rugând pe Dumnezeu, nimeni nu a fost părăsit. De aceea și eu, păcătosul, rog a ta neîncetată bunătate, care tămăduiește neputințele noastre, deschide ușa milostivirii tale mie, rătăcitului și căzutului în adâncul răutăților! Poruncește ca să mi se dea în mâini acel ticălos zăpis, pe care, fiind înșelat, l-am dat satanei; pentru că acel zăpis este cel care tulbură sufletul meu foarte mult. Deci nu voi putea să încetez din această cumplită scârbă, câtă vreme acel zăpis este ținut în mâinile diavolului".

După aceste cuvinte ale lui, Precurata Fecioară s-a făcut nevăzută; iar el a mai petrecut încă trei zile în rugăciune ca și mai înainte. După aceasta, adormind de prea multă osteneală, a văzut în vedenia visului pe Precurata Fecioară, aducându-i zăpisul acela; iar el deșteptându-se de bucurie, n-a mai văzut pe Precurata Fecioară; iar zăpisul întărit cu pecetea lui, l-a găsit pe pieptul lui. Atunci, pe de o parte de bucurie, iar pe de alta de spaimă, a slăbit atât de mult cu trupul, încât era pe jumătate mort. Apoi venindu-și în sine, o, cât de mare mulțumire a dat împăratului și Stăpânului Hristos și milostivei Maicii lui Dumnezeu, ajutorarea și apărătoarea sa!

Iar a doua zi, fiind Duminică, s-a dus în biserica cea mare, unde slujea arhiereul, iar după citirea Sfintei Evanghelii, apropiindu-se de episcop pe când binecuvânta poporul, s-a aruncat înaintea picioarelor lui, rugându-se și strigând ca să-l asculte că voiește ca în auzul tuturor să facă mărturisirea păcatelor sale. Și a început a spune cu de-amănuntul toate cele ce i s-au întâmplat lui, cum pentru lepădarea din slujba economiei s-a mâhnit și din mâhnire a căzut în deznădejde și s-a lepădat de Hristos Dumnezeu și de Precurata Lui Maică, dându-se satanei cu zăpis, și cum, după aceea, postind, rugându-se și plângând, a văzut pe Precurata Născătoare de Dumnezeu și a vorbit cu dânsa, cum a câștigat iertare pentru păcatele

sale și cum i s-a dat zăpăsul. Acestea toate spunându-le cu de-amănuntul episcopului în auzul tuturor, i-a dat în mână hârtia aceea pecetluită care o dăduse satanei, și a rugat pe episcop să o citească cu glas tare, ca toți să afle cu dinadinsul păcatul său și să preamărească milostivirea lui Dumnezeu cea dată lui prin Născătoarea de Dumnezeu. Atunci episcopul, desfăcând hârtia, a dat-o diaconului; iar acela, stând în amvon, a început a o citi, minunându-se toți de un lucru înspăimântător ca acela. Și au înțeles toți, adică clericii și tot poporul, bărbații, femeile și copiii cei mici, ce a pățit Teofil, cum a căzut, cum s-a sculat, și cum și-a luat zăpăsul.

Atunci episcopul a grăit către toți cu glas mare: „Veniți toți credincioșii să proslăvim pe Preabunul și Adevăratul Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos! Veniți, dreptcredincioșilor și iubitorilor de Dumnezeu, de vedeți minuni de mirare! Veniți, o, iubitorilor de Hristos, și cunoașteți cum Preamilostivul și Stăpânul nostru nu voiește moartea păcătoșilor, ci așteaptă pocăința lor. Veniți de vedeți, o, dreptcredincioșilor, cât de mult poate zdrobirea inimii, suspinele și lacrimile! Cine nu se va minuna, o, fraților și părinților, de acea mare și negrăită răbdare a milostivului Dumnezeu! Cine nu se va mira de nemăsurata sa îndurare și de iubirea Lui de oameni, pe care o arată spre noi păcătoșii! Minune cu adevărat este aceasta! Moise prorocul, postind patruzeci de zile, a luat de la Dumnezeu tablele Legii, iar acest frate al nostru, Teofil, postind patruzeci de zile, și-a luat zăpăsul său, pe care puterea lui Dumnezeu l-a scos de la satana, prin mijlocirea Maicii lui Dumnezeu. Deci să cântăm și noi cu dânsul, o, iubitorilor, cântare de mulțumită Stăpânului, Celui ce cu milostivire a primit pocăința lui, prin folosirea Prea nevinovatei Maicii lui Dumnezeu, care este oamenilor pod către Dumnezeu, nădejdea deznădăjduiților, scăparea celor ce sunt în primejdii, ușa cea adevărată, care deschide milostivirile sale păcătoșilor ce bat și duce rugăciunile noastre la Cel ce S-a născut dintr-înșă, Domnul nostru Iisus Hristos!

Ce să vă grăiesc mai mult? Sau ce cântare voi cânta pentru preaslăvirea ei și a Fiului ei? Cu adevărat, minunate sunt lucrurile Tale, Doamne, și nici un cuvânt nu este îndestulat spre lauda minunilor Tale! Cu adevărat s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, și pe toate într-o înțelepciune le-ai făcut! Într-adevăr cu cuviință este acum a spune cuvântul Evangheliei: Aduceți haina cea dintâi, îmbrăcați-l pe el, dați-i inel în dreapta lui și încălțăminte în picioare și aducând vițelul cel gras să-l înjunghiați spre jertfă, ca mâncând să ne veselim; că acest frate al nostru, Teofil, a fost mort și a înviat; pierdut a fost și s-a aflat.

Acestea grăindu-le episcopul, Teofil zăcea la picioarele lui, plângând; deci, întinzându-i mâna, l-a ridicat de la pământ, iar el sculându-se a rugat pe episcop ca să ardă acel zăpăsul al lui. Iar episcopul i-a poruncit ca el însuși să-și ardă zăpăsul; deci Teofil l-a ars înaintea tuturor. Iar poporul văzând arderea acelei hârtii necurate, multă vreme a strigat cu lacrimi, zicând: „Doamne miluiește”. Apoi episcopul, poruncind poporului să tacă, a început a săvârși dumnezeiasca Liturghie, și săvârșind-o pe aceea, a făcut părtaș pe Teofil preacinstitelor și făcătoarelor de viață dumnezeieștilor Taine, Trupului și Sângelui lui Hristos, și îndată s-a luminat fața lui Teofil ca soarele. Și toți văzând schimbarea feței lui, au preamărit pe Bunul Dumnezeu, care primește într-o îndreptare și într-o sfințenie pe păcătoșii care se pocăiesc.

După toate acestea, Teofil s-a dus la biserica Preacuratei de Dumnezeu Născătoare, unde, postind cu pocăință și cu lacrimi, s-a învrednicit de sfânta ei vedere și a câștigat iertare de păcatele sale și acolo s-a odihnit puțin de multele lui osteneli. Iar după trei zile, cunoscând că i s-a apropiat ceasul sfârșitului său, a rânduit pentru casa sa, ca toate ale lui să se împartă săracilor. Apoi, sărutând pe cei ce se întâmplaseră a fi acolo, și-a dat cinstitul său suflet în mâinile lui Dumnezeu și ale Maicii Lui și a fost îngropat înaintea sfinte icoane a Preacuratei Fecioare, în locul unde și-a făcut pocăința. Astfel s-a slăvit într-înșul buna îndurare a lui Iisus Hristos și milostivirea Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, căreia și acum, împreună cu Fiul ei, să-i fie și de la noi, păcătoșii, care întotdeauna avem trebuință de ajutorul ei, cinste, slavă, închinăciune și mulțumire acum și pururea și în vecii vecilor.

Iar eu, Evtihian - zice scriitorul acesteia -, smeritul și păcătosul, cel crescut în casa fericitului Teofil și care prin mijlocirea lui m-am învrednicit la preoție în sfânta biserică sobornicească, urmând și slujind acestui stăpân al meu la mahnirea și necazul lui, cu adevărat și cu dreptate am scris toată pocăința lui, pe

care am văzut-o cu ochii și cele ce le-am auzit cu urechile mele din gura lui, spre folosul dreptcredincioșilor și slava lui Hristos Dumnezeuul nostru. Amin.

NAȘTEREA SFÂNTULUI PROOROC IOAN, ÎNAINTEMERGĂTORUL ȘI BOTEZĂTORUL DOMNULUI (24 iunie)

Soarele cel neapus, Hristos, Mântuitorul nostru, vrând să răsară lumii, și acum plecând cerurile și pogorându-Se în pântecul fecioresc cel mai curat decât cerurile, se cădea mai întâi să iasă luceafărul din cea stearpă, adică Sfântul Ioan Înaintemergătorul, ca să meargă înainte, ca un vestitor, propovăduind și zicând: Vine Cel mai tare decât mine, în urma mea. Deci, împlinindu-se vremea Sfintei Elisabeta ca să nască, a născut fiu la bătrânețile sale din pântecul sterp, precum de demult Sara a născut pe Isaac. Mai înainte de a naște Fecioara pe Hristos, a născut cea stearpă, în zilele sale pe Înaintemergătorul lui Hristos, ca acei ce vor vedea nașterea cea peste fire din cea îmbătrânită, să creadă nașterii celei mai presus de fire, care avea să fie din Fecioara cea nenuntită și să zică în sine: „Puterea cea atotputernică a lui Dumnezeu, Care a dezlegat nerodirea bătrânei, aceea este puternică ca și pe Fecioara cea neîntinată să o facă maică”.

Nașterea cea minunată a Sfântului Ioan a fost înaintemergătoare Nașterii lui Hristos cea minunată. Minunea se aștepta după minune; după maica cea stearpă, Maica cea pururea Fecioară; după nașterea cea minunată a Elisabetei, nașterea cea străină a Fecioarei, pentru că la amândouă maicile, rânduiala nașterii covârșea rânduialile firii, așa voind Dumnezeu, Căruia toată firea îi este slujitoare ca unui Ziditor.

Iar după ce Elisabeta a născut, vecinii care locuiau împrejur au auzit de aceasta, asemenea rudeniile și cunoscuții și toți se bucurau împreună cu ea; căci Domnul a făcut milă cu dânsa, ridicând de la dânsa ocară nerodirii de copii. Astfel, s-au împlinit cuvintele Binevestitorului Gavriil, care a zis către Zaharia: Femeia ta va naște fiu și mulți se vor bucura de nașterea lui! Deci pe de o parte se bucurau rudeniile, iar pe de alta, aceia care erau cuprinși cu mare dorință pentru Mesia Cel așteptat, deși nu stiau că a sosit taina întrupării lui Hristos, însă în vremea nașterii Înaintemergătorului lui Hristos, duhul lor se pornea într-înșii spre bucurie, Sfântul Duh veselind inimile lor, ca și cum le dădea o înștiințare pentru câștigarea așteptării lor.

Și în ziua a opta au venit preoții și prietenii în casa lui Zaharia, ca să taie pruncul împrejur și toți voiau să-i pună numele tatălui său, Zaharia; dar maica lui nu se învoia, pentru că, fiind soție de prooroc și născătoare de prooroc, Sfânta Elisabeta era ea însăși plină de darul proorociei. Deci ea proorocește a poruncit ca pruncul cel născut al lor să se numească cu acel nume pe care nu îl auzise de la bărbat, de vreme ce el s-a întors de la biserică la casa sa avându-și legată limba cu amuțire și nu putea să spună soției sale cum a văzut pe îngerul care i-a binevestit zămisirea fiului său și a zis: Vei pune numele lui Ioan. Deci de Sfântul Duh fiind povățuită maica, a numit pe prunc Ioan, ca o proorocită, căci ea a cunoscut proorocește și venirea la dânsa a Maicii lui Dumnezeu și i-a zis: De unde-mi este mie aceasta, ca să vină Maica Domnului meu la mine? Iar cei ce voiau să taie împrejur pruncul, făceau semne tatălui său, cum ar voi să-l numească. Iar el, cerând o tăbliță, a scris: Ioan să-i fie numele lui! Și îndată s-a deschis gura lui Zaharia și limba lui s-a dezlegat din amuțire și vorbea, binecuvântând pe Dumnezeu.

Atunci toți s-au minunat de acele mari minuni: cum a născut cea îmbătrânită, cum maica și tatăl cel mut s-au unit la un nume, cu care să numească pe fiu și cum, după scrierea numelui, mutul îndată a grăit și, ce a scris cu mâna, aceea a grăit și cu limba. Deci numele lui Ioan s-a făcut ca o cheie a gurilor părinților, deschizându-le spre slava lui Dumnezeu. Astfel a cuprins frica și mirarea pe toți cei ce viețuiau împrejur, pentru că toți cei ce auzeau acestea se minunau cu spaimă de acele preaslăvite minuni ale lui Dumnezeu și se povesteau cuvintele acestea în toată partea muntelui Iudeei, adică în hotarele Hebronului, cetatea

preoților, unde era casa lui Zaharia. Pentru că acea cetate, încă din zilele lui Isus Navi a fost hotărâtă sfințitei seminții a lui Aaron; iar de la Ierusalim și până la dânsa era cale de opt ceasuri. Acea cetate era mai departe de Betleem, la un loc mai înalt, și se numea „cetatea muntelui”, pentru munții săi cei înalți, iar hotarele ei se numeau „părțile muntelui”, precum se scrie în Evanghelia despre Preacurata Născătoare de Dumnezeu: Sculându-se Maria din Nazaretul Galileei, s-a dus la munte degrabă în cetatea Iudeei - adică în Hebron -, și a intrat în casa lui Zaharia și s-a închinat Elisabetei.

Deci, într-aceia parte a muntelui, cei ce auzeau de măririle lui Dumnezeu, care se făceau în casa lui Zaharia, se minunau foarte mult și grăiau între ei: Ce va să fie pruncul acesta? Că mâna Domnului era cu el și Dumnezeu înmulțea într-însul darul Său și-l păzea de sabia lui Irod, căci despre minunata naștere a lui Ioan ajunsese vestea până la Irod, care se mira de aceea și zicea: Ce va să fie pruncul acesta? Iar când S-a născut Domnul nostru Iisus Hristos în Betleemul Iudeei și au venit magii de la răsărit, întrebând de Împăratul cel de curând născut, atunci Irod, trimitând ostași în Betleem săucidă pe toți pruncii de acolo, și-a adus aminte de Ioan, fiul lui Zaharia, de care auzise acele minuni, și a zis în sine: „Oare acela are să fie împăratul Iudeei?” Și, gândindu-se să-l ucidă, a trimis într-adins ucigași la Hebron în casa lui Zaharia. Dar trimișii n-au găsit pe Sfântul Ioan, pentru că, începând din Betleem acea fără de Dumnezeu ucidere de prunci, s-a auzit în Hebron glas și strigare, că nu era foarte departe, și s-a știut pricina acelei strigări.

Și îndată Sfânta Elisabeta a luat pe pruncul Ioan și a fugit în muntele cel mai înalt al pustiului; iar Sfântul Zaharia, precum se scrie în viața lui, era atunci în Ierusalim, slujind după obicei în biserică, în rânduiala săptămânii sale, care se întâmplase tocmai în acea vreme. Deci, ascunzându-se Sfânta Elisabeta în acel munte, se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi, s-o apere împreună cu pruncul. Și când a văzut de sus pe ostași cercetând cu de-amănuntul și apropiindu-se, a strigat către un munte de piatră ce se afla acolo: „Munte al lui Dumnezeu, primește pe maica cu fiul său!” Atunci îndată s-a desfăcut muntele acela și, primind-o pe maică înăuntrul său, s-a ascuns de ucigașii care o căutau. Iar ostașii, negăsind pe cel căutat, s-au întors înapoi la cel ce-i trimisese.

Atunci Irod a trimis la Zaharia în biserică, zicând: „Dă-mi mie pe fiul tău, Ioan”. Iar Sfântul Zaharia a răspuns: „Acum slujesc Domnului Dumnezeuului lui Israel, iar fiul meu nu știu unde este!” Iar Irod, mâniindu-se, a trimis la dânsul a doua oară și a poruncit, că, dacă nu-și va da fiul, atunci să-l ucidă și pe el. Deci s-au dus niște ucigași sălbatici ca niște fiare, sărguindu-se să-și săvârșescă porunca, și au zis cu mânie către preotul lui Dumnezeu: „Unde ai ascuns pe fiul tău? Să ni-l dai nouă, că așa a poruncit împăratul, iar dacă nu-l vei da, vei muri îndată!” Sfântul Zaharia a răspuns: „Voi îmi veți ucide trupul, iar Domnul îmi va primi sufletul”. Atunci ucigașii, pornindu-se, după porunca lui Irod, l-au ucis între biserică și altar; iar sângele lui, care s-a vărsat pe marmură, s-a închegat și s-a făcut tare ca piatra, spre mărturia lui Irod și spre veșnica lui osândă. Iar Elisabeta, acoperindu-se de Dumnezeu împreună cu pruncul Ioan, petrecea în muntele ce se desfăcuse; pentru că, prin porunca dumnezeiască, li se făcuse lor acolo o peșteră. Tot acolo curgea și un izvor de apă și crescuse înaintea peșterii un finic plin de roade, iar când era vremea mănăcii, acel pom se pleca și-și dădea roadele sale spre mâncare, apoi iar se ridica.

Apoi, după patruzeci de zile de la uciderea lui Zaharia, Sfânta Elisabeta, maica Mergătorului înainte, a murit în peștera aceea. Iar Sfântul Ioan, rămânând singur, a fost hrănit de înger până la creșterea lui și păzit în pustietăți, până în ziua arătării sale către Israel. Astfel păzea și acoperea mâna Domnului pe Sfântul Ioan, ca el să meargă înaintea feței Lui cu duhul și cu puterea lui Ilie și să gătească cale Celui ce venea să mântuiască neamul omenesc. Deci pentru toate acestea să se slăvească Hristos Dumnezeu, Mântuitorul nostru, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh în veci. Amin.

SFÂNTUL IERARH NICETA REMESIANUL (24 iunie)

Sfântul Niceta a fost episcop de Remesiana, localitate la sud de Dunăre, timp de aproape 50 de ani, între anii 366-414. Pentru viața sa sfântă, arzând de dragoste pentru Hristos, s-a învrednicit de treapta arhieriei și a semănat cuvântul Evangheliei Domnului în Dacia Mediteraneană, care era adeseori invadată de barbari.

Sfântul Niceta a încreștinat pe acești păgâni și, prin Sfântul Botez, i-a unit cu Hristos. De asemeni a întemeiat câteva așezări monahale, a înălțat numeroase biserici și a împodobit sfințele slujbe cu cântări din cele mai frumoase, spre slava Preasfintei Treimi. Una dintre cele mai frumoase cântări compuse de el este imnul, cu caracter dogmatic, intitulat: „Te Deum laudamus”, care înseamnă „Pe Tine, Dumnezeu, Te laudăm”.

Această cântare treimică, care se cântă în Biserica Ortodoxă până astăzi, ne dovedește că Sfântul Niceta era nu numai un mare imnograf și poet, ci și un mare dogmatist și protopsalt vestit în sudul Dunării pentru acea vreme.

Una din cele mai vestite cărți scrise de el este intitulată „Catehism”, adică carte de învățătură a credinței ortodoxe, pe care o citeau credincioșii în biserică, mai ales cei care se pregăteau pentru primirea Sfântului Botez.

Scrierile Sfântului Niceta Remesianul au avut un caracter catehetic misionar, pentru că însuși autorul lor a fost ca un apostol al credincioșilor de la sudul Dunării până în hotarele Greciei, fiind un iscusit scriitor, imnograf, catehet și un mare iubitor de Hristos. Despre vrednicia și calitățile sale de păstor sufletească scrie pe larg Sfântul Paulin de Nola, contemporan cu el, care se nevoia în Italia.

După mulți ani de arhierie, propovăduind pe Hristos de la Marea Neagră până la Marea Mediterană, ajungând la adânci bătrâneți, și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos la începutul secolului al cincilea, fiind numărat în ceruri în ceata sfinților ierarhi, care neîncetat slăvesc pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh. Amin.

Sfânta Mare Muceniță Fevronia fecioara (25 iunie)

**(Scrisă de Tomaida monahia, care a văzut pătimirea ei. Se mai află scrisă și la
Metafrast; și se mai poate citi și în mineiul cel mare al fericitului Macarie,
mitropolitul Moscovei)**

Pe vremea păgînului împărat Dioclețian, era în Roma un eparh cu numele Antim. Acela avea un fiu, anume, Lisimah, pe care îl logodise cu o fecioară frumoasă a unui senator, care se numea Prosfor. Acel eparh, îmbolnăvind-se de moarte, a chemat pe un frate al său, anume Selin, și i-a zis: "Iubitul meu frate, eu o să mă duc din viața omenească și îți încredințez pe Lisimah, fiul meu; tu să-i fii tată în locul meu, iar el să-ți fie fiu; deci, să grăbești după sfârșitul meu, să-i faci nuntă cu mireasa cu care l-am logodit, fiica lui Prosfor". Antim poruncind astfel, după trei zile s-a sfârșit. După aceea, împăratul Dioclețian a chemat pe Lisimah, fiul lui Antim, la el și pe Selin, unchiul lui, și, luându-i de o parte, a zis către Lisimah: "O, tinere, eu, aducându-mi aminte de dragostea tatălui tău, am voit să te pun eparh în locul lui; dar de vreme ce am auzit că iubești credința creștinească, am lăsat acest gând, așteptînd pînă ce mă voi încredința dacă este adevărat sau nu ceea ce se vorbește despre tine. Deci, acum voiesc să te trimit în părțile Răsăritului, ca să pierzi credința creștinească; iar cînd te vei întoarce, vei lua de la noi cinstea de eparh". Lisimah, auzind aceasta, n-a îndrăznit să răspundă nimic împăratului, pentru că era tînăr, avînd numai douăzeci de ani.

Dar Selin, unchiul lui, căzînd la picioarele împăratului, a zis: "Mă rog măriei tale să-i dai voie lui Lisimah să mai stea cîteva zile aici ca să-și săvîrșească nunta, iar după nuntă mă voi duce și eu cu dînsul și vom face tot ceea ce poruncește stăpînirea ta". Împăratul a zis către ei: "Duceți-vă mai întîi în calea în care v-am poruncit și pierdeți pe creștini, iar după ce veți rîndui bine toate, vă veți întoarce aici și atunci vă voi ajuta și eu a dăntui la nuntă".

Ei, auzind aceasta, n-au mai îndrăznit să-l cheme a doua oară, ci s-au supus voinței lui. Apoi, luînd poruncile lui și cu mulțime de ostași, s-au dus spre răsărit. Lisimah a luat cu el pe un bărbat oarecare cu numele Prim, care îi era și rudenie, fiul surorii maicii sale, și a voit să încredințeze aceluia Prim purtarea de grijă a oastei.

Deci, mergînd spre Răsărit și ajungînd în părțile Meso-potamiei, în orașul ce se numea Palmira, au pierdut cu diferite pedepse pe creștinii care erau acolo. Pe unii i-au aruncat în foc, pe alții i-au dat la fiare, iar pe alții i-au tăiat cu sabia și trupurile cele mucenicești le-au aruncat cîinilor spre mîncare; pentru că Selin, unchiul lui Lisimah, era foarte sălbatic și fără de omenie. De aceea, frica cuprinsese toate părțile Răsăritului, pentru sălbăcia nemilostivului Selin; dar lui Lisimah îi era foarte milă de creștini, deoarece maica lui fusese creștină și el învățase de la dînsa cunoștința lui Hristos. El a chemat într-o noapte pe rudenia sa, comitul Prim, și a zis către dînsul: "Prime, preacinstiule bărbat, tu știi că tatăl meu era elin cu credința și în acea credință s-a sfîrșit, însă maica mea a adormit în creștinătate. Ea, în viața ei, s-a sîrguit foarte mult să fiu și eu creștin, dar, de frica împăratului și de teama tatălui meu, n-a putut face aceasta; însă am poruncă de la dînsa să nu ucid nici un creștin, ci mai ales să mă sîrguiesc să fiu prieten lui Hristos. Acum văd pe creștini foarte munciți și uciși de pierzătorul Selin, unchiul meu, de care lucru sufletul meu pătimește foarte mult. Deci, voiesc să-i miluiesc în taină și pe cei ținuți în legături să-i eliberez să fugă și să se ascundă unde vor putea".

Comitul s-a învoit cu dînsul și au întărit între dînșii sfatul acesta, ca să cruțe pe creștini. Astfel, unde auzeau de biserici și de mănăstiri creștinești, trimiteau în taină și îi înștiințau de venirea muncitorului, sfătuiindu-i să se ascundă. Unor ostași ce erau de un gînd cu ei, comitul le-a poruncit să nu prindă pe creștini și să-i aducă la muncire, ci mai ales celor prinși să le dea drumul.

Petrecînd ei în Palmira multă vreme, după muncirea multor creștini, au voit să se ducă în Sivapol, care se afla în hotarele Asirienilor și care era rînduită sub stăpînirea Romei. Într-aceia cetate era o mănăstire de femei, care avea cincizeci de pustnice. Între ele era o egumenă, cu numele Vriena, uceniță a fericitei Platonida, diaconița și egumena, a cărei rînduială și canon l-a păzit bine pînă la sfîrșitul vieții sale. Iată care era rînduiala Platonidei în mănăstirea aceea: În ziua de vineri, nici una din surori nu avea voie să lucreze vreun lucru de mîna, ci toate se adunau în biserică, și de dimineața pînă seara, o parte se îndeletnicea cu rugăciunile, iar alta învăța citirea cărților sfinte. Deci, mai întîi diaconița Platonida singură ținea o carte în mîini și citea surorilor cuvinte insuflăte de Dumnezeu, pînă la ceasul al treilea, apoi dădea cartea în mîinile Vrienei să o citească pînă seara.

Astfel, Vriena, luînd egumenia, după sfîrșitul povățuitoarei sale, urma întru toate bunătățile ei. La acea egumenă, erau două fecioare crescute de dînsa și povățuite la viața monahicească. Numele uneia era Procla, iar al celeilalte Fevronia.

Procla avea douăzeci și cinci de ani de la nașterea sa, iar Fevronia douăzeci și era nepoata Vrienei, adică fiica fratelui său. Ea era atît de frumoasă, încît nici zugravul n-ar fi putut să zugrăvească frumusețea feții ei cea înflorită. Vriena, văzînd o frumusețe ca aceea a Fevroniei, se îngrijea foarte mult de dînsa cum s-o păzească în întreaga înțelepciune și nevătămată de amăgirile lumii acesteia. Și, fiindcă toate surorile în toate zilele primeau numai odată puțină hrană și aceea spre seară, ea poruncise Fevroniei să postească pînă în ziua cealaltă, adică să țină o zi întreagă fără să mînce; și numai în ziua cealaltă spre seară să guste puțin; voind ca astfel să-i vestejească floarea tinereții. Dar și Fevronia singură voia să se înfrîneze pe sine. Ea se îndeletnicea la atîta postire și înfrînare, încît niciodată nu mîncase pîine să se sature, ci

totdeauna se lupta cu foamea și cu setea; și astfel își obosea trupul cu multe nevoițe și osteneli, primind numai puțin somn. Patul ei era o scîndură goală fără așternut, în lungime de trei coți, iar în lățime de o palmă și jumătate.

Deci, pe acea scîndură și uneori și pe pămîntul gol își pleca mult ostenitul său trup pentru puțină odihnă. Dar diavolul de cîte ori voia să o ispitească în vis prin nălucirile lui, ea îndată se scula, se arunca la pămînt în chipul Crucii și cu multe lacrimi se ruga înaintea lui Dumnezeu, ca să gonească de la dînsa pe ispititor; apoi lua o carte, cu dinadinsul Sfintele Scripturi și astfel se îndulcea duhovnicește dintr-însele. Ea era foarte iubitoare de învățatură și isteată la minte, lucru de care Vriena se mira foarte mult.

Deci, în ziua de vineri, cînd toate surorile se adunaseră în biserică, egumena Vriena a poruncit Fevroniei să citească la surori cuvintele cele de Dumnezeu insuflate. Dar, de vreme ce vinerea veneau la dînsa în biserică și femei de neam bun ca să se îndulcească de învățăturile cele duhovnicești, Vriena a poruncit Fevroniei să citească de după o perdea, ca femeile mirenești să nu vadă chipul și podoabele pe care nu le văzuseră nimeni niciodată. Vestea despre fericita Fevronia se răspîndise în toată cetatea și era lăudată învățătura ei cea folositoare și podoaba feții ei. Asemenea era lăudat și obiceiul ei cel bun, fiindcă era blîndă, înțeleaptă și împodobită cu toate faptele bune, avînd smerita cugetare.

Auzind de dînsa o femeie oarecare, care era de neam de senator, cu numele Ieria, s-a îndemnat cu mare dorință să vadă pe Fevronia și să vorbească cu dînsa. Acea femeie, Ieria, era cu credința elină, tînără de ani, văduvă, care numai șapte luni trăise cu bărbatul ei și, rămînd văduvă, petrecea în casa părinților săi, care se țineau și ei de păgînatatea cea elinească. Deci, venind Ieria la mănăstire și, cu smerenie, spunîndu-și dorința sa egumenei Vriena, aceasta cînd a ieșit înaintea ei, Ieria a căzut la picioarele ei și, apucînd-o, o ruga pe dînsa, zicînd: "Te jur cu Dumnezeu, Care a făcut cerul și pămîntul, să nu te scîrbești de mine, păgîna, care pînă acum am fost batjocura diavolilor. Nu mă lipsi pe mine de învățătura și de vorba surorii voastre Fevronia, ca prin voi să mă povățuiesc pe calea mîntuirii și să aflu pe Hristos, adevăratul Dumnezeu și ceea ce s-a pregătit creștinilor. Izbăvește-mă de deșertăciunile veacului acesta și de necurata slujire de idoli. Părinții mei voiesc ca, prin a doua nuntă, să mă împărtășesc, iar eu doresc să-mi petrec viața după învățătura Fevroniei și după vorba ei cea folositoare de suflet; pentru că este destul timp de cînd am petrecut în neștiință și în necurăție".

Acestea grăindu-le Ieria, cu lacrimi uda picioarele egumenei Vriena, pornind-o pe ea spre milostivire. Atunci Vriena a grăit către dînsa: "Doamnă Ierio, Dumnezeu știe că de la doi ani am luat în mîinile mele în mănăstirea aceasta pe Fevronia fecioara și iată acum sînt optsprezece ani de cînd petrece în mănăstire fără să fi văzut pînă acum chip bărbătesc, nici fețe de femei mirene, nici haine, nici podoabe, nici orice alt lucru mirenesc; nici maica ei n-a putut să o vadă pe ea pînă acum, măcar că de multe ori m-a rugat cu lacrimi ca s-o las s-o vadă și să vorbească cu dînsa, dar eu n-am voit deloc. Însă, văzînd osîrdia și dragostea ta către Dumnezeu și nădăjduindu-mă de mîntuirea ta, te voi duce la dînsa, însă numai hainele tale mirenești să le schimbi și să te îmbraci în cele călugărești". Atunci Ieria făcînd aceasta cu bucurie, Vriena a luat-o și a dus-o la Fevronia. Fevronia, văzînd-o pe ea în îmbrăcăminte călugărească, socotea că a venit la dînsa vreo călugăriță străină și s-a închinat pînă la pămînt și, cuprinzînd-o cu brațele, a sărutat-o în Hristos.

După aceea Vriena le-a poruncit să stea amîndouă și să se îndeletnicească în învățătura sfintelor cărți. Deci, Fevronia, luînd cărțile, citea surorii celei noi; și atît de mult s-a umilit Ieria de învățătura Fevroniei, încît toată noaptea a petrecut-o fără somn; pentru că amîndouă nedormind, se sîrguiau în cuvîntul lui Dumnezeu; Fevronia citea, iar Ieria asculta. Atîtea lacrimi a vărsat Ieria, încît și pămîntul s-a udat de lacrimile ei, deoarece, fiind elină, nu auzise niciodată astfel de cuvinte folositoare. Cînd s-a luminat de ziuă, Vriena abia a putut să înduplece pe Ieria să se ducă acasă la părinții săi; deci, sărutînd cu lacrimi pe Fevronia și pe egumenă, s-a dus la casa sa. După aceea Fevronia a întrebat pe Tomaida, care era a doua după egumenă, zicînd: "Rogu-mă ție, doamna și maica mea, spune-mi cine a fost acea soră străină, care a vărsat atîtea lacrimi, ca și cum niciodată n-ar fi auzit dumnezeieștile Scripturi?" Atunci Tomaida a grăit

către Fevronia: "Oare nu știi cu cine ai grăit?" Fevronia a răspuns: "Cum aş fi putut cunoaște pe acea soră străină, eu, care niciodată nu am văzut-o?" Tomaida i-a zis ei: "Aceasta este jupîneasa Ieria". Fevronia a zis: "Pentru ce nu mi-ați spus și mie? Pentru că eu am vorbit cu dînsa ca și cu o soră". Ea a răspuns: "Așa a poruncit egumena, doamna noastră".

Atunci Fevronia a tăcut și în taina inimii sale se ruga lui Dumnezeu pentru Ieria, ca s-o însoțească pe dînsa la calea cea adevărată și să o numere în turma cea aleasă. Deci, Ieria mergînd la casa sa, a spus părinților ei toate cîte auzise și învățase de la Fevronia în mănăstire, rugîndu-i să lase rătăcirea elinească și să cunoască și ei pe Unul adevăratul Dumnezeu, Care este Iisus Hristos. Ei, ascultînd sfatul cel folositor de suflet al fiicei lor cea cu bună înțelegere, au crezut în Hristos; iar după aceea au primit și Sfintul Botez cu toți ai casei lor. Astfel le-a ajutat la mîntuirea lor învățătura Fevroniei și rugăciunile ei cele sfinte.

După cîtva timp, fericita Fevronia s-a îmbolnăvit, iar Ieria, venind, ședea lîngă dînsa și-i ajuta ei. Tot într-acel timp a sosit înștiințare în cetate, cum că Selin și Lisimah se apropie de cetate, ca să muncească pe cei ce cred în Hristos. Atunci mulți din cei ce erau în cetate, preoți și clerici, lăsînd toate, fugeau să se ascundă pe unde puteau; pînă și episcopul acelei cetăți, plecînd din cetate de frica muncitorului, s-a ascuns. Deci, aflînd despre aceasta, călugărițele mănăstirii Vrienei au mers la egumena lor și i-au zis: "Doamnă și maică, ce vom face? Iată fiarele acelea de păgîni și muncitori se apropie de cetate și toți credincioșii creștini au fugit, temîndu-se de munci". Atunci Vriena le-a zis lor: "Ce socotiți și ce voiți să facem?" Iar ele au răspuns: "Să ne poruncești ca și noi să ne ascundem puțin, ca să ne mîntuim sufletele noastre". La acestea, Vriena le-a grăit lor: "Încă n-ați văzut războiul și acum vă gîndiți la fugă? Încă n-a sosit lupta nevoițelor și iată vă arătați biruite? Nu, fiicelor! Vă rog pe voi să nu faceți aceasta; ci să stăm să ne nevoim și să murim pentru Hristos, Cel ce a murit pentru noi, ca astfel să trăim cu Dînsul în veci".

Aceasta auzind, surorile au tăcut. Iar a doua zi, una din surori, cu numele Eteria, a zis către celelalte surori: "Știu eu că stăpîna noastră pentru Fevronia nu ne lasă pe noi să ieșim de aici și să ne ascundem; pentru că voiește, după cum mi se pare, ca numai pentru Fevronia să ne piardă pe noi toate. Iată ce vă grăiesc vouă: Să mergem la dînsa și eu singură voi spune pentru voi toate, cele ce se cade să facă".

Auzind aceasta surorile, unele se învoiau la sfatul ei, iar altele se împotriveau. Mai pe urmă, învoindu-se toate, au mers la egumenă, care, cunoscînd sfatul Eteriei, a zis către dînsa: "Ce voiești, soro?" Dînsa a răspuns: "Ne rugăm să ne poruncești să fugim de primejdia ce ne împresoară, că doară nu sîntem mai bune decît episcopul, decît preoții și decît tot clerul bisericesc. Încă se cuvine ție, maică, să-ți aduci aminte că între noi sînt unele fecioare tinere, de care trebuie să ne temem ca nu cumva, răpindu-se de ostașii păgîni, să-și piardă fecioria lor și astfel să se lipsească de plata lor de la Dumnezeu. Încă și de aceasta ne temem, ca nu cumva și noi, neputînd suferi muncile cele cumplite, să jertfim idolilor și să ne pierdem sufletele noastre. Deci, de voiești, poruncește-ne să luăm cu noi pe fecioara Fevronia, bolnavă cum este și, ieșind de aici, să ne ascundem". Fevronia, auzind acestea, a zis: "Viu este Hristosul meu, Căruia m-am făcut mireasă și spre Care mi-am aruncat sufletul meu; deci, nu voi ieși din locul acesta, ci aici voiesc să mor și să fiu îngropată!"

Atunci Vriena, întorcîndu-se spre Eteria, i-a zis: "Vezi ce faci și cu ce fel de sfat tulburi pe surori? Tu vei vedea, iar eu sînt nevi-novată". Apoi și către celelalte surori, a zis: "Fiecare din voi să-și aleagă ceea ce voiește și ceea ce crede că-i este de folos!" Atunci toate surorile, fiind silite de frica muncitorilor care veneau, au sărutat pe egumena Vriena și pe Fevronia și, bătîndu-și piepturile cu multă plîngere și tînguire, au ieșit din mănăstire. Iar Procla, cea de o vîrstă și împreună uceniță cu Fevronia, cuprinzîndu-i grumajii ei, o săruta plîngînd și zicînd: "Roagă-te pentru mine, sora și doamna mea!" Dar Fevronia, ținînd-o de mînă, n-o lăsa să se ducă din mănăstire și-i zicea: "Teme-te de Dumnezeu, sora mea Procla și măcar tu nu ne lăsa pe noi! Nu mă vezi că sînt bolnavă și că-mi aștept moartea? Doamna noastră nu va putea singură să mă îngroape; deci, rămîi aici ca să slujești la îngroparea mea". Atunci Procla a zis: "Nu te voi lăsa, sora mea, ci voi rămîne aici precum poruncești". După ce s-a înserat, Procla și-a schimbat cuvîntul și în taină a

ieșit din mănăstire. Tomaida, cea mai sus pomenită, care era acolo după egumenă, nu s-a dus cu surorile, ci a rămas în mănăstire cu Vriena.

Egumena Vriena, văzînd golirea și pustiirea mănăstirii, pentru supărarea ce le împresurase, a intrat în biserică și s-a aruncat la pămînt, strigînd și tînguindu-se cu amar; iar Tomaida îi potolea tînguirea ei, zicîndu-i: "Încetează, maică, căci Dumnezeu este puternic, ca după supărare și întristare să facă bucurie și izbîndire, ca și noi să putem să răbdăm năvălirile. Pentru că, cine a crezut Domnului și s-a înșelat? Sau cine a petrecut în frica Lui și s-a rușinat, sau s-a defăimat de El?" Vriena a răspuns: "Da, doamna mea Tomaida, așa este; dar ce voi face cu Fevronia? Unde o voi ascunde și o voi păzi? Și cu ce ochi voi putea să privesc, cînd o voi vedea răpită de barbari ca o robită?" Tomaida a zis: "Cel ce a putut să ridice pe cei morți, Acela este puternic ca și pe Fevronia s-o păzească și s-o țină nevătămată de barbari. Deci, mă rog ție, doamna și maica mea, încetează cu plîngerea și cu tînguirea și să mergem la Fevronia, care zace de boală, s-o întărim și s-o mîngîiem!"

Mergînd ele la Fevronia, îndată Vriena s-a tînguit cu amar, iar Fevronia, privind spre Tomaida, a întrebato: "Pentru ce stăpîna mea, Vriena, se tînguește așa?" Tomaida i-a răspuns, zicînd: "Pentru tine este această tînguire de maică, căci ești tînără și frumoasă! Vor veni muncitorii și ne vor aduce necaz. Deci, pe noi îndată ne vor ucide, ca pe niște bătrîne, iar pe tine, cea tînără și frumoasă la față, te vor ține spre bațjocoră și ne este teamă ca nu cumva, prin înșelare ori prin silire, să-ți pierzi fecioria ta și astfel te vor lipsi de cămara Mirelui ceresc". Fevronia a zis: "Vă rog pe voi, rugați-vă Domnului pentru mine, ca să caute spre smerenia mea, să-mi întărească neputința și să-mi dea răbdare, ca și tuturor robilor Săi, care L-au iubit cu adevărat".

Tomaida a zis către dînsa: "Fiică Fevronia, iată este vremea nevoițelor. De vor începe păgîinii muncitori a te momi cu cuvinte înșelătoare, cu aur, cu argint, cu haine de mult preț și cu orice fel de înșelăciuni ale acestei lumi, vezi să nu te supui lor; căci îți vei pierde plata ostnelilor celor mai dinainte. Vezi să nu fii de rîs diavolului și să te faci bațjocură idolilor. Ia aminte că nimic nu este mai cinstit decît fecioria și mare este plata ei; pentru că Mirele fecioriei este fără de moarte și dăruiește nemurire celor ce-L iubesc. Sîrguiește-te, doamna mea Fevronia, să-L vezi pe Acela spre Care ți-ai pus sufletul tău. Păzește-te, fiica mea, să nu te lepezi de Sfîntul Botez și de fîgăduința călugărească, pentru că Hristos se va arăta înfricoșat în ziua aceea, cînd va șede pe scaunul slavei sale, ca să judece pe toți și să răsplătească fiecăruia după faptele lui".

Fevronia, auzind acestea, se întărea cu duhul și se pregătea cu vitejie contra diavolului. Deci, a zis către Tomaida: "Bine ai făcut, doamna mea, că întărint astfel pe roaba ta, ai făcut mai viteaz sufletul meu. Însă să știi cu adevărat, că de n-aș fi avut voință să mor pentru Hristos, Mirele meu, apoi aș fi fugit și eu cu celelalte surori, ca să mă ascund de nevoința cea mucenicească. Dar, de vreme ce iubesc pe Acela Căruia mi-am logodit sufletul și trupul, îndrăznesc să merg pe calea muceniei, doar mă va arăta pe mine vrednică ca să pătinesc și să mor pentru numele Lui".

Vriena, auzind aceste cuvinte ale ei, a zis către dînsa: "Fiica mea, Fevronia, adu-ți aminte de ostnelile mele și de grija ce am avut-o pentru tine. Adu-ți aminte, că de la vîrsta de doi ani te-am luat de la maica ta în mîinile mele și pînă astăzi nimeni din mireni n-a văzut fața ta. Adu-ți aminte cum te-am păzit pînă acum, ca pe lumina ochilor; iar acum nu știu ce să fac și cum să te păzesc, fiica mea? Caută să nu-mi necăjești bătrînețile mele și să nu defaimi ostnelile mele ce le-am făcut pentru tine. Adu-ți aminte de răbdătorii de chinuri, care mai înainte de tine au pătimit pentru Hristos cu tărie și cu slavă și au luat de la El cununa biruinței, nu numai bărbați, ci și femei și copii. Adu-ți aminte de Livia și de Leonida, cele două surori, cu cîtă bărbăție și-au pus sufletele lor pentru Domnul. Liviei, tăindu-i-se capul cu sabia, iar Leonida a fost aruncată în foc. Astfel amîndouă au intrat în cămara Mirelui cel ceresc. Adu-ți aminte de Eutropia, copila cea de doisprezece ani, care a fost muncită cu maica sa. Au nu te minunezi tu de ascultarea și de răbdarea ei, cînd judecătorul a dezlegat-o din legături și voia s-o îngrozească cu săgețile ca s-o ia la fugă? Dar ea, ascultînd pe maica sa care zicea către dînsa: "Fiica mea, Eutropia, nu fugi!", a

stat cu bărbăție ca un stîlp neclintit, pînă ce a fost săgetată cu săgețile pînă la moarte și, dîndu-și sufletul în mîinile Domnului său, a căzut cu trupul la pămînt. Astfel ea n-a călcat poruncile maicii sale pînă la sfîrșitul ei. Cu toate că această fecioară era proastă, neînvățată, iar tu, însuși ai învățat dumnezeieștile Scripturi și ai fost și altora învățătoare. Deci, socotește cu cîtă bărbăție se cade ție să stai pentru Domnul, tîu". Vorbind între ele acestea și altele multe ca acestea, a trecut noaptea.

Cînd răsărea soarele, s-a auzit în cetate un glas de tulburare și de gîlceavă; pentru că Selin și Lisimah intraseră cu ostașii în oraș și mulți creștini au fost prinși de ostași și au fost aruncați în temniță. Unul din elini a spus lui Selin despre acea mănăstire de fecioare; iar el îndată a trimis ostași ca să prindă pe toate monahiile. Ostașii, ducîndu-se, au înconjurat mănăstirea și, spărgînd ușile cu securile, au intrat înăuntru ca niște fiare sălbatice și, prinzînd pe Vriena, voiau s-o ucidă cu sabia. Fevronia, văzînd primejdia care le cuprinsese, s-a aruncat la picioarele soldaților, strigînd către dînșii: "Vă jur pe Dumnezeul care este în cer, să mă ucideți pe mine mai înainte, ca să nu văd moartea stăpînei mele".

Pe cînd Fevronia grăia acestea, a sosit acolo comitul care se numea Prim și, mîniindu-se pe ostași, i-a gonit din mănăstire și a zis către Vriena: "Unde sînt celelalte călugărițe care au fost în această mănăstire? Vriena a răspuns: "Toate au fugit de frica voastră". Comitul a zis: "Ați fi făcut bine dacă fugeați și voi, însă și acum aveți voie să fugiți, oriunde voiți, că mi-e milă de voi". Zicînd aceasta, a ieșit din mănăstire, luînd și pe ostași cu el și s-a dus în divan la Lisimah, care, văzîndu-l, l-a întrebat: "Adevărat este oare ceea ce am auzit de mănăstirea aceea?" Comitul a răspuns: "Adevărat". Apoi, luînd pe Lisimah de o parte, i-a spus: "Toate călugărițele care au fost în mănăstire au fugit și n-am găsit decît numai două bătrîne și una tînără; însă am să-ți spun un lucru străin și minunat, care l-am văzut în mănăstirea aceea. Am văzut pe acea călugăriță tînără că avea o față atît de frumoasă, încît n-am mai văzut nici o femeie pînă acum! Dumnezeu știe că este adevărat ceea ce-ți spun. Am văzut-o pe aceea și m-a mirat de cuviința ei; și de n-ar fi fost săracă și scăpătată, cu adevărat aș fi zis că este vrednică ție femeie, stăpînul meu". Lisimah a răspuns la aceasta: "Dacă nu voiesc să calc poruncile maicii mele, adică să nu vârs sîngele cel creștinesc, ci mai ales să-l apăr; apoi cum aș putea să fiu vrăjmaș mireselor lui Hristos? Nu voi face aceasta nicidecum. Însă te rog pe tine, domnul meu, să le scoți din mănăstire și să le păzești undeva, ca să nu cadă în mîinile cele muncitoare a lui Selin, unchiul meu".

Vorbind acestea între ei, unul din cei mai răi ostași care fusese în mănăstire, auzind ceea ce a vorbit comitul cu Lisimah, a alergat la Selin muncitorul și i-a spus că în mănăstirea de călugărițe a găsit o fecioară foarte frumoasă, pe care comitul sfătuieste pe Lisimah s-o ia de soție. Selin, umplîndu-se de mînie, a trimis îndată ostași să străjuiască pe călugărițele ce se aflau acolo, ca nu cumva să scape și să se ascundă. A trimis încă și pe unele din cele mai credincioase slugi ale sale ca să vadă pe acea tînără fecioară și să-i afle numele. Aceia, ducîndu-se și văzînd-o, s-au întors la dînsul și i-au spus că nu este în partea de sub cer vreo femeie, care să-i semene la frumusețea feței ei.

Atunci muncitorul a poruncit în acel ceas propovăduitorilor să strige în cetate, ca a doua zi să se adune la priveriște toți, fie bărbați, fie femei, și de toate vîrstele, că o fecioară tînără, anume Fevronia, are să iasă la nevoie. Auzind cei ce petreceau în cetate și poporul din satele dimprejur, bărbați și femei s-au adunat la priveriște, voind să vadă nevoița Fevroniei. A doua zi, venind ostașii cei mai cumpliți, au fost trimiși la mănăstire din porunca muncitorului, să aducă pe Fevronia la judecată. Ostașii, ducîndu-se, au prins-o cu mînie și, legînd-o în lanțuri de grumaji, o trăgeau afară din mănăstire. Vriena și Tomaida, cuprinzînd pe Fevronia cu tînguire de lacrimi, strigau cu amar și rugau pe ostași să le dea voie să vorbească puțin cu ea. Ostașii le-au lăsat. Apoi, Vriena și Tomaida au rugat pe ostași să le ia și pe ele la aceeași nevoie, pentru că se temeau bătrînele acelea, ca nu cumva Fevronia, fiind singură fără dînsele, să se teamă de munci. Ostașii le-au zis: "Nu ni s-a poruncit ca și pe voi să vă ducem înaintea judecării, ci numai pe Fevronia singură!"

Atunci Vriena și Tomaida au început a întări pe Fevronia grăind către dînsa unele ca acestea: "Fiica mea Fevronia, acum ieși la nevoie mucenicească; să știi că Mirele ceresc va privi spre pătimirile tale și

puterile îngerești țin acum cununa biruinței, ce ți s-a gătit, dacă vei răbda cu bărbăție pînă la sfîrșit. Deci, caută să nu te temi de munci, că vei fi batjocura diavolilor. Nu-ți cruța trupul cînd îl vei vedea zdrobit de bătăi, pentru că el, chiar nevrînd noi, după o vreme se va sălășlui în groapă și se va întoarce în țărînă. Eu, tînguindu-mă în mănăstire, voi aștepta înștiințare despre tine, ori bună, ori rea. Deci, mă rog ție, sîrguiește-te, ca să aud bună înștiințare despre tine. Dar cine îmi va aduce aceea bună înștiințare că Fevronia s-a sfîrșit mucenicește pentru Hristos și s-a socotit între mucenici?"

Fericită Fevronia a zis către Vriena: "Maica mea, cred Domnului că n-am călcat niciodată porunca ta în vreun chip. Așa și acum voi păzi necălcate poruncile și învățăturile tale; căci ce vor vedea popoarele se vor minuna și vor fericii bătrînețile Vrienei, zicînd: "Aceasta este cu adevărat sădirea și creșterea Vrienei, egumena cea mare!" Eu voi arăta, cu ajutorul Stăpînului meu, în chipul acesta femeiesc, bărbăteasca mărime de suflet. Voi rugați-vă pentru mine și mă lăsați să mă duc la nevoința care îmi stă înaintea". Tomaida a zis către dînsa: "Sora mea, Fevronia, viu este Domnul, că și eu voi veni în urma ta! Mă voi îmbrăca în haine mirenești și, sînd la priveriște în popor, voi privi la nevoința ta!" Ostașii, silind pe Fevronia să meargă și voind s-o ducă repede, ea a zis către acele sfinte starețe: "Maicele mele, mă rog vouă, dați-mi binecuvîntarea de cale și vă rugați lui Dumnezeu pentru mine!"

Atunci Vriena, ridicîndu-și mîinile spre cer, a început a se ruga cu glas mare, zicînd: "Doamne Iisuse Hristoase, Cel ce Te-ai arătat roabei Tale Tecla, în vremea patimilor ei, în chipul lui Pavel, arată-Te și acum smeritei Tale roabe, Fevronia, în ceasul nevoinței ei și, nevăzut, întărește-o de sus, ca și într-însa să se preamărească numele Tău cel sfînt! "Vriena rugîndu-se astfel și cuprinzînd pe Fevronia și sărutînd-o, a eliberat-o cu multe lacrimi. Ostașii, luînd-o pe Fevronia, au dus-o la muncitorul Selin; iar Vriena, petrecînd puțin pe iubita sa fiică, s-a întors în mănăstire plîngînd și tînguindu-se și, aruncîndu-se la pămînt în biserică, striga și se ruga către Dumnezeu pentru Fevronia.

Tomaida lăsînd pe Vriena plîngînd în biserică, s-a îmbrăcat în haine mirenești de femeie și a alergat la priveriște în urma Fevroniei. Încă și femeile care mergeau în ziua de vineri la mănăstire și ascultau învățăturile Fevroniei, alergau la priveriște, bătîndu-și piepturile, vărsînd lacrimi și, de durere, își rupeau inimile lor, cum să se lipsească de o învățătoare ca aceea. Auzind aceasta și jupîneasa Ieria, cum că Fevronia va fi dusă la cercetare în priveriște, sculîndu-se, a strigat cu glas mare de tînguire, încît s-au înspăimîntat părinții ei și toți ce erau în casă. Atunci ei au întreat-o, care este pricina acelei tînguirii, iar ea le-a răspuns, zicînd: "Sora mea, Fevronia, este dusă la priveriște! Învățătoarea mea s-a dus la munci pentru Hristos Domnul!" Părinții ei căutau s-o potolească din plîns, însă ea și mai mult striga către ei, zicînd: "Lăsați-mă să plîng cu amar pe Fevronia, sora și învățătoarea mea!"

Acestea zicîndu-le ea, au pornit și părinții ei spre tînguire, plîngînd toți pentru Fevronia. Ieria mai ruga pe părinții ei s-o lase să se ducă la priveriște; iar ei au lăsat-o să se ducă. Deci, luîndu-și multe slugi, a alergat plîngînd la locul de priveriște unde erau o mulțime de femei, care plîngeau. Pe drum a ajuns și pe călugărița Tomaida îmbrăcată mirenește, cu care, cunoscînd-o, s-a dus împreună plîngînd și au mers la locul de priveriște, unde se adunase mulțime de popor; și apoi, venind și judecătorul, a stat la locul său.

Astfel toată priveriștea rînduindu-se, muncitorii Selin și Lisimah au poruncit să aducă pe Sfînta Fevronia. Deci, mireasa lui Hristos sînd înaintea lor, fiind cu mîinile la spate și afirmîndu-i lanțuri grele de grumaji, pe care văzînd-o poporul a plîns și a lăcrimat; dar muncitorul Selin a poruncit să fie tăcere și a zis către Lisimah: "Întreată pe acea femeie și ascultă-i răspunsurile ei". Lisimah a început a o întrea, zicîndu-i: "Spune-ne de ce rînduială ești, roabă sau liberă". Fevronia a răspuns: "Sînt roabă". Zis-a Lisimah: "A cui roabă ești?" Fevronia a răspuns: "Sînt roaba lui Hristos". Lisimah a întreat-o "Care este numele tău?" Fevronia a răspuns: "Mă numesc creștină smerită". Zis-a Lisimah: "Numele tău voiesc ca să-l știm". Răspuns-a Fevronia: "Ți-am spus că sînt creștină, iar de voiești să-ți zic numele cel din naștere, maica mea m-a numit Fevronia".

Atunci muncitorul a poruncit lui Lisimah să înceteze de a o mai întreba. Deci, a început singur a grăi către dînsa: "Știi zeii, o, Fevronia, că nu ar fi voit să te învrednicească pe tine vorbele mele, dar, deoarece blîndețea și frumusețea feții tale mi-au biruit mînia și iuțimea pe care o aveam asupra ta, te întreb, nu ca pe o osîndită, ci ca pe o fiică a mea. Ascultă fiică, martori îmi sînt zeii că îți spun adevărul: acesta pe care îl vezi că șade cu mine este nepotul meu Lisimah. Eu și Antim tatăl lui, l-am logodit cu o fecioară de bun neam, îndestulată cu multe bogății și fiică a lui Prosfor senatorul. Însă, de te vei supune nouă, atunci logodna cu fiica lui Prosfor o vom strica și cu tine vom întări cuvîntul spre însoțire; deci, vei fi soția lui Lisimah, șezînd de-a dreapta lui, precum stau eu acum. Uită-te la el și vezi de este frumos ca tine sau nu. De vei asculta sfatul meu ca al unui părinte, te voi face slăvită și bogată pe pămînt, încît nu vei mai cunoaște sărăcia. Eu n-am nici femeie, nici fii și toate ale mele ți le voi da ție. Te voi face stăpîină peste toate averile mele pentru că toate le voi da zestre stăpînului meu Lisimah. Voi fi pentru voi ca un tată, și toate femeile, văzîndu-te învrednicită cu o cinste ca aceea, te vor preamări și ferici; apoi se va bucura și biruitorul nostru împărat și multe vă va dărui vouă, că a și făgăduit că are să pună pe Lisimah, eparh al Romei. Iată ai auzit toate, acum răspunde-mi mie, ca tatălui tău, cele ce sînt plăcute zeilor noștri ca să se înveselească sufletul meu; iar de nu vei asculta sfaturile mele, zeii știu că în mîinile mele, nici trei ceasuri nu vei mai fi vie. Acum alege și ne spune ceea ce voiești".

La acestea Sfînta Fevronia a răspuns: "O, judecătorule, am la ceruri cămară nefăcută de mîină, în care se săvîrșește nunta cea nestrucată în veci. Zestre am toată împărăția cerului, iar ca Mire am pe Cel fără de moarte; deci, nu voiesc să mă însoțesc cu un om muritor și stricacios și nu voiesc să aud de cele ce îmi făgăduiești. Nu te mai osteni întru acelea, judecătorule, pentru că, nici momindu-mă, nu vei spori ceva, nici cu îngrozire nu mă vei înfricoșa!"

Acestea auzindu-le, judecătorul s-a supărat foarte rău și a poruncit ostașilor ca să rupă hainele de pe dînsa și, încingînd-o cu o ruptură mică și proastă, să o pună dezbrăcată înaintea tuturor ca, singură văzîndu-se într-o rușine ca aceea, să se rușineze și să cunoască ce fel de slavă i se făgăduise ei și ce fel de necinste i-a venit acum. Ostașii, făcînd după cum le-a poruncit, au pus-o astfel înaintea tuturor. Atunci Selin a zis către dînsa: "Ce zici acum, Fevronia? Oare vezi din cîte bunătăți ai căzut?" Sfînta a răspuns: "Ascultă, judecătorule nedrept, nu numai hainele de pe mine de le vei lua, dar și legătura asta, și în toată goliciunea de mă vei lăsa, întru nimic nu socotesc rușinea asta; pentru că unul este Ziditorul și Mirele meu Hristos, pentru Care sufăr cu bucurie, nu numai această goliciune, ci cu sabia doresc a mă tăia și a mă arde în foc! O, de m-ar învrednici pe mine să pătinesc pentru Acela, Care pentru mine a pătimit cele mai grozave chinuri!"

Atunci Selin a zis către dînsa: "O, nerușinato și vrednică de toată necinstea, știu că te mîndrești întru frumusețile tale și de aceea nu socotești spre rușine necinstea, ci o socotești ca laudă, ca să stai astfel goală în priveliște". Răspuns-a sfînta: "Știe Hristosul meu că pînă în ziua de azi n-am văzut față de bărbat și nici fața mea nu a văzut-o cineva din mireni; dar acum, căzînd în mîinile tale, să fiu oare fără de rușine? Tu singur ești fără de rușine că ai dezvelit înaintea tuturor trupul meu cel fecioresc. Însă spune-mi, o, nebune judecător, care dintre luptătorii olimpici, nevoindu-se, ies la luptă și vin îmbrăcați cu haine? Oare nu se luptă goi, pînă ce biruiesc pe cel împotriva luptător? Așa și eu, ieșind la luptă cu potrivnicul, bătaii și foc așteaptă trupul meu. Deci, cum voi putea să fiu îmbrăcată cu haine ca să sufăr unele ca acestea? Oare nu primește răni trupul cel gol? Deci, goală vin spre nevoie, ca să biruiesc pe satana, tatăl tău, nebăgînd în seamă muncile!"

Atunci Selin a zis către slujitori: "Deoarece femeia aceasta singură dorește munci de foc și de bătaii și spune că nu se teme, să o întindeți pe dînsa în patru părți și, aprinzînd foc dedesupt, să o bată patru oameni cu toiege pe spate". Atunci îndată slujitorii au început a o munci, bătînd-o cumplit; iar sîngele curgea din trupul ei. Iar focul de sub dînsa ca să nu se stingă, turnau peste el unsoare, ca astfel să facă mai multă văpaie și să o ardă mai cumplit. Deci, mucenița fiind multă vreme muncită, poporul striga către muncitor: "Miluiește, îndurate judecător, miluiește pe acea fecioară!" Dar el, neascultînd rugămîntea poporului, poruncește ca mai cumplit să o bată. Iar după ce s-a mai îmblînzit din mînie, a poruncit să

înceteze a o mai munci și, crezînd că este moartă, a aruncat-o afară din foc. Tomaida, văzînd-o muncită în chinuri cumplite ca acelea pe Sfînta Fevronia, a slăbit cu duhul și cu trupul și a căzut la pămînt lîngă picioarele Ieriei. Ieria, ridicîndu-și glasul, a strigat: "Amar mie, sora mea Fevronia, amar mie învățătoarea mea, de acum nu voi mai auzi învățătura ta. Nu numai de tine m-am lipsit, dar și de Tomaida, iată și aceea moare pentru tine!"

Astfel strigînd Ieria, Fevronia, care zăcea la pămînt, a auzit glasul ei și a rugat pe cei ce stăteau aproape să toarne apă pe fața Tomaidei. Deci, făcîndu-se așa, Tomaida și-a venit în fire și, întărîndu-se, a stat pe picioarele sale. Judecătorul, văzînd pe Fevronia vie, a zis către dînsa: "Ce zici, Fevronia! Cum ți s-a părut că este cea dintîi nevoie a pătîmirii tale!" Sfînta Muceniță a răspuns: "La cea dintîi nevoie m-ai văzut că sînt nebiruită; deci, nu mă îngrijesc de muncile cele rînduite de tine!" Atunci Selin a zis către slujitori: "Spînzurați-o pe lemnul cel de muncă, și-i strujiți coastele ei cu piepteni de fier și cu foc să-i ardeți coastele ei!" Deci, muncitorii îndeplinind porunca, Sfînta Muceniță Fevronia și-a ridicat ochii la ceruri, și a strigat: "Doamne, vino în ajutorul meu și nu mă lăsa pe mine, roaba Ta, în ceasul acesta!"

Acestea zicîndu-le, a tăcut. Apoi, fiind strujită și arsă în foc, mulți din cei ce se adunaseră la priveriște, nemaiputînd să vadă o muncire ca aceea, au plecat de acolo; iar alții strigau către judecător să cruțe pe acea tînără fecioară, care cu nimic nu a fost vinovată. Atunci judecătorul a poruncit slujitorilor să înceteze; iar sfînta încă fiind spînzurată, ighemonul a început iarăși s-o întrebe, dar ea n-a răspuns. Atunci ighemonul a poruncit s-o scoată de pe lemnul de muncă și s-o lege de-o roată ce era întărită în pămînt. Apoi a zis: "Deoarece această femeie îndărătnică nu voiește să-mi răspundă, să i se taie limba și să se arunce în foc". Mucenița, auzind aceasta, îndată și-a scos limba din gură și a făcut semn muncitorului să i-o taie. Dar muncitorul slujitor a întins mîna să-i taie limba, iar poporul a strigat, jurînd cu zeii pe judecător și rugîndu-l să nu facă aceasta. Apoi, muncitorul a plecat și n-a mai poruncit să-i taie limba, dar în locul ei să-i scoată dinții. Atunci îndată unul din muncitorii slujitori, luînd un fier, a început să-i scoată dinții unul cîte unul și să-i arunce la pămînt; iar după ce i-a scos șaptesprezece dinți, judecătorul a poruncit să înceteze.

Atunci din gura ei curgea mult sînge și de durere cumplită ce avea, sfînta slăbise foarte mult cu trupul. Deci, chemînd un doctor, a adus puțină doctorie și a potolit curgerea sîngelui. După aceea, Selin a început iarăși a o întreba, zicînd: "Fevronia, măcar acum supune-te judecății și închină-te zeilor". Sfînta a răspuns: "Anatema ție, blestematele, tu cel ce ai îmbătrînit întru fărădelege, slujind diavolului! Oare voiești să-mi împiedici calea mea și nu mă lași să merg degrabă la Hristos, Mirele meu? Mai bine sîrguiește-te ca, mai degrabă, să mă scoți din trupul acesta de pămînt, deoarece Hristos, iubitul meu, mă așteaptă!" Selin a zis: "Cu adevărat voi pierde trupul tău cu sabie și cu foc, pentru că te văd că încă fără de rușine te mîndrești cu tinerețile tale, și nici un folos nu-ți va fi din aceasta; pentru că mîndria ta îți va aduce multe răutăți și multe munci rele" Dar sfînta muceniță de durere mare nu putea să-i răspundă, ci prin tăcerea sa, pornea și mai mult spre mînie pe muncitor.

Atunci Selin a poruncit să-i taie sîniile ei cei feciorești. Poporul, auzind aceasta, striga și ruga pe judecător să nu poruncească să se facă aceasta; dar el, mîniindu-se asupra muncitorului slujitor, a zis: "Pentru ce zăbovești, spurcatule și vrăjmaș al zeilor noștri? Pentru ce nu faci ceea ce ți se poruncește?" Atunci acela, luînd un brici, a început a tăia sînul cel drept al muceniței; iar ea, ridicîndu-și ochii spre cer, a strigat cu glas mare, zicînd: "Doamne Dumnezeu meu, vezi răutatea ce mi se face mie și primește în mîinile tale sufletul meu!" Aceasta spunînd, a tăcut și nimic nu mai zicea. Deci, tăindu-i-se amîndoi sîniile și aruncîndu-i pe pămînt, judecătorul a poruncit să aducă foc și să ardă rănile acelea din care curgea sînge. El a mai poruncit să-i ardă și pîntecele mult timp, pînă se vor arde astfel toate măruntaiele ei. Mulți din popor numaisuferind să vadă o muncire ca aceea, au plecat de la priveriște și cu glas mare blestemau pe Dioclețian și pe zeii lui.

După aceea Tomaida și Ieria au trimis o slujnică la mănăstire ca să spună Vrienei toate cele ce se făcuseră. Vriena, auzind acelea, s-a umplut cu bucurie și cu lacrimi a strigat către Dumnezeu: "Doamne

Iisuse Hristoase, vino în ajutorul roabei tale, Fe-vronia!" Apoi s-a aruncat la pământ, plângând și strigând: "Unde ești acum, Fevronia? Unde ești, fiica mea cea dulce? Unde ești, roaba lui Hristos? Unde ești, frumusețea rînduiei bisericești?" Apoi, sculându-se și ridicându-și mâinile spre cer, a zis: "Doamne, caută spre smerita roaba Ta, Fevronia, și grăbește a-i ajuta ei! Fă așa ca să o vadă ochii mei sfișită prin mucenicie și rînduită în ceata sfinților îngeri!"

La priveliște, Selin, necuratul muncitor, a poruncit să dezlege pe muceniță, care era legată; și, îndată, sfința a căzut la pământ, nemaiputînd să stea. Atunci comitul Prim a zis încet către Lisimah: "Pentru ce nu încetezi o muncire ca aceasta!" Lisimah a răspuns: "Lasă, frate, căci pătimirea ei va fi spre folos multora din cei ce privesc la dînsa. Aceasta socotesc că și mie îmi va fi de folos spre mîntuire. Am auzit de la maica mea, cum că ceilalți s-au mîntuit cu chipul mucenicilor. Deci, să-și săvîrșească și această pătimire a sa spre mîntuirea multora".

Ieria, văzînd pe muceniță căzută la pământ, a strigat cu glas mare către judecător, zicînd: "O, muncitorule fără de omenie, au nu erau destul muncile cele dintîi care s-au făcut acestei fecioare nevinovate? Au, nu-ți aduci aminte de maica ta, care asemenea era îmbrăcată cu trup femeiesc? Au n-ai supt lapte din sînuri, asemenea cu acestea pe care le-ai tăiat de la această fecioară? Pentru aceea te-ai hrănit din sînuri femeiești, ca atîta cumplire și muncire să săvîrșești contra acelor părți femeiești? Mă minunez cu adevărat, cum nimic nu poate să milostivească obiceiul tău cel nemilostiv și fără de omenie? Dar să știi cu adevărat, că în chipul în care ai muncit tu pe această fecioară, așa nu te va cruța nici pe tine Împăratul ceresc!"

Ieria, zicînd aceste cuvinte, Selin s-a umplut de mînie și a poruncit ostașilor s-o prindă din mijlocul poporului, vrînd s-o muncească îndată înaintea tuturor. Ieria, auzind aceasta, a dat poporul la o parte și mergea singură cu bucurie la el și striga: "Doamne, Dumnezeu Fevroniei, primește-mă cu dînsa și pe mine smerita roaba ta!" Deci, mai înainte pînă a nu ajunge ea și pînă a nu sta înaintea ighemonului, judecătorii, prietenii lui, l-au sfătuit să nu muncească pe Ieria înaintea tuturor, fiindcă este de neam bun și mare, ca nu cumva de frică, văzînd-o toată mulțimea poporului pe aceea muncindu-se, să voiască a pătimi cu dînsa, și astfel va pieri toată cetatea. Selin, ascultînd sfatul prietenilor săi, a sfătuit să nu mai aducă pe Ieria la întrebare; ci, mîniindu-se asupra ei, a răcnit cu glas mare, zicînd: "Ascultă, Ierie, vii sînt zeii, că tu ai mijlocit Fevroniei multe răutăți, cu cuvintele tale îndrăznețe și fără de rușine". Acestea zicînd, îndată a poruncit să se taie mîinile Sfintei Fevronia. Atunci, purtătorul de arme, punînd îndată un lemn sub mîna dreaptă, a lovit cu securea și a tăiat-o; asemenea a tăiat-o și pe cea stîngă. Muncitorul a poruncit să-i taie și piciorul cel drept, și, fiind pus un lemn sub picioarele ei, purtătorul de arme a luat securea și a lovit cu putere mare în glezne, însă n-a putut să-i taie piciorul. De asemenea, lovind a doua oară, nimic n-a sporit.

Atunci poporul a făcut strigare mare, căci toți se întristau pentru o muncire ca aceea. Purtătorul de arme, lovind pentru a treia oară, abia a putut să-i taie piciorul. Fevronia se cutremura din tot trupul de cumplită durere, deși era aproape de sfișit. Însă, pe cît putea, întindea și piciorul celălalt, punîndu-l pe lemn ca să fie tăiat. Judecătorul, văzînd aceasta, a zis: "Oare vedeți puterea acestei femei fără de rușine?" Și a zis către purtătorul de arme cu multă mînie, să-i taie și piciorul celălalt; și i l-a tăiat. Lisimah, sculîndu-se de la locul său, a zis lui Selin: "Ce vei mai face acestei ticăloase fecioare? Să mergem acum de aici, căci este vremea prînzului". Nelegiuitul Selin a răspuns: "Vii sînt zeii noștri, că nu o voi lăsa pe dînsa cu viață, ci voi sta aici pînă ce va muri!" Petrecînd multe ceasuri sufletul în trupul sfintei mucenițe, Selin a zis către purtătorii de arme: "Oare este încă vie acea femeie?" Aceia i-au răspuns: "Este vie, pentru că sufletul ei este încă într-însa".

Atunci Selin a poruncit să-i taie sfîntul ei cap. Deci, un ostaș, luînd sabia în mînă, cu cealaltă mînă a apucat perii capului și astfel a înjunghiat-o în grumazi, precum cineva junghie o oaie; apoi, i-a tăiat și sfîntul ei cap. Judecătorii, sculîndu-se îndată, s-au dus să prînzească; iar Lisimah se întorcea de la priveliște plîngînd.

După uciderea Sfintei Mucenițe Fevronia, credincioșii, care erau printre popor, voiau să ia sfintele ei moaște; dar Lisimah a pus ostași să păzească trupul ei, ca nici unul din mădularele cele tăiate să nu se răpească de cineva. El însuși fiind în multă supărare și mîhnire nu a gustat mîncare sau băutură, ci închizîndu-se în cămară se tînguia pentru uciderea Fevroniei. Asemenea și Selin, unchiul lui Lisimah, înștiințîndu-se de tînguirea lui Lisimah, s-a mîhnit și n-a gustat bucate; ci, sculîndu-se, umbla tulburat prin palat încoace și încolo. Privind el în sus, deodată a căzut asupra lui frică și spaimă și a rămas mut. Deci, răcnind foarte tare și mugind ca un bou, s-a lovit cu capul de un stîlp de marmură ce era acolo și, sfărîmîndu-și capul, a căzut la pămînt mort. Din aceasta s-a făcut gîlceavă și strigare între slugi și ostași. Lisimah, auzind de aceasta, a ieșit degrabă din cămara sa și, alergînd la locul unde zăcea mort unchiul lui, s-a umplut de mirare și de spaimă. Și poruncind să înceteze strigarea și gîlceava aceea, întreba: Cum s-a întîmplat aceasta? Cei ce stăteau de față i-au spus ceea ce se întîmplase. Auzind el aceasta, a clătinat capul și a zis: "Mare este Dumnezeuul creștinilor! Bine este cuvîntat Dumnezeuul Fevroniei! Dumnezeu a răsplătit sîngele ei cel nevinovat!"

Aceasta zicînd, a poruncit să scoată trupul lui Selin afară din cetate și să-l îngroape după obiceiul păgînesc. Deci, chemîndu-l la sine pe comitul Prim, a zis către el: "Jură-te pe tine cu Dumnezeuul creștinesc, ca să nu calci porunca mea, pe care ți-o voi da! Sîrguiește-te îndată și pregătește o raclă de lemn pentru trupul Fevroniei și trimite propovăduitori pretutindeni, ca toți creștinii să se adune fără frică la îngroparea Muceniței Fevronia; fiindcă Selin a murit. Tu știi, iubite Prim, dorința inimii mele. Deci, ia ostași și, adunînd trupul Fevroniei cu mădularele cele tăiate, să-l duci la mănăstire. Însă, păzește să nu ia cineva din mădularele cele tăiate ale ei. Asemenea, să aduni și pămîntul acela pe care s-a vărsat sîngele ei, ca să nu-l lingă cîinii și, săpîndu-l, să-l duci la mănăstire". Comitul, îndată, după porunca lui Lisimah, chemînd o ceată de ostași, a dat în mîinile lor să ducă sfîntul ei trup, iar el singur, adunînd mădularele cele tăiate, capul, mîinile, picioarele, sîinii și dinții și învelindu-le în haina sa, le-a dus la mănăstire, urmîndu-i o mulțime de popor.

Deci, mergînd la mănăstire, n-a lăsat să intre înăuntru pe nimeni din popor, decît numai pe Tomaida și pe Ieria. Atunci cinstita stareță, egumena Vriena, văzînd trupul Fevroniei și mădularele cele tăiate, a slăbit cu trupul de mare jale și a căzut la pămînt ca moartă. Iar comitul, punînd străji de ostași lîngă mănăstire s-a întors la Lisimah. Vriena, abia și-a venit în fire după multe ceasuri și, sculîndu-se, cuprindea trupul muceniței sfinte, strigînd: "Vai mie, fiica mea Fevronia, acum te-ai dus din ochii maicii tale, Vriena! Cine va citi acum surorilor dumnezeieștile Scripturi? Ce mîini vor deschide cărțile tale?" Astfel plîngînd Vriena, toate surorile care se duseseră cu Eteria s-au întors la mănăstire și, căzînd, s-au închinat cu lacrimi trupului Fevroniei. De asemenea și Ieria striga: "Mă voi închina sfintelor picioare, care au călcat capul șarpelui! Voi săruta rănile trupului cel sfînt, prin care s-a vindecat sufletul meu! Voi încununa cu flori de laudă capul acela, care, prin frumusețea nevoinței sale, a încununat neamul femeiesc!" Tot astfel plîngeau cu tînguire mare și celelalte surori deasupra sfintelor moaște.

Deci, spălîndu-le, le-a pus pe scîndura pe care sfînta avea obiceiul a se odihni și a lipit mădularele tăiate la locul lor; și astfel a dus-o în biserică cu cîntare de psalmi. După ce a trecut ziua, Vriena a poruncit să deschidă poarta mănăstirii, ca toți care vor veni să vadă pe sfînta muceniță să intre și să preamărească pe Dumnezeu, Cel ce i-a dat în pătimiri atîta răbdare.

Intrînd înăuntru o mulțime de popor, a venit și Lisimah împreună cu comitul. Deci, Lisimah a zis către el: "Eu mă lepăd de toate părințeștile obiceiuri, de slujirea de idoli și de bogățiile mele și voi merge să mă unesc cu Hristos!" Comitul a răspuns: "Și eu voi face ca și tine! Să piară Dioclețian și toată împărăția lui, căci toate lăsîndu-le, voi sluji lui Hristos!" Astfel, învoindu-se amîndoi, au lăsat divanul și au venit în mănăstire la moaștele Sfintei Mucenițe Fevronia. Acolo a venit și episcopul acelei cetăți, cu preoți, cu clerici și cu mulțime de călugări, săvîrșind toată noaptea slujbă de laudă lui Dumnezeu, cu lacrimi și cu bucurie duhovnicească.

Făcându-se ziuă, a adus un sicriu făcut înapoi pentru moaștele Sfintei Mucenițe Fevronia și le-a pus într-insul cu bună rânduială, fiecare mădular tăiat la locul lui, iar dinții i-a pus pe piept. Apoi, ungând moaștele cu miruri și arome, le-a îngropat în biserică, slăvind și mulțumind lui Dumnezeu. De la mormântul ei bolnavii luau tămăduiri; astfel că mulți dintre elini au crezut în Hristos Dumnezeu nostru și s-au botezat. Asemenea Lisimah și comitul Prim au primit Sfântul Botez și, lăsându-și dregătoriile, nu s-au mai întors la împăratul cel păgîn. Ei, lepădându-se de toată lumea, au mers la arhimandritul Marcel și au luat viața călugărească, petrecând cu dumnezeiască plăcere în pustnicești nevoițe și prin cinstit sfârșit au trecut la Hristos. Asemenea și fericita Ieria, dând toate averile sale mănăstirii, a zis către Vriena: "Rogu-mă ție, maica mea, primește-mă la tine ca pe o fiică, în locul Sfintei Fevronia, și-ți voi sluji cu toată supunerea precum îți slujise ea!" Aceasta zicînd, a luat de pe dînsa toate podoabele femeiești de mult preț și le-a dat spre înfrumusețarea bisericii și, lepădându-se de lume, s-a făcut călugăriță.

Pomenirea Sfintei Mucenițe Fevronia se prăznuia în toți anii în ziua de 25 ale lunii iunie, zi în care sfînta a pătimit pentru Hristos, cînd se făceau și minuni în ziua praznicului ei. Căci la cîntarea cea de toată noaptea, sfînta muceniță se arăta, stînd în mijlocul surorilor ce cîntau, luîndu-și locul său de mai înainte. Deci, cînd au văzut-o pe dînsa la arătarea cea dintîi, toate surorile s-au înfricoșat, iar Vriena a strigat cu glas mare: "Iată, fiica mea Fevronia, a venit la noi!" Deci, vrînd cu dragoste să o cuprindă cu mîinile sale ca o maică, îndată Sfînta Fevronia s-a făcut nevăzută. Din acea vreme nimeni nu mai îndrăznea să se atingă de ceea ce se arăta sau să-i zică vreun cuvînt, decît numai priveau la dînsa cu spaimă și cu mirare. Din arătarea ei ele simțeau bucurie și veselie în sineși; iar inima ei, umplîndu-se de acea bucurie, lăcrima și astfel stătea ca la trei ceasuri văzută tuturor, apoi iarăși se făcea nevăzută. Episcopul, avînd evlavie spre Sfînta Muceniță, a făcut în cetate o biserică în numele ei, pe care, zidind-o vreme de șase ani, a sfîrșit-o și, aducînd episcopii de primprejur la sfințirea ei în ziua praznicului Sfintei Fevronia, a voit să aducă în biserică sfintele ei moaște.

Deci, după cîntarea de laudă de toată noaptea, episcopii cu tot clerul au mers în mănăstire, unde, rugîndu-se, au descoperit mormîntul sfîntei și, deschizînd racla, au văzut cinstitele ei moaște strălucind ca o rază de soare. Călugărițele, văzînd aceasta, plîngeau și se tînguiau că se lua de la dînsa o vistierie de mare preț. Cînd mîinile celor sfințiți s-au atins de raclă să o ia, îndată s-a făcut atîta zgomot în văzduh, încît tot poporul a căzut de frică cu fețele la pămînt. Apoi, după un ceas, îndrăznind iarăși a se atinge de raclă, pămîntul s-a cutremurat foarte tare, încît s-a clătinat toată cetatea. Atunci au cunoscut toți, că sfînta muceniță nu voiește să fie luată din locul său; iar episcopul s-a mîhnit foarte mult și nu a mai îndrăznit să se mai atingă de racla sa.

Deci, episcopul a grăit către egumena Vriena: "Ascultă soră, tu știi cîtă sîrguință am pus, ca întru slava și cinstea Cuvioasei Mucenițe Fevronia să ridic această biserică, de la a cărei zidire se împlinesc acum șase ani; însă de vreme ce sfînta muceniță nu voiește să asculte de rugăciunile noastre, ca să treacă în biserică cea zidită în numele ei, mă rog ție, ca să iei măcar una din mădularele ei cele tăiate și cu mîinile tale să ne-o dai nouă, ca să nu fie osteneala noastră fără rod și fără spor". Atunci Vriena, întinzîndu-și mîna, s-a atins de racla sfîntei, vrînd s-o ia și s-o dea episcopului, dar mîna Vrienei a rămas ca moartă. Atunci Vriena, plîngînd, a început a grăi către sfînta: "Mă rog ție, fiica și sfînta mea Muceniță Fevronia, nu te mînia asupra mea, maica ta, ci adu-ți aminte de ostenele mele și nu-mi defăima bătrînețile mele". Acestea zicîndu-le, s-a slăbit mîna ei. După aceasta Vriena, iarăși plîngînd, a grăit către sfînta: "Stăpîna noastră, dă-ne nouă binecuvîntare și nu ne mîhni!"

Aceasta zicînd-o, iarăși și-a întins mîna ei și a luat unul din dinții ei, care se aflau pe piept și l-a dat episcopului; după aceea îndată s-a închis racla. Episcopul, luînd cu bucurie dintele acela de la moaștele sfînte, l-a pus într-un vas de aur și s-a întors cu tot poporul, ducînd acel dar cu cîntări de psalmi, cu lumînări, cu veselie și cu prăznuire. Și, aducîndu-l în biserică, a sfințit-o pe ea, făcînd într-acea zi cu rugăciunile sfîntei multe tămăduiri. Căci cîți au fost orbi, au văzut; cîți erau șchiopi s-au îndreptat și cîți erau îndrăciți, au scăpat de îndrăcire; și ori de ce neputință era cuprins cineva, numai atingînd gura și

sărutînd acea mică parte luată din moaștele sfintei, îndată cîștiga tămăduire și se ducea sănătos la casa sa, bucurîndu-se și slăvind pe Dumnezeu.

După sfințirea acelei biserici, Cuvioasa egumenă Vriena a mai trăit doi ani și s-a apropiat de fericitul său sfîrșit. Deci, punînd egumenă în locul său pe Tomaida, s-a mutat către Domnul. Iar eu, Tomaida - zice scriitoarea acestei vieți -, după mutarea maicii Vriena, am scris viața și pătımirea Sfintei Mucenițe Fevronia. Asemenea și cele despre Lisimah, pe care le-am auzit din gura lui singură. Toate acestea le-am scris spre folosul celor ce vor citi și vor asculta și spre slava lui Hristos Dumnezeuul nostru, Cel slăvit împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Viața Cuviosului Dionisie, ctitorul Mănăstirii Ioan Botezătorul din Muntele Atonului (25 iunie) (Traducere din limba greacă)

Dionisie, acest minunat părinte, era din hotarele Castoriei, dintr-un sat ce se chema Horison. Părinții lui erau lucrători de pămînt, nici bogați, nici săraci, dar viețuiau în îndestulare, ca unii ce erau binecredincioși și îmbunătățiți. Deci, Dionisie, născîndu-se din niște părinți ca aceștia, a învățat puțină carte. Dar fiindcă era din fire priceput și înțelept, a defăimat bunătățile vieții de acum, ca pe niște bunătăți stricăcioase și trecătoare și a dorit pe cele cerești și veșnice, pe care le socotea în fiecare zi și le cugeta cu mintea.

Deci, precum cerbul cel însetat aleargă cu multă dorință la izvoarele apelor, tot astfel și inima fericitului Dionisie ardea de dumnezeiescul dor. Drept aceea, după înțelegerea lui cea bună, l-a învrednicit și Domnul și s-a făcut robul Lui cu adevărat; însă ascultați povestirea de la început.

Dionisie avea un frate mai mare decît el, cu numele Teodosie, și precum erau frați după trup, asemenea și după chipul feții, la fapta bună și la așezarea sufletului. Teodosie, cînd era de optsprezece ani, a voit să se ducă la Constantinopol, ca să se întâlnească cu oameni îmbunătățiți în fapte, și să se folosească de cuvintele lor.

Deci, a lăsat casa, patria, părinții și pe fratele său Dionisie, care era copil mic, și s-a dus la împărăteasca cetate, sălășluindu-se la patriarhie, unde erau monahi îmbunătățiți în fapte bune și minunați la cîntarea de laudă și nevoiță. El s-a folosit mult de la aceia, învățînd toată dumnezeiasca Scriptură și toate dogmele, ca unul ce era lesne priceput la minte; astfel era iubit de toți, fiind cucernic la chipul feții și de neam bun. El era cinstit și foarte vesel, blînd la obicei și la vorbă, dulce și minunat la fapta bună. Pentru aceea patriarhul l-a iubit și l-a hirotonit mai întîi diacon, apoi preot. Aceasta o făcuse fiindcă văzuse într-însul mari fapte bune, că, de cînd luase vrednicia preoției, se nevoia mai mult în fapte bune, sporind în fiecare zi în putere. Dar, avînd dorință mare să se ducă la loc liniștit și netulburat, a plecat din cetate și s-a dus la Sfîntul Munte al Athonului.

Închinîndu-se Teodosie la toate chiliile și mănăstirile din Athos, a pus metanie la cinstita mănăstire Filoteu, pentru că acolo erau, după numire, cu adevărat oameni iubitori de Dumnezeu și cu fapte bune. Pe acei monahi atît îi urma și le rîvnea de-a pururea pomenitul, încît în puțină vreme i-a covîrșit pe toți. El s-a făcut chip și dreptar al petrecerii și rînduiei monahicești și se arăta în mijlocul acelei sinodii și adunări, chip însuflețit și împodobit cu toate faptele bune; sau - cum zicem prorocul -, un măslin răsădit în dumnezeiescul lăcaș și plin de roade. Drept aceea, după o vreme oarecare, murind egumenul, toți au rugat pe Teodosie să primească cinstea de egumen, ca un bun și foarte iscusit. Deci, ca să nu se facă neascultător, a luat asupra lui grija și greutatea tuturor și îi păstora la pășuni de viață purtătoare, după dumnezeieștile porunci, fără lenevire și cu multă sîrguință. Despre el se dusesse vestea mai în tot locul și mulți se adunau acolo, ca să ia folos sufletesc.

Dar să revenim la cuvântul ce ne stă înaintea, adică să spunem și despre fratele lui, Dionisie, care a dorit și el să se facă monah, dar, fiind încă tânăr, a rămas în casa lor, apoi cum a venit el la Athos și a zidit acea minunată mănăstire. După aceea iar vom istorisi și celelalte despre acest înțelept Teodosie, care a fugit din patria sa, precum s-a zis mai sus.

Sfântul Dionisie, auzind de Sfântul Munte, a dorit să se ducă acolo să ia sfânta schimă. Dar, auzind că acolo era lege și hotar sobornicesc, ca să nu primească pe nici un tânăr fără barbă, și care ar fi călcat o poruncă ca aceasta să fie afurisit și neiertat, s-a temut de certare. Deci, a așteptat ca un înțelept să-i crească barba și atunci să se ducă, ca să nu se facă pricinuitor de sminteli. După ce i-a crescut barba și a aflat că fratele său, Teodosie, era egumen, n-a mai avut răbdare, ci a alergat la muntele Athonului și s-a făcut multă veselie și bucurie între frați, cântând cu toții psaltirea lui David: *Iată, ce este bun și ce este frumos, fără numai a locui frații împreună.* Deci, după puține zile l-a tuns și l-a făcut monah. El mulțumea și slăvea pe Domnul, că a dobândit ceea ce dorise. Învățând de la acel bun păstor toată rânduiala petrecerii monahicești, urma cât putea pe cei îmbunătățiți și se nevoia să se facă mai îmbunătățit în fapte bune. Egumenul, văzându-l sporind atîta, l-a învățat și dumnezeiasca Scriptură; fiindcă mai înainte știa puține, precum am zis. Deci, după ce a învățat toată Sfânta Scriptură, și dumnezeieștile dogme ale Bisericii, l-a făcut eclesiarh și astfel slujea în dumnezeiasca biserică cu multă sîrguință. După aceea, mărturisindu-se cu de-amănuntul și aflîndu-l vas curat și neîntinat, l-a dus la episcopul eparhiei și l-a hirotonisit diacon. Apoi, după ce s-a făcut de treizeci de ani, l-a hirotonisit și preot. De atunci, mai virtos și mai mult se smerea și nu se înălța cum fac unii ieromonahi, ci se sîrguia în toate faptele bune să urmeze povățuitorului. El în fiecare zi se dădea spre nevoițe mari și spre biruință contra răului stăpînitor de lume, împuternicindu-se de preabunul Dumnezeu, ca pe cele din urmă - după Sfântul Pavel -, uitîndu-le și întinzîndu-se la cele dinainte.

Acești frați străluceau în acea sfințită mănăstire, în mijlocul celorlalți părinți, întocmai ca două stele prealuminoase. Astfel că Dumnezeu Se slăvea într-înșii ca Cel ce slăvește pe cei ce-L slăvesc. Însă dumnezeiescul Dionisie, avînd mai mult dor și mai multă dragoste în inimă către Dumnezeu, se dădea la aspre și pustnicești nevoițe. Astfel postea mai mult, priveghea toată noaptea rugîndu-se și era necîștigător cu totul, avînd două haine și pe Dumnezeu ca avuție nejezuită. Vorbind neîncetat cu mintea către El, de acolo se minuna fericitul lui suflet atît, încît se arăta purtător de Dumnezeu și la alții. Dar, fiindcă este lucru greu să petreacă cineva o nevoiță atît de înaltă și plăcută lui Dumnezeu, în mijlocul multor frați care aveau multe griji și tulburări, el se mîhnea foarte mult și se amăra. Deci, cugeta să afle undeva un loc deosebit, potrivit pentru liniște, ca acolo să se roage, precum dorea singur și să vorbească fără de tulburare cu Dumnezeu și Mîntuitorul său.

Deci, sfătuindu-se de oarecare frați îmbunătățiți în fapte, a fugit pe ascuns din mănăstire, pentru ca să nu-l oprească și, suindu-se într-un vîrf foarte înalt al muntelui, care se numește Athon, a găsit o peșteră în partea dinspre miazăzi și aproape de ea, ca la o aruncătură de suliță, era un izvor cu apă rece. Drept aceea, s-a bucurat sufletul lui și s-a veselit și a rămas acolo, neluînd cu sine nici pîine, nici vin sau untdelemn sau altceva de mîncat sau de îmbrăcat, fără numai cele două haine, ce le purta și acelea rupte și netrebnice, ca și cum el ar fi fără de trup. El își avea dorul și mintea sa îndreptate numai către Dumnezeu, iar ca hrană și desfătare a sufletului său, avea cîntarea de laudă a lui Dumnezeu. Cuvintele Scripturilor erau în gura lui, după psalmistul, mai dulci decît mierea și se împlinea la el cuvîntul Domnului: *Nu numai cu pîine va trăi omul.* Cînd flămînzea mîncea buruieni sălbatice și castane sau alte roduri de copaci. Dacă îi venea vreodată poftă de pîine se ducea la altă chilie sau mănăstire și cerea, după aceea se întorcea iarăși cu sîrguință la peșteră. Aceasta o făcea cu cunoștință și rar mîncea puțină pîine, ca astfel să biruiască pe diavolul mîndriei.

Deci, făcînd trei ani în acea peșteră și întocmindu-și toate simțirile sufletului și ale trupului, a ajuns la măsura desăvîrșirii. Atunci, prin povățuirea lui Dumnezeu, a venit la el un pustnic foarte iscusit în fapte bune și l-a rugat să-l lase să zidească o chilie aproape de dînsul, și abia l-a primit cu sila. Apoi a venit altul și, zidind chilie, a rămas și acela acolo și toți se mărturiseau lui și se supuneau lui. Drept aceea, s-a

vestit numele lui și au venit și mulți alții ca să locuiască acolo împreună cu dînsul, pentru ca să ia de la dînsul folos, care mai întîi nu primea, iar după ce l-au rugat, le răspundea: "Eu, fraților preadoriți, nu vă urăsc pe voi, ci iubesc mai vîrtos sinodia voastră, dar locul este aspru și greu. Dacă doriți să fiți lângă mine, suiți-vă deasupra în munte și găsiți acolo loc îndemîntic. Zidiți chilia și locuințe și eu voi veni adeseori la voi cît voi viețui, ca să vă ajut". Aceia au primit sfatul lui și au zidit chilia; asemenea au zidit și biserica Sfîntului Ioan Botezătorul, mai sus, în partea dinspre răsărit a muntelui, care pînă astăzi se numește "Vechiul Mergător Înainte". Sălășluindu-se ei acolo, cuviosul se suia în fiecare sîmbătă, unde slujea Sfînta Liturghie și-i împărțăsea, ospătîndu-se astfel împreună cu dînșii două zile. Apoi îi învăța cele de folos și Duminică seara, după ce fiecare îi dădea pîine și roduri de copaci, se pogora la chilia sa.

Fiindcă locul acela era foarte rece și iarna avea multă pătîmire, au zidit chilia mai jos, în partea de apus, apoi au sădit vie și astfel petreceau în liniște. Ei au făcut și un caic; fiindcă erau oameni și aveau trebuință de multe feluri de lucruri. Cînd aduceau grîu și alte lucruri grele, sfîntul, ca un iubitor de fii, le ajuta mult și le suia atîta deal, fiindcă era tare și puternic, și tuturor le zicea că cel dintîi se cade să fie la toți pildă bună. El de multe ori rămînea noaptea în coliba care o avea la malul mării; iar la miezul nopții se sculau toți să citească rînduiala lor, ieșind afară cînd nu ploua. Sfîntul avea obiceiul să stea în vremea cîntării drept, cu toată buna cucernicie, înălțîndu-și mintea și unindu-se cu Dumnezeu, și astfel stătea și privea neplecat către dumnezeiasca lumină, pînă la sfîrșitul rînduiei, ca un turn nemișcat.

Într-o noapte, stînd la cîntarea cea de dimineață, a văzut în locul unde era voia lui Dumnezeu să se facă mănăstire - o, negrăitele tale taine, Hristoase - o făclie mare aprinsă. Sfîntul, văzînd aceasta a tăcut și n-a spus-o la nimeni, temîndu-se ca nu cumva să fi fost vreo nălucire diavolească. Dar pe urmă, după ce a văzut-o în mai multe nopți, s-a dus la un ieromonah mai înainte-văzător și purtător de duh, cu numele Dometie, care locuia în biserica Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și i-a vestit pricina. Dar înțeleptul Dometie nu s-a lenevit, ci s-a dus împreună cu el, pentru ca să vadă minunea cu ochii. Astfel ei au rămas trei nopți, ca să se adevereze mai bine și au văzut acea dumnezeiască lumină preastrălucită, arzînd ca o făclie de foc. Drept aceea, neavînd nici o îndoială, a spus acea minune tuturor fraților și îndată s-au dus la piatra pe care au văzut-o, căutînd să vadă de au fost lemne aprinse sau cărbuni, dar n-au aflat nimic.

Atunci s-au încredințat că a fost un foc ceresc. Sfîntul Dometie a zis acestea cu proorocie către insuflatul de Dumnezeu, Dionisie: "Voia lui Dumnezeu este să se zidească aici o sfințită mănăstire, în care să se adune mulți îmbunătățiți. Deci, să nu te lenevești a începe și nu te îngriji pentru cheltuială; căci Dumnezeu îți va trimite ca un Atotputernic ce este; voi lucra și eu pe cît voi putea". Asemenea s-au făgăduit și ceilalți frați. Deci, rugîndu-se, au început să curețe locul și au zidit mai întîi turn pentru călătorii de pe mare, care poposeau acolo, iar cheltuiala au pus-o aceia. Mulți veneau și se mărturiseau la sfîntul, nu numai de la mănăstiri, ci și din lume, pentru marea lui faptă și curățenie. Însă să lăsăm puțin pe sfînt și să povestim despre fratele său Teodosie, care era egumen al mănăstirii Filoteiu.

Acesta, pogorîndu-se de la mănăstire să pescuiască la malul mării, căci se apropia ziua Bunei-Vestiri, pe care o prăznuia și, venind ei noaptea, au năvălit agarenii și i-au luat robi și i-au dus la Prusa unde i-au vîndut; însă creștinii care i-au cumpărat, i-au lăsat să se ducă unde vor voi. Drept aceea alții s-au întors la mănăstire, iar dumnezeiescul Teodosie s-a dus la Constantinopol. Văzîndu-l patriarhul și ceilalți s-au bucurat, știindu-l că era rob al lui Dumnezeu; deci, l-au pus egumen într-o mănăstire. După puțină vreme, a murit mitropolitul Trapezunde, în zilele împăratului Alexie Comneanul. Acesta a zis patriarhului să caute un om sfînt și să-l rînduiească mitropolit. Patriarhul și clericii au ales dintre toți pe sfîntul Teodosie, care nu numai că era curat și sfînt la suflet, dar era cinstit și la cele din afară, adică la obicei și la chip și cu cealaltă așezare a trupului, înalt cu fapta, smerit cu cugetul, barba pînă la brîu și dulce la vorbă, cu care atrăgea la dînsul pe toți ca magnetul pe fier. Era și învățat desăvîrșit la rînduiala canoanelor și a legilor; dar ce să zic mai mult, era vrednic cu adevărat de o stăpînire ca aceasta insuflată de Dumnezeu.

Drept aceea, patriarhul cu toți clericii l-au hirotonisit, deși el nu voia; apoi cei trimiși l-au dus la Trapezunda. Credinciosul împărat împreună cu tot sfatul lui, l-au primit cu dragoste, ca pe un trimis al lui

Dumnezeu, căruia i-au mulțumit, că le-a dăruit un păstor ca acesta; deci, i se supuneau la toate cele poruncite.

Dumnezeiescul Dionisie, aflînd de acestea, s-a bucurat foarte mult, că fratele lui s-a făcut arhiepiscop. Atunci i-a venit un gînd bun, adică să se ducă să-l întîlnească și să-l facă mijlocitor către împărat, ca să-i dea bani să zidească mănăstirea. El, sfătuiindu-se despre aceasta cu Cuviosul Dometie, acesta l-a îndemnat să plece cît mai repede. După aceea și-a luat sinodia și a plecat la Trapezunda. Ajungînd acolo, s-a veselit de vederea fratelui său împreună și cu sufletul, apoi i-a povestit pricina de la început. Fericitul Teodosie, auzind aceasta, s-a bucurat foarte mult, făgăduind să-i ajute la zidire cît va putea.

Apoi, au plecat împreună la împărat, căruia i s-au închinat și după ce l-au heretisit, împăratul a întrebat pe cuvios cum s-a ostenit pînă acolo și cum petrec mănăstirile Athonului? El, cu vorbă blîndă și lină, i-a răspuns: "Prea puternice împărate, mănăstirile merg bine, cu dumnezeiescul ajutor și cu purtarea de grijă a stăpînirii tale. Dar pricina care m-a făcut a veni aici, a fost să văd pe iubitul meu frate, să mă îndulcesc de preafericita vedere a împărăției tale și să mă învrednicesc să vorbim împreună, precum am avut dorința neasemănată. Deci, am să-ți spun o veste veselitoare, de va fi voia stăpînirii tale".

Așa zicînd, i-a povestit pe larg pricina și l-a îndemnat să se facă ctitorul acelei mănăstiri, să aibă pomenirea sa veșnică, precum împărații de mai înainte au zidit mănăstiri în Sfîntul Munte. Împăratul, auzind acestea și văzînd cea față veselă, cu cinstită cuviință și preadulce, l-a iubit din tot sufletul și din toată inima lui. Deci, judecînd de obște, că Dumnezeu i l-a trimis, a răspuns, zicînd: "Părinte, îți voi împlini dorința ta, de a-ți da cîți bani va trebui, numai să fii îndatorat ca toți moștenitorii tăi, să fie pomeniți totdeauna în rugăciunile și liturghiile voastre, cu toți strămoșii și moșii mei, ca să mă învrednicească Domnul aici vremelnic și să petrecem viață fără tulburare; iar acolo să dobîndim fericire veșnică".

Cuviosul a făgăduit să facă toate cîte i se hotărîse; iar împăratul îndată a făcut înaintea tuturor un hrisov, ca mănăstirea să se numească a marelui Alexie Comneanul, să fie îndatorat el și strămoșii lui să le dea cîte le vor trebui. Apoi, a dat cuviosului mult aur, făgăduind să-i mai dea încă atît după puțină vreme, și să zidească ceea ce va trebui. În hrisov a scris să se dea mănăstirii în fiecare an din visteria împărătească cîte o mie de arginți, pe care trebuia, în fiecare an, să se ducă un monah al mănăstirii să-i ia. Deci, zăbovind timp destul și veselindu-se împreună cu împăratul și arhierul, a luat aurul și a plecat, bucurîndu-se. Pe cînd trecea Elespontul, a văzut corăbiile agarenilor și a trecut mai sus de dînșii. Corăbierii, văzînd pe agareni, s-au înfricoșat și fiindcă erau aproape de pămînt, au alergat la el, ca să scape de primejdie. Atunci Dionisie, robul lui Dumnezeu cel adevărat, avînd către Hristos credință neîndoită, a zis către dînșii: "Fiilor, nu vă temeți de tot, ci așteptați puțin să vedeți puterea lui Dumnezeu. La dînsul să avem toată nădejdea, că ne va izbăvi din primejdie".

Barbarii, fiind aproape de corabia lor, au început să-i săgeteze; iar cuviosul, înălțînd mîinile și ochii la cer, s-a rugat cu lacrimi preafierbinți, astfel: "Doamne Iisuse Hristoase, Cel împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh de-a pururea slăvit, ascultă-mă pe mine netrebnicul robul Tău și ne izbăvește din robia aceasta, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale și ale Botezătorului și Înaintemergătorul Tău!" Cuviosul zicînd acestea, îndată s-a arătat către aceia Marele Mergător Înainte, ținînd un toiag în mîna dreaptă, și i-a zis să nu se teamă nicidecum; iar pe barbari i-a înfri-coșat că-i va ucide, dacă nu se vor întoarce înapoi. Atunci mîinile barbarilor s-au uscat și neputînd să-i vatăme, au rămas nelucrători. Cuviosii, văzînd o preaslăvită și minunată lucrare ca aceasta, au mulțumit Domnului, zicînd: "Slavă Ție Hristoase Atotputernice, Care ne-ai izbăvit de primejdie, prin Botezătorul și Mergătorul Înainte". Astfel a ajuns la Aton cu cale bună și, găsind pe frați, le-a vestit cele făcute, bucurîndu-se. Ei, auzind acestea, au slăvit pe Dumnezeu, Care nu rușinează pe cei ce nădăjduiesc într-însul. Dometie a zis către Cuviosul Dionisie: "Nu ți-am spus eu să pui numai început, că Domnul îți va ajuta? Acum începe zidirea cu sîrguință, și nu te teme de cheltuiala cealaltă, că Stăpînul Hristos îți va trimite ajutor din înălțime". Atunci cuviosul a găsit lucrători, a adunat piatră, lemne și var și a gătit toate cîte erau de nevoie să înceapă lucrul.

El a făcut întâi zidirile, apoi biserica Mergătorului Înainte, mare și minunată, chilii multe, bolniță, trapeză și toate câte erau necesare și au adus din deal apă multă și dulce. Și s-a săvârșit la anii 6878 de la Adam; iar anul de la Mîntuitorul și Stăpînul Hristos, 1370. Dar, fiindcă a rămas o parte nesăvîrșită, adică zugrăveala și toate ce mai erau de trebuință și nu mai avea de cheltuială, sfîntul s-a dus iar la Trapezunda și a spus împăratului pricina. Împăratul l-a primit cu bucurie și i-a dat bani foarte mulți. Apoi, întorcîndu-se la mănăstire, a găsit-o pustie cu totul, că, din lucrarea diavolului, s-au dus agareni mulți, au făcut meșteșuguri și au intrat înăuntru și i-au robit pe toți și le-au luat toate lucrurile, de care aveau trebuință, blestemații.

De acestea înștiințîndu-se cuviosul, s-a întristat foarte mult și a plîns, însă nu a grăit cuvînt rău către Dumnezeu, știind că aceasta este ispita de la urîtorul binelui; deci, s-a dus numai să-i răscumpere și i-a izbăvit ca un bun păstor, aducîndu-i pe toți la mănăstire cu ajutorul lui Dumnezeu. Atunci s-a dus iarăși sfîntul Dometie și s-a sfătuit, de ar fi fost cu cuviință să se ducă iarăși la împărat să-i dea alți bani și i-a zis să se ducă degrabă. Deci, cînd a luat de la frați iertare, a heretisit pe Dometie, zicînd: "Iată, cinstite părinte, după Dumnezeu dau în mîinile tale conducerea acestei mănăstiri și după marele Mergător Înainte, căci nu știu de ne vom întîlni mai mult aici". Iar Dometie i-a răspuns Cuviosului Dionisie, luminîndu-se de Sfîntul Duh: "Părinte, aici nu ne vom mai întîlni, numai în veacul viitor, care pururea petrece. Acolo ne vom înveseli împreună cu Stăpînul Hristos și Mîntuitorul nostru". Astfel s-a făcut după proorocia lor, că nu s-au mai văzut în lumea aceasta unul cu altul, avînd amîndoi darul proorociei.

Sfîntul, intrînd în corabie, s-a dus la Trapezunda cu sinodia sa, și s-a veselit împreună cu fratele său și cu însuși stăpînitorul, căruia i-a vestit toate cele ce se întîmplaseră, precum s-a zis mai sus. Bincredinciosul împărat, auzind acelea, l-a mîngîiat, zicîndu-i: "Nu te întrista pentru cele trebuincioase mănăstirii, că eu îți voi da ajutor". Deci, zăbovind acolo la mitropolie puțină vreme, i-a venit ceasul să se ducă către Cel dorit. Chemînd pe fratele său și pe însuși stăpînitorul împărat, i-a rugat să aibă grija mănăstirii cît vor trăi în această lume. Acestea rînduindu-le bine și rugîndu-se Domnului pentru dînșii, și-a dat sufletul în sfințele Lui mîini, în 25 ale lunii iunie, viețuind în această lume 72 de ani. Sfințele și cinstitele lui moaște le-a îngropat arhierul cu cuviincioasa cinste și cu bună cucernicie. Acele moaște făceau multe minuni, celor ce îl rugau cu credință. Iar monahii care erau în sinodia lui, luînd de la împărat și de la arhieru milostivirea cea cuviincioasă și iertare, s-au dus.

Ajungînd la mănăstire, au vestit fraților moartea cuviosului și toți au plîns și s-au tînguit pentru lipsirea unui părinte ca acesta; iar dumnezeiescul Dometie i-a mîngîiat. Apoi, vrînd să se ducă la chilia lui, au căzut toți la picioarele lui, rugîndu-se cu lacrimi să nu-i lase sărmani, ci să rămînă să-i păstorească ca și mai înainte; deci, pentru ca să nu să se facă neascultător, a rămas. El păstorea turma lui Hristos cu plăcere de Dumnezeu și cu multă sîrguință și ajungînd plin de zile, s-a dus la Domnul, Căruia se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Viața Cuviosului David din Tesalonic (26 iunie)

Acest mult lăudat părinte, îngerul cel pămîntesc și omul cel ceresc, s-a născut și a crescut în strălucita și marea cetate a Tesalonicului. El de mic a defăimat toată odihna trupească, lepădîndu-se de lume și de cele din lume. A părăsit prietenii și rudeniile, cinstea și slava cea vremelnică, banii, averile și orice altă norocire vremelnică, dar încă și sufletul său, după porunca Evangheliei, și a urmat Stăpînului, luînd crucea din tinerețe, fiindcă inima lui se rănise cu totul de dumnezeiasca dragoste. Deci, și-a tăiat perii capului, călugărindu-se, și a rămas în mănăstirea Sfinților Mucenici Teodor și Mercurie, care se numea Cunuliaton.

Acolo a petrecut în liniște, nevoindu-se mai presus de om și păzind toată fapta bună cu multă sîrguință. Lui îi plăceau îndeosebi înfrînarea și smerenia decît celelalte, știind bine, că săturarea pîntecelui gonește privegherea și întreaga înțelepciune, iar slava deșartă prăpădește toate faptele bune în chip desăvîrșit. Pentru aceasta se sîrguia să cîștige smerita cugetare ca un înțelept. Citind dumnezeieștile Scripturi ziua și noaptea, se minuna de faptele bune ale sfinților mai dinainte de Lege și după Lege, cum i-a slăvit Dumnezeu pe dînșii, pentru că I-au slujit și I-au bineplăcut, cum se cuvine. Adică, pe Abel l-a făcut minunat pentru jertfă, pe Avraam pentru credință, pe Iosif pentru înțelepciune, pe Iov pentru răbdare, pe Moise l-a arătat puitor de lege, pe Daniil și pe cei trei tineri i-a păzit nevătămați de foc și de lei.

Cuviosul David, socotind petrecerea acestora, se sîrguia cu tot sufletul a le urma cu toată puterea, ca să se facă împreună cu dînșii moștenitor în împărăția cerească. Citind și viețile cuvioșilor care s-au pustnicit după întruparea Mîntuitorului și au săvîrșit atîtea minunate nevoițe și vitejii, se înspăimînta și mai ales de Simeon din minunatul munte și de cel de un nume cu dînsul, de Daniil și de Patapie, stîlpnicii, care și-au petrecut viața, fără acoperămînt, muncindu-se de vînturi, de ploi și zăpezi. Viețile acestora citindu-le, plîngea și se umilea atîta, încît a luat hotărîre să petreacă cu aceeași strîmtoare, cîtă vreme va putea pururea pomenitul, ca astfel să afle lărgime după moarte.

Într-o zi s-a înfierbîntat atît de tare și s-a umplut inima lui, încît, suindu-se într-un migdal, care era în partea dreaptă a bisericii, s-a așezat pe o cracă a copacului, pe care și-a făcut un pat mic, cum a putut; și acolo se pustnicea cu îngrădire și cu minunată răbdare, muncindu-se de vînturi, de ploi și zăpezi, arzîndu-se de căldura soarelui din timpul verii și de alte strîmtorări chinuindu-se cumplit. O, ce îngăduire și ce răbdare minunată a mult pătimitorului mucenic! Cum răbda el atîta pătimire rea! Ceialți stîlpnici, aveau cel puțin întărire, căci stîlpii erau zidiți și stătea; iar cînd dormea, ori își făcea altă trebuință de care avea nevoie, erau nemișcați. Dar acest diamant se mișca totdeauna pe lîngă copac și nu avea odihnă niciodată, muncindu-se de ploi, de vînturi și chinuindu-se cumplit de zăduf.

Astfel pătimind cel cu sufletul răbdător nu s-a lenevit cîtuși de puțin, nu s-a împuținat cu sufletul și nu s-a trîndăvit; iar fața lui de înger nu s-a schimbat, nici s-a prefăcut, ci era frumoasă ca untrandafir. Cu adevărat în acest fericit s-a împlinit proorocescul cuvînt. *Dreptul ca finicul va înflori și ca cedrul din Liban se va înmulți.* El a înflorit cu faptele și ca finicul, dînd rod primit lui Dumnezeu, mai dulce și mai mirositor decît migdalul și finicul. Avea și cîțiva ucenici evlavioși și iubitori de Hristos, ostenindu-se și trudindu-se împreună cu dînsul. Aceia de multe ori îl rugau să se dea jos din copac, să-i zidească o chilie unde îi va plăcea, ca să-i păstorească la pășune mîntuitoare. Iar el le răspundea, zicînd: "Fraților și fiii mei, eu sînt om păcătos și nevrednic, dar Stăpînul Hristos, Păstorul cel bun, Care își pune sufletul pentru oi, Acela, ca un bun ce este, să vă păzească de bîntuiri diavolului și să mă învrednicească Împărăției Sale cele veșnice; iar eu, viu este Domnul Dumnezeu meu, Iisus Hristos, că nu mă cobor din acest copac, pînă ce se vor sfîrși trei ani, și atunci numai cu porunca Lui; că fără de voie nu mă pogor nicidecum de aici". Atunci ei, văzînd neschimbarea voinței lui, nu l-au mai supărat pentru această pricină.

Cînd s-au împlinit trei ani, îngerul Domnului s-a arătat către dînsul și i-a zis: "Davide, Domnul a ascultat rugăciunea ta, și-ți dă darul acesta pe care de mult l-ai cerut, adică să fii smerit cugetător, să te temi de El și să-L cinstești cu evlavie cuviincioasă; de aceea, pogoară-te din copac și liniștește-te într-o chilie, binecuvîntînd pe Dumnezeu, pînă vei sfîrși și altă economie; după aceea vei afla odihnă de ostenele trupești și sufletești". Cît timp a vorbit îngerul cu dînsul, cuviosul a ascultat cu frică și cu cutremur; iar după aceea, îngerul făcîndu-se nevăzut, cuviosul mulțumea lui Dumnezeu, zicînd "Bine este cuvîntat Dumnezeu, Care a primit rugă-ciunea mea și m-a miluit!"

Atunci, chemînd pe ucenicii săi, le-a arătat vedenia și le-a spus să-i zidească o chilie după stăpîneasca poruncă; iar ei au făcut cu sîrguință după cum li se poruncise, înștiințînd despre aceasta pe prea sfințitul arhiepiscop Dorotei. Acesta, luînd pe cei mai cucernici clerici, bucurîndu-se și suindu-se la Cuviosul David, l-au sărutat și l-au dat jos din copac cu multă cucernicie și, slujind, l-au dus în chilia lui, săvîrșind mare prăznuire. După aceea, ei s-au întors, veselindu-se; iar cuviosul a rămas în chilie liniștindu-se și

binecu-vîntînd neîncetat pe Dumnezeu, care i-a dăruit atîta dar, încît gonea diavoli, lumina orbii și orice boală nelecuită o tămăduia, cu numele Domnului nostru Iisus Hristos. Din semnele cele mai multe care le-a făcut, scriu două sau trei spre încredințarea celorlalte, precum leul se cunoaște după unghii și țesătura după margine.

Un tînăr oarecare avea diavol. Acela a venit într-o zi la chilia cuviosului și sînd afară la ușă, striga: "Eliberează-mă, Davide, rob al veșnicului Dumnezeu, că foc iese din chilia ta și mă arde pe mine". Atunci cuviosul, întinzînd mîna prin fereastra sa, a zis, apucîndu-l pe tînăr: "Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu, îți poruncește ție, duh necurat, să ieși din zidirea Lui". Acestea zicînd, l-a însemnat pe el cu semnul Sfintei Cruci și îndată a ieșit diavolul, iar omul a rămas sănătos. Cei de față, văzînd o minune ca aceea, au slăvit pe Dumnezeu, ca pe Unul ce slăvește pe cei ce-L slăvesc cu lucruri plăcute Lui. Mai ascultați și o altă minune, tot asemenea.

O femeie oarecare era cu totul oarbă. Auzind de faptele cele bune ale cuviosului și minunatului David, a venit la el, fiind purtată de mînă; și, mergînd la chilia lui, a căzut la pămînt afară de ușă, plîngînd și zicînd cu smerenie acestea: "Robul lui Dumnezeu cel binecuvîntat, ajută-mi, urmînd bunătatea Stăpînului Hristos. Izbăvește-mă de această muncă mult chinuitoare și-mi dăruiește lumina ochilor, cea de bucurie tuturor și cu totul veselitoare".

Acestea și multe altele zicînd, a plîns cu suspinuri și cu lacrimi fierbinți. Cuviosul, fiindu-i milă de chinuirea ei, ca un pătimitor și milostiv ce era, a făcut mult timp rugăciune către Domnul. Apoi, i-a zis să se scoale de la pămînt, de unde zăcea plîngînd, și să se apropie de fereastră. Atunci el și-a întins mîna dreaptă și, pecetluind ochii ei cu Sfinta Cruce, s-a rugat iarăși către Domnul, zicînd: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu Cel viu, Care Te-ai întrupat din pururea Fecioară Maria și din Duhul Sfînt, ca să scoți din întuneric pe om și să-l aduci la lumina cea veșnică, iar pe orbul din naștere l-ai luminat; Însuși și acum, Stăpîne, luminează pe roaba ta aceasta, ca un Atotputernic, că Tu ești luminarea sufletelor noastre și pe Tine Te slăvim totdeauna, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt". Astfel rugîndu-se, îndată s-au luminat ochii ca mai înainte și vedea luminat și curat, mulțumind cuviosului și slăvind pe Dumnezeu.

Această mare facere de minuni auzind-o tesalonicenii, toată cetatea îl avea întru mare evlavie, cinstindu-l ca pe un înger dumnezeiesc. Iar dacă cineva avea oarecare neputință, venea la dînsul și cum își apropia dreapta de bolnav, îndată fugea toată neputința și se împrăștia, precum piere întunericul de lumină.

Deci, multe și nenumărate minuni săvîrșind el, a fost slăvit și cinstit foarte mult de oameni. Iar după cîțiva ani, murind Dorotei, mitropolitul Tesalonicului, a fost ales altul cu numele Aristid, care și acesta era om îmbunătățit. În acel timp se făceau în Tesalia mari pagube și multă tulburare de către barbari. De aceea, eparhul Iliricului a scris mitropolitului să meargă la împărat sau să trimită pe un om oarecare îmbunătățit, să-l roage să aleagă și să hotărască la Tesalonic eparh, căci în Tesalonic se afla numai episcop. Deci, Prea Sfințitul Aristid, arhiepiscopul Tesalonicului, citind scrisoarea eparhului înaintea clericilor și boierilor cetății, le-a zis să aleagă pe un om iscusit și cuvîntăreț, ca să-l trimită la împărat pentru această pricină.

Deci, adunîndu-se toți cetățenii în biserică, au strigat toți, cu o împreună glăsuire, să trimită pe Cuviosul David, ca să se cucerească de dînsul dreptcredinciosul împărat, ca de un om îmbunătățit și sfînt. Aceasta s-a făcut cu economie de pronia dumnezeiască, ca să se împlinescă mai înainte cuvîntul îngerului, care a zis cuviosului să se pogoare din copac, ca să se facă și altă economie și atunci să meargă către Domnul.

Arhiereul, luînd pe cei mai cucernici din clerici și din mireni, s-a dus la cuviosul și i-a vestit pricina, rugîndu-l să meargă la stăpînitor pentru cererea cea de sus. Cuviosul însă a spus că nu poate să meargă din pricina bătrîneților; apoi, văzînd că toți îl sileau să meargă, a primit, ca să nu se facă neascultător arhiereului și tuturor iubitorilor de Hristos. Aducîndu-și aminte de grăirea de mai înainte a îngerului, a zis către arhiepiscop: "Stăpîne, sfînte, facă-se voia Domnului; să știți că împăratul îmi va dăruia cu ajutorul lui

Dumnezeu cîte voi cere pentru rugăciunile voastre, dar pe David nu-l veți mai vedea viu! Căci, întorcîndu-mă către voi de la împărăție, cînd va lipsi încă o sută douăzeci și șase de stadii să ajung la această săracă chilie a mea, atunci mă voi duce către Stăpînul meu". Arhiereul, socotind că aceasta o zice ca să nu-l silească să se ducă, îl sfătuiă iarăși, zicîndu-i: "Urmează pe Păstorul și Învățătorul nostru, Hristos, Care S-a omorît pentru noi ca un om; mori și tu pentru poporul tău ca să iei de la oameni mulțumire, iar de la Stăpînul Hristos laudă și slavă nemărginită, ca un următor al patimii Lui".

Atunci, ieșind din chilie, toți i s-au închinat; căci fața lui era cu totul minunată la vedere, perii capului său îi ajugeau pînă la brîu și barba pînă la picioare, iar cinstitul lui obraz era frumos ca al lui Avraam. Deci fiecare, văzîndu-l, se minuna: Cuviosul David luînd pe doi ucenici ai săi, pe Teodor și pe Dimitrie, bărbați cucernici și îmbunătățiți, asemenea lui nu numai la suflet, ci și la trup, s-a pogorît la malul cetății și, coborînd în corabie, au plecat. Și, ajungînd în Vizantia, s-a auzit vestea în toată cetatea despre venirea cuviosului.

Într-acea vreme era împărat stăpînitor dreptcredinciosul Iustinian care era dus atunci într-alt loc, iar împărăteasa Teodora a trimis niște postelnici și niște purtători de sulii și l-au primit cu multă cinste și evlavie. Ea, văzînd acea strălucită față de înger, cu niște căruntețe ca acelea, s-a minunat și i s-a închinat cu multă osteneală, cerînd rugăciune și binecuvîntare de la dînsul. Cuviosul s-a rugat pentru împărat, pentru dînsa și pentru toată cetatea. Împărăteasa l-a primit cu atîta bucurie și veselie, încît nu pot să povestesc mai pe larg cît de frumoasă primire i-a făcut pururea pomenita, socotind că a primit pe un înger al Domnului, iar nu pe un om. Împăratul întorcîndu-se, Augusta i-a vestit despre venirea cuviosului, zicînd: "Stăpîne, preabunul Dumnezeu S-a milostivit spre noi și a trimis la stăpînirea ta pe îngerul Său, care a venit de la Tesalonic și mi s-a părut că văd în adevăr pe Avraam.

Deci, a doua zi, împăratul a poruncit să se adune toată suita. Cuviosul, venind înaintea împăratului, a pus în palmele sale cărbuni aprinși și tămîie; deci, a tămîiat pe împărat și pe toată suita, fără a se vătămă de foc mîna lui cîtuși de puțin, trecînd mai mult de un ceas pînă a tămîiat tot poporul. Văzînd acest lucru minunat, toți s-au înspăimîntat; iar împăratul, sculîndu-se de pe scaun, l-a primit cu multă cucernicie. Deci, primind anaforele mitropoliei, dreptcredinciosul și iubitorul de Hristos împărat, le-a ascultat pe toate. Și a împlinit nu numai cele scrise în scrisori, ci și altele cîte a cerut cuviosul prin grai, le-a săvîrșit cu toată osîrdia, le-a iscălit după rînduială cu slove roșii, le-a dat cuviosului cu mîna sa și a zis: "Cinstite părinte, roagă-te pentru mine!"

Astfel, l-a eliberat cu multă cinste, precum se cuvenea. El a plecat la Tesalonic, însă n-a ajuns pînă la cetate, ci, cînd era în dreptul farului, a zis ucenicilor săi acestea: "Fiii mei, a sosit vremea sfîrșitului meu! Să îngropați moaștele mele în mănăstirea unde locuiam, și să îngrijiți de sufletele voastre, ca să aflați odihnă veșnică".

Zicînd acestea și alte cuvinte folositoare de suflet, au ajuns la marginea care se numește Emboli, și de acolo se vedea mănăstirea lui, la care privind și-a făcut cruce și, sărutînd pe ucenici, și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu. Atunci cînd a murit, era vînt groaznic, încît mai înainte corabia plutea în plin, dar, o, minune, corabia a stat multă vreme, cu tot vîntul, și nu s-a clintit din loc cîtuși de puțin. A venit și miros de tămîie nepovestit și se auzeau glasuri în văzduh care laudau pe Domnul cu cîntări. Trecînd multă vreme, glasurile au încetat, apoi s-a pornit și corabia. Dar nu s-a dus după obicei la mal, ci s-a îndreptat către partea despre apus a cetății, la locul unde păgînii aruncaseră mai înainte moaștele Sfinților Teodul și Agatopod.

Atunci, auzindu-se de adormirea și venirea cuviosului, a ieșit înaintea lui toată cetatea cu arhiepiscopul și, purtînd cu multă evlavie sfințele lui moaște, le-au dus în mănăstire și le-au făcut o raclă de lemn în patru colțuri, în care le-au pus și le-au îngropat cu cinste. Apoi a mutat eparhia acolo la Tesalonic, după porunca împărătească; iar pe cuviosul îl prăznuiau în tot anul în numita mănăstire. Trecînd o sută cincizeci de ani, era acolo egumen un om îmbunătățit cu numele Dimitrie, care avea multă evlavie către

cuviosul. Acela, avînd dor să ia o pîrticică din sfintele lui moaște, ca să o aibă spre sfințenie, a pus să sape mormîntul; dar îndată lespedeaua cea deasupra s-a crăpat în patru și văzînd că sfîntul nu voiește, s-a lăsat de lucru. Ucenicul acestui egumen, cu numele Serghie, care s-a făcut asemenea egumen și, mai pe urmă, pentru faptele lui cele bune, arhiepiscop al Tesalonicului, cinstea mult pe acest cuvios și avea multă evlavie către el. Acela de multe ori îl ruga, făcîndu-și rugăciunea, să-l ierte, a lua o pîrticică din sfintele lui moaște.

Adeverindu-se deplin de la Dumnezeu, că Cuviosul David a primit, a dezgropat mormîntul și îndată a ieșit o minunată mireasmă și, văzîndu-l întreg, n-a îndrăznit a lua vreo pîrticică dintr-însul, ci numai puțin peri din cap și din barbă. Acei peri iubitori de Hristos îi păzeau și îi sărutau în ziua sărbătorii lui, care se săvîrșea în ziua de 26 ale lunii iunie. Ziua aceea o prăznuiesc în tot anul cu veselie, lăudînd pe cuviosul, spre slava Tatălui, a Fiului și a Sfîntului Duh. Amin.

Arătarea icoanei făcătoare de minuni a Preacuratei Fecioare Maria, care se numește Tihfinsca (26 iunie)

În anul 6851 de la facerea lumii, pe vremea dreptcredincioasei stăpîniri a marelui domn Dimitrie Ioanovici, în zilele prea sfințitului mitropolit Pimen și ale lui Alexie, arhiepiscopul din marele Novgorod, s-a arătat preacinstita icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, avînd însemnat pe mîna stîngă Pruncul cel mai înainte de veci, pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Arătarea ei a fost astfel: În hotarele marelui Novgorod, nu departe de malurile rîului Neva, niște pescari vîneau pește și, fără de veste, i-a luminat de sus o strălucire cu rază luminoasă. Ei, uitîndu-se în sus, au văzut icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, strălucind în chipul soarelui și astfel mergea în văzduh pe deasupra apei, purtată de mîna nevăzută. Ei, minunîndu-se foarte mult de aceea și umplîndu-se de spaimă și de bucurie, și-au lăsat lucrul și și-au îndreptat ochii și mintea la acea minune care se vedea, voind să vadă în ce parte va merge și unde va sta acea preaslăvită icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Dar Domnul, nevoind să fie după voința lor, icoana a dispărut de la vederea lor și s-a făcut nevăzută. După aceasta, aceeași icoană s-a arătat în aceleași hotare ale marelui Novgorod, în satul ce se numea Vimoceniți, lîngă rîul Oiti - departe de o sută de stadii de la Tihfin -, stînd în văzduh și strălucind cu negrăită lumină. Văzînd-o oamenii din satul acela, s-au adunat toți și cu spaimă se mirau de minunea ce se vedea; deci, au început a se ruga cu dinadinsul Preacuratei Maicii lui Dumnezeu.

Atunci minunata icoană a Stăpînei s-a pogorît din văzduh la acei oameni și stătea pe pămînt. Ei au luat-o cu negrăită bucurie și au zidit îndată o căsuță mică de rugăciune, unde mai pe urmă s-a făcut o biserică în numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a cinstitei și slăvitei ei nașteri, și se făceau minuni și tămăduiri de boli la acea sfîntă icoană.

Nu după multă vreme, acea icoană s-a luat de acolo de mîna nevăzută și, purtîndu-se negrăit prin văzduh, s-a arătat la locul ce se numea Cojela, aproape de rîul ce se numește Pași, într-un munte departe ca la douăzeci de stadii de Tihfina. Cu asemenea chip, ca și în satul cel dinainte, așa și acolo strălucind cu minunată lumină, au văzut-o locuitorii aceluia loc și, adunîndu-se cu mirare și cu spaimă, au făcut multe rugăciuni către Maica lui Dumnezeu, ca să stea cu dînșii la locul acela. Deci, și-au cîștigat cererea, căci acea icoană s-a pogorît jos din înălțime, și oamenii aceia i-au zidit acolo, asemenea, o casă mică de rugăciune, unde mai pe urmă s-a făcut biserică în numele Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, a cinstului ei acoperămînt. Dar nici în acel loc n-a voit Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, să-i rămîină

mult icoana sa. Căci, după o vreme, s-a luat de acolo tot de mână nevăzută și, mutându-se, s-a arătat în munte la Tihfina, aproape de râul ce se numește Tihfini.

Ea s-a arătat după asemănarea arătărilor sale de mai înainte, stînd în văzduh și se purta ca un nor ușor pe sus. Deci, s-a adunat și acolo mulțimea poporului, văzînd acea mare minune și au venit de prin satele dimprejur preoții cu cinstitele cruci, cu sfințele icoane și cu cîntări de psalmi, făceau rugăciuni mereu și poporul striga cu lacrimi "Împărăteasă, vino la noi! Stăpîna vino la noi! Caută spre noi nevrednicii robii tăi. Trimite îndurările iubirii tale de oameni. Cercetează-ne de sus și ne luminează pe noi cei întunecați de păcate, prin venirea ta cu rază luminoasă".

Rugîndu-se ei astfel, cu osîrdie și vărsînd multe lacrimi, s-a pogorît în mîinile lor acea sfîntă icoană, pe care, cuprinzînd-o cu bucurie, au sărutat-o cu dragoste. Deci, făcînd multe închinăciuni, îndată au început a tăia lemne pentru biserică și au întemeiat-o în același munte. Tot în aceeași zi, au tăiat trei cununi și le-au pus împrejurul icoanei făcătoare de minuni. Apoi, sosind noaptea, poporul s-a dus fiecare pe la casele lor, lăsînd cîțiva oameni lîngă icoana cea făcătoare de minuni, ca toată noaptea s-o petreacă fără somn și în rugăciune.

Deci, au petrecut toată noaptea oamenii cei rămași, rugîndu-se; iar spre ziuă au adormit și s-a făcut, pe cînd dormeau ei, o minune ca aceasta: Icoana aceea făcătoare de minuni a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, ridicîndu-se de acolo cu temelia, prin dumnezeiasca voie, s-a mutat în altă parte; asemenea și toate lemnele cele gătite pentru casa de rugăciune, cu icoana și temelia s-au luat de mîini nevăzute și s-au mutat în altă parte. Dar nu numai acelea, ci și surcelele pînă la cele de pe urmă, nu se știe cum s-au mutat de acolo, nevăzînd nimeni, nici auzind acea mutare vreunul din păzitori. Cînd s-au deșteptat oamenii aceia și n-au văzut chipul Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, nici temelia, nici lemnele, au fost cuprinși de spaimă mare și de frică.

A doua zi a venit poporul să se închine preacuratului chip al Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și să zidească casa de rugăciune cea întemeiată din nou, dar, negăsind nimic în locul acela, s-au înspăimîntat foarte și au întreat pe cei ce stătuseră acolo: "Cum s-a făcut aceasta?" Ei le-au răspuns: "Petrecînd toată noaptea fără somn, spre ziuă am adormit puțin și, deșteptîndu-ne, nu se știe cum și de cine s-au luat toate de acolo împreună cu sfînta icoană și unde s-au dus".

Atunci toți s-au umplut de mîhnire și de jale, căci s-au lipsit de o bogăție duhovnicească și minunată ca aceea; deci, au început a plînge și a se tîngui și a face rugăciuni către Dumnezeu, strigînd: "O, Stăpîne, iubitorule de oameni, arată-ne dumnezeiescul Tău dar, pe care cu iubire de oameni și preaslăvit l-ai trimis în partea Rusiei, să nu ascunzi de noi acea neprețuită comoară, prin care nădăjduim a ne îmbogăți sufleteasca noastră sărăcie! O, Stăpîna, Maica milostivirii, unde te-ai dus de la noi nevrednicii robii tăi? Ieri, prin venirea ta la noi, ne-ai umplut de mare bucurie, iar acum, prin ducerea ta, ne-ai lăsat în lacrimi și în tînguire; deci, arată-ne nouă, lumina noastră și prefă-ne întristarea în bucurie". Așa tînguindu-se, s-au dus prin muntele acela și prin toată dumbrava, căutînd cu plîngere, unii prin văzduh, alții pe pămînt, cercetînd cu dinadinsul pe cea dorită.

Ostenindu-se ei astfel, li s-a arătat spre răsărit o lumină minunată pe partea cealaltă de râul Tihfina, în pustia cea tinoasă, departe de munte ca la două stadii. Văzînd poporul lumina aceea au alergat acolo degrabă și au găsit icoana Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, împreună cu temelia și cu toate lemnele și surcelele. Temelia stătea întregă precum era întemeiată în munte; iar sfînta icoană stătea în mijlocul temeliei pe peretele dinspre răsărit, în văzduh, nefiind cu nimic întărită în perete și strălucind ca soarele. Deci toți, căzînd cu lacrimi de bucurie, strigau: "Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule, pentru Maica Domnului, că nu ne-a lăsat pe noi robii săi! Nu ne lăsa pe noi, Preasfîntă Fecioară, pînă în sfîrșit, ci totdeauna să petreci cu noi, mîntuind și păzind cuvîntătoarea turmă a Fiului tău".

Rugându-se din destul, s-au apucat de zidire și, alergând bărbați cinstiți, s-au dus în marele Novgorod la prea sfințitul arhiepiscop Alexie și la mai marii cetății, înștiințându-i de preaslăvita arătare a icoanei celei făcătoare de minuni, care nu se știe de unde a venit la dînșii, purtându-se de îngeri prin văzduh. Arhiepiscopul și mai marii cetății, toți, auzind de aceea, s-au minunat și s-au umplut de duhovnicească bucurie și, mulțumind, au preamărit pe Dumnezeu și pe Maica Lui. Au înștiințat de aceea și pe stăpînitorul lor, trimițînd înștiințare la cetatea împărătească Moscova. Apoi, arhiepiscopul, hirotonisind preoți și diaconi, i-a trimis la Tihfin, împreună cu bărbații cei vestiți, dîndu-le binecuvîntare pentru zidire, asemenea și Sfîntul Antimis pentru sfințirea bisericii, în numele Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, a cinstitei și a slăvitei ei adormiri. Ajungînd ei la Tihfin, au cîntat rugăciuni înaintea icoanei făcătoare de minuni și s-au apucat cu sîrguință de zidirea și săvîrșirea bisericii, pe care au și isprăvit-o.

Apropiindu-se praznicul cinstitei și slăvitei Adormiri, a trimis pe eclesiarh la satele dimprejur, ca la douăzeci de stadii și mai mult, ca să spună creștinilor ziua sfințirii bisericii și viitorul praznic al Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, poruncindu-le ca, cu postire și rugăciune să vină la praznic spre sfințirea bisericii.

Deci, acel eclesiarh trimis era un bărbat cu viață curată, cucernic și plăcut lui Dumnezeu, cu numele Gheorghe. Acela, împlinindu-și cele poruncite, se întorcea la biserică în ziua dinaintea praznicului. Ei, fiind departe de biserică, ca la trei stadii în pustie, au simțit miros plăcut de tămîie și arome mirositoare, căci darul Sfîntului Duh, prin venirea sa de față, a umplut acel loc de mireasmă, la care avea să se arate singură Preasfînta Născătoare de Dumnezeu. Deci, mergînd Gheorghe și cugetînd în sine de unde poate veni în pustie o mirosire plăcută ca aceea, fără de veste a văzut pe Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, strălucind în lumină negrăită și șezînd pe o creangă de brad. În mîna dreaptă avea un toiag roșu, cu care, ca și cum s-ar rezema, îi stătea înaintea ei un bărbat luminos în haine arhieresti, împodobit cu căruntețe, care, după chip semăna a fi Sfîntul Ierarh Nicolae.

Văzînd eclesiarhul acea minunată arătare, s-a cuprins de frică și de spaimă și a căzut la pămînt ca un mort. Arhierarul cel ce stătea înaintea Născătoarei de Dumnezeu, apropiindu-se de el, l-a atins, zicînd: "Scoală-te și nu te teme!" Iar el cu cutremur și cu spaimă s-a sculat în genunchi, avînd mîinile strînse pe piept și privea la ceea ce vedea. Atunci Preacurata Fecioară ce ședea pe ramură, i-a zis: "Omule, ducîndu-te la biserică, să spui preoților și oamenilor, ca să nu pună crucea cea de fier, pe care vor s-o pună la biserică mea, ci să pună cruce de lemn; pentru că așa am voit eu". Eclesiarhul, luîndu-și puțină îndrăzneală, a zis cu frică: "Doamnă și Stăpîna mea, nu mă vor crede pe mine!" La aceasta, arhierarul i-a răspuns: "Cînd nu te vor crede, atunci va fi semn de încredințare".

După cuvîntul acesta, Preacurata Fecioară, care s-a arătat și arhierarul ce stătea înaintea ei, s-au făcut nevăzuți. Atunci eclesiarhul a înțeles că este adevărată arătarea Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, iar arhierarul cel ce stătea înaintea ei, este marele arhi-ereu și făcător de minuni, Nicolae. Deci, căzînd la locul acela, a dat mulțumiri și rugăciuni lui Dumnezeu, că s-a învrednicit de o vedenie preaslăvită ca aceea. Mergînd la biserică, a spus preoților și oamenilor, cele ce a văzut și a auzit; dar aceia nu l-au crezut, ci au poruncit să pună lucrătorii pe biserică crucea cea de fier. Cînd unul din acei lucrători, după porunca preoților, a luat crucea cea de fier și s-a suit cu ea pe biserică și a început s-o așeze, deodată s-a pornit vînt tare cu vîfor mare, iar pe omul cu crucea de fier, apucîndu-l cineva nevăzut, ca și cu mîinile, l-a pus pe pămînt nevătămat, nu ca și cum ar fi căzut de sus, ci ca și cum s-ar fi pogorît cu picioarele.

Atunci preoții și oamenii, văzînd acea înfricoșată minune, s-au temut și au crezut cuvintelor eclesiarhului, preamărînd pe Dumnezeu și pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu și au fericit pe marele făcător de minuni Nicolae. Apoi, îndată făcînd o cruce de lemn, au pus-o pe biserică și au prăznuit cu bucurie ziua sfințirii bisericii împreună cu praznicul Adormirii Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Și se săvîrșeau atunci multe minuni, din acea icoană făcătoare de minuni a Preacuratei Maicii lui Dumnezeu și se dădeau tămăduiri celor cuprinși de boli, dar nu numai atunci, ci și după aceea.

După sfințirea bisericii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Tihfina, tot poporul s-a dus acolo, unde plăcutul lui Dumnezeu, eclesiarhul Gheorghe, a văzut pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu și pe făcătorul de minuni Nicolae și, rugându-se, a zidit o casă de rugăciuni în numele Sfântului Nicolae, făcătorul de minuni; iar din ramura aceea pe care a văzut-o șezînd pe Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, a făcut o cruce și a pus-o în casa de rugăciuni, pentru închinarea poporului cel binecredincios ce venea acolo. Deci s-a făcut acolo aceasta, întru neuitata pomenire a celor de pe urmă, despre arătarea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și a Ierarhului Nicolae. Multe minuni se făceau acolo, ca și în biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, spre slava Domnului și spre folosul oamenilor celor credincioși.

Iar după ce au trecut șapte ani, prin mînia lui Dumnezeu și prin negrija celor bisericesti, într-o noapte s-a aprins biserica din lumînări nestinse și toată s-a făcut cenușă. Iar icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, scoțîndu-se din foc, cu puterea nevăzută a lui Dumnezeu, s-a aflat într-un loc depărtat de o jumătate de stadiu stînd pe un ienupăr. În acel timp a ars și casa cea de rugăciuni din pădure, iar crucea care era făcută din ramuri și pe care șezuse Născătoarea de Dumnezeu, asemenea fără să fi căzut foc, s-a găsit întreagă la o mică depărtare, în desișul ienuperilor.

Deci, s-a făcut a doua biserică de lemn în locul celei arse, asemenea s-a făcut și în pustie, în același loc, o casă de rugăciune. Apoi s-a pus cu cinste în biserica cea nouă, la locul său, sfînta icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, precum și crucea și-a luat locul în noul locaș de rugăciune. După ce au trecut cinci ani, într-o noapte, iarăși s-a aprins biserica și a ars pînă la temelie; iar icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ca rugul cel nears s-a găsit în cenușă, fără să fie cît de puțin vătămată de foc. Tot în acel ceas, nu se știe prin ce întîmplare, a ars și casa de rugăciune din pustie, iar crucea s-a găsit în cenușă nevătămată. Mirîndu-se toți de niște minuni ca acestea, preamăreau pe Dumnezeu și pe Născătoarea de Dumnezeu. Apoi sînguindu-se, au făcut iarăși a treia biserică de lemn, mai mare și mai frumoasă decît cea dintîi, asemenea și casa de rugăciune din pustie au făcut-o pentru a treia oară.

Biserica a treia a stat o sută de ani și mai mult, pînă în zilele dreptcredinciosului și vrednicului de laudă a toată Rusia, marele domn Vasilie Ioanovici. Acela cu deosebită dragoste, din rîvnă și din osîrdie către Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, pornindu-se către icoana ei făcătoare de minuni, a poruncit să zidească în Tihfîni, din visteriile sale împărătești, o biserică de piatră. Dar, cînd pridvorul era gata întemeiat împrejur și cînd lucrătorii au început a netezi și albi pereții, atunci, cu judecățile pe care numai Dumnezeu le știe, zidirea pridvorului a căzut și a acoperit cu piatră pe cei 20 de lucrători ai bisericii; iar preoților, anunțătorilor și la tot poporul s-a făcut întristare mare, pentru lucrătorii îngropați sub piatră; pentru că socoteau ei, că au murit de greutatea pietrelor. Atunci ei au început a da pietrele la o parte și, după trei zile de muncă, i-au găsit pe toți vii, nevătămați întru nimic; fiind păziți cu milostivirea lui Dumnezeu și cu apărarea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Cînd poporul a văzut aceasta, s-a umplut de bucurie și au dat mulțumire lui Dumnezeu și Preacuratei Fecioare, de o minune preaslăvită ca aceea. Deci, apucîndu-se din nou la lucru, au zidit pridvorul acela foarte frumos; iar după ce au sfîrșit toată gătirea și înfrumusețarea bisericăscă, cu învoirea stăpînitorului, a mers la sfințirea acelei biserici și Serapion, arhiepiscopul marelui Novgorod. Arhiepiscopul, sfințind biserica, a pus într-însa cu cinste icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu; iar în pustia aceea, unde era casa de rugăciune închinată Maicii Domnului, acolo, din porunca marelui domn și cu binecuvîntarea arhierelui lui Hristos, Nicolae, s-a întemeiat o mănăstire pentru petrecerea călugărească.

După zidirea și sfințirea bisericii Preacuratei Născătoare de Dumnezeu din Tihfîni, trecînd șase ani, binecredinciosul și marele domn Vasilie Ioanovici, din dragostea ce avea pentru Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a mers la Tihfîni, ca să vadă icoana ei cea făcătoare de minuni și să se învrednicească a o săruta, cum și spre a-și săvîrși rugăciunile sale cele osîrdnice și spre a vedea biserica cea nouă, zidită cu bani din visteriile sale. Ducerea sa la Tihfîni a fost în zilele arhieriei preasfințitului Macarie al

Novgorodului, care, cu voia lui Dumnezeu, a fost rînduit la scaunul mitropoliei a toată Rusia. Într-acea vreme, împreună cu marele domn, a mers și el la Tihfîni, de unde, după multele sale rugăciuni făcute cu credință și cu lacrimi vărsate înaintea icoanei făcătoare de minuni, s-a întors la împărăteasca sa cetate plin de duhovnicească veselie.

După moartea aceluia domn, scaunul singurei stăpîniri a toată Rusia, l-a luat binecredinciosul său fiu, marele domn Ioan Vasilevici, care s-a încoronat cu împărătească coroană; asemenea avînd și el mare credință și osîrdie după Dumnezeu către Preasfînta Născătoare de Dumnezeu și către icoana ei, cea făcătoare de minuni din Tihfîni. Acel împărat, urmînd tatălui său, a mers acolo singur la închinare, unde, văzînd biserica aceea ținută și ocîrmuită de preoți și diaconi mireni și multe locuințe de popor împrejurul ei, nu i-a plăcut, dorind ca acolo să fie petrecere călugărească.

De aceea, sfătuiindu-se cu prea sfințitul mitropolit Macarie, cu Pimen, arhiepiscopul marelui Novgorod și cu toți voievozii și boierii săi, a poruncit ca locuințele acelea din jurul bisericii să se mute în alt loc departe, iar lîngă biserică să se sălășluiască rînduială călugărească, care să o chivernisească cu cîntare bisericească. Astfel, în scurt timp s-a întemeiat la Tihfîni o mănăstire aleasă, întreținută din îndestulatele vistierii împărătești. Toată mănăstirea era de piatră și îngrădită cu zid de piatră; avînd într-însa viață de obște, ca și în celelalte mari locașuri. Cel dintîi egumen în locașul acesta a fost egumenul Chiril; apoi călugării cei îmbunătățiți, lăsîndu-și locurile lor în pustie, au venit în locașul Tihfînului, atrăgîndu-se acolo de minunile care se făceau de icoana Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, precum despre aceasta ne arată povestirea ce urmează.

Începînd a se zidi locașul și Prea Sfințitul Pimen, arhiepiscopul marelui Novgorod, fiind de față pentru chiverniseala rînduiei mănăstirești, a venit acolo monahul Avram de la mănăstirea lui Serghie cea din pustie și care se afla în niște locuri ce se numesc Luni, ce erau departe de locașul Tihfînului ca la cinci sute de stadii. Avram, precum se spune, a fost bolnav în mănăstirea sa multă vreme și acum aștepta să moară de acea grea și lungă boală. Dar povățuitorul acelei mănăstiri, un bărbat plăcut lui Dumnezeu, anume Martirie, știind din auzite de icoana cea făcătoare de minuni a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu din Tihfîni și de multele tămăduiri ce se dădeau de dînsa neputincioșilor, a poruncit ucenicului său să se ducă acolo și să se roage Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Bolnavul, auzind aceasta, a făgăduit că va merge îndată să se roage Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și din ceasul acela a cîștigat tămăduire de boala sa cea lungă și grea, întorcîndu-se de la porțile morții; și astfel s-a sculat sănătos de pe patul durerii.

Bucurîndu-se el și slăvind pe Dumnezeu, împreună s-a bucurat și Martirie povățuitorul lui, de grabnica însănătoșire. Deci, Martirie a poruncit ucenicului său să meargă îndată să-și împlinească făgăduința sa. Avram, mergînd fără de zăbavă și ajungînd acolo, și-a îndeplinit făgăduința și, cu lacrimi pline de bucurie căzînd la precurata icoană, o săruta cu buzele, ca după răsplătire pentru mare mulțumire și spunea la toți mila ce i s-a dat lui de către Preasfînta Născătoare de Dumnezeu.

Acea minune a ajuns și la auzul arhierelui, care într-acea vreme punea începutul locașului, rînduind pe frați la slujbe; și, umplîndu-se de bucurie duhovnicească, a preamărit pe Dumnezeu și pe Stăpîna cea Precurată care L-a născut. Pe Avram nu l-a mai lăsat să se întoarcă la povățuitorul său, ci i-au încredințat cheile bisericești, ca el întîiul și pe urmă să se afle înaintea icoanei făcătoare de minuni, pentru negrăita milă a Maicii lui Dumnezeu, care s-a săvîrșit spre dînsul. Starețul Martirie, după plecarea lui Avram, a început a plînge, de ce nu s-a dus și el cu ucenicul, spre a se închina icoanei făcătoare de minuni a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și și-a pus în gînd să se ducă, atunci cînd se va întoarce ucenicul. Așteptînd el multă vreme pe ucenicul său, s-a supărat de zăbovirea lui. Deci, i s-a făcut în vedenia visului o arătare ca aceasta: În partea unde era Tihfînul se vedea un stîlp mare de foc și pe înălțimea stîlpului acela se vedea sfînd chipul Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, asemenea ca icoana din Tihfîni.

Acel chip strălucea foarte luminos, iar el avea dorința să-l sărute și în acea dorință fiind s-a deșteptat. De atunci i-a venit mai mare dorință să vadă acea sfântă icoană și să se învrednicească a o săruta. Pentru aceea a lăsat toate și s-a dus cu sîrguință la Tihfîni, unde, ajungînd și văzînd icoana Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, a căzut înaintea ei cu multă bucurie și se ruga cu multe lacrimi. Apoi, văzînd și pe ucenicul său sănătos, n-a voit să se mai întoarcă la mănăstirea sa, ci a rămas în locașul Tihfinului, ca să poată vedea totdeauna icoana cea făcătoare de minuni a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Dar după o vreme, cu bunăvoința lui Dumnezeu, s-a mutat în alt loc pustnicesc, care se afla ca la patruzeci de stadii de mănăstirea Tihfinului. Într-o seară, Avram a văzut deasupra aceluï loc o cruce de stele închipuită pe cer, care lumina locul acela. Deci, mutîndu-se acolo fericitul stareț Martirie a luat însemnare cu el după icoana cea făcătoare de minuni a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și petrecea în liniștea aceea slujind lui Dumnezeu. El purta pretutindeni pe unde umbla, icoana Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, zugrăvită după icoana cea făcătoare de minuni. Într-o vreme s-a întîmplat de a venit în cetatea Tferului Simion, împăratul Cazanului și a petrecut acolo cu porunca dreptcredinciosului împărat și marelui domn Ioan Vasilievici.

Îmbolnăvindu-se fiul aceluï Simion, anume Ioan, a murit și, întîmplîndu-se acolo starețul Martirie, a pus peste cel mort icoana Maicii lui Dumnezeu, ce o purta cu sine, și îndată a înviat. Atunci tatăl aceluia, umplîndu-se de bucurie, a dat mare mulțumire lui Dumnezeu și Preasfîntei Născătoare.

Iar fericitul stareț Martirie, mulțumindu-i, i-a zidit în pustia lui o biserică de piatră din averea sa, în numele Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și a întemeiat acolo și o mănăstire. Dar noi să ne întoarcem la locașul Tihfinului și mai ales la icoana făcătoare de minuni a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, ca să povestim măcar o parte din minunile ei.

De la arătarea sfîntei icoane în Tihfîni și pînă la zidirea mănăstirii au trecut o sută șaptezeci și șapte de ani. În această vreme, biserica a fost ținută de mireni și s-au făcut multe minuni de la acea icoană, dîndu-se și felurite tămăduiri, pe care nimeni nu le-a scris spre înștiințarea neamului din urmă; astfel că neînvățații de mai înainte ne-au lipsit de un mare folos. Dar, nici după ce s-a întemeiat locașul nu s-au scris multe, fie din neștiință, fie din nebăgare de seamă, ci numai cîteva ne-au rămas de la dînșii, pe care le adunăm ca niște spice mărunte după seceriș sau ca pe niște struguri ce rămîn după culesul viilor. Iată acele minuni: Un om anume Teofil, fiind orb patru ani și șase luni, după ce s-a rugat înaintea icoanei Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, a văzut. În aceeași vreme, un copil, anume Haralambie, era îndrăcit și, fiind adus la icoana cea făcătoare de minuni, s-a mîntuit de duhul cel necurat. Zaharia orbul, cinci ani nu văzuse lumina cu ochii și, fiind adus înaintea icoanei sfînte, a căpătat vederea.

Femeia unui om, anume Climent, care locuia în Moscova, cetatea împărătească, a cărei nume era Paraschiva, fiind bolnavă și zăcînd în pat un an întreg, pătimea rău cu tot corpul de acea boală. Din pricina durerilor celor mari își pierduse mintea și ochii i-au orbit; de aceea bărbatul ei a umblat și a cheltuit foarte mult, ca s-o poată tămădui, dar nimic nu sporise; deci, se deznădăjduise de viața ei. El, auzind că Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, prin cinstita sa icoană cea din Tihfîni, dă milă și grabnică tămăduire tuturor credincioșilor, s-a umplut de nădejde și și-a îndemnat femeia să făgăduiască că va merge să se închine chipului cel făcător de minuni al Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu.

Ea a făgăduit și îndată după cuvîntul făgăduinței, s-a sculat din neputințele cele cumplite ca din somn și s-a însănătoșit cu tot trupul, numai la ochi nu căpătase vederea. Deci, amîndoi, bărbatul și femeia, s-au dus la Tihfîni, împlinindu-și făgăduința lor. El, ajungînd la locașul Preasfîntei Născătoare, în sîmbăta cea dintîi a Marelui Post, au făcut cîntare de rugăciune înaintea icoanei celei făcătoare de minuni și, cînd a fost cîntarea cea de toată noaptea de sîmbătă spre Duminecă, femeia a căpătat vedere din milostivirea Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. Văzînd toți acea minune, au preamărit pe Dumnezeu și pe Născătoarea de Dumnezeu; iar cei ce au cîștigat o milă ca aceea, mulțumind mult, s-au întors cu bucurie la casa lor.

Odată a fost adus un om orb, cu numele Grigorie. Acela rugîndu-se, la praznicul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, înaintea chipului ei cel făcător de minuni, i s-a dăruit vederea și s-a dus la casa sa, slăvind pe Hristos Dumnezeu și pe Maica Lui cea preacurată, pentru acea tămăduire. După cîteva zile, a adus în mănăstire, la icoana cea făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pe un om, anume Andrei, care era slăbănog, mut și surd. Acela a pătimit în aceste neputințe cincisprezece ani; deci, făcîndu-se rugăciune pentru el, îndată s-a tămăduit de neputințele sale; și astfel i s-a dat auzire și i s-a dezlegat amușirea limbii lui și s-a sculat sănătos din slăbănogire cu tot trupul.

O femeie, anume Mavra, care trăia la rîul Ostii, fiind cuprinsă de orbire și nevăzînd lumina șaptesprezece ani, a fost adusă la icoana cea făcătoare de minuni și a căpătat vedere. În același an, au adus în sfîntul locaș de la marele Novgorod, un copil, anume Gheorghe, care era cuprins de duhul cel necurat de șase ani și astfel era cumplit chinuit. Venind el înaintea sfintei icoane a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, îndată duhul cel întunecat, nesuferind lumina darului Preasfintei Născătoare, s-a stins ca întunericul înaintea soarelui și astfel s-a însănătoșit copilul.

O văduvă, anume Iuliana, era bolnavă de ochi așa de greu, încît nu mai văzuse lumina de doi ani. Auzind de făcătoarea de minuni icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Tihfini, și de negrăitele tămăduiri care se dădeau oamenilor, s-a aprins cu căldura credinței către Născătoarea de Dumnezeu și s-a făgăduit să meargă la acea icoană spre închinare. Deci, îndată în ceasul acela i-a dat Stăpîna luminoasă vedere ochilor; iar ea, sîrguindu-se să-i mulțumească, s-a dus la mănăstirea ei, astfel împlinindu-și făgăduința și mulțumind Preasfintei Născătoare de Dumnezeu pentru minunea ce i-a arătat ei.

În vremea aceea, un șchiop, anume Achindin, neputînd nicidecum să umble pe picioare doi ani, deoarece îi erau zbîrcite, a mers înaintea icoanei celei făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare și îndată i s-au tămăduit picioarele. Deci, sculîndu-se înaintea tuturor, umbla sănătos, mulțumind lui Hristos și Preacuratei Lui maici.

În același an, a fost adus în sfîntul locaș un tînăr orb, anume Iona, din marele Novgorod, și a cîștigat vederea de la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Alt tînăr îndrăcit, anume Maxim, fiind adus de părinții săi la chipul cel făcător de minuni al Preacuratei, încă pe cale, diavolul a fost izgonit din el cu puterea lui Dumnezeu. Deci, mergînd în mănăstire, a spus de acea minune făcută, dînd mulțumire lui Dumnezeu și Preasfintei Născătoare.

O femeie, anume Elena, fiind oarbă de doi ani și șase luni, a luat tămăduire și a văzut chiar înaintea icoanei făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, într-o zi de Duminică, pe cînd se săvîrșea Sfînta Liturghie, în vremea cîntării axionului: "Cuvine-se cu adevărat să te ferimim..." Altă femeie oarbă, anume Maria, fiind adusă la praznicul Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, la icoana cea făcătoare de minuni, îndată a văzut, cu darul ei. Asemenea un om, cu numele Climent, lucrător de argint, fiind bolnav cu ochii și lipsit de lumină, a cîștigat sănătate și vedere, rugîndu-se la icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Alt orb, cu numele Filip, n-a văzut lumina cinci ani; deci, aducîndu-se la acea mănăstire în Duminica Ortodoxiei, stătea și se ruga înaintea icoanei celei făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și, în vremea Liturghiei, la ieșirea cu Sfintele Daruri, a cîștigat vedere. În același an, a venit din cetatea împărătească Moscova, un om cu numele Chiril și, rugîndu-se Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a cîștigat vedere. Acela spunea că a suferit mai înainte de cap și de ochi, iar după aceea, a orbit din marea durere de amîndoi ochii, nevăzînd lumina zilei o jumătate de an, nu avea nici o ușurare de durere. El, pentru aceasta, era mult îngrijorat de ai săi; deci, într-o noapte i s-a făcut soției sale o arătare în vedenia visului, poruncindu-i să meargă în Tihfini la icoana cea făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și va lua tămăduire; iar de nu va merge, va pătimi mai rău. Femeia, deșteptîndu-se, a spus bărbatului său cele ce auzise în vis. Începînd el a se ruga cu căldură Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și, făgăduind că va merge la Tihfini, din acel ceas i s-a ușurat durerea și a văzut lumina cu

amîndoi ochii; astfel s-a însănătoșit desăvîrșit. Dar, de vreme ce a uitat făgăduința lui și nu și-a împlinit-o, după o vreme oarecare, a venit asupra lui boala cea de mai înainte.

Atunci, aducîndu-și aminte de făgăduința neîmplinită și cunoscîndu-și greșeala, a început a plînge și a se tîngui. Apoi iarăși, punînd făgăduință, s-a rugat Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și a cîștigat sănătate cu milostivirea ei, dar nu ca întîi, ci vedea numai cu un ochi, celălalt rămînînd orb; deci, neîntîrziind, a plecat pe calea spre Tihfini spre a se închina la icoana cea făcătoare de minuni, pe care, dacă a văzut-o cu un ochi, îndată i s-a deschis și celălalt.

Într-una din zilele lui decembrie, anume la nouă, au venit în mănăstire 23 de oameni, între care cei mai de seamă erau Grigorie și Mihail. Aceia, săvîrșind rugăciuni de mulțumire înaintea icoanei făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare, spuneau că odată, fiind ei departe pe oceanul mării spre vînarea fiarelor de mare, au stat multe zile la un mal pustiu din pricina învăluirii mării, astfel că s-au lipsit de hrană multă vreme, încît topindu-se de foame, erau aproape să moară de nemîncare. Deci, fiecare aștepta să moară, însă se ruga lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor. Apoi și-au adus aminte de icoana făcătoare de minuni din Tihfini a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și au început a se ruga către dînsa și chiar în noaptea aceea, dormind, i s-a arătat unuia dintr-înșii grabnica ajutătoare, poruncindu-le să se hrănească cu iarba ce creștea acolo, pînă ce le va fi lesnicioasă calea apei, pentru a se întoarce la locul lor. Această vedenie și arătare spunînd-o tovarășilor săi, au gustat din iarbă și au aflat într-însa un gust ales și sațiu de pîine. Iarba aceea le-a fost lor precum a fost israelitenilor mana în pustie. Astfel s-au hrănit cu iarbă douăzeci de zile pînă ce a încetat furtuna mării.

După puțină vreme, o femeie, anume Elena, a venit și a spus că a fost oarbă trei ani. Aceea, pornindu-se cu credință, a poruncit să fie dusă la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu; și, cînd era încă pe cale, îndată a văzut cu ochii; astfel că a ajuns sănătoasă la mănăstire, dînd mulțumire lui Dumnezeu, înaintea icoanei făcătoare de minuni. Asemenea și un bărbat, anume Mamant, care a venit din hotarele Iezerului Alb, a spus că multă vreme a fost orb și numai făgăduind ca să meargă la Tihfini, la icoana cea făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare, îndată a văzut.

Alt bărbat, din aceeași parte, anume Diomid, a spus că a căzut în slăbiciune un an întreg. Dar, aducîndu-și aminte de icoana cea făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a început a se ruga către dînsa și a făgăduit că va merge acolo; deci, îndată s-a sculat sănătos și a împlinit făgăduința. Un oarecare om, Pimen, cuprins de un drac cumplit, a fost legat de ai săi cu lanțuri și dus la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Pe cînd ei erau pe la jumătatea drumului, s-a tămăduit cu milostivirea Maicii Domnului, pentru că a ieșit dintr-însul diavolul. Deci, ajungînd sănătos, s-a închinat grabniciei sale tămăduitoare.

Un bărbat oarecare, cu numele Codrat, îmbolnăvindu-se la cap, a orbit de ochi și n-a văzut lumina un an și jumătate. Auzind de icoana cea făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Tihfini, s-a rugat cu umilință și a dat făgăduință că va merge la ea spre închinare și îndată a văzut. Dar, amînînd pe altă dată să se ducă, și-a uitat cu totul făgăduința și n-a mers să dea mulțumire tămăduitoarei sale, Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. După zece ani de la căpătarea vederii sale, iarăși a orbit ca și mai înainte, însă nu și-a adus aminte de făgăduința sa cea mai dinainte, pînă ce a fost înștiințat prin vis. Căci a văzut pe cineva care i-a zis: "Mergi la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de la Tihfini, ca să-ți împlinești făgăduința; căci, de nu vei merge și nu-ți vei împlini făgăduința, nu vei cîștiga vederea ochilor". El, deșteptîndu-se, îndată și-a adus aminte de ceea ce a făgăduit și și-a recunoscut greșeala sa. Deci, fiind dus la locașul Maicii Domnului, l-au pus înaintea icoanei făcătoare de minuni și se ruga cu căldură. Astfel a cîștigat vederea prin milostivirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Un om, anume Ion, fiind aproape de moarte, i s-a arătat în vis arhiereul lui Hristos, Nicolae, zicîndu-i: "De voiești să fii viu și sănătos, făgăduiește Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, că vei merge la icoana ei făcătoare de minuni de la Tihfini". Omul acela, deșteptîndu-se, îndată a început a se ruga cu lacrimi și a

da făgăduință; deci, în acel ceas, s-a sculat sănătos și a mers la mănăstire, împlinindu-și făgăduința cu mulțumire.

Într-aceeași vreme, au adus și pe o femeie oarbă, anume Maria, care nu văzuse lumina zilei de zece ani. Și acea femeie și-a câștigat vederea înaintea icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. O altă femeie, anume Evdochia, din marginea iezerului ce se numește Onega, fiind îndrăcită și slăbănoagă, având încă și o mână uscată, cum s-a făgăduit a merge la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, îndată s-a tămăduit în casa sa; pentru că a fugit din ea duhul necurat și slăbănogirea ei s-a prefăcut în sănătate. Dar numai mâna i-a rămas netămăduită ca să nu uite făgăduința sa; deci, a mers la Tihfini, s-a rugat Maicii Domnului și astfel mâna ei s-a făcut sănătoasă.

Un om șchiop și orb, anume Ioan, făgăduindu-se la icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a luat tămăduire în casa sa prin milostivirea ei; căci a văzut cu ochii cum i s-au îndreptat picioarele și astfel a mers la Tihfini ca să dea mulțumită tămăduitoare sale.

În acest chip mulți oameni, cuprinși de diferite neputințe, în vremile acela și după aceea, făcând numai făgăduință, ca să meargă spre închinare la icoana cea făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, îndată câștigau tămăduiri. Duhurile cele necurate se goneau, orbii se lumineau, slăbănogii se sculau sănătoși de pe paturile lor și, de orice neputință era cuprins cineva, făgăduindu-și rugăciunile sale Maicii lui Dumnezeu, se tămăduiau degrabă.

În zilele stăpînirii dreptcredinciosului împărat și marelui Vasilie Ioanovici, cel cu porecla Șuisca, prin știrea lui Dumnezeu, pentru păcatele omenești, era mare tulburare pe pământul Rusiei. Pe de o parte, din pricina războaielor dinăuntru, iar pe de altă parte din pricina celor dinafară. Deci, se vărsa pretutindeni sîngele credincioșilor creștini și s-a luat cetatea împărătească Moscova, de oameni de altă credință; iar marele Novgorod l-au luat în stăpînire șfezii, împreună cu hotarele cele dimprejurul lui. În acea vreme și mănăstirea Tihfinului era stăpînită de șfezi și suferea multă strîmtorare de la ei. Dar, cu milostivirea lui Dumnezeu și cu ajutorul Lui cel puternic, adunîndu-se cetele din oastea Rusiei, iarăși au luat împărăteasca cetate Moscova, împărțind pe vremea aceea binecredinciosul împărat și marele domn Mihail Teodorovici. El a trimis cetele sale și în hotarele marelui Novgorod, contra șfezilor și, făcînd cu ei război lîngă rîul ce se numește Ust, a biruit pe potrivnici. Atunci șfezii ce s-au găsit la Tihfini, de oamenii din oastea împărătească, unii au fost uciși iar alții prinși de vii.

Auzind despre aceea voievodul șfezilor, care stăpînise marele Novgorod și fusese într-însul cu cetele sale, s-a umplut de mare mînie și iuțime contra sfîntului locaș al Tihfinului și voia să-și facă izbîndire. Deci, a trimis pe ostașii săi să-l pustiască cu sabie și cu foc și să-l risipească desăvîrșit împreună cu locuințele cele omenești dimprejur. De acest lucru înștiințîndu-se, locuitorii cei din jur s-au adunat cu femeile și cu copiii în mănăstire, care era întărită cu ziduri de piatră și, închizîndu-se într-însa împreună cu călugării și cu puțini oameni împărătești, nădăjduia de scăpare, nu atît prin tîria zidurilor, cît prin ajutorul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care este zid nesurpat. Venind șfezii, au înconjurat mănăstirea și se luptau cu tîrie contra ei; iar cei ce se închiseseră în mănăstire erau în mare frică. Deci unii, stînd pe ziduri, se băteau cu potrivnicii, iar alții, adunîndu-se cu călugării în biserică, se rugau cu lacrimi lui Dumnezeu și Preasfintei Născătoare, înaintea icoanei făcătoare de minuni, făcînd astfel rugăciuni de toată noaptea.

În acea noapte, unei femei cu numele Maria, care dormita și avea lacrimi pe fața ei, i s-a arătat Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, zicîndu-i: "Spune tuturor celor ce sînt în mănăstire ca să ia icoana mea și să înconjoare zidurile de jur împrejur și vor vedea mila lui Dumnezeu". Femeia aceea îndată a început a spune la toți despre aceasta. Auzind ei acest lucru, s-au umplut de bucurie și de nădejde și, luînd icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cu cîntări de rugăciune, au înălțat-o pe zidul ogrăzii mănăstirești și făcînd litie au ocolit de jur împrejur, plîngînd și strigînd: "Împărăteasă, vezi primejdiile robilor tăi, izbăvește-ne de potrivnicii care ne stau împrejur. Arată-ți puterea ta, ca să înțeleagă

toți vrăjmașii că tu ești cu noi, apărătoarea noastră!" Deci, în același ceas a căzut frică mare asupra șfezilor, care s-au tulburat și au fugit de la mănăstire negoniți de nimeni.

După aceasta, trecînd cîtăva vreme, șfezii au venit cu mai multă putere și, încojurînd mănăstirea, s-au luptat multe zile neîntrerupt; dar de vreme ce la înconjurare era mult popor de amîndouă părțile și de toată vîrsta, poporul nu se afla fără de păcat într-o strîmtoare ca aceea; căci focul, sălășluindu-se cu finul la un loc, și mînia Domnului le era deasupra; deci, vrăjmașii se făceau tari cu voia dumnezeiască și, pentru păcatele lor, îi supăra cu asprime și cu meșteșugurile sale cele de multe feluri, încît acum le era aproape pierderea celor ce erau în înconjurare. Frica lor era mare, asemenea și nepriceperea; fiind slăbiți de neîncetatele războaie. De aceea poporul a început cu amară tînguire a alerga la icoana cea făcătoare de minuni a Preasfîntei Născătoare și cu umilință a strigat: "Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, vezi smerenia noastră și nu părăsi locașul tău, în care tu singură ești Împărăteasă. Prin venirea sfîntului tău chip ai voit a se zidi această mănăstire; deci, milostivește-te, Preasfîntă, de turma ta, că vezi, o, Stăpîină, pornirea cea cumplită asupra noastră, a potrivnicilor noștri. Nu ne lăsa pe noi robii tăi, care nu avem de nicăieri nici un ajutor afară de tine".

La înconjurarea aceea s-a întîmplat de era și un slujitor al mănăstirii Solovețului, anume Martinian, bărbat temător de Dumnezeu. Aceluia i s-a arătat în vedenie Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, cu ierarhul Nicolae, Cuviosul Varlaam Hutnischii și cu Zosima al Solovețului și i-au grăit: "Locul acesta este aproape de pierzare, pentru multele păcate cu care s-a prihănit sfîntul meu locaș". Iar bărbatul acela, deșteptîndu-se din vedenie, s-a spăimîntat foarte mult și, cu multe lacrimi, a spus acestea celor mai mari din mănăstire. Iar aceia, dacă au auzit, îndată au cercetat toate fețele făcătoare de păcate și le-au izgonit din mănăstire și astfel a curățit pridvorul bisericesc. Apoi, cu multe lacrimi și rugăciuni, milostivea pe Dumnezeu și pe Sfînta Fecioară, ca să nu fie dați pe mîinile vrăjmașului. Iar Domnul și iubitorul de oameni, prin mijlocirea Preacuratei Maicii Sale, mînia sa cea dreaptă a prefăcut-o în milostivire și din acea zi cei ce erau în înconjurare, au început a se întări, iar potrivnicii a slăbi. Deci, sfătuindu-se cei ce erau înconjurați și îngrădindu-se cu mila Preasfîntei Născătoare, au ieșit și au pornit fără de veste asupra potrivnicilor, bătîndu-se cu dînșii foarte tare.

Dumnezeiasca pronie le ajuta lor, prin rugăciunile Maicii lui Dumnezeu, dîndu-le slăvită izbîndă și biruință asupra vrăjmașilor; pentru că, nefiind mulți, au biruit multe mii de potrivnici; iar pe alții de vii i-au prins și i-au dus în mănăstire. După aceea, șfezii, ca să se răzbune pentru rușinea lor, au venit cu mai multă oaste la mănăstire și cu pornire foarte tare s-au luptat asupra ei de toate părțile; deci, începînd a săpa gropi tainuite pe sub poartă și ziduri, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu i s-a arătat în vedenie de noapte lui Martinian, zicîndu-i: "Spune celor mai mari să meargă să gonească porcii de la casa mea, că au săpat-o de jur împrejur. Asemenea a săpat și pragul porții pe dedesupt". Aceeași arătare și poruncă a Preacuratei s-a arătat în același ceas și altui om, anume Grigorie; deci, amîndoi au spus acea vedenie la cei din mănăstire.

Într-aceia noapte, Domnul a arătat o minune înfricoșată șfezilor, fiindcă ei au văzut venind la mănăstire din partea dinspre Moscova cete de ostași înarmați, cu multe steaguri luminoase și purtătoare de cruci, pe care văzîndu-le, ei s-au temut; pentru că socotea că este oaste împărătească care vine în ajutorul celor înconjurați; deci, voiau să fugă, avînd nădejde la săpăturile cele de dedesupt, pentru aceea se sîrguiau să surpe poarta și zidurile. Dar cei ce erau înconjurați, auzind porunca Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu de la acei doi oameni, Martinian și Grigorie, s-au întărit cu multă nădejde și făcînd cîntări de rugăciune înaintea icoanei celei făcătoare de minuni, au ieșit ca și mai înainte înarmați și au pornit asupra potrivnicilor.

Dumnezeu, ajutînd dreptcredincioșilor, a tulburat oștile șfezilor, căci a căzut peste dînșii frică și cutremur, din care pricină, înspăimîntîndu-se, s-au clătinat și au început să fugă de rușine, unul bătîndu-se de altul, nu atîta de cei văzuți, ci mai mult de ostașii cei nevăzuți. Atunci dreptcredincioșii, văzînd pe potrivnicii lor fugînd, au luat mai multă îndrăzneală și, gonindu-i pe dînșii, îi tăiau ca pe niște paie; iar pe șfezii care

erau în gropi, ieșind oastea din mănăstire, pe unii i-au ucis, pe alții i-au acoperit cu pământ, iar pe cei vii i-au dus în mănăstire, unde spuneau că toată noaptea trecută au văzut venind în mănăstire multă oaste înarmată și după aceea, ieșind, au pornit cu mare fugă asupra lor.

Atunci dreptcredincioșii, auzind aceasta, au mulțumit cu lacrimi lui Dumnezeu și Preacuratei Lui Maici. Deci, la doi ani după aceea voievodul șfezilor, cel de la marele Novgorod, mîniindu-se asupra mănăstirii Tihfinului, unde a pierit afîta mulțime de ostași, a trimis mai multă putere, poruncind să risipească mănăstirea din temelie; iar icoana cea făcătoare de minuni a Preacuratei Născătoare să o taie în bucăți și, din biserica ei, cărămidă cu cărămidă să se arunce. Deci, pornind pe drum spre Tihfîni puterile șfezilor, s-au înștiințat despre aceasta cei din locașul Tihfinului și, temîndu-se cu toții de frică, voiau ca, luînd icoana cea făcătoare de minuni, să fugă în împărăteasca cetate Moscova. Dar icoana stătea la locul ei nemișcată și, de cîte ori se ispiteau mîinile celor sfințiți cu cîntare de rugăciune, ca s-o ia de la locul ei, cu nimic n-au sporit. Astfel, au înțeles cu toții că Preasfînta Născătoare nu binevoiește a pleca de acolo. Deci, punîndu-și nădejdea în ajutorul ei cel puternic, s-au închis în mănăstire și așteptau venirea potrivnicilor la dînșii.

Dar grabnica ajutătoare a credincioșilor și păzitoare neadormită a locașului său, n-a lăsat pe șfezi să ajungă pînă la mănăstire, ci le-a împiedicat calea cu o minune preamărită. Pe drum li s-a arătat o mare și înfricoșată oaste, care venea în grabă împotriva lor. Atunci ei, neputînd să stea împotriva unei puteri nebiruite ca aceea, și fără să mai aștepte ajutor, cuprinzîndu-se de mare frică, s-au întors în fugă, călcînd unii peste alții. Din acel timp, șfezii n-au mai îndrăznit să vină la mănăstirea Tihfinului. Astfel, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu de multe ori și cu preaslăvire și-a apărat locașul său. Dar nu numai acel locaș, ci a izbăvit și marele Novgorod cu toate hotarele lui din mîinile și stăpînirea șfezilor și le-a încredințat dreptcredinciosului împărat creștin. Astfel s-a făcut liniște în împărăția Rusiei cu rugăciunile Maicii Domnului.

După trecerea primejdiilor și a nevoilor ce s-au zis mai sus, netrecînd mulți ani și mănăstirea fiind în liniște, Dumnezeu a voit - după neștiutele Sale judecăți -, ca pe acea mănăstire care a păzit-o întregă de șfezi să o cerceteze cu foc, spre curățirea spurcăciunilor și spre pedepsire. Cercetarea aceea s-a vestit mai înainte cu minune, astfel: La Tihfîn era un om sărac, anume Nichita, care, făcîndu-se nebun pentru Dumnezeu, i s-a arătat nu în vis, ci la arătare, Cuviosul Macarie Jeltovodschi, zicîndu-i: "Mergi de spune egumenului și fraților să păzească cu dinadinsul înfrînarea. Mai ales să nu țină în mănăstire băutură, din care se poate îmbăta; deoarece beția se face pricinuitoare la toate răutățile, cum și fețele cele pricinuitoare de sminteală, adică partea femeiască. Apoi nici ei să nu plece afară din mănăstire și de lîngă biserică, ci să se roage lui Dumnezeu neîncetat și Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu, deoarece are să vie pedeapsă prin foc asupra mănăstirii".

Nichita se gîndea în sine: "Cine este acest stareț cinstit, împodobit cu căruntețe, care-mi grăiește mie unele ca acestea?" Iar cel ce i se arătase a zis: "Eu sînt Macarie Jeltovodeanul și am venit să mă închin cinstitei icoane făcătoare de minuni și Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu". Zicînd aceasta, s-a făcut nevăzut. Nichita s-a dus de a spus egumenului și fraților, dar ei nu l-au crezut și îl batjocoreau ca pe un nebun.

După cîteva zile, dintr-o mică întîmplare, s-a aprins o chilie; din aceea îndată focul s-a lătit peste toate zidurile, încît s-a aprins toată mănăstirea și din mînia lui Dumnezeu era atît foc, încît toate s-au făcut cenușă, nu numai clădirile care erau din lemn, dar și cele de piatră, multe s-au stricat de acel foc cumplit. Atunci călugării au cunoscut că erau adevărate cele arătate de Cuviosul Macarie, nebunului Nichita. Deci, înainte de lățirea focului, ei au început a păzi cuvintele zise de Cuviosul Macarie și a se ruga lui Dumnezeu și Preasfîntei Născătoare, prin a cărei milostivire în cîteva ani s-a înnoit acea aleasă mănăstire.

Astfel acum stă întregă, înflorind ca și crinul și îmbogățindu-se cu minunile cele făcute de icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu; deoarece și acum, cei ce aleargă acolo cu credință, își capătă cerințele lor și toate neputințele omenești se tămăduiesc cu minune. Despre acele minuni nu se poate acum grăi și a le scrie cu de-amănuntul, dar sînt scrise în locașul acela, întru slava lui Hristos Dumnezeu și a Maicii Lui Preasfinte.

Dar de unde a fost adusă la Tihfini acea minunată icoană, prin neștiută cale a văzduhului, nu se știe desăvîrșit. Însă în cărțile cele vechi scrise de mînă se scrie: "Acea icoană a venit în Rusia, prin voia lui Dumnezeu, de la Constantinopol, pe vremea împărăției lui Ioan Paleologul, cu cîțiva ani mai înainte de luarea Constantinopolului de către turci. Că acea icoană este de acolo, se arată într-o povestire ca aceasta: În anii aceia, cînd acea icoană făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a început a se preamări la Tihfini, prin minuni multe și mari, s-a întîmplat că erau în Constantinopol niște negustori, bărbați dreptcredincioși, din marele Novgorod, cu care vorbind prea sfințitul patriarh al Constantinopolului, le-a adus aminte de o icoană făcătoare de minuni, ce fusese la dînșii și îi întreba dacă n-au auzit cumva de o icoană ca aceea.

Ei au răspuns de aceasta prin adevărată mărturie, cum că icoana făcătoare de minuni a Maicii lui Dumnezeu, numai Dumnezeu știe de unde a venit prin văzduh în Rusia cu mare preaslăvire. Acea icoană se arăta în diferite locuri, trecînd din loc în loc, în hotarele marelui Novgorod, departe de la dînsa cu o sută optsprezece stadii; apoi, s-a arătat la rîul Tihfinului, asemenea cu preaslăvire, făcînd minuni de mirare și negrăite; deci, dînd nenumărate tămăduiri, petrece cu cinste și acum acolo în biserică.

Prea Sfințitul patriarh, auzind unele ca acestea și înțelegînd că acea icoană este cea de care întreba el, a început a suspina din adîncul inimii și a întreba de dînsa mai cu dinadinsul. După aceea spunea singur cum că acea icoană făcătoare de minuni a Maicii lui Dumnezeu se ducea pe mare cu preaslăvire de la Constantinopol, din împărăteasca cetate, oriunde o rînduia dumnezeiasca purtare de grijă și după cîtăva vreme iarăși se întorcea la împărăteasca cetate. Astfel făcea multe minuni și faceri de bine oamenilor credincioși, dîndu-le biruință și izbîndă asupra potrivnicilor, ca cea tare ajutătoare; iar pentru mîndrie, pentru ura de frați și pentru nedreptăți, a plecat de tot de la dînșii și nu s-a mai întors. Prea Sfințitul patriarh, spunînd acestea cu mare umilință, s-a dus în biserică și le-a arătat locul și chipul unde a stat acea icoană făcătoare de minuni. Acel loc era cum intri în biserică în partea de apus, la stîlpul din dreapta, în care loc se pusese altă icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, dar mai mică și deasupra ei ardea o candelă.

Bărbații aceia din Rusia, auzind și văzînd unele ca acestea, s-au mirat foarte mult și au preamărit pe Domnul Dumnezeu și pe Preasfinta Născătoare, care face nenumărate minuni peste fire în multe țări, prin chipul său cel făcător de minuni. Vorbind ei mult cu prea sfințitul patriarh și spunînd unul altuia minunile, adică patriarhul cele ce făcea în părțile grecești, iar bărbații aceia, cele ce se făcea pe pămîntul Rusiei, care l-au făcut a se minuna din aceste vorbiri și foarte mult s-au bucurat bărbații cei din Rusia, de înștiințarea chipului cel făcător de minuni. Apoi, cînd au plecat din Constantinopol și au ajuns în Rusia mare, îndată s-a aflat de la dînșii prin povestiri în toate părțile Rusiei. Întrebarea aceea a patriarhului s-a dat în scris pe scurt în toată lumea, adică povestirea de icoana făcătoare de minuni a Maicii lui Dumnezeu și arătarea locului unde a stat acea icoană făcătoare de minuni.

Așa se socotește de credincioși că nu este altă icoană, decît aceea care a plecat din Constantinopol. Pentru aceea, după chipul locului din Constantinopol, i s-a făcut loc în biserică din mănăstirea Tihfinului, potrivit chipului cel făcător de minuni al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu la intrarea în biserică, în partea dinspre apus, la întîiul stîlp din dreapta, unde stă și pînă acum; făcînd multe și nespuse minuni.

Dar de vreme ce acea icoană făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Tihfini, se socotește că s-a adus de la Constantinopol, numindu-se de mulți Odighitria, Romanca sau Lideanca, este de cuviință să pomenim aici că în Constantinopol erau două icoane prealese și preaslăvite în minuni ale

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu; Odighitria și Romanca, care se zice și Lideancă. Alta este Odighitria și alta este Romanca; deci, să pomenim pe scurt de amîndouă acele icoane făcătoare de minuni, ca fiecare să știe.

Icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se numește Odighitria (26 iunie)

După înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos și după pogorîrea Sfîntului Duh, trecînd multă vreme, Apostolul Luca Evanghelistul, fiind iscusit a zugrăvi icoane, a zugrăvit pe o scîndură chipul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și l-a dus preasfintei Fecioare Maria. Ea, văzînd icoana cu chipul preasfintei feței sale, și-a adus aminte de proorocia sa de mai înainte și a zis: *De acum mă vor ferici toate neamurile!* Apoi a zis și aceasta: "Darul meu să fie cu icoana aceasta!"

Astfel s-a făcut cu lucrul prin sfîntul ei cuvînt, pentru că au început de la acea sfîntă icoană a se face negrăite minuni, cu darul Maicii Domnului. Această icoană s-a trimis de Sfîntul Luca în Antiohia la stăpînitorul Teofil, care primise credința în Hristos, către care a și scris Evanghelia sa. Acea icoană făcătoare de minuni era de închinăciune cinstită nu numai pentru Teofil, ci și pentru toți creștinii cei de acolo cu dreaptă credință. După Teofil, trecînd mulți ani, acea icoană s-a dus mai întîi în Ierusalim, apoi în Constantinopol. Împărăteasa Evdochia, soția binecredinciosului împărat Teodosie cel Tînăr, fiind la Ierusalim, a luat această cinstită icoană și a trimis-o în dar surorii împăratului, Sfîntei Pulheria, precum s-a scris în viața ei.

Sfînta Pulheria, luînd-o cu dragoste, a pus-o în biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se numea Vlaherna, pe care a zidit-o cu cheltuiala ei. Această sfîntă icoană a fost împodobirea cetății împărătești, fiindcă izvorau din ea multe minuni de tămăduiri. După mulți ani popoarele au numit-o pe ea Odighitria, care se tîlcuiește, "povățuitoare și ajutătoare de cale". Și a numit-o așa din lucrurile ce s-au făcut și anume: Preasfînta Născătoare de Dumnezeu, arătîndu-se la doi orbi, i-a dus în biserica cea din Vlaherna la icoana făcătoare de minuni și le-a dăruit vederea cea desăvîrșită.

Tîrziu după aceea, în zilele lui Eraclie, împăratul grecesc, a fost năvălirea perșilor și a sciților asupra stăpînirii lui. Venind Sarvar, voievodul puterilor lui Hozroie, împăratul perșilor, asemenea și Cagan al sciților cu multe cete, au înconjurat cetatea și multă vreme o chinuiau cu tărie. Patriarhul Serghie, luînd sfintele Cruci și sfintele icoane, dar mai ales icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, pe care a zugrăvit-o Sfîntul Evanghelist Luca, împreună și cu veșmîntul ei și au înconjurat zidurile cetății, rugîndu-se cu lacrimi. Deci s-a făcut cu milostivirea lui Dumnezeu și cu folosirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, o minunată izbăvire de barbari și s-a dat grecilor slăvită biruință asupra perșilor și sciților; pentru că marea - fiind muiat în ea veșmîntul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu -, cu dumnezeiasca putere a înecat corăbiile potrivnicilor. Iar cei ce erau pe uscat, au fost goniți și tăiați cu sabia.

Deci, pomenirea minunii acesteia, cu cîntare de acatist o prăznuiau în toți anii, în sîmbăta a cincea a marelui post. De atunci locuitorii Constantinopolului au început a numi icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ajutătoare.

Amîndouă acele numiri, povățuitoare și ajutătoare de cale, în limba grecească se grăiește cu singurul cuvînt Odighitria; și astfel acea sfîntă icoană se numea Odighitria. După mulți ani s-a ridicat în Constantinopol eresul cel luptător împotriva icoanelor. Atunci oarecare din cei dreptcredincioși bărbați sfînti, au luat noaptea din biserica Vlahernei, această sfîntă icoană a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, care se numește Odighitria, și au dus-o în locașul care se numește Pantocrator. Acolo au

ascuns-o în zidul bisericii, aprinzând candelă înaintea ei, și rugându-se cu lacrimi au astupat-o să nu fie batjocorită de luptătorii de icoane.

Acolo a petrecut pînă la pieirea începătorilor acelu eres. Iar după ce Biserica a primit din cea mai dinainte a sa înfrumusețare de icoane, a fost multă cercetare pentru această sfîntă icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu pe care a zugrăvit-o Sfîntul Luca și care mai pe urmă s-a numit Odighitria. După descoperirea lui Dumnezeu au găsit-o astupată în zidul bisericii Pantocrator și candela înaintea ei încă nu se stinsese. Credincioșii au avut mare bucurie de aflarea ei; deci, au luat-o și au pus-o iarăși la locul cel mai dinainte, în biserica Vlaherna.

Icoana făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se numește Romanca sau Lideanca (26 iunie)

Sfîntul Apostol Petru și Sfîntul Ioan cuvîntătorul de Dumnezeu, mai înainte de a se duce, precum s-au dus și ceilalți apostoli, la marginile pămîntului, pentru propovăduirea lui Hristos, propovăduiau pe Hristos prin cetățile de prin jurul Ierusalimului. Dar cînd a fost cetatea care se cheamă Lida - iar după aceea s-a numit Diospoli - și, petrecînd acolo un an, a adus multe popoare la Hristos Dumnezeu. Atunci a zidit acolo o biserică cu numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu; pentru că atunci era liniște între creștini, încetînd prigonirea după uciderea Sfîntului Arhidiacon Ștefan.

Cezarul Tiberiu, auzind multe lucruri despre Iisus Hristos și despre minunile Lui, a poruncit să nu prigonească pe creștini. Despre aceasta se pomenește astfel în Faptele Apostolilor: Bisericele prin toată Iudeea, Galileea și Samaria aveau pace. Acea pace a fost pînă la sfîrșitul lui Tiberiu. Deci, în acea alinare, Sfînții Apostoli Petru și Ioan, zidind în Lida acea biserică s-au dus în Ierusalim și au rugat pe Preasfînta Născătoare de Dumnezeu să meargă în Lida, să vadă biserica cea zidită în numele ei, să o binecuvînteze și să o sfințească prin venirea sa, astfel ca rugăciunile celor ce se vor ruga într-însa să fie bineprimite înaintea lui Hristos, cel ce s-a născut dintr-însa.

Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a zis către dînșii: "Mergeți acolo, bucurați-vă și eu voi fi cu voi!" Iar ei, mergînd, au aflat în biserică pe un stîlp ce întărea clădirea, chipul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, zugrăvit nu de mîină, ci de Dumnezeu, avînd cu totul asemănarea cinstitei ei fețe, asemenea avea și a cinstitelor ei haine. Deci ei, văzînd-o, s-au închinat acelu chip al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, nezugrăvită de mîină și au mulțumit Cuvîntului Cel ce S-a întrupat dintr-însa. După aceea, Preasfînta Născătoare de Dumnezeu a mers acolo singură și, văzîndu-și chipul său și mulțimea de popor care crezuse în Hristos, s-a veselit cu duhul; iar ea a dat acelei icoane darul și puterea facerii de minuni.

Trecînd mulți ani, Iulian Paravatul, luînd împărăția grecilor și a Romei, a ridicat mare prigonire contra Bisericii lui Hristos. Atunci s-a trimis de acel muncitor în Lida o rudenie a lui, de un nume cu el ca să șteargă acel chip făcător de minuni al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cu niște unelte tăietoare de piatră. Dar minunii îi urma altă minune, pentru că, pe cît tăietorii tăiau și strujeau acel chip nezugrăvit de mîină cu ciocane și topoare, pe atît se vedea că străbăteau prin minune vopselele și zugrăvelile în adîncul stîlpului; deci, ostenindu-se mult și nesporind nimic, s-au dus deșeți.

În multe părți se răspîndise vestea despre acel chip al Maicii Domnului, despre minunile cele mari și fără număr, încît veneau mulți credincioși din toate părțile, în toți anii, să se închine la acea icoană. După ce au trecut mulți ani, fericitul Gherman - mai înainte de luarea arhieriei și a scaunului patriarhiei din

Constantinopol -, a mers la Ierusalim să se închine Sfântului Mormînt al Domnului și celorlalte locuri sfinte. Deci, cînd era în Lida, a văzut chipul cel făcător de minuni al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și, rugîndu-se cu căldură, a poruncit unui zugrav să-i zugrăvească pe o scîndură icoana aceea. Luînd el icoana cea zugrăvită, a dus-o cu sine la Constantinopol și o avea ca pe o vistierie neprețuită, săvîrșindu-și toate rugăciunile sale înaintea ei.

Deci, el a fost, cu voia lui Dumnezeu, patriarh al Constantinopolului pe vremea împărăției lui Artemie cel numit Anastasie. După aceea Leon Isaurul - care se numea mai înainte Conon -, luînd împărăția, a adus eresul luptării de icoane și a ridicat prigonire cumplită asupra celor dreptcredincioși. Deci, a izgonit cu necinste pe sfințitul patriarh Gherman de pe scaunul lui; iar Prea Sfințitul Gherman, izgonindu-se din biserică și din casa sa, a luat cu sine două sfinte icoane, a Mîntuitorului Hristos și a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pe aceea care în Lida o zugrăvisese de pe cea făcătoare de minuni.

Deci, vrînd să plutească cu corabia la surghiunie, a scris o scrisoare Prea Sfințitului Grigorie, episcopul Romei celei vechi, înștiințîndu-l de nedreapta sa izgonire și de muncirea cea făcută în Constantinopol celor dreptcredincioși de împăratul cel luptător de icoane. Și, făcînd loc în scîndura icoanei lui Hristos, a băgat acolo scrisoarea aceea și a pecetluit-o, însemnînd data, ceasul și locul. După aceea, a sărutat cu lacrimi cea sfîntă icoană a Mîntuitorului, de două ori, zicînd: "Mîntuitorule, Mîntuitorule, mîntuiește-ne pe noi!" Apoi, i-a dat drumul icoanei pe mare. Deci, cea sfîntă icoană, plutind o zi și o noapte pe mare, a ajuns la Roma cea veche și în cea noapte s-a făcut arătare prea sfințitului episcop al Romei de venirea chipului Mîntuitorului.

Dimineață, cînd soarele era răsărit, episcopul a luat clerul său cu lumînări și cu cădelnițe, după aceea s-a suit într-o corabie și plutind pe rîul Tibru spre mare, a ieșit întru întîmpinarea icoanei Mîntuitorului. Cînd a fost la gura rîului unde se vărsa în mare, a văzut icoana că umbla în preajmă pe ape și din această pricină s-a umplut de spaimă și de bucurie; după aceea, s-a închinat cu bună credință. Apoi episcopul Grigorie a grăit către icoană cu lacrimi: "Stăpîne, dacă ai venit la noi, nevrednicii, Te rugăm, precum ai umblat cu preaslăvire pe ape, așa să Te sui și pe mîinile noastre; pentru că nu îndrăznim să ne atingem de Tine, cu ale noastre porniri". Deci, îndată, icoana s-a ridicat din mare în văzduh și, zburînd ca o pasăre, a venit în mîinile arhiereului.

Episcopul, sărutînd-o cu lacrimi de bucurie și luînd-o cu cinste vrednică, a dus-o în Roma cu cîntare de psalmi și a purtat-o prin toată cetatea, ca cea dumnezeiească icoană să fie văzută de tot poporul. Apoi, a pus-o în biserică cea mare a Sfîntului Apostol Petru. Și, scoțînd din scîndură scrisoarea patriarhului, care rămăsese neudată de apă, a citit-o și a înțeles cele ce se făceau în Constantinopol de împăratul cel răucredincios. Încă și aceasta s-a înștiințat din scrisoare, că într-o zi și o noapte a venit cea icoană a Mîntuitorului din Constantinopol la dînșii; deci, toți slăveau puterea cea de neajuns a lui Dumnezeu. Pentru eresul împotriva sfintelor icoane ce se ridicase la Răsărit și pentru izgonirea Prea Sfințitului Gherman, episcopul Romei Grigorie se mîhnea foarte mult și cu întristare mare se cuprindea. De aceea, a scris împăratului cu îndrăznire, muștrîndu-l pentru păgînatatea lui. La icoana Mîntuitorului se săvîrșeau în Roma multe minuni, pentru că diferite boli și neputințe se izgoneau de la oameni.

Prea Sfințitul Gherman a petrecut în izgonire pînă s-a apropiat de fericitul său sfîrșit. Deci atunci, sfintelor icoane li se făcea neîncetată necinste și batjocură; pentru că unele erau scuipate și sfărîmate, altele aruncate în noroi și călcate în picioare, iar altele arse în foc. Pentru aceea el a scris o altă carte către episcopul Romei, înștiințîndu-l de cele ce se făceau. Și în scîndura icoanei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, aceea care se zugrăvisese în Lida, făcînd loc, a ascuns într-însa cu dinadinsul scrisoarea sa, punîndu-i data și ceasul scrisorii. Deci, sărutînd icoana și plîngînd mult, i-a zis: "Mergi, Stăpînă și scapă acum fugind, nu ca de Irod în Egipt, ci de vrăjmașul cel cu nume de fiară! Mergi în Roma la cei binecredincioși, ca să te păzești împreună cu cel mai înainte de veci al tău Prunc, de urîtele mîini ale luptătorilor de icoane. Treci această mare largă cu plutire fără primejdie; pentru că porți pe Făcătorul cerului, al pămîntului și al mării. Mergi și scapă tu în mîinile plăcutului tău, Grigorie; iar pe noi, care

pentru cinstea ta ne primejduim, în sînurile lui Avraam ne sălășluiește și în cereștile curți ne pomenește".

Astfel grăia Sfîntul Gherman și pe sfînta icoană cu lacrimi o uda și, sărutînd-o cu dragoste, i-a dat drumul pe mare. Deci, icoana a plutit mai degrabă decît zborul vulturului și într-o zi și o noapte a ajuns la Roma. În acea noapte i s-a făcut cunoscut episcopului Romei de venirea împărăteștii icoane cerești. Iar el, sculîndu-se, s-a dus înaintea icoanei lui Hristos, precum se dusesese și înaintea icoanei Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu. El a ieșit în întîmpinarea ei pe rîul Tibru, cu tot clerul, cu lumînări și cădiri; dar, cînd era la gura noianului, icoana Maicii lui Dumnezeu s-a văzut de toți pe apă în preajmă, venind spre dîșii. Atunci, episcopul Romei, întinzînd mîinile sale spre dînsa, ea a venit în mîinile lui și a primit-o cu mare bucurie și, închinîndu-se ei, a sărutat-o; apoi s-a întors în cetate minunîndu-se de lucrurile cele mari și minunate ale lui Dumnezeu. După aceea, desfăcînd tăietura din scîndura icoanei, a aflat scrisoarea Prea Sfîntitului patriarh Gherman și, citind-o, a înțeles cum ieri de dimineață icoana a fost trimisă la dîșii; deci, preamărea minunile lui Dumnezeu.

Episcopului Romei îi era jale de Sfîntul Gherman, că un luminător atît de mare al Bisericii, se stinge prin atîta îngrozire de moarte, plîngînd pentru dînsul foarte mult. Atunci el a luat icoana cea cinstită a Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și a dus-o prin toată cetatea ca și pe a Mîntuitorului. Deci, intrînd în biserica Sfîntului Petru, a pus-o înăuntru Sfîntului Altar, dîndu-se la acea icoană tămăduiri de diferite boli.

După aceasta, trecînd o sută de ani și mai bine, de cînd împărații luptători de icoane au pierit cu sunet și a împărățit Mihail cu maica sa Teodora, iar eresul luptătorilor de icoane din Constantinopol se stinse cu totul în Roma, atunci icoana cea nezugrăvită din Lida, era zugrăvită și trimisă de Sfîntul Gherman din surghiunie spre Roma și pusă în altar. Ea singură a început adeseori a se mișca fără să se clatine de nimeni, privind toți la ea. Aceasta se făcea în multe zile, uneori la cîntarea cea de dimineață sau de seară, alteori la Liturghie. De această minune, romanilor nu le era puțină mirare și frică, pentru că socoteau că acesta este un semn de mînie dumnezeiască, ce are să vină asupra lor.

În Roma era atunci episcop Serghie, și într-un timp, fiind singur în biserică la soborniceasca cîntare, icoana aceea a început mai tare a se clătina. Acea mișcare văzînd-o toți, s-au spăimîntat și, încetînd din cîntare, au început a striga cu glas mare: "Doamne miluiește!" Deci, fiind de mulți chemată mila Domnului, icoana s-a alinat din mișcare; dar după puțin, iarăși ridicîndu-se și făcînd sunet prin mișcarea sa, s-a dus spre văzduh de la locul său. Aceasta văzînd-o toți, s-au adunat în altar, vrînd să o sprijinească cu mîinile, ca să nu cadă la pămînt și să se sfarme; dar nimeni nu putea s-o ajungă și să se atingă de ea, pentru că se purta prin văzduh pe deasupra mîinilor omenești, umblînd ca pe pămînt prin biserică, nu iute, ci încet. Astfel a ieșit din biserică ca și cum s-ar fi scos de mîini îngerești.

Atunci episcopul Serghie, înspăimîntîndu-se cu tot clerul și poporul de acea preaslăvită vedere, urmau cu spaimă după icoană încotro mergea ea. Iar ea, ducîndu-se la rîul Tibru, s-a băgat în apă și a înotat spre mare; iar poporul ce era pe mal, privea la ducerea ei și cu ochii lăcrimînd o petreceau pe dînsa. Atunci episcopul Romei, vărsînd lacrimi, se tînguia zicînd: "O, împărăteasă, vai nouă! O, Doamnă, vai nouă! Unde te duci de la noi, dumnezeiescule sicriu? Pentru că în ce chip de demult pe ape ai venit la noi, acum tot pe aceeași cale te duci? De aceea ne temem, ca să nu ne ajungă și pe noi, cei care sîntem în Roma, prigonirea luptătorilor de icoane, pentru care tu ai fugit din cetatea lui Constantin și acum iarăși fugi de la Roma! O, atotputernică, de ce nu alini acel vîfor ereticesc, care tulbură Biserica lui Hristos?"

Acestea și multe altele grăia episcopul Serghie, tînguindu-se și petrecînd icoana cu ochii, care, cu mai mare grabă depărtîndu-se, alerga pe apă pînă s-a făcut nevăzută de vederea lor. Atunci episcopul Romei a poruncit ca acea slăvită minune să o scrie în cărțile bisericești, spre aducere aminte a acelor neamuri de pe urmă, spre slava Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, care lucrează niște minuni ca acestea. Deci, acea sfîntă icoană, a doua zi, a ajuns la Constantinopol și s-a găsit la liman, aproape de palatele împărătesei. Ea

a fost luată de niște oameni dreptcredincioși, care se aflau acolo și dusă la binecredincioasa împărăteasă Teodora. Împărăteasa socotea că icoana este din acelea pe care luptătorii de icoane le aruncaseră în mare, legate cu pietre grele și că acea icoană desfăcându-se de legături, a ieșit la suprafață.

În acea vreme, s-a trimis din Constantinopol, de către binecredinciosul împărat Mihail și de prea sfințitul patriarh Metodie, niște oameni vestiți din rânduiala duhovnicească și mirenească cu scrisori la episcopul Romei, înștiințându-se de Sinodul Sfinților Părinți ce s-a ținut în Constantinopol, unde s-a dat anatema eresul luptătorilor de icoane, iar credincioasa cinstire a sfințelor icoane iarăși s-a întărit. Cu niște scrisori împărătești ca acestea ajungând acei trimiși la Roma, au veselit foarte mult pe episcopul Romei și pe toți cei dreptcredincioși. Deci, fiind acolo, a auzit toate despre icoanele cele făcătoare de minuni - a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu -, cum în zilele prea sfințitului episcop Grigorie au venit la Roma și cealaltă pe mare, trimise de prea sfințitul patriarh Gherman; apoi cum, nu de mult, icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu s-a dus iarăși singură la Roma.

Acestea auzindu-le ei, și-au scris acele minunate povestiri, însemnând vremea și ziua ducerii icoanei celei preacurate din Roma. Apoi, întorcându-se în Constantinopol, au spus împăratului, maicii lui, Teodora, și prea sfințitului patriarh Metodie. Aceia îndată și-au adus aminte de icoana găsită la limanul mării și au grăit între ei: "Oare nu este aceasta icoana cea din Roma?" După aceasta îndată s-au trimis de către episcopul Romei soli vestiți la împărat și la patriarhul Constantinopolului, cărora arătându-le acea sfință icoană, care a fost găsită la malul mării, romanii îndată au cunoscut-o și cu lacrimi au căzut înaintea ei, spunînd tuturor că aceea este icoana care a plecat de la ei din Roma. Apoi, socotind ziua cea însemnată și ceasul plecării ei din Roma și sosirea la Constantinopol, au găsit că într-o zi și o noapte a mers cale depărtată și preamăreau atotputernica tărie a lui Dumnezeu

Atunci Prea Sfințitul patriarh Metodie cu tot clerul și împăratul cu toată suita luînd acea icoană din palatele împărătesei, petrecuți de tot poporul, au dus-o în Halcopatria și a fost pusă cu cinste în biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, bucurîndu-se de atîta dăruire ce li s-a dat. Din acel timp acea icoană făcătoare de minuni a Maicii lui Dumnezeu s-a numit Romanca, pentru că venise de la Roma și se făcea de la dînsa foarte multe minuni.

Acestea s-au aflat despre acele două icoane făcătoare de minuni, care au fost în Constantinopol. Despre cea dintîi, care s-a numit Odighitria, zugrăvită de Sfințul Luca și de cealaltă care s-a zugrăvit de Sfințul Gherman; pe cea din Lida și mai pe urmă s-a numit Romanca. Însă, acea icoană făcătoare de minuni a Preacuratei Născătoare de Dumnezeu care a mers din Constantinopol în Rusia prin văzduh, la locul ce se numește Tihfîni, nu se știe care este, Odighitria sau Romanca sau altă icoană oarecare izvoritoare de darul minunilor.

Iar noi de lucrurile cele neștiute, neiscodind cu deșartă iubire de încercare și neispitind judecățile cele neștiute ale lui Dumnezeu, cinstim cu bunăcuviință fiecare icoană a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Cădem cu credință la dînsa, o sărutăm cu dragoste și cu frică, ne închinăm cu evlavie privind spre dînsa ca spre adevăratul Fiul cel Care împărățește la cer împreună cu Născătoarea de Dumnezeu. Și slăvim și pe Cel născut dintr-însa, Hristos, Domnul nostru, pe Cel slăvit împreună cu Tatăl și cu Sfințul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Viața Cuviosului Samson, primitorul de străini (27 iunie)

Samson cel Mare, despre care străbătuse vestea pretutindeni, a fost din cetatea Romei. El s-a născut din părinți cinstiți și bogați, de neam mare, care se trăgeau din sînge împărătesc. El, știind bine învățătura din

afară, se deprinsese și la meșteșugul doctoricesc, nu de nevoie, nici pentru îmbogățirea sa, pentru că avea destulă bogăție ci, pe de o parte, ca să nu petreacă în deșertăciune, iar pe de alta, ca din meșteșugul său să poată sluji lui Dumnezeu și săracilor. El tămăduia pe cei cuprinși de boli netămăduite; pentru că pe lângă meșteșugul doctoricesc, i se adăugase darul Domnului, cu care dădea tămăduiri.

Deci, pentru faptele lui cele bune în care sporea și pentru credința pe care o câștigase în Dumnezeu, avea și înțelegerea dumnezeieștii Scripturi. El se îndeletnicea mult la citirea sfințelilor cărți, și spre dragostea lui Hristos se deștepta cu credința și cu nădejdea. Apoi, murind părinții lui și lăsând multe averi, n-a zăbovit a face cele cuviincioase lui; ci îndată a început ca bogăția cea degrabă pieritoare și vremelnică să o schimbe prin cea nepieritoare și veșnică, urmînd cuvîntul Evangheliei. El dădea milostenie cu îndurare, precum se grăiește, împărțind cu amîndouă mîinile la toate nevoile săracilor și flămînzilor, câștigînd prin pîntecele lor cel stricăcios, vistieria cea nestricăcioasă. Aceasta o făcea în toate zilele vieții sale, că milostivirea o vedea născută și crescută împreună cu el. Acest fericit, voind să se îndrepteze la o viață și mai smerită, a eliberat mulțimea robilor, oprind numai pe unul pentru slujba sa. Căci ce nevoie avea de atîția robi, de vreme ce singur se dăduse rob Domnului cel adevărat? Astfel s-a dezlegat de bogățiile cu care era ținut ca și cu niște legături, mulțumindu-se cu o haină și cu o funie pentru ținerea mijlocului.

Dorind Samson ca pe sufletul său să-l îmbogățească mai bine prin duhovniceasca bogăție, a defăimat lumea și toate cele din lume și, urmînd lui Hristos, s-a făcut străin, căci, lăsîndu-și rudele și cunoscuții, a ieșit din Roma cea veche și s-a sălășluit în pustie, ca și Ilie cel de demult. Dar Dumnezeu, voind ca robul său să le fie multora de folos, l-a adus din pustie în Roma cea nouă, adică în Constantinopol. Acolo, găsindu-și o casă oarecare, petrecea într-însa, odihnind la el pe cei străini și săraci, slujindu-le în tot chipul, primind pe cei neputincioși și tămăduindu-i de boli, nu numai prin meșteșugul său doctoricesc; dar le slujea cu toată plăcerea la pregătirea hranei și a așternuturilor cu atîta osîrdie, încît se părea că acea milostivire este firească lui. Căci precum firea soarelui este ca să lumineze și a focului ca să ardă, așa lui Samson îi era din fire silința cu osîrdie spre cei săraci, bolnavi și străini.

Deci, Dumnezeu, Care S-a obișnuit a binecuvînta dragostea către aproapele ce se face pentru Dînsul și aceea pe care o face cineva săracilor a o socoti ca Lui, a cinstit ostenele robului Său cu minuni mari, care se făceau la bolnavi. Pentru că pe toți îi primea în casa sa, avînd boli nevindecate, și îi tămăduia cu minuni. Astfel, darul și puterea facerii de minuni, care i se dăduse de la Dumnezeu, le acoperea cu meșteșugul chipului cel doctoricesc, ca să nu se cunoască sfințenia lui; pentru că, fiind smerit cu inima, nu voia să se slăvească și să se cinstească de oameni. Dar n-a putut să se ascundă sub obroc, nici cetatea deasupra muntelui, căci strălucind cu lumina lucrurilor celor bune și suindu-se la muntele plăcerii de Dumnezeu desăvîrșit, a venit tuturor în înștiințare. Aflînd și patriarhul de acest lucru, l-a chemat la el și l-a hirotonisit preot, deși el nu voia. Despre slava faptelor lui celor bune s-a aflat pînă la palatele împărătești în acest chip: "Împăratul Justinian căzuse într-o neputință trupească, adică în vătămarea părților ascunse ale trupului și acea durere era netămăduită. Chemînd el doctori mulți și stînd lîngă el după obiceiul lor, se consultau între ei și îi făceau multă vreme curaj de tămăduire, numai cu cuvintele; iar cu lucrul nu puteau să-l vindece, nici să dea ușurare celui ce pătimea.

Deci, au căutat prin toată stăpînirea grecească doctori foarte învățați, dar nici unul nu s-a găsit vrednic să poată tămădui pe împărat de acea nesuferită boală. Împăratul, mîniindu-se, a poruncit să gonească pe toți doctorii din ochii săi, iar el, întorcîndu-se spre Dumnezeu, Care este izvorul tămăduirilor și ziditor a toată făptura, și-a încredințat Aceluia boala sa, cerînd ajutor de la El cu lacrimi. Dar Dumnezeu n-a trecut cu vederea rugăciunea lui cea cu dinadinsul și, adormind puțin, a văzut în vedenie mulțime de doctori cu rînduială stînd înaintea lui îmbrăcați în haine luminoase. Apropiindu-se de el un tînăr oarecare de lumină, îi arăta pe fiecare dintre doctori cum și în ce fel de rînduială a fost. Între aceștia i-a arătat și pe unul smerit la față, cărunt la păr și îmbrăcat în haină preotească, despre care, laudîndu-l către împărat, a zis: "O, împărate, acesta poate să te tămăduiască de durerea cea aducătoare de moarte!"

Împăratul, deșteptându-se din somn, s-a bucurat de acea vedenie care i s-a făcut cunoscută pentru sănătatea sa și mulțumea lui Dumnezeu. Deci, avînd în minte chipul bărbatului văzut, a poruncit să cheme la dînsul pe toți doctorii, ca să-i vadă. Și căutînd între dîșii pe cel văzut în vis și negăsindu-l, a căzut iarăși în mîhnire și a început a se întrista. Însă, punîndu-și nădejdea în Dumnezeu, a poruncit să caute mai cu dinadinsul pe acel doctor, care i se arătase în vis, spunînd tuturor asemănarea feței lui și făgăduind multe daruri și cinste cui îl va afla pe el.

Mulți căutîndu-l pretutindeni și negăsindu-l, una din slugile împărătești care era cunoscută de împărat și de un prieten al lui Samson, auzind asemănarea spusă de împărat a omului văzut în vis, și-a adus aminte de fericitul Samson, care avea aceeași asemănare și tămăduia pe cei neputincioși. Deci, a spus împăratului de dînsul, iar el a poruncit să-l aducă pe Samson cu cinste la dînsul. Cînd l-a văzut pe el intrînd, îndată l-a cunoscut că este acela pe care îl văzuse în vis. Umplîndu-se de bucurie, împăratul s-a sculat degrabă de la locul său și, alergînd înaintea lui, i-a cuprins grumajii și i-a sărutat nu numai gura, ci și capul și mîinile bătrînului, zicîndu-i: "Cu adevărat, părinte, tu ești acela pe care mi te-a arătat mie Dumnezeu în vis; deci, prin tine mi-a făgăduit că mi se va da sănătate". Acestea zicînd, l-a băgat pe cuviosul în odaia lui și, șezînd cu dînsul de vorbă, se îndulcea de vederea feței lui. Apoi, lipind mîinile lui de ochii săi, le săruta cu dragoste și, udîndu-le cu lacrimi, cerea de la dînsul tămăduire.

Fericitul Samson, mîhnindu-se de atîta smerenie din partea împăratului, i-a zis: "O, împărate, nu face aceasta, nici nu te pogorî așa prin nemăsurată smerenie, ca să nu mă aduci pe mine în mîndrie și să fii pricinuitor al osîndirii mele. Pentru că în ce covîrșesc eu pe ceilalți oameni? Fiind sărac și păcătos, singur am trebuință de căutarea milostivirii lui Hristos pentru tămăduirea păcatelor mele. Numai credința cea mare și nădejdea cea fierbinte, vor pleca spre milă pe Împăratul Hristos. Acela te va tămădui, fiindcă toate cîte voiește, poate să le facă".

Acestea zicînd, s-a atins cu mîna de partea unde pătimea împăratul, ca și cum ar fi pus doctorie; și așa, vrînd să-și tăinuiască darul tămăduirii dat lui din cer, numai cu atingerea mîinilor lui i s-a făcut ușurare de boală și grabnică tămăduire. Împăratul, cîștigînd desăvîrșit sănătatea sa, se bucura nu numai pentru tămăduire, ci și pentru că s-a învrednicit de vederea unui bărbat plăcut lui Dumnezeu ca acesta. Apoi, vrînd să mulțumească sfîntului, i-a dat mult aur și argint. Iar sfîntul a grăit împăratului: "Împărate, aur, argint și o mulțime de alte averi am avut și pe toate le-am lăsat pentru Hristos, ca să cîștig celelalte bunătăți veșnice! Însă, de vrei să-mi arăți atîta bunătate, fă pentru Dumnezeu și pentru mîntuirea ta aceasta: zidește-mi lîngă locuința mea o casă, în care aș putea să odihnesc pe cei neputincioși și străini, cărora m-am obișnuit a le sluji și să-i primesc după puterea mea; pentru că așa și ție îți vei mijloci răsplătire de la Dumnezeu și mie îmi vei mîngîia bătrînețile".

Aceasta auzind împăratul și socotind-o mai mult o dăruire, decît o cerere, a poruncit să-i zidească o casă și o bolniță pentru străini, precum a pofțit cuviosul. Sfirșindu-se zidirea aceea, împăratul a îndestulat-o cu multe averi pentru nevoia străinilor ce se odihneau acolo și pentru bolnavii ce se tămăduiau.

Cuviosul Samson, petrecînd mulți ani în obișnuita slujbă a primirii de străini și a doctoriei și ajungînd la adînci bătrînețe, a slăbit cu trupul și s-a îmbolnăvit puțin. Iar cînd sufletul lui s-a despărțit de trup, s-a arătat luminos la față, cu nimic mîhnindu-se de moarte, precum este obiceiul la celelalte suflete, care sînt cuprinse de grijile trupești și mirenești și care se tem de moarte. Pentru că știa Cine îl cheamă pe el de la acele ostenele, la odihnă desăvîrșită și ce fel de răsplătire aștepta sufletul lui cel fericit; că vrednic era lucrătorul acesta de plata sa. Astfel sufletul lui, fiind plăcut lui Dumnezeu, s-a dus în părțile cerești, iar trupul lui a fost îngropat cu cinste în biserica Sfîntului Mucenic Mochie, din a cărui seminție se trăgea Samson, marele plăcut al lui Dumnezeu și moștenitor al faptelor lui celor bune și duhovnicești.

El a fost slăvit cu mari minuni nu numai în viața aceasta, ci și după moarte, din care aici se pomenesc cîteva: Odată a fost în Constantinopol un foc atît de mare - care începuse de la biserica Sfintei Sofia -, încît nimeni din oameni nu putea să-l stingă. Astfel, au ars toate palatele cele mai alese și cele mai

frumoase zidiri din toată cetatea. Acel foc a ajuns și la casele Cuviosului Samson, cele primitoare de străini, care înconjurându-le de pretutindeni flăcările, nu puteau să se atingă de ele. Casele acelea fiind înconjurate de atîta văpaie, se vedea în mijloc ca rugul cel nears și mulți dintre oameni au văzut pe Cuviosul Samson, care se arăta deasupra zidirii, umblînd iute împrejur prin ograda casei și certînd cu mînie văpaia aceea ce se repezea. Focul, ca și cum s-ar fi rușinat de sfînta lui față, supunîndu-se poruncii, se dădea în lături de la casa aceea. Apoi deodată, auzindu-se dintr-un loc un tunet puternic, și vărsîndu-se o ploaie mare, tot jarul acela de foc s-a stins cu rugăciunile sfîntului.

El dădea la toate bolile tămăduiri, precum în viața sa, așa și după moarte. Unui om vestit, cu numele Teodorit și cu dregătoria spătar, i s-a întîmplat, cînd alerga din casa lui după oarecare trebuință, de și-a vătămat din încheieturi piciorul său. Din această cauză, zăcea foarte rău bolnav, neputînd să guste, nici mîncare, nici băutură, și nici măcar să doarmă puțin din pricina durerii piciorului. Nu putea nici să grăiască, fiind mut și fără de glas. Însă se ruga cu dinadinsul lui Dumnezeu și Sfîntului Samson, chemîndu-l în ajutor. Iar după a treia zi, venind noaptea, l-a văzut pe cuviosul pe care îl chema, sfînd la picioarele sale și, atingîndu-se de glezna cea vătămată, i-a zis: "Scoală-te, că nimic mai mult nu vei pătimi". Acestea zicînd, s-a făcut nevăzut. Teodorit îndată simțindu-se sănătos, a început a mulțumi lui Dumnezeu cu mare glas, zicînd: "Cu adevărat, Sfîntul Samson este mare plăcut lui Dumnezeu". Apoi, pipăindu-și picioarele și văzîndu-le tămăduite desăvîrșit, s-a sculat și umbla. Făcîndu-se ziuă, s-a dus cu sîrguință la mormîntul cuviosului, și s-a închinat.

Un alt boier din Constantinopol, cu numele Leon, mergînd călare, din întîmplare și-a rupt un picior, lovindu-se de un zid de piatră. Din această pricină pătînea greu și, din zi în zi, durerea se întărea mai cumplit. Casnicii lui îl sfătuiă să cheme un doctor, ca să-i scoată sînge de la locul cel vătămat. Apropiindu-se a patra zi în care urma să cheme doctorul, s-a făcut într-aceea noapte lui Teodorit, cel pomenit mai înainte, o vedenie în acest fel: "Vedea pe trei oameni intrînd în casa acelui boier, dintre care unul i se părea că este Sfîntul Samson, pe care îl văzuse în neputința sa; iar ceilalți doi sfînti doctori fără de arginți, Cosma și Damian și i-a întrebat, zicînd: "Unde mergeți?" Iar ei, privind cu dragoste spre dînsul, i-au răspuns: "Mergem la boierul Leon". Teodorit le-a zis: "Au nu știți, stăpînii mei, că el pătînește, fiind cuprins de durere și în viitoarea zi vor veni doctorii să-i tămăduiască piciorul cel sfărîmat?" Sfîntii au răspuns: "Să nu fie aceea, căci noi vom veni la dînsul în ziua de vineri și-l vom tămădui". Teodorit, deșteptîndu-se din vedenie, a alergat la acel bolnav și i-a spus ceea ce a văzut și a auzit. Bolnavul, crezînd cuvintele lui, n-a primit la sine pe doctori; ci, nădăjduind spre Dumnezeu, aștepta ziua de vineri. Deci, rugîndu-se și sosind ziua de vineri, piciorul lui cel bolnav a primit desăvîrșit tămăduire și s-a făcut sănătos ca și celălalt, netrebuindu-i nici o doctorie. Atunci cel tămăduit a alergat la mormîntul Cuviosului Samson, dîndu-i mulțumire pentru cele ce arătase cu dînsul.

Dumnezeu, preamărînd cu mai multe minuni pe plăcutul Său, Samson, a făcut ca din mormîntul lui să izvorască mir tămăduitor, din care bolnavii se ungeau cu credință și cîștigau sănătate pentru toate neputințele lor. S-a întîmplat iarăși aceluiași boier, Leon, de a căzut în neputință cu tot trupul. Astfel, zăcea ca un slăbănog, fiindu-i toate mădularele înțepenite. Iar cînd a fost uns peste tot trupul cu mirul care ieșea din mormîntul Sfîntului Samson, îndată s-a făcut sănătos. Asemenea, odată, durîndu-l ochii foarte tare, s-a tămăduit cu același mir tămăduitor.

Deci, dînd mulțumire doctorului său cel fără de plată, a luat asupra sa îngrijirea casei de străini a Sfîntului Samson, fiind atunci lipsită și dădu toate cele de trebuință din averile sale cu îndestulare. Aici este cu cuviință să pomenim și aceasta: în această casă de străini, în vremea aceea era un slujitor, anume Enesie, leneș cu viața și nebăgător de seamă la slujba sa, împlinind nevoile bolnavilor și ale străinilor cu nebăgare de seamă. Deci, într-o noapte, Cuviosul Samson, arătîndu-i-se lui, nu în vis, ci la arătare, l-a bătut cu toiagul, zicîndu-i cu mînie: "Pentru ce nu îngrijești de slujba ta și nu îplinești nevoile străinilor și ale bolnavilor?" Din acea bătaie Enesie atîta a zăcut, încît i s-a luat glasul și a rămas mut, și trupul i s-a făcut vînat peste tot de bătăile ce i se dăduse.

A doua zi, venind mulți la el, nu putea să vorbească decât numai își arăta trupul său vînat. Apoi, luînd o hîrtie și un condei, a scris pedeapsa care i-o dăduse sfîntul. Înștiințîndu-se Leon, cel mai sus pomenit, de acest lucru, a venit să cerceteze pe acel slujitor bolnav, și văzîndu-l peste tot trupul vînat de bătaie și neputînd vorbi, a început a se ruga cu căldură către Sfîntul Samson: "Sfinte plăcutule al lui Dumnezeu, știi credința și osîrdia mea către tine, fă aceasta ca Enesie, ceea ce a pătimit și a scris, să o mărturisească singur cu limba sa, spre cea mai mare încredințare a minunii și spre preamărirea numelui lui Dumnezeu".

Astfel rugîndu-se el, s-a dezlegat limba lui Enesie și gura i s-a deschis și pe toate cele ce i s-au făcut lui le-a spus cu de-amănuntul și din acea vreme și-a îndreptat viața în bine. Sfătuindu-se poporul cel cucernic, a rugat pe patriarh, ca acea casă primitoare de străini a Cuviosului Samson, să o sfințească ca să fie biserică și s-a făcut așa. Iar, spre primirea străinilor și spre odihnirea neputincioșilor s-a zidit altă casă și bolniță lîngă biserica aceea. După aceasta, trecînd multă vreme era alt slujitor la acea casă de străini, cu numele Evstratie, asemenea neîngrijindu-se de cei bolnavi și străini, și pe lîngă aceasta era și zgîrcit. Într-o vreme, n-a dat unt-delemn multe zile. Pentru aceasta, cu dumnezeiască pedeapsă s-a îmbolnăvit. Unul din prieteni lui, anume Leon, nu acela de care am grăit mai înainte, ci altul cu același nume, slujind în aceeași casă de străini, i-a zis lui Evstratie: "Dă untdelemn destul pentru cei bolnavi și străini și vei fi sănătos la ochi; iar de nu vei crede cuvintelor mele, îți voi da pentru aceasta zapisul meu".

Deci, șezînd a scris astfel: "Eu, Leon, nădăjduindu-mă spre Sfîntul Samson, făcătorul de minuni, și întărindu-mă cu credința neîndoită spre dînsul, chezaș mă pun ție de față, că, de vei da destul untdelemn spre mîncarea săracilor și a străinilor, te vei tămădui la ochi, pentru că Sfîntul Samson îți va cere de la Dumnezeu sănătate". Evstratie, luînd acest zapis și făgăduind să dea din destul untdelemn, în aceeași zi s-a făcut sănătos la ochi. Dar, de vreme ce era zgîrcit cu obiceiul, a început a nu da untdelemn. Într-o noapte, i s-a arătat Cuviosul Samson, grăindu-i cu mînie: "Oare și pe mine mă batjocorești?" Evstratie, înfricoșîndu-se de acea vedenie, a chemat dimineața pe prietenul său Leon și i-a dat untdelemn mult, rugîndu-l să se roage către sfînt, pentru iertarea păcatului său.

Un bărbat cinstit, anume Varda, unul din sfetnicii împărătești, a căzut într-o boală, care se numea cancer, din care cauză i s-au făcut pe piept și pe spate mari răni netămăduite. Din această pricină a pătimit multă vreme. Sosind pomenirea Sfîntului Mucenic Mochie, doctorii care erau lîngă el și ceilalți casnici s-au dus la biserica mucenicului, spre a lua parte la cîntarea cea de toată noaptea. Bolnavul zăcînd, se mîhnea foarte că n-a putut să se ducă în biserică la praznic și să se închine mormîntului cel făcător de minuni al Cuviosului Samson. El, mîhnindu-se de aceasta, i s-a arătat un bărbat bătrîn, zicîndu-i: "Scoală-te!" Bolnavul a răspuns: "Cum voi putea să mă scol, fiind toate mădularele mele slabe de durerile cele grele". Acela i-a zis: "Eu îți grăiesc să te scoli și să vii în biserica Sfîntului Mucenic Mochie, a cărui prăznuire este astăzi și să te rogi la mormîntul Sfîntului Samson". Zicînd aceasta, s-a făcut nevăzut.

Bolnavul, simțînd putere în el, a început a se scula încetișor de pe pat, nemaisimțînd durerea rănilor sale. Apoi, dezlegînd de la răni legăturile cele doctoricești și plasturile, a aflat rănile vindecate desăvîrșit. Atunci, umplîndu-se de bucurie, s-a îmbrăcat în haine de sărbătoare și s-a dus în biserică. Văzîndu-l toți sănătos, deodată s-au minunat și au preamărit pe Dumnezeu. Pe atunci era obiceiul la mulți, că, de cădea cineva în vreo neputință, porunca să-l ducă în bolnița Sfîntului Samson, și acolo, după credința sa, primea sănătate. O slugă oarecare, anume Gheorghe, a unui preot, anume Efedim, pătînea foarte tare de greutatea udului. Deci, stăpînul lui l-a trimis la bolnița Sfîntului Samson, unde a petrecut cîteva zile, și neciștigînd ușurare, s-a întors la casa stăpînului său. Stăpînul, văzîndu-l, s-a mîniat pentru necredința lui și l-a trimis iar la bolniță, poruncindu-i să ceară mir de cel izvorîtor din mormîntul cel făcător de minuni și să se ungă cu dînsul. Sluga s-a dus și a rămas noaptea acolo, iar dimineața s-a întors la stăpînul său sănătos și i-a spus cum s-a însănătoșit. "Am văzut - zicea el - în această noapte, în vedenia visului, pe Sfîntul Samson, arătîndu-mi-se și atingîndu-se cu mîna de pîntecele meu, și mi-a zis: "Du-te de aici, că ești sănătos!" Eu, deșteptîndu-mă, m-am simțit sănătos. De aceeași boală pătînea și o femeie a slujitorului

bisericii, anume Irina. Aceea a văzut în vedenia visului venind la dânsa pe Sfântul Samson cu sfinții cei fără de arginți Cosma și Damian și, atingându-se de ea, din acea vedenie s-a făcut sănătoasă.

Acestea și multe alte minuni se dădeau și se dau tămăduiri, cu rugăciunile Cuviosului Samson. Pentru aceasta toți cei credincioși preamăreau pe Dumnezeu cel minunat între sfinții Săi, Căruia și de la noi să-I fie cinste, slavă, închinăciune și mulțumire, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Sevir preotul
(27 iunie)
(Adunată din cuvintele Sfântului Grigorie Dialogul episcopul Romei,
vorbite cu Petru diaconul. Cartea I, cap. 1)

În părțile cetății Tuderia, între doi munți și într-o vale, la un loc ce se numea Entiroclina, era o biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria.

La acea biserică, era un preot anume Sevir, foarte minunat în viața cea plăcută lui Dumnezeu. Odată, îmbolnăvindu-se un bărbat din cei viețuitori acolo și apropiindu-se de moarte, a trimis degrabă la preotul acela, rugându-l să vină la dânsul cu sîrguință, ca, prin mărturisire și pocăință, să-și curețe păcatele făcute și să-și ia dezlegare mai înainte de ieșirea sa din trup. Deci, când s-a dus să cheme pe preot, s-a întâmplat că el era la via sa, îndeletnicindu-se cu culesul strugurilor. El a zis celor ce venise la dânsul: "Duceți-vă voi înainte, că vă ajung și eu!" Preotul, pentru că nu mai rămăseseră de cules struguri mulți, s-a gândit să mai stea puțin, ca să-i culegă și pe aceia; și după aceea să se ducă la cel bolnav. Așa a și făcut. Apoi plecând, l-au întâmpinat în cale cei ce fuseseră la bolnav, și i-au zis: "Părinte, de ce ai zăbovit? Acum nu te mai osteni, că a murit omul acela!" Preotul, auzind aceasta, s-a cutremurat și a început a plînge cu mare glas, numindu-se ucigaș al aceluia. Deci, plîngînd, a ajuns la casa unde zăcea trupul mortului și aruncîndu-se la pămînt înaintea patului cu lacrimi, se tînguia foarte tare, se lovea cu capul de pămînt și se numea pricinuitor al morții aceluia.

Pe cînd el se gîndea astfel, deodată a înviat mortul. Cei ce erau de față, văzînd aceasta, s-au înspăimîntat de minune, s-au bucurat de învierea lui și de bucurie plîngeau și-l întrebau: "Unde ai fost și cum te-ai întors cu sufletul în trup? Acela, răspunzîndu-le, le spunea: "M-au luat niște arapi înfricoșați și foarte mîndri, din ale căror guri și nări ieșea foc. Aceia m-au dus în niște locuri întunecoase, pline de frică și de cutremur. Apoi, deodată s-a arătat un tînăr prealuminos, venind întru întîmpinarea noastră cu alți purtători de lumină, și a zis cu stăpînire, către cei ce mă duceau: "Întorceți-l pe acesta, că preotul Sevir plînge pentru el și pentru lacrimile lui, i l-a dăruit Domnul!"

Atunci preotul Sevir, sculîndu-se de la pămînt, a mulțumit lui Dumnezeu cu negrăită bucurie, învățînd pentru pocăință pe omul cel înviat și ascultîndu-i mărturisirea și dezlegîndu-i păcatele, l-a împărtășit cu dumnezeieștile Taine ale Trupului și Sîngelui lui Hristos. Iar omul acela a mai trăit șapte zile în viața aceasta, rugîndu-se neîncetat lui Dumnezeu; iar în a opta zi, veselindu-se, a murit.

Deci, noi putem să înțelegem ce fel de dragoste avea Domnul pentru preotul Sevir, că n-a voit să-l mîhnească; ci degrabă i-a ascultat rugăciunea lui. De aici se cunoaște că Sevir preotul iubea foarte mult pe Dumnezeu și toată viața sa l-a slujit cu osîrdie. Deci, plăcînd Domnului, desăvîrșit s-a dus la Dînsul și stă înaintea scaunului dumnezeieștii slave, în cetele sfinților ce slăvesc pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, pe Unul Dumnezeu în Treime, Căruia și de la noi să-I fie slava în veci. Amin.

Aducerea cinstitelor moaște ale Sfinților Chir și Ioan, doctorii fără de arginți (28 iunie)

(Viața și pătimirea lor se pomenește în 31 de zile ale lunii ianuarie)

Acești sfinți pătimitori de chinuri, Chir și Ioan, au pătit pentru Hristos în 31 de zile ale lunii ianuarie, pe vremea împărăției lui Dioclețian, în cetatea care se numea Canopos. Acea cetate era departe de Alexandria ca la 12 stadii. După mucenicescul lor sfârșit, creștinii le-au îngropat trupurile cu cinste. Iar după trecerea a mulți ani, tămăduitoarele lor moaște s-au aflat într-acea vreme când creștinii întărindu-se mai mult decât elinii cei închinători la idoli, au început pretutindeni a zidi biserici fără să fie opriți, dar mai ales în împărăția marelui Teodosie. Aceasta a biruit pe Maxim al Apusului cu toate puterile sale; dar l-a mai biruit și cu rugăciunile cuvioșilor părinți, care viețuiau în pustiiile Egiptului și la care împăratul Teodosie a trimis într-adins, avînd nevoie de rugăciunile lor spre ajutor. Între acești părinți cu cuviință este a pomeni pe unul, cu numele Senufie, slăvit întru minuni. El petrecea într-un schit, pentru care împăratul a scris patriarhului Teofil al Alexandriei să-l trimită în Constantinopol la dînsul, ca prin binecuvîntarea și cu rugăciunile lui să se înarmeze contra vrăjmașilor.

Teofil, voind să împlinească porunca împăratului, s-a dus singur în schit la Cuviosul părinte Senufie, ca să-l roage să meargă la Constantinopol la împăratul Teodosie; iar el nicidecum nu voia să iasă din chilia sa. După multă rugămintă și îndemnare a patriarhului, supărîndu-se, el și-a luat rasa și toiagul, pe care ridicîndu-le în sus spre răsărit și ochii spre cer ridicîndu-și, a grăit: "Doamne, Dumnezeuul puterilor, mă rog Ție cu smerenie, dă rasei și toiagului acestuia acea putere pe care mi-ai dat-o mie cu milostivire".

Astfel rugîndu-se, a dat rasa și toiagul patriarhului, zicîndu-i: "Acestea să le trimiți împăratului în locul meu și să-i scrii ca în timp de război să pună rasa pe dînsul, iar toiagul să-l ia în mînă și să meargă cu îndrăzneală înaintea ostașilor lui contra vrăjmașilor și va vedea slava lui Dumnezeu". Patriarhul, trimițînd acelea împăratului și spunîndu-i cuvintele cuviosului, el le-a primit cu credință. Deci, făcînd după cuvîntul cuviosului, a cîștigat mare biruință contra vrăjmașilor, spre a cărui aducere aminte și spre pomenirea Cuviosului Senufie, alexandrinii au făcut asemănarea împăratului, săpată și pusă pe un stîlp înalt, avînd rasa călugărească pe dînsul și toiagul ținîndu-l în mîini. Deci, în toți anii, în ziua acelei biruințe se prăznuiește cu dănuire, mulțumind lui Dumnezeu. De atunci mai ales au început a se zidi biserici lui Dumnezeu în Alexandria și în tot Egiptul, pentru că se înmulțise creștinătatea.

Cînd Patriarhul Teofil a voit să zidească o biserică aleasă în Canopos în numele Sfinților Apostoli, în acea vreme s-au aflat moaștele sfinților făcători de minuni Chir și Ioan. Aceasta a fost după sfârșitul lui Teodosie și pe timpul împărăției fiului său Eraclie. Iar despre aducerea moaștelor Sfinților Mucenici Chir și Ioan se scrie în viața Sfîntului Chiril, patriarhul Alexandriei, că aproape de Canopos, ca la două stadii, este un loc care se numește Manutin (mai înainte era sat). Acolo era și o capiște, veche locuință diavolească, fiind foarte înfricoșat locul acela, deoarece multe duhuri necurate petreceau acolo. Pe cînd patriarhul Teofil era încă între cei vii, dorea să curețe locul acela de diavoli, și să-l facă loc sfînt, spre mărirea lui Dumnezeu. Avînd însă multe împiedicări și apropiindu-i-se sfârșitul vieții, n-a putut să-și ducă gîndul său la îndeplinire. Atunci Sfîntul Chiril, moștenitorul scaunului lui Teofil, a început a se îngriji de aceasta și se ruga lui Dumnezeu cu dinadinsul să-i dea de sus ajutor și putere, pentru biruința și izgonirea din locurile acelea a duhurilor necurate. Deci, îngerul Domnului i s-a arătat în vedenie, poruncindu-i ca cinstitele moaște ale Sfinților Mucenici Chir și Ioan să le aducă la locul ce se numește Manutin, că astfel va fugi de acolo diavoleasca putere.

Sfîntul Chiril, făcînd aceasta, a adus în Manutin moaștele sfinților, zidind acolo o biserică în numele lor. Atunci îndată s-au gonit de acolo necuratele duhuri și s-a făcut în acel loc izvor de tămăduiri, ce izvorăsc din moaștele mucenicilor. Deci, se cuvine să se pomenească oarecare minuni ale acestor sfinți, pe scurt.

În zilele prea sfințitului Evloghie, patriarhul Alexandriei, un fiu de-al lui Iulian, mai marele cetății, cu numele Amonie, avea împrejurul grumajilor săi o oarecare vătămare dureroasă și care creștea înlăuntrul trupului. Acea vătămare doctorii o numesc scrofuri, care, crescînd și umflîndu-se din zi în zi, i s-au îngreunat grumajii, și-l îngrozea cu moarte. Apoi, chemînd mulți doctori, nimic n-au aflat spre vindecare, din care cauză tatăl și fiul mîhnindu-se, i-au lăsat pe ei și au alergat la sfinții făcători de minuni, Chir și Ioan, rugîndu-se cu lacrimi lîngă cinstitele moaște, ca să dea tămăduire fiului său.

Atunci acela, arătîndu-se în vedenie, a poruncit tînărului, care se îngîmfa pentru slavă și bogăție, să-și lepede mai întîi mîndria sa și, în semn de smerenie, să măture gunoiul din casa lor; apoi să facă un plasture de ceapă amestecat cu pîine și să oblojească tot grumajul și gîtlejul. După ce a făcut aceasta, îndată i s-au închis vătămarile, și Amonie a luat tămăduire, cu rugăciunile sfinților doctori fără de plată. Însă tot același Amonie, după cîtăva vreme, uitînd sfăturile sfinților, s-a înălțat cu mîndria și iarăși s-a îmbolnăvit de altă boală, care îi era pedeapsă pentru neascultarea lui. Prin boala aceea pîntecele lui îi era foarte greu, din care cauză stomacul său nu putea să primească nici mîncare, nici băutură; ci toate cele ce îi intrau pe gură, îndată i se întorceau înapoi.

Atunci iarăși a alergat cu lacrimi, rugîndu-se sfinților răbdători de chinuri, Chir și Ioan, doctorii săi cei încredințați. Aceia, arătîndu-i-se lui în vis, mai întîi l-au ocărît pentru mîndria lui, apoi i-au poruncit să-și lepede hainele cele de mult preț și să se îmbrace într-o haină de păr și, luînd vasele cele de apă, să aducă apă rece la frații cei neputincioși și săraci, pentru adăparea lor. Amonie, după ce a făcut aceasta fără lenevire, sfinții iarăși i s-au arătat și i-au poruncit, ca, luînd untdelemn din candelile lor, asemenea și ceară din lumînările aprinse lîngă raclele lor, să facă un plasture și să-l lipească de pîntecele său. Amonie, făcînd aceasta, s-a făcut sănătos.

Un alexandrin, anume Teodor, fiind multă vreme orb de amîndoi ochii, a fost dus la Manutin, în biserica unde erau moaștele sfinților răbdători de chinuri și acolo se ruga cu osîrdie pentru luminarea ochilor săi. Deci, sfinții i s-au arătat în vedenie și i-au poruncit să meargă și să se spele la izvorul care era aproape de biserica lor. Iar el, ducîndu-se, s-a spălat, și cînd și-a șters fața cu băsmăluța îndată a văzut. Deci, mai întîi a văzut în băsmăluța albețile care căzuseră din ochi ca niște solzi. El s-a întors de la biserică cu bucurie, arătînd la toți orbirea sa cea căzută în băsmăluță.

Un alt bărbat, anume Calos, plăcut lui Dumnezeu după nume și după viață, din întîmplare căzînd de pe o scară, și-a sfărîmat fluierul piciorului în multe bucăți, și-l dorea foarte tare. Chemînd mulți doctori și neputînd dobîndi nici un ajutor de la el, a alergat cu credință mare la acești doctori fără de arginți, Chir și Ioan, și ungîndu-i piciorul cu untdelemn din candelile lor, s-a tămăduit în același ceas.

Un om, anume Isidor de la Maiuma, avea durere înauntru, la ficat, care, putrezind, s-a făcut în sînge și în flegmă, astfel că scuipa cu sînge. Omul acela, neputînd să se tămăduiască cu nici un fel de doctorii, a alergat la moaștele cele tămăduitoare ale sfinților răbdători de patimi și aceia i s-au arătat, nu în vedenie, ci la arătare și i-au dat lui să mănînce o bucată de chitrin. Acela, primind acea bucată din mîinile lor, nu știa de la cine o primește deoarece socotea, că aceia sînt din poporul ce venise să dea închinăciune sfintelor moaște ale mucenicilor. După ce a mîncat ceea ce i se dăduse, îndată s-a tulburat stomacul lui și a vărsat un vierme mare, care rodea ficiții lui, iar sfinții fără de arginți, s-au făcut nevăzuți. El, făcîndu-se sănătos în acel ceas, a dat mulțumire lui Dumnezeu și plăcuților Lui.

Un om, anume Mina, mai marele cetății Filoponiei, fiind cuprins de o boală cumplită cu chinuri și friguri, adăugîndu-i-se pe lîngă aceasta și împietrirea stomacului, i se încuiase stomacul. Cîte doctorii îi dădeau pe gură doctorii, toate rămîneau fără de folos, și încă mai rău i se umfla pîntecele, neputînd să iasă afară. Bărbatul acela a pătimit așa două săptămîni. Suferind acea cumplită durere, se deznădăjduise din partea doctorilor, dar, aducîndu-și aminte de sfinții doctori fără de arginți, Chir și Ioan, a poruncit să-l ducă cu patul în Manutin la tămăduitoarele lor moaște. Acolo, rugîndu-se el cu lacrimi și adormind puțin, i s-au

arătat sfinții și i-au dat să mănânce o smochină. Deșteptându-se din somn a găsit smochina pe pat lângă el și, luînd-o, a mîncat-o și îndată i s-a dezlegat stomacul și s-a făcut sănătos.

Un alt Mina, care era mai înainte, ca acel vechi Isail, ușor și grabnic cu picioarele, ca o căprioară de cele din țarină, odată s-a îmbolnăvit de picioare foarte tare, încît nici nu putea pași. Deci, a zăcut multă vreme în pat, slăbind foarte tare picioarele lui. El a poruncit să-l ducă cu patul la sfinții făcători de minuni, Chir și Ioan. După ce și-a uns picioarele cu untdelemn de la candelile care ardeau la cinstitele lor moaște, îndată s-a sculat sănătos și umbla bine cu picioarele cele tămăduite, mulțumind lui Dumnezeu și Sfinților Lui.

O femeie cu numele Teodora, bînd apă, din întîmplare a băut o broscuță mică, însă nu știa ce a băut, deci acea broscuță a crescut în pîntecele ei. La început acea broască, care era mică, îi făcea puțină durere înăuntru, iar după ce a crescut mare, s-a mărit și durerea, încît femeia aceea nu avea odihnă de acea cumplită durere, nici ziua, nici noaptea.

Deci, se văita și se tăvălea pe pămînt și nimeni nu putea s-o ajute nici să cunoască care îi este boala. Mulți socoteau că aceea este muncită de diavol; deci, o aduse la acești sfinți tămăduitori Chir și Ioan, care, arătîndu-se noaptea, i-au poruncit, ca, mai înainte de primirea mîncării, să bea apă multă. Femeia, după ce a făcut aceasta, stomacul ei îndată s-a tulburat și a vărsat o broască mare și astfel s-a făcut sănătoasă. Deci, toți cei care au văzut aceasta, minunîndu-se, au slăvit pe Dumnezeu și pe plăcuții Lui.

După acea femeie Teodora, a alergat un bărbat oarecare, anume Teodor, la sfinții doctori fără plată, avînd înăuntru otravă dată de niște oameni răi. Acela, bolind foarte tare, nu putea să cîștige ajutor de la doctori. Rugîndu-se el cu lacrimi pentru sănătatea sa, sfinții i s-au arătat în vedenie, poruncindu-i să mănânce o jivină, care pe grecește se numește scolopendra. Deșteptându-se el din vedenie, s-a întărit cu semnul Sfintei Cruci, pentru că socotea că este o nălucire drăcească și iarăși se ruga către sfinți cerînd sănătate. În altă noapte, sfinții s-au arătat, poruncindu-i același lucru. Dar el nu credea, fiindcă acea jivină este plină de otravă, iar nu de tămăduire. I s-a făcut lui și a treia oară aceeași arătare; dar nici așa n-a ascultat, părăindu-i-se că aceea este o nălucire a vrăjmașului. Dar într-a patra noapte, sfinții i s-au arătat, nu în vis, ci la arătare, fiindu-le milă de boala cea grea a lui și au zis: "Pentru ce nu crezi cuvintele noastre? Deci, sculîndu-te, mergi la izvorul nostru și ceea ce vei găsi acolo de mîncare să mănînci, că aceea îți va fi doctoria folositoare".

Teodor, crezînd că acea vedenie este adevărată, făcîndu-se ziuă, a mers la izvor și acolo a găsit un castraveci mic ce era pe jos, pe care luîndu-l, a început a-l mîncea cu plăcere. Dar cînd voia să bage în gură rămășița castravetelui, a văzut într-însul cea din urmă bucățică a jivinei, care se numește scolopendra; căci o mîncase pe toată cu castravetele acela. Deci, temîndu-se, a aruncat la pămînt acea rămășiță, iar el a început a vărsa. Și a vărsat astfel cu castravetele și jivina aceea, cum și toată otrava care a fost mai înainte într-însul. Astfel s-a făcut sănătos desăvîrșit și întorcîndu-se la biserică, s-a închinat cu mulțumire cinstitelor moaște ale tămăduitorilor săi.

Din Babilonul Egiptului a venit în Manutin la sfinții făcători de minuni, o femeie, anume Maria, avînd cu sine un fiu de opt ani. Aceluia i se trăsesse limba din gură prin lucrarea diavolească și atîrna afară ca de o palmă de lungă, iar mărimea nu era de măsura limbii omenești și vederea lui era străină, fiind gros, negru, puturos și greșos la toți cei ce priveau la dînsul și curgîndu-i neîncetat spume negre. Acel copil, din întîmplare căzînd pe pămînt lângă mormîntul sfinților, s-a lovit cu limba de marmura ce se afla acolo și îndată s-a tras înapoi. Astfel că din batjocura cea diavolească, s-a așezat la loc, în obișnuita măsură de creștere și copilul s-a făcut sănătos.

Un bărbat din Egipt, anume Evghenie, fiind bolnav de idropică, a fost adus la sfinți bolnav cu tot trupul, avînd pîntecele foarte umflat. Aceluia arătîndu-i-se sfinții în vedenie, s-au atins cu mîinile de pîntecele lui și i-au zis: "Evghenie, scoală-te și întoar-ce-te sănătos la casa ta!" Evghenie, deșteptîndu-se, s-a văzut

scăpat de toată greutatea de idropică, umblînd ca și înainte, și din acel ceas a dobîndit sănătate desăvîrșită.

Pomenind aceste puține minuni, din cele multe ale sfinților fără de arginți Chir și Ioan, slăvim pe Hristos Dumnezeu, Cel ce le-a dat un dar ca acesta slăvit, împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh în veci. Amin.

Cuviosul Pavel doctorul (28 iunie)

Cuviosul Pavel era de neam din cetatea Corintului, născut din părinți creștini și crescut în bună credință. El din tinerețe iubind pe Dumnezeu, a intrat într-o mănăstire și s-a făcut monah. Deci, ostenindu-se mult în pustniceștile nevoițe, s-a făcut bărbat iscusit. Pentru aceasta, diavolul desfrînării se lupta cu dînsul. Deci, într-o noapte Cuviosul Pavel stînd la rugăciune, s-a arătat diavolul înaintea lui și i-a zis: "De nu-ți vei face pofta trupească măcar odată, apoi mă voi înarma cu tărie asupra ta". El, certîndu-l cu numele lui Iisus Hristos și cu semnul Sfîntei Cruci, l-a gonit. După aceea diavolul a îndemnat asupra lui pe o femeie desfrînată, care născuse un copil de curînd; l-a adus la cuviosul și i l-a pus pe genunchii săi, zicînd: "Copilul acesta l-am zămislit și l-am născut cu tine!" Starețul a primit pruncul cu bucurie. Dar, venind ereticii, i-au legat mîinile înapoi; apoi, legîndu-i pruncul de grumaz, îl purtau prin cetate, batjocorindu-l.

Deci, Pavel, stînd în mijlocul poporului și făcînd semn cu mîna, a zis: "Ascultați, fraților, să întrebăm pe prunc, ca să ne spună cine este tatăl lui", pruncul fiind de curînd născut. El a zis către prunc: "Să ne spui cine este tatăl tău?" Pruncul, rupîndu-și scutecele, a arătat cu mîna spre un țigan, și a zis: "Acesta este tatăl meu, iar nu monahul Pavel". Poporul, auzind aceasta, s-a închinat starețului, cerîndu-i iertare. Dumnezeu i-a dat de atunci daruri de tămăduiri, căci punea mîinile pe cei neputincioși și-i făcea sănătoși.

Cuviosul, viețuind șaptezeci de ani și mai mult, s-a dus către Domnul, Căruia bine l-a plăcut și, numărîndu-se în ceata sfinților, slăvește împreună cu dînșii pe Unul Dumnezeu în Treime, Căruia și de la noi să-I fie slavă în veci. Amin.

Viața, nevoițele și pătimirea Sfîntului, slăvitului și întru tot lăudatului Apostol Petru (29 iunie)

Sfîntul Apostol Petru, care mai înainte de apostolie se numea Simon, era de neam iudeu, din hotarele Galileei cea din Palestina, dintr-o cetate mică și neslăvită, care se numește Betsaida. El era fiul lui Ionă, din seminția lui Simeon și frate cu Sfîntul Apostol Andrei, cel întîi chemat. Luînd pe fiica lui Aristobol, care era frate cu Sfîntul Apostol Varnava, a născut dintr-însa un fiu și o fiică. Petru era simplu la obicei și neînvățat, însă temător de Dumnezeu; căci păzea poruncile Lui fără de prihană în toate lucrurile sale. Cu meșteșugul era pescar, căci, fiind sărac, trebuia să-și cîștige hrana casei sale din osteneala mîinilor, ca să hrănească pe femeie, pe copii, pe soacră și pe bătrînul său tată, Ionă. Andrei, fratele lui, trecînd cu vederea deșertăciunile și gîlceville lumii acesteia, și-a ales viața fără însoțire; și, ducîndu-se la Sfîntul Ioan Botezătorul, care propovăduia pocăința la Iordan, s-a făcut ucenicul lui.

Andrei, auzind cuvintele învățătorului său, care arăta cu degetul pe Iisus, zicînd: *Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii...* și celelalte mărturii despre Domnul nostru Iisus Hristos, a lăsat pe Ioan și s-a dus în urma Lui cu un alt ucenic al Botezătorului Ioan. El singur a întrebat pe Hristos despre casă și despre viețuirea Lui, zicînd: *Învățătorule, unde locuiești?* Domnul le-a răspuns: *Veniți și vedeți. Ei s-au dus și au văzut unde locuia și au petrecut la Dînsul ziua aceea.*

A doua zi, ducîndu-se Andrei la fratele său, Simon Petru, i-a grăit: *Am aflat pe Mesia, Care se tilcuiește Hristos!* Apoi, l-a dus pe el la Iisus, Care, căutînd spre dînsul, i-a zis: *Tu ești Simon, fiul lui Ionă; Tu te vei chema Chifa, care se tilcuiește Petru.* Sfîntul Petru îndată s-a rănit cu dragostea pentru Domnul, crezînd cu adevărat că este Hristos, Cel trimis de Dumnezeu pentru mîntuirea lumii. Dar nu și-a lăsat casa și meșteșugul, purtînd încă grijă de trebuințele casnicilor săi, la care lucru îl ajuta și Andrei din cînd în cînd, pentru tatăl său care îmbătrînise. Aceasta au făcut-o pînă ce amîndoi au fost chemați de Domnul la apostolie.

După ce Ioan a fost pus în temniță de Irod Agripa, Iisus Hristos, umblînd pe lîngă Marea Galileei, care se numește și a Tiberiadei sau lacul Ghenizaretului, a văzut pe Petru și pe Andrei, fratele său, aruncînd mrejele în apă, și le-a zis: *Veniți după Mine și vă voi face pe voi vînători de oameni.* Dar ce fel de vînători a vrut Domnul să-i facă pe ei? Aceasta a arătat-o la vînarea peștelui. Căci, intrînd în corabia lui Simon și poruncindu-i să arunce mrejele spre pescuit, la acea poruncă, Petru a zis: *Învățătorule, toată noaptea ne-am ostenit și nimic n-am prins; iar acum voi arunca mreaja după cuvîntul Tău.*

Făcînd aceasta, a prins mult pește, încît se rupea și mreaja de mulțimea peștelui. Aceasta era mai înainte închipuire a pescuitului cel duhovnicesc și al apostoliei; căci cu mreaja cuvîntului Domnului avea să vîneze multe popoare la mîntuire. Văzînd Simon Petru această minune, a căzut la picioarele lui Iisus zicînd: *Ieși de la mine, Doamne, că om păcătos sînt eu!* Aceasta a făcut-o pentru că îl cuprinsese spaimă pe el și pe toți cei ce erau cu el, de vînarea peștilor ce îi prinsese. Iar împotriva cuvintelor lui Petru, care zicea: *Ieși de la mine, Doamne...*, Domnul îl chema în urma Sa, zicîndu-i: "Vino după mine, că de acum vei fi pescar de oameni spre viață, în chipul în care ai pescuit acești pești spre moarte".

Din ceasul acela, Petru s-a făcut următor lui Hristos, precum și Andrei, fratele lui și ceilalți ucenici chemați. Domnul îl iubea pe el pentru dragostea inimii sale. Și a cercetat Domnul casa lui cea săracă prin venirea Sa, iar pe soacra lui care pătimea de boala frigurilor, a tămăduit-o prin atingerea mîinii. Noaptea, cînd Domnul a ieșit singur la rugăciune în loc pustiu, Sfîntul Petru, nesuferind acum să fie fără Domnul nici un ceas, și-a lăsat casa și pe toți ai săi și a alergat în urma Lui, căutînd cu osîrdie pe iubitul său învățător. Și, aflîndu-L, i-a zis: *Toți te caută pe Tine, Doamne!* De acum nu se mai depărta de la El și petreceau împreună, îndulcindu-se de vederea feței Lui și de cuvintele cele dulci ca mierea; fiind singur văzător al minunilor Lui celor multe și mari, care arătat îl adevereau că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în Care el a crezut cu neîndoire. Căci, precum a crezut cu inima spre dreptate, tot așa și cu gura a mărturisit spre mîntuire.

Venind Domnul în părțile Cezareei lui Filip, a întrebat pe ucenicii săi: *Cine zic oamenii că sînt?* Și i-au răspuns: *Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, iar alții proorocul sau unul din prooroci.* Și iar a întrebat: *Dar voi cine spuneți că sînt?* Atunci Simon Petru a răspuns în numele celorlalți: *Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu.* Și a lăudat Domnul acea mărturisire a lui zicînd: *Fericit ești, Simone, fiul lui Iona, că trupul și sîngele nu ți-au arătat ție acestea, ci Tatăl Meu Cel din ceruri!* Și într-acea vreme i-a făgăduit Domnul lui, ca să-i dea cheile Împărăției cerului.

Petru, avînd dragoste fierbinte către Domnul, dorea să nu i se întîmple nici un rău lui Hristos. Deci, aflînd mai înainte de patimile Domnului, Îl oprea din neștiință, zicînd: *Doamne, fii Ție milostiv! Să nu Ți se întîmple Ție acestea!* Aceste cuvinte ale lui Petru au fost neplăcute Domnului, deoarece pentru aceasta venise El, ca prin pătimire să răscumpere neamul omenesc din pierzare; însă din cuvintele acelea s-a arătat dragostea cea osîrdnică a lui Petru către Domnul. Tot aici s-a arătat și nerăutatea lui; că, auzind acel

cuvînt aspru de la Domnul: *Mergi înapoia Mea, satano!*, nu s-a mîniat, nici nu a plecat de la El, ci a primit cu dragoste acel cuvînt pedepsitor și-I urma Lui mai mult, cu toată osîrdia. Și, cînd mulți dintre ucenici nu reușeau să înțeleagă cuvintele Domnului, ziceau: *Aspru este cuvîntul acesta, deci, cine poate să-l asculte pe el?*; apoi s-au îndepărtat de Domnul. Și a zis Domnul celor doisprezece: "Oare și voi voiți să vă duceți?" Atunci, Simon Petru, i-a răspuns: *Doamne, la cine ne vom duce? Căci Tu ai cuvintele vieții veșnice, iar noi am crezut și am cunoscut, că Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu.*

O osîrdie și o credință ca aceasta avînd Sfîntul Petru către Domnul, a îndrăznit a cere de la Dînsul umblarea pe apă; căci, ieșind Petru din corabie, umbla pe apă ca să vină la Iisus. Dar, de vreme ce înainte de primirea Sfîntului Duh nu era desăvîrșit în credință, vîzînd vîntul cel tare, s-a temut și, începînd a se afunda, a strigat: *Doamne, mîntuiește-mă pe mine.* Iisus, îndată întinzîndu-i mîna, l-a luat și i-a zis: "Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?" Și nu numai de înecarea apei l-a izbăvit pe el, dar și de puțina credință, cînd i-a zis: "Eu m-am rugat pentru tine, ca să nu se îpuțineze credința ta". Astfel s-a învrednicit Sfîntul Petru și cu alți doi, cu Iacov și cu Ioan, a vedea pe Tabor, slava Schimbării la Față a Domnului, ce s-a descoperit lor. Ei au auzit acolo cu urechile lor glasul cel de la Dumnezeu Tatăl, care a venit de sus spre Domnul, precum zice despre aceasta în epistola sa, zicînd: *Pentru că nu basmelor celor cu meșteșug umblînd, v-am spus puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci fiind singuri văzători ai mării Aceluia. Pentru că, luînd de la Dumnezeu Tatăl cinstea și slava glasului celui ce a venit în chipul acesta la El, de la slava cea cu mare cuviință: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit. Acest glas noi l-am crezut pogorîndu-se din cer, fiind cu El în muntele cel sfînt.*

Cînd Domnul S-a apropiat spre patima Sa de bunăvoie și spre moartea cea de pe cruce, atunci Petru și-a arătat rîvna lui către Domnul, nu numai cu cuvîntul, zicînd: *Doamne, gata sînt a merge cu Tine și în temniță și la moarte*, dar și cu lucrul; căci, scoțînd sabia și lovind pe Malh, sluga arhierelui, i-a tăiat urechea. Dar, deși i s-a dat lui de la dumnezeiasca purtare de grijă să cadă în cea de trei ori lepădare de Domnul, însă prin adevărata pocăință și prin amară tînguire s-a sculat și s-a îndreptat, învrednicindu-se mai înainte de toți, a vedea pe Hristos după Învierea Lui, precum zice despre aceasta Sfîntul Evanghelist Luca: *Adevărat este că S-a sculat Domnul și S-a arătat lui Simon.* Sfîntul Pavel scrie tot așa, zicînd: "S-a sculat a treia zi după Scripturi și S-a arătat lui Chifa, adică lui Petru, apoi celor unsprezece". Văzînd Sfîntul Petru pe Domnul, s-a umplut de negrăită bucurie. Și a primit de la El iertare de greșelile sale. Atunci cea mai dinainte lepădare de trei ori, a răsplătit-o bine prin răspunsul cel de trei ori al dragostei sale către Domnul, zicîndu-i: *Doamne, Tu toate le știi; Tu știi că Te iubesc.* Și s-a pus de Domnul păstor al oilor celor cuvîntătoare și i-a dat în mîini cheile Împărăției cerului.

După înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, Sfîntul Petru, ca un mai mare între Apostoli, a fost întîiul învățător și propovăduitor al cuvîntului lui Dumnezeu. El într-un ceas a cîștigat Bisericii lui Dumnezeu ca la trei mii de suflete, prin cuvîntul lui Dumnezeu. Era încă și făcător de minuni prealese, căci, intrînd în biserică cu Sfîntul Ioan la rugăciune, a văzut pe un oarecare olog din pîntecele maicii sale, stînd înaintea ușilor bisericii, care se numea "Frumoasă"; și, apucîndu-l de mîna dreaptă, l-a ridicat, zicîndu-i: "În numele Domnului nostru Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te și umblă!" Atunci îndată i s-au întărit tălpile și gleznele aceluși șchiop și de bucurie striga și umbla. Apoi, a intrat cu ei în biserică și umbla sărînd și lăudînd pe Dumnezeu. Cu această minune și încă cu propovăduirea cuvîntului, au crezut în Hristos, ca la cinci mii de bărbați. Pe Anania ierusalimiteanul și pe femeia lui Safira, pentru furarea celor sfînte și pentru minciuna împotriva Duhului Sfînt, Sfîntul Petru i-a omorît cu cuvîntul. În Lida, pe un om, Enea, care de opt ani zăcea pe pat, fiind slăbănog, l-a făcut sănătos, zicîndu-i: "Te vindecă pe tine Iisus Hristos".

În Iope, pe o fecioară, anume Tavita, care murise, a înviat-o. Dar nu numai mîinile și cuvîntul lui erau făcătoare de minuni, ci și umbra lui singură era dătătoare de tămăduiri. Oriunde voia să meargă el, acolo poporul își aducea pe neputincioșii lor, și-i puneau pe pat și așternuturi, ca venind Sfîntul Petru, măcar cu umbra lui să umbrească pe fiecare dintre dînșii. Cînd împăratul Irod și-a pus mîinile să facă rău Bisericii

credincioșilor din Ierusalim, ucigînd cu sabia pe Iacov, fratele lui Ioan, și pe Sfîntul Petru l-a aruncat în temniță legat cu lanțuri de fier; atunci îngerul Domnului l-a eliberat pe el și l-a scos din temniță.

Acest mare apostol a deschis neamurilor cel dintîi ușa credinței, botezînd în Cezareea pe romanul Corneliu Sutașul, arătîndu-i-se mai întîi vedenia mesei lăsată din cer, cu tîrîtoarele cele cu patru picioare și cu glasul care poruncea lui Petru să le înjunghie și să le mănînce, zicîndu-i ca, *pe cele ce Dumnezeu le-a curățit, el să nu le numească spurcate*. Acesta este semnul întoarcerii neamurilor către Hristos. Pe Simon, vrăjitorul din Samaria, care cu fățarnicie a primit Sfîntul Botez și cu argint voia să cumpere darul Duhului Sfînt, l-a muștrat, zicîndu-i: *Argintul tău să fie cu tine întru pierzare, că inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu, pentru că te văd stînd în amărăciunea cea de fiere și în legătura nedreptății*.

Aceste și multe alte fapte ale Sfîntului Petru, se află scrise pe larg în Sfînta Evanghelie și în cartea "Faptele Sfinților Apostoli", care totdeauna se pot auzi citindu-se în biserică și pe care nu este nevoie a le aduna pe toate aici. Iar nevoințele și ostenele lui, pe care le-a răbdat propovăduind pe Hristos, Sfîntul Simeon Metafrast le povestește astfel.

Sfîntul Petru s-a dus din Ierusalim în Cezareea lui Stratonice și din acei presbiteri care urmau după dînsul punîndu-le episcop, s-a dus la Sidon, unde pe mulți tămăduindu-i și punîndu-le episcop, a plecat în Virit, (Beirut) și în Vivli. Punînd și acolo episcop, s-a dus în Tripoli, unde a fost găzduit de un oarecare bărbat înțelegător Marson, pe care l-a pus episcop al credincioșilor din Tripolia Feniciei. De acolo s-a dus în Orthosie, apoi în insula ce se numea Antara. De acolo s-a dus în Valania în Pont și în Laodiceea, unde, tămăduind pe mulți bolnavi, a gonit duhurile necurate din oameni și, întărind Biserica credincioșilor, le-a pus și lor episcop. Apoi, s-a dus în Antiohia, cetatea Siriei, unde se ascunsese Simon vrăjitorul, ca să nu-l prindă ostașii trimiși de Clăudie, împăratul Romei. Apoi, Simon Magul, a fugit din fața lui Petru în cetățile Iudeei. Deci, Petru, apostolul Domnului, tămăduind pe mulți în Antiohia și propovăduind pe Unul Dumnezeu în trei fețe, a pus episcop în Siracuza din Sicilia pe Marchian și pe Pancratie la Tavromenia; apoi a venit în Tianinul Capadociei. De acolo s-a dus în Ancira Galatiei, unde a înviat pe un mort cu rugăciunile lui; și, învățînd pe mulți și botezîndu-i, le-a făcut biserici și, punîndu-le episcopi, s-a dus în Sinopi, cetatea Pontului. După aceea s-a dus în Amasia care este în pămîntul Pontului. Apoi a mers în Gangra Paflagoniei, Claudinopoli Onoriadei, Nicomidia Bitiniei și de acolo în Niceea. De acolo, silindu-se să meargă la Ierusalim pentru praznicul Paștilor, s-a întors și a venit în Pisinunt, Capadocia și Siria și iarăși a venit în Antiohia. Iar din Antiohia a venit în Ierusalim, unde petrecînd el, a venit la dînsul spre cercetare, Sfîntul Apostol Pavel, după al treilea an al întoarcerii sale către Hristos, precum singur grăiește în scrisoarea sa către Galateni: *După trei ani m-am dus în Ierusalim, ca să văd pe Petru și am petrecut cu dînsul cinci-sprezece zile*.

În acest timp, după ce a așezat punerile legilor celor bisericesti, fericitul Pavel s-a pus pe lucrul la care era chemat; iar marele Petru s-a întors iarăși în Antiohia, unde, punînd episcop pe Evod, s-a dus în Sinaid, cetatea Frigiei. De acolo s-a dus în Nicomidia, unde a pus episcop pe Prohor, care, după primirea episcopiei, urma pe Sfîntul Ioan, Cuvîntătorul de Dumnezeu. Din Nicomidia, Sfîntul Petru a mers în Ilion, cetatea Elespontului, unde, punînd episcop pe Corneliu Sutașul, s-a întors la Ierusalim, unde i s-a arătat Domnul în vedenie, zicîndu-i: "Scoală, Petre, și mergi la Apus, pentru că este trebuință ca cu limba ta să se lumineze Apusul și Eu voi fi cu tine".

Într-acea vreme, Simon vrăjitorul a fost prins de ostașii care îl căutau, precum s-a zis mai sus, și a fost dus la Roma ca să-și ia plată pentru faptele sale. Dar, fiind dus acolo, prin meșteșugul cel vrăjitoresc întuneca mințile multora. Deci, înșelîndu-i, nu numai că n-a luat pedeapsă, dar multora li se părea că este Dumnezeu, pentru că acel mergător înainte al satanei, cu vrăjile sale a făcut pe romani și pe împăratul Clăudie într-atît să se minuneze, încît i-au săpat chipul lui și l-au pus între cele două poduri de pe Tibru, scriind pe el: "Lui Simon, dumnezeului cel sfînt!"

De acest lucru, scriitorii bisericești Iustin și Irineu scriu mai pe larg, iar noi, zice Simion Metafrast, să venim la cuvântul de mai înainte. Marele Apostol Petru, spunând fraților arătarea Domnului care i se făcuse lui în vedenie și sfătuindu-se cu dînșii, a plecat iarăși în Antiohia cercetînd bisericile, unde a și găsit pe Sfîntul Pavel. De acolo s-a dus la Tars, unde a pus episcop pe Urban, pe Epafrodit în Lichia Andriatiei și pe Fugel în Efes, căruia îi zise că s-a abătut de la calea cea dreaptă și s-a învoit cu Simon; apoi pe Apelie, care era frate cu Policarp, la pus episcop la Smirna. De aici a venit la Filipeni în Macedonia, unde a pus episcop pe Olimp, iar Tesalonicenilor pe Iasona și Corintenilor pe Sila, pe care l-au găsit petrecînd lîngă marele Pavel, iar la Patra a pus pe Irodion și după aceea a plecat în Sicilia. Venind în Tavromenia, a petrecut puțină vreme la Pancratie, bărbatul cel cuvîntător.

Acolo, învățînd și botezînd pe unul, anume Maxim, și punîndu-l episcop, a venit în Roma, unde în toate zilele propovăduia, prin adunări și prin case, pe Unul Dumnezeu Tatăl cel Atotputernic și pe Domnul Iisus, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat și pe Sfîntul Duh, Domnul de viață făcător. El a atras pe mulți la credința lui Hristos și, prin Sfîntul Botez, i-a izbăvit de înșelăciunea idolească. Simon vrăjitorul, văzînd acestea, n-a voit să tacă și a început să tăinuiască asupra lui răutatea sa; pentru că el socotea că este rușine propovăduirea apostolului, prin care se biruia mîndria lui. Deci, a început la arătare să se împotrivescă învățaturii celei adevărate, prin cuvintele și lucrurile sale cele mincinoase, clevetind pe Sfîntul Petru prin mijlocul cetății, fără de rușine. El făcea înaintea poporului niște năluciri și arătări care mergeau înainte și în urma lui și căroră le zicea că sînt sufletele celor morți, și astfel arăta pe cei înviați din morți, care i se închinau lui ca unui Dumnezeu. Pe șchiopi îi făcea să umble drept și să sară; însă toate acestea prin nălucire, iar nu cu adevărat, după asemănarea aceluia Proteu, vorbitor de basme, care se schimba în diferite chipuri. Căci uneori se arăta avînd două fețe, apoi, după puțin, se prefăcea în capră, în șarpe, în pasăre, se asemăna focului și în toate chipurile se schimba, neîncetat înșelînd pe cei proști. Dar marele apostol al Domnului, numai de se uita puțin de departe spre lucrurile lui, îndată toate nălucirile aceleia se stingeau.

Despre cearta Sfîntului Apostol Petru cu Simon vrăjitorul, se mai povestește încă, afară de Metafrast, în Prolog și în Mineiul cel mare, unde citim: Sfîntul Petru, cînd a venit în Roma și i s-a înștiințat de acel Simon, care se numea "Hristos" și făcea înaintea poporului minuni multe, s-a aprins de rîvnă și a mers în casa lui Simon Magul. Acolo a găsit pe mulți stînd la poarta lui și care îl opriră pe el a intra înătru, Petru a zis către dînșii: "Pentru ce mă opriți a intra la vrăjitorul cel amăgitor?" Iar ei au zis: "Nu este vrăjitor, ci este zeu puternic". El a pus paznici la poarta sa, ca să știe gîndurile omenești". Aceasta spunînd, au arătat apostolului un cîine negru ce zăcea la poartă, zicîndu-i: "Acest cîine omoară pe toți cei ce gîndesc nedrept despre Simon". Sfîntul Petru a zis: "Eu grăiesc adevărat pentru el, că Simon este de la diavol". Deci, apropiindu-se, a zis cîinelui: "Mergi și spune lui Simon că Petru, Apostolul lui Hristos, vrea să intre la tine".

Cîinele, mergînd, cu glas omenesc a spus lui Simon ceea ce îi poruncise Petru. Toți, văzînd și auzind vorbind pe cîine omenește, s-au înspăimîntat. Simon, asemenea, pe același cîine l-a trimis, zicîndu-i: "Să intre aici Petru". Intrînd Petru, Simon a început a face năluciri înaintea poporului, fiind Petru de față. Sfîntul cu puterea lui Hristos, a arătat minuni și mai mari. Și ce minuni? Din minunile cele multe pe care le-a făcut Sfîntul Petru, cel mai vechi istoric grec bisericesc, Eghisipos, care a viețuit aproape de apostoli, povestește una singură.

Unei văduve oarecare din Roma, de bun neam, care se trăgea din seminție împărătească, i-a murit fiul de vîrstă tînră; iar maica lui plîngea pentru el cu tînguire. Dar cei ce o mîngîiau și-au adus aminte de bărbății care s-au arătat în Roma, adică de Petru și de Simon vrăjitorul, că înviază morții. Deci, îndată au chemat unii pe Petru, iar alții pe Simon să vină la acel mort. Acolo se adunaseră și oameni cinstiți și mult popor ca să petreacă pe cel mort la mormînt. Sfîntul Petru a zis lui Simon vrăjitorul care se mîndrea cu puterea sa înaintea poporului: "Cine din noi va învia pe acest mort, toți să creadă învățaturii aceleia, fiind adevărată". Poporul a lăudat cuvîntul lui Petru. Deci Simon, nădăjduind spre meșteșugul său cel vrăjitoresc, a zis către popor: "De voi învia eu pe acel mort, apoi veți ucide pe Petru?" Poporul a strigat,

zicînd: "Îl vom arde de viu înaintea ochilor tăi". Simon, apropiindu-se de patul mortului a început a-și face vrăjile sale prin lucrarea diavolească, care îi ajuta lui și a făcut astfel, că mortul și-a mișcat capul. Poporul îndată a început să strige: "Tînărul este viu. A înviat mortul". Iar pe Petru voiau îndată să-l arunce în foc. Apostolul însă, făcîndu-le semn cu mîna, îi ruga să tacă.

Deci, poporul tăcînd, el le-a zis: "De este viu tînărul, apoi să se scoale, să vorbească și să umble; iar, pînă ce aceasta nu o veți vedea, să știți cu adevărat că Simon vă înșeală cu nălucirile și cu vrăjile sale!" Simon, umblînd mult împrejurul patului și chemînd diavolul cu puterea lui, nimic n-a putut spori; deci, umplîndu-se de rușine, voia să fugă, dar poporul l-a oprit. Sfîntul Petru, ca unul ce înviase pe Tavita cea moartă și făcuse și alte minuni preaslăvite, stînd departe, și-a ridicat mîinile spre cer și, înălțîndu-și ochii în sus, se ruga: "Doamne, Iisuse Hristoase, Tu ne-ai poruncit nouă, zicînd: *Cu numele Meu pe cei morți să-i înviați...* Deci, mă rog Ție, înviază pe acest tînăr mort, ca să cunoască popoarele acestea, că Tu ești adevăratul Dumnezeu și nu este altul afară de Tine, care trăiești și împărătești împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, în veci. Amin".

Astfel rugîndu-se, a strigat către cel mort, zicînd: "Tînărule, scoală! Domnul meu Iisus Hristos te înviază și te tămăduiește pe tine!" Și îndată mortul, deschizîndu-și ochii, s-a sculat și a început a grăi și a umbla. La această povestire a lui Eghisipos, Marcel romanul, care mai înainte fusese ucenic al aceluia Simon vrăjitorul și s-a luminat de Sfîntul Petru prin credință și prin Sfîntul Botez, într-o scrisoare a sa către sfinții mucenici Nereon și Arhilie, scriind despre aceea, adaugă că tînărul care a înviat, căzînd la picioarele lui Petru, striga: "Am văzut pe Domnul Iisus poruncind îngerilor, ca pentru rugăciunile tale să mă întorcă pe mine maicii mele celei văduve".

Atunci tot poporul a început a striga, zicînd: "Unul este Dumnezeu, pe Care îl propovăduiește Petru". Simon vrăjitorul, cu nălucirea sa făcîndu-și cap de cîine, fugea, însă poporul l-a prins și unii voiau să-l ucidă cu pietre, iar alții să-l ardă. Dar Sfîntul Petru i-a oprit, zicîndu-le: "Domnul și Învățătorul nostru ne-a poruncit să nu răsplătim rău pentru rău. Lăsați-l să meargă unde va voi, că destul îi este rușinea și ocară ce i s-a făcut prin cunoștința neputinței sale, căci nimic nu pot vrăjile lui".

Marcel mai zicea: "Simon, fiind liber, a venit la mine, socotind că eu nu știu de acel lucru minunat ce se făcuse și a pus la ușa casei mele un cîine mare legat cu lanț de fier, zicînd către mine: "Voi vedea dacă va veni Petru la tine, precum s-a obișnuit". După un ceas, Sfîntul Petru a venit la ușă și dezlegînd acel cîine, a zis către dînsul: "Du-te și spune lui Simon vrăjitorul să înceteze a înșela pe oameni cu lucrarea diavolească, pentru care Hristos și-a vărsat sîngele". Cîinele, ducîndu-se, a grăit lui Simon cu glas omenesc, spunîndu-i cele poruncite de apostol. Eu, auzind și văzînd aceasta - zice Marcel -, am ieșit degrabă în întîmpinarea Sfîntului Petru și l-am primit cu cinste în casa mea, iar pe Simon vrăjitorul și pe cîinele acela i-am gonit afară. Cîinele atunci, nevătămînd pe nimeni, s-a repezit numai la Simon și, apucîndu-l cu dinții, l-a trîntit la pămînt. Iar Petru, privind la aceea pe fereastră, porunca cîinelui, în numele lui Hristos, să nu vatăme trupul lui Simon. Deci, cîinele, nevătămîndu-i trupul, i-a rupt toate hainele de pe dînsul, încît nici o parte a corpului nu mai rămăsese acoperită.

Poporul, văzînd aceasta, striga contra lui Simon, ocărîndu-l și batjocorindu-l. Astfel, l-a gonit din cetate, împreună cu acel cîine. Simon, pentru niște rușini și înfruntări ca acestea, un an întreg nu s-a mai arătat în Roma, pînă ce a venit ca împărat după Clăudie, Nero. Atunci, înrăutățitul, venind înaintea lui Nero, care, cercetînd despre el, a fost lăudat de cei răi, încît împăratul l-a iubit foarte mult și l-a făcut prietenul său.

În Prolog și în Mineiul cel mare se mai povestește despre Simon și aceasta: Odată a zis că are să se lase să fie tăiat și a treia zi are să învieze. Atunci, el a pus în locul său un berbec, făcîndu-l om prin nălucire și a fost tăiat berbecul în locul lui. Sfîntul, gonind diavoleasca nălucire de la berbecul cel tăiat, s-a văzut lucrul cel mincinos al lui Simon, cunoscîndu-se de toți, că nu Simon este tăiat, ci berbecul. Despre biruința desăvîrșită a Sfîntului Petru asupra aceluia vrăjitor și despre pierzarea lui, de toți se scrie cu un

glas astfel: Simon vrăjitorul, neputînd întru nimic să biruiască pe Apostolul Petru, nici să sufere mai mult înfruntarea și rușinea sa, s-a fîgăduit că se va înălța la cer.

Deci, adunînd el toată puterea diavolilor care îi slujeau, s-a dus în mijlocul cetății Roma și, suindu-se pe o zidire înaltă, avînd capul încununat cu cunună de dafini, a început din înălțime cu mînie a grăi către popor: "Romani, deoarece pînă acum ați petrecut în nebunie și lăsîndu-mă pe mine, ați urmat lui Petru, acum și eu vă voi lăsa și nu voi mai apăra cetatea aceasta. Deci, voi porunci îngerilor mei ca în fața voastră să mă ia în mîinile lor și să mă înalțe la tatăl meu din cer. De acolo voi trimite mari pedepse asupra voastră, că n-ați ascultat cuvintele mele, nici n-ați crezut lucrurilor mele".

Vrăjitorul Simon, zicînd acestea, a plesnit din mîini, s-a înălțat în văzduh, a început a zbura și a se sui în sus înălțîndu-l diavolii. Poporul, mirîndu-se foarte, zicea unul către altul: Acest lucru este de la Dumnezeu, ca să zboare trupul prin văzduh. Atunci marele Apostol Petru a început a se ruga în auzul tuturor, zicînd: "Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, arată înșelăciunea acelu vrăjitor, ca să nu smintească popoarele, care cred în Tine!" Apoi iar a strigat, zicînd: "Vouă, diavolilor, vă poruncesc, în numele Dumnezeului meu, să nu-l purtați mai mult, ci să-l lăsați acolo în văzduh unde este acum!"

Atunci diavolii cei certați de apostol, îndată au fugit de la Simon prin văzduh și ticălosul vrăjitor a căzut jos, precum odinioară a căzut diavolul cel lepădat din cer, și astfel i s-a sfărîmat tot trupul. Poporul, văzînd acestea, a strigat multă vreme, zicînd: "Mare este Dumnezeul propovăduit de Petru. În adevăr, nu este altul decît Dumnezeul cel adevărat!"

Vrăjitorul căzînd, deși se zdrobise foarte rău, era încă viu, după rînduiala lui Dumnezeu, ca să cunoască neputința și ticăloșia sa cea diavolească, să se umple de rușine și să înțeleagă puterea lui Dumnezeu cel Atotputernic. El zăcea sfărîmat pe pămînt, suferind dureri cumplite în toate mădulele și fiind de rîs la tot poporul; iar a doua zi și-a lepădat răul și spurcatul său suflet, dîndu-l în mîinile diavolilor, ca să-l ducă la tatăl lor, satana. Sfîntul Petru, după căderea lui Simon, stînd la un loc înalt și făcînd semn cu mîna poporului, care striga, să tacă, a început a-l învăța cunoștința adevăratului Dumnezeu; și vorbind mult către dînșii, pe cei mai mulți i-a povățuit la credința creștinească.

Împăratul Nero, aflînd de moartea cea rușinoasă a prietenului său, s-a mîniat pe Sfîntul Apostol Petru și voia să-l ucidă. Dar acea mînie și răutate împărătească nu s-a săvîrșit îndată asupra Sfîntului Apostol, ci după cîtiva ani, după cum spune Sfîntul Simeon Metafrast.

După moartea lui Simon vrăjitorul, Sfîntul Petru n-a mai stat mult în Roma (Deci zadarnică este credința papistașilor, căci Sfîntul Petru a fost 25 de ani episcop al Romei, credință pe care-și sprijină ei primatul papal), ci, luminînd pe mulți prin Sfîntul Botez, le-a făcut biserică și, punîndu-le pe Lin episcop, s-a dus în Parachin, unde a pus episcop pe Epafrodit, altul, nu cel dintîi. După aceea s-a dus în Sirmia, cetatea Spaniei, de unde, punînd episcop pe Epenet, s-a dus în Cartagina, cetatea Africii. De acolo, sfîntînd episcop pe Crescent, s-a dus în Egipt, în cetatea cea cu șapte porți, care se numește Teba, punîndu-l episcop pe Ruf, iar în Alexandria l-a pus episcop pe Marcu Evanghelistul. Apoi s-a dus în Ierusalim, avînd descoperire despre Adormirea Preacuratei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu.

Deci, după aceea s-a întors iarăși în Egipt. Apoi, trecînd Africa, s-a dus la Roma și de acolo la Mediolan (Milan) și la Fotichin, din care, punînd episcopi și preoți, s-a dus în Britania. Acolo, petrecînd multă vreme și aducînd multe popoare la credința în Hristos, a văzut pe un înger, care i s-a arătat, zicîndu-i: "Petre, s-a apropiat vremea ducerii tale din viața aceasta; deci, se cade să te întorci la Roma, unde, suferind moarte pe cruce, vei lua răsplătire dreaptă de la Domnul nostru Iisus Hristos". Petru, mulțumind lui Dumnezeu de aceasta, a mai zăbovit cîteva zile în Britania, întărind Bisericile, punînd episcopi, preoți și diaconi. Iar în al doisprezecelea an al împărăției lui Nero, s-a întors în Roma. Aici a pus episcop pe Clement, în ajutorul ocîrmuirii bisericești, care se lepăda și nu voia un jug ca acela. Însă Clement, plecîndu-se cuvintelor Apostolului Petru, și-a plecat grumazul sub jugul lui Hristos și, împreună cu

învățătorul său și cu ceilalți bărbați, trăgeau căruța cuvântului lui Dumnezeu. Deci, în Roma mulți bărbați și femei, din cei de bun neam și prealuminați și chiar din rînduiala senatorilor, s-au luminat cu Sfîntul Botez și astfel au îmbrățișat religia creștină.

Împăratul Nero avea două femei frumoase, pe care le iubea mai mult decît pe celelalte femei ale sale. Ele, primind sfînta credință, s-au întărit în viața cea curată și nu voiau să se supună voinței împăratului care era pătimăș. Dar el, fiind fără de rușine în poftă și nesățios în fapte necurate, s-a mîniat asupra Bisericii credincioșilor, dar mai ales asupra Apostolului Petru, care era pricinuitorul întoarcerii la creștinism și la viața cea curată a celor două femei ale sale. Aducîndu-și aminte, pe lîngă aceasta, și de moartea lui Simon vrăjitorul, care îi era prieten bun, căuta pe Petru ca să-l ucidă.

Aici Eghisipos, istoricul bisericesc cel mai sus pomenit, scrie: "Pe cînd Sfîntul Petru era căutat spreucidere, l-au rugat credincioșii să se ascundă și să iasă din Roma, pentru folosul multora. Dar Petru n-a voit să facă aceasta, ci dorea să pătimească și să moară pentru Hristos. Poporul credincios, plîngînd, ruga pe apostol să-și păzească viața atît de trebuincioasă Sfîntei Biserici, care se înviforează în mijlocul primejdiilor de valurile necredincioșilor. Deci, văzînd Sfîntul Petru lacrimile turmei celei cuvîntătoare a lui Hristos, a făgăduit să iasă din cetate și să se ascundă; iar noaptea, făcînd sobornicească rugăciune și sărutînd pe toți, a plecat singur. Pe cînd era la porțile cetății, a văzut înaintea sa pe Mîntuitorul Hristos venind către cetate; iar Petru, închinîndu-se Lui, l-a zis: *Doamne, unde mergi?* Răspuns-a Domnul: *Mă duc în Roma, ca iarăși să mă răstignesc!*

Zicînd Domnul acestea, S-a făcut nevăzut. Petru, minunîndu-se, a cunoscut că Hristos, pătimind pentru robii Săi, ca întru adevăratele Sale mădulare, voiește ca și cu trupul să pătimească în Roma. Deci, s-a întors iarăși în biserică și a fost prins de către ostași, care l-au dat spre moarte.

Sfîntul Simeon Metafrast povestește, că nu a fost prins numai Sfîntul Petru singur, ci și mulți credincioși, între care erau și Clement, Irodion și Olimp. Pe aceștia, tiranul Nero i-a osîndit la tăiere cu sabia, iar pe Sfîntul Petru, la răstignire. Luîndu-i ostașii pe toți, i-a dus la locul de moarte. Pe Clement, iertîndu-l, l-au lăsat în pace, ca pe unul ce era rudenie împărătească, iar pe Irodion și Olimp, care veniseră cu Sfîntul Petru în Roma, i-au ucis cu sabia și împreună cu ei au tăiat și o mulțime de credincioși. Sfîntul Petru a rugat pe răstignitorii săi să-l răstignească cu capul în jos și nu drept, cinstind întru aceea pe Domnul său, Care de voie S-a răstignit pe cruce, ca să nu semene Aceluia întru răstignire, ci sub picioarele Lui să-și plece capul.

Astfel s-a sfîrșit marele Apostol al lui Dumnezeu, Sfîntul Petru, prin moarte pe cruce, preamărind pe Dumnezeu, pentru că din pricina piroanelor din mîini și din picioare, suferea multă durere și fără de prihană și-a dat sufletul în mîinile lui Dumnezeu, în 29 de zile ale lunii iunie. Sfîntul Clement, ucenicul Sfîntului Petru, cerînd trupul apostolului, l-a luat de pe cruce și, învelindu-l, a chemat pe credincioșii care rămăseseră și pe arhierii și l-au îngropat cu cinste. Asemenea și trupurile Sfîntilor Irodion și Olimp, care au pătimit cu el, și pe ale celorlalți credincioși, îngropîndu-le cu cinste, au slăvit pe Hristos Dumnezeul, împreună cu Tatăl și cu Sfîntul Duh în veci. Amin.

Viața, nevoițele și pătimirea Sfîntului, slăvitului și întru tot lăudatului Apostol Pavel (29 iunie)

Sfîntul Apostol Pavel, care mai înainte de apostolie se numea Saul, era de neam iudeu din seminția lui Veniamin. El s-a născut în Tarsul Ciliciei, din părinți cinstiți, care mai înainte au petrecut în Roma, apoi s-au mutat în Tarsul Ciliciei cu cinstitul titlu de cetățeni romani, pentru care Pavel s-a și numit roman. El era rudenie cu Sfîntul întîiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan. A fost dat de părinții săi în Ierusalim la

învățătura cărții și a toată legea lui Moise și a fost ucenic al slăvitului dascăl Gamaliel. El avea un prieten la învățătură, cu care împreună era ucenic, pe Varnava, care s-a făcut după aceea apostol al lui Hristos și se deprinsese bine la legea părintească, era foarte râvnitor după ea și se lipise de farisei.

Pe vremea aceea, în Ierusalim și în cetățile dimprejur, precum și prin sate, se răspîndise buna vestire a lui Hristos, de către sfinții apostoli. Și ei aveau multă întrebare cu fariseii, cu saduceii și cu toți cărturarii și învățătorii legii evreiești, cărora, propovăduitorii lui Hristos le erau urîți și prigoniți. Deci, Saul ura și el pe Sfinții Apostoli și nici nu voia să audă propovăduirea lor cea despre Hristos, iar pe Varnava, care era acum apostol al lui Hristos, îl batjocorea, vorbind hule împotriva lui Hristos.

Pe cînd rudenia lui, Sfîntul Mucenic și Arhidiaconul Ștefan, era ucis cu pietre de către evrei, lui Saul nu numai că nu-i era jale de sîngele care se vărsa fără de vină a rudeniei sale, ci se învoia la aceaucidere și păzea hainele evreilor celor ce ucidau pe Ștefan. Deci, luînd putere de la arhierii și de la bătrîni, făcea mult rău Bisericii. El intra în casele credincioșilor, de unde țira pe bărbați și pe femei și îi ducea în temnițe. Nu era destul că prigonea pe credincioșii din Ierusalim, dar s-a dus și în Damasc cu scrisoare arhierescă, suflînd cu izgonire și cu ucidere contra ucenicilor Domnului, vrînd ca și acolo, de va afla bărbați și femei crezînd în Hristos, să-i prindă și să-i ducă legați la Ierusalim. Aceasta a fost pe vremea împărăției lui Tiberiu.

Apropiindu-se el de Damasc, deodată l-a strălucit o lumină din cer și, căzînd la pămînt, a auzit un glas, zicîndu-i: *Saule, Saule, pentru ce mă prigonești?* Iar el, înspăimîntîndu-se, a zis: *Cine ești, Doamne?* Iar Domnul a zis: *Eu sînt Iisus, pe Care tu îl prigonești. Cu greu îți este ție a lovi cu piciorul împotriva boldului.* Iar el, tremurînd și înspăimîntîndu-se, a zis: *Doamne, ce îmi poruncești să fac?* Iar Domnul i-a zis: *Scoală-te și intră în cetate și ție se va spune ce ție se cade să faci.*

Asemenea s-au înspăimîntat și ostașii care erau cu Saul, minunîndu-se pentru că glasul care grăia lui Saul îl auzeau, dar nu vedeau pe nimeni. Atunci Saul, sculîndu-se de la pămînt și deschizîndu-și ochii săi, n-a văzut pe nimeni, pentru că orbise de ochii cei trupești, începînd a i se lumina ochii cei duhovnicești. Deci, alții l-au luat de mîna și l-au dus în Damasc, unde a petrecut trei zile, fără să vadă, nemîncînd, nici bînd nimic, ci rugîndu-se neîncetat. În Damasc era și Sfîntul Apostol Anania, căruia i se arătase Domnul în vedenie și căruia i-a poruncit să-l caute pe Saul, care locuia în casa unui om, anume Iuda; deci, să se ducă acolo și să-i lumineze ochii lui cei trupești prin atingere, iar pe cei sufletești prin Sfîntul Botez.

Atunci Anania a răspuns: *Doamne, am auzit de la mulți despre bărbatul acesta, cîte răutăți a făcut sfinților Tăi în Ierusalim, și chiar aici a venit cu putere să lege pe toți cei ce cheamă numele Tău!* Iar Domnul a zis către dînsul: *Mergi fără de frică, fiindcă acesta Îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor, împăraților și fiilor lui Israil, pentru că îi voi spune cîte i se cade lui să pătimească pentru numele Meu.* Sfîntul Anania, mergînd după porunca Domnului și găsind pe Saul, și-a pus mîinile peste dînsul. Atunci, deodată au căzut de pe ochii lui niște solzi și îndată a văzut. Apoi, sculîndu-se, s-a botezat și s-a umplut de Duhul Sfînt, care l-a sfințit pe el spre apostolească slujbă, fiind numit din Saul, Pavel. După aceea, Pavel a început prin sinagogi a propovădui pe Hristos, că este Fiul lui Dumnezeu; iar cei ce-l auzeau se mirau toți și ziceau: *Oare nu este acesta acela care în Ierusalim gonea pe cei ce chemau numele lui Iisus Hristos? Aici n-a venit oare ca să lege pe unii ca aceia și să-i ducă la arhierii? Dar iată că el mai mult se întărește și tulbură pe evreii care petrec în Damasc, atrăgîndu-i pe dînșii către Iisus Hristos.*

Atunci iudeii s-au umplut de mînie asupra lui și s-au sfătuit să-l omoare. Ei străjuiau porțile cetății ziua și noaptea ca să nu poată scăpa de dînșii. Dar ucenicii lui Hristos, care erau în Damasc cu Anania, aflînd de sfatul iudeilor, că vor să-l ucidă pe Pavel, l-au luat noaptea și l-au lăsat într-o coșniță peste zidul cetății. Deci, plecînd el din Damasc, nu s-a întors la Ierusalim, ci mai întîi s-a dus în Arabia, precum despre aceasta scrie către Galateni: *Nu m-am lipit de trup și sînge, nici m-am suit în Ierusalim la apostolii cei*

mai înainte de mine ci m-am dus în Arabia, și de acolo m-am întors iarăși în Damasc; iar mai pe urmă, adică după trei ani, m-am dus în Ierusalim, ca să văd pe Petru.

Venind în Ierusalim, Sfântul Pavel se ispitea să se lipească de ucenicii Domnului, iar ei se temeau de dînsul, necrezînd că este ucenicul Domnului. Sfântul Apostol Varnava, văzîndu-l și înțelegînd întoarcerea lui spre Hristos, s-a bucurat și l-a dus la apostoli. Iar el le-a spus lor, cum a văzut în cale pe Domnul, ce i-a zis și cum în Damasc propovăduia numele lui Iisus Hristos. Deci Sfinții Apostoli, auzind aceasta, s-au umilit și, de bucurie, slăveau pe Domnul Hristos, iar Sfântul Pavel și în Ierusalim se întreba cu iudeii și cu elinii pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Odată, stînd în biserică și rugîndu-se, a rămas uimit și a auzit pe Dumnezeu, zicîndu-i: *Sîrguiește-te și ieși degrabă din Ierusalim, fiindcă aici nu vor primi mărturia ta pentru Mine.* Iar el a zis către Domnul: "Singuri iudeii știu că eu puneam în temniță și băteam prin adunări pe cei ce credeau în Tine, iar cînd se vărsa sîngele lui Ștefan, mărturisitorul Tău, stăteam singur acolo, pentru că și eu voiamuciderea lui și păzeam hainele celor ce-l ucideau pe el". Atunci Domnul a zis către dînsul: *Mergi, că Eu te voi trimite pe tine la neamuri departe!*

După vedenia aceasta, Sfântul Pavel, deși voia să mai zăbovească în Ierusalim cîteva zile, ca să se îndulcească de frați și de vorbele apostolilor, însă nu se putea, fiindcă aceia cu care se întreba despre Hristos, se porniseră spre mînie și căutau să-l ucidă. Dar frații, înțelegînd aceasta, l-au dus în Cezareea și l-au lăsat în Tars, unde Sfântul Pavel a petrecut învățînd poporul cuvîntul lui Dumnezeu, pînă ce a venit Varnava de l-a luat și l-a dus în Antiohia. Acolo, învățînd în biserică un an întreg, mult popor a întors la Hristos; numindu-i pe ei creștini. După împlinirea anului, amîndoi Sfinții Apostoli, Varnava și Pavel, s-au întors în Ierusalim și au spus Sfinților Apostoli cum darul lui Dumnezeu a lucrat în Antiohia și cum Biserica lui Dumnezeu din Ierusalim s-a veselit foarte mult. Apoi, a adus multă milostenie de la antiohienii cei de bunăvoie dătători, pentru frații cei săraci și scăpătați, care petreceau în Iudeea; deoarece pe atunci, împărățind Claudie, era foarte mare foamete, după proorocia Sfântului Agav, care era unul din cei șaptezeci de ucenici.

Plecînd ei din Ierusalim, s-au dus iarăși în Antiohia, unde petrecînd cîtva timp în post și rugăciuni, în slujba dumnezeieștii Liturghii și în propovăduirea cuvîntului lui Dumnezeu, Duhul Sfînt a voit să-i trimită pe dînșii la popoare spre propovăduire, zicînd către cei mai mari ai Bisericii din Antiohia: *Deosebiți-Mi pe Varnava și pe Pavel la lucrul pentru care i-am chemat pe dînșii.* Atunci ei, postind, rugîndu-se și punîndu-și mîinile pe dînșii, i-au eliberat, iar Pavel și Varnava, fiind trimiși de Duhul Sfînt, s-au dus în Seleucia. Apoi, de acolo au plecat în Cipru și, venind în Salamina, au vestit Cuvîntul lui Dumnezeu în adunările iudeilor.

După aceea, străbătînd insula pînă la Iafa, au aflat pe un oarecare prooroc iudeu vrăjitor și mincinos, cu numele Bariisus sau Elimas, care era împreună cu antipatul Serghie Pavel, bărbat înțelept. Acest antipat, chemînd la dînsul pe Varnava și pe Pavel, încerca să audă de la dînșii cuvîntul lui Dumnezeu. Deci, a crezut cele grăite de dînșii. Dar Elimas vrăjitorul se împotriva lor, cercînd să întoarcă pe antipat de la credință. Iar Sfântul Pavel umplîndu-se de Duhul Sfînt și căutînd spre acel vrăjitor, a zis: "O, plinule de toată înșelăciunea și răutatea, fiu al diavolului, vrăjmaș a toată dreptatea, nu încetezi a răzvrăti căile Domnului cele drepte? Acum, iată, mîna Domnului să fie peste tine și vei fi orb, nevăzînd soarele pînă la o vreme!" Atunci, deodată a căzut peste dînsul o ceață și întuneric și, pipăind, căuta povață. Antipatul, văzînd cele ce se făcuseră, a crezut, minunîndu-se de învățătura Domnului. Împreună cu dînsul a crezut și mult popor, iar Biserica lui Hristos se înmulțea. Sfântul Pavel și cei ce erau cu el, plecînd de la Iafa, au mers în Perga Pamfiliei și de acolo în Antiohia Pisidiei, care este alta, afară de Antiohia cea mare a Siriei.

Acolo a propovăduit pe Hristos, pînă ce mulți au crezut. Iar zavistnicii iudei, au îndemnat pe mai marii cetății, care erau de păgînatatea elinească, să izgonească cu necinste din cetate și din hotarele lor pe sfinții

apostoli. Iar ei, scuturînd praful de pe picioarele lor, au plecat în Iconia, unde, petrecînd multă vreme, au îndrăznit la propovăduirea cuvîntului. Acolo au adus la credință mulțime multă de iudei și elini, nu numai cu propovăduirea, ci și cu semne și minuni, care se făceau prin mîinile lor. Acolo au adus la credință și pe Sfînta fecioară Tecla, făcînd-o mireasă a lui Hristos. Iudeii care nu crezuseră au îndemnat pe elini, cu marii lor, să ocărăscă pe apostoli și să-i ucidă cu pietre. Ei, aflînd de aceasta, au fugit în părțile Liconiei, în Listra, Derbe și în cele din jurul lor. Acolo au fost binevestitori, căci au ridicat în picioare, cu numele lui Hristos, pe un om șchiop din naștere, care nu umblase niciodată și care îndată a sărit și umbla. Poporul, văzînd această minune, și-a ridicat glasul, zicînd: *Zei, asemănîndu-se oamenilor, s-au pogorît la noi.*

Ei numeau pe Varnava, Die, iar pe Pavel, Hermes. Deci, aducînd tauri și împletindu-le cununi, voiau să le facă jertfe. Dar Varnava și Pavel, rupîndu-și hainele de pe ei, au venit între popor strigînd și zicînd: "Oamenilor, de ce faceți aceasta, că și noi sîntem oameni pătimiși ca și voi". Apoi, au început a le vorbi despre un Dumnezeu Care a făcut cerul, pămîntul, marea și toate cele dintr-însele; Care dă ploaie din cer, rînduiește vremuri roditoare și umple de hrană și de veselie inimile omenești.

Grăindu-le acestea, abia au potolit poporul, ca să nu le jertfească. Deci, petrecînd ei în Listra și învățînd, au venit din Antiohia și din Iconia niște iudei și au îndemnat poporul să se depărteze de apostoli, zicîndu-le: "Aceia nu grăiesc nimic adevărat, ci spun numai minciuni". Ei au răzvrătit și mai rău pe acei oameni, încît pe Sfîntul Pavel, ca pe un mai mare al cuvîntului, l-au bătut cu pietre și l-au scos afară din cetate, socotind că a murit. Dar el, sculîndu-se, a intrat în cetate și a doua zi a plecat cu Varnava în Derbe, binevestind și învățînd pe mulți în cetatea aceea, apoi s-au întors iar în Listra, în Iconia și în Antiohia Pisidiei. Aici, întărind sufletele ucenicilor, i-a rugat să petreacă în credință și le-a hirotonisit preoți la toate bisericile; apoi, rugîndu-se cu post, i-au încredințat Domnului în Care crezuseră.

După aceea, trecînd Pisidia, au venit în Pamfilia și în Persia, vorbind cuvîntul Domnului și s-au pogorît în Italia. De acolo s-au dus cu corabia în Antiohia Siriei, de unde au fost trimiși de la început de Duhul Sfînt să propovăduiască neamurilor cuvîntul Domnului. Deci, ajungînd în cetatea Antiohia, au adunat Biserica și au spus tuturor, cîte a făcut Dumnezeu cu dînșii și cîte popoare din neamuri au fost aduse la Hristos. După cîtăva vreme, în Antiohia se făcuse ceartă pentru tăierea împrejur, între iudeii și elinii care crezuseră. Unii ziceau că nu este cu putință a se mîntui fără tăierea împrejur, alții socoteau lucrul greu acea tăiere împrejur. Pentru aceea a fost nevoie ca Sfinții Apostoli Pavel și Varnava să se ducă în Ierusalim la apostoli și la bătrîni ca să-i întrebe de tăierea împrejur și să le vestească că Dumnezeu a deschis pîgînilor ușa credinței.

Această vestire a bucurat foarte mult pe toți frații Ieru-salimului. Și Sfinții Apostoli și bătrîni, sfătuindu-se sobornicește în Ierusalim, au lepădat cu totul tăierea împrejur a Legii vechi, ca netrebuincioasă darului cel nou și le-au poruncit să se ferească de mîncările jertfite idolilor și de lucrurile necurate și întru nimic să nu facă strîmbătate aproapelui. La plecare, cei din Ierusalim au trimis în Antiohia, cu Sfinții Pavel și Varnava, pe Iuda și pe Sila. Ajungînd ei în Antiohia, au petrecut acolo multă vreme, apoi s-au dus iar la neamuri, despărțindu-se unul de altul, Varnava a luat pe Marcu, rudenia sa și s-a dus la Cipru, iar Pavel, luînd pe Sila, s-a dus în Sicilia și în Siria și, străbătînd cetățile de acolo, a întărit Bisericile. Apoi, venind în Derbe și în Listra, a tăiat împrejur pe Timotei, ucenicul său, pentru iudeii care cîrteau.

De acolo s-a dus în Frigia și în părțile Galatiei. Apoi s-a dus în Misia și voia să se ducă și în Bitinia, dar Duhul Sfînt n-a voit să-l lase să se ducă acolo. Pentru că Pavel, fiind în Troada cu cei ce îi urmau lui, i s-a arătat noaptea o vedenie în felul acesta: un bărbat oarecare, cu chipul macedonean, stătea înaintea lui și-l ruga, zicîndu-i: "Vino în Macedonia și ne ajută". Pavel a cunoscut, după vedenia aceea, că îl cheamă Domnul în Macedonia, ca să propovăduiască. Deci, plecînd din Troada, s-a dus la Samotracia, a doua zi la Neapoli și de acolo la Filipi, care este cea dintîi cetate a acestei părți a Macedoniei și colonie romană. Acolo, pe o femeie oarecare, cu numele Lidia, vînzătoare de porfiră, învățînd-o credința în Hristos și botezînd-o, a fost rugat de dînsa să petreacă în casa ei împreună cu ucenicii săi.

Pavel, mergînd odată la adunarea bisericească spre rugăciune, l-a întîmpinat o fecioară care avea un duh necurat și făcea multă dobîndă stăpînilor săi, vrăjind. Ea urma lui Pavel și ucenicilor lui, strigînd: "Acești oameni sînt slugile Dumnezeului celui de sus, care ne vestesc calea mîntuirii". Aceasta o făcea în mai multe zile; iar Pavel, supărîndu-se și întorcîndu-se spre dînsa a certat duhul în numele lui Iisus Hristos și l-a gonit dintr-însa. Stăpîinii ei, văzînd că le-au pierit nădejdea cîștigului lor, au prins pe Pavel și pe Sila și s-au dus la boieri și la voievozi, zicînd: "Oamenii aceștia ne tulbură cetatea și, fiind evrei, au niște obiceiuri care nu ni se cade a le primi, nici a le face, noi fiind romani".

Voievozii, rupîndu-le hainele, au poruncit să-i bată cu toiege. Deci, dîndu-le multe bătăi, i-au băgat în temniță, dar ei rugîndu-se, pe la miezul nopții temnița s-a cutremurat, ușile s-au deschis și legăturile s-au dezlegat. Străjerul temniței, văzînd acest lucru, a crezut în Hristos, i-a dus în casa sa, i-a spălat de răni și s-a botezat cu toată casa, apoi le-a pus masă și s-au întors iar la temniță.

A doua zi, voievozii, căindu-se că au bătut cu asprime pe oamenii cei nevinovați, au trimis la temniță, poruncind să-i lase liberi și să se ducă unde vor voi. Pavel a zis către dîșii: "Pentru ce ne-au bătut pe noi înaintea poporului, fiind nevinovați și de neam romani și, punîndu-ne în temniță, acum voiesc să ne scoată? Dar nu așa: Să vină ei singuri să ne scoată!" Trimișii, întorcîndu-se, au spus voievozilor cuvintele lui Pavel. Voievozii s-au temut, aflînd că legații care i-au bătut sînt romani.

Deci, ducîndu-se, i-au rugat să iasă din temniță și din cetate. Ieșind ei din temniță s-au dus în casa Lidiei, femeia la care găzduise mai înainte și a mîngîiat pe frații ce se adunaseră acolo, sărutîndu-i. Și s-au dus apoi în Amfipoli și la Apolonia, iar după aceea au venit în Tesalonic, unde pe mulți au cîștigat prin buna lor vestire. Zavistnicii iudei, adunînd pe niște oameni răuclevetitori, au năvălit asupra casei lui Iason, unde găzduiau apostolii și, negăsind pe apostoli, au prins pe Iason și pe unii din frați, pe care-i duseseră la mai mari cetății, clevetindu-i ca pe niște potrivnici Cezarului, zicînd că este alt împărat, care se numește Iisus. Deci, Iason abia a fost liberat din supărarea aceea.

Sfinții apostoli, care se ascunseseră de acei zavistnici, au ieșit noaptea din cetate și au mers în Veria. Dar și acolo zavistia evreiască n-a dat odihnă Sfîntul Pavel, pentru că, înștiințîndu-se evreii din Tesalonic că Pavel propovăduiește Cuvîntul lui Dumnezeu și în Veria, au mers și acolo, pornind și tulburînd popoarele și ridicîndu-le contra lui Pavel. Deci sfîntul apostol a fost nevoit să iasă și de acolo, nu că se temea de moarte; ci, fiind rugat de frați ca să-și ferească viața pentru mîntuirea multora. El a fost lăsat de ei să meargă pe lîngă mare, iar pe Sila și pe Timotei i-a lăsat acolo să întărească pe cei nou luminați, pentru că știa că iudeii caută numai capul lui.

Deci, a șezut în corabie și a plecat la Atena. Acolo, văzînd cetatea plină de idoli, se rupea cu duhul, fiindu-i jale de pierzarea afitor de multe suflete. Se întreba în toate zilele cu iudeii în adunări și în tîrguri, asemenea și cu elinii și cu filosofii lor. Astfel, el a fost dus de ei la Areopag, un loc care se numea așa fiindcă se făceau judecățile cele de moarte la capiștea lui Area. L-au dus pe el acolo, pe de o parte, pentru că voiau să audă ceva nou de la dînsul; iar pe de alta - precum zice Sfîntul Ioan Gură de Aur -, ca să-l dea judecății, muncilor și morții, de vor auzi de la dînsul ceva vrednic de pedeapsă. Sfîntul Pavel, luînd pricină de la o capiște care avea scrisă deasupra: "Necunoscutului Dumnezeu", a început a le propovădui pe adevăratul Dumnezeu, care le era neștiut pînă atunci, zicîndu-le: "Pe care Dumnezeu, neștiindu-l îcinstiți cu bunăcuviință, pe Acesta și eu Îl propovăduiesc vouă!" Și le spunea cele despre Dumnezeu, Ziditorul a toată lumea, pentru pocăință, pentru judecată și pentru învierea morților.

Auzind ei de învierea morților, unii își băteau joc, alții încă voiau să mai audă despre aceea. Deci, Pavel a ieșit din mijlocul lor neosîndit ca un nevinovat, iar Cuvîntul lui Dumnezeu nu era fără de folos și fără de cîștigarea sufletelor, căci unii bărbați, lipindu-se de el, au crezut în Hristos, între care era și Dionisie Areopagitul și o cinstită femeie cu numele Damar și alții mulți cu dîșii s-au botezat.

Pavel, ieșind din Atena, a mers în Corint și a petrecut acolo la un iudeu cu numele Acvila. La dînsul a venit din Macedonia și Sila cu Timotei și slujeau împreună cuvîntului. Acvila și femeia sa, Priscila, erau cu meșteșugul făcători de corturi. Pavel, deprinzîndu-se cu meșteșugul lor, lucra împreună cu ei cîștigîndu-și hrana lui și a celor împreună cu dînsul din osteneala mîinilor sale, precum zice în epistola către Tesaloniceni: *Nu în zadar am mîncat pîine de la cineva, ci lucrînd ziua și noaptea, ca să nu îngreunez pe nimeni. Și iarăși: Trebuieții mele și celor ce au fost cu mine, au slujit mîinile mele.* Și se întreba cu iudeii prin adunări în toate sîmbetele, mărturisindu-le că Iisus Hristos este adevăratul Mesia. Iudeii, împotrivindu-se, huleau, iar Pavel și-a scuturat hainele, zicînd către dînșii: *Sîngele vostru asupra capetelor voastre, că eu sînt curat; de acum mă voi duce la neamuri.*

Cînd Pavel voia să se despartă de Corint, Domnul i S-a arătat noaptea în vedenie, zicîndu-i: *Nu te teme, ci propovăduiește cuvîntul Meu, fiindcă mult popor am în această cetate, care va crede în Mine, iar Eu sînt cu tine și nimeni nu va putea să-ți facă ție rău.* Sfîntul Pavel a petrecut în Corint un an și șase luni învățînd pe elini și pe iudei Cuvîntul lui Dumnezeu. Mulți, crezînd, s-au botezat; asemenea și Crisp, mai marele soborului, crezînd cu toată casa sa, s-a botezat. Iar unii iudei potrivnici, pornind cu un suflet asupra lui Pavel, l-au dus la judecată, la antipatul Galion, care era fratele filosofului Seneca. Dar acela n-a voit să-l judece pe Pavel, zicînd: *De ar fi făcut vreun lucru rău, l-aș fi judecat, dar fiindcă întrebarea voastră este pentru cuvinte și pentru legea voastră, nu voiesc să vă fiu judecător.* Și i-a gonit pe ei afară din divan.

După aceasta, Sfîntul Pavel, petrecînd acolo încă cîteva zile și pe frați sărutîndu-i, a plecat în Siria cu cei ce erau cu dînsul și-i urmau lui: Acvila și Priscila. Deci, a sosit în Efes, unde, propovăduind cuvîntul Domnului, multe minuni făcea Sfîntul Apostol Pavel, pentru că nu numai mîinile lui erau făcătoare de minuni, tîmăduind toate neputințele prin atingere, dar și basmalele lui și mahrama capului, cea adăpată cu sudorile trupului său, avea aceeași putere de facere de minuni. Acelea, fiind puse pe cei bolnavi, îndată îi tîmăduia și gonia din ei duhurile cele viclene. Aceasta văzînd unii dintre iudei rătăciți și fermecători, au îndrăznit a chema numele Domnului Iisus asupra celor îndrăciți, zicînd: *Ne jurăm pe voi cu Iisus, pe Care Pavel Îl propovăduiește!* Iar duhul cel viclean a răspuns: *Pe Iisus îl știu și pe Pavel îl cunosc, dar voi cine sînteți?*

Deci, sărînd spre ei omul în care era duhul cel viclean, i-a biruit și, întărîndu-se contra lor, îi bătea și-i rînea, încît abia scăpară goi din mîinile îndrăcitului. S-a aflat aceasta în tot Efesul, încît și în evrei și în elini a căzut o frică mare peste toți și se mărea numele Domnului Iisus. Mulți au crezut în El și chiar vrăjitorii, care erau în cetate, au primit sfînta credință. Și-au adunat cărțile lor cele vrăjitorești și, numărînd prețul lor, au aflat cinci arginți, adică cincizeci de mii de bani, și și-au ars cărțile înaintea tuturor. Astfel, creștea și se întărea cuvîntul Domnului. Pavel dorea să meargă la Ierusalim și zicea: "Fiind eu în Ierusalim, se cade mie să văd și Roma".

Cînd s-a ridicat tulburare în Efes, de slujitorii capiștei Artemisei, Sfîntul Pavel, după zăbovirea lui acolo timp de trei ani, a plecat în Macedonia. De acolo a venit la Troa, unde a petrecut șapte zile. Aici, într-o zi de Duminică, s-au adunat ucenicii să frîngă pîine și s-a făcut către dînșii vorbire lungă, pentru că a doua zi voia să iasă de acolo. Astfel, a lungit cuvîntul pînă la miezul nopții, arzînd multe lumînări în foisorul acela. Atunci un tînăr, anume Eutihie, șezînd la fereastră, se îngreuiase tare de somn și a căzut jos din casa de sus, de la rîndul al treilea, și l-au luat mort.

Pogorîndu-se Pavel, a căzut peste el și, cuprinzîndu-l, a zis: "Nu vă tînguieți, că sufletul lui este în el!" Și iarăși s-a suit Pavel în foisor și a adus pe tînăr viu, mîngîindu-se mult. Sfîntul Pavel, vorbind pînă la ziuă și, sărutînd pe toți credincioșii, a plecat de acolo. Venind în Milet, a trimis la Efes ca să cheme la dînsul preoții bisericești, pentru că nu voia să se ducă singur acolo, ca să nu zăbovească, deoarece se sîrguia să fie în Ierusalim.

Venind din Efes duhovniceasca rînduială, apostolul i-a învățat, zicînd: *Luați aminte de voi și de turma voastră, în care Duhul Sfînt v-a pus episcopi, ca să pășteți Biserica Domnului, pe care a cîștigat-o cu scump sîngele Său. Și le-a poruncit pentru eretici, care, după ducerea lui, aveau să între la ei ca lupi răi. El le-a mai spus și scopul călătoriei sale, zicînd: Eu, cel legat cu Duhul, voi merge în Ierusalim, neștiind de cele ce va fi să mi se întîmple în el. Îmi grăiește Duhul Sfînt că mă așteaptă în Ierusalim legături și chinuri. Mie nu-mi este nici o grijă de acestea, nici nu am sufletul meu necurat. Mă silesc numai să-mi săvîrșesc alergarea mea cu bucurie și slujba pe care am luat-o de la Dumnezeu să o împlinesc. Apoi a zis către ei: Eu știu aceasta, că voi toți nu veți mai vedea fața mea.*

Atunci toți au plîns și, căzînd pe grumazii lui Pavel, îl sărutau, mîhnindu-se mai ales pentru cuvîntul care le-au zis că de acum nu vor mai vedea fața lui. Deci, au petrecut pe Sfîntul Apostol pînă la corabie. Iar el, dîndu-le cea mai de pe urmă sărutare, a luat calea mării. Trecînd prin multe cetăți și țări care erau pe lîngă mare și prin insule și pretutindeni cercetînd pe credincioși și întărindu-i, a sosit la Ptolemaida și a mers în Cezareea, găzduind în casa Sfîntului Apostol Filip, care era unul din cei șapte diaconi. Atunci a venit la Sfîntul Pavel un prooroc, anume Agav și, luînd brîul lui, și-a legat mîinile și picioarele, zicînd: *Așa grăiește Sfîntul Duh, că pe bărbatul a cărui brîu este acesta, așa îl vor lega iudeii și-l vor da în mîinile neamurilor!* Auzind frații aceasta, au rugat cu lacrimi pe Pavel să nu se ducă în Ierusalim. Sfîntul Pavel a răspuns către ei: *Ce faceți plîngînd și zdrobindu-mi inima? Pentru că eu nu numai că voiesc a fi legat, dar sînt gata a muri în Ierusalim pentru numele Domnului Hristos.* Iar frații au tăcut, zicînd: *Voia Domnului să fie!*

După aceasta, Sfîntul Apostol Pavel s-a suit în Ierusalim cu ucenicii săi, între care era și Trofin Efeseanul, care se întorsese din elini la creștini și cu dragoste a fost primit Pavel de Sfîntul Apostol Iacov, fratele Domnului și de toate Bisericile credincioșilor. În vremea aceea au venit din Asia în Ierusalim la praznic, iudeii care erau potrivnici lui Pavel și care pretutindeni în Asia ridicaseră clevetiri contra lui. Văzînd aceia pe Pavel în cetate umblînd cu Trofin Efeseanul, au spus de el arhierilor iudei, cărturarilor și bătrînilor, cum că Pavel strică legea lui Moise, neporuncind să se taie împrejur și pretutindenea propovăduiește pe Iisus cel răstignit. Și întărind pe toți asupra lui Pavel, doreau să-l prindă. Deci, cînd acei iudei din Asia au văzut pe Sfîntul Pavel la praznic în biserica lui Solomon, îndată au pornit clevetire contra lui prin tot poporul și, repezindu-se, au pus mîinile pe el, strigînd: "Bărbați israiliteni, ajutați! Acesta este omul care grăiește hule asupra poporului, asupra Legii și asupra acestui loc. El a băgat pînă și elinii în biserică, spurcînd acest sfînt loc". Ei au crezut că și pe Trofin l-a băgat Pavel în biserică. Deci, s-a pornit toată cetatea contra Sfîntului Apostol Pavel și, prinzîndu-l, îl trăgeau afară din biserică. Îndată s-au închis ușile și voiau să-l ucidă; dar nu în biserică, pentru ca să nu se spurce acel loc sfînt.

În vremea aceea, s-a înștiințat comandantul oștirii ce păzea cetatea, cum că tot Ierusalimul s-a tulburat. Acela, luînd îndată ostași și sutași, au alergat la biserică. Văzîndu-l poporul, a încetat a-l mai bate pe Pavel. Iar comandantul, prinzîndu-l, a poruncit să-l lege cu două lanțuri de fier și l-a întrebat cine este și ce rău a făcut. Iar poporul striga: "să-l ucidă pe Pavel!"

El, neputînd să înțeleagă pricina gîlcevii din pricina poporului care făcea gălăgie, a poruncit să-l ducă în ceata ostășească. Mulțimea poporului urma ceata ostașilor, strigînd să se ucidă Pavel. Fiind pe un loc înalt care avea trepte, Pavel s-a rugat de comandant să-l lase să grăiască către popor ceva. Deci, comandantul i-a dat voie. Pavel, întorcîndu-se spre popor și stînd pe pietre a strigat către ei în limba evreiască: "Bărbați, frați și părinți, ascultați răspunsul meu către voi". Și a început a le spune de rîvna de mai înainte după Legea lui Moise, cum a mers în Damasc, cum a strălucit o lumină cerească și cum a văzut pe Domnul trimițîndu-l la neamuri!

Poporul, nevoind ca mai mult să-i asculte cuvintele lui, și-a ridicat glasul către comandantul oștirii: "Ia de pe pămînt pe unul ca acesta, pentru că nu i se cade să trăiască!" Strigînd acestea, își aruncau hainele, făcînd praf în văzduh de mînie și voind să-l ucidă pe Pavel. Iar comandantul a poruncit să-l ducă în ceată, vrînd să-l cerceteze cu bătăi ca să înțeleagă, pentru care pricină poporul striga contra lui. Și, întinzînd pe

Pavel cu funii să-l bată un sutaș, Pavel a zis către el: "Vă este îngăduit să bateți pe un roman nejudecat?" Apropiindu-se de comandant, i-a zis: "Vezi, ce vrei să faci? Omul acesta este roman!" Atunci comandantul, apropiindu-se de el, l-a întrebat: "Roman ești tu?" Iar el a zis: "Da". Și a zis comandantul: "Eu cu mult preț am cîștigat numirea acestei vieți. Și îndată l-a scos din lanțuri. A doua zi, comandantul a poruncit să vină arhieriei și tot soborul lor; și a pus înaintea lor pe Sfîntul Pavel. Acesta, căutînd spre sobor, a zis: "Bărbați frați, eu cu toată bunăștiința am viețuit înaintea lui Dumnezeu pînă în ziua de azi".

Atunci arhierul Anania a poruncit celor ce stătea înaintea lui, să-l bată peste gură. Iar Pavel i-a zis lui: "Te va bate pe tine Dumnezeu, perete vărui, pentru că vrei să mă judeci după Lege, călcînd legea și poruncind să mă bată fără vină!"

Sfîntul Pavel, cunoscînd că în soborul acela, o parte sînt saduchei, iar altă parte farisei, a strigat în adunare, zicînd: "Bărbați, frați, eu sînt fariseu, fiu de fariseu și pentru nădejdea și învierea morților primesc judecata". Zicînd el acestea, s-a făcut ceartă între saduchei și farisei și s-a despărțit poporul, pentru că saduchei ziceau că nu este învierea morților, nici înger, nici duh, iar fariseii mărturisesc că sînt acestea. Atunci s-a făcut strigare mare, pentru că fariseii ziceau: "Nici un rău nu aflăm în omul acesta". Saduchei ziceau dimpotrivă și din această pricină se făcuse mare ceartă. Comandantul ostașilor, temîndu-se ca Pavel să nu fie omorît de dînșii, a poruncit ostașilor să-l scoată din mijlocul lor și să-l ducă în ceată.

Deci, sosind noaptea, Domnul S-a arătat Sfîntului Pavel și i-a zis: *Îndrăznește, Pavele, că precum M-ai mărturisit pe Mine în Ierusalim, tot așa se cade să Mă mărturisești și în Roma!* Apoi, făcîndu-se ziuă, unii dintre iudei făcînd sfat, s-au jurat între ei: să nu mănînce, nici să bea, pînă ce nu vor omorî pe Pavel. Ei erau mai mult de patruzeci de bărbați. Deci, de acest lucru înștiințîndu-se comandantul, a trimis pe Pavel cu mulți ostași înarmați în Cezareea la ighemonul Felix. Arhieriei cei bătrîni, aflînd de aceea, s-au dus și ei în Cezareea, unde pîrau pe Pavel la ighemon. Și, întrebîndu-se cu dînsul înaintea ighemonului, îi cereau moartea lui. Dar n-au sporit nimic, pentru că nici o vină de moarte n-au aflat într-însul. Dar ighemonul, ca să facă pe placul iudeilor, ținea pe Pavel în legături.

După trecerea a doi ani, Felix ighemonul a plecat de la stăpînirea ighemoniei și în locul lui a venit un alt ighemon, Festus. Pe acela îl rugau arhieriei ca să-l trimită pe Pavel în Ierusalim. Și aceasta o făceau iudeii vrînd ca să ucidă pe apostolul lui Hristos pe drum. Festus a întrebat pe Pavel, dacă voiește să meargă în Ierusalim la judecată. Acesta i-a răspuns: "Eu stau aici la judecata Cezarului, de la care mi se cade să primesc judecata. De am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă lepăd de ea, iar de nu se află nimic asupra mea din cele ce grăiesc iudeii, apoi nimeni nu poate să mă dea pe mine lor, pentru că sînt cetățean roman!"

Atunci ighemonul Festus, sfătuindu-se cu sfetnicii săi, a zis către Pavel: "Pe Cezarul l-ai pomenit, la Cezar te vei duce!" Deci, după cîteva zile, împăratul Agripa, venind în Cezareea ca să cerceteze pe Festus și aflînd despre Pavel, a voit ca să-l vadă pe el. Cînd Pavel a fost dus înaintea împăratului Agripa și a ighemonului Festus, el le-a vorbit despre Domnul Hristos și despre marea sa credință. Atunci împăratul Agripa a zis către dînsul: "Puțin de nu m-ai convins și pe mine, ca să fiu și eu creștin!" Iar Pavel a zis: *Eu m-aș fi rugat lui Dumnezeu, ca și întru puțin și întru mult, nu numai tu, ci toți cei ce mă aud astăzi, să fie într-acest chip, precum sînt eu, însă afară de legăturile acestea!*

Acestea zicîndu-le el, împăratul, ighemonul și toți ceilalți sculîndu-se, s-au aplecat unul către altul, zicînd: *Omul acesta n-a făcut nimic vrednic de moarte și de legături.* Iar Agripa a zis lui Festus: "Omul acesta ar fi putut fi liber, de n-ar fi numit pe Cezarul. Acum l-au judecat pe el ca să-l trimită la Cezarul, dîndu-l cu alți ostași legați unui sutaș, anume Iuliu din oștile sevastienești". Acela, luînd pe cei legați împreună cu Pavel, i-a dus pe ei în corabie și au plecat.

Mergînd ei pe mare, nu fără de primejdie le-a fost calea, din cauza vînturilor celor potrivnice. Deci, cînd au ajuns pînă la Creta și au mers la un loc, care se numea "Limanuri Bune", Sfîntul Pavel, văzînd de mai înainte cele ce aveau să fie, îi sfătuia pe ei să rămînă acolo cu corabia. Dar sutașul asculta mai mult pe cîrmaci, decît pe Pavel. Cînd erau în mijlocul noianului, a suflat un vînt puternic cu vifor, care a ridicat valuri foarte mari și era atîta ceață, încît paisprezece zile nu s-a văzut ziua cu soarele, nici noaptea cu stelele, neștiind în ce loc sînt. Deci, fiind purtați de valuri și deznădăjduindu-se, n-au mîncat în zilele acelea, așteptînd cu toții moartea, pentru că erau în corabie ca la două sute șaptezeci și șase de suflete.

Dar Pavel, stînd în mijlocul lor, îi mîngîia, zicîndu-le: "O, bărbaților, mai bine era să mă fi ascultat pe mine, ca să nu ieșiți din Creta; însă mă rog să fiți cu bună nădejde, pentru că nici unul din voi nu va pieri, decît numai corabia, de vreme ce astă-noapte îngerul Dumnezeului meu mi-a stat înainte, zicîndu-mi: *Nu te teme, Pavele, că se cade ție să stai înaintea Cezarului. Iată, Dumnezeu ți-a dăruit pe toți cîți sînt cu tine! De aceea îndrăzniți, bărbaților, că eu cred lui Dumnezeu că așa va fi.* Atunci Pavel ruga pe toți ca să primească hrană, zicîndu-le: *Nu vă temeți, că nici unuia dintre voi nu-i va cădea nici un fir de păr din cap.*

Acestea zicîndu-le și luînd pîinea, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea tuturor și, rupînd-o, a început a mîncea. Apoi, toți făcîndu-se cu bună nădejde au început a mîncea, primind hrană. După ce s-a făcut ziua, au văzut pămîntul, dar nu cunoșteau în ce țară este și a îndreptat corabia spre mal. Dar fiind aproape de mal, un loc între două maluri, corabia s-a înfipt în nisip cu partea dinainte, iar parte dinapoi se rupea de furia valurilor. Atunci ostașii s-au sfătuit între dînșii să omoare pe cei legați, ca nu cumva să scape cineva înotînd. Iar sutașul, vrînd să ferească pe Sfîntul Pavel, l-a oprit pe el; iar la ceilalți le-a poruncit să înoate, care cum vor putea și sărînd în apă să iasă la mal. Ceilalți care îl priveau, au început și ei a înota, unii pe scînduri, iar alții pe ce apucau din corabie, așa că toți au ajuns sănătoși la pămînt, scăpînd din mare.

Atunci ei au cunoscut că insula aceea se cheamă Malta, iar locuitorii, fiind barbari, nu le-au făcut lor nici o milă. Deci, aprinzînd ei un foc, din cauza ploii și a frigului ce era atunci, ca cei udați de apă să se încălzească, Sfîntul Pavel a adunat o mulțime de uscături și, punîndu-le pe foc, o viperă ieșind din căldură, s-a agățat de mîna lui, stînd atîrnată. Barbarii, dacă au văzut vipera atîrnată de mîna Sfîntului Pavel, ziceau între dînșii: *Cu adevărat, ucigaș este acesta, deoarece izbăvindu-se de mare, judecata lui Dumnezeu nu l-a lăsat să trăiască.* Dar Sfîntul Pavel, scuturînd vipera pe foc, nici un rău nu a pătimit. Iar aceia așteptau să se aprindă de veninul șarpelui și să cadă mort. Așteptînd ei mult și nevăzînd nici un lucru de acesta, și-au schimbat socoteala, zicînd că acela este de la Dumnezeu.

Deci, mai marele insulei aceleia, cu numele Publius, primind în casa sa pe toți cîți ieșiseră din mare, i-a ospătat cu dragoste. El avea pe tatăl său pătîmind de friguri și de idropică, zăcînd pe patul durerii. Atunci Pavel, intrînd la el, s-a rugat Domnului și punînd mîinile pe cel bolnav, l-a tămăduit. Aceasta făcînd, toți neputincioșii din insula aceea, veneau la el și se tămăduiau. După ce au trecut trei luni, plecînd cu altă corabie, au ajuns la Siracuză și de acolo în Regium, apoi în Puteoli, și după aceasta au ajuns în Roma. Cînd frații din Roma au aflat de venirea lui Pavel, toți au ieșit întru întîmpinarea lui, pînă la Forul lui Apius și pînă la cele trei Taverne. Pavel, văzîndu-i, s-a mîngîiat cu duhul și a mulțumit lui Dumnezeu. Atunci sutașul, care adusese din Ierusalim la Roma pe cei legați, i-a dat voievodului. Acela i-a poruncit lui Pavel să petreacă deosebit și a poruncit unui ostaș să-l păzească. Deci, Pavel a petrecut în Roma doi ani, primind pe toți care veneau la dînsul și cărora cu îndrăzneală și fără temere le propovăduia Împărăția lui Dumnezeu și îi învăța cele despre Domnul nostru Iisus Hristos.

Cele spuse pînă aici despre viața și ostenele lui Pavel sînt luate din Faptele Apostolilor, scrise de Sfîntul Luca. Iar despre celelalte pătîmiri ale lui, el singur le spune în scrisoarea sa către Corinteni, scriind astfel: *În ostenele am fost de multe ori, în bătăi cu asprime, în temniță peste măsură și în primejdie de moarte adeseori. Am luat de la iudei de cinci ori cîte 40 de lovituri fără una. Am fost bătut cu toișe de trei ori; odată am fost împrôșcat cu pietre, corabia s-a sfărîmat cu mine de trei ori, stînd o zi și o noapte în adîncul mării. Am fost de multe ori și în călătorie, căci precum a măsurat lungimea și lărgimea*

pămîntului cu umblarea și marea cu înotarea, tot așa am știut și înălțimea cerului, fiind răpit pînă la al treilea cer, pentru că Domnul, mîngîind pe apostolul Său în ostenele cele suferite cu multe dureri, pentru numele Lui cel sfînt, i-a descoperit bunătățile cerești, pe care ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit; cuvinte negrăite, pe care nu este liber omului a le grăi.

Dar cum s-a săvîrșit acest sfînt apostol și celelalte nevoițe și alergări ale sale, povestește Evseviev Pamfil, episcopul Cezareii Palestinei, scriitorul istoriei bisericești. Acesta zice că, după ce Sfîntul Pavel a stat doi ani legat în Roma, a fost lăsat liber ca un nevinovat. După aceea el a mai propovăduit acolo cuvîntul lui Dumnezeu, cum și prin alte țări ale Apusului. Sfîntul Simeon Metafrast scrie că după ce Apostolul Pavel a scăpat de legăturile din Roma, ostenindu-se încă cîțiva ani în bunăvestirea lui Hristos, a ieșit din Roma și a trecut în Spania, Galia și în toată Italia, strălucindu-i pe toți cu lumina credinței și întorcîndu-i la Hristos de la înșelăciunea diavolească. Pe cînd era în Spania, o femeie oarecare bogată și de bun neam, auzind de propovăduirea apostolului despre Hristos, dorea ca să-l vadă. Deci a îndemnat pe bărbatul său, Prov, să roage pe Sfîntul Apostol Pavel să vină în casa lor, ca să-l ospăteze cu dragoste. Sfîntul Apostol intrînd în casa lor, femeia l-a privit în față și a văzut pe fruntea lui scris cu slove de aur aceste cuvinte: "Pavel, Apostolul lui Hristos!"

Văzînd femeia ceea ce nimeni nu putea să vadă, a căzut la picioarele apostolului cu bucurie și cu frică, mărturisind că Hristos este adevăratul Dumnezeu, și a cerut Sfîntul Botez. Deci, a primit mai întîi botezul femeia aceea, care se numea Xantipi, apoi bărbatul ei Prov și după aceea toată casa lor. Asemenea a primit botezul și Filotei, mai marele cetății și mulți alții. Apoi, străbătînd el prin toate părțile Apusului, i-a luminat pe toți cu lumina sfintei credințe.

Sfîntul Apostol Pavel, văzînd mai înainte sfîrșitul său cel mucenicesc s-a întors în Roma și a scris Sfîntului Timotei, ucenicul său, acestea: *Vremea ducerii mele a sosit și acum mă jertfesc. Eu m-am nevoit cu bună credință, alergarea am săvîrșit și credința am păzit; deci, de acum mi se păstrează cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul în ziua aceea.*

Despre vremea pătimirii Sfîntului Apostol Pavel, istoricii bisericești nu scriu toți într-un fel. Nichifor Calist, în cartea a doua a istoriei sale, cap. 36, scrie că Sfîntul Apostol Pavel a pătimit pentru Simon vrăjitorul în același an și în aceeași zi cu Sfîntul Apostol Petru, ajutînd lui Petru ca să-l biruiască pe Simon. Alții spun că după moartea Sfîntului Petru, trecînd un an, Pavel a pătimit tot în luna iunie în 29 de zile, zi în care Petru fusese răstignit cu un an mai înainte. Pricina pătimirii Apostolului Pavel spun că a fost aceasta: El, prin propovăduirea lui Hristos, îndemna pe fecioare și pe femei la viața cea înțeleaptă. Însă nu se pare a fi nici o deosebire de aceea, căci se scrie în viața Sfîntului Petru, de către Simeon Metafrast, că, după pierzarea lui Simon vrăjitorul, Sfîntul Petru n-a pătimit îndată, ci după cîțiva ani. El a pătimit și pentru cele două femei iubite ale lui Nero, care crezuseră în Hristos și le-a învățat a petrece în curăție. Dar, de vreme ce și Sfîntul Pavel a viețuit mulți ani în Roma și în părțile Apusului cele dimprejur, în aceeași vreme cînd trăia și Sfîntul Petru, s-a putut întîmpla că și Sfîntul Pavel să fi ajutat Sfîntului Petru la lupta ce s-a dus contra lui Simon vrăjitorul, în vremea petrecerii sale cea dintîi în Roma.

Venind a doua oară în Roma, slujea cu Sfîntul Petru la mîntuirea oamenilor, povățuind partea bărbătească și femeiască la viața cea curată. Prin aceasta a pornit spre mînie pe cel necurat și spurcat cu viața, pe împăratul Nero, care, căutîndu-i pe amîndoi, i-a osîndit la moarte. Pe Petru, ca pe un străin, l-a dat spre răstignire; iar pe Pavel, ca pe un cetățean roman, pe care nu se cădea să-l omoare cu moarte necinstită, l-a osîndit la tăiere cu sabia. Aceasta deși nu s-a întîmplat într-un an, însă în aceeași zi. Cînd s-a tăiat cinstitul cap al Sfîntului Apostol Pavel, a curs din răni sînge și lapte. Iar credincioșii, luînd sfîntul lui trup, l-au pus la un loc cu al Sfîntului Petru.

Astfel s-a sfîrșit vasul lui Hristos cel ales, învățătorul neamurilor, propovăduitorul a toată lumea, văzătorul cereștilor înălțimi și al frumuseților Raiului, privescînd și mirarea îngerilor și a oamenilor, marele nevoitor și pătimitor, care a purtat pe trupul său rănile Domnului, Sfîntul și marele Apostol Pavel.

A doua oară, deși fără de trup, s-a înălțat pînă la al treilea cer și a stat înaintea luminii cele întreite, împreună cu prietenul și ostenitorul său, cu Sfîntul marele Apostol Petru, trecînd de la Biserica care se luptă, la Biserica cea biruitoare, care prăznuiește în glasul bucuriei și al mărturisirii sunetului ce prăznuiește. Ei slăvesc pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfîntul Duh, pe Unul Dumnezeu în Treime, Căruia și de la noi păcătoșii să-I fie cinste, slavă, închinăciune și mulțumire, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Soborul Sfinților, slăviților și întru tot lăudaților Apostoli (30 iunie)

1. Sfîntul Apostol Petru, cel fierbinte rîvnitor după Domnul și slăvitul mărturisitor al numelui Său cel Sfînt, care a zis: *Tu ești Hristos, Fiul Dumnezeului cel viu...*, a fost frate cu Andrei cel întîi chemat, din Betsaida Galileei, fiul lui Iona, din seminția lui Simeon. El, fiind chemat de Domnul nostru Iisus Hristos de la mrejele pescărești la apostolie și de la vînarea peștilor la vînarea oamenilor, a cîștigat Biserica în loc de corabie, iar în loc de vîslă, cheile Împărăției cerului. Sfîntul Apostol Petru a propovăduit Evanghelia mai întîi în Iudeea; apoi în Antiohia, în Pont, în Galatia, în Capadochia, în Asia, în Bitinia și în Iliric. S-a pogorît pînă la Roma și a binevestit Cuvîntul lui Dumnezeu în toată Italia. Pe Simon vrăjitorul l-a biruit în mijlocul cetății Romei, cu puterea lui Hristos, surpîndu-l jos din înălțimea văzduhului. Iar mai pe urmă, Petru a fost spînzurat pe cruce cu capul în jos de împăratul Nero.

2. Sfîntul Apostol Andrei, cel întîi chemat, a fost ucenic al Sfîntului Ioan Botezătorul. El a mers în urma Mielului lui Dumnezeu, Care ridică păcatele lumii, fiind frate al Sfîntului Apostol Petru, pe care l-a și adus la Hristos. Andrei, după primirea Sfîntului Duh, a propovăduit pe Hristos în Bitinia și în toate părțile de pe lîngă Marea Neagră, în Herson și în Rusia. Ajungînd aici, cu rînduiala lui Dumnezeu, a înfipt Crucea pe dealurile Kievului, vestind înainte încredințarea neamului aceluia din scaunul său cel apostolesc din Vizantia. Apoi, propovăduind în Sciția cea Mare, Sciția Mică (Dobrogea), în Sinopi și în Miotia, s-a întors în Tracia și s-a pogorît în Elada și în Pelopones, unde a fost răstignit de antipatul Egheat în cetatea Patras din Ahaia (Grecia).

3. Sfîntul Apostol Iacov, fiul lui Zevedeu, cel numit de Domnul "fiul tunetului", era fratele Sfîntului Ioan Cuvîntătorul de Dumnezeu, care a văzut slava Schimbării la Față a Domnului în Muntele Tabor. După Înălțarea Domnului, a tunat ca un tunet pînă la marginile pămîntului; pentru că a propovăduit Cuvîntul lui Dumnezeu, mai întîi la toată Iudeea și, după aceea, în Spania. Apoi, întorcîndu-se iarăși la Ierusalim, cu glas de tunet muștra pe necredincioșii evrei, arătîndu-le din dumnezeiasca Scriptură că Iisus Hristos este adevăratul Mesia. Acest lucru nesuferindu-l evreii, au întăritat contra lui pe împăratul Irod, care se numea Agripa. Sfîntul Apostol Iacov a băut paharul pătimirii pentru Hristos, pe care a făgăduit să-l bea, fiind ucis de Irod cu sabia.

4. Sfîntul Apostol și Evanghelist Ioan, Cuvîntătorul de Dumnezeu, a fost apostolul cel iubit Domnului, care s-a rezemat pe pieptul Lui și a stat lîngă Sfînta Cruce cu Preasfînta Născă-toare de Dumnezeu. El s-a învrednicit a se numi fiu al ei, iar în vremea cinstitei adormiri a Maicii Domnului, Sfîntul Apostol Ioan a dus stîlparea cea din Rai, dată de îngerul Gavriil, înaintea patului ei. El a propovăduit Evanghelia lui Hristos în Efes și în toată Asia. Deci, fiind în insula ce se numește Patmos, s-a învrednicit de negrăite descoperiri care sînt scrise în Sfînta Scriptură. Întorcîndu-se în Efes și aducînd la Hristos multe popoare din părțile Asiei, s-a odihnit în pace, fiind îngropat de viu.

5. Sfîntul Apostol Filip era din aceeași cetate cu Petru și cu Andrei. El era știutor iscusit al cărților proorocești și al Legii celei vechi. Tot el a adus la Hristos pe Natanail, zicînd: *Am aflat pe Hristos, despre care au scris în Lege, Moise și proorocii. Vino și vezi.* Sfîntul Apostol Filip a propovăduit pe Hristos în

părțile Asiei, împreună cu Sfântul Apostol Vartolomeu și cu Maria, sora sa. El a fost ucis de păgâni în Erapole, din Frigia, fiind răstignit cu capul în jos.

6. Sfântul Apostol Vartolomeu, era de neam din Galaad. El mai întâi a propovăduit Evanghelia în Siria și în Asia de sus, uneori împreună cu Sfântul Filip, iar alteori, singur, ajutându-le lor câteodată și Sfântul Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu. După sfârșitul lui Filip, s-a dus în India, care se numește binenorocită, petrecând acolo multă vreme în bunăvestire, întorcând pe mulți la Hristos și tălmăcind Evanghelia scrisă de Sfântul Evanghelist Matei, în limba indiană. De acolo s-a dus în Armenia cea Mare și în Alvan, cetatea Armeniei. Acolo a fost răstignit pe cruce cu capul în jos, iar pielea trupului său a fost jupuită și, tăindu-i-se capul, s-a încununat. Trupul lui, punându-se în raclă de plumb și aruncându-se în mare, a plutit ușor pe apă ca o luntre, pînă a sosit la insula ce se numește Lipar.

7. Sfântul Apostol Toma, care s-a numit și "geamăn", era din Paneida, cetatea Galileei. El a fost acela, care a pipăit rănile Domnului după învierea Lui. A propovăduit pe Hristos partenilor, midenilor, perșilor, ircanilor, bactrilor și brahmanilor, pînă la cele de pe urmă părți ale Indiei. Iar în părțile Calamidului, împungându-se cu sulițele, a murit pentru Hristos.

8. Sfântul Apostol Matei, fratele lui Iacov al lui Alfeu, a fost chemat la apostolie de la vamă. A fost întiul scriitor al vieții lui Hristos, scriind Sfânta Evanghelie în limba evreiască. El a propovăduit pe Hristos în toată Etiopia și în părțile mîncătorilor de oameni, de unde, în cetatea ce se numea Mirmeni, a trecut mucenicește din viața aceasta.

9. Sfântul Iacov al lui Alfeu, Apostolul lui Hristos și fratele Evanghelistului Matei, a propovăduit cuvîntul lui Dumnezeu în diferite țări și la diferite popoare închinătoare de idoli. Deci, aducînd la Hristos multe popoare, s-a făcut asemenea dascălului său, căci și-a săvîrșit pătimirea fiind răstignit pe cruce.

10. Sfântul Apostol Iuda, fiul Sfîntului Iosif din Nazaret, este numit de Luca fratele lui Iacov, întiul episcop al Ierusalimului, și fratele Domnului. Iar de Matei și de Marcu a fost numit Levi și Tadeu. El a propovăduit pe Hristos în Iudeea, în Galileea, în Samaria, în Idumeea, în Arabia, în Siria și în Mesopotamia. Iar în părțile Araratului el a fost spînzurat pe o cruce de lemn, de către închinătorii de idoli și, fiind lovit cu săgeți, și-a dat sufletul său pentru Domnul.

11. Sfântul Apostol Simon, cel din Cana Galileei, la a cărui nuntă Iisus Hristos a prefăcut apa în vin, s-a numit Zilot, pentru rîvna sa pentru Hristos Dumnezeu și a binevestit cuvîntul lui Dumnezeu în Mauritania și în Africa. În Britania a fost răstignit de necredincioși și astfel și-a dat duhul său în mîinile lui Dumnezeu.

12. Sfântul Matia, care s-a numărat în rîndul Sfinților Apostoli, în locul lui Iuda vînzătorul, a propovăduit pe Hristos în Etiopia cea de afară, și acolo suferind multe patimi, s-a sfîrșit mucenicește.

13. Sfîntul și Marele Apostol Pavel, care, mai tîrziu decît toți, a fost chemat de Domnul la apostolie, arătîndu-se vas ales al numelui lui Hristos, L-a propovăduit pe El înaintea neamu-rilor și împăraților, începînd de la Ierusalim pînă la Roma, fiind învățător la multe popoare. El a fost ucis cu sabia de către împăratul Nero, și astfel și-a sfîrșit nevoița alergării sale. Acest sfînt Apostol, împreună cu Sfîntul Apostol Petru, se cinstesc de Biserică ca cei care s-au ostenit mai mult decît alții, pentru bunăvestire a lui Hristos.

Pomenirea Fericitului Petru, fiul de împărat, care a fost din Rostov (30 iunie)

Fericitul Petru era de neam de împărat tătareasc și nepot de frate al împăratului Bercae. El a venit la credința creștinească întru acest chip: Chiril, episcopul Rostovului, a mers odată în țara tătarească la împăratul Bercae, pentru o trebuință bisericească, în acel timp domnia Rostovului fiind sub stăpînirea împăraților tătari. Episcopul, fiind primit cu cinste de împărat, a vorbit cu dînsul despre credința creștină, spunînd multe din tainele cele sfinte. El spunea cum Rostovul s-a luminat cu credința în Hristos, în zilele marelui Vladimir, domnul Kievului, de către Sfîntul Episcop Leontie, care a fost adus din pămîntul grecesc. De asemenea, spunea cum, după moartea aceluî plăcut al lui Dumnezeu, se făceau minuni la mormîntul lui, tămăduindu-se toate neputințele omenești cu rugăciunile lui, iar împăratul Bercae asculta acelea cu luare aminte, mirîndu-se și făcînd mare cinste episcopului Chiril.

În timpul acelei vorbiri, se afla acolo și acesta despre care ne este nouă vorba, adică fericitul Petru, fiul fratelui împăratului. El era copil tînăr și asculta cu plăcere cele grăite de episcop; deci, umplîndu-se cu inima, gîndea în sine la creștineasca credință. De aceea împăratul, făcînd daruri episcopului și împlinind toate cererile, l-a eliberat cu pace. Tînărul acela, auzind cuvintele episcopului despre sfînta credință și primindu-le în inima sa ca niște semințe bune aruncate pe pămînt bun, nu înceta a se gîndi la dreapta credință. Deci, umilindu-se cu sufletul, ieșea la cîmp în singurătate și acolo se gîndea, vîrsînd lacrimi din ochi, și zicea în sine: "Cum cred împărații noștri, și pentru ce se închină soarelui, lunii, stelelor și focului. Oare aceia sînt dumnezei? Pentru ce nu se săvîrșesc minuni și de zeii noștri, precum se săvîrșesc în bisericile creștine? Care este Dumnezeu cel adevărat?" Astfel gîndind, el dorea foarte mult să cunoască desăvîrșit credința creștinească.

Într-aceiași an s-a întîmplat episcopului Chiril, după rînduiala lui Dumnezeu, a merge în țara tătarească, pentru o pricină ca aceasta: Fiul împăratului Bercae se îmbolnăvise foarte greu, și mergînd mulți doctori, nici un folos nu a luat. De aceea, împăratul era în mare mîhnire pentru el, deoarece era singurul lui copil. Deci ei, aducîndu-și aminte de Chiril, episcopul Rostovului, și de cele grăite de dînsul despre minunatele tămăduiri care se făceau la mormîntul Sfîntului Leontie, a trimis degrabă la episcop în Rostov, rugîndu-l și făgăduindu-i multe daruri, ca să vină și să tămăduiască pe fiul său. Atunci episcopul a poruncit să se săvîrșesc cîntări de rugăciuni pe la toate bisericile din Rostov; și a făcut singur multe rugăciuni cu lacrimi către Dumnezeu și către Preacurata Lui Maică, ca să dea tămăduire fiului împăratului, pentru slava numelui lui Iisus Hristos, și să nu se hulească credința creștină de necredincioșii agareni. Rugîndu-se din destul la mormîntul făcătorului de minuni, Leontie, și luînd de la dînsul binecuvîntare pentru acest lucru, cum și sfînta apă, pe care singur a sfințit-o, și a plecat spre țara tătarească. Ajungînd la împărat, a făcut rugăciune către Domnul pentru fiul cel bolnav al împăratului și, stropindu-l cu apă sfințită, l-a făcut sănătos în numele lui Iisus Hristos. Împăratul, văzînd aceasta, s-a bucurat foarte mult cu toată casa sa și cu toți domnii săi și l-a cinstit pe el foarte mult, făcînd ospăț mare multe zile. Iar Chiril, episcopul lui Hristos, vorbea mult despre puterea lui Iisus Hristos, și despre legile sfîntei credințe, înspăimîntînd mințile necredincioșilor.

Într-acest timp, nepotul împăratului asculta cu luare aminte toate cuvintele cuviosului și le punea în inima sa, pentru că dorea să se bucure de ele și de venirea cuviosului. De aceea, s-a gîndit să meargă cu dînsul în Rostov ca să vadă Biserica creștină și minunile ce se făceau și să primească sfînta credință. Murind tatăl său, și maica sa rămînînd văduvă, îi păstra lui multe bogății, dar el luîndu-le pe acelea, le împărțea săracilor celor de credință tătarească, pentru că le socotea pe toate întru nimic. Avea numai o singură dorință în sufletul său: să se unească cu Hristos și să fie robul Lui. El știa cu adevărat, că scopul său era cel bun, dar dragostea maicii și puterea împărătească îi vor face împiedicare, iar ducerea lui la episcop se va opri. De aceea s-a gîndit ca, tănuindu-se de toți, să meargă unde l-ar duce dorința inimii lui. După cîteva zile, episcopul Chiril plecînd de la împărat cu multe daruri, împăratul a dat poruncă către voievozii Rostovului și Iaroslavului să dea dăjdii împărătești peste ani, la casa Preacuratei Maicii lui Dumnezeu și la episcopia Rostovului.

Plecînd episcopul de la tătari, tînărul a ieșit în taină, lăsînd pe maica sa, rudele și averile, ca Avraam cel de demult și, ajungînd pe episcop pe drum, îl ruga cu lacrimi să-l ia cu dînsul în pămîntul cel sfînt al

Rusiei și să-l facă creștin. Atunci episcopul, văzînd lacrimile tînărului și văzînd osîrdia cea fierbinte către Hristos Dumnezeu, l-a luat pe el, precum păstorul cel bun a luat oaia cea rătăcită pe umărul său, și l-a dus în Rostov, bucurîndu-se și slăvind pe Dumnezeu.

Tînărul, ducîndu-se în Rostov și văzînd biserica împodobită, rînduiala buneii credințe și cîntarea bisericească, s-a bucurat cu duhul. În soborniceasca biserică a Rostovului se cînta în strana stîngă grecește, iar în cea dreaptă, rusește. Deci, tînărul a iubit credința creștinească foarte mult și cerea Sfîntul Botez. Arhiereul, socotînd că va fi vreo încercare de la împărat, cu acel tînăr, rudenie cu el, întîrzia botezul. Dar Dumnezeu, voind să mîntuiască sufletul celui ce-L iubea, a rînduit să fie vremea lesnicioasă de botez. Căci, împăratul Bercae murind după puțină vreme, se făcuse tulburare între tătari și nu era timp pentru căutarea acestui tînăr. Atunci, episcopul l-a botezat și i-a pus numele Petru. Și îl învăța în toate zilele cuvinte insuflate de Dumnezeu, întărindu-l în credință și povățuindu-l la viață îmbunătățită, care se cuvine adevăratului creștin. Petru învățase și carte rusească și petrecea totdeauna în citire și în rugăciuni, sfînd în casa lui Dumnezeu ziua și noaptea, nelăsînd niciodată obișnuita pravilă bisericească. El era foarte bun la obicei, blînd, smerit, fără de răutate, cu bună cuviință și iubit de toți, cu postul și cu înfrînarea curată păzînd întreaga înțelepciune tinerească și avînd locuința în casa arhierescă. Nu după multă vreme fericitul episcop Chiril, săvîrșindu-și viața sa cea plăcută lui Dumnezeu, s-a mutat către Domnul, luînd scaunul după dînsul Sfîntul Ignatie. Petru nevoindu-se în curtea arhierescă pe lîngă Ignatie, ca și mai înainte, avea obicei de a ieși uneori la cîmp să se mîngîie și să vîneze păsări pe lîngă lacul Rostovului.

Odată, întîrziînd pînă seara tîrziu, a stat să se odihnească lîngă lac. Acolo i s-au arătat în vedenie Sfinții Apostoli Petru și Pavel, pe care văzîndu-i în vis, s-a deșteptat de spaimă. El îi vedea la arătare, sfînd deasupra lui și strălucind în chip de soare. Deci, sculîndu-se degrabă de unde stătea și, tremurînd, a căzut la pămînt. Iar ei l-au luat de mîină și l-au ridicat, zicîndu-i: "Nu te teme, Petre! Noi sîntem trimiși la tine de Dumnezeu, în Care ai crezut și te-ai botezat, ca să te mîngîiem și să crezi că este adevărată arătarea noastră la tine, iar nu nălucire. Deci, voim ca în acest loc unde te-ai odihnit, să se zidească o biserică în numele nostru. Să te duci dimineață în cetate și să iei trei icoane: icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cu Pruncul cel mai înainte de veci, icoana Sfîntului Arhiereu Nicolae și icoana Sfîntului Dimitrie, Marele Mucenic. Aceste icoane să le duci la episcop și să-i spui: Petru și Pavel, Apostolii lui Hristos, m-au trimis la tine, poruncindu-ți să zidești o biserică lîngă lac, în locul unde mi s-a arătat și mi-au spus aceasta!"

Sfinții Apostoli, zicînd acestea fericitului Petru, i-au dat două pungi, una plină cu aur, iar alta cu argint și apoi s-au făcut nevăzuți. Fericitul Petru, luînd pungile ce i s-au dat, s-a închinat lui Dumnezeu în locul unde a văzut pe Sfinții Apostoli și a rămas acolo rugîndu-se, pînă s-a luminat de ziuă. Deci, făcîndu-se ziuă, s-a rugat și s-a dus în cetate. După dumnezeiasca rînduială, a aflat în tîrg un zugrav cu icoanele pomenite mai sus, zugrăvite minunat, cerînd prețul de nouă arginți, iar al zecelea, un galben. Petru, dînd prețul acela din pungile apostolești, a luat sfintele icoane și s-a dus în casa arhierescă.

În aceeași noapte și arhiereului Ignatie i s-au arătat aceiași Sfinți Apostoli, poruncindu-i să zidească o biserică în numele lor. Arhiereul s-a înspăimîntat de acea vedenie. Deci, cînd s-a făcut ziuă, a chemat la el pe voievod și i-a spus arătarea și porunca Sfinților Apostoli Petru și Pavel, zicîndu-i: "M-a înfricoșat foarte mult vedenia și vorba lor și nu știu ce voi face, că nu pricep în ce loc voi zidi biserica". Voievodul i-a zis: "Stăpîne, te văd înspăimîntat și ți se cade cu adevărat să împlinești toate cele ce ți s-au poruncit de Sfinții Apostoli!" Ei vorbind astfel, voievodul a văzut prin fereastră pe Petru venind la episcop cu sfintele icoane de la biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, iar lumina ce strălucea din icoană, se suia mai sus decît biserica, ca o văpaie de foc spre înălțime.

Înspăimîntîndu-se voievodul, a zis: "O, stăpîne, ce este acest foc? Oare nu s-a aprins vreo zidire?" Uitîndu-se și episcopul, a văzut același lucru și s-a înspăimîntat. Nimeni altul nu putea să vadă acea lumină în chip de văpaie, care ieșea din sfintele icoane. Petru, intrînd cu acele icoane în palat înaintea episcopului și a voievodului, le-a pus la loc cinstit, apoi s-a închinat lor și le-a spus arătarea și toate

cuvintele Sfinților Apostoli Petru și Pavel, care i se făcuseră lui într-acea noapte. Iar spre încredințare adevărată, le-a arătat acele două pungii cu aur și argint, ce i se dăduse de Sfinții Apostoli. Episcopul și voievodul s-au închinat sfintelor icoane, care străluceau în tot palatul cu o lumină minunată, și au întrebat pe fericitul Petru unde a găsit acele sfinte icoane? El le-a spus că le-a cumpărat din târg. Voievodul și episcopul se mirau, știind bine că în cetatea lor nu este un așa zugrav. Deci, cercetînd, nu l-au găsit.

Fiind ceasul Sfintei Liturghii, s-au dus cu acele sfinte icoane în sfînta sobornicească biserică și, după săvîrșirea Liturghiei, cîntînd rugăciuni, au mers afară de cetate, la acel loc unde se odihnise Petru și i se făcuse apostoleasca arătare, aducînd și acele sfinte icoane, cărora le urma tot poporul cetății. Sosind la acel loc, au făcut cîntare de rugăciune Sfinților mai marilor Apostoli Petru și Pavel și în același ceas au zidit un locaș de rugăciune și au pus icoanele într-însul.

După aceasta voievodul, făcînd glumă sau ispitindu-l, a zis lui Petru: "Episcopul îți va zidi biserica, dar, dacă eu nu-ți voi da loc împrejurul bisericii, ce vei face?" Petru a răspuns: "Dumnezeu de va voi și episcopul de va porunci, vom cumpăra pămînt de la tine". Atunci Petru s-a dus la episcop și i-a spus acel cuvînt al voievodului. Episcopul a zis lui Petru: "Fiule, crede purtării de grijă a lui Dumnezeu pentru tine și nădăjduiește în rugăciunile Sfinților Apostoli Petru și Pavel, că pungile cu aur și argint care ți le-au dat, nu se vor împutîna, nici vor scădea, precum s-a întîmplat odată prin rugăciunile Sfîntului Prooroc Ilie, în Sarepta Sidonului, la femeia cea văduvă, căreia nu i-a lipsit vatra de făină și ulciorul cu untdelemn nu s-a împutînat. Deci, du-te la voievod și-l întreabă cît cere pe pămîntul dimprejurul bisericii". Petru, ducîndu-se și întrebîndu-l, voievodul i-a zis: "Precum ai dat pentru icoane nouă arginți, iar al zecelea un galben, așa voiesc ca pentru pămîntul pe care voiești să-l ai împrejurul bisericii, să-mi dai cîte nouă arginți, iar al zecelea să fie galbenul.

Atunci Petru, nădăjduind spre Dumnezeu și spre Sfinții Apostoli, s-a învoit cu cuvîntul voievodului. Și mergînd la locul acela, Petru a început să scoată din pungile date de Apostoli, nouă arginți și un galben, punîndu-i pe rînd pe pămînt, începînd de la iezer. Astfel a cuprins mult loc împrejurul bisericii, ca să fie mănăstirea largă iar pungile nu i s-au împutînat, după proorocia arhiereului lui Dumnezeu, Ignatie. Voievodul, văzînd mulțimea de argint și de aur, iar pungile lui Petru fiind pline și nelipsite, s-a mirat foarte mult și a zis: "Cu adevărat de mirare este această minune, căci Petru a aflat mare dar de la Dumnezeu și de la Sfinții Apostoli!"

Deci, voievodul a luat aurul și argintul acela ca o binecuvîntare apostolească, iar bisericii apostolești cea din nou zidită, i-a dăruit sate cu moșii îndestulate, cu ape și păduri, pe care le-a întărit cu scrisori. Astfel s-a zidit biserică aleasă, în numele sfinților mai marilor Apostoli Petru și Pavel și s-a așezat o mănăstire lîngă ea care este și pînă acum, cu darul lui Hristos. Dar fericitul iubea tăcerea și la față nu se arăta vesel, avîndu-și mintea adîncită în dumnezeieștile cuvinte. Pentru aceea a zis voievodul către episcop: "Oare nu se tînguiește neamul lui Petru pentru patrie și oare nu se gîndește să se întoarcă la tătărie?" El de s-ar duce acolo, fiind fiu de împărat, îi este frică să nu facă vreo împiedicare cetății noastre. Iar arhiereul, luînd aminte la cuvintele voievodului, a făcut cu dînsul sfat și au socotit să-l însoțească cu nunta, căci, avînd soție și feciori, să nu mai gîndească la neamul său. Însă el niciodată nu se gîndea la căsătorie.

Deci, chemînd arhiereul și voievodul la ei pe Petru, i-au zis: "Voiești să te însoțim pe tine cu femeie?" Iar Petru a răspuns: "Stăpînii mei, eu am iubit credința aceasta sfîntă și pentru ea am lăsat toate și m-am lăsat în voia lui Hristos Dumnezeul nostru, să fie și acum voia Domnului și a voastră". Atunci, voievodul, îndată i-a căutat lui o mireasă frumoasă din boieri și l-a cununat cu ea singur arhiereul în soborniceasca biserică. Iar voievodul a numit pe Petru frate al său și avea către el mare dragoste, atît el cît și feciorii lui. Petru a viețuit în legiuită însoțire cu cinste mulți ani și s-a făcut tată de fii. Dar și tuturor săracilor și scăpătaților le era tată, hrănind pe flămînzi, îmbrăcînd pe cei goi și ca un alt drept Iov, fiind ochiul orbilor și piciorul șchiopilor. El plăcea Domnului cu dinadinsul prin păzirea sfintelor lui porunci, ferindu-se de tot răul și toată fapta bună sîrguindu-se a o împlini.

Apoi, dezlegându-se de însoțirea trupească, s-a însoțit Domnului prin Duhul, într-un rînduială monahicească; căci a luat pe sine îngerescul chip al monahilor și în acela s-a mutat către Domnul, fiind la bătrînețe adînci. Astfel, Petru, fiul de împărat, a murit la Rostov. Deci, cinstitul lui trup s-a pus în biserica Sfinților Apostoli, cea zidită de el, preamărind Dumnezeu pe plăcutul Său, prin darul tămăduirii bolilor, ce se săvîrșeau la mormîntul fericitului Petru. Și chiar pînă acum se dau tămăduire celor ce cu credință se apropie de moaște lui, spre slava Domnului nostru Iisus Hristos, Celui împreună slăvit cu Tatăl și cu Sfîntul Duh, Căruia de la toți să-i fie cinste, închinăciune și mulțumire în veci. Amin.

Viața Sfîntului Ierarh Ghelasie de la Rîmeț (30 iunie)

Sfîntul Ierarh Ghelasie s-a nevoit în veacul al XIV-lea, mai întîi ca sihastru pe valea pîrîului Rîmeț din Munții Apuseni și, apoi, ca egumen al Mănăstirii Rîmeț din județul Alba, avînd o viață duhovnicească îmbunătățită și învrednicindu-se încă din tinerețe cu darul facerii de minuni. Era originar din partea locului. Luînd din tinerețe jugul lui Hristos, a deprins de la cei mai iscusiți eremiți meșteșugul luptei duhovnicești. Apoi, curățindu-și mintea de cugetele cele rele și învrednicindu-se de darul facerii de minuni, a coborît în obște și a ajuns vestit povățuitor de suflete, întemeind o obște de monahi aleși.

În tradiția locului se spune despre Cuviosul Ghelasie că avea doisprezece ucenici cu care împreună se ruga și postea, săvîrșind sfintele slujbe cu mare osîrdie și frică de Dumnezeu. În toată săptămîna, Cuviosul Ghelasie nu primea mîncare, îndestulîndu-se numai cu Preacuratele Taine. Ziua mergea cu ucenicii la ascultare, iar noaptea făcea priveghere și săvîrșea Sfînta Liturghie. Numai sîmbăta și Duminica mîncă împreună cu călugării la trapeza mănăstirii.

Acest cuvios sihastru era, de asemenea, un mare părinte duhovnicesc al sihaștrilor din Munții Rîmeț, precum și al sătenilor din Țara Moților. În posturi cerceta pe toți sihaștrii ce se nevoiau în peșteri de piatră și el însuși se ostenea la rugăciune împreună cu dînșii. Apoi cobora în mănăstire, unde îl așteptau credincioșii și mocanii de prin munți. La fericitul Ghelasie veneau și mulți bolnavi, mai ales cei stăpîniți de duhuri rele, și cu rugăciunile lui se vindeau, căci avea mare dar de la Dumnezeu.

Odată, fiind cu ucenicii la adunat fîn în poiana mănăstirii, numită Hopați și fiind mare arșiță, încît toți sufereau de sete, Cuviosul Ghelasie a căzut la rugăciune și îndată a aflat un izvor cu apă. Acest izvor de apă rece se vede pînă în zilele noastre și se cheamă *Izvorul Cuviosului Ghelasie*. Mulți săteni iau apă din el pentru sănătate și binecuvîntare.

Odată, urcînd Sfîntul Ierarh Ghelasie în poiană cu asinul său la adunat fîn, și-a cunoscut dinainte sfîrșitul. Deci, rugîndu-se mult, și-a chemat ucenicii, poruncindu-le să trăiască în desăvîrșită dragoste, să iubească Biserica și să fugă de beție, desfrîu și de tot păcatul. Apoi, sărutîndu-i pe toți, și-a dat sufletul în mîinile lui Hristos.

În tradiția mănăstirii se spune că, în ceasul cînd cobora asinul de pe munte cu trupul Sfîntului Ghelasie au început clopotele de prin sate să sune singure. Apoi, fiind plîns de ucenici, a fost îngropat lîngă zidul bisericii și mulți bolnavi se vindeau la mormîntul lui.

În anii din urmă, s-au descoperit în chip minunat, prin bunătatea și milostivirea lui Dumnezeu, în jurul mănăstirii, bucăți din sfintele sale moaște, prin care se fac nenumărate minuni în rîndul credincioșilor veniți la mănăstire pentru rugăciune și închinare.

Astfel, o femeie, pe numele ei Maria, din Negrești-Oaș, după ce i s-a arătat în vis un porumbel care a îndemnat-o să meargă la Mănăstirea Rîmeț, să se roage și să se atingă de moaștele Sfântului Ghelasie, a făcut precum i se poruncise în vis și s-a vindecat de epilepsie. Unei alte femei, din Albina - Timiș, i-a fost vindecată mîna bolnavă prin neîncetate rugăciuni și lacrimi la moaștele Sfântului Ghelasie, iar un credincios căzut în rătăcire de la dreapta credință, din Cocora - Alba, și care era paralizat, adus fiind într-un car cu boi, a aflat vindecare prin neîncetatele sale rugăciuni și ale părinților la Moaștele Sfântului Ghelasie, întorcîndu-se vindecat la casa sa trupește și sufletește, asemenea paralizicului din Evanghelie.

Ceea ce s-a transmis prin tradiția locului, de generații întregi, s-a adevărit în zilele noastre, cînd, în anul 1978, s-a descoperit în biserica mănăstirii o inscripție de mare însemnătate pentru Biserica și neamul românesc, mai ales din părțile Transilvaniei, și care consemnează numele "Arhiepiscopului Ghelasie", al zugravului "Mihul de la Crișul Alb", precum și anul 1337. Acest Arhiepiscop al Transilvaniei, primul atestat cu numele, este îmbunătățitul Ghelasie pe care poporul, în evlavie sa, îl cinstește ca sfînt.

Deci, fără îndoială, Sfîntul Ghelasie a fost Arhiepiscop și păstor sufletesc al credincioșilor din centrul Transilvaniei și din Munții Apuseni în secolele XIV-XV, retrăgîndu-se la bîtrînețe în mănăstirea de metanie, Rîmeț.

Iar viețuitorii sfîntei mănăstiri îi cinstesc cu venerație părți din sfintele moaște, știind că, prin rugăciuni neîncetate la Bunul Dumnezeu, acestea au darul vindecării de boli și suferințe. Cu ale cărui sfînte rugăciuni, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne și ne mîntuiește pe noi. Amin.

~ Sfârșit ~